Ligia Semăn

Handicapul CONŞTIINŢEI

Editura Shaiom, Oradea, 1999

Motto:
Omul se naşte ca să sufere, după cum scânteia se naşte ca să zboare. Iov 5:7
Totuşi, El suferinţele noastre le-a purtat, şi durerile noastre le-a luat asupra lui. Isaia 53 :4

Nota Editurii

Cu cel de-al doilea roman al său, după cel de debut, *Funiile dragostei,* care a beneficiat de un interes deosebit din partea cititorilor, Ligia Semăn continuă să-şi cucerească lectorii prin problematica abordată, pentru că tot ce ţine de condiţia umană şi de experienţa care creează destinul unui om este în acelaşi timp vechi şi nou, stârnind interesul şi, mai mult, o participare afectivă a cititorului la viaţa personajelor, la drama lor, dar cel mai important lucru este că, prin experienţa acumulată de eroii romanului se stabileşte limpede şi definitiv poziţia omului faţă de divinitate, adică *dependenţa omului de Dumnezeu,* aşa cum ar trebui să o înţeleagă oricine doreşte să fie fericit în viaţă. Particularitatea care vine din experienţa personajelor acestui roman este aceea a raportării lor la problema handicapului, una dintre cele mai actuale probleme cu care se confruntă societatea noastră post-comu-nistă.
Concluzia care decurge în mod firesc din înlănţuirea evenimentelor postulează adevărul despre handicapurile conştiinţei, care sunt reale, la fel ca şi cele fizice, chiar dacă nu izbesc privirea, ele îi deformează pe cei care le poartă înlăun-trul lor din punct de vedere moral şi le dovedesc natura monstruoasă când este vorba de relaţiile din plan social.
Provocarea cea mare, pe care orice cititor al acestei cărţi ar trebui să o realizeze, este că oamenii handicapaţi fizic NU sunt anormali faţă de ceilalţi, cel puţin nu ca suflet, trăire, sau gândire, în vreme ce oamenii normali pot la fel de bine să poarte handicapuri monstruoase în sufletul sau conştiinţa lor,

care să dea seama de normalitatea sau anormalitatea lor. Sini gura cale este o viaţă alături de Dumnezeu, pentru că o astfe de cale îi face pe toţi să fie una. în faţa Crucii lui Hristos şi-rj faţa dragostei Lui, toţi sunt egali, indiferent de handicapurile pe care le poartă în fizicul sau în fiinţa lor interioară.
Deşi greşelile comise de unele dintre personaje suni menţioante fără rezerve, pentru învăţătură, este evident *că* cine a cunoscut o dată iubirea şi atingerea lui Dumnezeu ara toată viaţa încrustată în fiinţă amintirea acelei atingeri şi a iubirii Sale nemărginite, de aceea fiecare gest al său şi fiecărei faptă vor fi raportate în pemanenţă la gândul: ce crede Dumnezeu despre acest act al meu, cum voi da socoteală de ceea ce fac acum? Experienţa lui Emi, care îl regăseşte pe Dumnezeu după ce s-a îndepărtat o dată de El, poate fi expe-rienţa oricărui om, dar ea este cutremurătoare pentru că lai întoarcerea oricărui păcătos, întregul cer cântă şi se bucură de un nou suflet câştigat pentru împărăţia lui Dumnezeu.

Dând dovadă de mult spirit realist în relatarea eveni mentelor, dar şi de o cunoaştere aparte a dimensiunii psihologice a personajelor, care se motivează şi caută să-şi analizeze în permanenţă propriile lor concepţii despre lume, oameni şi Dumnezeu, dar şi propriile lor reacţii la evenimente, autoarea lansează de fapt o provocare cititorului, pe care sperăm să o descifreze fiecare în parte.
Teodor Bulza

Cuvant înainte

Oamenii îşi pun multe întrebări în viaţă, ceea ce nu este greşit. Important este însă unde se caută răspunsul. Milioane de cărţi în această lume arată că ar vrea să rezolve marile frământări ale omenirii. Răspunsul lor, dacă se limitează la raţiunea umană, nu poate trece peste barierele adevăratelor nevoi ale sufletului. Oamenii, de multe ori, nu se înţeleg, nu se cunosc pe ei înşişi, nu-şi cunosc clar menirea şi ar vrea să rezolve problemele semenilor lor...
Dincolo de raţiuni, de subconştient, mai presus de orice frământări şi limite este Dumnezeu. Atotputernic - El poate da răspunsul real întrebărilor oricărui suflet - şi Atotiubitor - El o face cu o dragoste nemărginită. în faţa acestui gând, mi se umple inima de recunoştinţă şi ochii de lacrimi, pentru că El caută prin orice mijloace să-Şi propage vocea iubirii veşnice în mijlocul creaturilor Sale mărginite. „Dumnezeu a ales lucrurile slabe ale lumii, ca să le facă de ruşine pe cele tari" (1 Corinteni 1:27). Mă consider o fiinţă slabă în faţa marilor probleme ale vieţii, şi cu atât mai puţin capabilă de a da cât de cât un răspuns, printr-o carte, unor întrebări legate de suferinţă, probleme de handicap fizic şi sufletesc. Fireşte, sună ciudat că acesta a fost gândul care „m-a însufleţit" scriind această carte. Dar „comoara aceasta o purtăm în nişte vase de lut, pentru ca această putere nemaipomenită să fie de la Dumnezeu şi nu de la noi" (2 Corinteni 4:7). Slăvit să fie Dumnezeu pentru şansa pe care am avut-o de a mă da la o parte şi de a-L lăsa pe El, Atotoînţelept şi Bun să Se aplece încă o dată cu şoapta iubirii, cu mâna mângâierii întinsă spre sufletele şi trupurile suferinde. Nu mă pot pune în locul multor personaje din această carte, pentru care suferinţa face parte din însăşi existenţa lor, dar pot să aifirm că nu sunt cu totul străină de acest mod al durerii. Când aveam vârsta de şase ani, părinţii mei au divorţat. împreună cu sora mea, am rămas în grija tatălui meu. Loc de mamă ne-a ţinut o femeii lipsită total de simţul văzului, bunica mea. în vremea copilăriei, rri s-a sădit în inimă suferinţa din pricina complexelor de inferioritate. Toţi ceilalţi copii din jurul nostru aveau o mămică, numai eu şi surioara mea mai mică, în vârsta de doar patru ani, aveam doar J bunică bătrână, care niciodată nu văzuse lumina zilei şi care statei doar în casă. Nu ştiam atunci că prin acele stări interioare, greu de îndurat pentru un copil, Dumnezeu îmi sensibiliza inima, ca ma târziu să am curajul să abordez un domeniu extrem de sensibil handicapurile... felul cum ele pot fi depăşite prin credinţa în Hristog El însuşi ştie mai bine ca oricine ce înseamnă suferinţa: „Om a durerii, obişnuit cu suferinţa, era aşa de dispreţuit că îţi întorceai faţa de la El, şi noi nu L-am băgat în seamă. Totuşi, El suferinţele noastre le-a purtat, şi durerile noastre le-a luat asupra Lui..." (Isaia 53:3,4).
(Dincolo de această mărturisire, având în vedere memoria eiJ nu pot să nu adaug aici că bunica mea, deşi bătrână şi nevăzătoarej a reuşit să se depăşească pe sine, ţinându-ne loc de mamă. Făcea faţă cu o îndemânare uimitoare treburilor gospodăreşti: gătea, făcea prăjituri grozave, cosea, spăla, făcea curăţenie...)
Mulţi dintre cei care au citit romanul de debut, *Funiila Dragostei,* mi-au cerut lămuriri cu privire la personajele care m-au inspirat. însemna mult pentru cititori să le dau unele detalii. Da *aceea,* aş vrea în câteva cuvinte să încerc de la început, cât de cât, sa fac câteva precizări cu privire la personajele actualului roman. Multe dintre ele le-am ales din realitate. De exemplu, pentru Adina,

m-a inspirat prietena mea nevăzătoare, Andreea. Dragostea, răbdarea perseverenţa părinţilor ei au creat în decursul anilor din fetiţa nevă zătoare pentru care fuseseră compătimiţi de cei din jur, o fiică demni de invidiat. S-au ocupat de ea de mică, deschizându-i astfel orizon turile cunoaşterii lumii. Au ajutat-o să-şi depăşească handicapu printr-o raportare îndrăzneaţă la acest mare neajuns. Implicarea Io neobosită are un cuvânt greu de spus în relizările ei. A terminat fa cultatea de psiho-pedagogie cu media maximă. Colaborează cu succes la emisiunile radio şi lucrează în Cluj, ca profesoară.
Pentru Ionel şi Ana Mihalcea, părinţii handicapaţi ai personajului principal, Emi, mi-au slujit ca model familia Moldovan, din Hunedoara. El este surd şi cu un picior amputat, iar ea cu o deficienţă Ia picioare, însă au un copil sănătos (aidoma personajelor cărţii).
Pentru Dorina, femeia care vizitează şcoala specială a copiilor handicapaţi, dăruindu-le multă afecţiune, cucerind astfel inima avidă de iubire nesatisfăcută a băieţelului Mihăiţă, m-a inspirat Dora. Acesată femeie minunată merge des în staţiunea Buşteni, unde există o şcoală specială pentru copii infirmi. Pentru a dărui micuţilor suferinzi măcar un cuvânt şi un zâmbet de încurajare, ei nu i se pare prea mult să călătorească până acolo, chiar dacă ea însăşi are o deficienţă la ambele picioare. Ea, care a biruit marile neajunsuri trupeşti pentru a se dărui pe sine semenilor suferinzi..., tocmai ea, care ar avea nevoie să fie sprijinită de alţii, sa primească dăruirea altora, m-a pus mult pe gânduri... Ar mai fi multe de spus în ceea ce priveşte personajele care m-au inspirat din realitate, mă rezum însă aici... Le mulţumesc celor pe care i-am cunoscut ca fiind familiarizaţi cu durerea unui handicap fizic... Prin viaţa lor, au avut aşa de multe să-mi spună pentru a putea scrie... Se vor regăsi aici...
De fapt, aceşti oameni pe care Dumnezeu i-a lăsat să trăiască în felul acesta printre noi, fără a rosti un cuvânt, prin simpla lor existenţă, în general, ne spun multe. Dacă până acum ai trecut indiferent pe lângă răsunetul vocii lui Dumnezeu din aceşti oameni, dragă cititorule, te provoc să citeşti această carte. Mai presus însă de realitatea unui handicap fizic, vizibil, vei înţelege, cred, că handicapul la nivelul sufletului este tot atât de real. Avem sădită în trupul nostru vremelnicia, dar în omul ascuns din noi, Dumnezeu a pus germenii veşniciei. Ne simţim îndreptăţiţi să-i compătimim pe cei infirmi trupeşte... Dar oare, dacă ochii ni se deschid şi înţelegem adevăratul handicap al omenirii, ce vom face dacă punem la socoteală eternitatea?
îmi zicea odată cineva: „Mi-e greu să mă întâlnesc cu un om ca acesta... Numai simpla lui prezenţă mă deprimă. Majoritatea dintre ei sunt oameni trişti, cu visele năruite, cu o viaţă de plâns..." Am avut un temei sigur când am contrazis o aşa afirmaţie. Nu toţi sunt la fel. Credinţa în Dumnezeu, acceptarea voii Lui, în orice situaţie, tfc ridică mai presus de orice formă a suferinţei. Adevărat este că fără o aşa încredere, indiferent de ceea ce soarta ne-a rezervat, viaţa este un

adevărat calvar. Pentru ei şi pentru oricine cunoaşte gustul suferinţei, amintesc cuvintele apostolului Pavel: „Eu socotesc că suferinţele din vremea de acum nu sunt vrednice să fie puse alături cu slava viitoare, care are să fie descoperită faţă de noi" (Romani 8:18).
Nu pot să închei acest „Cuvânt înainte" fără a-mi exprima gratitudinea faţă de Acela care mi-a arătat multa credincioşie în tot timpul cât am lucrat la acest roman - Dumnezeu. îl laud din toată inima pentru că a fost alături de mine clipă de clipă. Şi nu numai atât... Mi-a dăruit în jurul meu oameni minunaţi, care să mă sprijine cu neobosită iubire. Când afirm aceasta, mă gândesc în primul rând la soţul meu, Tibi... Dumnezeu mi-a arătat o dragoste nemărginită, dăruindu-mi unul dintre cei mai minunaţi soţi din lume!
Mă gândesc apoi la familia Eisenhauer Corneliu şi Veronica şi la familia Dauer Klaus şi Larisa. Dragostea şi încurajarea lor venită din inima lui Dumnezeu m-au ajutat sa depăşesc multe greutăţi

care se impun pe parcursul scrierii unei cărţi. Fără un sprijin esenţial al lor, aş fi întârziat mult în finalizarea romanului. Acelaşi lucru pot să-l afirm despre scumpii colaboratori de la editură: Vasile Gabrian, Rodica Bogdan, Măria Piţ şi Cornelia Costi care au lucrat cu multă seriozitate şi şi-au dat silinţa pentru ca romanul să vadă lumina tiparului. Şi nu în ultimul rând, o amintesc pe doamna profesoara Măria Tuza, care a ajutat cu multă dăruire la corectura cărţii.
Dincolo însă de limitatul meu mod de a-mi exprima recunoştinţa, Dumnezeu va şti s-o facă faţă de toţi cei amintiţi... însă şi faţă de cei pe care nu i-am amintit şi mi-au fost de un real ajutor.
Ligia Semăn Octombrie 1999
Pentru eventuale informaţii, autoarea poate fi contactată la adresa următoare:
Ligia Semăn Str. Ion Creangă 10/22
2750 Hunedoara
Telefon 054/716489
E-mail: ligiaseman@hotmail.com

CAPITOLUL 1

Se opri două minute înainte de a începe lupta pentru a urca cele câteva trepte de la intrarea în clădirea grădiniţei de copii. Ce act banal - asemenea deschiderii şi închiderii pleoapelor sau percepţiei unui oarecare sunet, căscatului sau surâsului...
Mai întâi, aşeză cu precauţie vârful de cauciuc al bastonului pe prima treaptă, puse cu anevoie primul picior alături, iar apoi, mai mult târându-l, ajunse şi cu celălalt sus.
îi mai rămăseseră doar două trepte, când uşa din faţă se deschise brusc, şi o grămadă de copii se năpustiră tropăind şi chicotind veseli pe scări în jos. Din întâmplare, femeia care escalada scările cu ajutorul bastonului tocmai îşi aşezase primul picior pe ultima treaptă. Inoportuna deschidere a uşii o puse faţă în faţă cu o grămadă de prichindei care nu aveau de unde să ştie cât de uşor se putea dezechilibra, de aceea se grăbi să-şi aşeze cel de-al doilea picior pe scară. Dar nu apucă să o facă, deoarece, chiar în acel moment, un băieţel se împiedică de baston. Deşi trepidaţia fusese puternică, femeia, obişnuită cu astfel de situaţii, nu lăsă ca vârful bastonului să se desprindă de pământ. Reuşi să-şi mai menţină echilibrul doar pentru câteva momente, pentru că băieţelul, dezechilibrat, se agăţă de ea din reflex. Fără nici o şansă de-a face faţă situaţiei, se rostogoliră amândoi până la capătul scărilor. Băieţelul, deşi grozav de speriat, se ridică imediat cum ajunse jos. Descoperi că îşi murdărise hainele, începu să le scuture cu mâna şi să le frece de zor.
- O să mă bată mama, îngăimă înăbuşit, când ajunse la concluzia că eforturile sale erau zadarnice. Şi, ca şi cum pantalonii de stofă neagră şi cămăşuţa bleu, murdărite, ar fi constituit o mare nenorocire, începu să plângă în hohote. Adună de pe jos o plasă roşie de fâş, toată prăfuită şi ea, o pungă din care se împrăştiaseră

câteva rămăşiţe de pâine şi coji de ou. îngrămădi punga în plasă şi încă un obiect (o maşinuţă fără roţile din faţă), recuperat din iarbă de unul dintre copiii care asistaseră la scenă. Cu obrajii mâzgăliţi de lacrimi, mai făcu un ultim efort, disperat, ca să îndepărteze petele de pe haine, scuipă în palmă şi le frecă - fapt ce înrăutăţi situaţia - murdăria se întinse şi mai mult.
Buimăcit şi absorbit cu totul de ceea ce însemna pentru el adevărata problemă, dădu să plece. Nu apucă însă să facă mai mult de doi paşi, că o lovitură puternică peste picioare îl ţintui locului. Era femeia cu bastonul. Ţipă de durere. îşi întoarse faţa aprinsă, contorsionată de amărăciune şi nedumerire:
- Obrăznicătură de copil! Ia uite la el cât de... de neobrăzat poate să fie! Din cauza lui am căzut, dar

nici vorbă să-i pese! Ce te hlizeşti aşa, prăpăditule? Ce educaţie ţi-a dat maică-ta, că nici măcar scuze să...
- Lăsaţi, doamnă, interveni o altă femeie, care, sprijinind-o cu mâna de braţ, o ajută să se ridice. Am văzut şi eu cum s-a petrecut: copilul s-a împiedicat de baston şi...
- Asta o ştiu şi eu, dar... Doamne, că doar şi eu am un copil de vârsta lui şi m-am ocupat de educaţia lui. Bag mâna în foc că într-o asemenea situaţie, cât e de mic, ar fi ştiut că trebuie să~şi ceară scuze. Ia zi, măi copile, cum te cheamă pe tine?... Şi când vine maică-ta cu tine la grădiniţă? De obicei dimineaţa? Aşa, va să zică? Lasă că mâine dimineaţă am să stau eu de vorbă cu ea!
Bietul băiat, şi lacrimile de teama unei viitoare bătăi din pricina neîngrijirii hainelor îi secaseră. încercă să mai spună ceva, dar nu reuşi. Ideea că se va sta de vorbă cu maică-sa îl îngrozea, cu atât mai mult cu cât, după spusele femeii, deşi nici acum nu-i era clar ce se petrecuse - făcuse o mare năzbâtie, căreia, cu siguranţă, îi va urma o pedeapsă pe măsură. între timp, se adunară roată în jur o mulţime de copii care ieşiseră din grădiniţă. Printre ei, un băieţel rumen, înalt şi grăsuţ, cu mâinile şi faţa pistruiate, îmbrăcat cu hăinuţe mai scurte decât măsurile lui, îşi făcu loc până ajunse în dreptul unui alt copil. Dacă ar fi fost să-l priveşti mai atent (pe acesta din urmă), numai după expresivitatea feţei ţi-ai fi dat seama era mult mai afectat de ceea ce se petrecea decât toţi ceilalţi colegi ai săi. De altfel, majoritatea copiilor care asistau la scenă cu gurile căscate se opriseră doar pentru că aşa făcuseră cei de dinaintea lor. Micuţul acesta, cu buzele ţuguiate, cu sprâncenele încruntate şi pumnişorii strânşi de încordare, suferea cumplit, în felul lui. Atât cât zăgazul unei minţi şi inimi de copil poate consimţi - trăia o dramă, Suferinţa lui deveni şi mai acută când ştrengarul **pistruiat** după ce îi smuci cureaua tăşcuţei ce o purta pe umăr, pentru a-l face atent, îi şopti ceva la ureche. Probabil că spusele acestuia îl necăjiră grozav, pentru că, pe neaşteptate, îi trase una cu tăşcuţa drept în cap. Când încercă să-l lovească şi a doua oară, pistruiatul apucă să *se* apere cu mâinile şi, nu numai atât, reuşi să-i smulgă gentuţa. După ce aruncă o privire spre femeia care căzuse, deşi tare ar fi vrut să-i plătească cu aceeaşi monedă, stăpânit de teama că ar putea fi totuşi zărit, se mărgini să o azvârle cât putu de departe, şi apoi o zbughi.
- Grăsan rău ce eşti! îi strigă cu ciudă cel rămas în urma lui... Am să te spun la mama. Uite, chiar acum mă duc, mai adăugă cu înverşunare, observând că, după ce parcursese o oarecare distanţă în fugă, fără a se uita înapoi, se oprise şi i se adresa cu tot felul de grimase impertinente.
Peste măsură de iritat şi amărât, încercă să-şi facă loc prin grămada de copii. N-apucă să facă decât câţiva paşi, că se opri deodată cu sufletul la gură. O clipă doar... pentru că în clipa următoare îl izbiră în timpane şi nu numai, chiar în sufletul lui micuţ, dar suficient de sensibil, râsetele copiilor.
- Nu mai râdeţi de mama mea! ţipă deodată printre lacrimi: un ţipăt isteric, amestecat cu durere şi disperare, nefiresc parcă pentru un copil de vârsta lui.
Se năpusti apoi în ceata de copii şi începu să lovească-n stânga şi-n dreapta cu tăşcuţa, pe cine apuca. Gâfâia zgomotos şi sughiţa de plâns.
Ce se întâmplase de fapt? Băieţelul care fugise se postase în aşa fel încât să poată fi zărit cu uşurinţă de o mare parte dintre cei prezenţi. Nefericita întâmplare făcu să fie vorba chiar de băieţelul din pricina căruia femeia a căzut pe scări. Cu toată tulburarea şi spaima care-l încercau, zărindu-l pentru câteva secunde, atras de maimuţărelile acestuia, uită cu desăvârşire de tot necazul lui. Se topiră dintr-o dată, şi chipul surescitat al femeii, cu toată ploaia ei

de mustrări, şi ochişorii curioşi ai celor de o vârstă cu el, şi privirile dojenitoare ori îngăduitoare ale celor câţiva părinţi. Acum nu-l vedea decât pe ştrengarul care, parcă tocmai cu el se chinuia să comunice. Erau amici, şi în aceste grimase obraznice nu vedea nici pe departe o insultă, cum era de fapt. îl surprinse pe pistruiat în momentul în care, după ce-şi aşeză degetele mari ale ambelor mâini pe tâmple, pe celelalte le răsfiră în aer. Scosese limba de un cot şi-şi înclina capul într-o parte şi în

cealaltă. Se grăbi deci să-i răspundă, imitându-l întru totul.
Fireşte că femeia care se afla faţă în faţă cu el crezu că maimuţăreala îi era adresată ei. Peste măsură de contrariată, se pierdu cu totul. Ridică bastonul cu intenţia să-l lovească, dar, fiind prea nervoasă, mâna îi tremură, iar ochelarii neşterşi pe care şi-i culesese de pe jos în urma căzăturii nu o ajutară prea mult. Nu numai că nici măcar nu-l atinsese pe băiat din prima încercare, dar la a doua, acesta, pus în gardă, se feri, iar ea, forţându-se să-l ajungă, se dezechilibra şi, până ce femeia amabilă care o ajutase să se ridice de pe jos după prima căzătură s-o mai poată salva, căzu din nou. De data aceasta căzu, cât era de lungă şi grea, pe burtă.
Şi, dacă în urma primei căzături se alese doar cu hainele prăfuite şi ciorapii de nylon rupţi, acum, pentru că se pierduse de tot cu firea şi nu apucă să plonjeze pe palme, cum era obişnuită în ast fel de situaţii, se lovi zdravăn. Deşi buimacă şi lipsită de ochelarii ce zăceau la oarecare distanţă, cu o lentilă crăpată, iar cealaltă numai cioburi, încercă să se ridice. Nu reuşi decât cu mare greutate, sprijinită de două braţe binevoitoare. Respira anevoie, zgomotos, cu gura deschisă. Din când în când scăpa câte un suspin prelung, iar după aceea înghiţea în sec. Ochii îi erau scăldaţi în lacrimi. Se lăsase cu toata puterea din mâini pe braţele care o sprijineau, ca şi cum, în urma căzăturii, picioarele zdrelite i s-ar fi atrofiat cu totul.
- Ar fi bine să o ducem să șadă puţin pe banca aceea, opina cu voce tare o femeie. Sărmana, că tare rău a mai căzut. Băgaţi de seamă, oameni buni, mai adăugă cu inflexiuni îngrijorătoare, observând că femeia închisese deodată ochii şi se lăsă parcă şi mai moale pe braţele sprijinitoare. Doamne, ia uitaţi-vă că leşină! ţipă deodată repezindu-se în spatele ei, gândindu-se că astfel ar fi putut s-o prindă, la nevoie, în braţe. Dar femeia, ca şi cum la auzul acest vorbe s-ar fi dezmeticit, deschise imediat ochii mari, înlăcrimaţi:
- Nu mor eu din asta, rosti mai mult şoptit şi, deschizând arg gura, trase mult aer în piept, pe care îl dădu afară la fel de zgo-notos, pe nări - era un fel de suspin. Pentru mine nu-i ceva neobişnuit, mai adăugă cu resemnare. Vă mulţumesc mult pentru ijutor. Vă mulţumesc! Doamne, dar...
Pentru că auzise dintr-o dată un strigăt disperat, pe care-l desluşi dintr-o hărmălaie de planşete şi văicăreli de copii, întoarse capul.
- Emanuel! Emanuel! Vă rog, daţi-mi repede bastonul!... Nu vă faceţi probleme, rosti precipitat, observând că persoana care încă
mai sprijinea şi care avusese bunăvoinţa de a o ridica de jos dădea emne de împotrivire...
- Doamnă, dar de-abia vă ţineţi pe picioare! Eu vi-l dau, dar aveţi grijă!
- A! Acum înţeleg de ce s-a întremat aşa, deodată, se adresă aceasta celuilalt bărbat, împreună cu care dădură o mână de ajutor femeii. Băieţelul care o strigă este fiul ei. Ia te uită, ce copii răi!... Ce v-a apucat, măi picilor, să vă repeziţi aşa asupra bietului copil?
- Lasaţi-l în pace, nu vi-i ruşine? Voi nu înţelegeţi? ţipa exasperată mama copilului. Domnule, vă rog, faceţi ceva! Uitaţi că nici măcar nu mă bagă în seamă.
- Unul contra atâtor copii!? Dar ce înseamnă asta? îi mustra domnul care fusese chemat în ajutor, după ce reuşi să-i potolească.
- Dar el a început, rosti un glas subţirel de fetiţă cu codiţe împletite şi prinse cu fundiţe albe, pe mine m-a lovit cu tăşcuţa chiar peste faţă şi nu i-am făcut nimic.
- Şi pe mine! şi pe mine! mai adăugară câteva glăscioare.
- Pe mine peste ureche! Era o fetiţă mică şi slăbuţă, cu vocea plângăreaţă şi o lacrimă neuscată pe obraz.
- Iar mie mi-a tras una în cap de îmi venea să plâng de durere, adăugă un băiat blond, cu faţa palidă şi ochi verzui.
- E adevărat, Emanuel? Spune-mi! rosti femeia, privindu-l exasperată.
Băiatul tăcea, privind lung, cu ochii lui mari şi negri. Aveau în ei acele luciri greu de înţeles, pe

care numai un suflet zdrobit de copil le poate materializa şi, totodată, acea căutătură speriată, naivă, de pragul căreia majoritatea celor mari nu pot trece pentru a pătrunde în adâncimile-i interioare nespus de complexe. îşi strâmbă guriţa ca şi cum ar fi fost gata să izbucnească în plâns şi îi picurar, chiar două lacrimi, pe care şi le şterse repede cu mâneca de la hair - E adevărat! rosti neaşteptat de hotărât băiatul, muşcându buzele, i-am lovit pentru că meritau... Asta n-am putut să suport să...
Dar nu apucă să-şi termine sincera depoziţie, că maică-sa îl şi apucă de o ureche, răsucindu-i-o nemilos. Băiatul ei, cu a cărui educaţie aleasă se lăudase doar cu puţin timp în urmă în faţa asistenţei fusese de fapt capul răutăţii într-o asemenea încăierare. Considerând necesară o demonstraţie publică a faptului ca ea ştie să-şi educe copilul, aşa cum pretinsese, spre deosebire de părinţii băiatului din pricina căruia căzuse, mama nu se mai gândi deloc la simţămintele cu care se confrunta odrasla-i. Şi astfel, pe lângă umili rea pe care trebui s-o suporte datorită nefericitei şi caraghioase păţanii suferite de mama lui, bătaia pe care o primi în prezenţa atâtor copii (îndeosebi a grăsanului ce-l întărâtase) îl afectă în acele momente mult mai mult decât şi-ar fi putut imagina oricare din ce) prezenţi. Nici o lacrimă nu mai vărsă, nici un ţipăt nu i se smulse de pe buze. Scrâşnea din dinţi de durere, îşi ţuguia buzele şi suporta totul cu o uimitoare rezervă. Şi când te gândeşti că în urmă cu puţin timp se manifestase atât de sălbatic, isteric! Nu peste mult timp, cei prezenţi descoperiră că agresivitatea băiatului lăsase chiar urmări, nu tocmai de trecut cu vederea asupra aşa-zişilor „inamici". Un băieţel se alesese cu nasul spart, o fetiţă cu un smoc mare de păr smuls chiar din faţă, alţii cu câte un cucui proeminent sau cu câte a vânătaie vizibilă pe chip.
Iar mama copilului, nespus de ruşinată de toate acestea, îşi vărsa fără milă mânia asupra bietului copil. Paharul umplut cu înjosire se revărsa acum necontrolat. Dacă ne gândim că băiatului i se aplicau rareori astfel de tratamente, cu atât mai puţin în public şi mai ales dacă ţinem cont de starea de spirit cu totul deosebită ca îl împinsese pe copil la fapte de agresiune, putem afirmă că e vorba de un abuz.
Adevărul este că nimeni din cei prezenţi nu vedea lucrurile astfel. Nici o clipă mamei sale nu-i trecu prin minte că prin atitudinea sa adâncea în sufletul micuţului o rană care va lăsa urmări dramatice, dureroase, va influenţa întreaga viaţă a singurului şi mult iubitului ei copil.
Era doar prima zi când îşi adusese odrasla la grădiniţă. în nul următor trebuia să înceapă şcoala şi, împreună cu soţul ei, hotărâseră că înainte de şcoală i-ar fi de folos un an de grădiniţă.
Pentru Ionel şi Ana Mihalcea, venirea pe lume a lui Emanuel însemnase mult mai mult decât bucuria şi satisfacţia naturală a oricăror părinţi, cu atât mai mult cu cât copilul se născu, cum puţini e aşteptau, fără nici o deficienţă.
Pentru Ana, faptul că dăduse naştere unui copii cu mânuţe şi picioruşe „perfecte", nu se limita doar la acea nespusă bucurie de are fusese însufleţit soţul ei. Chiar dacă s-ar fi întâmplat ca odrasla i să moştenească un handicap de la unul dintre ei, soţul ei tot ar fi ost nespus de satisfăcut că are un urmaş. Bineînţeles, faptul că Providenţa le dărui un copil normal îi întregi fericirea. Pentru Ana, care avea o fire tare ciudată, conceperea unui astfel de copil însemna un adevărat triumf. Era ca şi cum şi-ar fi luat revanşa faţă de toată suferinţa, umilinţa, ignoranţa, lipsa de dragoste oferite de lumea întreagă, numai datorită marii culpe de a se fi născut deformată într-o lume în care perfecţiunea trupească era ca un idol.
Da, atât de mare fusese vina ei, încât cea care o adusese pe lume a ales păcatul de a o abandona. Era şi aşa destul de greu de suportat pentru Angela Popa, mama Anei, nenorocirea de a creşte singură un copil din flori. Astfel că, atunci când medicii dădură un diagnostic precis, se văzu chiar îndreptăţită în hotărârea ei de a abandona copilul. Nu se poate spune că această decizie i-ar fi fost cu totul străină, având în vedere încercările ei disperate de a scăpa de nedorita sarcină. Cine ştie, poate tocmai această încercare de a lupta cu vitregia sorţii (încercarea de a avorta) îşi pusese amprenta crudă asupra unei fiinţe nevinovate. Ce conta o farsă în plus în acest veşnic ironic război

al umanităţii împotriva propriului destin? Putea fi oare comparată farsa aceasta cu imaginea invalizilor de război, consecinţă palpabilă a mândriei şi ignoranţei altora? Ana putea fi considerată o invalidă a războiului pervers şi egoist al unei creaturi umane abrutizate, la rândul ei, o victimă a degradării umane.
Astfel că Ana îşi petrecu copilăria, până la vârsta de opt ani,
prin spitale speciale, unde supravieţui, alături de alţi copii ce erai condamnaţi la o soartă asemănătoare, numai datorită interesului personalului medical de a-şi menţine slujba. Până la această vârsta mersul „în patru labe" fusese singura sa modalitate de deplasare Dar, îşi amintea ea, fusese totuşi mai norocoasă decât alţi tovarăş de joacă. Aceştia, pentru a se bucura cât de cât de ceea ce poate ofer viaţa în anii copilăriei, trebuia să se târască pe jos „ca viermii" Numai după ce împlini vârsta de opt ani i se făcu prima intervenţii chirurgicală, graţie căreia reuşi să facă primii paşi. Fusese nevoie de trei intervenţii de acest fel, pentru ca Ana să ajungă să se deplaseze singură. De vreme ce atinsese performanţa de a se deplasa singură făcând o comparaţie cu mulţi dintre copiii cu care îşi petrecu primi ani din viaţă, a căror stare nu fusese îmbunătăţită cu nimic de intervenţiile chirurgicale, alteori chiar agravând-o, Ana se putea eoni sidera o favorită a sorţii. Nu era oare, într-adevăr, un privilegiul faptul că se putea descurca singură, chiar dacă banalul act de ^ merge sau a sta pe loc pe propriile-i picioare deformate constitui pentru ea o permanentă luptă?
Cu toate că Providenţa o ferise de silnicia unei vieţi ţintuită p< un scaun cu rotile, Ana nu văzuse niciodată partea bună a lucruri lor. Sau poate o văzuse, copil maturizat înainte de vreme, dar şi-î păstrat nestinsă candida manifestare a bucuriei până când a primi cel mai minunat şi râvnit cadou - pentru ziua în care, după prim intervenţie chirurgicală, susţinută de două infirmiere, a reuşit s< facă primii paşi. Era ca un copil mic, care, după ce a umblat „în pa tru labe", se ridică pe neaşteptate şi aleargă singur pentru a ajung la o jucărie sau o mână întinsă. Şi aşa, sprijinită de cele două infii miere, plângea de frică şi de emoţii şi chicotea totodată de bucurie Nu i se pusese în faţă nici o jucărie, nici nu o aşteptară la capăt drumului două braţe iubitoare de mamă, dar simţul datoriei, împl tit şi cu ceva milă şi bunăvoinţa infirmierelor, fusese suficient.
De-abia reuşi în noaptea aceea să adoarmă câteva ceasuri. Er. nerăbdătoare şi emoţiile la gândul că în ziua următoare va păşi dit nou o năpădiră. Dis-de -dimineaţă visă un vis nespus de frumos alerga printre copacii din curtea spitalului după un căţeluş cu blăni ţ& albă. (Era cu siguranţă unul dintre căţeluşii despre care auzise d
la asistente că este cel mai frumos dintre cei patru ai căţeluşei de la poarta spitalului). Alergase atât de repede că reuşise să-l prindă, iar apoi, cu el în braje, zburda prin iarbă şi flori. Simţind încă euforia clipelor din ziua trecută şi aflată sub influenţa acelui minunat vis, când deschise ochii, se ridică în capul oaselor, puse mai întâi pe pământ un picior, apoi pe celălalt... Se vedea deja alergând la baie şi prin toate saloanele de copii. Nici nu se mai gândi să se sprijine de bara de fier de la capătul patului. Plină de avânt se ridică, mai bine spus încerca să se ridice din pat, dar în clipa următoare zăcea pe podea, cu o dâra de sânge şiroindu-i de pe frunte şi cu o mână fracturată.
Şi, pe cât de mare îi fusese bucuria zilei de dinainte, pe atât o copleşiră acum amărăciunea şi durerea.
Cu sigurr.r|ă că această nefericită întâmplare, dacă s-ar fi rezumat Ia trauma fizică, n-ar fi lăsat urmări atât de adânci în sufletul şi aşa destul de vulnerabil al Anei. Asistenta care avea grijă de ea, descoperind efectele căzăturii, care oricum nu puteau fi ascunse, şi realizând că va fi trasă la răspundere, ba chiar sancţionată, îşi vărsă tot veninul răzbunător asupra bietei copile. Ce ciudat, îşi amintea Ana, atunci a fost pentru prima dată când a conştientizat pe deplin că ea era un copil inferior majorităţii copiilor. Dacă fiecare dintre tovarăşii ei de joaca aveau câte o deficienţă, nu-şi putea imagina, cu mintea ei de copil, că ar trebui să fie altfel. Chiar şi atunci când, înainte de operaţie, pentru a fi încurajată, doctorii îi spuseseră că, dacă va ajunge să meargă pe tălpile ei, va fi

mult mai bine decât în genunchi şi palme, până când nu gustase din satisfacţia mersului vertical, nu le putu da crezare.
Mare păcat însă că această bucurie fusese otrăvită cu cruzime de acea femeie fără inimă, care pusese rnai mult preţ pe o absurdă răzbunare decât pe păstrarea integrităţii sufleteşti a unui copil neajutorat. Cu toate că Ana avea pe atunci doar opt anişori şi gândea, bineînţeles, ca un copil, era totuşi suficient de matură să înţeleagă adevărul pe care femeia aceea i-l spunea.
Şi, pentru că atunci înţelesese pentru prima dată cum stau lucrurile cu ea, fără a fi protejată, atinsă într-un mod prea dur, prea zdrobitor şi crud, Ana rămăsese cu această imagine deformată despre ea însăşi şi despre toţi „handicapaţii din lume".

Ce influenţă nefastă pot avea asupra sufletelor candide ala celor mici cruzimea şi egoismul celor pe care anii de viaţă în plusj în loc să-i transforme în oameni maturi, îi dezumanizează!
Astfel că, începând din acea zi, aşa cum o tumoare cance-j roasă, care ar fi putut fi îndepărtată şi viaţa salvată, ajunge fatală dintr-o stupidă neglijenţă, handicapul Anei îi infesta sălbatic şj chinuitor întreaga ei structură sufletească. Şi, sub imperiul acestui handicap strecurat nemilos în suflet, se dezvoltă mai târziu perscvl nalitatea Anei.
După ce Ana şi-a bătut copilul, dacă ar fi bănuit maca: sărmana, că însăşi nesăbuinţa ei, pornită dintr-un impuls al mândriei de a se justifica în faţa unei asistenţe căreia prea puţin i-ar f; păsat dacă lucrurile decurgeau altfel, ajungea să creeze în sufletul propriului copil aceleaşi gânduri, aceleaşi sentimente zdrobitoarei care, stârnite odată în copilăria ei, îi marcaseră întreaga viaţă, ar 1 procedat cu totul altfel. Adevărul este că, fiind prea absorbită d ideea handicapului palpabil, niciodată nu fusese conştientă de exis tenta adevăratului handicap - cel instalat la nivelul sufletului.
Poate că, dacă ar fi înţeles acel lucru, ar fi ştiut cum să-şi pro tejeze copilul.

CAPITOLUL 2

Ana tresări când auzi prelungul scârţâit al roţilor pe şine. Deschise ochii larg, dar îi închise apoi imediat, stingherită de lumina soarelui care bătea în fereastra compartimentului. îi deschise din nou, puţin speriată când simţi că-i alunecă din braţe capul copilului adormit. îl aranja mai bine pe canapeaua din faţă. Bărbatu-său, cu capul scăpat într-o parte, cu buzele întredeschise, moţăia. I se auzea respiraţia regulată. îşi lungi gâtul, în timp ce încerca să privească pe fereastră. Nu reuşi să desluşească ce staţie era şi, tocmai se pregătea să-şi trezească bărbatul, când o doamnă tânără de alături, ghicindu-i intenţia, spuse:
- Este staţia R. Dumneavoastră unde coborâţi? în L.? Acolo cobor şi eu, mai adăugă zâmbind.
Ana se întoarse spre ea cu un surâs impus de politeţe:
- Da? rosti ea pe un ton menit să ascundă faptul că se gândea la cu totul altceva.
- Am fost doar de câteva ori în L., continuă femeia, şi cunosc prea puţină lume. Soţul meu a copilărit pe aceste meleaguri.
Acelaşi „Da" şi acelaşi zâmbet artificial veniră din nou din partea Anei. Femeia reuşise într-adevăr să o smulgă din păienjenişul gândurilor ei, dar nu şi să-i creeze interesul pentru o discuţie, aşa cum şi-ar fi dorit femeia. Din fire, tânăra doamnă era comunicativă faţă de această familie, însă nu era vorba doar de dorinţa de a-şi face noi cunoştinţe, având în vedere că urcaseră la aceeaşi staţie. Locuiau deci în acelaşi oraş şi proveneau, totodată, din acelaşi sat.
„Precis este Ionel Mihalcea, îşi spuse ea, din clipa când deduse din discuţia lor unde intenţionau să coboare. Este fiul surd al Măriei, o femeie tare cumsecade. Ne povesteşte când vine pe la noi despre copilul ei de la oraş şi familia sa. Adina, fetiţa mea, de-abia

aşteaptă să-l cunoască pe nepoţelul acestei femei. Biata de ea, i fiecare sfârşit de săptămână, ini-a spus soacră-mea, îşi aşteapt copilul, dar el, de când s-a însurat, tare rar o mai caută. Oamenii dii sat zic că din cauza nevestei, care-i o femeie tare dificilă. Dar e spune la toţi că nu-i nimeni vinovat, că din cauză că le este ta greu, aşa cum sunt ei, să pornească în călătorie. Şi eu cred că ai dreptate. Sărmana femeie, că de-abia s-a urcat în tren. El, poveste* maică-sa, se descurcă mai bine decât ea, numai că, dacă merge mult îl jenează tare proteza. Aş vrea să găsesc un prilej nimerit de a intr în vorbă cu ei. Mi se pare penibil să călătorim aproape un ce împreună şi, cunoscându-i din relatările bunei femei, mama k Ionel, să nu discut cu ei despre toate acestea. Şi tânără doamne încercă astfel de mai multe ori să intre în discuţie cu ei. Nu reuş. însă nimic mai mult decât câteva schimburi politicoase de cuvinte. Nu ştia sigur nici ea din ce cauză. La început, i se părură tar abătuţi cei doi soţi, apoi, când îi văzu picotind de somn, se gândi c legănatul trenului şi căldura le crea o stare de moleşală şi de aceea nu aveau chef de nimic. O dată i se adresase Ionel, dar cu toata strădania ei nu reuşi să înţeleagă aproape nimic din ce zicea. Zâmbi totuşi şi clătină din cap ca şi cum l-ar fi înţeles, iar el se arătă mulţumit cu acest fel de răspuns. Se miră când văzu că băieţelul comunică fără nici o dificultate cu tatăl său. Vocea sa avea un timbru ciudat, ca şi cum sunetele ar fi fost scoase printr-un tub. La aceasta contribuia pronunţia incorectă a unor vocale şi consoane şi accentuarea greşită a majorităţii cuvintelor. Toate acestea, pentru un ascultato oarecare, făceau să fie foarte dificilă comunicarea.
Băieţelul, fără a aştepta să întrebe cineva din compartiment^ dădu lămuririle de rigoare privind deficienţa tatălui său. O făcea *ca* şi cum ar fi fost foarte familiarizat cu astfel de explicaţii, dar toto-| dată (sau cel puţin aşa i se păru tinerei doamne), într-un fel orgo-j lios, ca şi cum ar fi spus: „De ce vi se pare atât de ciudat felul de aj vorbi al tatălui meu? Care dintre voi, dacă nu ar fi auzit niciodatăj s-ar fi putut descurca mai bine să vorbească şi să-şi înţeleagă interlocutorul după mişcarea buzelor?"
Având timp apoi, când se făcu linişte în compartiment să răs-j tălmăcească explicaţia băiatului, femeia zâmbi. Poate că nu gândise aşa, dar ei aşa îi plăcea să creadă, pentru că la fel ar fi gândit şi e
în locul lui. într-un fel însă, medita ea, privindu-l cu un amestec sentimental de milă şi admiraţie, acest copil are multe în comun cu mine. Râse din nou în sinea ei de această idee.
Ha, ha! auzi la ea, să se compare cu un biet copil! Şi totuşi, după ce mai reflectă puţin, găsi c-ar avea oarecare dreptate, singura diferenţă consta în ideea că instinctul lui de viaţă era mult mai naiv. Se gândi apoi la Ana. O zărise încă de când aşteptau trenul pe peronul gării. Cum mergea aşa greoi, sprijinindu-se în baston, mai mult trăgându-şi după ea un pcior, aplecată de spate şi cu o mână atârnându-ipe lângă trup, atrăgea inevitabil atenţia. Handicapul ei, gândise ea atunci, era suficient pentru a risipi orice indiciu privitor la frumuseţea feminină - frumuseţea pe care întotdeauna Amalia Neag (acesta era numele tinerei doamne) pusese un mare preţ, ea însăşi fiind un exemplar cu care natura se arătase nespus de darnică. Privitor la înfăţişarea Anei, analizată prin prisma unor ochi care ori de câte ori se uitau în oglindă puteau să strălucească de mândrie, cu greu ar fi putut descoperi câteva calităţi.
Totuşi, ochiul acestei femei frumoase le dibui. Concluziona că, dacă ar avea o coafură potrivită, care să-i acopere fruntea prea lată şi bombată, i-ar sta mai bine decât cu părul dat peste cap. Aprecie că, din pricina ochelarilor cu lentile duble, arăta mult mai buhăită la faţă decât era. Apoi mai remarcă şi faptul că tot ochelarii erau cei care ascundeau ceea ce ar fi dat farmec înfăţişării ei - ochii. Ochii negri cu gene dese, ochi pe care îi puteai regăsi aidoma, însă purtând cu totul alte

străluciri, la băiatul ei.
Băiatul? Ah! da, băiatul, din nou ajunse la el. îi zbură din nou gândul la scumpa ei fetiţă, căreia îi zicea bunica băiatului că îl va aduce să se joace cu ea. „Ce ironie, să călătoresc atâta timp cu ei şi să nu zic nimic, când de fiecare dată Măria îi aminteşte în discuţie, ba mi-a arătat şi ceva poze cu ei. Sandu a copilărit împreună cu Ionel... Uite că Ana a deschis în sfârşit ochii!"
Şi, cu astfel de gânduri, Amalia intrase în vorbă cu Ana. După ce-i spuse la ce staţie ajunsese trenul şi că ea merge în acelaşi loc şi o văzu tot dezinteresată, îşi aduse aminte de ceea ce însăşi Măria, mama lui Ionel, spusese adesea: „Suferinţa îi uneşte întotdeauna pe oameni, îi face mai îngăduitori unul cu celălalt, mai iubitori, mai comunicativi, mai calzi." Nu se poate spune că nu era de acord cu

ceea ce afirmase Mnri.» experienţa ei de viaţă însă o făcu atentă şi la alte aspecte, pe care îl-I iria. parcă fără nici o sforţare, le ignoră.
Era gala să spună ceva, nici ea nu ştia concret ce, dar băieţelul se trezi. Se ridică de pe genunchii mamei. Ridică puţin un colţ da perdea, aruncând o privire pe geam, se întoarse apoi spre maică-sa şi o întrebă în şoaptă dacă mai este mult până ajung.
- încă puţin, îi răspunse ea, suflându-i în părul ud de tran-j spiraţie şi netezindu-i un smoc ridicat în creştetul capului. îl săruta apoi zgomotos pe frunte.
Băiatul se plânse de sete şi-i ceru apă. Femeia se ridică cu greutate, vru să caute în bagajul mic de mână agăţat la capul soţu-J lui ei, dar chiar atunci trenul zvâcni şi ea se dezechilibra. Ar fi căzui dacă Amalia, care îi urmărea fiecare mişcare, nu i-ar fi sărit imediafl în ajutor. Se trezise şi bărbatu-său:
- *De ce nu mi-ai spus să-ţi daţi eu -plasa?* o dojeni el. *Dacă ai 4 căzut?* Se întoarse apoi spre Amalia: *Mulţumim frumos, doamnăi* (întrucât acest personaj nu aude, el accentuează în mod greşit cu-j vintele. Pentru a evidenţia acest lucru, peste tot unde acest personaj va vobi, vor fi folosite italice şi accentele respective, n. autoarei.)
De data aceasta, Amalia înţelese cuvintele care îi fuseseră adresate. Intenţiona să răspundă ceva, dar el se întoarse spre soţia lui. Ana îl privea cu mânie.
- Eşti neisprăvit! şuieră printre dinţi, ca şi cum ar fi *iosi* numai ei singuri. Buza de jos îi tremura şi respira anevoie.
Ce ironie! Toţi cei din compartiment înţeleseseră ce spusese] în afară de el. Cum doar după mişcarea buzelor putea culege cuvin-j teie şi buzele ei tremurau de furie, nu reuşi să le desluşească.
- *Ce-ai spus?* o întrebă el cu un calm care în situaţia de faţă îl făcea să pară tare caraghios.
- Din cauza ta, numai pentru că ţie nu-ţi pasă de nimic, *s-i* întâmplat asta! ţipă ea necontrolat, ca şi cum ar fi uitat cu totul că sa afla în societate.
De data aceasta, el înţelese şi-şi plecă fruntea.
Fără să zică nimic, se aşeză la locul lui, îşi vârî capul întră umeri şi privea în pământ, ca un copil care după ce a făcut rău esta mustrat şi, din jenă, nu ştie să facă altceva decât să tacă.
Dar, se pare că pe ea o înfurie şi mai mult atitudinea lui. SeJ
pierdu de tot cu firea, chiar până într-acolo că se aplecă spre el ş pentru a-l face atent, îl lovi cu bastonul peste picior.
Bărbatul tresări, ridică ochii - în ei se citea mai mult supuse nie şi nedumerire decât mânie (cu totul alte sentimente decât cel pe care ar fi trebuit să le aibă un bărbat confruntat cu o aşa situaţie Erau şi ceva umbre de mânie, cu care păru că se luptă să le spulber* o dată cu un gest de strângere a buzelor. Apoi, ca şi cum şi-ar fi adu aminte de ceva, tresări şi îşi roti speriat privirea. După cum arăta muşchii feţei şi încărcătura din priviri, se vedea clar că îi venea s intre în pământ de ruşine. Acest sentiment fu transmis probabilş soţiei, care, dintr-o dată, după ce întâlni privirea aruncată pest ochelarii cu rame aurii ai unui dornn cu început de chelie, aşezat p bancheta din faţă, roşi toată.
De când începuse conflictul dintre cei doi, lăsase mai jos foai mare de ziar care îl acoperea pe jumătate.

Când Ana îşi lovi soţu puse ziarul deoparte, împăturindu-l. Şi, cum stătea aşa, privin indignat şi cu buzele întredeschise, părea că ar fi vrut să se ame; tece. I-o luă însă înainte Ionel:
- *Soţia mea,* spuse deodată, *este foarte sensibilă, a avut o via\ grea, iar nervii ei sunt slăbiţi.* Vorbea rar şi apăsat, se vedea că îşi d toată silinţa să fie înţeles de auditoriu.
O ţărancă rumenă, cu verighetă şi cercei mari de argint, c fustă neagră, plisată, frământând în mâini un mâner de la sacos din poală, suspină dusă pe gânduri:
- E greu, spuse ca pentru sine, clătinând din cap, iacă au tr< cut zece ani de când am avut şi eu nenorocul să alunec pe gheaţă să mă aleg cu un picior rupt, şi tare greu mi-o mai fost, maică. A] zis că din asta mor. Şi atunci m-am gândit că de-aia Dumnezeu lăsat năpasta aia peste mine pentru că niciodată nu m-am gândit să mulţumesc că am mâini şi picioare întregi, că pot să umblu, că pi să aud, să văz cu ochii. Hai, hai, dar vezi aşa e omul, după ce mi-trecut de tot, iar am uitat. îmi aduc aminte numai când văz oamei nenorociţi. îşi făcu cruce şi rămase cu palma aşezată la piept, 3 timp ce cu cealaltă mai frământa mânerele sacoşei. Că tare rea nervoasă, îmi amintesc maică, n-am să uit niciodată, am mai fo când o trebuit să stau cu piciorul în ghips, iar apoi mult timp, ti încet şi şchiopătând am umblat. Nimeni şi nimic nu-mi făcea voi

Cu toată lumea mă certam. Suspina, privindu-i rând pe rând pe amândoi soţii. E greu, maică, tare greu, şi eu înţeleg. Tu, fată dragă, aşa te-ai născut? spuse, întorcându-se spre Ana, cu o voce plină de milă şi-n acelaşi timp iscoditoare.
- Da, aşa m-am născut, răspunse ea repede, puţin răstit. Cu faţa deodată ciudat transfigurată, mecanic, fără să înţeleagă şi ea de ce, trase repede copilul mai aproape de ea şi, ca şi cum ar fi găsit un sprijin în palma lui micuţă, o strânse convulsiv. Băiatul se întoarse uimit, îşi privi mama speriat, iar apoi o fixă pe bătrână cu ochii lui mari, încărcaţi parcă deodată de sclipiri misterioase. Dar nu zise nimic. încercă apoi să-şi elibereze mâna din strânsoarea mecanică a mamei, dar nu reuşi! Nu mai insistă. Se citea pe chipul lui contorsionat că se lupta cu durerea provocată de acea strângere de mână. Ca şi cum ar fi fost conştient de o durere lăuntrică a mamei sale, uşurată în clipele acelea numai prin simpla strângere a mâinii lui, răbda cu bărbăţie. întinse cealaltă mână şi îi mângâie cu duioşie obrazul. Femeia tresări. Strânsoarea mâini se înmuie. Prinse mâna copilului, cea cu care îi mângâia obrazul, o duse ia buze şi, fără a se mai putea stăpâni, cu nervii tare zdruncinaţi (avea un motiv anume), izbucni într-un hohot de plâns.
în general, chiar dacă, după cum mărturisise şi soţul ei, datorită asprimii destinului, era nespus de vulnerabilă, asta nu însemna că nu se străduia să lase o impresie cât mai bună în societate. Terenul izbucnirilor de acum fusese pregătit de încă un renghi jucat nemilos de viaţă. Şi, tocmai pentru că *ceea* ce i se întâmplase îl implicase chiar pe băieţelul ei, cel care personifica idealul ei în viaţă, lovitura aceasta i se păru foarte crunta şi dureroasă. Până atunci, prin dăruirea pe care i-o arătase, prin dragostea maternă excesivă, ea idealizase această relaţie. Tocmai pentru că îşi iubea prea mult fiul, nu putuse accepta niciodată ideea că ar fi putut da greş în ce priveşte pregătirea lui pentru viaţă. El era viaţa ei, adevărata ei viaţă, de care ea nu avusese parte, dar pe care, revanşard, o regăsea în el, în fiecare minut, cu fiecare suflare. De aceea, orice nepotrivire între aşteptările ei şi comportamentul copilului o dărâma. Până şi această călătorie era rezultatul unui astfel de incident. Aşa se puteau explica sensibilitatea şi extrovertirea necontrolată a Anei.
Ce se întâmplase de fapt? După cele petrecute în curtea grădiniţei, în ziua cu pricina, nici unul dintre soţi nu remarcară nimic deosebit, care să fi arătat că băiatul fusese afectat serios de acel incident, în ziua următoare însă, când veni vorba să-l aducă din nou la grădiniţă, băiatul se împotrivi cu exasperare. Se întâmplă că Ionel nu era acasă. Probabil că,

dacă ar fi fost de faţă în acea dimineaţă, lucrurile s-ar fi petrecut altfel. în general, chiar fiind singurul copil, adorat de ambii părinţi, Emanuel era un copil ascultător. Având în vedere sentimentele excesive şi conceptele care o legau pe Ana de copil, ar fi fost de aşteptat să fie tare răsfăţat. însă amândoi părinţii, în dorinţa lor arzătoare de a-i dărui o creştere cât mai aleasă, citiseră multe cărţi privitoare la educaţie şi numai aşa fu protejat băiatul de sindromul răsfăţului.
Astfel că, atunci când copilul arătă împotrivire, maică-sa a priceput că nu era vorba de un capriciu. Aşa cum bănuia, împotrivirea lui se datora incidentului petrecut în curtea grădiniţei. Numai că el nu-i mărturisise tot ce avea pe suflet, fapt pentru care ea interpretase greşit problemele sufleteşti ale copilului. Şi anume: ca un băieţel sensibil şi bine crescut, îi era ruşine de faptul că sărise la bătaie la ceilalţi copii. Adevărul însă era cu totul altul. Dacă ar fi fost să judece cu mintea liberă de mândria de care fusese şi în ziua de ieri călăuzită, când îl bătuse, în prezenţa colegilor lui de grădiniţă, ar mai fi avut şansa de a îndrepta o mare greşeală, care, aşa cum se va vedea mai târziu, avea să fie punctul de plecare al multor nenorociri. Ah, dacă ar fi ştiut dinainte!
Cu rana sufletească încă sângerândă, Emanuel fu dus din nou pe „câmpul de luptă" - grădiniţa de copii. Măcar dacă ar fi fost familiarizat cu colectivitatea, dar era numai pentru a doua oară când călca pragul unei grădiniţe.
La nici un ceas după ce Ana ajunse acasă, după ce îşi lăsă copilul la grădiniţă, primi un telefon. Era educatoarea. Cu voce tre-murândă o anunţă că Emanuel, în pauza de masă, (nici ea nu-şi putea explica în ce fel), pur şi simplu dispăruse. îl căutaseră prin toată grădiniţa, prin împrejurimi, dar nu-l găsiră nicăieri. Se gândise că poate băiatul fugise acasă, dar tare se mai sperie aflând fa nici acolo nu era.
Ah, Doamne, ce coşmar i-a fost dat să trăiască în acea zi! Câte imagini pustietoare o invadară! Fiecare oră, fiecare minut de aştep-

tare fuseseră cea mai grea tortură psihică pe care viaţa putea să i-oj ofere. Anunţase şi politia, însă nu-l găsiră. Ea însăşi colindă străzile! oraşului, cât o ţinură puterile. Când stoarsă de ultima picătură de vlagă, pe înserate, se întoarse acasă şi el încă nu apăruse, făcu oj criză de nervi. Iar după ce trecu toată noaptea, se iviră şi zorile, dar; Emanuel nu era de găsit nicăieri, pe bărbatu-său începu să-l îngrijoreze mai mult starea sănătăţii ei psihice decât copilul despre ca el mai păstra încă siguranţa că. nu i s-a întâmplat nimic rău.
în noaptea aceea fusese prima dată când, copleşiţi de durere] şi îngrijorare, cei doi împreună, fiecare în felul lui, strigaseră către Dumnezeu. Emanuel - Dumnezeu este cu noi - era tălmăcirea! numelui odraslei lor. Chiar înainte de naşterea copilului, când Ionel îi propusese acest nume, ei îi plăcu. (El însă se feri să-i mărturisească despre semnificaţia lui biblică.) Dacă ar fi ştiut că şi dorinţa soacrei ei fusese să-l numească astfel pe copil, n-ar fi acceptat, maij ales că era vorba de un nume biblic. Dar, în noaptea aceea, Ioneli avusese curajul, i se păru chiar necesar, pentru a o încuraja, căci n-o I mai văzuse niciodată atât de disperată şi de dornică de ajutorul] divin, să-i mărturisească semnificaţia numelui odraslei lor.
Şi, în tulburarea ei aproape isterică, asemenea unui om gata săi se înece, căruia creierul nu-i poate transmite alte comenzi decât cele I de luptă pentru supravieţuire, ruptă de orice lume a prejudecăţilor, I a întrebărilor fără răspuns, a mândriei şi revoltei faţă de ideea im-l plicării unei forţe supranaturale, Ana se agăţă de acest „Dumnezeu I este cu noi".
Materializarea acestui gând avea în faţă şi acea conjuncţie care dă greutate mai multă nesiguranţei şi îndoielii: „dacă".
- Dacă Dumnezeu este cu noi...
Lucrul acesta nu însemna însă că balanţa trăirilor sufleteşti nu atârna şi în favoarea a ceea ce

numim speranţă sinceră. Bineînţeles, sentimentele ei erau, într-o astfel de situaţie, dureros de instabile. Important este că, pentru prima dată în viaţă, se apropiase de Dumnezeu, chiar dacă nu avusese curajul să atingă, nici cu vârful degetului, asemenea poporului Israel, acel munte al prezenţei Lui. De departe, ca tatăl care îşi aştepta fiul risipitor, fugind apoi cu braţele-i deschise în întâmpinare, Mâna divină s-a aplecat chiar până la poalele muntelui unde aştepta Ana, cu sufletul îndurerat.

Şi de-abia la prânz, când singur, sleit de puteri, tremurând de spaimă, băiatul s-a întors acasă, Ana, în timp ce-şi strângea la piept odrasla, simţi în adâncul sufletului acea tresărire sădită de Mâna creatoare în orice fiinţă omenească. Era, desigur, glasul dragostei părintelui ce-şi aştepta fiul acasă. Ea era părintele, iar fiul pierdut şi regăsit era fiul ei. Dar, pentru că această dragoste era idolatră, Ana, de îndată ce se văzu iar pe linia de plutire, se reîntoarse la vechile ei convingeri:

- Dacă este un Dumnezeu al dragostei, cum se spune, i se adresă lui Ionel, atunci de ce m-a lăsat pradă unei asemenea dureri timp atât de îndelungat? De ce, dacă ar fi fost atât de uşor de găsit copilul, noi n-am dat de el? A stat sărmanul o noapte întreagă ascuns între tufele acelea din stadion, şi când te gândeşti că era doar la două minute de noi. Doamne, de ce să se fi întâmplat asta?Uite-l cât e de speriat, parcă nu-şi mai revine nicidecum. Dacă nu-şi revine, o să mor!

într-adevăr, deşi mânca bine şi dormi, băiatul nu-şi reveni. Cineva i-a sfătuit să-l ducă la un psihiatru. Copilul fugise de la grădiniţă - act al unei adânci disperări - după cum le explicase medicul.

Faţă de părinţi era foarte reţinut, iar când rămânea doar cu maică-sa, se comporta foarte ciudat. Izbucnea într-un plâns isteric, dintr-o dată, ori se izola în camera lui, în pat, şi stătea timp îndelungat fără a dormi sau a avea o altă activitate precisă, ca un om mare, muncit de gânduri. Medicul îi asigurase însă că se va reface total, încercând cu disperare să fugă de problema lui, simţindu-se neînţeles de nimeni, Emanuel se pitise în tufele de pe stadion, dar îşi făcu loc, în acelaşi timp, şi tiranica frică a pedepsei, fapt care i-a adâncit şi mai mult rana sufletească. Dacă ar fi fost măcar scutit de a-şi petrece noaptea acolo, posibil că totul s-ar fi rezolvat într-un timp foarte scurt, dar aşa, se poate spune că se confruntase cu o traumă psihică. Pentru reabilitare era nevoie de timp şi multă răbdare.

Ce sfâşietor a fost pentru Ana să afle de la medic - căruia copilul i se confesase - că pe el îl afectase cel mai mult faptul că tocmai ea nu-i acordase înţelegerea de care ar fi avut atâta nevoie, în mintea lui, faptul că însăşi maică-sa, cea pentru care el luptase cu toate forţele, se întorsese împotriva lui, umilindu-l şi bătându-l în faţa copiilor, însemna o adevărata înfrângere. Dacă ea ar fi fost

atunci de partea lui, mărturisise el, ar fi avut cel mai mare curaj dii lume să-i pună la punct pe toţi cei care ar fi îndrăznit să se ridicţ împotriva lui, aşa cum făcuse şi cu „grăsanul" (copilul căruia îi trăsese în cap cu tăşcuţa). El afirmase despre maică-sa că-i urâtă ş: şchioapă, de aceea Emanuel se revoltase.

- De aceea n-am vrut să merg la grădiniţă a doua zi, explicase el, pentru că ştiam ca vor vorbi urât cu mine, iar eu nu vo: putea să-i pun la punct, pentru că mama m-a făcut de ruşine în *taţ* lor. Aşa mi-au zis: „Dacă sari la bătaie sau vorbeşti urât cu noi, o s^ te spunem la maică-ta." Au râs de mine, dar n-am putut să le zic mare lucru. „Grăsanul" mi-a spus că a vorbit cu maică-sa. Ea i-a spus că dacă amândoi părinţii sunt „handicapaţi"", şi eu sunt la fel] M-au strigat „handipatul" (nici

măcar nu ştiau să pronunţe cuvânt tul bine). Eu nu am mai putut suporta! Acasă mi-era frică să me întorc. Am fugit şi m-am ascuns la stadion...
- Băgaţi de seamă, i-a sfătuit medicul pe părinţi, băiatul este foarte inteligent şi totodată foarte sensibil şi orgolios. Spuneţi că până acum niciodată nu aţi sesizat că şi-ar face complexe din pricii nă că are părinţi cu deficienţe? Probabil că până acum nu s-a ciocnilj niciodată de o întâmplare care să-i atingă chiar cea mai sensibil coardă a sufletului. O mare influenţă va avea asupra lui felul în cart va vedea că dumneavoastră depăşiţi aceste neajunsuri fizice. Daca Dumnezeu v-a dat ca prin minune un copil sănătos, luptaţi pentri a-l feri să ajungă handicapat din cauza handicapului celor care i-ai dat viaţa!
Aparent, copilul îşi reveni mult mai repede decât preconizase medicul. Indiciile că trecuse prin această traumă mai erau prezente prin faptul că se purta cu oarecare rezervă faţă de maică-sa, de care înainte fusese foarte ataşat, dar şi prin aversiunea faţă de colectivi-; tate. Fuseseră sfătuiţi de medic să nu îl mai trimită la grădiniţă pen-j tru un timp, ci să-l scoată pentru un timp, dacă s-ar putea, afară dii oraş, la aer curat.
Ana, care n-o putea suferi pe soacra ei, ar fi vrut să meargă într-o staţiune, dar, cum băiatul îşi exprimă .dorinţa că ar vrea *U* ţară, numai de dragul lui, ea nu se împotrivi.
Având în vedere toate acestea, înţelegem de ce, atunci câne băiatul îi mângâiase obrazul, ea nu-şi putuse stăpâni plânşi
entru ea, pierderea dragostei fiului ei însemna prăbuşirea lumii... |a lumii întregi. Iar când el îi atinse obrazul, gest al dragostei, atât de
rofundă fusese beatitudinea sufletească, încât nimic şi nimeni din lumea aceasta nu mai conta. îl strângea cu putere la piept şi-l aco-Iperea cu sărutări fierbinţi, ca şi cum de ani de zile nu l-ar rnai fi revăzut. De fapt, pentru ea, clipele, zilele în care aşteptase cu disperare de la el o cât de mică exteriorizare a dragostei, atârnaseră ca ani grei de aşteptări.
în afară de soţul ei, nimeni nu avea cum să ştie ce se petrecea în sufletul Anei, motivul pentru care ea reacţiona atât de frenetic în faţa unei simple atingeri a copilului.
Ţăranca bătrână, frământând încă mânerele sacoşei cu palme-ie ude de transpiraţie, îi privea cu nedumerire, dar şi cu emoţie, se vedea după expresia buzelor că ar fi vrut să comenteze ceva, dar tăcu totuşi. Domnul cu început de chelie îşi aruncase şi el de câteva ori privirea pe deasupra ziarului, spre mamă şi copil, dar, mai puţin sensibil, conchise că biata femeie trebuie să fie bolnavă psihic. Pentru că astfel de oameni nu merită nici măcar să fie băgaţi în seamă, îşi reluă, cu indiferenţă, lectura. O atitudine asemănătoare manifestară şi cele două adolescente îmbrăcate în uniformă de liceu, care nu demult se aşezaseră în compartiment, după ce se eliberară două locuri. Nu încetaseră, de cum se aşezară, să discute cu înflăcărare, când în şoaptă, când cu voce mai ridicată, tot felul de lucruri legate de şcoală, profesori, colegi, felul cum plănuiau să-şi petreacă sfârşitul de săptămână. începuseră o discuţie despre soţia directorului, profesoara de chimie - o bătrânică grăsuţă cu picioare subţiri ca două beţişoare şi părul vopsit mov. Această discuţie, care le făcea mare plăcere, fu întreruptă doar pentru un scurt timp (când Ana era să cadă) şi, noroc că se amuzaseră înainte în auzul tuturor, ca altfel s-ar fi crezut că se amuzau pe seama ei. Adevărul este că găseau tare comic felul în care îşi mişcase mâinile şi picioarele, dar şi ^ai distractiv, li se păru felul cum vorbea Ionel. Chiar şi când el nu ^ai zicea nimic, era suficient sa se înghiontească una pe cealaltă şi, [a]ducându-şi aminte, îşi ascundeau capul în palme. Se auzeau doar [lc]nind, iar când îşi descopereau faţa, erau roşii ca focul de râs, dar şi [st]ăpânite de o oarecare ruşine faţă de cei din compartiment. Când le ^ecu, în sfârşit, îşi aduseră din nou aminte de „profa" de chimie.

- Ai văzut cum explica mişcarea orbitalilor? şoptea una di tre ele. Ţinea creta în mână şi o învârtea, uite-aşa. Şi, în timp ce învârtea, ce să vezi? Numai se trezeşte Dragoş cu creta în cap, ap cu buretele de şters tabla... Să mori de râs! Toată ora, dacă vedea cineva nu-i atent, îl ochea cu creta. Oare nu-şi dădea seama ca as ne distrăgea şi mai mult atenţia, iar ea era atât de caraghioasă? Ui aşa o învârtea... şi apoi, poc!, o arunca. j
Şi fetele râseră din nou, pe înfundate. De-abia se potolii puţin, când avu loc descărcarea psihică zgomotoasă a Anei. Duţ ce aruncară câteva priviri dispreţuitoare şi şuşotiră ceva, pesen despre ceea ce se petrecea, îşi reluară discuţia.
Ionel se aplecase asupra copilului şi îl mângâie şi el. Apoi, timp ce Ana încă mai plângea, îi spuse ceva, cu inflexiuni, cuj puteau ieşi de pe buzele unui om lipsit de simţul auzului, dar ca| se străduieşte să pună în vorbe cât de cât ceva din căldura suflet lui. Strădania aceasta pentru un neştiutor făcea ca #orbirea lui pară mai încâlcită, iar pentru alţii chiar foarte amuzantă. Astfel în timp ce bietul om se lupta să dea sonoritate cuvintelor, fetele, data aceasta fără a se mai putea stăpâni, pufniră în râs. ■
Pe Amalia, care chiar dacă nu avusese cum să înţeleagă moj vul manifestării ciudate a Anei, dar ca una care se confruntase, rândul ei, cu momente extreme în viaţă, când raţiunea lasă cu tot loc sentimentelor, chiar dacă asta seamănă a nebunie în faţa oam nilor, o enervă grozav atitudinea fetelor. Se întoarse spre ele şi dojeni cu asprime. Una dintre ele, ruşinată, deveni dintr-o dată seri oasă. Cealaltă însă, se vedea după muşchii feţei şi luminile care] jucau în ochi că se stăpâneşte cu greu. Se ridică deodată, dar *a* apucă să iasă cu totul pe uşă, că izbucni din nou în râs. AşezânduH iute geanta de şcoală pe umăr, fără un cuvânt, o urmă cât putu c repede pe prietena ei. Se auziră chicotind pe coridor un răstim până se îndepărtară.
- Aşa-i tineretul din ziua de azi, luă cuvântul ţăranca bătr nă. Nu mai au nici un pic de bun simţ. Uite că nici uşa nu au închis bine şi trage curentul... Câtă neruşinare! Dădu cu greu să se ridiq
- Lăsaţi, doamnă, că o închid eu.
- Bine, maică, tu eşti mai tânără. Da uite că nu stă. Aşa! ta Doamne, că pe lângă că-i mizerie în trenuri de ţi-i groază să porneşj
|]ₐ drum, mai sunt şi toate stricate. Ia uite ce oglindă! E spartă pe jumătate, iar scrumiera asta murdară stă doar într-un şurub.
Amalia, după ce se aşeză la locul ei, îngrijorată, ca şi cum şi-ar fi reamintit de ceva ce uitase, se întoarse brusc spre Ana. îi era teamă să nu fi fost afectată de atitudinea celor două tinere. Se linişti imediat, citind cu uşurinţă pe feţele lor că nici unul dintre cei doi soţi, prea absorbiţi de problemele lor, nu luaseră în serios incidentul. Nu acelaşi lucru se putea însă spune şi despre băiat. îşi muta gânditor, nedumerit parcă, ochii - când spre locul unde şezuseră fetele, când spre uşa compartimentului pe unde ieşiseră. Oare ce era în mintea acestui micuţ? Căută în geantă, scoase o ciocolată mare şi i-o întinse.
- Hai, te rog, ia-o! spuse, văzându-l că şovăie. Privea cu un ochi la ciocolată, iar cu celălalt la maică-sa. Tu eşti un băiat tare cuminte şi ascultător, iar mămica ta n-are nimic împotrivă să iei ciocolata.
- Mulţumesc, spuse băiatul, dar... şi ochii i se opriră de data | aceasta asupra mamei.
- Dacă tanti ţi-o dă, poţi s-o iei, rosti ea zâmbind. în alte împrejurări nu ar fi admis aşa de uşor, dar acum, plină de fericire, era în stare sa treacă peste orice principii, doar pentru a-i face lui pe plac. Băiatul luă cu ochi sclipitori ciocolata din mâna întinsă a femeii.
- Mulţumesc, şopti certcetând încântat ambalajul achiziţiei.
- Să creşti mare! Câţi ani ai?
- Peste o sîiptămână o să fie ziua mea, răspunse el, lăsându-se pe spate şi trăgându-şi uşor o palmă peste frunte, ca şi cum uitase, iar acum îşi adusese aminte. Aşa-i, mami, că peste o săptămână va fi

ziua mea şi atunci o să împlinesc exact şase ani? Aşa mi-a spus taţi azi-dimineaţă. îl trase de mânecă pe tatăl său: o să-mi cumpăraţi o bicicletă, eu nu am uitat ce mi-ai promis, dar nici tu să nu uiţi!
Taică-său încuviinţă zâmbind. Băiatul se aplecă, îl sărută râzând, apoi o sărută şi pe maică-sa. Era parcă, dintr-o dată, alt copi). Cei doi soţi schimbară priviri pline de bucurie.
- Bineînţeles că nu o să uităm, interveni maică-sa, mângâin-du-l pe creştet. Vocea îi tremura, la fel şi mâna. Ah, cât era de fericită de schimbarea bruscă a copilului! După toate câte se întâmplaseră, ţinând cont şi de prezicerile medicului că va trebui să treacă

mult timp pentru reabilitarea copilului, trăia parcă un miracol.
- Şi o să mă lăsaţi să vin cu bicicleta, s-o vadă şi buni, nu-i aşa? mai adăugă băiatul, ca un copil care, prinzând slăbiciune^ părinţilor, vrea să obţină cât mai multe. Vai, cât de mult mă bucur! Ştii ceva, mami? Chiar dacă o să mă cerţi, spuse deodată cu vocea schimbată şi cu lacrimi parcă în glas, eu nu am să las pe nici un copi să se dea cu bicicleta mea. Of, dar sunt atâţia copii la bloc... Dar ştii cum o să facem! O să mă duceţi în parc, acolo unde nu mă cunoaşte nici un copil, şi aşa va fi bine. îşi îngropa faţa între palme şi, dând din cap, şopti ca pentru sine: eu nu mai pot avea încredere în nic un copil, toţi, toţi sunt răi, dar nu-i nimic... ce, nu pot să mă joc singur până mai cresc puţin? Apoi o să învăţ să citesc şi atunci toata

>m-| a ti i-i cal
ziua o să citesc singur poveşti şi n-o să mă plictisesc. Mami, aşa-i pot învăţa să citesc fără să trebuiască să merg la şcoală?
- De ce să nu vrei să mergi la şcoală? interveni Amalia.
- Pentru că toţi copiii sunt răi acolo, mai ales sunt mulţi copii şi... nu, nu vreau, mai bine orice dar nu să mă duceţi la grădiniţă sau la şcoală. Mami! Se agăţă dintr-o dată speriat de braţul mamei, iar ochii mari şi temători îi înotau în lacrimi. Se poate să învăţ să citesc şi acasă, nu-i aşa? rosti rugător.
- Aşa-i, spuse Ana strângându-l la piept, nu-ţi fie teamă! Uite ce ciocolată mare, este cu alune, aşa cum îţi place ţie, mai adăugă repede. Se vedea că o spunea numai pentru a-i distrage atenţia de la gândurile care îl tulburaseră. Cred că mai avem puţi şi trebuie să coborâm. Hai, serveşte şi pe tanti!
- Lasă dragă, mănâncă tu. Şi eu am o fetiţă care astă: împlineşte şase ani, iar ea te cunoaşte pe tine din ceea ce bunica I i-a povestit. ' -
- Da? se miră el, dar cum se poate asta? '
- Uite aşa, răspunse ea, bunica ta a venit deseori pe la buni-ca fetiţei mele, şi aşa s-au împrietenit. în fiecare seară îi aduce *
de la... Ştii cum îi zice bunica ta la văcuţa ei?
- Nu ştiu, răspunse băieţelul cu părere de rău, că de n-am mai fost, şi atunci parcă bunica nu avea văcuţă.
- *Doar nu sunteţi soţia lui Sandu?* interveni Ionel. j
- Cum de-aţi ghicit? răspunse ea surprinsă, întorcând-4] spre el astfel încât să-i poată fi urmărită mimica buzelor.

- *Tot respectul ^amnă,* spuse ridicându-se şi sărutându-i inâna. Mi *s-a părut mie de când v-am văzut*

că vă cunosc de undeva - rtti-ăm amintit că v-am zărit de vreo câteva ori împreună cu Sandii în oraş. Noi am fost prieteni buni. Nu de mult m-am întâlnit cu el şi mi-ă spus că (iţi adus-â pe maică-sa din nou la ţară, că astă a fost dorinţă ei, după ce i-a murit soţid. Când l-am întâlnit eră cu fetiţă. Aici Ionel se opri, zâmbi trist... îngândurat. *Frumoasă fetiţă, păcat că...* înghiţi în sec şi oftă.
- Da, răspunse Amalia zâmbind (având în minte acelaşi gând, care îl determinase pe Ionel să zică „păcat că..."), şi pe deasupra este foarte inteligentă, dar şi tare neastâmpărată. Chiar dacă eşti supărat pe toţi, dar cu ea tot o să te împrieteneşti, nu-i aşa? i se adresă băieţelului, ciupindu-l de obraz.
- Nu, nu prea cred, răspunse el strâmbându-se şi scuturân-du-şi capul, toţi copiii sunt la fel ca şi... Zâmbi trist şi dădu din mână. Căzu apoi deodată pe gânduri, iar faţa lui căpătă o expresie gravă. Dumneavoastră aţi fost atât de bună şi mi-aţi dăruit ciocolata, iar eu nu vreau să mă împrietenesc cu fetiţa dumneavoastră. Dar nu, nu pot, nu mai am încredere în nici un copil.
- Vai de mine, maică! se miră ţăranca, rnutându-şi sacoşa din poală la picioare. Şi, împreunându-şi mâinile: dar ce s-a putut întâmpla? Tu, copil mic, să ajungi să gândeşti aşa?
Ca şi cum i-ar fi spus cine ştie ce grozăvie, băiatul se aciui speriat în braţele mamei şi izbucni în plâns.
- Doamne, că doar ce rău am zis!? se miră femeia, aşezându-şi mâna în şold, iar cu cealaltă plesnindu-se peste buze.
- Copilul a trecut printr-o perioadă grea şi are psihicul slăbit, răspunse Ana cu nervozitate, strângându-şi şi mai tare odorul la piept. Vă rog, nu mai spuneţi nimic, mai adăugă ridicând tonul, când femeia încercă să mai spună ceva.
- Uitaţi, că ne-am luat cu vorba şi am ajuns, interveni alarmată Amalia, şi trenul nu stă mult în staţie.
- Vai de mine, hai repede, Ionel... ia bagajele şi ajută-mă şi pe mine!
- Lasaţi-l pe el să se ocupe de bagaje şi sprijiniţi-vă de braţul Q^eu, iar tu, băieţaş, dă mâna la tanti! Aşaaa!
- Vă mulţumim mult, fără dumneavoastră nu ştiu cum ne-am descurcat, rosti Ana, când se văzură cu toţii jos. Răsuflă greu -

cu o mână se sprijinea în baston, iar cu cealaltă îşi ştergea cu batistă şifonată sudoarea de pe tâmple.
- Uite-i şi pe soţul şi fetiţa mea! exclamă cu bucurie în g Amalia, şi arătă cu mâna spre o maşină care tocmai se oprise în fa micului peron. Din maşină coborî un bărbat brunet, căruia îmbrac mintea sportivă îi scotea în evidenţă trupul bine făcut. Apăru ap lângă el şi o fetiţă pirpirie, cu rochiţă roz, numai danteluţe, şi codiţele prinse cu fundiţe roşii. Bătea cu picioruşele în pământ şi i îl trăgea pe taică-său de mână - semn că era tare nerăbdătoare să întâmpine mămica.
- Haideţi, vă ducem cu maşina! le propuse Amalia noilt sale cunoştinţe. Este destul drum până în sat şi mai aveţi şi bagaje astea grele. Ah, cât o să se bucure tanti Măria! Cum v-ar mai fi teptat, dacă ar fi ştiut că veniţi. Dar oricum, veniţi cu noi, nu-i aş
- *Sunteţi tare amabilă, vă mulţumim frumos, chiar că este o mu uşurare pentru noi,* încuviinţă Ionel. *E-atâtă de cald! Şi cu bagajele ast grele tare repede obosesc şi începe să mă doară piciorul de la proteză. A nu poate duce nimic. Când venim pe jos, ne trebuie mult timp să ajunge ne oprim des să ne odihnim şi ei îi este tare greu, mai ales că drumul n asfaltat.*
Amalia nu înţelese mare lucru din spusele lui Ionel - trebu să se concentreze atent pentru a-l putea urmări, iar acum atenţia era întru totul captată de bucuria revederii cu cei dragi ai ei.
Ana, deşi era grozav de bine venită propunerea de a fi duşi maşina, nu se arătă deloc încântată. Cu grijă, ca să nu fie observai îi trase un ghiont soţului ei şi-i aruncă o privire plină de mânie, *âm* care el, familiarizat cu astfel de manifestări, înţelese dezacordul ei Cunoscându-i modul de gândire, bănuia de asemenea motivul cari o determina să gândească astfel. însă el era mult mai raţional decS ea şi nu-şi pierdea prea repede

cumpătul. Se prefăcu că nu-i înţelegi insinuările, dădu din umeri şi, pentru a evita şi alte porniri de ace» fel, o luă mai repede înainte. Ea îl urmă de la distanţă, cu ciudă, j
Amalia o luase şi ea înainte. Pe chipul ei se putea vedea câtf de fericită, iar braţele şi le deschise larg în întâmpinarea fetiţei.
„Ah, cât de mult o invidiez! gândi Ana, muşcându-şi buzelJ Pe lângă că natura a înzestrat-o cu atâta frumuseţe feminină, mJ are şi o familie minunată şi o situaţie materială bură. Ta uite c|

maşină luxoasă au, se vede că o duc bine! Şi să mai spui că este dreptate pe lumea asta! Noi trebuie să ne chinuim amândoi când mergem la drum, iar altora... ce le pasă? De când am văzut-o mi-a creat repulsie femeia asta - o dichisită şi o încrezută, căreia viaţa i-a oferit totul pe tavă şi doar pentru a se da în spectacol vrea să arate că-i interesată şi de noi. Prezenţa ei mă umileşte, mă face să sufăr. Aş fi preferat să mă lupt un ceas cu drumul, decât să petrec cu ei câteva minute, ţinând cont de sentimentele' pe care mi le provoacă. în sfârşit, acum n-am ce face, trebuie să înghit şi asta. îşi ţuguie buzele de ciudă. Dar n-o să-i mai dau prilejul să se simtă importantă, făcând fapte caritabile pentru nişte amărâţi, aşa cum ne consideră ea, cu siguranţă. Ah, de ce trebuie să fie nedreptate pe lume, unii să sufere atât de mult, iar alţii!?..."
înaintând anevoie, leoarcă de sudoare şi cu o durere înţepătoare la locul operaţiei de la picioare, urmărea totodată cu ochii în lacrimi cum cealaltă femeie alerga sprintenă spre odrasla ei. Purta pantofi eleganţi, cu tocuri subţiri, înalte, iar funda mare, albă, care îi împodobea rochia, croită în aşa fel încât să-i scoată talia în evidenţă, i se desfăcu. Şi, cum alerga aşa, cu fâşiile lungi de material fluturându-i pe spate, cu părul lung până la umeri, Anei i se păru nespus de încântătoare. Privirea i se opri şi asupra lui Emanuel, care urmărea scena cu multă încântare. Deodată îi reveniră în minte cuvintele medicului, care îi atrăgea atenţia asupra inevitabilei primejdii ca el să sufere din cauza handicapului lor. Ea nu era deloc frumoasă la chip şi, pe deasupra, deficienţele o făceau să arate respingătoare, în sinea ei se cristalizase, cu groază, ideea că Emanuel ar fi putut face, chiar în aceste momente, o comparaţie între ea şi Amalia. Sau, chiar dacă nu acum, împrejurări asemănătoare din viaţă i-ar putea stârni astfel de gânduri. în urma incidentului de la grădiniţă, Emanuel se dovedi vulnerabil şi imprevizibil.
Ce n-ar fi dat, conchise Ana, să-i fi dăruit Providenţa măcar jumătate din prestanţa acestei femei, şi totul numai pentru a putea ii iubită până la capăt, cu aceeaşi dragoste idolatră, pe care ea i-o oferea fiului ei. Complexele acestea nu erau oare alimentate de orgoliu şi de dorinţa excesivă de posesiune? Nici măcar nu-i trecea prin minte această posibilitate.

- Ai grijă, Sandu, se împiedică în bordură! ţipă Amalia neaşteptate, cu multă îngrijorare în glas, când fetiţa, după ce »■ smuci din mâna tatălui său, ţâşni cât putu de repede în întâmpinai rea mamei. Ana nu înţelese de ce striga Amalia, în timp ce feti» alerga spre ea în fugă: „Adina, aici Adina... Cu grijă!"
- Mami, mami! strigă fetiţa alergând cu amândouă mâiniB întinse.
Amalia grăbi şi mai mult pasul. Atenţionat de soţia lui, SandJ se grăbi să o ajungă din urmă pe zvârluga de fetiţă. Dar nu reuşi al prindă până ce ea ajunse la bordură. Se împiedică şi căzu direct ţ burtă. însă, pe cât de repede ateriza, pe atât de rapid se şi ridică. E toată zgâriată pe coate şi genunchi, dar, ca şi cum nu s-ar fi întâ plat absolut nimic, îşi continuă mai departe alergarea.
- Ce fetiţă ambiţioasă are mama! rosti Amalia ridicând-o braţe şi sărutându-i obrăjiorii roşii. Fetiţa râse din toată inii Simţind pesemne usturimea din genunchi şi coate, care îi adu aminte de căzătură, se opri deodată din râs.
- Vai, spuse cu glas plângăreţ, aşa-i, mami, că mi-am m dărit rochiţa?
- Numai „un pic", uite-aici! şi îi puse mâna în locul ace! Hai, freacă-o puţin, că se duce! Nu,

mamă! Vezi, ţii rochiţa mânuţe şi faci aşa. îi luă mânuţele, i le puse la locul cu pricina şi conduse mişcarea cu mâinile ei.
- Mami, mi s-a rupt rochiţa? îngăimă disperată, când dese peri o porţiune de tiv descusut.
- O, nu, răspunse maică-sa, sărutând-o din nou pe obraji, descusut doar tivul.
- Ce-i aia „tiv"?
- Ca să nu atârne aţele din material, se întoarce materialul se coase. Uite, pune mânuţa aici şi pipăie marginea materialului pusese degetele pe tivul rochiţei).
- Ai mai venit cu cineva, mami? tresări deodată feti simţind apropierea celorlalţi.
- Da, zise ea, am venit şi cu un băieţel. Cu nepoţelul lui ta Măria.
- Chiar aşa? Nu-mi vine să cred, tu mă păcăleşti! Tanti Mar] a fost azi pe la noi şi mi-a adus o cutie de bomboane de ziua m
dar nu mi-a spus că o să vină şi Emanuel.
- E chiar aici, aproape de tine. Hai, Emanuel, să faceţi cunoştinţă!
Emanuel se dădu înapoi cu timiditate, dar şi cu reţinere, având în vedere întâmplările care-l afectaseră în ultimul timp.
- Eu, îngăimă el, eu...
Dar n-apucă să zică mai mult, că fetiţa se şi repezi în direcţia unde auzi vocea şi, până să se dezmeticească băiatul, era deja copleşit de sărutările şi îmbrăţişările ei.
- Hai, te rog, ca să te cunosc mai bine, mă laşi să-ţi văd şi faţa? rosti ea cu entuziasm.
- Da, şopti băiatul, totodată încurcat, pentru că nu înţelegea de ce era nevoie să-i ceară aprobarea. Dar ce, nu-i văzuse faţa până acum?
Fetiţa, voioasă, întinse o mână şi, pentru că înţelesese că era mai înalt decât ea, se ridică pe vârfuri. Nimeri cu mânuţa pe fruntea lui, i-o mângâie uşor, apoi o coborî cu grijă pe nas. O întinse şi pe cealaltă, iar când ajunse pe obraji, stărui mai mult în cercetare.
- Mie nu-mi plac feţele lungi şi osoase la copii, dar a ta, chiar dacă este aşa, pentru că seamănă cu a bunicii tale, care mi-e tare dragă, îmi place, rosti ea cu fermitate. Dar, ia zi, ţie îţi place de mine? spuse mieros şi zâmbind cu emfază. Făcu repede o piruetă, aşa încât rochiţa largă, dantelată, se deschise toată, iar ea era cât pe ce să se răstoarne, dacă el n-ar fi întins mâinile ca s-o prindă.
- Hei, ce zici, îţi place? insistă ea, neauzind nici un răspuns.
- Da, se fâstâci el, nea vând curajul să dea alt răspuns acestei neastâmpărate, care în imaginaţia lui o şi vedea întorcându-se şi trăgându-i o palmă la nimereală, dacă răspunsul ar fi fost altul.
Fetiţa bătu vesel din palmă, îl prinse de mână şi spuse:
- Atunci, hai să mergem împreună!
- Cu grijă, Emanuel! strigă Ana, când observă că ei pornesc m fugă înainte, fetiţa nu vede!
- Eu? interveni ea cu mirare şi revoltă în glas. Cum să nu ᵛSd? Aşa-i, mami, că eu văd?
- Bineînţeles, răspunse maică-sa cu vioiciune în glas, şi-şi Şterse o lacrimă. Dar să nu mai fugiţi. Sau vrei să mai tragi iar o trântă?

CAPITOLUL 3
După ce Sandu şi Ionel îşi strânseră mâinile, aşezară bagaje în portbagaj, apoi se suiră în maşină - ei în faţă, iar femeile cu ce doi copii în spate.
Bărbaţii începură o discuţie ca doi oameni care, chiar dacă n au păstrat legătura, sunt totuşi legaţi afectiv de multe amintiri copilărie.
- Mai ţii minte cum cutreieram pădurile astea? spuse Sandu cu nostalgie, întorcându-se spre cel de lângă el, pentru a-i putea ff urmărită inimica.

Ionel clătină din cap, zâmbind îngândurat:
- *Erau alte vremuri atunci...* Cuprinse cu privirea peisajul ofej* rit de valurile de verdeaţă care se întindeau de o parte şi de alta a drumului. *Da,* mai adăugă, confirmând ceea ce afirmase mai înaîn' cu melancolie în suflet, *multe s-au schimbat de-atunci. Ai văzut râul c de mult a scăzut? Pe vremea noastră eră atât de mare că puteam înotă, acum de-abiă de-ţi ajunge apă până la brâu, în unele locuri unde se spu că ar fi mai adâncă.*
- Cum putea taţi să înoate şi să cutreiere pădurile atuncij întrebă tare nedumerit băiatul pe maică-sa. Acuma, numai da umblă puţin, se oboseşte şi îl doare piciorul de la proteză.
- Pe atunci, zise ea, el avea amândouă picioarele sănătoa Nu mai ţii minte, că doar ţi-am povestit de atâtea ori? Tăticul t terminase şcoala generală când a avut loc accidentul acela maşină, în urma căruia a rămas fără picior.
- Da, ştiu, spuse el, toţi din maşină au murit, numai tata] scăpat cu viaţă. Se ridică de pe banchetă şi, cum taică-său stătea spatele (şi nu avusese cum să înţeleagă nimic din discuţie) se că să ajungă la obrazul lui pentru a-l săruta. Scumpul meu tătic! zi; ca şi cum ar fi vrut să-şi exteriorizeze bucuria pentru că tăticul 1
trăia.
Se lăsă apoi din nou pe spate, la locul său.
- Ah, mami, mai adăugă, de ce a trebuit să se întâmple aşa un accident? Ştii, mă gândesc că îmi pare rău şi de oamenii aceia care au murit, chiar dacă nu i-am cunoscut, iar bunica mi-a spus că I-a mulţumit lui Dumnezeu că numai tata nu a murit. Dar eu nu înţeleg totuşi de ce a rămas fără picior.
- Dar, mamă... începu deodată fetiţa, întrerupând-o energic pe Ana, care începuse să-i răspundă băiatului. De vreo câteva ori, văzând că nu mai are loc de băiat, fetiţa se întinsese spre urechea maică-si, pentru a-i şopti ceva, dar ea îi puse un deget pe buze, aducându-i aminte ca nu este politicos ceea ce făcea ea.
- Dar, mamă, reluă din nou fetiţa, pe nerăsuflate, ridicându-se ca un resort de pe banchetă, ce înseamnă proteză şi?... Vezi, dacă nu m-ai lăsat să te întreb atunci, am uitat!
Femeile şi Sandu izbucniră în râs.
- Tu toate vrei să le ştii, Adina, nimic să nu-ţi scape, spuse taică-său, cu un amestec de amuzament şi plăcere în glas. Şi privi în spate prin oglinda retrovizoare.
Ana surprinse această privire. Era dăruită fiicei lui. O privire plină de dragoste părintească, cu luciri pe care le poţi regăsi în ochii tuturor părinţilor, care atunci când odraslele lor trădează copilăreşte ce se află în sufletul şi mintea lor, ajung chiar să-şi facă visuri cu privire la ce vor putea deveni ei după ce vor creşte mari. Erau aceleaşi luciri pe care ea însăşi le simţea ivindu-se în ochi, când Emanuel recita frumos o poezie destul de lungă pentru vârsta lui şi-i impresiona pe alţii. Ştia că aceste luciri trădau admiraţia şi mândria, satisfacţia şi nădejdea visurilor împlinite.
Când fetiţa auzi vocea tatălui se întoarse repede cu faţa spre el:
- Aşa-i, taţi, spuse ea pe un ton de copil alintat, cum zici tu, mi-ar plăcea să le ştiu pe toate, mai adăugă apoi cu o bruscă seriozitate, aşa cum m-aţi învăţat voi: tu şi mama. Deci, explică-mi tu mai întâi ce înseamnă cuvântul "proteză".
Taică-său începu explicaţia cu multă răbdare, mai ales că ea t°t îl întrerupea, ajungând de la acest cuvânt neînţeles la noi şi noi ■ntrebări, pe care voia cu orice chip să le lămurească. Se vedea din

discuţie că fata avea o sete deosebită de cunoaştere, pentru că eij foarte inteligentă şi, totodată, pentru că nu putea explora lum* înconjurătoare prin simţul văzului. De aceea se străduia să I cunoască altfel, punând întrebări, aşa cum fusese educată să o facă (Ana îi urmări la început cu atenţie, apoi, când surprinse din noi privirea părintelui şi se întoarse spre faţa fetiţei, căzu pe

gânduri.!
Ajunseseră să vorbească apoi despre păduri, pentru că AdirJ auzise cu puţin timp înainte discuţia dintre tatăl lui Emanuel şi tata ei. Adina nu putea nicidecum pricepe de ce ea nu are voie să *ca* linde singură sau măcar împreună cu un verişor de-al ei, sau chial cu Emanuel, noua sa cunoştinţă, aceste păduri despre care i se spJ şese că în ele sunt mulţi, mulţi copaci, pe o întindere foarte mare. Dl fapt, tăticul ei o mai dusese prin pădure, însă ea nu putea să înţel leagă ce era atât de frumos acolo, că îi fermeca pe alţii atât de mult Pentru ea, pădurea însemna răcoare vara, când era cald, şi asta 1 plăcea mult mai mult decât arşiţa soarelui, dar, pe de altă parte şi I groază de ţânţari şi gâzuliţe de tot felul care o supărau, şi un covol de frunze uscate pe pământ, care îi aduceau aminte de toamnă. El nu putea pricepe de ce în toiul verii erau frunze fără viaţă pe jos, a totuşi, copacii nu mureau ca toamna.
In tot acest timp, Emanuel, strâns lipit de maică-sa, urmărel cu interes fiecare cuvânt, fiecare gest al fetiţei. Se părea că ar fi uita de hotărârea Iui încăpăţânată de a respinge compania oricărui copil La un moment dat, fetiţa, aşa pe neaşteptate, după ce se aşeză c| sprinteneală la locul ei, lângă băieţel, îl prinse pe după cap, îl tras! mai aproape de ea şi îi şopti:
- Ştii ce, eu cred că noi o să ne înţelegem grozav de bine, de-abl am aşteptat să vii aici. Şi, ce minune, să veniţi tocmai azi când împll nesc şase ani! O să ne distrăm grozav! Buni şi mami mi-au făcut ui tort tare frumos. Uite-atât de mare (depărta cât putu de mult mânii ţele). îmi place atât de mult să suflu în lumânări! Ţie îţi place?
- Nu ştiu, mie niciodată nu mi-au făcut un tort aşa, răspuns el cu nespusă părere de rău. Dar, nu-i nimic, peste o săptămână v fi şi ziua mea, îşi aminti el cu bucurie şi atunci...
Dar nu apucă să termine, că fetiţa izbucni în râs:
- Auzi la el, niciodată să nu-i fi făcut părinţii un tort d lumânări! Ha! Ha! Ha! Eu am avut chiar şi atunci când am împlin

doar un an, şi pe atunci nu ştiam să-mi pun dorinţi, dar mama spune că ea şi-a pus una în locul meu. Când eram mică, mi-au povestit că am stins lumânarea imediat, dar vezi tu, zise ea oftând, cu una singură e mai uşor decât cu şase, câte trebuie să sting azi, din-tr-o suflare, şi pentru asta a trebuit să fac repetiţii, nu glumă. Uite aşa! Şi fetiţa suflă zgomotos, mimând perfect cu mânuţele şi capul scena de-a se fi aflat în faţa unui tort cu lumânări aprinse. Ştii de ce, zise ea deodată, pe un ton mai şoptit, uşor trist, şi aplecându-se cu buzele mai aproape de urechea băiatului - vreau neapărat să-mi fie îndeplinită dorinţa, aş vrea atât de mult să... Doamne, cât aş vrea!... O, dar am uitat (îşi lovi cu palma buzele) acesta trebuie să fie un secret pe care n-am voie să-l spun la nimeni. Să vezi ce minunat va fi! Au venit şi verişorii mei! Numai tu mai lipseai. De-abia aştept să-ţi arăt toate ascunzişurile şi secretele mele: iepuraşul meu alb, ai să vezi că este cel mai frumos dintre toţi cei pe care i-ai văzut vreodată. Mai am să-ţi mai arăt şi... de-abia aştept!... De entuziasm, nici nu-şi mai găsea cuvintele. îşi agita mâinile şi se tot foia la locul ei. Dacă ai şti cât de multe am să..
- Dar ştii ce, o întrerupse el, împingând-o cu răutate, cât putu de departe,, eu nu vreau nimic de la tine... M-ai jignit, mai adăugă deodată, ridicând mânios tonul. Vocea îi tremura, se înroşise tot la faţă, iar în ochi îi apărură licăriri atât de duşmănoase, încât reuşi s-o "nspăimânte chiar şi pe mama fetiţei. Tulburată, primul impuls matern de a-şi proteja odrasla fu să o adăpostească în braţele ei. N-apucă însă să o salveze de unghiile micuţului, devenit dintr-o dată sălbatic şi de nerecunoscut. Ana, descumpănită, luată şi ea prin surprindere, se repezi asupra băiatului şi reuşi doar cu mare greutate să-i stăpânească forţa din braţe. Băiatul însă, văzându-se astfel încolţit, nu renunţă imediat. încercă să se folosească de picioare. Dar descoperi curând că n-avea cum să-i facă rău fetiţei nici în felul acesta. Epuizat şi ud de transpiraţie, se aruncă înciudat pe banchetă şi începu să tropăie din

picioare cu toată puterea care-i mai rămăsese şi să gâfâie prinde lacrimi, acompaniind-o pe biata copilă, care, ghemuindu-se şi ^ai mult în braţele ocrotitoare, tremura şi plângea cu sughiţuri.
- Doamne, dar ce-a putut să-i facă? se îngrozi Amalia, descoperind dâre de sânge pe obrazul stâng şi pe gâtul fetiţei. Extraor-

dinar, băiatul ăsta nu-i normal! rosti ea exasperată, când văzu băiatul îşi înfipsese unghiile adânc în carnea fragedă a fetii „Niciodată, hotărî pe moment în sinea ei, împinsă de senti materne fireşti în astfel de situaţii, nu voi lăsa ca fetiţa mea să ai; un asemenea tovarăş de joacă. Cu băiatul ăsta, ceva nu-i în re; Uite ce privire are! Uite cum încleştează buzele şi pumnii, cred dacă ar fi fost cu putinţă, ar fi nimicit-o în bătaie pe sărmana fetiţă! Şi de ce? Nu înţeleg cu ce ar fi putut Adina să-l supere atât tare, ca să se comporte astfel."
- Spune-mi, se răsti la el, zgâlţâindu-l, de ce te-ai compo aşa? Ia priveşte batista, e plină de sânge. îţi place ce i-ai făcut? Să că eşti un băiat tare rău.
- Dar m-a jignit, protestă el printre dinţi. Mi-a jignit pari ţii... A râs de mine şi de ei că n-au fost în stare să-mi facă şi mie ti cu lumânări niciodată. Ştiu că s-a gândit, ca şi copiii de la grădinii că mama n-a putut să-mi facă tort pentru că... Se lipi de maică-sa se uită rugător în ochii ei: mami, aşa-i că şi tu poţi să-mi faci un | mai minunat decât are ea astăzi?
- Da, îngăimă maică-sa, mecanic, mai mult întristată de ruşinată de comportamentul copilului, pentru că această răbuf: spulbera nemilos, dintr-o dată, toată bucuria pe care o trăise d cu puţin timp înainte, când sperase că starea copilului se mai a liorase.
- Da, mami? adăugă, încercând să strecoare mai multă hotB rare în glas, aducându-şi aminte că ea niciodată nu făcea torturi» prăjituri de ocazie, tocmai din cauză că infirmitatea i-ar fi p pentru aceasta un efort deosebit. Erau nevoiţi (în măsura în care ■ permiteau financiar) să le ia de-a gata de la patiserie. Ana ştia prS bine că băiatul cunoştea situaţia şi că acum voia să obţină un ra puns afirmativ, numai din orgoliu faţă de acea fetiţă.
- Ai văzut?! zise el întorcându-se cu o expresie nouă, radioB să, spre fetiţa care, cuibărită în poala mamei, se mai auzea *urm* icnind uşor. Ce-ai crezut, că dacă mama şi tata nu pot merge bitfl nu ştiu să-mi facă un tort cu lumânări?
- Nu, nici vorbă, nu m-am gândit la aşa ceva, contrac fetiţa, cu bruma de îndrăzneală ce-i mai rămăsese. Eşti un copil răutăcios! Şi n-am să te iert niciodată pentru ce mi-ai făcut!

- Eşti o mincinoasă, aşa ai gândit, dar ţi-e frică s-o recunoşti de faţă cu mama ta!
- Ba nu! se apără din nou fetiţa, de data aceasta cu mai multă înverşunaie în glas, nu mint! N-am văzut că maică-ta...
- Cum n-ai văzut? o întrerupse el cu nespusă revoltă, dar şi cu o fărâmă de nedumerire strecurată în mintea lui de copil.
- Ca să-mi dau seama de asta, ar fi trebuit să merg de braţ cu ea, ori să fiu foarte atentă la zgomotul făcut de paşii ei.
- Şi asta e o minciună, bâigui el încurcat, nu-i aşa mamă că...
- Nu-i adevărat! Tatăl fetiţei se grăbi să-i ia apărarea. Până acum, deşi atenţia îi fusese distrasă de hărmălaia pricinuită de conflictul dintre cei doi copii, nu considerase că ar fi cazul să intervină. Spre deosebire de soţia lui, care văzuse în incident o adevărată tragedie, el reduse totul la o simplă confruntare copilărească. Hai, Emanuel, continuă tatăl fetiţei, întorcând capul şi privindu-l o clipă peste umăr (trebuia să fie şi foarte atent la condus), dacă vrei să înţelegi ce vreau să-ţi explic, închide puţin ochii şi... în acel moment maşina săltă - se auziră pietricelele mărunte lovind toba

maşinii... Ah, drumul ăsta prost! Dar, ia să văd, ai închis ochişorii? zise aranjând oglinda retrovizoare pentru a-l putea zări mai bine. Dacă nu-i închizi, nu poţi să...
- Lasă-l în pace, tari, interveni ţâfnoasă fetiţa, nu vezi ce încăpăţânat şi rău este, eu oricum sunt hotărâtă să nu-l iert niciodată pentru ce mi-a făcut. E un prost crescut.
- Vai, cum poţi spune aşa ceva? De data aceasta tu greşeşti! Şi crezi că dacă vorbeşti aşa, arăţi cât eşti de bine crescută? Ar fi cazul să-ţi ceri imediat iertare.
- Niciodată! se răzvrăti ea cu lacrimi în glas. De ce îi ţii partea?
- Nici vorbă să-i ţin partea, dar vreau să lămuresc lucrurile.
- Uitaţi-vă la mine, nenea, am închis ochii, interveni cu vioiciune băiatul, tare satisfăcut de faptul că rivala lui chiar varsă lacri-ᵐi de ciudă că însuşi tăticul ei era de partea lui.
- Foarte bine! Şi acum, te rog să-mi spui, ce vezi tu pe geam? Băiatul deschise larg ochii şi începu să descrie cum ştia el mai bine ceea ce vedea în faţa ochilor: acolo o casă, lângă şosea, de o parte şi ^e alta iarbă şi copaci, mai departe dealurile împădurite...
- Ho, ho, dar nu aşa ţi-am spus să faci, ai uitat ce era mai

important - să {ii ochii închişi!
- Dar, dacă i-aş fi ţinut închişi, nu aş fi zărit nimic pe geanJ se apără el nedumerit.
- Eşti sigur? Hai mai încearcă!
- N-are rost, sunt sigur: cu ochii închişi nu văd dec» întuneric. Nimic altceva.
- Vezi, Emanuel, tu trebuie să deschizi ochii pentru a ved*M* tot ce este în jurul tău, dar Adina, fie că-i ţine închişi, cum i-ai ţin J tu adineauri, fie că îi deschide, este acelaşi lucru.
- Nu se poate, nu înţeleg, bâigui el cu nespusă mirare şi coJ fuzie. Se întoarse spre Adina, căutându-i ochii. Nu-i zări imediai pentru că fata şi-i acoperise cu o batistă, cu care încă îşi mai şterg*M* ultimele lacrimi.
- Ai văzut că tot eu am avut dreptate, se întoarse ea deodatil radioasă, şi lovindu-şi pumnii unul de altul; râdea şi îi făcea „ţâB ţâc!", în ciudă.
El ridică instinctiv ochii spre ea, iar când fata se întoarse îjl direcţia lui, îi coborî, ruşinat, în pământ. Apoi îşi ridică din naB privirea, se uită o clipă fix în ochii ei, şi apoi iar, copleşit de confuz* şi de ideea că precis era ceva ce el nu putea înţelege, că fetiţB descoperindu-i privirea insistentă, ar putea râde pe seama lui, prifl în pământ, cu teamă şi oarecare timiditate.
La început şi Ana, deşi gesturile fetiţei (pipăise faţa băiatul™ pentru a-l cunoaşte) demascară încă din primele clipe marea ei defJ cienţă, mai păstrase încă o umbră de îndoială. Aceasta se dato« faptului că, pentru o nevăzătoare, Adina se descurca destul de bir» Se gândea că fetiţa întrezăreşte totuşi ceva. Până la urmă, se *coM* vinse că Adina era complet lipsită de vedere.
Primele ei sentimente, când ajunse la această convingere, *(m* seseră de compasiune, lucru atât de firesc pentru cineva aflat în *(am* unui asemenea tablou. Aducându-şi aminte cum frumuseţea *iizim* a părinţilor ei şi bunăstarea lor materială stârnise în ea o nesufer™ invidie, o cuprinse apoi o aparentă satisfacţie.
Ce mare protecţie le-a fost oferită oamenilor, ca să nu-şi poa« citi unul altuia gândurile! S-ar fi cutremurat de groază biata mani I a fetiţei, dacă ar fi bănuit măcar că femeia aceasta de lângă ea, cal I ştia şi ea ce înseamnă suferinţa, îşi clădea în gând ciudatul triumf *ţ* \
seama a ceea ce însemna pentru ea (pentru Amalia) cea mai mare lovitură a sorţii. Şi triumful acesta era cu atât mai mare, cu cât sentimentele pe care le trăise comparându-şi sluţenia cu frumuseţea Amaliei, fuseseră atât de greu de suportat. Pentru Ana, având în vedere împrejurările

nenorocite din viaţa ei, dar şi atitudinile sfidătoare ale semenilor săi, comparaţia de acum o făcea să se simtă ajunsă, în sfârşit, undeva deasupra celorlalţi. Era o plăcere să descopere o suferinţă mai mare decât a ei, să simtă milă faţă de alţii, despre care crezuse că o vor zdrobi cu sentimentele lor de compasiune. Gândindu-se cât de mult îşi iubea fiul, mai mult ca însăşi viaţa ei, ştia sigur că durerea unui părinte pentru handicapul propriului copil este mult mai greu de suportat.
Da, prin faptul că ea avea un copil sănătos, se putea considera cu adevărat o avantajată a sorţii, faţă de sărmana Amalia!
Viziunea ei revanşardă faţă de o lume ostilă şi nedreaptă faţă de ea căpătă încetul cu încetul contur. Chiar dacă Emanuel se confrunta acum cu starea aceasta de criză psihologică, ea va fi depăşită până la urmă. Emanuel era un copil inteligent, pentru care ea putea, cu toata nădejdea, să prevadă un viitor luminos. Şi, pentru că ea trăia prin el, acel viitor va fi... va fi poate chiar mai mult decât bucuria lui - bucuria ei!
Dar Amalia, sărmana femeie, ce visuri îşi putea făuri pentru micuţa făptură, care, mulţumită acum că dreptatea era de partea ei, bătea voioasă din palme? Ce putea şti ea despre ironia vieţii? Că însăşi portiţa deschisă, care-i dărui această satisfacţie copilărească, era aceeaşi mare, întunecată poartă, care îi fusese pentru o viaţă întreagă, încă din primele clipe ale existenţei, tocmai pentru ea, atât de nedrept închisă.
- Na, îi zise ea cu emfază, eşti un prost! Cum de n-ai înţeles ca eu nu aveam cum să văd? Numai tu eşti de vină pentru cele întâmplate şi cred că ar trebui să-ţi ceri imediat iertare. Doamne, ce ffiă mai ustură faţa! Au! Taţi, tu ai văzut ce mi-a făcut? Au! că nu ffiai pot! se smiorcăia strâmbându-se de durere şi forţându-se să verse lacrimi. Din când în când se oprea, ciulind urechile, în speranţa că îşi va auzi inamicul capitulând, în sfârşit, de frica părinţilor.
băiatul tăcea chitic.
- Ar fi frumos din partea ta, interveni Ana, să-i ceri scuze

fetiţei,
Băiatul tresări. O privi cu ochi mari pe maică-sa, apoi pe fetiţă. întredeschise gura, ca şi cum ar fi vrut să spună ceva, dar apoi, ca şi cum un gând neaşteptat îl răpi dintr-o dată influenţându-i intenţia, îşi încruntă sprâncenele, ţuguie buzele şi nu mai scoase nici un sunet.
Biata maică-sa, care tare ar fi vrut să ascundă de noii cunoscuţi problema psihică a copilului, înainte de a se despărţi de ei, luându-i deoparte, le explică situaţia cu detaliile selectate de ea. Această explicaţie era, într-un fel, o umilire pentru ea, dar considera că este mai bine aşa decât să-şi formeze cei doi păreri mai umilitoare despre scumpul ei copil şi despre educaţia pe care i-a dat-o.

Capitolul 4

Având în vedere dorinţa băiatului de a petrece un timp alături de bunică-sa, părinţii, copleşiţi de entuziasmul lui, îşi puseseră mari speranţe în această vizită. Nădăjduiau că, făcându-i poftele, şi nu numai atât - aerul curat, natura, şi toate bucuriile oferite de viaţa la ţară, vor concura la reabilitarea lui.
Ana trecuse deja peste multe din prejudecăţile ei când acceptase probarea acestei soluţii, mai ales că ea însăşi trebuia să locuiască la soacra ei pentru o vreme. Niciodată nu-i plăcuseră locurile acestea, dar, mai cu seamă, avea ea o reţinere în ce priveşte relaţiile cu soacra ei, deşi sărmana bătrână era o femei tare bună la suflet, care îşi iubea nora ca pe propriul ei copil.
Trecuse mult timp de când văduvei, din cauza resentimentelor nejustificatae ale norei, nu-i mai fusese dat să se bucure de cei care îi mai rămăseseră pe lume.

Ani de zile, ochii ei buni şi blânzi scrutaseră drumul de ţară în speranţa că vor veni zile mai bune pentru ea. Nădăjduia că fiul ei de la oraş, împreună cu familia lui, să-şi aducă aminte că are şi o mamă... De aceea, atunci când maşina se opri în faţa porţii, femeia, cu nădejdea nestinsă în suflet, deşi de atâtea ori aşteptările îi fuseseră înşelate, scăpă de emoţie vasul cu mâncarea pentru găini şi alergă ca vântul la poartă.
Tremura inima în ea de atâta emoţie şi bucurie şi nu-i venea să-şi creadă ochilor, când coborâră din maşină cei pe care îi iubea, din pricina cărora, nopţi în şir, s-a trezit şi a vărsat lacrimi de dor. Trăia parcă împlinirea visurilor ei, a dorinţelor devenite în timpul nopţii simple plăsmuiri ale creierului.
Ionel avea, la rândul lui, emoţii. Se simţea vinovat pentru nepăsarea cu care o trataseră pe mama lui. Cunoscându-i însă inima iubitoare, atunci când ea îl îmbrăţişa strâns şi vărsă câteva lacrimi

pe umărul lui, înţelese că ea nu-l condamnase niciodată. Şi, chy dacă o făcuse vreodată, acum, numai de bucuria revederii, **orij** fărâmă de reproş se topea cu totul. Acelaşi lucru se întâmplă câr călăuzită de aceleaşi sentimente, braţele ei tremurânde cuprinse trupul Anei, şi îacrimile-i sincere se prelinseră pe obraji în aceaşţ îmbrăţişare. Dar, Ana cu privirea ei distantă şi rece, dispreţuitoaj chiar, deşi se lăsase pradă acestei dovezi de iubire, voia parcă \ spună: „Nu-i nevoie de această demonstraţie din partea ta. Eu ni<j odată nu am să-mi schimb părerile personale în legătură cu tine.1 Măria însă avea o inimă atât de bună, că nu băgă de seamă at tudinea norei ei. De multă vreme, această fiinţă, trecută prin mu nenorociri în viaţă, uitase ce înseamnă a judeca pe alţii. Vedea i părţile negative ale oamenilor doar lipsuri, care odinioară o chinij iseră şi pe ea. Ajunsese la concluzia că slăbiciunile oamenilor -răutatea, orgoliul, iubirea de sine, într-un cuvânt, tot ce contravir legilor dragostei, - umbresc fericirea, împovărează pe oameni şi j aduce nelinişti.
în perioada aceasta lungă, când ei o uitaseră parcă cu tot mistuită de dor, ar fi vrut să-i caute la oraş, dar îi era teamă să **provoace** dezbinare între ei. Biata de ea, muncea numai pentru cu speranţa că, dacă azi nu vin, mâine, cu siguranţă, Dumnezeu '\ aduce o zi mai bună. Ţinea animale în curte, lucra pământul, i odinioară munca îi era răsplătită prin faptul că le putea umple sac sile cu alimente, pe care la oraş erau nevoiţi să le cumpere. Ana e! o femeie dificilă şi adevăratul ei resentiment faţă de soacră se dat ra tocmai credinţei acestei femei, resemnării faţă de Providenţă mod de gândire şi de viaţă total diferit de al ei. **i**
Majoritatea sătenilor care o cunoşteau pe Ana afirmau sus j tare că este o „muiere tare rea şi lipsită de inimă", dar Măria necăjea auzindu-i şi îi lua cu convingere apărarea:
- A trecut prin multe greutăţi în viaţă... o viaţă nenorocită -de asta a avut parte, şi nu-i de mirare... Dacă nici măcar dragost» părintească nu i-a fost dat s-o cunoască, oare aş putea pretinde *i* mă iubească asemenea unei mame?... Neiubirea şi necazurile, infi mitatea o fac să pară mai reţinută, dar rea nu este.
- Ce femeie cu suflet mare e Măria! apreciau sătenii. A^ atâta bunătate în ea, încât nu poate crede că un alt semen ar put0

avea răutate în inimă.
- Da, aşa-i, confirmă o vecină. Odată a descoperit că nişte hoţi/ oameni răi, i-au furat din curte cele mai frumoase găini şi alte lucruri de prin casă. De aş fi fost în locul ei, măiculiţă, ce i-aş mai fi blestemat pe nemernici! Dar ştiţi ce-a făcut ea? M-a lăsat cu gura căscată. îi binecuvânta şi îl ruga peDumnezeu să le ierte isprava.
- Credincioasă şi cu frică de Dumnezeu, i-am spus eu, dar nici chiar aşa...
- Dar ştiţi ce mi-a răspuns, de m-a lăsat fără cuvinte şi mi-a dat şi de gândit? „Cine-i credincios în

cele mici va fi şi în cele mari. Ce-aş avea de câştigat să mă supăr şi să rostesc cuvinte de ocară acum?... Aş putea cu asta cumva repara paguba?... Mai bine să caut un folos din asta. Şi folosul este în a-L binecuvânta pe Dumnezeu pentru privilegiul ce mi l-a dat ca să împlinesc scumpa Lui dorinţă: să-i binecuvântez şi să mă rog pentru cei care îmi fac bine, dar şi pentru cei care, fără să-şi dea seama, mi-au făcut rău. Aşa face şi bunul nostru Stăpân - dă ploaie şi soare peste orice făptură, fără deosebire, fie că-i bună, fie că-i rea."

Doamne, şi cât o mai putea deranja pe Ana, acest fel de a se raporta la viaţă al soacrei ei! Oare cum putea fi atât de oarbă bătrâna? se întreba Ana, având în vedere cât de nedreaptă fusese şi cu ea soarta, dacă într-adevăr destinul ei era dirijat de o mână atotputernică? Singurul ei fiu, Ionel, se născuse surd, iar apoi, ca şi cum n-ar fi fost destul de amar acest renghi al Proniei cereşti, mai avuse încă parte de destulă otravă, suficient să-şi blesteme zilele şi pe Acela care i le-a rânduit astfel. După zece ani de căsnicie, soţul i-a murit în urma unei crâncene şi chinuitoare boli. Apoi, cum nici asta n-ar fi fost de ajuns, în urma unui accident de maşină, deşi fusese singurul supravieţuitor, singurul ei copil se mai alesese cu o infirmitate. Medicii fuseseră constrânşi să-i amputeze un picior de la genunchi în jos.

Adevărul este că, prin prisma unui raţionament firesc, uman, având în vedere drama vieţii ei, Măria era îndreptăţită să cedeze, să Se considere o ratată şi, prin urmare, să blesteme, ca mulţi alţii, răzbunare. Şi, chiar aşa a procedat Măria, dar numai pentru o

Din fire, ea era blajină, liniştită. Crescută la ţară, după ce şi-a

terminat şcoala, s-a angajat la oraş, ca muncitoare la o fabrică de trl cotaje. Deşi nu se putea lăuda cu un limbaj elevat sau o cultură gJ nerală vastă, cum îşi visase Anghel soţia, viitorul ei partener ca viaţă, ea l-a cucerit cu simplitatea şi puritatea ei, virtuţi pe care rfl le găsise la majoritatea fetelor de la oraş.

Şi niciodată, cât timp fuseseră împreună, el nu şi-a regret» alegerea. în general, şi el fusese un soţ bun, însă, ca toţi bărbaţii cal se mai iau cu prietenii „la un pahar", se mai întorcea câteodată ba acasă. O făcea să sufere pentru că cheltuia banii şi o mai şi bă» uneori. Dar ea, pentru nimic în lume nu s-ar fi abătut de la priB cipiile morale şi educaţia primită de acasă de la mama ei, conforl cărora, indiferent de situaţie, o soţie trebuie să fie supusă şi ascuHjH toare de soţul ei.

Şi acest principiu l-a respectat chiar şi în ultima parte a vie» ei de căsnicie. Schimbându-şi serviciul, Anghel a ajuns într-un cJ lectiv de bărbaţi vicioşi, care l-au influenţat negativ, aşa încât, ce* ce altădată apreciase la soţia lui drept virtute, vedea acum ca pel slăbiciune, ceva demodat. în faţa acestor neajunsuri, care pe mul femei le-ar fi împins la ideea de divorţ, Măriei nici măcar nu-i tr» cuse prin minte, nici măcar o singură dată o astfel de soluţie, sau *cm* puţin regretul că se întovărăşise cu el atâta vreme.

Cu toate acestea, atunci când se născu Ionel şi i se depistai deficienţa, firea ei îşi arătă şi cealaltă faţă. Şi, dintr~o dată, aceasB femeie docilă, tăcută în faţa suferinţelor, din principiu, care *m* dovedea parcă o fiinţă construită pentru a suporta orice gen <fl exploatare, explodă.

Trăise o viaţă creştinească, se dedicase trup şi suflet cămin* lui ei. Era nelipsită dumnicile de la slujbele religioase, unde, *<M* capul învelit, cum învăţase de la ţară, îşi pleca genunchii în *(aM* altarului, pupa icoane, îşi făcea zeci de cruci şi aprindea, după da tină, lumânări.

De câteva ori, în aşteptarea copilului, rugase pe preot să *mm* locească pentru ea înaintea bunului Dumnezeu, să-i dea un *coţm* sănătos. Se rugase şi ea Sfintei Fecioare, care odinioară purtase *m* pântece pe Fiul lui Dumnezeu şi, credea ea, era în măsură să-i înw leagă dorinţa de a aduce pe lume

un prunc voinic şi sănătos.
Nu putea nicidecum pricepe de ce, de vreme ce-şi îndepliniSB
cu sfinţenie datoriile religioase, cerul se arătase atât de nemilos cu ea? în faţa acestei năpaste, nu vedea altă cale decât să blesteme şi să boscorodească pe Acela care îi ţesuse în pântece un copil surd. Niciodată nu s-ar fi gândit că putea fi capabilă de o aşa nelegiuire! Căci mai fusese ea martoră la asemenea manifestări ale femeilor urgisite, în satul unde crescuse. Era copil, când pentru prima dată îi fusese dat să audă o femeie blamând pe toată lumea şi chiar pe Sfântul din cer, doar pentru că, pe neaşteptate, îi murise o viţică. Doamne, cât se mai îngrozi Măria ascultându-i vorbele!
Pe mama ei, în orice confruntare cu necazurile vieţii ar fi fost, nu o auzise blestemând. Născuse cinci copii, dintre care doar ea şi încă un frate rămaseră în viaţă. în faţa sicrielor lor nu rostise cuvinte atât de cumplite, cum o auzise pe femeia aceea, în revolta-i nebună, doar pentru că-i murise un animal.
- E păcat, mamă, o învăţase ea, să te cerţi cu Făcătorul. El pe toate le ştie mai bine decât noi, nişte prăpădiţi. Mie mi-a fost întotdeauna frică să ridic glasul şi pumnul spre cer, ca nu cumva mâna Lui să se întărâte mai tare şi pedeapsa Lui să se preschimbe într-una şi mai aprigă.
De atunci, Măria a mai văzut şi alte femei, care, ziceau ele, sunt cu teamă de Dumnezeu, dar la necaz blestemau şi îşi smulgeau părul. Auzindu-le, i se încreţea pielea pe ea de spaimă. Se aştepta ca, în orice moment, fulgere din cer să cadă şi să trăznească gura şi pumnii care se înverşunau să-L înfrunte.
Când soarta îi rezervă o asemenea năpastă, ea însăşi ajunse să cedeze instinctelor umane de a condamna cerul pentru bicisnicia pământului. Purta la sânul ei un copil atât de drăgălaş, fiinţă pură, care de-abia deschisese ochii în această lume, şi deja suferinţa îi arătase că voia să-i fie tovarăşă crudă viaţa întreagă. Ideea că aceasta creatură minunată, căreia, din toată inima ei de mamă, ar fi vrut să-i cânte cântece de leagăn, să-i poată şopti cele mai minunate cu-vinte smulse din inima ei... ideea că micuţului i se tăiase din startul v'eţii harul auzului, o înnebunise cu totul.
Altădată, ascultând cum semenii ei îşi exprimau ofensa împotriva proniei cereşti, se înfiora şi tremura îngrozită, de teamă că ea lr>săşi ar putea primi o pedeapsă cumplită, numai pentru că fusese Martoră la spusele lor, pentru că nu-şi înfundase urechile. Glasul

blajinei femei deveni acum ca urletul lupoaicelor, iar degetele ei fine, ghiare cu care zgâria pereţii şi îşi smulgea părul. Iar de cuvirtJ tele sordide ieşite din propria-i gură, nu numai că nu se mai cutreJ mura, dar se şi vedea îndreptăţită să le rostească. Privea blestemul ca pe o descărcare, ca o justificare.
Cu vremea, se linişti, iar timpul vindecă rana inimii ei. Si obişnuise cu ideea că băiatul era surd. Firea ei loială redeveni stăpâl nă şi renunţă să-şi mai pună problema că viaţa ei ar fi putut aveai totuşi, un alt curs.
Atunci când viaţa se arătă iar nespus de crudă, luându-l dJ lângă ea, după o boală cumplită şi multa suferinţă, pe AngheM Măria capitulă iar. Acceptase viaţa (exceptând slăbiciunea ei dat<M rată nervilor zdruncinaţi la naşterea copilului) aşa cum îi era *em* dată, fără să cârtească sau să stăruie într-o atitudine de revolt» Handicapul copilului ei îi aduse multă suferinţă. Când a împlini* copilul şapte ani, a trebuit să suporte durerea de a-i fi smuls da lângă ea, la începerea şcolii. Ionel frecventa o şcoală specială care sfl afla destul de departe de oraşul unde locuiau ei. Şi, ca şi cum acea«^ tă suferinţă nu era suficient de grea, i s-a mai întâmplat şi nenoroil cirea cu soţul.
Timp îndelungat, pas cu pas, i-a fost alături, prin spitale. Ilj supraveghease zi şi noapte. Atâtea lacrimi vărsase la căpătâiul luij se confruntase cu atâtea temeri cumplite de a nu-l pierde, şi totuşi! păstrase în suflet o speranţă, ca orice om, că poate se va termina totul cu bine, chiar dacă izbăvirea

ar fi însemnat un miracol. *Dam* chiar şi această speranţă nu era decât o suferinţă în plus, pentru cfl ea nu se afla în părtăşie cu Dumnezeu, nu avea o legătură reală *cm* Cerul.
îşi mai aducea câteodată aminte de îndrăzneala ei de odinij oară, când ofensa divinitatea, şi atunci, toată nădejdea care o mJ susţinea se risipea cu totul. Se gândea la cuvintele mamei ei ca la *M* profeţie care acum se împlinea. Blamase, iar acum, pedeapsă Făcătorului era mai cruntă. îşi vedea atunci problemele într-o per» pectivă sfâşietoare: dacă Anghel nu va mai fi, ce se va întâmpla ct« ea? Singurătatea o înfricoşa, iar îngrijorarea că nu va mai putea facfl faţă cheltuielilor necesare copilului pentru a-şi termina şcoala f dărâma cu totul.

Cât de mult se învinuise pentru atitudinea ei faţă de nedreptatea cerului, atunci când i se născuse copilul! Câtă spaimă trăise ani de-a rândul, gândindu-se că în orice clipă Dumnezeu S-ar putea răzbuna, nimicind-o! Dar, mai ales de când soţul ei se îmbolnăvise, amintirea acestei vinovăţii o chinuia necruţător. Tocmai ea să poarte vina gemetelor şi durerilor lui insuportabile provocate de boală?
Dar, până la urmă se autojustifică: atât cât a depins de ea, a dus o viaţă cinstită, s-a străduit să fie bună, blândă şi darnică. Nici un sărac nu a plecat niciodată de la uşa ei cu mâna goală! Niciodată nu şi-a ridicat privirea cu necuviinţă spre vreun bărbat. Cât atârnase de ea, cum o învăţase maică-sa, se ferise de minciună şi înşelătorii. Ca orice om, mai greşea şi ea câteodată: drăcuia când se enerva, mai înjura şi ocăra. Dar, la fel ca ea făceau toate femeile biseri-coase. Oricum, pentru toate greşelile, pentru că frecventa catedrala duminică de duminică şi se ţinea de toate datinile şi sărbătorile din calendar, Dumnezeu o iertase, credea ea.
Atunci când soţul ei muri, credinţa ei se nărui de tot. Dacă toată evlavia şi religiozitatea ei cântăriseră atât de puţin înaintea lui Dumnezeu, că o lăsase să aibă parte de un aşa mare „nenoroc", în lumea aceasta nu mai trăgea nădejde de nimic bun, din partea nimănui.
E ciudat cum oamenii alcoolici, care o viaţă întreagă au încercat să-şi înece percepţia simţurilor prin amorţirea efemeră a minţii, cu sănătatea falită, cu teama îngrozitoare de moarte, nu se mai pot opri din a se autodistruge, sorbind otrava ca pe o alinare. Aşa reacţiona şi Măria, numai că otrava ei nu se materializa într-un pahar de alcool, care, turnat pe gât, nu e decât un surogat în alinarea focului inimii, ci otrava ei era revolta. O revoltă care, izbucnită încă o dată, o aduse la starea de a se urî pe sine însăşi şi la teama de următoarea clipa a trăirii.
- Vai de mine! se îngrozeau femeile auzind-o, şi-şi făceau cu mâna dreaptă cruci. Nu te gândeşti că Atotputernicul te poate face scrum cât ai clipi?
- N-are decât! răspundea ea. De fapt, mai mult decât mi-a facut, ce-ar mai putea adăuga? Am fost credincioasă şi, uite-mi răsplata! - vădană şi cu un copil infirm, pe care nu ştiu cum îl voi Putea întreţine în şcoli.

Ce se mai minunau oamenii care o cunoscuseră ca o femej liniştită. Ciudat! Aşa cum altădată i se părea firesc să poarte un jugj să tacă şi să înghită, doar pentru ca aşa îi era dat, tot aşa consideri acum normal să se revolte împotriva Cerului. Ce se întâmplase cJ femeia aceea, în care oricine o cunoscuse îndeaproape putea sa recunoască în ea unul din rarele exemplare omeneşti, pe cal Dumnezeu le lasă pe pământ doar pentru a dovedi că există *m* resemnări totale în faţa rânduielilor Lui hazardate?
O vreme, Măria stărui în această stare. Rămasă văduvă, sJ reîntoarse la ţară, pentru a munci pământul alături de maică-sâ văduvă şi ea. Nimeni, nici chiar mama ei, a cărei educaţie avusesâ multă înrâuire asupra Măriei, nu reuşi s-o înduplece să-şi îndepăjl teze veninul din inimă. Se pare

că Măria nu mai vedea, nu rrtfl înţelegea nimic dincolo de năpasta ei. Nervii ei fuseseră atât dl zdruncinaţi, încât extrovertirii durerii şi rebeliunii ei nu avusejH tăria să-i pună zăgazuri în faţa ochilor şi urechilor oamenilor. lai când aceste excese de furie încetară, oamenii crezură că, în sfârşaB sărmana Măria se liniştise.
în aparenţă, redeveni aceeaşi femeie blândă, care contini^ să-şi îndeplinească strict atribuţiile religioase, care făceau ca sema nii ei s-o considere cu frică de Dumnezeu. Se mirau duminica li slujbă babele din sat cât de mult zăbovea această tânără femeie, maf mult ca oricare dintre ele, prăbuşită pe genunchi în faţa icoanei. £■ o icoană veche, despre care se povestea ca fusese dăruită pe vr^P muri oamenilor din sat de un călugăr pelerin, pentru că-l găzdia| seră cu inimă bună.
- A trecut prin multe Măria de când s-a căsătorit şi a plec» din sat, dar acum, uite la ea, şuşoteau unele femei, care, privind-l cât de multă putere avea să şadă pe genunchi, o invidiau, o adml rau. Găseau totodată în aceasta un subiect interesant pentru a treJ mai repede timpul slujbei plictisitoare de duminică dimineaţa.
însă, când Măria se ridica de pe genunchi, la o cercetare *tnM* amănunţită, oricine ar fi putut vedea dincolo de ochii ei înlăcrimai şi gesturile-i sfielnice, mult zbucium sufeletesc.
Adevărul este că, dacă li s-ar fi putut face de cunoscut acelol femei ce clocotea în inima Măriei, aşa cum era prosternată în faţl icoanei, tare s-ar mai fi îngrozit! Şi dacă icoana aceea ar fi putut să perceapă durerea ei sufletească, dublată de o revoltă sfâşietoare, şi-ar fi amestecat şi ea lacrimile, ca o minune, cu biata făptură.
Dacă măcar o singură dată, cei din jur, asupra cărora atitudinea ei (fără ca ea să bănuiască măcar, prea absorbită fiind de pro-priile-i gânduri) avusese un asemenea impact, ar fi putut înţelege mai multe, nu ar fi rămas mai apoi atât de nedumeriţi de hotărârile ei ulterioare.
De fapt, comportamentul ei, conservator câteodată, după moartea soţului, îi împiedicase pe cei din jur să vadă lucrurile aşa cum erau ele în realitate. Cortina pe care ea o ridicase pentru a se ascunde se datora tot fricii de judecata semenilor. Cât de aspru fusese judecată de toţi, când, cuprinsă de disperare, a lăsat să-i scape de pe buze cuvinte de revoltă împotriva Providenţei! Uitase să-şi pună masca înaintea oamenilor! Uimitor de repede, când gura ei amuţi, fusese reabilitată înaintea lor.
în sinea ei, ceea ce o determina să zăbovească pe genunchi era exact aceeaşi răzvrătire, de data aceasta nerostită în cuvinte. Toată revolta şi necuprinsul „de ce?" se revărsau ca un pahar de venin, duminică de duminică, în locul acela. Pe deasupra, ea credea că şi asta poate fi numită un fel de rugă, mai ales că oamenii o apreciau pentru evlavia ei.
Dar revolta spori şi mai mult, când, după un an de la moartea soţului, trecu şi maică-sa la cele veşnice. Murise aşa, pe neaşteptate, fără a avea măcar timp să-şi ia rămas bun de la ea, ceea ce fusese şi mai greu de suportat pentru fiica ei. Se luptase mult Măria cu hotărârea de a-i mărturisi sau nu despre adevărata ei stare sufletească, îi fusese însă mereu teamă că nu o va putea înţelege. Până la urmă, când s-a decis totuşi să o facă, măcar pentru a-şi potoli ardoarea sufletului, soarta-i răpi şi acest refugiu.
Doar Ionel, băieţelul ei infirm, îi mai rămăsese pe lume, dar şi el era plecat departe, la şcoală. Se întâlneau numai în vacanţe sau când ea, reuşind să pună deoparte ceva bănuţi, se încumeta să-i facă vizite.
Prea strivită de problemele vieţii, nevoită să înfrunte neagra *°r faţă parcă prea de timpuriu, existenţa băiatului nu fusese suficientă pentru a-i oferi un suport psihic, ca să-şi mai dorească să con-""? lupta cu valurile sorţii. Poate că, dacă băiatul ar fi fost ma;

mult timp în preajma ei, ar fi gândit totuşi altfel.
Trăia ca o frunză purtată de valuri, într-o parte sau alta, ani rea, fără nici un ţel. Continua să

muncească pământul, să întreţirJ gospodăria, dar le făcea pe toate în mod mecanic, neînţelegându-* rostul. Dacă n-ar fi avut imprimat în sânge acel fel de a fi care cor» simte totuşi, chiar cu o ultimă suflare, că trebuie sa se supună, poafl că şi-ar fi pus capăt zilelor.
Sufletul ei răvăşit avea nevoie de mângâierea pe care în ceB mai devastatoare circumstanţe, numai Divinul mai are puterea *sM* dăruiască. Şi această resursă nu ştia cum s-o găsească.
„Veniţi la Mine toţi cei trudiţi şi împovăraţi şi Eu vă voi da odihnă pentru sufletul vostru" - e strigătul Mântuitorului, *caM* străbate veacurile cu tămăduitoarea-i rezonanţă. E salvarea uniqB de care mâinile celor sortiţi la înec se agaţă cu disperare, cu ungrw le, cu dinţii, cu toată vlaga ce le-a mai rămas în lupta cu valuriM vieţii.
„Vino!", i-a spus lui Petru Isus, când umbla pe apele învolbyl rate de furtună. Şi numai privindu-L faţă în faţă pe DumnezeJB muritorul a putut păşi pe unda apelor. O minune în faţa căreia milj| oanele de îngeri, Universul întreg rămaseră năuciţi, cu sufletul *M* gură. Şi această minune se repetă ori de câte ori trudiţii şi împovăi raţii acestei lumi, sortiţi scufundării în neantul apelor lumii, întina braţe spre Mântuitorul.
El i-a spus lui Petru: „Vino!" Aceeaşi chemare e pentru cel nemângâiaţi, trudiţi şi obidiţi: „Veniţi la Mine!..."
Iar biata Măria, înăuntrul fiinţei ei, deşi nu i se spusese nici« dată cum se poate ajunge la aceasta, auzea chemarea. O desluşea chiar şi atunci când, în confuzia ei, îşi mai juca încă rolul de revolM tă în faţa iconiţei. Căci încă înainte de a se ridica în picioare de pa genunchi, inima şi-o simţea încărcată de păcatul de a fi împotriw lui Dumnezeu. Şi atunci, cu ochii strânşi şi mâinile împreunate, stflB ga după iertare şi râvnea după acel nedesluşit care simţea că exist» dar ea nu-L cunoştea încă.
„Apropiaţi-vă de Dumnezeu şi El se va apropia de voi!" -■ este un îndemn adresat oricărei făpturi omeneşti... Firav şi tremurM tor fusese pasul ei. mai ales că păcatul înfiorător de a se ridic» împotriva cerului stăruia acuzator în mintea-i, ca un zid

iubirea lui Dumnezeu se arăta şi de data aceasta faţă de nefericita făptură, depăşind limitele judecăţilor, ale raţiunii. Tremurătorul pas, mâna întinsă în felul ei după salvare - iată ce vedeau ochii lui Isus dincolo de orice altceva. Să fi fost oare numai acesta motivul pentru care, într-o duminică la slujba de dimineaţă, sătenilor le-a fost dat să asculte cuvintele unui tânăr seminarist? Tatăl tânărului, preot şi el, fusese pe vremuri coleg la seminar cu preotul satului.
- Era în inima mea un foc care mă mistuia, un glas parcă nu-mi dădea voie nici noaptea să mă odihnesc în pace, gândindu-mă la satul vostru, mărturisise el. Am fost în multe locuri şi am spus ceea ce Dumnezeu mi-a pus pe inimă. Dar a venit şi rândul să ajung aici: Dumnezeu m-a trimis. Este un verset în Scriptură care spune: „De aceea, pentru că ai preţ în ochii Mei, pentru că eşti preţuit şi te iubesc, dau oameni pentru tine şi popoare pentru viaţa ta." (Isaia 43:4) Pentru fiecare suflet în parte, cuvântul acesta al lui Dumnezeu este valabil. Preţul nostru, al fiecăruia dintre noi, indiferent de ceea ce gândesc cei din jur, de felul cum noi înşine ne apreciem... preţul nostru este infinit în ochii Lui. Pentru mântuirea noastră, în decursul vremurilor, ca Evanghelia să ajungă să fie propovăduită pe faţa pământului, mulţi au plătit cu viaţa. Au plătit toţi apostolii cu moarte de martir, au ispăşit primii creştini ce au fost daţi la fiare sau maltrataţi cumplit. Plăteau cu o viaţă pământească, efemeră, în schimbul unei veşnice vieţi a celor care vor trăi după ei. Şi poate că nici măcar nu ştiau despre toate aceste lucruri. Sufereau chinuri inimaginabile, însă pe buzele lor triumfa gloria cerească, prin imnurile de laudă pe care le puteau înălţa în mijlocul rugurilor arzânde, sau împresuraţi de fiare care le muşcau bucată cu bucată din carne. Dragii mei, spuse preotul acela tânăr, împreunându-şi mâinile pe piept şi privind cu ochii înlăcrimaţi ceata de săteni

adunaţi mai ^ulţi ca de obicei în biserică, dragii mei, dacă ei au suferit atât pentru viaţa noastră, dacă Dumnezeu i-a dat pe ei, le-a dat atâta sufe-[ri]nţă, oare în ziua judecăţii, cum vom sta noi înaintea Lui? Ne plângem pentru toate lucrurile, privim doar la necazurile noastre şi ne ^săm absorbiţi de cele mai mărunte probleme. Nu zic că este uşor [lr]> lumea asta. Ce s-ar fi petrecut oare dacă martirul Ştefan, în timp [c]e era omorât cu pietre, privind în jos, la bolovanii care îi zdrobeau [n]eîndurător trupul, s-ar fi ridicat în picioare şi ar fi strigat în gura

mare că se leapădă de tot ce crede, numai în schimbul unei morţj mai uşoare? Dar el şi-a aţintit privirea în sus. Atunci cerurile s-aa deschis, descoperindu-L pe Hristos ca un semn de nespusă dragoste pentru bietul suflet omenesc, stând în picioare, lângă trom Tatălui. Vădit este faptul că, înainte de a se deschide cerul, Ştefan ştiut ce preţ are în ochii lui Hristos, tocmai de aceea a avut curaji să înfrunte mulţimea. Când inima ta bate cu totul pentru El, Hi iste vede şi-Şi arată neîntârziat ataşamentul.

Spunea apostolul Favel: „Ferice de cel ce rabdă ispita, că după ce va fi găsit biruitor, va primi cununa vieţii!" Vă daţi seam dragii mei, aceeaşi răsplată ca a sfinţilor martiri ne este şi nou hărăzită, dacă biruim ispitele zilnice. Cel mai important lucru î lumea asta, zicea un om a lui Dumnezeu, nu este de ce ai parte p cărarea vieţii, ci modul cum te raportezi la toate acestea. Citiţi Bibli cu o inimă sinceră şi Dumnezeu vă va învăţa cum să faceţi! Citi „Eclesiastul", cartea scrisă de înţeleptul împărat Solomon! Sur cuvintele unui om care a avut parte pe acest pământ de tot ce-ţ putea dori o fiinţă omenească. Hai să vă citesc, măcar puţin, ascu] taţi ce spune:

„Mi-am strâns argint şi aur şi bogăţii ca de împăraţi şi ţări.. .Am ajuns mare, mai mare decât toţi ce erau înaintea mea în Ierusalim... nu mi-am oprit inima de la nici *m* o veselie... Apoi, când m-am uitat cu băgare de seamă la toate lucrurile pe care le făcusem cu mâinile mele şi la truda cu care le făcusem, am văzut ca în toate este numai deşertăciune şi goană după vânt şi nu este nimic trainic sub soare."

Ce înţelegem de aici: că, indiferent câte bogăţii am avea, sal oricât de bine ni s-ar părea că merg lucrurile în viaţă, tot nu avei nici o bucurie, nici o împlinire cu adevărat. în final, marele şi bogajB ui împărat Solomon, care a gustat din toate plăcerile vieţii, ajux^H la această concluzie: „...eu ştiu că fericirea este pentru cei ce se teii de Dumnezeu şi au frică de El." Şi cred că fiecare dintre noi, dacB am face la fel ca împăratul şi ne-am uita cu băgare de seamă la new am înţelege că soluţia problemelor noastre zilnice nu este să ni frământăm minţile cum să le rezolvăm, să ne luptăm de dimineapB şi până seara pentru a ne fi mai uşor... mai mult ne mărim sufej

rinţele... Soluţia, izbăvirea noastră, fericirea, stau în frica de purnnezeu.

Pe moment, mulţi săteni fuseseră atinşi de vorbele înţelepte ale tânărului seminarist, însă, dintre toţi cei ce-l ascultară, numai un singur suflet săţios înţelese în profunzime adevărul. Tânărul împărţi oamenilor multe Biblii. Toţi se îngrămădiră să le primească, dar, ajunşi cu ea acasă, după ce o răsfoiră puţin, li se păru tare greoaie la citit şi plictisitoare. Fură de acord cu preotul satului că numai celor cu seminarii le este dat s-o înţeleagă şi s-o explice mai departe norodului. Şi viaţa lor îşi urmă acelaşi curs de alergătură, de tristeţi inerente vieţii, de nemulţumiri. Ură, când era cazul, revoltă uşor de înţeles, având în vedere greutăţile existenţei zilnice şi, în final, moartea, când fiecare om va trebui să se înfăţişeze înaintea scaunului de judecată a lui Dumnezeu, când va trebui să dea socoteală pentru orice faptă şi orice vorbă nepotrivită.

Şi totuşi, o demonstraţie că vieţile lor ar fi putut fi altfel, o făcu Dumnezeu prin Măria. Necazurile ei rămaseră aceleaşi, însă, de când citea Biblia, înţelese ce greşise până acum şi modul cum trebuia

să păşească mai departe în această unică viaţă.

CAPITOLUL 5

înainte de a se despărţi cele două familii, băieţelul mai avj resurse să suporte în tăcere şi o ultimă umilire, cuvintele fetiţei: *„AM* văzut că eu am avut dreptate? Eşti un rău!" Apoi, când maşinH familiei Neag se depărta, băiatul explodă. Se închise într-una dintfl camere şi avusese nişte atitudini care îi făcură pe părinţi să se înB grijoreze tare mult. Cu toate străduinţele lor, ei nu reuşiră *s&M* liniştească.

Ca prin minune, Măria găsi o metodă, prin care, chiar cu ufl zâmbet minunat pe buze, copilul ieşi din camera sa. Şi nu numi zâmbetul întruchipase minunea, ci şi o dorinţă excesivă a lui de a-S îmbrăţişa mămica pe care o făcuse atât de mult să sufere. Fuses» însă atât de exploziv şi de nestăpânit în dorinţa lui copilărească da a-i arăta dragostea, că, uitând de toate neajunsurile fiinţei prin *carm* fusese adus pe lume, o dărâmă pur şi simplu. Femeia, luată pa neaşteptate şi fără să reuşească să-şi menţină echilibrul, căzu pi spate, iar băiatul peste ea. Atât de repede se petrecuse totul, ca femeia nu avu timp să-şi adune gândurile şi să realizeze că se pute« bucura de gestul băiatului cel puţin la fel de mult ca de acela dil tren, şi că, pentru a menţine „biruinţa" trebuia să-i răspundă *cm* multă afecţiune. Răspunsul instinctiv al minţii ei, şi aşa atât de tuM burată de cele petrecute în ultima vreme, fu o grămadă de înjurătu» şi ocări la adresa copilului.

Dar ce stranie e construcţia psihică a omului! Să doreşti să-B pui pe altar, pentru o cauză, până şi cel din urmă atom al vieţii ta» iar când eşti pus în faţa faptului împlinit, crezând că, în fond, nul trebuit să te sacrifici nici pe departe la standardul impus, eşuel ridicol. Şi pentru ce? Doar pentru că destinul, atât de imprevizibil îţi oferă uneori, atunci când eşti cel mai puţin pregătit şi-n circurflH stanţa cea mai bizară, dorinţa bolnăvicioasă transformată în j

late. Să fie această imprevizibilitate un renghi al firii, care să te determine să scapi printre degete mult râvnitul trofeu, ca să fii obligat apoi să plăteşti un tribut peste măsură?

Poate că acest renghi al vieţii a marcat-o indezirabil şi crud în acele momente şi pe Ana, când băiatul auzi, ca răspuns al exaltării sale, cuvinte vulgare şi dureroase. Adevărul e că acest limbaj nu era străin urechilor copilului. Provocată de neajunsurile handicapului, această manifestare devenise normală pentru mama lui. Torentul de cuvinte vulgare prin care ea îşi arăta toată indignarea pentru ceea ce trebuia să sufere devenise în mintea copilului ceva obişnuit, o atitudine care, repetându-se de atâtea ori, ajunsese să i se pară ca fiind o părticică din chiar fiinţa ei. Pentru că îşi ura atât de mult neputinţa când suferea sau când eşua din pricina ei (de exemplu, fiind în bucătărie, să scape farfuria cu conţinutul ei şi să facă o grămadă de mizerie, pe care apoi numai cu sudoare să o poată strânge sau, pur şi simplu, banalul act al spălării rufelor), nu întârzia să explodeze:

- *Nu mai vorbi aţă, Ano!* o mustra soţul ei, cu calmul ce-l caracteriza,/!/' *mulţumită că eu sunt alături de tine şi te ajut! Nu mai fă din toate nimicurile o tragedie!*

- Cum aş putea altfel, oare cum? se oţăra ea, mai înverşunată, ocărându-l cu vehemenţă şi pe el. De-asta mi-e ciudă, tocmai de-asta - pentru că eu zilnic am parte de tragedii iscate din nimicuri. Uită-te şi tu la o femeie sănătoasă - este o plăcere pentru ea să gătească, să spele rufele, o joacă, dar pentru mine, cele mai cărunte treburi casnice constituie o continuă bătălie. Mă lupt din răsputeri să ajung de la masă până la chiuvetă, apoi, până să ajung la aragaz, dacă puţin nu sunt atentă, risc să scap vasul din mâna. Apoi, chin mai mare nu poate fi decât să adun ce-am împrăştiat şi SJ> mă întorc iar la chiuvetă, şi apoi iar la aragaz. Ce-aş putea face în astfel de momente de disperare?

- *Dar oare vorbele astea atât de urâte te ajută la ceva?*

- Da, îmi descarc nervii, mă simt mai uşurată.

- *Să zicem, dar ce facem cu băiatul? De ce nu te abţii măcar în Prezenţă lui? Părerea meâ eşti că îl influenţezi negativ -prin aceste mani-îestări necontrolate ale tale. Degeaba îi tot explicăm că oamenii cu pro-wne, cum suntem noi, nu sunt cu nimic mai prejos. Dimpotrivă, pentru t'ie pasul cu viaţă normală, ei au mai mult de luptat decât ceilalţi semeni*

ai lor. Astă demonstrează că au mai multă voinţă, că sunt adevăraţi j ***tătari.*** *Când eşti calmă şi totul este în ordine, tot astă îi spui, dar în i sele de furie (care se întâmplă destul de des) dărâmi tot ce ne-am stra să clădim înainte.*
- De fapt, ştii şi tu prea bine că acesta este adevăratul raţionament. Vezi, aşa este omul, oricât s-ar strădui să masei adevărul ce-i clocoteşte în inimă, la cea mai mică zgândărire risc dea totul la iveală. Şi în fond, de ce m-aş ascunde de propriul copil? Lui i s-a dat harul să fie un om sănătos, nu se va confr niciodată cu probleme ca ale noastre. Dragul de el, cât e de fri să vezi ce băiat chipeş şi deştept se va face, că vor umbla o grăi de fete după el! Ah, de-abia aştept să-l văd mare, să înfrunt pr lumea, societatea aceasta în coasta căreia m-am văzut întotdeal ca un ţepuş. Da, un ţepuş: uite la pensia pe care ne-o dau cu chil vai, ca şi cum ar arunca-o cu scârbă, ca pentru nişte milogi. Fapt vorbe subînţelese: „Na! şi vouă, amărâţilor, bănişorii ăştia per supravieţuire, faptă caritabilă, pentru care noi ne batem în piej şedinţele de partid, dovedind cât suntem de umani în societ socialistă!"
- *în sfârşit,* concluziona el, amărât şi terorizat de vorbelţ *numai să nu te trezeşti că vei sădi în el ideeă perfecţiunii, şi atunt ajungă să-ifie ruşine de noi, iar mai târziu să ne dispreţuiască, ba chiâ ne urască.*
- Asta niciodată! replică ea, scuturând din cap. Nicioc îngână ca pentru sine, pe un ton, care, deşi încerca să pară con| gător, trăda totuşi un gram de îndoială şi teamă. Atunci rămânea singură însă, faţă în faţă cu ea însăşi, neputându-şi as< de şi înfrânge adevăratele simţiri, această îndoială lua proporţii atunci imediat, zi ori noapte, chiar dacă ar fi trebuit să-l scoală copil din somn, cu cel mai duios glas de mamă, cu cea mai convingere, îi explica băiatului că a fi un om handicapat înseal a fi superior altora pentru voinţa pe care trebuie să o ai şi peî lupta pe care trebuie s-o duci. Cei în cauză sunt mai simţitori, | sensibili, mai buni ca restul oamenilor care nu ştiu ce însea suferinţa. Şi îi dădea drept exemplu familiile copiilor cu care juca: părinţi divorţaţi, tată care se îmbată şi îşi bate soţia... şi ai asemănătoare... Ii citea cărţi de poveşti, ba chiar romane, din
deşi el nu înţelegea mare lucru, ideea care se desprindea era clară ^- cei suferinzi îşi pot întrece semenii printr-un caracter puternic, cricât de mare ar fi handicapul lor. Iar băiatul asculta cu atenţie şi cU chipul luminat de un zâmbet senin. Deci, părinţii lui, concluziona, sunt şi ei nişte eroi, asemenea celor din cărţi. Ce bine era să ai nişte părinţi atât de deosebiţi! Nu trecea însă mult timp, cât putea să se bucure de această imagine, că ieşirile mamei lui, la mânie, îi provocau o nemărginită confuzie în mintea lui de copil. Toate acestea pot explica mai elocvent urmările faptelor petrecute în curtea grădiniţei, starea lui psihică ulterioară, reacţiile de respingere faţă de maică-sa.
Deşi pe tren starea lui psihică se dovedi mai bună, în urma noului conflict, cel cu fetiţa oarbă, apărură din nou manifestări de conduită care aminteau de boală. Ce interesat se arătase ca să-i facă o vizită bunicii lui, cu cât nespus entuziasm aşteptase clipa revederii! Dar fusese atât de mult afectat de ultimul conflict, că rămase rece la îmbrăţişările bunicii lui. Nici măcar nu se arătă curios să arunce o privire cerecetătoare prin curte, cum era firesc pentru un copil de vârsta lui. Smuls din braţele bunicii, se îndreptă rece şi apatic spre prima uşă care i se ivi în faţă. Se trânti pe patul din încăpere, îşi afundă capul în perină şi rămase aşa, nemişcat, timp îndelungat. Nici o insistenţă, ori vorbă duioasă, ori lacrimi nu-l înduplecară. Doar respiraţia agitată şi, din când în când, un ciudat Şi surd geamăt pe care se chinuia parcă să-l ascundă, erau semne că încă mai supravieţuia. Iar bieţii părinţi, cu totul dezorientaţi, căzură iar pradă deznădejdii. De nenumărate ori, Ionel, ajuns la capătul răbdării, luase hotărârea sa apeleze la forţă.
- *Mofturi^zise* fierbând cu un amestec confuz de deznădejde Şi indignare. *Aici trebuie bătaie. Uite cum*

stă acolo, copil rău ce el Un r^sfaj;ât cari-şi bate joc de noi! O să-l snopesc în bătaie. Da, da, aşa am să Jac, ameninţase cu pumnii încordaţi, ridicându-se de la locul lui.
- Nu! Nu! se repezi răcnind ca o leoaică maică-sa, tremurând C£> varga Dacă faci asta, o să-l nenoroceşti de tot. Şi n-am să ţi-o pot •erta niciodată! mai adăugă cu lacrimi şi crunte străfulgerări în ochi.
- *Nu ştiu, nu ştiu, aşâ să fie?* îngăimă el, cu vocea lui stâlcită, qirt nou învins de autoritatea ei şi se prăbuşi pe băncuţa din cer-^cul casei, cu mintea strivită de durere şi incertitudine. *Tu ce zici,*

mamă?
- Nu ţi-am spus s-o laşi în pace? Ea n-are ce să se amest La ea am vrut să-l aducem, şi-acum uite în ce situaţie am ajuns! trebuia... nu trebuia! Ţi-am spus să nu ne urcăm în maşină cu Fata aia oarbă l-a afectat.
- Dar, vă rog, lăsaţi-mă măcar să încerc, imploră a nu câta oară bunica băiatului, pe noră-sa. Lăsaţi-mă, că pi Dumnezeu...
- Iar Dumnezeu!... Unde-i Dumnezeu acum? E posibili lase un copil pradă unor astfel de stări? Cu ce-a greşit în fi Cerului?... Cu ce? E doar un copil nevinovat!
- *Ba da,* interveni dintr-o dată, după o tăcere îndelungM Ionel, *ba da, mama, poţi să mergi la copil, că poate cine ştie, DumnezA bun... iar tu eşti credincioasă. Trebuie să-şi revină, că doar n-o sta aşâmt în şir! N-o fi el chiar o stană de piatră să mai zacă mult timp încremenii acolo. Eu mă mir cum de a putut rezistă şi atâta amar de vreme! Aii tram trei ceasuri! Aici nu-i lucru curat! Nu-i lucru curăţ!*
- Eşti nebun! Ce-|i trece, măi bărbate, prin minte? se agita|M rozându-şi cu nervozitate unghiile. Spune-mi ce?
- Ce-ar putea să-mi treacă prin minte mai rău decăt că stareW^k l-ar fi putut ţine cine ştie câte zile, aşâ ca dată trecută. Numai că adm parcă-i mai rău. Adevărul este că şi tu eşti de vină. De ce nu mă laşi sâ-l zgâlţâi puţin? Să-l întorc măcar cu faţă în sus.
- Nu, mi-e frică să nu te pierzi şi să-l brutalizezi.
- Dar e o nebunie cum gândeşti! Sunt convins că aici e vorbă jH *îndărătnicie... psihic labil, dar şi multă... grozav de multă ambi^M încăpăţânare. Mă duc la el şi să vezi cum ţi-l ridic de acolo. Şi de dată M nu mă mai poţi opri!*
Şi Ionel porni hotărât să intervină în forţă.
- Nu, îl imploră ea, descoperind că nu are puterea defl opri. Las-o pe maică-ta să încerce! strigă în neştire, cu buzele vin* ca o nesperată, dar ultimă şansă de împotrivire în faţa unei 1 nenorociri. Nu te duce tu! Las-o pe ea! îngăimă spasmodic, *vaxj^k* că el nu se opreşte. Te implor, nu risca o nenorocire mai mare! j
Vlăguită de teamă şi emoţii, Ana se propti de perete şi rătflM aşa, fără a mai găsi putere, privind îngrozită la soţul ei, care că înnebunise şi el, iar ea nu mai putea face faţă situaţiei.
- Are dreptate, interveni Măria, tăind calea fiului ei. Daca a suferit un şoc atât de grav, care acum se manifestă din nou, o bătaie l-ar putea face să~şi piardă de tot minţile. Nu zic, se poate să fie la mijloc şi ambiţia şi încăpăţânarea lui, dar ca să-l recuperăm trebuie sa avem răbdare. Tu ţi-ai pierdut răbdarea, Ionel! Ai uitat că în primul rend băiatul e bolnav. Vrei să-l pierzi de tot?
- Nu, *nu, nu!* se opri el, ca şi cum s-ar fi dezmeticit. *Mi-ani pierdui cu iotul capul.* îşi plecă fruntea şi şi-o lovi cu pumnii amândoi - gest al durerii mustrătoare. Şi ţinând-o tot aşa, mormăind ceva de neînţeles, se târî spre băncuţa din cerdac, pe care se prăbuşi cu geamătul unui om ajuns la limită, sprijinit de Măria, mama sa.
Aproape un ceas dură zăbovirea Măriei în camera băiatului. Şi Anei i se păru că trecu o veşnicie grea şi apăsătoare. Retrăia parcă aceleaşi zbateri ucigătoare din noaptea când băiatul ei nu fusese de găsit. Dar, bizar, cu toată indignarea ce-i sfredelea inima, durerea care era mai mare o împingea oare, fără a se putea împotrivi, către acelaşi loc de refugiu, ca şi în acea noapte a groazei, către Dumnezeu? Acest Dumnezeu faţă de care, în momentele de cumpănă, nutrea cele mai înfierate sentimente, se arăta totodată în străfundul fiinţei ca Unicul ce-i putea rezolva problemele. Ciudat antagonism, ascuns în adâncurile conştiinţei umane,

greu de suportat şi totuşi prevestitor, aşa, parcă într-o limbă necunoscută, al unei izbăviri inopinante.
Şi într-adevăr, când uşa în sfârşit se deschise, izbăvirea se arătă în frumuseţea ei îngerească prin zâmbetul copilului. Dar, cum am mai specificat, apăru o nouă problemă: năpustindu-se plin de bucurie asupra maică-si, băiatul o făcu să se dezechilibreze şi astfel 'U trântită la pământ. Bineînţeles că era obişnuită cu astfel de căză-turi, aşa că nu se lovi atât de rău, dar ceea ce era mai grav, era că, ^n obişnuinţă, blestema motivul sau persoana care o făcuseră să cadă.
- *Nu ştii niciodată,* o avertizase soţul ei, *aşa cum te mânii şi* [l]**]uri obiectele şi cauzele din pricină cărora se întâmplă să-ţi pierzi echili-*
[ru]L s-ar putea să răbufneşti o dată împotrivă fiului tău. Şi mai este ceva: [a]*i& de seamă că vorbele tale rele împotrivă lui Dumnezeii te-ar putea face* [Scn]*<m când nici nu te aştepţi.*
- Asta niciodată! răspundea ea pe un ton batjocoritor.

Dumnezeu nu există şi fiul meu e cu totul altceva, e idolul med motivul pentru care eu trăiesc. Niciodată nu voi avea vreo scăpM faţă de el, niciodată... îl iubesc prea mult pentru a putea găsi, oriei ar fi împrejurările, puterea necesară de stăpânire.
Nu se întâmplase oare ca ea să-şi piardă echilibrul de nenM marate ori din pricina lui şi să cadă? Cum să nu! Dar atât de *mM* fusese stăpânirea ei de sine, încât absolut întotdeauna, aşa cum afl mase în faţa soţului ei, reuşi să nu-şi descarce nervii pe copil. I uşura năduful învinuindu-şi soţul, obiectele din jur, dreptatea.™ Dumnezeu, pe mama ei care o părăsise de când se născuse.
De data aceasta, prea obosită şi consumată din pricina ev mentelor negative din ultimele zile, nu se mai putu controla. Şi i înjurături şi ocări nu ieşiră de pe buzele bietei fiinţe prăbuşit pământ, toate adresate celui pentru protejarea căruia, mai ale aceste momente dificile pentru el, şi-ar fi sacrificat întreaga-i tură pe altar. Nici nu se poate spune, când se dezmetici, ce se pe cea în sufletul ei.
în faţa ei, în genunchi, cât apucase să se ridice de jos, st£ copilul mut, cu ochii în lacrimi, sfâşiat de cuvintele ei ucigătoare reproşul ce-i era adresat. Confuzia copilărească, împletită d stranie lucire, ca a unui om matur, gata parcă să-şi piardă min era mai cumplită pentru ea decât moartea chiar.
în aceste clipe de groază, oare din ce adânc al minţii tulb putea să-i reapară (pentru o clipă) imaginea lui îngerească, *c* străluminat de zâmbet? Avea halucinaţii? Nu! îşi aminti deodat aceasta nu era o himeră, nici rodul gândurilor ei acum prea răvăi Fusese o realitate. îi fusese dat să-l vadă pe copil ieşind radios cameră, şi prin simplul fapt că reuşise să discearnă veridicii acestei imagini, ocazia de răzbunare a lui Dumnezeu era mai c gorică. Ca o profeţie se împlineau avertismentele soţului ei. Ah mult mai blândă ar fi fost pedeapsa de ar fi făcut-o ser Atotputernicul, o dată şi gata! Dar aşa? Inima-i era făcută seri dar nu numai inima ei. Şi inima copilului, a fiului ei, pe care *&* preţuia mai mult ca propria-i viaţă... şi numai din cauza ei! Iaj trebuia să îndure acest calvar insuportabil. Ce bine ştia Dumnfl să-Şi ia revanşa! Cunoştea El că un fulger care ar fi trăsnit-d moment era o nimica toată faţă de privirile pe care trebuia 1

L
suporte venind chiar din ochii străpunşi de lacrimi ai copilului. Era vânăt şi buzele-i tremurau. Şi toate acestea se petrecuseră într-un răstimp atât de scurt! Cum pot înfiera doar câteva clipe milioane de alte clipe ale unei vieţi omeneşti! Ah, câte putură să-i treacă prin niinte doar în acele câteva minuscule crâmpeie de timp! I se desprinse însă, din toate acestea, din nou, ciudata senzaţie venită din străfundurile sufletului: o unică salvare - Dumnezeu!... Un Dumnezeu parcă deosebit de Cel împotriva căruia ea se ridicase, iar acum, sătul şi El de inconvenienţa unui infim firişor de praf,

Se ridicase de pe tronu-I şi doar cu o suflare o strivea iremediabil. Din nou straniul auto-antagonism! Şi dintr-o dată, parcă rod al acestei necunoscute contraziceri, şi totuşi, ca fiind ceva vechi care locuise în ea, dar nu-i fusese dat a fi materializat, ca într-un vis, de-abia putându-se auzi pe sine, purtată de ceva nesigur, dar totuşi binefăcător, şopti:
- Iartă-mă! şi apoi imediat i se ţesu în minte imaginea că fiul ei îl reprezenta pe Dumnezeu. Cât de rănit era copilul pentru că numai o dată îl jignise atât de crunt! Dar Dumnezeu? Şi acest „iartă-mă", smuls din necunoscute cotloane ale fiinţei ei, purta, fără ca ea să poată cu totul discerne, ca o lege a firii, amprenta căinţei. Ah, cine ar putea descrie căutătura speriată, dar totuşi purtând o speranţă neomenească a ochilor ei, când se încrucişară cu ai lui. Acum, din inerţie, el se ridicase, iar ea stătea proptită în genunchi. Cu o mână pe podea, iar cu cealaltă, nici ea nu ştia cum, în mâna lui. Ce straniu! Se învârtea în mintea ei ideea că momentele acestea le mai trăise odată, într-o altă viaţă parcă.
A, nu, îşi aminti, făcuse analogie cu imaginea dintr-o carte de copii. Era o carte cu povestiri biblice. Doamne, în astfel de momente cum pot să funcţioneze atât de repede rotiţele memoriei!... Nu, nu Ştia despre ce... O, da, îşi aminti imaginea clară a fotografiei, chiar dacă nu-i înţelegea sensul: era Isus, iar la picioarele Lui stătea o femeie răvăşită, îngenuncheată, cu ochii în care se citea implorarea pentru iertarea păcatelor, iar Isus o privea cu milă: din ochii Lui se revărsau dragostea şi iertarea.
- Bunico, ce-ar face Isus dacă ar fi în locul meu? auzi, ca o armonizare cu gândul ei, un glas al cărui ton prevestea o minune. Ana îşi înălţă fruntea. Se simţea ca şi cum ar fi fost acea femeie din Mustrată... Spre deosebire de ilustrată însă, fiul ei se plecă din nou

în genunchi lângă ea, o mângâie pe creştet, o îmbrăţişa, o sărută* o ajută să se ridice.
- Uite, mamă, îi zise el zâmbind, după ce culese de pe jos« carte cu poze care îi căzuse din mână din pricina micului accidj - se numeşte „Biblia copiilor"! Mai ţii minte că ultima dată, *câM* am fost aici, bunica mi-a dăruit-o de ziua mea, iar tu nu m-ai lăsat s-o duc cu mine acasă? Dar acum ai să mă laşi, nu-i aşa? spJ mângâind coperţile cărţii. Ştii ce a făcut bunica de mi-a trei supărarea? Mi-a citit din ea. Eroul principal e Isus. Şi să vezi ■ erou! N-am întâlnit în nici o carte unul ca El. Uite aici: vindeca™ unui om orb! îţi dai seama ce fapte măreţe a făcut! M-am gândit» nu ar fi greu s-o vindece şi pe fetiţa aceea, şi atunci nu ne-am mai certa. Şi pe voi, nu-i aşa, mamă? Spune, bunico, nu-i aşa? Vezi, uite imaginea asta, am fost atât de trist să aud că oamenii răi L-au omorât, L-au răstignit. Dar ce m-am mai bucurat când am întors fila- un adevărat erou - a biruit şi moartea!
- Comoara mea, îi şopti cutremurată, când el îi luă o mânăş i-o duse la buze, sărutând-o zgomotos de nenumărate ori.
Ridicând privirea, dădu de surâsul senin al Măriei şi de ocM ei umezi - de-abia acum, după atâta timp de când o cunoştea, capitulă fără împotrivire în faţa adevărului - ochii aceia erau plini de bunătate, dragoste şi orice alte sentimente înălţătoare faţă ■ fiinţa ei.
Când băiatul adormi, luă cartea aceea de sub perna defl capul lui, unde o pusese de dragă ce-i era şi dădu filă cu filă, până ajunse la o anumită imagine. Era... o femeie, îngenuncheată în faţa lui Isus. O magnifică scenă domina pictura: Isus în picioare, redat sfânt şi suveran chiar prin haina albă pe care o purta, fruntea înaltă... Stătea în picioare, drept, măreţ - Dumnezeul Atotputernici cu capul însă uşor plecat... La picioarele Lui, proşternută în ţărână/ cu o mână într-a Lui, tremurând de spaimă, era zugrăvită o femete Părul răvăşit, hainele în dezordine, erau indicii ale păcatului săvâf şit. Iar în jurul lor erau oameni la fel de păcătoşi, care întindea*[1] degete crud acuzatoare... având o

singură şi neîndurătoare sentinj?' moartea... uciderea cu pietre...
Dar ochii lui Isus, mâna divină întinsă, expresia feţei, surlH dumnezeiesc, se împotriveau autoritar mulţimii barbare şi verdict*1'
providenţei învinge gândirea omului - milă, compătimire... iertare. Un zid suveran protector, pe care nici o prejudecată, nici un bolovan ridicat de mâini ori minţi omeneşti să nu-l poată clinti. Şi acest refugiu copleşeşte şi în inima chinuită a femeii, asemenea celei mai scumpe izbăviri ce i s-ar fi dat vreodată să trăiască, la auzul cuvintelor divine: „Nici Eu nu te condamn. Du-te şi să nu mai pbcă-
tuieşti!"
Titlul povestirii aceleia pentru copii era: „Femeia care a păcătuit". Nu se specifica păcatul femeii. Iar Ana, citind povestirea adaptată pentru a putea fi înţeleasă de un micuţ, privind timp îndelungat imaginea aceea şi făcând analogie între ceea ce i se întâmplase ei în ziua aceea, plânse, ca niciodată, mirându-se de ciu-data-i reacţie.
Mai târziu însă, când luă Biblia Măriei şi citi cuvânt cu cuvânt relatarea din Ioa'n 8:l-l1 cu titlul „Femeia prinsă în adulter" (acesta era păcatul femeii din povestirea pentru copii), privi cu stupoare la toate reacţiile ei sufleteşti din ziua precedentă. Brrr! Ce îngrozitor! Cum se putuse compara cu o asemenea femeie de nimic. Cu toate scăpările ei, era o femeie cumsecade. Şi această idee, din nefericire, o aduse din nou la gândul că de acel Isus care o dată S-a plecat spre ea, dăruindu-i când se aştepta cel mai puţin, o neasemuită iubire,
nu mai avea nevoie.

CAPITOLUL 6

Vânt de toamnă târzie, înfiorând amurgul cu suspinul ujfl mului drum spre veşnicie al frunzelor şi ierbii. Tresar clopoţJ oiţelor dincolo de coama dealului, dar ecoul lor, ca pe braţe, nat, şuierul le poartă ca şi cum ar vrea să îndulcească ultimele ale zilei... primele vedenii roşietice ale înserării.
Se aud vitele mugind tot mai des, ca şi cum ar căsca ■ oboseală. îşi poartă unduitor trupul greu spre locul de odihjB mânate de câţiva copii cu obrajii arşi de soare şi cu ramuri de sal« desfrunzite în mâini. Departe, ca două mogâldeţe, de-abia ieşiţi din pădurea de pe coama dealului, se desluşesc alţi doi copii. îi strij pe cei din vale cu glas tare de li se aude ecoul până în depărtări*
- Uăăă! Aşteptaţi-ne şi pe noi! Uăăăă!
Şi vântul le poartă vocile subţiri şi sprinţare până la destl naţie. Dar copiii de la vite nu-i prea bagă în seamă. Sunt preocupB cu însărcinarea lor de a îngriji animalele. îşi continuă drumul» acelaşi ritm.
- Ce ştiu copiii de la oraş? chicoti un băieţandru cu năsi^B turtit şi obrajii rotofei. Ei îşi imaginează că se poate opri aşa, un-<B cireada de vite... Ce le pasă lor, vin la ţară numai să se joace şi siH distreze!
- Da, aşa-i, ai dreptate, încuviinţă un altul, aflat prin preaj™ Fugi apoi sprinten spre o vită bătrână, cu un corn rupt,B
rămase mai la urmă rumegând la frunze dintr-un arţar de pe mfl ginea drumului.
- A-a-a-a!... O-o-o-o-o! făceau copiii de pe deal, în timpj picioruşele îi purtau aproape zburând la vale.
Copilul de la vite deshise larg gura şi, lovindu-se peste buze ufl şi ritmic, lăsă să curgă tremurat acelaşi răspuns: „A-a-a-a! O-o-o-oB Iar vântul le împletea vocile.

L

Băiatul de la ţară, înalt, subţirel, cu o cămaşă gri, largă, pătată cj descusută pe alocuri, cu cizme de cauciuc înalte şi murdare de noroi, mâna animalului lovind aerul cu joarda şi strigând:
- No! Hai, Dumano! Hai, hai drăguţă!
Se mai întoarse de vreo două ori. Cu palma căuş la ochi scruta zarea deja învăluită în primele penumbre ale înserării. Cu cealaltă palmă, ca într-o orchestraţie fluturată infantil pe aripile vântului, continua să armonizeze vocile celorlalţi copii. Se topi apoi cu totul ca şi alaiul căruia i se alătură după o cotitură cu tufişuri înalte.
- Uff! că deja nu-i mai văd! Până îi ajungem noi, ei sunt deja în sat, se plânse gâfâind unul dintre cei doi copii „de la oraş"- un băieţel cu ochii negri ca mura şi părul închis la culoare, uşor ondulat. Ostenit, căută să mărunţească paşii.
Celălalt copil însă, o fetiţă cu pletele lungi fluturând în vânt, cu obrajii aprinşi şi pistrui pe nas, se împotrivi cu înverşunare.
- Nu! Hai, ce mai stai? Dacă ne-am propus să-i ajungem, nu trebuie să ne lăsăm cu nici un chip.
îl trase cu mânuţele ei slăbuţe. Dar el, de-abia mai putea răsufla:
- în toate lucrurile trebuie să fac numai cum vrei tu, se răzvrăti el, supărat foc, şi îşi smuci mâna dintr-a ei.
- Să ştii că dacă nu, se încăpăţâna ea, mă duc singură. Supărată, o zbughi înainte.
- Faci cum vrei, eu am obosit, îngăimă el, aşezându-se greoi pe o piatră. N-apucă însă mai mult de câteva clipe să se odihnească acolo. Amintindu-şi deodată ceva care părea a fi foarte important, se ridică brusc şi o luă la goană cât îl mai ţineau puterile pentru a o ajunge din urmă pe zvăpăiata fetiţă.
- Mi-au spus să nu te las de mână cu nici un chip, nici măcar cât ar fi să clipeşti o dată din ochi. Data trecută, iar nu m-ai ascultat şi ai reuşit să-ţi faci un cucui tare urât... Tăticul şi mămica ta ne-au lăsat să ieşim împreună numai cu condiţia să nu te las singură. Ai înţeles?
- Minţi! îl înfruntă ea. Mama îmi spune mereu că în orice Sltuaţie, eu trebuie să mă descurc singură. Ea îmi spune că nu are v°ie să-mi fie frică de nimic.
- Ba da, interveni el indignat, cum se poate să nu-ţi fie frică niciodată de nimic?
- Nu! hotărî ea din nou, cu un aer superior, ridicând şi un

deget în sus, ca şi cum ar fi vrut prin acest gest să întărească ple. doaria.
- Dar de mine nu-ţi pasă! ţipă el exasperat şi se trase îmbu| nat la oarecare distanţă de ea. Dacă ţi se întâmplă ceva, aş putea fj pedepsit, iar noi niciodată n-am mai putea ieşi singuri pe deal, prin pădure... Ar ficumplit!
- Dar, după părerea ta, ce-ar putea să mi se întâmple?... >
- Să-ţi spargi capul, să-ţi rupi o mână sau un picior.
- O, probleme din astea nu merită să-ţi faci. Capul meu aal fost spart o dată, acum doi ani - uite aici (dându-şi la o parte bretonul de pe frunte descoperi o cicatrice deasupra ochiului drepţi I fost groaznic, îşi aminti ea, m-au dus la spital şi m-au cusut. Ţipam, dădeam din mâini şi din picioare, dar m-au legat cu cearşaful, îţi vine să crezi?
- Ştiu, ce groaznic! se strâmbă el îngrozit.

Se apropie mai mult de ea pentru a analiza cicatricea.
- Aşa-i că seamănă cu o cale ferată? zise ea ridicând uş« sprâncenele, expresie a satisfacţiei ce o crea tovarăşului ei de joacă.
- Seamănă, încuviinţă el dus pe gânduri.
- Şi mai este ceva, adăugă ea pe un ton misterios, un secra Dar mai întâi se opri şi se aplecă la urechea lui... mai întâi sp orice ar fi, nu spui la nimeni.
- Fie: nu spun! .- Mai hotărât! .
- Nu spun! strigă el cu toată puterea.
- Aşa mai zic. Acum hai să-ţi spun secretul! Mi l-a spus şi un băieţel de la grădiniţă: dacă ţi s-a întâmplat vreodată să-ţi sp capul, el ţi se întăreşte atât de mult încât niciodată, nimic nu ţi-l poate sparge. Dacă nu crezi, încearcă, zise ea bătântlu-se cu p
în creştet. E tare ca piatra. Dacă nu mă crezi, vom încerca la Paş ouă vopsite şi să vezi de nu o sa se spargă toate de capul meu.
- Dar mama mea, zise băieţelul tot mai nedumerit, povestit că de mai multe ori a căzut când era mică şi şi-a capul... de fapt, chiar şi mare fiind, mai adăugă cu sfială.
-• Eu ştiu? se miră ea... Poate că nu toate capetele oame sunt formate din aceleaşi „celule".
- Ce înseamnă „celule"?

- Ceva animale micuţe de tot pe care nu le poţi vedea decât prin aparate speciale, care se numesc... am uitat!
- Şi vrei să spui că tu ai în cap animăluţe de acelea, deveni tot mai încurcat băieţelul.
- Da! Toţi avem. Şi tu ai!
- Eu nu! se îngrozi el.
- întreab-o pe mama ta şi ai să vezi că am dreptate. Dar uite la el că mă ţine de vorbă şi am uitat de cireada. Ştiu eu de ce nu ai vrut să-i ajungem. Ştiu prea bine şi pentru asta meriţi să te împuşc... 0 să te împuşc!
Ridică un deget ameninţător, îndreptat în direcţia lui şi, înainte ca el să aibă timp să se ferească de proiectilul „puştii", făcând „Trrrr!", îl trânti „mort" la pământ în iarbă.
- M-ai luat pe nepregătite, nu-i cinstit! se supără el plângând. Cei care omoară aşa sunt „asini".
- Cum? Şi fetiţa râse. Asasini se spune.
- Na, atunci eşti o aşa...
- Iar tu eşti „povesiv". De-aia te-am împuşcat.
- Ce înseamnă asta? răbufni el, simţindu-se tot mai jignit. îşi şterse cu dosul mânecii ochii plânşi şi năsucul.
- înseamnă că ai vrea tot timpul să stau numai în preajma ta.
- De unde ştii că înseamnă asta?
- Aşa-i zicea mătuşa Lica unchiului Andrei. Din cele ce-i spunea, am înţeles că asta înseamnă. îi spunea mereu „gelos" şi „povesiv".
- Ce deşteaptă mai eşti! Oare cum poţi să ţii minte atâtea cuvinte folosite de oamenii mari?
- Mămica îmi citeşte multe cărţi... Şi a ta, nu-i aşa? Dar nu asta e „esenţa" la ce am vrut să spun.
- „Esenţa"? Asta ce mai înseamnă?
- Eşti un „bufon"! Şi asta înseamnă un om de care râde toată 'uirtea. Mama mi-a citit zilele acestea o poveste despre un prinţ care Se oiasca în bufon (ăştia aveau o costumaţie tare comică: haine colorate ca papagalii şi o căciulă cu doi ciucuri lungi).
- Hm!, se gândi el, cu ochii sclipindu-i de satisfacţie. Prinţ mi-ar place să fiu.
- Dar prinţul mascat din poveste era bun şi curajos, dorea să-i

ajute pe oameni. De aceea s-a mascat aşa. Numai în felul acesB putea veni la curte, unde în locul tatălui său domnea un împă J tare rău. Făcea pe spionul pentru a-şi putea ajuta familia închisă *W* temniţă şi poporul. Dar tu nu poţi fi ca prinţul acela pentru că *eM* „povesiv" şi gelos. Nu ai vrut să ajungem cireada pentru că ţie nul place să te joci cu alţi copii în afară de mine. Ai vrea, după cum *vâM* sa mă ai numai pentru tine, să mă ţii chiar închisă într-o colivie, *M* „pasărea măiastră" din poveste.
-Nu-i adevărat, se apără el înverşunat. Cum poţi crede aşa ceva?
- Dar atunci, de ce nu ai fugit mai repede ca să ajunge cireada?
- Am obosit, nu mai puteam să alerg, se căi el cu sinceritc dar data viitoare am să fac numai cum zici tu, dar să nu mai supărată!
- S-a făcut, aprobă ea. Batem palma! Şi „o bătură", în timp ea se umfla în pene de mândră ce era că şi de data aceasta dovedise clar cine era „şeful".
Râse cu voioşie. Aşa îi plăcea ei - numai ea să conducă, iai să fie ascultător în toate.
în preajma lui se simţea ca o prinţesă. Dar atunci ce era elf Bufon? Sau prinţ mascat în bufon? Dacă el era bufon, atunci ea rfl mai putea fi prinţesă. Hotărî să-l facă prinţ pentru totdeauna. Dar nu prinţ mascat, ci prinţ cu adevărat.
- Te ridic la rangul de prinţ. P-r-i-n-ţ, rosti răspicat şi cu emfază.
Iar el, fericit, aşa cum îl învăţase ea că trebuie să facă, îi sărută mâna dreaptă, în timp ce ea îşi ţinea rochia „cu crinolină" ridicată, să nu măture cu ea iarba din „grădinile palatului".
Le plăceau nespus amândurora aceste roluri ale copilăriei! Trăiră cu atâta intensitate aceste clipe, încât, simţindu-se ca doi eroi dintr-un basm, uitară cu totul că părinţii îi atenţionaseră să *st* întoarcă acasă înainte de lăsarea serii. Era lună plină. Iar puzderia de stele, băiatul o vedea mergând cu ei la fiecare pas, ca semn al strălucirii lor „imperiale".
Ce deosebire între noapte şi zi, lumină şi întuneric, soare Ş* lună...! Chiar şi stelele, uimitor de asemănătoare între ele, *$e*

deosebesc în străluciri. Cele care pâlpâie mai puternic trebuie că seamănă cu luminile vesele din ochii copiilor, iar cele mai puţin licărinde sunt cu siguranţă mai în vârstă. Bătrânii nu văd prea bine. Chiar şi luna, după cum pofteşte ea, uneori se arată din ascunzişul ei de forma unei banane, alteori asemenea unei feliuţe de portocală.
Acum, pentru că undeva, departe de lună, (şi totuşi nu chiar atât de departe cum calculează oamenii mari) pentru că o prinţesă si un prinţ îşi făceau intrarea triumfală în sat, copleşită de curiozitate, luna se arătase cti totul. Ce copilăroasă e luna! Ştie şi ea să se joace de-a v-aţi-ascunselea. De fapt, ce, soarele nu-i şi el la fel de jucăuş? Se ascunde după câte un nor când nu te aştepţi. Oare copiii au învăţat jocul acesta de la soare şi lună, sau aştrii de la ei? se întrebau nedumeriţi fetiţa şi băieţelul.
Veni rândul lui să se simtă mult mai important, ştiind mai multe lucruri decât ea. Ea îi cerea cu mult interes explicaţii despre tot ceea ce ochiul putea să perceapă. El, cu nespusă mândrie, cât mintea lui infantilă îl putea ajuta, se străduia cu conştiinciozitate să-şi îndeplinească sarcina. Adevărul este că multe din explicaţiile lui, oricât se strădui, ea nu le putea înţelege. Iar lui îi făcaa o deosebită plăcere să repete.
- Cum se poate, se tot întreba ea, că atunci când luna ia forma unei banane este de fapt mai mică decât atunci când seamănă cu sfert de măr sau o feliuţă de portocală?
- Dar gândeşte-te, îi spunea el, la o banană mai mică şi la un mar şi o portocală mai mari!
Şi Adina îşi imagina cum ar fi sa pipăie o banană pe care încerca să o reducă la dimensiunea unei

feliuţe de portocală. Acest lucru îl putea face, dar să priceapă cum arăta luna acolo sus în felul acesta, nicidecum nu reuşea. Şi cum ar fi putut ajunge la o asemenea performanţă., când mintea ei nu putea face nici măcar deosebirea dintre lumină şi întuneric?
Oamenii afirmă despre nevăzătorii al căror nerv optic este atrofiat că ei ar trăi într-un întuneric continuu. Dar oare ei, care "'ciodată n-au perceput diferenţierea, sunt îndreptăţiţi să facă Această afirmaţie?
în final, pentru că nu voia să se simtă cu mult mai prejos decât
el, ea se prefăcea că înţelege explicaţiile lui, iar el se simţea tare binej
- Dar spune-mi, îl mai întreba ea curioasă foc, se poate vrJ odată, pe cer, soarele şi luna să se întâlnească? Chiar dacă soarelJ domneşte numai ziua iar luna doar noaptea?
- Asta chiar nu ştiu, răspunse el, înciudat că nu-i poate da ujl răspuns, niciodată nu m-am gândit la aşa ceva.
- Mama, îl lămuri ea, mi-a citit o poveste în care se spunţB că demult, tare de tot... când nici bunicii noştri nu erau, soarele fţfl şese un fecior tare chipeş, iar luna o prea frumoasă fată. S-au iubi mult de tot, dar nu au putut să rămână împreună. O zână s-a războJ nat pe ei, transformându-i în soare şi lună, ca să nu se mai poatB vedea niciodată. Mă gândesc că de aceea ei nu se mai pot întâlni. îl dai seama ce ar însemna dacă s-ar vedea şi i-ar apuca dorul unul d» altul? Poate că s-ar transforma iar în fată şi băiat, şi ce s-ar fafl oamenii fără soare şi lună?
Chiar dacă la început, lămurirea ei îl fascină pe băiat, îşi adusB aminte de ceva care părea mult mai convingător, dar şi mai linişti tor, referitor la faptul că soarele şi luna ar dispărea de pe cer.
- Uite ce, o linişti el şi pe ea, cu siguranţă, povestea asta na este deloc adevărată. Au inventat-o oamenii pentru copii. Eu amfl carte în care sunt poveşti adevărate. Are poze minunate şi se nul meşte „Biblia copiilor". Pe primele ei pagini arată cum DumnezeşM a creat cerul şi pământul, luna, soarele şi stelele. Bunica mi-a expM cat că Dumnezeu conduce foarte bine toate lucrurile dm UniverjM Nimic nu-I poate da greş.
- Dar mămica mea de ce nu mi-a spus adevărul? se necăji până la lacrimi fetiţa.
- Dar crezi că mămica mea mi-a spus? Niciodată! Dacă nu mi-ar fi citit buni de acolo, n-aş fi ştiut vreodată...
- Da? Dar ia spune-mi, ce poveşti mai sunt scrise acolo? j
- Să nu-ţi vină să crezi! Este şi o poveste despre un orb care nu vedea deloc, aşa ca tine, dar pe care Domnul Isus l-a vindec^B Şi-a pus mâna peste ochii lui şi aşa, dintr-o dată, a început să vadjM
- Dar cine este Domnul Isus?
- Chiar nu ştii? E Fiul lui Dumnezeu!
- Nu am ştiut ca Dumnezeu ar putea avea un copil. Deci al un băiat. Dar copilul Lui ar fi putut fi şi fetiţă, nu-i aşa?

î

- Eu ştiu? Nu mi-a trecut niciodată aşa ceva prin minte. Sau putea să aibă doi: un băiat şi o fetiţă. Dar ce contează asta? Şi luna putea să fie pătrată, dar e rotundă, şi merele puteau avea forma bananelor, iar atunci nu s-ar mai fi numit mere.
- „Banimere"!
- Ha! Ha! Auzi la ea, „banimere"! Copiii râseră cu poftă.
- Adevărul este, spuse el cu seriozitate după ce se opriră din râs, că Isus este Fiul lui Dumnezeu şi totodată este şi Dumnezeu. El trăieşte şi acum, chiar dacă nişte oameni răi L-au răstignit pe o cruce. A treia zi, după ce L-au băgat în mormânt, El a înviat. Nu ştii, că doar asta sărbătorim la Paşti?

- A, da! îşi aminti ea. Ai dreptate!
- în sfârşit, hai să-ţi spun un secret, la ce m-am gândit eu când am auzit de vindecarea acelui orb.
- Cred că ştiu ce vrei să spui, i-o luă ea înainte...
- Şi nu ţi-ar place asta? şopti el cu sufletul la gură.
- Eu ştiu? Dar atunci, poate nu voi mai fi atât de răsfăţată ca acum.
- Da, dar vei putea să vezi toate câte ţi-arn povestit. Vei putea să te plimbi singură pe deal, pe malul râului, prin pădure, când pofteşti, vei putea ajunge cireada din urmă. Nu va mai trebui să vin la tine să te scot la plimbare. Vei merge singură la plimbare, fără să te agăţi de braţul nimănui. Ce spui?
- Nu ştiu, dar mi-ar fi frică, răspunse îngândurată.
- De ce? se ambala el dezamăgit.
- Eu ştiu? Nu ştiu de ce! Dar mi-ar fi frică.
- Dar să mergi la anul la şcoală la Cluj nu ţi-e frică? Ce-ai să te faci acolo singură-singurică, fără părinţi şi... şi spune, ce-am să mă fac eu fără tine dacă vei pleca?...
- Ah, îşi aminti ea cu năduf, dacă-i vorba să scap de a merge departe de casă, la şcoala de nevăzători, vreau. Ah, Emi, atât de mult [l]mi doresc să nu mă despart de mami şi de taţi! Numai pentru asta!
- Şi de mine, nu? îndrăzni el cu speranţă şi teamă în glas.
- Ai dreptate, îşi aminti ea, da! şi de tine mi-ar părea rău, hotărât lucru.
Ochii lui străluciră de bucurie. Răsuflă uşurat. Ce bine că trea-

ba asta se va putea aranja! Doamne, cât de mult îl chinuia ideea *CM* în curând va fi nevoit să se despartă de noua lui prietenă! SprJ uimirea tuturor, ciudat de mult, şi aşa dintr-o dată, se legase ca toată puterea lui de această fetiţă iute ca „argintul viu", deşteaptă „foc", însă lipsită de simţul văzului.
Inexplicabilă, bizară pentru cei care asistaseră la incidentul din maşină fu reacţia total contrară a băiatului faţă de noua iui cunoş-*; tinţă, doar cu câteva ore după aceea, cu atât mai mult cu cât depresia psihică manifestată imediat după coborârea din maşină fusese atribuită impactului ce-l avusese asupra sa întâlnirea cu fetiţa.
După ce băiatul depăşi starea aceea îngrijorătoare, încă în tumultul îmbrăţişărilor şi lacrimilor mamei, copleşită cu totul de minunea pe care o trăise (reabilitarea copilului şi reacţia lui iertătoare faţă de greşeala ei), el îşi exprimă cu multă frenezie dorinţa de a-i face o vizită Adinei. Era ziua ei. îl invitaseră şi pe el. O singură problemă stăruia în mintea lui - faptul că nu-i cumpărase nici un cadou. Dar şi aceasta o rezolvă imediat, gândindu~se la căţeluşul de pluş chinezesc cu cheiţă pe care maică-sa i-l făcuse cadou doar cu câteva zile înainte, când el manifestase o stranie înstrăinare faţă de ea, după noaptea în care fugise de acasă. Când îi fusese dăruit, nfl exteriorizase nici o bucurie, spre dezamăgirea mamei care credea că un cadou aşa scump îl va captiva cu totul, cum era de aşteptat pentru un copil de vârsta lui. Trebui să treacă un timp pentru ca băieţelul să răsplătească sacrificiul mamei pentru o asemenea jucărie Şi „Andy" (aşa îl numise pe căţeluş) deveni jucăria lui preferata, pe care, bineînţeles, nu uită s-o ia cu el la ţară. Iar acum era în s[1] are să se despartă de preţioasa jucărie pentru o fetiţă pe care de-abia *m* cunoscuse şi faţă de care manifestase şi multă ostilitate.
- Nu mai înţeleg nimic! se văita maică-sa faţă de Ionel, neştiind cum să reacţioneze în fa|a acestei atitudini curioase a copi" lului. Atât de mult părea că o urăşte în maşină, că dacă nu eram noi să-l oprim, ar fi zvântat-o în bătaie. Şocat apoi de cele întâmplate/ nu mai ştiam cum să o scoatem la capăt cu el, şi acum vrea cu tot dinadinsul să meargă la ziua ei, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmpla»

Ba, mai vrea să-i dăruiască (ceea ce din câte îl cunosc, n-ar fi fădH vreodată faţă de nici un alt copil) cea mai dragă jucărie. Dacă ar ft după mine, nu l-aş lăsa să facă una ca asta! Cât mi-e de ruşine,

cele întâmplate, să mai dau ochii cu oamenii aceia! Dar, n-avem încotro! Trebuie să-i facem pe plac! Mi-e teamă că dacă ne împotrivim, va cădea iar în cine ştie ce stări. Uite la el, cu cât entuziasm îl împachetează pe Andy! Nici o părere de rău după prietenul său! Mă întreb dacă reacţia fetiţei va fi de respingere, nu va fi mai mare nenorocirea apoi? Căinţa noastră că nu am luat cea mai bună hotărâre ne va ucide! Ah, nu ştiu ce va fi, dar se pare că nu-i cale de întoarcere.
Şi înainte de a pleca, cum niciodată nu făcuse, spre surprinderea lui Ionel, luând mâna soacrei ei şi strângându-i-o cu putere, o imploră:
- Roagă-te tu, Măria (îi spunea pe nume), să fie bine! N-aş mai suporta un eşec.
Măria încuviinţă zâmbind şi, conducându-i până la poartă, o asigură că nu are de ce să se teamă: cu siguranţă că fetiţa va fi cucerită de frumosul cadou.
Şi într-adevar, aşa s-a întâmplat. Nimic din ce primise nu o impresiona mai mult decât drăgălaşul şi interesantul căţeluş de pluş, cu urechiuşele lăsate în jos, cu ochişorii, pe care degetuţele ei nu se mai saturau să le mai pipăie, şi boticul pe care guriţa ei nu contenea să-l sărute cu entuziasm.
Până să vină Emanuel, păpuşa cu rochie de mireasă dăruită de părinţi câştigase trofeul de jucărie favorită dintre atâtea multe alte jucării primite de la verişori, bunici şi o mulţime de alţi copii invitaţi din sat. Căţeluşul de pluş însă, învârtit de o cheiţă, ştia să-şi mişte capul într-o parte şi cealaltă şi la sfârşit de drum făcea o tumbă, ceea ce o vrăji cu totul pe micuţa sărbătorită, ca de altfel pe toţi copiii prezenţi. Nu întotdeauna căţeluşul reuşea să aterizeze în lăbuţe cum fusese proiectat să funcţioneze, ci mai cădea şi pe spate, Ş" tare se mai amuzau copiii când lăbuţele şi capul i se mişcau întruna, ca şi cum s-ar fi chinuit să se ridice pentru a-şi corecta acrobaţia. Adina nu-l putea vedea cum aleargă, dar picioruşele lui Pe podea făceau.un zgomot tare amuzant: „tic-tuc, tic-tuc"! iar la sfârşit, „poc"! - cum căţeluşul cădea în urma tumbei. îl învârtea de ᶜheiţă, îl ţinea în mâini şi se distra de minune simţindu-i toate mişcările lăbuţelor, ale capului şi la urmă trepidaţia datorită căreia căţeluşul, dacă n-ar fi fost prizonier în palmele ei, ar fi smuls din

nou bătăi din palme şi chicote micuţilor spectatori.
Cât de minunată fusese această zi pentru Emanuel! Cât de important se simţise pentru senzaţia pe care cadoul său o făcuse! Ce bine era să fii preferatul celei mai băgate în seamă persoane din mulţimea aceea de copii! Doar lui îi fusese permis de către sărbătorită să se joace cu cel de-al doilea pe listă „trofeu" primit în ziua aceea - păpuşa îmbrăcată în rochie de mireasă.
Peste o săptămână se nimeri să-şi sărbătorească şi el împlinirea aceleiaşi vârste - şapte ani. Numai la gândul că va veni şi ea, iar el nu voia să fie mai prejos în ce priveşte invitaţii, Emanuel acceptă, spre surprinderea părinţilor, să invite o grămadă de copii la el. Părea că se schimbase, aşa dintr-o dată, acest copil care cu îndărătnicie şi forţă îşi hotărâse izolarea. Primise de ziua lui, cum i se promisese, o minunată bicicletă, pentru care fu demn de invidiat de ceilalţi copii. Nimeni însă nu avu parte de bucuria de a se plimba cu ea în afară de Adina. Ceilalţi trebuia să se mulţumească să apese din când în când pe claxon.
Şi dacă la început atitudinea schimbată a băiatului în urma împrietenirii cu fetiţa oarbă îi determină pe cei mari să creadă că prin ea se restabilise puntea de legătură cu lumea celor de-o seamă cu el, curând li se înfăţişă un alt adevăr: incredibil cât de mult se putuse înrădăcina în mintea lui ostilitatea şi aversiunea faţă de ideea de colectivitate, pornind tot de la incidentul din curtea gră-

diniţei! Părinţii, crezându-l reabilitat, după o perioadă petrecută la ţară în care părea că orice rană din trecut se vindecase, îndrăzniră să vină cu propunerea de reîntoarcere acasă. Având în vedere că anul următor începea şcoala, un an de grădiniţă era absolut necesar. Răspunsul lui imediat la această propunere se dovedi a fi acelaşi: dezarmant, zguduitor, zdrobitor pentru părinţi.
- Nu, vă implor, nu! ţipase cu disperare în faţa insistenţelor la fel de deznădăjduite ale părinţilor. Dacă faceţi asta cu mine, mă omor, da, mă omor!... repeta întruna, în timp ce buzele i se învineţiră, iar corpul îi tremura din toate încheieturile de atâta plâns şi chin.
- Ah, ce situaţie prnpăstioasă! se precipită Ana. Ah, ce *p^^M* tem face cu el!? Doar nu se poate să rămână neşcolit! Poate totuşi/ până începe şcoala, i-a trece. Dar ce facem cu anul acesta de ^J

diniţă care-i atât de important? îi promise totuşi copilului, doar ca ₛă-l liniştească, că vor face în aşa fel încât să nu sufere.
Dar nu se lăsă, până nu-i promiseră solemn. îi pusese chiar să-şi dea amândoi cuvântul de onoare că nu vor face una ca asta. Şi bieţii părinţi, dezorientaţi şi neputincioşi, cedară cu mult amar, gândin-du-se că de fapt o asemenea hotărâre, dacă ar fi să rămână validă, n-ar fi deloc în favoarea odraslei lor. Şi cât de multe speranţe îşi pusese Ana în acest copil! Nu numai după părerea ei, ci şi a celor din jur, era un copil a cărui inteligenţă promitea multe. Păstra totuşi un gram de speranţă în suflet că până la urmă lucrurile nu vor rămâne aşa. Şi, într-adevăr, spre marea lor surprindere, a doua zi seara, când el se întorsese acasă după o zi de joacă petrecută cu Adina, le spusese cu nespusă frenezie:
- M-am hotărât: vreau la grădiniţă!
Părinţii rămaseră muţi, cu gura căscată, ca şi cum le-ar fi fost şi frică să mai rostească vreun cuvinţel prin care cine ştie cum să producă iar o răsturnare a situaţiei.
- Vreau la grădiniţă, repeta el cu vioiciune, amuzându-se copios de ochii holbaţi ai tatălui şi de gura căscată a mamei, care era cât pe ce să scape bastonul din mână de atâta confuzie şi emoţie acumulate. Şi Adina merge. Auziţi ce mi-a spus: anul acesta este al treilea de când merge la grădiniţă. De ce nu m-aţi dat şi pe mine mai repede acolo? Aşa, aş fi cunoscut-o mai dinainte şi pe ea.
- Bine, dar Adina locuieşte în alt cartier al oraşului şi oricum n-ar fi fost posibil să fiţi la aceeaşi grădiniţă.
- Şi vrei să spui că... se posomori el deodată... că nu voi putea şi eu să merg cu ea. Eu vreau să merg la grădiniţă, dar numai împreună cu ea, altfel nu, hotărî el şi din nou corpul începu să-i tremure, ochii să i se umple de lacrimi. Vă implor!...
Era totuşi de preferat să străbată zilnic oraşul de la un capăt 'a altul pentru a-l duce pe Emanuel la grădiniţa unde mergea Adina, decât să rămână iar un an izolat acasă, hotărâră părinţii.
Când se reîntoarseră la oraş, nu reuşiră decât cu intervenţii să-l înscrie pe copil, într-o grupa paralelă, pentru că la data aceea locurile erau ocupate. însă educatoarelor le era greu să găsească Metode prin care să-l dezlipească de ea. Şi până la urmă îi lăsară împreună, în aceeaşi grupă.

După toate acestea, pe de o parte mulţumiţi că totuşi Emanuel a acceptat comunitatea, pe de altă parte buimăciţi de spontaneitatea reacţiilor lui, în alt fel neştiind cum să interpreteze exagerata dependenţă de fetiţa oarbă, merseră din nou la psihiatru. Şi după discuţia acestuia cu copilul, în care medicul ştiuse cum să-l abordeze, li se clarificară mai multe lucruri. Adina reprezentase într-adevăr în mintea răvăşită a copilului colacul de salvare de la o izolare ce putea fi destul de lungă şi dureroasă pentru toţi. Soarta îi scosese în cale, la momentul potrivit, când se afla chiar pe marginea

unei prăpăstii, această făptură care inconştient îi întinsese o mână izbăvitoare. Era o realitate pentru care părinţii trebuia să se bucure. Dar cum ajunsese Emanuel să pună capăt, tocmai prin această relaţie, războiului psihologic lăuntric? Cum am mai amintit, medicul le pusese în faţa părinţilor probabilitatea că unicul lor fiu ar putea, în urma şocului suferit, să rămână multă vreme complexat de ideea că părinţii lui sunt diferiţi de ai celorlalţi. Această idee a copilului era numită de medic „un handicap sufletesc", care cu mare greutate ar putea fi smuls o dată ce s-a înrădăcinat în mintea lui. Medicul nu le ascunsese posibilitatea ivirii acestui neajuns, dureros de suportat pentru părinţi.
Bizar că tocmai alipirea cu toate fibrele fiinţei lui de un copil care suferea şi el de o deficienţă făcea dovada acestui lucru. Inexplicabilă era construcţia acestei inimi micuţe. Infantilitatea şi maturitatea timpurie îşi ocupaseră fiecare locul lor şi, constrânse de duritatea împrejurărilor exterioare, în care fără voia lui se trezise în această lume, dădeau naştere unei asemenea psihologii...
în interiorul fiinţei lui, încă proaspăt marcate de conflictul din curtea grădiniţei, în care fusese declarat el însuşi un „handicapat", o dată cu apariţia fetiţei i se înrădăcina ideea ca doar un copil care făcea parte din aceeaşi tabără cu a lui i-ar putea oferi un anturaj. Şi atât de puternic îi fusese implantată această idee a „handicapului propriu", încât pentru nimic în lume nu putea concepe o reînnodare a relaţiilor cu cei care îl marginalizaseră. în mintea lui, cei care îl excluseseră din lumea lor făceau parte din „cealaltă tabără".
Singur fiind în opoziţie era greu de luptat, dar, aliat cu o fetiţa ca Adina, era cu totul altceva. Avea ceva Adina, care o făcea atractivă şi o plasa mai întotdeauna în centrul atenţiei în colectivitate.

Inteligenţa, vioiciunea, inventivitatea ei erau prea explozive, nu puteau fi înăbuşite de marele ei handicap. Putea să se lovească oricât împiedicându-se, să sufere pedeapsa în urma celor mai năstruşnice idei ce-i treceau prin minte, sa se juleasca pe mâini, pe genunchi, nu era chip să fie oprită atunci când îi încolţea un plan în minte.
Ciudat: în atâtea lucruri ea depindea de alţii, şi totuşi, o forţa copleşitoare radia în personalitatea-i, încât copiii o iubeau şi o protejau. Le plăcea grozav de mult să se joace cu ea. Şi aceste calităţi ale ei îl cuceriră cu totul pe băiat. Iar de când formară „o aşa echipă", el fiind mereu, neobosit la datorie pentru a-i ţine loc de „ochi", nimeni la grădiniţă nu o întrecea să facă pe „şeful". Şi el nu-şi mai încăpea în piele de mândrie cu o asemenea tovarăşă „ocoşa". Ce diferenţă mare între mediul de aici, când era sub protecţia ei, faţă de catastrofala înfrângere suferită la cealaltă grădiniţă. Şi aici se găsiră vreo doi colegi de grupă, care, văzând-o pe maică-sa, îşi bătură joc. Dar de data aceasta nu le merse deloc celor din „tabăra adversă". Adina ştiu să-i pună la punct pe cei în cauză. Nu numai că primiră pedeapsa de a sta în colţul clasei pe genunchi, cu mâinile sus, după ce au fost pârâţi pentru răul pe care-l săvârşiseră, cum numai ea ştiuse s-o facă, dar se mai şi aleseseră cu câteva zile de marginalizare din partea tuturor celorlalţi copii. Adina îi aţâţase. Şi, de atunci, nimeni nu mai avu îndrăzneala să ridice „arma" împotriva aliatului Alinei.
în concluzie: în situaţia de faţă, medicul considera legătura aceasta, chiar dacă argumenta chiar adâncirea prăpăstiosului complex de inferioritate, indispensabilă copilului.
Trebuie amintit şi faptul că doar în prezenţa ei el comunica cu alţi copii (dar şi aceasta cu reţinere). în rest, manifesta o mare închidere. Deci, nu se putea spune că, prin relaţia cu ea, el se reabilitase. Prietenia cu Adina fusese doar un refugiu faţă de problema sa. O ruptură de ea acum ar fi însemnat o mare prăbuşire a lui. Şi totuşi, pentru această dezlipire, el trebuia pregătit, având în vedere că peste Un an ea trebuia să meargă la şcoala specială de nevăzători. Şi această realitate, care-i impunea să stea neputincioasă şi să aştepte cu răbdare vindecarea în timp, o chinuia nespus, cumplit, pe Ana. Şi aceasta cu atât mai mult, cu cât acest copil orb îi furase o prea mare Parte din iubirea pe care băiatul se cuvenea să i-o dăruiască doar ei.

CAPITOLUL j

- Şi acum, dragi copilaşi, gata cu joaca, strângeţi toate jucărj| ile, să nu mai rămână nici una împrăştiată pe jos, le aranjaţi frumos în cutii şi vă aşezaţi în linişte la locurile voastre!...

Copiii ascultară îndemnul educatoarei de a-şi aduna jucăriilJ strâmbând din nas şi şoptindu-şi unul altuia nemulţumirea. Când ajunseră la cutii se făcu o mare *•z&rv'k* - se înghesuiau care mai de care să fie înaintea celuilalt pentru a-şi putea deşerta din poală maşinuţe, păpuşele, animale de pluş, cuburi şi tot felul de alte jucării. Apoi se luau la întrecere doi câte doi, care să ajungă mai repede la locul său. Când această operaţiune se termină şi educatoarea reuşi să facă, în sfârşit, linişte, scoase din dulăpior un teanc de caiete şi, în timp ce le împărţea, le explica:

- Pentru că anul următor veţi merge la şcoală şi acolo veH învăţa să scrieţi, noi vom face la grădiniţă, să zicem aşa, „o încălzire". Trebuie să ne obişnuim cu stiloul şi foaia de hârtie. Nu va fi deloc greu. Vom face tot felul de liniuţe drăguţe care o să vă pi *\că.*

Cu ochii lucind de entuziasm, copiii aşteptau să-şi ia caietele* După ce auziră primele explicaţii ale educatoarei, nu mai avură lăb-dare să asculte mai departe. începură să-şi dea cu părerea referitor la noua lor ocupaţie.

în banca a doua, o fetiţă cu părul lung, prins în fundiţe mari albe, cu feţişoara ocoşă şi nasul pistruiat, aştepta cu sufletul la gură ca educatoarea să se oprească şi-n dreptul ei. Auzi cum caietul colegului ei fu aşezat pe băncuţă şi-şi întinse mâinile după al ei-Dar o auzi pe educatoare trecând pe lângă ea şi împărţind celorlalţi doi copii din faţă.

- Dar mie nu mi-aţi dat, se precipită ea nedumerită, ridicări du-se în picioare.

- Dar tu nu poţi să faci aşa ceva, îi răspunse educatoarea,

înţelegere în glas. Se apropie şi o mângâie pe creştet.

- Cum să nu? Lăsaţi-mă să vă demonstrez că pot, se încăpăţâna micuţa.

Educatoarea zâmbi:

- Probabil că da, zise, dar acolo unde vei merge tu la şcoală nu e necesar să ştii astfel de lucruri. Şi mai este ceva: eu am nevoie, cât timp ceilalţi copii scriu, de un copil care să mă ajute să triez jucăriile ce s-au aşezat amestecate în cutii. Păpuşile toate la un loc, maşinuţele la fel, iar cele de pluş în cutia cea mare... Ei, ce spui? Te oferi voluntară?

- Da, zise ea încântată, pentru că i se oferise o muncă aparte de a celorlalţi. Dar după aceasta, îmi daţi şi mie caiet, nu-i aşa? mai adăugă. Educatoarea nu-i răspunse.

Noroc că munca de sortare a jucăriilor durase suficient de mult pentru ca timpul destinat noii activităţi a celorlalţi copii să se scurgă. Dar micuţa nu se lăsă până ce educatoarea nu o asigură că a doua zi i se va da voie şi ei să facă liniuţe.

Ziua următoare însă, Adina, pregătită sufleteşte de acasă, nu mai pomeni de aşa ceva când veni ora de scriere. Ba, o mai auzi şi pe educatoare certându-i pe copii pentru că scriau urât şi atunci toată tristeţea şi părerea ei de rău că nu poate fi în rând cu ceilalţi dispărură cu totul.

- Ha! ce vă mai chinuiţi voi cu stilourile! le arunca ea colegilor, cu un aer de superioritate. Când am să merg eu la şcoală, în loc de stilou voi avea un instrument... aşa ca un ac mai mare. Şi, poc! înţep foaia de hârtie... şi iată litera!... Vă daţi seama ce simplu va fi?

Ce se mai mirau copiii când auzeau asemenea lucruri! Şi ce norocoasă o considerau pentru că în ora de scriere, în loc să se lupte din greu cu liniuţe şi bastonaşe, se juca fără nici o grijă. Auzi ce minune! - înţepi foaia de hârtie şi iese o literă. Dacă era aşa de sim-plu, de ce trebuiau ei să se căznească în alt mod?

„Of, se gândea şi Emanuel în timp ce făcea eforturi serioase să-şi încheie corect norma de liniuţe

(care niciodată nu ieşeau pe placul educatoarei), dacă pentru Adina va fi atât de uşor la şcoală la Cluj, cu siguranţă că nu va mai avea chef să fie vindecată de Isus. fa eu... eu ce am să mă fac fără ea?"

Lacrimi miri, nestăvilite, începură să-i curgă pe obraz, se îrJ nodau în bărbie şi-i cădeau pe caiet, lăsând, în contact cu cerneai* pete albăstrui. Plânsul lui deveni zgomotos, isteric. Numai Adina reuşi să-l liniştească, după ce îl asigură că nu a renunţat la ideea de a rămâne la o şcoală normală din oraş.
- Oricât de uşor ar fi acolo cu învăţatul, îi mărturisi ea sinceJ şi cu tristeţe, tot mi-ar fi greu să fiu singură departe de toţi, dar mai ales de tine...
Crezând orbeşte în cuvintele ei şi fiind convins că Isus i-al putea dărui vederea, aşa cum i-o dăruise orbului din cartea de copii, ceea ce i-ar face nedespărţiţi, Emanuel trecu peste orice alte gânduri. Nu-i era uşor să rămână pe poziţie, când părinţii ei vorbeau tot mai mult despre viitorul fiicei lor, pe măsură ce zilele treceau, iar anul de grădiniţă se apropia de final.
Veni astfel din nou vacanţa de vară. Deşi vacanţele de iarnă şi primăvară le petrecuseră amândoi tot acolo, la ţară, şi avuseseră fiecare farmecul său, ele au fost prea scurte pentru a le satisface deplin dorinţele şi planurile copilăreşti. Vacanţa de vară însemna însă cu totul altceva. Era suficient de lungă pentru a putea cutreiera în voie dealurile, grădinile, pădurile, râul... de care se îndrăgostiseră, se legaseră parcă amândoi, pe nesimţite. El fiind ochiul ei, susţinătorul ei fizic, iar ea - fără să o ştie - sprijinul lui moral, psihic...
Dacă n-ar fi fost ea alături de el, cu sufletul ei plin de o colosal lă forţă, a cărei înfometare se revărsa iar şi iar, în fiecare zi, cu valuri impetuoase de dorinţi de cunoaştere, ar fi trecut şi el nepăsător faţă de cele mai sacre şi valoroase peisaje ale naturii. Setea ei de cunoaştere impunea sensibilizarea simţurilor lui. Atât de multă forţă sălăşluia în ea, încât, nefiind în stare să exploreze lumea din jur doar prin buricele degetelor, avusese puterea să-i deschidă lui ochii. Atât de larg îi deschisese, încât prin ei puteau vedea liniştit amândoi: zâmbetul zilelor senine ori melancolia soarelui doborât printre nori de întristare, lunecarea domoală a lunii printre dealuri şi brazii din pădure... Ea dezmierda cu vârful degetelor gingăşia buchetelor de flori culese în palmă ori înfiorate prin iarbă de vânturi leneşe. El ca un mare pictor, obişnuit deja cu mânuirea pensulei, îi zugrăvea în cuvinte, în cele mai mici amănunte, culorile gingăşiei. Iar ea, <fl o inteligenţă sclipitoare, să nu rămână mai prejos, inventa pe

finea tabloului descris tot felul de basme pe care el le asculta cu frenezie şi plăcere.
Pădurea era împărăţia unde ei domneau, iar acei oameni (pădurarul sau alţi săteni) care aveau ghinionul să-i întâlnească cutreierând cărări ce credeau că numai de ei sunt ştiute, îşi primeau imaginar pedeapsa, după ce se făceau nevăzuţi în desişuri. Ea, ca o zână cu baghetă, îi transforma la clipeala ochilor într-unui din copacii prăvăliţi la pământ. întotdeauna când cerceta pipăind acele buturugi, nu ştia de ce uscăciunea, putreziciunea lor o înfiora. Sărea ca arsă când o creangă putredă îi trosnea printre degete.
Se întâmplă să fie o înmormântare în sat, la care, curioşi, merseră şi ei, dar de atunci, ciudata ei senzaţie faţă de copacii fără viaţă i se transmise şi lui. Ii ocolea, părându-i-se că seamănă cu oamenii morţi.
- Ştii ceva, îi mărturisi el în cele din urmă, de când am văzut-o în sicriul acela pe baba Voichiţa, tare m-a luat aşa o spaimă cumplită. De atunci, fără să vreau, îmi tot imaginez, ce ar însemna să mor - să mă bage şi pe mine în groapă. Doamne, ce frică mi-ar fi dacă m-aş trezi acolo şi... Vai de mine! Brrr! Mi se ridică părul în sus de atâta groază!

- Să te bage în groapă şi să te acopere cu pământ!? Mama mi-a is că tuturor oamenilor le vine rândul să moară, şopti ea cu înfri-
zis
gurare şi se strânse tare lângă el.
- O să mor de frică gândindu-mă la asta, se cutremură şi băiatul. De când am fost la înmormântarea aceea, înainte de a adormi, tremur tot. Dorm numai cu becul aprins. Daca ar fi posibil aş dormi şi cu ochii deschişi. Mă gândesc că dacă închid ochii seamăn cu femeia din sicriu. Dacă se întâmplă să dorm mai mult dimineaţa, iar oamenii cred că am murit de tot şi mă bagă în pământ, iar eu mă
trezesc acolo?
- Acum m-ai făcut să-mi fie şi mie grozav de frică!
- Dar pentru tine e totuna: nu contează dacă ţii ochii închişi sau deschişi, şi atunci de ce n-ai dormi cu ochii deschişi? Aşa n-ai
avea de ce să te temi.
- Crede-mă că nu pot! M-am gândit şi eu de multe ori la asta. nu ştiu de ce, nu arn reuşit niciodată.
Şi în ziua aceea, cei doi se despărţiră mai devreme ca de obi-
^ă^^^

cei. O mare spaimă şi tristeţe, gândindu-se la înfiorătoarea „moarte", se aciuise în inimioarele lor. Nici blăniţa moale a iepuri şilor din ograda bunicii Adinei, nici puişorii de raţă de puţină vreme teşiţi din găoace, nici coşul plin de cireşe de pe masa din arte, aici bomboanele de ciocolată cumpărate de tatăl Adinei dirt c 'aş, absolut nimic nu le putu risipi aceste gânduri sumbre. Adina u putu dormi jumătate de noapte, luptându-se să câştige bătălia ,mpotriva pleoapelor. Trebuia să se obişnuiască să adoarmă cu ochii deschişi, căci altfel se putea întâmpla grozăvia despre care îi spu-sese Emanuelî Ce bine că o avertizase! Adormi totuşi, până la urmă, doborâtă de oboseală, dar când se trezi şi descoperi că pleoapele îi cedaseră, plânse de ciudă.
Nici el nu reuşi să adoarmă decât spre dimineaţă, iar în timpul somnului avu un coşmar îngrozitor: se făcea că în locul babei Voichiţa era el... Dar nu ţinea ochii închişi, îi ţinea larg deschişi şi vedea cum toţi: mama, tata, bunica, sătenii, Adina îl plâng. Se mira că ei nu-şi dau seama de faptul că el nu murise, încerca să se ridice din sicriu, dar nu reuşea nicidecum. Părea că tot corpul îi ern greu ca plumbul, chiar şi pleoapele, dar făcea eforturi cumplite să clipească - semn că trăieşte. Şi clipea... clipea cu toată forţa. Dar nimeni nu-l vedea. Parcă toţi erau orbi. îl duseră până la cimitir, iar apoi în faţa unei gropi fără fund. Dar, ce noroc, că atunci când era cât pe-aci să-l bage acolo, se trezi din somn! Ţipă cât putu de tare. Noroc că părinţii erau plecaţi la oraş după pensia de handicapaţi pe care o primeau lunar, că altfel tare s-ar mai fi speriat maică-sa. Bunică-sa, trezită dis-de-dimineaţă, umbla cu treburi prin curte. îl auzi şi veni cât putu de iute la el. îl luă în braţele ei, îl mângâie pe păr, îl sărută pe obraji. Printre suspine, el mereu repeta aciuindu-se în poala ei:
- Mi-e frică! mi-e frică de moarte! Am visat că am murit. nu vreau niciodată să mor! Mai bine orice, dar nu să mor!
Cu vocea ei caldă şi blândă, bunica îi dădu cel mai liniştit răspuns la frământările lui.
- Moartea? Ce este moartea? Nimic altceva decât o trecel dintr-o viaţă în alta cu mult mai minunată'decât cea pe care o trăim acum. O lume în care cu adevărat toţi, absolut toţi cei care L-au iubit şi I-au slujit lui Dumnezeu vor fi pentru totdeauna prinţi şi prinţese

ce vor locui în cele mai strălucitoare palate de aur şi vor umbla pe străzi de cleştar.

Oare era adevărat ce spunea bunica? Ea nu minţea niciodată! .Când se juca de-a prinţul şi prinţesa cu Adina, îi plăcea să se imagineze în rolul unui prinţ. Dar acest joc copilăresc să se transforme în realitate tocmai după moartea cea urâtă, era parcă de neimaginat! Oare îi spunea bunica asta, numai aşa ca să-l liniştească? Ştia ea că lui îi place să facă pe prinţul şi de aceea!... Bunica însă era cu adevărat serioasă în timp ce povestea şi, ca să-şi dovedească : pusele, îi ceru cartea cu povestiri biblice pentru copii, arătându-i c imagine cu palate, prinţi şi prinţese, îmbrăcaţi în alb, cutreierând străzi minunate, în prim plan, pe un tron, stătea Isus, iar din El emanau raze strălucitoare care luminau precum soarele toată imaginea. îi citi şi versetele din Biblie, scrise sub imagine: „Cele douăsprezece porţi erau douăsprezece mărgăritare. Fiecare poartă era dintr-un singur mărgăritar. Uliţa cetăţii era de aur curat ca sticla străvezie... Cetatea n-are trebuinţă nici de soare nici de lună ca s-o lumineze, căci o luminează slava lui Dumnezeu şi făclia ei este Mielul" (Apocalipsa 21:21,23). Apoi, Măria deschise cartea la o istorioară numită „învierea lui Lazăr". Isus l-a înviat pe Lazăr pentru că l-a iubit, dar totodată a vrut să demonstreze tuturor celor ce-L iubesc că El are putere să le dăruiască o altă viaţă, chiar dacă viaţa lor aici se va sfârşi...

„Cine crede în Fiul [Hristos], are viaţa veşnică, dar cine nu crede în Fiul, nu va vedea viaţa, ci mânia lui Dumnezeu va rămâne peste el" (loan 3:36).

Deci viaţa veşnică, cea care urmează morţii, este acea viaţa minunată în care visul lui se putea transforma în realitate, cu condiţia de a crede în Fiul lui Dumnezeu. Ce uşurare era pentru el să ştie ca această credinţă îl va ajuta să nu moară niciodată. în cazul celor ce cred, îşi imagina că va fi ca şi cum adormi şi visezi cel mai frumos vis, în care ai vrea să rămâi pentru totdeauna. De multe ori, când în timpul somnului visa că trăieşte aievea împlinirea celei mai scumpe dorinţi, îi părea nespus de rău când se trezea. Aşa fusese când îşi dorise un trenuleţ cu baterii pe care îl zărise în vitrina unui magazin cu jucării. în visul său, trenuleţul era mult mai complicat ca în realitate: era atât de înalt că îi ajungea până la brâu, avea cală-

tori la ferestre şi un mecanic la locomotivă. Pe şine erau montate bariere cu beculefe care se ridicau şi se lăsau la momentul potrivit. Probabil că tot aşa va fi şi atunci când va muri. Va adormi şi în faţa lui se vor contura deodată, într-o splendoare, palate grandioase şi străluciri care-ţi iau ochii, întrecându-le pe cele din ilustrată. Şi mai era încă un amănunt cu adevărat încântător: cei de acolo vor fi minunaţi ca îngerii. Deci vor avea toţi aripi. Şi el? Da, îi răspunse bunica. Ce minunat: va fi un prinţ cu aripi! Nimic mai fascinant! \ Doamne, cât de mult, urmărind păsările cum zboară deasupra copacilor ori mai sus până aproape de nori, le invidiase. Cu toate că Adina nu-i putea înţelege dorinţa, o convinsese şi pe ea că ar fi extraordinar, măcar o singură oră să fie transformaţi în fiinţe cu aripi şi să se ridice în înaltul cerului. Trăiau această senzaţie atunci când din vârful dealului îşi dădeau drumul în goană nebună, flutu-rându-şi mâinile ca într-un zbor. Ajungeau jos chicotind de bucurie şi plăcere, cu obrajii în flăcări şi inima bătându-le sa îi se spargă în piept de oboseală şi emoţie. Dar când te gândeşti că, prin credinţa în Isus, în cer ar putea deveni pentru totdeauna o fiinţă înaripată! Cu Adina împreună ar fi posibil să cutreiere întreaga lume. S-ar opri poate din când în când pe o stea să se mai odihnească, şi apoi şi-ar continua fericita călătorie. Şi n-ar fi vorba doar de o singură oră, cum căzuse de acord cu Adina că vor zbura, după ce ea îi povestise „Lebedele" de Andersen. O oră care, desigur, ar fi fost exagerat de scurtă... (Chiar îşi făcuseră probleme că dacă frumuseţile înălţimilor l-ar vrăji, ar putea uita cu totul de timpul limită, ca în poveste. Transformându-se în copil, ce s-ar alege de el dacă ar cădea de la o asemenea înălţime?) Ce minunăţie - o veşnicie să fii ca un înger! Veşnicia, îi explicase bunică-sa, înseamnă o zi care nu se mai sfârşeşte niciodată.

Ce însemna însă mânia lui Dumnezeu? Va rămâne peste cei care nu cred în Isus? Cu siguranţă că ei

vor avea parte de acel îngrozitor coşmar căruia chiar i se poate spune „moarte". Ei vor fi îngropaţi, vor fi acoperiţi cu pământ şi viermii îi vor mânca. Brrr! Era aşa de cumplit, nu-şi imaginase că poate exista în lumea asta ceva mal îngrozitor. Asta era mânia lui Dumnezeu. Spre mirarea lui îns^M bunică-sa îi spusese cu totul altceva. Şi ei se *vor* trezi. însă moart^H lor îi va conduce în a doua moarte. Şi Biblia numeşte această moarij

„iad". O despărţire de toate frumuseţile pe care Dumnezeu le-a pregătit, un regret etern, o rugăciune veşnică fără cel mai mic răspuns.

Băieţelul nu înţelesese prea multe despre toate acestea şi se mulţumi să rămână la interpretarea lui. Un lucru însă i se cristaliza clar în mintea-i fragedă: a scăpa de frica lui cumplită de moarte atârnă de o singură condiţie: credinţa în Isus. Pentru el, aşa ceva ere simplu de înţeles.

Pe coperta cărţii cu povestiri biblice, o ilustrată îl prezenta pe Isus: Se odihnea pe o piatră, în spatele Lui se deschidea orizontul senin şi liniştit, iar într-un colţ al imaginii se întrezărea un ram cu flori roz-liliachii. Câţiva copii se cuibăriseră, aşa cum numai ei ştiau să o facă, în poala Lui. Cu siguranţă că ei nu aveau cum să ştie marile şi întortocheatele teorii religioase şi elucubraţiile filozofice ale timpului, dar braţele Lui deschise şi zâmbetul dumnezeiesc al iubirii fuseseră suficiente pentru a cuceri inimile lor sincere.

Un băieţel cu feţişoara rotundă şi îmbujorată îşi ocupase cel mai sublim loc pe care Universul l-ar putea rezerva unei fiinţe pământeşti. Cocoţat pe un genunchi al lui Isus, se cuibărea în braţele Lui ca în braţele mamei. O mână micuţă îi atingea pieptul în dreptul inimii. O altă fetiţă, cu părul numai bucle blonde, nu se lăsă mai prejos - cu coatele proptite pe picioarele lui Isus, îşi cuibări obrazul într-o palmă a Lui. Pictorul ştiuse să zugrăvească pe faţa copilului cea mai adorabilă revărsare de siguranţă şi pace. Fetiţa împreunase mâinile a ruga şi îşi adâncise ochii mari, albaştri, în ochii lui Isus. Alţi doi copii, tot un băieţel şi o fetiţă, ajunşi probabil mai în urma celorlalţi, în dorinţa de-a întâmpina surâsul cerului, nu erau mai puţin fericiţi. Pe căpşorul fetiţei, Isus îşi pusese mâna, mângâind-o, mai dulce şi mai tandru decât cea mai desăvârşită mamă. Iar băieţelul, pentru că altceva nu mai rămăsese de făcut pentru a demonstra lumilor văzute şi nevăzute puritatea şi dragos-tea-i de copil, căruia îi este promisă împărăţia, cu braţele amândouă larg deschise, ca într-un gest ce stă să cuprindă nemărginirea, îi cuprindea picioarele care vor fi zdrobite pe cruce pentru a aduce împărăţia lui Dumnezeu pe pământ.

în mintea lui Emanuel, credinţa însemna să ocupi unul din [a]cele locuri din preajma lui Isus. Şi pentru că el vroia să fie sigur de

izbândă, şi-l alese tocmai pe cel de lângă inima Domnului. în locul băieţelului aceluia se imagina pe sine. Pe Adina o plasă în locul fetiţei care se uita în ochii lui Isus. Toate acestea, Emanuel i le împărtăşi şi prietenei lui, care nu numai că se linişti, dar, privind zborul spre zările pe care nu le vedea, nici nu le putea pipăi, sau încântarea nespusă despre o lume cu palate, prinţi şi îngeri, contagiosul lui zel o copleşi cu totul. Mai presus însă, aşa pe nesimţite, fără să-şi dea seama, dragostea pentru Acela care Se sacrificase murind pe cruce pentru a-i salva de coşmarul morţii şi a le da în schimb frumuseţi de nedescris, o emoţiona nespus. Să fi contribuit la această încântare şi tonul vocii atât de blând al bunicii lui Emanuel, în poala căreia, de atunci încolo, cei doi îşi găsiră cuibuşorul, în timp ce ascultau citirea poveştilor biblice?

Atunci când citea, Măria, pentru că nu vedea bine, ţinea cartea ridicată, aproape de ochi, aşa că, minunata ilustrată de pe copertă stăruia în memoria vizuală a nepotului. Cu căpşorul aciuit la pieptul cald al bunicii, îşi închipuia că se află la pieptul lui Isus. Şi ce bine era acolo! Iar Adina,

simţind şi ea căldura corpului, dar şi a sufletului acelei femei - chiar dacă pentru a juca rolul fetiţei din imaginea pe care tovarăşul ei i-o descrisese, nu îşi împreuna mâinile şi nu se putea uita în sus - aşa cum ea putea, cu imaginea creată de celelalte simţuri, trăia aceeaşi imensă bucurie ca a lui Emanuel. Zâmbea satisfăcută când bătrâna îi trecea cu tremur mâna prin păr. Poate că aşa erau mângâierile lui Isus... Dar Lui i-ar fi tremurat mâna? Nu ştia, dar cu siguranţă, răbdarea şi dragostea cu care bătrâna răspundea dorinţelor lor puerile, semănau nespus de mult cu ale Lui. Plină de fericire, culegând cealaltă mână a bătrânei, o dezmierda şi o săruta cu foc. Şi parcă şi tremur ui din atingerile mâinii ei dădea şi mai multă amploare simţămintelor transmise prin ele. Iar Adinei, care putea vedea profund cu sufletul, aceste amănunte nu-i putură scăpa.

CAPITOLUL

Trecură rând pe rând, din urmă privite ca mici popasuri asemănătoare între ele şi totuşi unice, zilele vacanţei. Domnia verii îşi anunţa din nou renunţarea la perenitate prin apusuri de soare mai timpurii, dimineţi marcate de reverii jilave şi înfrigurări de vânt. Cu toate acestea, pentru cei doi copii, dorinţa de pelerinaj pe dealuri, prin păduri ori de-a lungul râului până uitau cu totul de lumea celor mari. rămaşi undeva în spatele unei cortine, se înfiripa de dimineaţă, de când primul cântat al cocoşilor trezea în ei simţul realităţii, în zburdălnicia lor, dacă li s-ar fi dat voie, chiar atunci ar fi sărit din pat şi, adunându-şi într-o plasă jucărelele cu sandvişuri şi ceva fructe, s-ar fi gătit de plecare.

- Oare de ce copiii erau obligaţi să mai stea în pat şi să doarmă, când celor mari lî se auzeau deja paşii prin casă? se mirau ei.

Pe de altă parte, părinţii nu se puteau dumiri cum copiii lor puteau să fie atât de mult atraşi de farmecul locurilor. De fapt, taţii 'or, care copilăriseră aici, arătau mai multă înţelegere când din vălmăşagul de gânduri mondene se strecura ca o dulce oază amintirea timpurilor apuse. Numai atunci puteau recunoaşte în simţămintele Progeniturilor lor tot farmecul de care la rândul lor fuseseră fascişti odată şi atunci cedau în faţa copiilor, iar femeile nu mai aveau [ce] comenta. Erau şi zile când nu li se dădea voie nici unuia dintre ei Win anumite motive, de oamenii mari înţelese) să părăsească [llri]prejurimile. Această interdicţie nu prezenta totuşi o problemă P[re]a gravă. Jocul cu iepuraşii din ograda bunicii Adinei înlocuia [ar]mecul de a pescui cu mâna sau cu undiţa la râu. Spre deosebire [e] solzii reci ai peştilor care se zbăteau în palmele Adinei, creându-i cţie pentru că fuseseră prinşi şi, pe de altă parte, făcând-o să-i ['e] aiilă pentru scurtimea vieţii lor, blăniţa iepuraşilor era întot-[ea]Una caldă şi plăcută la atingere. îi distra grozav să le simtă sub

degete boticul care se mişca cu neastâmpăr, ori urechiuşele lungi; Emanuel zicea că ea, atunci când se supăra, strâmbătura buziţelOr ei semăna grozav de mult cu a acestor animale drăgălaşe. Drept consecinţă, când el nu era în preajmă (ca să nu râdă pe seama ei), ^ o mână îşi controla buzele, încercând să se gândească la ceva supărător pentru a le da forma dorită, iar cu cealaltă cerceta boticul iepuraşului, făcând comparaţia. Nu găsea nici o asemănare şi se prăpădea de râs, încercând să-şi imagineze cum ar fi să facă într-adevăr aşa. Să strângă din buze şi în acelaşi timp să le şi mişte întruna. Ei nu-i izbuti niciodată, dar băieţelul reuşea de fiecare data, încercând s-o înveţe şi pe ea.

Toată buna lor dispoziţie se topi într-o după-masă de joiH neaşteptate, se dezlănţuise o furtună cu ploaie zdravănă şi vânt ce părea un împărat furios, în faţa căruia nici un cap al supuşilor nu mai avea şansa de a rămâne pe umeri. Se auzeau crengile copacilor trosnind a geamăt prelung, iar cei mai puţin rezistenţi se zvârcoleau trântiţi la pământ, ca un om ce-şi dă ultima suflare. Noroc că Emanuel cu Adina ajunseseră la adăpost înainte de manifestarea acestei răzvrătiri a naturii. Şi ca o

compensaţie a durerii pricinuite de furtuna care le stricase ziua, copiilor le fusese pregătită o surpriză: pe neaşteptate, sosise tatăl Adinei.
De obicei, pentru că era foarte ocupat cu serviciul, venea mai tot timpul doar la sfârşit de săptămână. Rare erau ocaziile când se putea rupe de activităţile şi sarcinile lui de la oraş. Domnul Neag ştia parcă mai bine decât oricare preferinţele copiilor. Ori poate că era altceva la mijloc - era mai darnic decât toţi, părinţi şi burtici luaţi laolaltă în ce priveşte porţia de dulciuri. Cutii de ciocolată!' toate felurile, acadele, fulgi de porumb şi napolitane, bomboanejp toate soiurile erau împrăştiate pe masă când copiii sosiră acas^ „Numai de Crăciun se mai putea întâmpla o asemenea minune""" se gândea de fiecare dată Emanuel când lua şi el parte la un aseU*6" nea eveniment. „Oare de ce părinţii lui îi dădeau dulciurile doar c" porţia? De fapt, aşa era şi Amalia, mama Adinei, numai tăticul* era altfel." Nici nu era de mirare că Adina îl iubea atât de mult. 6 când intraseră pe uşă, auzindu-i glasul, direct în brafele lui alergi şi nu se mai dezlipi o clipă de el.
- Tăticuţul meu, tăticuţul meu drag! zicea cu gura plină f

-jocolată şi îl săruta, fără să se mai sature, pe faţă, unde nimerea. îl niâzgălise tot de ciocolată, pe nas, pe frunte, chiar şi pe ureche. Dar nici că i păsa! Nici măcar nu se ştergea. îi făceau parcă plăcere până si aceste amprente lipicioase de ciocolată de pe guriţa ei de mult ce 0 iubea. Râdea şi o dezmierda ciupind-o şi acoperind-o şi el cu sărutări pe faţă, pe mânuţe şi pe păr.
Inginerul Alexandru Neag o cunoscuse pe Amalia încă de pe vremea studenţiei. Ea avea o soră căsătorită în B., unde obişnuia să-şi petreacă o parte din vacanţa mare. Călătoriseră toată noaptea cu acelaşi tren, iar dis-de-dimineaţă, când ajunseră la destinaţie, el o zărise coborând. Căra două geamantane mari, pe care de-abia le ţâra după ea. Ceea ce remarcase la ea, fără o cercetare amănunţită, a fost tăria ei de caracter, lucru ce se înţelegea din lupta cu gentile prea voluminoase pentru constituţia ei firavă. Purta o rochie roz cu volane de danteluţă albă şi fără mânecă. Tare subţiri se vedeau braţele descoperite, ca două mânuţe de copil, dar păreau că deţin o torţă uimitoare! El urmărise amuzat o bucată de vreme cum tânăra liceeană reuşise totuşi să ajungă cu impunătoarele geamantane până la destinaţie - un telefon public. Atunci se apropie şi el de ea şi intraseră în vorbă. I se păru că până în acele momente nu mai întâlnise o fată cu chipul atât de drăgălaş ca al ei. Pe de altă parte, ceva din interiorul lui îi spusese că tocmai această făptură va fi în viitor soţia lui.
Şi într-adevăr, această tainică presimţire nu-l înşelă: peste doi ani, când el termină studiile, iar ea liceul, se căsătoriră. Ea era foarte talentată la pictură şi reuşi la facultatea de arte plastice. Pe neaşteptate însă, fără ca ei să planifice aşa ceva, rămase însărcinată. Ştiind cât de mult îşi dorea el un copil, îl credea în stare să-i sacrifice şi ei cariera, doar pentru venirea pe lume a micuţului. De aceea, fără ca Soţul ei să fie pus în temă, Amalia încercă să scape de sarcină. Nu reuşi. Născu, datorită încercărilor de avort, înainte de termen, la ?ase luni de sarcină.
Copilul nou-născut - o fetiţă doar de şase sute de grame -
'Şi petrecu primele luni de viaţă în incubator. Dacă i s-ar fi întâmplat
^Şa ceva în altă situaţie, Amalia s-ar fi revoltat la gândul de a sta
lnchisă două luni între cei patru pereţi ai unui salon de spital. De
apt, afirmase ea, pentru nimic în lume, nici chiar dacă ar fi fost ea

însăşi grav bolnavă, n-ar fi acceptat o atât de cumplită „încarcera-re" Amalia era o fire veselă, plină de viaţă şi energie, iar monoto. rua şi plictiseala de la spital îi provocau, cum se exprima
$, .greţuri". De data aceasta însă, când ghemotocul de copil trezi îi\«j cele mai înălţătoare

sentimente materne, ajunsese să considere 0 favoare faptul că i se îngăduise sa rămână în spital, aproape <Jg fetiţă. La început nu a putut face prea multe pefttre e^, dar numai faptul că îi putea vedea *zibuc* feţişoara dulce şi mică *- de mărimea onui pumn - o umplea de fericire şi forja de viafâpe care era con* vinsă că şi odorului ei, doar prin simpla-i prezenţi, i le putea transmite. (Mai ales că în primele săptămâni de viaţă, starea copilului fusese critică şi nu se ştia dacă va supravieţui.)
Ce ciudată era viaţa! se gândea câteodată când descoperea fe ea atât de multă răbdare şi tărie de-a lupta cu situaţia!... Doar cu câteva luni în urmă, luptase cu multă înverşunare împotriva „intru-sului", care, prin venirea sa pe lume, căuta să-i dejoace toate planurile, în schimb acum, prefera ea însăşi, cu orice preţ, să stea tintp îndelungat în spital alături de bucăţica aceea de „carne zbârcită", fără sa aibă satisfacţia de a o putea măcar atinge, cum făceau alte mame fericite, dorindu-şi cu disperare supravieţuirea copilului. &
Când, în sfârşit, trecură şi lunile acelea în care fetiţa reuşi să ajungă la mult râvnita greutate de două kilograme şi o aduseseră acasă, o rnai mare bucurie nu părea că ar putea încape în inimile celor doi tineri. De dragul fetiţei, Amalia credea că Sandu îi va propune să renunţe la studii. însă, nici pe departe, soţul ei nu se gândise ca ea. Cu nici un chip n-ar fi vrut să-i sacrifice ei cariera în favoarea creşterii copilului. Acceptă să facă el orice, s-o cheme pe maică-sa să-i ajute, numai să-şi continue ea studiile. Şi când se gâfl' dea că nu avusese suficientă încredere în el, că recurse la soluţia unui avort! Ce bine că Dumnezeu nu îngăduise o aşa nenorocire! *%* spunea, strângând cu cea mai mare dragoste fetiţa la piept. Drag[3] de ea, cât se chinuise încă din primele clipe ale vieţii! Şi numai da» rită nebuniei ei. Cu siguranţă că dacă n-ar fi încercat să avorteze, ^ fi născut la vreme. Ce bine că totul trecuse şi fetiţa era acum în Ir guranţă, în braţele ei, în afară de orice pericol!
Fericirea aceasta nu dură decât trei-patru luni. Părinţilor Ui suspw *i* faphi' . ■••, •, • i *Aată* nu arăta interes faţă de jucofl

ăngănitoare care i se puneau în faţă. Tresărea, clipea din ochi, veselă din mâini şi picioruşe, dar niciodată nu întindea mâna spre ele.
„Nervul optic atrofiat" fusese diagnosticul oftalmologului. Crud şi totuşi adevărat! Mai crud poate în acele momente decâ': moartea chiar! Imposibil de acceptat şi totuşi, făcând parte integrantă din viaţă. Şi dacă această situaţie s-ar fi datorat doar ha-zarduiui! Ar fi avut un motiv pentiu care să-şi descarce nervii şi durerea, să se certe cu soarta pentru atâta nedreptate! Dar, când în spatele acestei grozăvii ştia că se afla doar vina ei, era mult mai crud.
Măcar de-ar fi putut, cel puţin o mică parte a poverii să i-o încredinţeze şi lui Sandu. Să-i mărturisească ce a greşit, ca o uşurare... Dar el, chiar dacă nu purta şi vina chinuitoare a ei, se arătă mult mai slab. Căzuse într-o deznădejde cumplită, din care fusese în stare să se ridice doar atunci când în bezna acestei dureri se arătă o mică luminiţă a speranţei. Fuseseră recomandaţi celor rnai vestiţi oftalmologi din ţară, iar medicina era avansată. Auziseră despre cazuri asemănătoare, când în urma operaţiilor, rezultatele au fost uimitoare.
Trăiau târându-se pentru a se agăţa de părerea ceva mai optimistă a vreunui medic, în comparaţie cu alţii care făcuseră tot posibilul... Cheltuiseră o grămadă de bani, primiseră ajutor şi din partea ambilor părinţi, iar ea îşi petrecuse mult timp prin spitalele oraşelor mari. Nu se putea spune că Sandu n-ar fi auzit-o niciodată plângân-du-se. Fiind ocupat cu serviciul lui, reuşea de puţine ori să o viziteze, când ea era internată cu fetiţa în cine ştie ce clinică universitară din ţară. Dar ea era cu

adevărat o luptătoare, care foarte greu s-ar fi lăsat trântită la pământ. Aceeaşi făptură cu trupul fragil, din cauza Necazului mai trasă la chip decât când el o zărise pentru prima oară Pe peronul gării, luptându-se cu imense geamantane, ce păreau arftândouă mai grele decât ar fi atârnat ea în cântar, făcea acum faţă 8reutăplor mult mai covârşitoare ale vieţii. Inginerul Alexandru Neag descoperise atunci, în adolescenta firavă şi drăgălaşă la chip, 0 rnare forţă, şi acum se dovedea că nu se înşelase.

Cum nu se dăduse bătută atunci în faţa neputincioaselor sale Puteri feminine, nici în prezent nu se schimbase. Ea trebuia să stea

singură cu fetiţa prin spitale, departe de casă. Şi tot ea, când Sandi, venea în vizită nespus de doborât şi de deprimat, găsea energie şi cuvintele cele mai potrivite pentru a-l încuraja, pentru a-l repune pe linia de plutire. Iar el, copleşit de atâta forţă, îi lua mâinile subţirele, i le săruta cu nespus nesaţ, duioşie şi admiraţie. Bineînţeles că ideea de a-şi continua studiile nici nu mai fusese pusă în discuţie. După un an de preumblări şi speranţe în acest sens, soţii Neag se obiş»u. iseră cu ideea că fetiţa lor era oarbă.

După toate acestea, pentru a-i hărăzi şi ei zile mai fericite (şt$ cât era de talentată şi cât de mult dorea să studieze arta), inginerul îi propuse să-şi continue totuşi studiile. Dar ea nici nu voise sa audă.

- Din cauza blestematei mele ambiţii trebuie să sufeq» copilul meu o viaţa întreagă, se autoacuza ea. Cum aş putea s-o mai las departe de mine?... Nu! Dacă din cauza mea s-a ajuns aici, tot eu voi lupta ca fetiţa mea, chiar dacă nu-şi va căpăta vreodată vederea, să-şi învingă cu totul handicapul, să se ridice deasupra lui, încât oamenii s-o aprecieze mai mult decât dacă ar fi fost perfectă fizic.

Citise în această perioadă tot ce se putea pentru a o ajuta la educarea copilului. Nu numai cărţi de specialitate, dar şi romane şi biografii. Cel mai mult dintre ele o impresiona viaţa Helenei Keller. Dacă Anne Sullivan reuşise extraordinara performanţă de a crea din micuţa răzvrătită şi răsfăţată, lipsită de simţul văzului şi auzului, una dintre cele mai impresionante personalităţi ale secolului al nouăsprezecelea, ce ar putea-o împiedica pe ea, care era nu doar o profesoară, ci însăşi mama Adinei, să reuşească o performanţă asemănătoare?

Trecu încă un an, în care mai luptaseră, agăţându'-se de orice mică speranţă care se întrezărea. Sandu se împacă cu ideea, dar Amalia nu. Fusese atât de puternică în tot acest timp, când poverii se dovediseră nespus de apăsătoare! Păstrase în suflet un gram de nădejde şi poate că această nădejde o susţinuse. Când speranţele' se năruiră cu totul, nervii ei cedară. Plângea des, făcea crize de nei^1 şi cel mai grav era faptul că se apucase şi de băut. în aceasta •t'iunctură află şi el, în sfârşit, adevărul cu privire la venire3 prematură pe lume *a* fetiţei. Dar nu n rr»ndnmnS]-., ,.,.,j mult. a de vorbă cu medicul care diagnosticase pentn, *n* ■,. \,*i* dară

cienţa, ajunse la concluzia că mai degrabă era vina asistentelor, care nu avuseseră grijă să lege bine nou-născuta la ochi, când o introduseseră în incubator.

• - Bine, dar dacă aş fi născut-o normal, la nouă luni, nu ar fi fost nevoie de un incubator, susţinea ea, fără a mai găsi puterea de îndreptăţire.

Până la urmă, ajutată de el, se ridică, gândindu-se la fetiţă. Dacă ea va continua aşa, cum ar putea-o ajuta pe fetiţă să-şi depăşească handicapul în această lume dură? Nu mai puse picătură de băutură în gură, mai ales când văzu odată, trântită pe stradă, o femeie beată. Groaza că ar putea să ajungă şi ea într-un asemenea hal de degradare, dacă stăruia în acest viciu, o determinase să ia o hotărâre pe viaţă în privinţa băuturii.

Se renăscu aşadar femeia luptătoare în ea, înaintând cu toată forţa împotriva curentului. Majoritatea timpului şi-l petrecea ocu-pându-se cu multă răbdare şi perseverenţă de educaţia Adinei. Tot ce putea înţelege un copil de vârsta ei îi era adus la cunoştinţă. Obiecte de tot felul erau pipăite de mânuţele ei, nici o ocazie nu lăsa să treacă pe lângă ea, din care fata să poată învăţa ceva în plus despre lumea ce o înconjura. Călătoreau mult. Fuseseră în vizită în ţările vecine: Rusia, Bulgaria, Ungaria. Pe oriunde călcaseră, fetiţei îi explicase cu de-amănuntul toată materia vizibilă, cât putea fi ea cuprinsa în cuvinte. Inginerul Neag cumpărase din orice locuri pe unde călătoriseră cele mai frumoase şi deosebite jucării pentru fiica lui: de la păpuşi mari şi mici de tot felul, până la maşinuţe şi jocuri didactice, cuburi cu care puteai construi, figurine de asamblat, puz-zle, în faţa cărora, pentru a te putea juca, trebuia să ai un munte de răbdare cu Adina. Amalia petrecea zilnic mult timp, citindu-i fetiţei cele rnai frumoase cărţi pentru vârsta ei. îi cumpăraseră o mulţime de casete şi discuri cu poveşti, piese de teatru, muzică. Şi aşa cum 'Ş' propusese, ca o revanşă la marea ei greşeală ce afectase întreaga vi"ită a copilei, Amalia reuşi, ajutată de soţul ei, să atingă perfor-manţele unui bun pedagog. în multe domenii, Adina strălucea, în comparaţie cu copiii de vârsta ei. Una dintre caracteristicile pedagogiei acestei mame, pentru Care suportase multe critici şi ofense din partea celor din jur, fusese tocmai duritatea. Dacă ar fi fost să-i pese de imaginea ei în faţa

oamenilor sau dacă şi-ar fi ascultat sentimentele de moment, an zase ea mai târziu, niciodată Adina n-ar fi ajuns, cu handicapul **atât** de departe în viaţă.

- Viaţa e dură, cu atât mai mult în cazul unui om lipsit văz, se încuraja ea singură, de aceea eu trebuie chiar din primii ai copilăriei s-o familiarizez cu acest adevăr.

Când în zburdălnicia ei, fetiţa se împiedeca de un obstacol, lovită şi speriată, plângea şi urla cât o ţineau puterile. Amalia alerga la ea, o ridica de jos, o certa mai întâi cu toată asprimea pentru neatenţia ei, şi de-abia apoi îi săruta şi mângâia rănile. Şi, pe măsură ce creştea, duritatea ei în asemenea circumstanţe înlocuia tot mai mult dezmierdările. Astfel fetiţei i se fixă ideea că în nici o situaţie ea nu trebuie să se dea bătută. Trebuie spus că numai în asemenea împrejurări maică-sa recurgea la asemenea metode. De multe ori, Amalia fusese catalogată de către cei care asistaseră la asemenea scene, drept o mamă fără inimă şi lipsită de orice sentiment de milă faţă de propria-i fiică oarbă. E drept că la început nu-i fusese totuna să înfrunte asemenea lovituri. Dar ce ştia lumea care privea doar din exterior? Oare ştia cineva că, până să ajungă să-şi înfrâneze mila, luptase din răsputeri cu sine? Ei, care erau doar nişte spectatori de moment, se uitau, se mirau, comentau şi apoi plecau fiecare la treburile lor, fără să le mai pese de fetiţa oarbă. Puteau ei înţelege viziunea ei? Nu!

Dacă ar fi fost să se lase condusă de sentimentele sale materne de moment, nici la vârsta aceasta fetiţa n-ar fi ştiut să mănânce cu tacâmurile. Nici măcar prin propria cameră nu s-ar fi descurcat singură, n-ar fi avut curajul să atingă nimic, sperând că din mâinile ei ar putea ieşi ceva bun.

- De ce te plângi că nu poţi? erau cuvinte des folosite *m* Amalia. Cum nu poţi? Hai să mai încercăm încă o dată, şi fără lacrimi, şi să vezi că se poate! Dacă vrei, poţi! Ai văzut? Nu există „nu pot"!

Cu uşurinţă, aceste vorbe puteau fi interpretate de cei din ***yfi*** ca rod al lipsei de înţelegere şi milă din partea mamei. în spatele lor însă, se ascundeau dragostea, dar şi răbdarea enormă, care îi hra' neau dorinţa de-a o face cu orice chip pe micuţa oarbă să ajungă la performanţă. Până la urmă, aceste realizări ajunseră să fie vizibil
:ntru toată lumea.

- într-adevăr, capitulau plini de admiraţie şi uimire criticii ie altădată, Amalia a ştiut să-şi crească fetiţa. Uite la ea cât este de fioaie şi descurcăreaţă, şi atât de multe ştie ca îi întrece şi pe copiii normali de vârsta ei! A învăţat-o să meargă şi singură la grădiniţă. Oare cum reuşeşte? Grădiniţa este doar peste drum de blocul unde locuiesc ei, dar totuşi... Este formidabili
Da, cu adevărat, chiar pentru mama fetiţei, faptul că reuşise s-o Înveţe să meargă singură la grădiniţă însemna un triumf. Fusese nevoie de multă răbdare şi explicaţii îndelungi pentru aceasta, dar important era că izbutise. Amalia ştia că în curând fetiţa va trebui să fie dusă la şcoală, departe de casă, şi voia s-o pregătească pentru acel moment. Ar fi putut face sacrificii ca să se mute şi ei în oraşul unde ea urma să frecventeze şcoala, dar, cu inima strânsă de durere, gândindu-se că tot e mai bine să se obişnuiască să se descurce singură cu greutăţile, hotărîră s-o lase singură acolo.
Tot pentru acest motiv, atunci când apăruse Emanuel, ei o lăsară cât mai mult timp împreună cu el, punându-şi astfel în apli-|care planul lor de a o învăţa să devină cât mai independentă de ei. |Dar numai Amalia ştia câtă îngrijorare o cuprindea când se lăsa H seara, iar copiii nu se înapoiau acasă. Ar fi fost mai simplu pentru | ea s-o ţină aproape, dar se gândea numai la binele fetiţei.
Suferea pentru fiecare vânătaie sau rană a fetiţei, dar căuta să I nu o arate în faţa ei. Dar gingăşia şi iubirea ei, fetiţa le vedea cu I sufletul. Nu de puţine ori, când vocea mamei suna dur, iar lacrimi I îi şiroiau pe obraji, fetiţa simţea, pătrundea dincolo de cuvintele Percepute de simţul auzului şi fără ca mama să mai aibă timp pentru a se retrage, mâna ei micuţă îi ştergea cu duioşie obrajii umezi. Şi atunci, mama nu mai rezista: capitula. O lua în braţe, cuprinsă de trep-uir şi de un plâns nebunatic. O strângea tare la piept, îi dez-ftuerda părul, îi săruta mânuţele care îi culeseseră lacrimile. Apoi, Pentru că nu dorea ca fetiţa să rămână prea afectată, găsea repede Ceva poznaş să-i distragă atenţia, pentru ca totul să se termine într-un hohot de râs al amândurora, şi buna dispoziţie a fetiţei umplea P^na seara târziu toate cele trei camere ale apartamentului lor de la Or<*ş sau casa de la ţară. în ultima vreme, bravii părinţi sufereau ^l, gândindu-se că fetiţa va trebui să plece departe, la şcoală. Şi

parcă atât de repede se scurseră aceste ultime zile care-i despărţeau de începerea anului şcolar! Fiecare foaie ruptă din calendar rupea ceva în interiorul sufletului lor, dar nu trebuia să se dea bătuţi! Şi de data aceasta, Amalia găsi puterea să-şi îmbărbăteze soţul:
- Este spre binele Adinei, iar noi ne văicărim de parcă am trimite-o la moarte! în loc să gândim cu mintea limpede ce avem de făcut şi pregătit, ne consumăm fără sens.
Aşa se explică de ce tatăl Adinei venise în timpul săptămânii la sat. Situaţia fusese premeditată. Sosise vremea când, în scopul înscrierii la şcoala de nevăzători, fetiţa trebuia dusă înainte pentru a da un test.
- Atât de frumos a fost azi la Adina! se lăudă băiatul la. maică-sa când ajunse acasă. A venit tăticul ei şi i-a adus o grămadă de bomboane şi ciocolată de toate felurile. Nu mai pot de burtă! Mami, uite, ţi-am adus şi ţie nişte bucăţele de ciocolată. Aşa-i că-i bun tatăl Adinei? Cât de mult o iubesc părinţii ei! Ah, mami, sunt bucuros că am o asemenea prietenă! Aşa-i că-i minunată, marnă?!
- Da, aşa-i, răspunse Ana.
De multe ori băieţelul îi repeta asemenea cuvinte, iar ea le ura. Era geloasă pe Adina, pentru că el, ataşându-se exagerat de ea, ajunsese s-o neglijeze. îi invidia şi pe părinţii ei, pentru că îi ofereau fetiţei condiţii materiale mult mai bune, comparativ cu ceea ce-i putea ea oferi fiului ei. Ana ştia că fetiţa trebuia să plece şi de *aceea,* tulburată de aceste resentimente, se bucura, dar se şi temea, pe de altă parte, de imprevizibilele reacţii ale băiatului. De la o vreme părea că totul era în regulă cu el, dar mai trecuse ea prin situaţii asemănătoare. Dacă băiatul ar avea de suferit din pricina despărţirii de fetiţă, ar urî-o şi mai mult, concluziona ca un om care în suferinţa lui se simte mai

uşurat dând vina pe alţii, chiar dacă această învinuire e nejustificată şi chiar absurdă.

CAPITOLUL $

Cele două zile, cât lipsi Adina, fuseseră grozav de chinuitoare pentru băieţel. Tuturor le era groază să-i mărturisească motivul absenţei ei. îl minţiră că plecase la oraş ca să facă nişte analize pentru că era puţin bolnăvioară. Şi Emanuel îi crezu, pentru că, în ultimele zile - îşi aminti el -ea se tot plânsese că o durea burta şi capul. Nu ştia că ea îl păcălea numai pentru a-l face să lase totul după capriciile ei. îi trecu totuşi de câteva ori prin minte ideea că poate ea s-a dus la şcoală, că-l părăsise, dar cei din jur îl asigurară ca se va întoarce peste două zile, şi aceasta îl linişti. în aşteptarea ei, se închisese din nou în camera lui, nu mânca aproape deloc şi întreba exagerat de des cât este ceasul, bucurându-se de fiecare minut în plus scurs, care anunţa un minut în minus de aşteptare. Până la urmă se scurseră şi cele două zile, dar Adina nu apăru, şi atunci, Emanuel începu să-şi facă serios probleme. Nimeni nu se mai putea înţelege cu el.

- Să nu vă închipuiţi că voi merge vreodată la şcoală fără ea! ţipa plângând şi dând din picioare. Nu puteai să-ţi dai seama pentru nimic în lume dacă era boală sau simplu moft.
- Am zis eu, se văicărea Ana în cruda-i deznădejde, că dacă se apropie prea mult de ea şi apoi îi despărţim, va fi mai cumplit. L-au folosit numai să o ajute pe ea, să înveţe că se poate să trăiască Şi fără ei, iar acum ce le pasă! Ea e puternică şi se va descurca la Şcoala de nevăzători, dar Emanuel? Dacă el nu merge la şcoală anul ăsta, nu ştiu de ce sunt capabilă! O prind şi o omor în bătaie pe fata ªsta... Din vina ei...
- Nu zi aşa, Ano, interveni Măria, tu ştii cât de mult l-a ajutat. Prietenia şi ataşamentul lor a fost în primul rând o binefacere Pentru el. Pentru ea, care este atât de agera yi i om unirativă, puteav Sa găsească alte metode şi copii care..

- Nu, Emanuel e unic!... A fost unic şi ca ajutor pentru ea. Nici un copil nu s-ar fi sacrificat, n-ar fi avut atâta răbdare cu o fetiţă oarbă. In două zile s-ar fi plictisit de ea... Emanuel are un suflet mare, nobil şi generos. Poţi spune că nu-i aşa?
- Da, aşa-i!
- Recunoşti, nu? Şi atunci de ce tot îi spui că este păcătos. De mult am vrut să te trag la răspundere pentru asta. Cum ai putut? El mi-a spus că tu i-ai învăţat din astea pe el şi pe Adina.
- Dar aşa spune Biblia: „Căci toţi au păcătuit şi sunt lipsiţi de slava lui Dumnezeu." Nici copiii nu fac excepţie. Uită-te cu băgare de seamă la ei, de-abia apucă să priceapă ce este în jurul lor şi ştiu să mintă, să fie egoişti...
- Eşti nebună! Şi atunci cine mai poate ajunge în cer, dacă toţi, datorită păcatului, sunt despărţiţi de Dumnezeu?
- Păcatul este ca o prăpastie între om şi Dumnezeu. Există în Univers doar o singură punte pe măsură - crucea lui Hristos.
- Şi vrei să spui că acest lucru e valabil şi pentru copii?
- Da.
- E curată nebunie! Cum ai putut să-l înveţi aşa ceva pe fiul meu? Am intuit eu de la început că, dacă se vor restabili relaţiile între noi, nu va fi deloc bine. Pentru asta o să-ţi petreci anii bătrâneţii singură-cuc! O să am grijă să nu mai calce fiul tău şi copilul meu vreodată pe aici!... Ştii ce susţine Emanuel? Că nu va merge în ruptul capului la şcoală decât cu ea... Aşteaptă ca Isus să-i redea vederea şi astfel să frecventeze şcoala normală. Fanatism în toata regula, curată nebunie, împrumutată de la tine!
- Mami, mami, dar nu-i vina ei, interveni deodată băieţelul, care, auzind scandalul, ieşise din

camera lui. Adu-ţi aminte că tocmai tu mi-ai citit din „Biblia copiilor" întâmplarea cu vindecarea unui om orb din naştere. De ce ai vorbit aşa cu bunica? Buni, te rog nu mai plânge! Hai, stai jos! Nu-ţi fie frică, n-o să te mai lăsăm nici"' dată singură. De ce plângi?

- Plâng, dragul bunicii, pentru că...

- Ce vrei să-i mai.spui copilului, femeie fanatică? Vrei cu to* dinadinsul să ajungă nebun când o creşte, ca tine? Tu nu-l iubeşti'

- Vai, mami, dar eu vreau... vreau din toată inima când mare să fiu la fel de bun ca buni şi credincios ca ea, numai aşa

ajunge în cer.

- Poţi ajunge în cer, chiar daca nu eşti chiar aşa nebun ca ea.

- Dar bunica nu-i nebună, ea crede foarte mult în Dumnezeu. Nebun e cel care nu crede în Dumnezeu. „Nebunul spune în inima lui: nu există Dumnezeu." Nu-i aşa, buni? Am reţinut versetul acesta, tu mi l-ai spus după ce a ieşit nenea Oliviu de la noi din curte. El blestema mereu şi zicea că bine zic comuniştii că nu există Dumnezeu. E şi el nebun... de... de partid... membru de partid.

- Şş! Sa nu ne audă careva. Ce figură eşti, măi copile! se amuză Ana. Ce le mai trece copiilor prin minte! Dar să nu mai spui asta la nimeni, că nu-i de glumă. Ai auzit?

- Am înţeles, dar eu tot vreau să ajung ca bunica. Ea nu se supără niciodată, vorbeşte frumos şi face bine la toată lumea. Aşa de mult mi se pare, buni, că tu semeni cu Isus. Aceeaşi părere o are şi Adina. împreună am hotărât să fim şi noi ca tine: să nu mai minţim, să nu ne mai supărăm unul pe altul... De când a plecat Adina, am fost tare necăjit. La început mi-aţi spus că e în oraş la doctor, pentru că nu se simţea bine, şi v-am crezut, dar apoi v-am auzit vorbind că a plecat să dea testul acela... Când am aflat adevărul, mi-a trecut prin minte... Să nu vă vină a crede! Am vrut să fug de-acasă şi... şi să nu mă mai întorc niciodată. Aveam pregătit şi un pacheţel: câteva felii de pâine şi o bucăţică de salam, ca să-mi ajungă pentru câteva zile... După aia nu ştiu ce aş fi făcut! Eram gata de plecare. Era noaptea târziu. Credeam că toată lumea doarme. Am ieşit pe uşă încetişor, tiptil-tiptil, pe vârful degetelor, am trecut pe lângă camera voastră, mami. Amândoi, tu şi taţi, sforăiaţi grozav de tare. Iar apoi, când am vrut să ies, văd veioza aprinsă în camera lui buni. M-am speriat că poate m-a auzit şi de aceea s-a trezit. M-am °prit. Tremuram de spaimă. Aşteptam ca buni să iasă din cameră. Mi-atn lipit urechea de uşă. Am auzit încet vocea ei. Oare cu cine Poate vorbi la ora asta? m-am gândit. Uitându-mă pe gaura cheii, [a]m înţeles că se ruga. Mi-am ciulit urechile să aud ce zice. Draga *ttea, bunică, te-am auzit cum te rugai pentru mine... parcă ai fi ştiut [Ce] aveam de gând să fac. M-a apucat aşa o ruşine, amintindu-mi

am vrut să-i supăr pe toţi şi n-am mai putut... Aleargă în braţele ei şi începu să plângă cu suspine. Iar ea,

înduioşată şi cu ochii umezi, îl strânse la piept. între timp veni şi Ionel. înţelesese aproape tot ce spusese băiatul, dar nu avea tăria să scoată vreun sunet. Iar Ana rămase şi ea încremenită, pradă unui amestec de gânduri nedefinite - groază de ceea ce ar fi putut să se întâmple, nedumerire cum de totuşi nu s-a întâmplat, gelozie pe bătrâna care avea o aşa de mare înrâuire asupra fiului ei. Trebuia sa recunoască - o aprecia pe bătrână, şi fiul ei avea în ea un model demn de urmat, dar gelozia şi sentimentul posesiunii erau mai puternice. Ar fi fost gata să facă orice pentru ca băiatul

să nu urmeze niciodată exemplul bătrânei, doar pentru că vedea în ea o concurentă, care ocupa un loc mai de cinste în inima copilului decât ea, căreia pe drept i se cuvenea toată iubirea lui. El era însuşi motivul existenţei ei şi pentru nimic în lume n-ar fi vrut să-l împartă tocmai cu această ţărancă bătrână şi fără minte.
- O, mami şi taţi, continuă băieţelul, dacă n-ar fi fost să mă opresc atunci, oare ce s-ar fi întâmplat cu mine? Aş fi murit de frică noaptea singur pe acolo. Chiar dacă nu m-aş fi întâlnit cu vreun lup sau vreun mistreţ, numai gândindu-mă la asta! Brrr! Cum aş fi tremurat de spaimă! Ştiţi ce m-a făcut să mă răzgândesc? Rugăciunea bunicii. Ea îi zicea lui Isus să mă ia pe braţele Lui şi să nu mă lase să mă simt singur. Chiar dacă Adina pleacă, ea se ruga să înţeleg că, de fapt, cel mai bun prieten, care niciodată nu-i părăseşte pe copii şi pe nimeni altcineva, e Isus. N-am înţeles prea bine ce vrea să spună, dar asta m-a făcut să-mi amintesc că am uitat cartea cu povestiri biblice în camera mea. Atât de mult o iubeam, încât nu mi-aş fi iertat s~o fi lăsat acasă... M-am întors deci în camera mea. Am deschis-o la imaginea unde Isus strângea la pieptul Lui copilaşii-Unul din copilaşii aceia eram eu, iar fetiţa, Adina. Oare ce ar zice Isus, m-am gândit, dacă ar şti că vreau să fug de acasă? Dar oare chiar ştie că vreau să fug? Ştie, pentru că aşa mi-a zis bunica: nu poţi ascunde nimic de El. El aude tot, ştie şi ce gândeşti. Şi să fug de-a-casă era un păcat, ştiam eu... Păcatul te desparte de Dumnezeu. Dacă aş face asta, poate că nu m-ar mai lua în braţe, iar Adina ar rămâne mai departe acolo. Ea să ajungă în cer, iar eu, nu!? N-aş fi suportat! Mai ales că mi-e frică... mi-e frică să mor...
Şi băiatul, cutremurat, începu să plângă cu lacrimi fierbinţi Ş[1] cu sughiţuri. Se strângea cât putea de tare în braţele bunicii.
- Acum totul e bine, zise ea cu blândeţe. Hai, linişteşte-te!
- Uite ce am pentru tine, interveni maică-sa, am cumpărat-o dimineaţă de la cooperativa din sat: o ciocolată albă, cum îţi place ţie.
Băiatul strâmbă din nas, întoarse capul şi izbucni:
- Faceţi orice, numai să mă convingeţi să mă duc la şcoală! Dar asta, oricum n-am să pot!... N-am să pot, şopti mutându-şi cu disperare privirea când în ochii maică-si, când în ai lui taică-său. Ei rămaseră înmărmuriţi. Se smulse din braţele bunicii, îşi împreună mâinile a rugă:
- Vă implor, să nu mă lăsaţi! O să râdă de mine, ca atunci la grădiniţă şi n-o să aibă cine să mă mai apere. Nimeni! îngăimă cu înfrigurare. Ochii îi înotau în lacrimi, iar buzele îi tremurau.
- De ce spui aşa? îndrăzni maică-sa. Ai uitat că Isus e un prieten care nu te părăseşte niciodată!
Nu credea ce zicea, dar o spunea doar pentru că în momentele acelea, acest gând era singurul liman salvator pe care mintea-i tulbure îl mai putea zări. „Cum poate o mamă să calce peste orice principii, să facă orice sacrificii pentru a-şi proteja copilul!" îi străfulgera prin minte un gând de admiraţie faţă de propria-i persoană.
- Cum ţi se pare ideea aceasta, continuă, luând mâinile copilului şi privindu-l fix: Isus este pretutindeni, prezent în tot locul? Chiar tu ai spus, îţi aminteşti?
- Da, El ştie tot ce facem, ce gândim, nu există nici un loc pe pământ unde să te poţi ascunde de El. Da, şi?...
- Deci Isus poate fi prezent în mai multe locuri o dată. Se poate?
- Da. Nu înţeleg cum, dar se poate. îţi vine să crezi că e şi în Cer, dar şi în Africa şi în România?
- Dar ce zici, poate fi şi în H., unde vei merge tu la şcoală, în acelaşi timp însă şi în oraşul unde va pleca Adina?
- Mai întrebi?

- Deci tu stai pe un genunchi al lui Isus, iar Adina pe altul. Tu în H., iar ea acolo, în Cluj. Isus e prietenul vostru comun.
- Dar, hai să vedem altceva: ce zici, Isus e mai puternic decât Adina?
- Ho... Ho! Cum să nu? Mai puternic decât toţi oamenii!

- Şi îţi ajută prietenii?
- Sigur că da.
- Dacă Adina va pleca, cum ţi se pare ideea că Isus va fi cu tine pretutindeni? Aşa-i că te poate apăra mai bine decât a putut s-o facă ea?
- Eu ştiu? Mi-e frică, pentru că eu fac multe prostii şi s-ar putea să Se supere. Adina nu m-a părăsit, chiar dacă am făcut multe boacăne. In Biblie spune că „păcatul mă desparte de El".
- Ah, îşi pierdu răbdarea Ana, iar ideile astea fanatice! Dar tu nu eşti păcătos, dragul mamei. Eşti un înger! Eşti curat ca un înger. Să nu mai spui asta niciodată. Vezi, Mario, ce prostii i-ai băgat în cap, că nu te mai înţelegi cu el? îţi interzic categoric să mai discuţi cu el asemenea aberaţii, tună, vânătă de mânie, sfredelind-o cu cea mai necruţătoare privire pe bătrână.
Băiatul începu din nou să plângă. Fără a putea fi stăpânit, fugi în camera lui şi închise uşa, trântind-o. Se aruncă încălţat în pat. Lovea cu picioarele şi cu pumnii în saltea. Din nou, panică şi ceartă între părinţi, vorbe jignitoare, ameninţări din partea Anei la adresa bătrânei. O acuza pe sărmana femeie, prin care intervenise de fapt Dumnezeu pentru a o păzi de o nouă nenorocire, ca fiind total vino-' vată de această situaţie monstruoasă. Se părea că pe copil îl apucaseră din nou crizele. Şi când te gândeşti că trecuse aproape un an de când ele nu se mai repetară!
De data aceasta, băiatul luă din nou atitudinea din timpul crizei precedente. Când mâinile şi picioarele obosiră de atâta lovit în saltea, capul şi-l afundă între perini şi rămase aşa nemişcat, neînduplecat în faţa oricărei vorbe ori lacrimi de disperare ale sărmanei lui mame. Exasperarea ei era acum parcă şi mai mare ca data trecută, pentru că avea de luptat acum nu numai cu durerea provocată de criza copilului, ci şi cu ideea alegerii între binele lui şi satisfacerea orgoliului ei. în mintea ei, având în vedere felul cum se rezolvase criza precedentă, stăruia ideea că din nou bătrâna, care exercita influenţă asupra lui, l-ar putea ajuta. Ar fi fost cea mai mare umilinţă (judeca ea), după ce o pusese la punct şi îi interzisese categoric contactul cu copilul, să apeleze din nou la ea. Chinuită

aceeaşi măsură preţuia şi principiile ei şi remedierea situaţiei copilului, aşa ca nu avea putere să aleagă între ele. De ce trebuia să treacă prin toate acestea?
Cu nervii zdruncinaţi, se prăbuşi pe un scaun alături de patul copilului. Se auzea respirând, gemea din când în când. Ah, măcar de nu ar mai geme, tot ar fi fost mai uşor de îndurat! „Numai Dumnezeu poate să-l ajute", i se desprinse un gând din noianul de gânduri triste. Emanuel s-a dovedit a fi un copil ascultător şi credincios. Ce milă îi era de el! Putea oare Dumnezeu să nu arate şi El un strop de îngăduinţă? El e infinit, şi mila Lui poate fi infinită în comparaţie cu a ei... Ce gânduri abstracte îi puteau trece prin minte! Poate că Dumnezeu era aşa, dar nu cu ea. Alţii puteau afirma lucruri măreţe despre Stăpânul Universului, însă ea? Pe ea, o biată făptură ponegrită şi împinsă cu dispreţ la marginea societăţii, datorită „vinei" de a fi atât de neplăcută la vedere şi pe deasupra şi şchioapă, până şi Dumnezeu o trecea cu vederea. îşi şterse cu dosul mânecii câteva lacrimi. Rămase nemişcată, cu privirea în gol. Lacrimile îi îngheţară în ochi. îşi simţi deodată inima pietrificân-du-i-se. Ce simţământ straniu!
Câtă dragoste, timp şi idealuri investite în copil, iar el, cum i se întâmplase întotdeauna în viaţă, începuse s-o marginalizeze! O prefera pe Adina în locul ei, şi pe bătrână, dar pe ea... Zâmbi cu tristeţe. Niciodată pe ea n-o iubise nimeni! Căsătoria cu Ionel avusese loc datorită necesităţii fireşti de-a întemeia o familie. Nu se iubiseră niciodată! Se găsiră amândoi handicapaţi şi se luară. Atât... Crezuse că descoperise în sfârşit ce înseamnă să porţi în piept simţămintele dragostei - atunci când îl adusese pe lume pe Emanuel. Şi cât de mult se dezvoltase în inima ei străină de iubire acest sentiment, pe măsură ce el creştea! Poate prea mult,

pentru că începuse să-l sufoce pe copil. Sau poate ea nu ştiuse cum trebuie să faci ca să iubeşti, tocmai pentru că pe ea nu o iubise nimeni niciodată. Oare cu ce greşise? Greşise? Greşea şi acum? Dacă da, Dumnezeu s-o ierte! S-o ierte! Măcar atât! Şi deodată, după acest gând, simţi cum inima i se mmoaie, iar lacrimile îngheţate din ochi i se topesc şi i se scurg pe faţă. O putere nevăzută, irezistibilă, îi invada sufletul şi mintea, aşa
aceste gânduri, fără putere de a renunţa la mândria ei, se luptă un încât reuşi să se ridice de pe scaun şi să plece în căutarea bătrânei,
timp Fusese do jătt d d i i ăă î F li âd
i î fţ
p timp. Fusese doar o jumătate de ceas, dar ei i se părură ore în şir.
îf
ş p p
Făcu doi paşi pe hol, spre ieşire, dar se opri locului când auzi în faţa

porţii oprind o maşină. Un minut mai târziu, se auzea vocea vesela a Adinei. Dădu să se întoarcă pentru a-i spune băiatului. Dar n-apu. că. El deja ţâşni pe uşă, sărind de pe un picior pe altul şi chicotind de veselie. Auzise şi el maşina.
Toată dupa-masa aceea, copiii şi-o petrecură împreună, nimeni nu îndrăzni să-i despartă, la fel şi a doua zi, şi a treia zi. Emanuel nu mai manifestă nici o comportare ciudată. Deşi nu aminti absolut nimic de plecarea Adinei, pe faţa lui, când ajungea seara acasă, părinţii săi puteau desluşi o mare suferinţă. Cu siguranţă, gureşa şi limbuta fetiţă îi povestise cu mult foc şi amănunte despre faptul că fusese să dea testul pentru a se înscrie la şcoala de nevăzători. Şi bieţii părinţi ai băiatului aşteptau înfriguraţi, din moment în moment, ca durerea copilului să explodeze din nou, să iasă iar la suprafaţă, terorizându-i şi pe ei. Liniştea lui era probabil doar o chestiune de timp. Aşa sunt copiii - se iau cu joaca şi uită de nenorociri. Se dezmeticesc de-a binelea doar când sunt iar faţă în faţă cu problemele.
Sosi şi vremea acestei confruntări. Adina plecă, iar el rămase singur. Stăteau cu toţii în jurul lui cu sufletul la gură, ca şi cum s-ar fi temut în orice moment de declanşarea unei bombe. Trecu însă o oră, apoi două... patru, veni şi vremea cinei, iar bomba nu se declanşa. Faţa îi era crispată de tristeţe, iar ochii roşii şi umflaţi de atâta plâns. Nimeni nu-l văzuse însă vărsând vreo lacrimă. Plângea pe ascuns. Când se strânseră seara la masă, el sosi ultimul. Avea în mână un pix şi un caieţel. Faţa îi era cu totul schimbată.
- Vreau să învăţ cât de repede să scriu, zise aşezându-se pe scaun şi, punând caieţelul deschis pe masă, îşi scrise cu litere de tipar mari numele „EMANUEL", apoi, dedesubt, cuvântul „MAMA". Aşa se scrie, nu-i aşa?
- Da, îngerul meu.
- **Dar** *Isus* **cum se scrie?**
- De ce vrei să înveţi cum se scrie *Isus?*
- Pentru că vreau să scriu: „Isus mă iubeşte".
- Vai, dar asta este foarte greu de scris. Trebuie să înveţi **multe litere. Dar nu înţeleg de ce vrei să scrii asta!**
Băiatul nu răspunse la întrebare.
- Promit că voi merge la şcoală, zise pe neaşteptate.
Ana ridică speriată privirea.
- Ce? Cum?
- Neascultarea de părinţi e păcat, zise el, clătinând cu durere din cap. Da, e păcat, de aceea vreau să ascult de voi: merg la şcoală.
- Ah, dragul mamei, ce mă bucur! zise ea mecanic, scrutân-du-l cu neîncredere. Nu mai ştia dacă

trebuie să se bucure ori nu. Putea fi doar o hotărâre de moment.
- Mami, taţi, iertaţi-rnă! zise el, căznindu-se să-i cuprindă deodată în braţe pe amândoi. V-am păcălit! N-am vrut, dar aşa am făcut! Avea ochii sinceri, dar bieţii de ei nu mai pricepeau nimic.
- Atunci când m-am aruncat în pat, îi lămuri el, m-am prefăcut. Vă auzeam bine cum eraţi de speriaţi, dar n-am vrut să mă ridic. Credeaţi că sunt bolnav, dar nu a fost aşa. Eram foarte supărat. Nu vroiam pentru nimic în lume să mă despart de Adina. Eram supărat nu numai pe voi, ci pe toată lumea asta. Si pe Isus. Dar îmi era şi frică. „Păcatul te desparte de Dumnezeu", îmi spusese bunica şi când mă gândeam cât sunt de rău!... Cei răi ajung în iad.
- Vai, dragul mamei, îngeraşule, dar înţelege o dată că tu nu eşti păcătos, şi niciodată n-ai să ajungi în iad, interveni maică-sa, strângându-l la piept, ca şi cum ar fi vrut să-l protejeze de o aşa nenorocire.
- Nu, mami, o corectă el. V-am păcălit că sunt bolnav, am minţit, am fost atât de rău... Pe Adina n-am vrut s-o las să plece de lângă mine, pentru că sunt „poesiv"... şi asta e păcat.
- Cum ai spus? „Poesiv?" *Posesiv* se spune. De unde ai învăţat cuvântul?
- De la Adina. împreună cu ea ne-am tot gândit noi la toate lucrurile astea. Mi-a spus că de multe ori i-a minţit şi ea pe părinţii ei. Minţea că o doare burta şi capul numai ca să nu mănânce mâncă-rurile care nu-i plac, sau arunca pe ascuns felul doi la gunoi, numai ca să capete mai repede desertul. Şi alte boacăne... pe care nu vi le pot spune. Am jurat că le voi ţine secret. Ce să ne facem atunci?! ne-am sfătuit noi. Nu vroiam cu nici **un** chip ca **Isus** să **fie** supărat pe noi. **Eu** am descoperit, atunci când am vorbit cu tine, mami, (îţi mai aminteşti?) că dacă lui Isus nu-i place păcatul, s-ar putea să ne dea jos de pe genunchii Lui şi atunci, dacă Adina pleacă, vom fi despărţiţi.
- Nu înţeleg.

- Nu ai spus tu că Isus, pentru că e prieten cu mine, dar şi cu Adina în acelaşi timp, ne va ajuta să fim totuşi împreună, chiar dacă suntem despărţiţi? El poate fi prezent în oricare loc din lumea asta în acelaşi timp.
- *Cât e de mic şi uite la el cum gândeşte*[1]*,* se miră taica-său, zburlindu-i părul.
Băiatul zâmbi satisfăcut şi continuă:
- Vai, dacă aţi şti cât m-am tot gândit! Am răsfoit cartea aceea, uitându-mă la poze, dar nu am găsit nici un răspuns, şi a-tunci, aşa ciudă m-a apucat că nu ştiu să citesc. Oo! dacă aş fi ştiut să citesc, precis am fi găsit răspunsul, dar aşa... „Trebuie neapărat să mergi la şcoală, să înveţi să citeşti," mi-a spus Adina. „Am auzit că după un an de şcoală, deja copiii ştiu să citească bine. Ce frumos va fi ca în vacanţa mare să îmi poţi citi multe, multe poveşti." Am fi mers noi de la început la bunica, sigur ea ştia imediat să ne ajute, dar îmi era frică pentru că tu, mami... Dar să nu o cerţi, te rog, că până la urmă tot am fost.
- Şi v-a ajutat la ceva?
- Da, mamă, răspunse eî ferm. Iertaţi-mă, izbucni deodată, iertaţi-mă pentru că am fost un copil atât de rău! Promit că n-o să mai fac! Toate prostiile, minciunile, faptul că am vrut să fug în pădure, pentru că v-am păcălit că am crize, dar de fapt vroiam să mă răzbun pe toată lumea, toate păcatele astea, sângele lui Isus Hristos mi le-a curăţat. E ca şi cum ai murdărit o haină şi o speli cu detergent şi mizeria nu se mai vede. Săream şi strigam de bucurie împreună cu Adina. „Dar mai întâi, mi-a spus bunica, trebuie să mărturiseşti la mami şi la taţi tot ce ai greşit." Când am auzit asta, ce m-am supărat! Cum să vă spun că m-am prefăcut?... Să vă las pe voi să faceţi ce vreţi cu mine, să mă trimiteţi forţat la şcoală? Nu, asta niciodată!...
- *Şi totuşi, cum de aijucut-o?* luă cuvântul taică-său. *Este unul dintre cele mai măreţe lucruri din lumâ, pe care -puţini oameni mari aâ puterea să le înfăptuiască.*
Mişcat de ceea ce putuse forţa divină să realizeze într-o inimă micuţă, ochii lui Ionel se umeziră.
- Am plâns mult, continuă să mărturisească băiatul, încurajat de atitudinea părintelui. După ce a plecat Adina, vroiam să fac iar crize, sau să fug în pădure. Mi-era ciudă că trebuia să vă spun şi

vouă totul. De nu ştiu câte ori am întrebat-o pe buni dacă se poate altcumva şi ea mi-a răspuns „Nu". Şi... şi până la urmă, uite că am reuşit! spuse cu hotărâre. Nu ştiu cum, că n-aş fi crezut... Poate că Isus m-a ajutat pentru că m-am rugat, aşa cum am ştiut eu. O, taţi, tu ştiu ca m-ai iertat. Dar tu, mami?
- Eu nu înţeleg, zise ea, ce trebuie să-ţi iert? Nu va trebui să-ţi iert ţie nimic niciodată, comoara mea! Să nu-ţi mai ceri iertare de la mine, că mă superi. Şi ţi-am mai spus de atâtea ori: tu nu eşti păcătos.
- Nu, mami, zise el disperat, chiar n-ai înţeles. Oare cum?
- Bine, fie cum vrei tu. Dragul meu, ce inimioară bună ai, nici un copil nu-i ca tine. Dacă vrei să te iert, aşa să fie! Eşti împăcat? Şi acum, hai la mami în braţe să te pupe tot, copil frumos şi bun ce eşti tu!
- Ţi-am făcut mare bucurie, nu-i aşa, mami? zise el închizând ochii cu plăcere la mângâierile şi sărutările ei.
- Da multă, multă bucurie...
- Când mergem să-mi cumperi ghiozdan? Vreau să-l am cât de repede.
- Şi mâine, dacă vrei.
- Ura!... Mergem mâine să-mi ia ghiozdan! Oare Adina va purta ghiozdan, dacă stă la „iternat"?
- *Internat* se spune.
- De ce îi spune aşa? Va sta internată acolo, ca la spital?
- Nu, îi spune aşa pentru că...
Şi-n seara aceea, băiatul adormi mai repede ca de obicei, cum n-o mai făcuse de mult, în braţele mamei. De nenumărate ori îi cuprinse palmele care-i desfătau părul, ori îl freca pe spate să-l facă să se simtă bine, şi-i spuse:
- Te iubesc, mamă!
La sfârşit însă, chiar înainte de adormi, cu ochii pe jumătate închişi, îngăimă:
- Mai întâi pe Dumnezeu, şi apoi pe mami, după aia: pe taţi şi pe Adina şi buni la fel... îţi pare bine?
- Da, zise Ana, copleşită că ea avea întâietate faţă de toţi ceilalţi pe care fusese geloasă. Dar nu înţeleg, de ce pe Dumnezeu mai mult?
- Aşa trebuie, zise căscând. Apoi pe părinţi şi pe...
Şi dulce, lumea viselor puse stavilă coerenţei gândului infantil.

CAPITOLUL io

Cu toată firea ei optimistă, cu toată tăria ei de caracter şi
i egătirea de care părinţii ei avuseseră grijă să aibă parte, nu se
i oate spune că începutul fusese atât de simplu şi distractiv la şcoa
iin Cluj, aşa cum şi-l imaginase Adina. în închipuirea ei, faptul că
rebuia să rămână toţi copiii singuri în internat, departe de cicălelile
părinţilor, semăna cu o poveste nespus de interesantă: „Alice în ţara
minunilor". îşi imagina cu multă emfază, cum în sfârşit i se crea
ocazia de a juca ea însăşi rolul principal, cel al Alicei.
îşi aduse aminte că mai trăise ea o asemenea transpunere, atunci însă nici măcar nu ştia că poate exista o ţară a minunilor, unde o fetiţă singură, departe de părinţi se poate descurca de minune. Ce bine ar fi fost dacă mămica ei i-ar fi citit, înainte de a fi făcut călătoria la Budapesta, impresionanta poveste! Una dintre cele mai frumoase zile din viaţa ei le trăise în parcul de distracţii al copiilor din capitala Ungariei. Trenuleţe, maşini de tot felul, carusele cu personaje din desene animate, avioane zburătoare şi maşinării cosmice care făceau zgomote ciudate o purtară pe cele mai înalte culmi ale bucuriei copilăreşti. O zi întreagă zburase prin aer, călărise căluţi, se aventurase în fantasticele trenuleţe ale groazei, mâncase cele mai gustoase acadele, vată pe băţ şi popcorn. Seara târziu, când fură nevoiţi să părăsesească parcul, ieşise pe porţile lui fermecate, cu lacrimi în ochi. Toată acea lume de basm rămăsese în urmă, dispăruse, aşa deodată, cum se întâmplă în poveşti, când o zână întinde bagheta, şi gata...
Când i se citise apoi „Alice în ţara minunilor", îşi aminti cu multă fantezie de faptul că şi ea făcuse o călătorie într-o ţară a minunilor. Problema era cum va rezolva cu părinţii care o însoţiseră. Uice

se descurcase singură, iar ea ar fi trebuit să facă la fel. Dacă nu, însemna că nu putea să fie „Alice". Dar ea nu avea voie de fapt 'Ud

^

nu putea să meargă singură, oricât şi-ar fi dat toată silinţa, nici măcar în micuţul parc din oraşul lor, unde numai două legănuţe şi un balansoar puteau să îi distreze pe copilaşi. Alice nu era aşa. Ea ar fi putut să meargă (cum mai făceau şi alţi copii de vârsta ei) neînsoţită în parcul din oraş. Oare de ce nu le-a venit oamenilor mari ideea de a scrie şi o altă poveste, cu călătoria unui copil orb în parcul de distracţii din Budapesta? Când va fi mare, îşi propusese, ea însăşi o va scrie atât de fermecătoare, încât absolut toţi copiii din lume se vor minuna.

Şcoala din Cluj unde erau numai copii, iar părinţii erau obligaţi să-i lase singuri, însemna cu siguranţă o nouă poveste. Iar de data aceasta, chiar că semăna perfect cu Alice. Fără părinţi, într-o şcoală a minunilor, departe de casă, unde învăţau să scrie, spre invidia celorlalţi copii de la o şcoală normală, care se chinuiau grozav făcând litere cu stiloul, doar înţepând foaia de hârtie cu un ac numit punctator, chiar că era o adevărată distracţie.

Dar dulcile fantasme şi curajul ei nu durară mai mult de un ceas după plecarea părinţilor ei. Noii ei colegi de clasă, majoritatea dintre ei nepregătiţi pentru a înfrunta de timpuriu greutăţile vieţii, dintr-o dată văzându-se singuri, începură unul după altul să plângă în hohote disperate. Unora le era cumplit de frică şi dacă erau întrebaţi „de ce?", nu puteau da un răspuns. Alţii plângeau de foame sau de frig şi nu ştiau să se descurce să caute prin bagaje cele necesare, pe alţii de-abia de o zi instalaţi acolo îi apucase un dor exasperat de casă, de părinţi. Personalul angajat, prea mic la număr în comparaţie cu mulţimea tuturor copiilor din internat, nu putea face faţă problemelor ivite. Pentru angajaţi, aceste manifestări ale noilor elevi deveniseră chestiuni de rutină. Ca în fiecare an, trebuiau la început să apară, fireşte, astfel de probleme, dar până la urmă, neavând încotro, micuţii se vor linişti şi se vor obişnui şi cu această faţă a vieţii. în timp ce copiii care avuseseră harul de-a se naşte fără vreo deficienţă în această lume păşeau pe porţile şcolii, cu mânuţele strâns înghesuite în cele protectoare ale celor dragi, micuţii de la şcoala de nevăzători, dezorientaţi, departe de căldura palmelor protectoare, adormeau cu lacrimi pe obraji în pătuţuri reci, străine şi neprimitoare.

Până la urmă însă, copiii se resemnară cu situaţia. învăţătorii

erau oameni sufletişti, care, în timp, reuşiră să se apropie de fiecare copil în parte şi să rezolve, în măsura în care se putea, suferinţa purtată în inimioarele lor. Totuşi, de condiţiile vitrege din internat, Adina îşi va amninti toată viaţa. îndurau frig, nu aveau aproape niciodată apă caldă, iar mâncarea nu era suficientă şi nici mulţumitoare. Mama ei venea absolut în fiecare săptămână cu mâncare atât de multă, încât putea să facă parte şi colegelor ei mai oropsite de soartă, pe care părinţii nu le căutau prea des.

Peste un timp, spre marea ei bucurie, descoperi că mai există o fetiţă din acelaş oraş de unde venea ea. O chema Lavinia şi era cu un an mai mare decât ea. Aveau camera pe acelaşi palier. Lavinia, şi ea complet nevăzătoare, nu avusese parte de o compensare în viaţă, ca în cazul Adinei - părinţi care s-o ajute să depăşească vicisitudinile soartei. Venirea ei pe lume fusese un accident, pentru că soţii Almăşan aveau oricum doi copii mari, o fată şi un băiat, amândoi frumoşi şi inteligenţi, cu adevărat o mândrie pentru părinţi. Cât mai blestemase doamna Almăşan legile tâmpite ale ţării, prin care comuniştii interziseseră avortul. Ea considera o adevărată ruşine să mai ai un copil la bătrâneţe, când băiatul este în armată, iar fata studentă, în perspectivă de căsătorie. Totuşi, fire fricoasă, nu avu curajul, cum făceau alte femei, să încalce legea, recurgând la un avort. Astfel că, biată făptură

nevinovată, chiar înainte de a veni pe lume, fu catalogată drept un surplus al hazardului. Aceasta se transformă într-o adevărată catastrofă, căreia părinţii nu-i putură face faţă cu succes, când se descoperi handicapul fetiţei. Mama se vedea oricum îndeajuns de trecută prin necazuri în viaţă şi cu nervii suficient de distruşi pentru a mai putea avea răbdare cu încă un copil. Se epuizase în creşterea şi realizarea în viaţă a primilor doi. Ca orice părinţi, ei se îngrijiră de toate trebuinţele materiale ale fetiţei. Cât li se părură lor că trebuie să-i dăruiască din timpul lor, o făcură, însă totul limitat de scuza foarte accesibilă conştiinţei lor că sunt prea bătrâni şi obosiţi de viaţă pentru a face faţă mai multor rigori. Se plictiseau repede atunci când trebuia să-i explice ceva, nu aveau niciodată plăcerea să-i citească poveşti sau să-i cumpere tot felul de jocuri şi materiale didactice, prin care cât de cât i s-ar fi deschis orizonturile cunoaşterii. Fraţii ei mai mari nu aveau timp pentru ea nici măcar ca să o scoată din când în când la plimbare. în timpul stu-

denţiei, veneau rar acasă şi atunci erau ocupaţi cu prietenii lor şi cu învăţatul, iar după ce terminară facultatea şi se stabiliră la oraş, aveau deja întemeiate familiile lor.

Lavinia crescu astfel de mică, învăţată cu resemnarea, cu refuzurile din partea celor mari, lăsată în voia inerţiei vieţii în ce priveşte nevoia şi totodată curiozităţile copilăreşti, cunoaşterea şi explorarea lumii în care trăia.

Părinţii se împăcară şi cu faptul că, mergând la şcoală, multe probleme de integrare în viaţă ale fetiţei vor fi rezolvate. Prea puţin se gândiseră că pentru a fi lăsată singură să se descurce la o astfel de şcoală, ea totuşi trebuia pregătită dinainte cu dragoste, răbdare şi multă înţelegere.

Un mare impact binefecător avu pentru ea prietenia Adinei. Ea fusese îndeajuns de bine instruită din familie pentru a putea face faţă cu succes tuturor greutăţilor, astfel încât să poată fi de folos şi acestei fetiţe, speriată mai rău ca de moarte, de lumea în care, după ce fusese instalată, nu se descurca singură aproape deloc. Lavinia era atât de ţeapănă şi mototoală, că majoritatea celor cu care intra în contact, oricât de sufletişti şi cu multă bunăvoinţă ar fi fost, tare repede îşi mai pierdeau răbdarea. Bunul Dumnezeu, care poartă de grijă şi păsărilor cerului să nu ducă lipsă de hrană, se îngriji şi de acest suflet de copil. Adina o ajuta foarte mult, iar în ceea ce nu putea şi avea ea însăşi nevoie, colegele de cameră, care nu erau complet nevăzătoare, îi întindeau o mână de ajutor. Aceasta tot graţie Adinei, care în curând, datorită magnetismului firii ei, deveni centrul atenţiei. Aşa cum la grădiniţă, tot datorită acestor calităţi ale ei, Emanuel, prietenul ei cel mai bun, beneficiase de favorurile colegilor, tot aşa se întâmplă şi cu Lavinia.

Un mare rol în plasarea Adinei în centrul atenţiei colegilor ei fu şi faptul că pirpiria şi neastâmpărata fetiţă, care la început punea la încercare prin năstruşniciile ei răbdarea învăţătoarei, nu peste mult timp deveni favorita ei. Doamna Olivia, cu vocea ei potolită şi mâinile cu degete lungi, subţiri şi fine, cu faţa prelungă şi nasul ascuţit, cu părul lung şi mătăsos, prin care degetele micuţilor nevăzători se plimbau cu admiraţie, devenise în curând pentru noii ei elevi, un idol. Toţi o iubeau şi ori de câte ori aveau ocazia se îmbulzeau care mai de care, măcar cu vârful degetului să ştie că au

reuşit s-o atingă. Dintre toţi însă, cea mai exuberantă şi îndrăgostita de ea se arătă Adina. Se ţinea ca un scai agăţată de braţul ori hainele ei şi cu mare greutate doamna Oii (aşa i se spunea învăţătoarei) putea să o înlăture.

Chiar la început, doamna Oii nu se supără şi îi permise, dar apoi, pentru că din cauza ei nu îşi putea desfăşura în voie activităţile pedagogice, numai cu un ton mai aspru o putea pune la punct, îi făcea impresia unui copil nespus de răsfăţat, caie îşi imaginează că lui i se cuvine totul. Iar Adina se

aşeza la locul ei plângând în hohote, ameninţând că dacă nu vor veni părinţii mâine după ea, se va arunca de la etaj. Şi sărmana doamna Oii nu mai ştia ce să mai creadă şi cum să mai procedeze cu acest copil. O dată însă, se nimeri ca o cunoştinţă de-a ei, care se afla în clasă, să observe o asemănare uimitoare între ea şi neastâmpărata micuţa, care atât de greu se dezlipea de ea. Şi această observaţie o unse pe suflet pe această femeie, care toată viaţa ei iubise mult copiii, dar nu-i fusese dat să aibă parte, oricât luptase, de un urmaş al ei.
Deşi amândoi, ea şi soţul ei erau nevăzători, se descurcau destul de bine în viaţa de toate zilele, iar un copil nu ar fi însemnat o situaţie căreia să nu-i poată face faţă cu succes, dimpotrivă... Câtă dăruire, dragoste, răbdare n-ar fi investit în el!... Bineînţeles că n-ar fi fost deloc uşor, dar când ai voinţă şi iubire, poţi sa depăşeşti chiar şi cele mai imposibile obstacole. Oare faptul că soţii Mariş terminaseră facultatea, erau amândoi profesori şi se descurcau uimitor, fără a depinde de alţii, nu era o demonstraţie în acest sens?
Doamna OH, pe parcursul celor cinsprezece ani de când era în învăţământ, se ferise de favoritisme. Chiar dacă în sufletul ei ar fi avut o predilecţie faţă de anumiţi copii mai inteligenţi, se ferise s-o arate făţiş, ştiind ce impact ar putea să aibă atenţia ei în sufleţelele celorlalţi mai puţin dotaţi. Cu Adina însă se petrecu cu totul altceva - fusese atinsă în cea mai sensibilă coardă a fiinţei ei avidă după maternitate, dar resemnată în faţa neîmplinirii. Şi aceste sentimente se consolidară şi mai mult când descoperi în această fetiţa *o* inteligenţă remarcabilă.
Era pentru prima dată în viaţă când se confrunta cu imaginea felului cum ar fi trebuit să arate propria fiică, dacă ar fi avut-o-Acestui gând, deşi îşi dădea şi ea seama că este absurd - o fantas-

magorie copilărească - nu îi putea rezista, mai ales că fetiţa îi arăta şi ea o dragoste sufocantă. Alimentată de astfel de gânduri, marcată de particularităţile propriei vieţi, doamna Oii nu se mai împotrivi drăgălăşeniilor Adinei, ba chiar îi făceau mare plăcere. Şi, oricât de mult acuzase ea şi se ferise de concesii, acum cedase. în cazul Adinei, care se dovedea a fi un copil supradotat, nu era oricum nevoie de privilegii în notare.
Pe parcursul celor patru ani se stabilise o legătură profundă între învăţătoare şi Adina. împreună cu soţul ei, le propuseră părinţilor să o lase să găzduiască în casa lor, unde condiţiile ar fi fost incomparabile cu cele din cămin. Părinţii însă, care dibuiră cu uşurinţă slăbiciunea doamnei Oii pentru fiica lor, refuzară, amintin-du-i că pentru reuşita în viaţă, micuţa nevăzătoare nu trebuie nici prea mult cocoloşită. Până la urmă, datorită unui concurs de împrejurări, pentru binele fiicei lor, acceptară. Datorită condiţiilor grele din cămin - nu aveau căldură şi apă caldă, numai uneori - Adina se îmbolnăvise de pneumonie.
între timp, ieşi la iveală cel mai mare obstacol care o împiedica pe buna învăţătoare să se bucure de această fetiţă minunată:
- Eu nu pot cu nici un chip să stau aici, când ştiu că draga mea Lavinia suferă atât de mult fără mine. Dacă eu nu sunt cu ea, cine s-o ajute? Nu ştie nici măcar să-şi lege şireturile la papuci, iar eu fac acest lucru cu mare plăcere. Mi-a povestit cât de mult trebuie să se roage de colegele de cameră să o ajute. De multe ori când ne-am întâlnit era cu şireturile desfăcute şi a fost nevoie să i le leg eu. Sărăcuţa de ea, eu ştiu că de-abia poţi să mergi fără să cazi în nas când şireturile îţi atârnă. Am mai păţit şi eu că am mai uitat să mă leg la şireturi, dar pînă la urmă, ca să nu cad, tot a trebuit să mă nplec şi să le înnod.
- Ai un suflet generos, o admirară soţii Mariş. Ai fi în stare să renunţi la confortul din casa noastră, la jucării, la casete şi discuri numai ca să o ajuţi pe Lavinia?
Cu speranţa că poate într-o zi totuşi va răsări soarele împlinirii după grei nori de aşteptări şi dezamăgiri, cei doi soţi strânseseră multe şi minunate jucării. Adina, care şi ea avea acasă o

grămadă, nu crezuse totuşi că lumea jucăriilor poate fi chiar atât de vastă şi felurită. Păpuşi care mergeau şi vorbeau, căţeluşi care dădeau di»

cap şi lătrau, un ursuleţ panda, fără să priceapă cum se putea face asta, dirijat de un buton urca în grabă o scăriţă, scoţând nişte sunete tare drăgălaşe, o maimufică microbistă se legăna cu o minge sub braţ şi cânta cu voce groasă o melodie amuzantă, şi multe alteîe.Jj Pe lângă această lume de basm a jucăriilor, care o vrăjise cu totul, Adina descoperi o mulţime de casete şi discuri cu poveşti, piese de teatru şi cântece drăguţe. Erau atât de multe şi interesante, încât a zi întreagă nu se plictisea să exploreze toate acestea. Extaziată, avea impresia că nimerise din nou într-un parc al distracţiilor, şi bogata-i imaginaţie îi dădea şi nespusa satisfacţie de a se simţi în pielea cuceritorului personaj din poveste: Alice.

- Da, răspunse ea cu oarecare greutate, da! mai adăugă apoi cu mai multă hotărâre, după o scurtă pauză de gândire... deşi îmi pare tare rău că n-am reuşit să ascult toate casetele şi discurile. Ce mult mi-ar fi plăcut!
- Atunci rămâi măcar până le asculţi pe toate.
- Durează mult, iar pe Lavinia nu mai vreau să o las nici măcar o zi să mai fie singură.
- Şi totuşi, nu-ţi pare rău?
- Ah, dacă aţi şti cât de greu mă despart de ele, dar Isus a spus că trebuie să iubeşti mult de tot pe Dumnezeu, iar celor din jur să le dai ce ţi-ar plăcea ţie să primeşti şi să le faci aşa cum ai vrea să ţi se facă ţie.
- Tu vrei să ne uimeşti de-a binelea? De unde ştii tu aceste lucruri?
- Mi le-a citit din Biblie tanti Măria, bunica lui Emanuel, de care v-am spus deja atât de multe, eu am văzut că şi ea tace la fel, însă ea spune că singură nu poate, că Isus o ajută. La început n-am putut nicidecum să înţeleg cum vine asta, dar până la urmă, tot am descoperit secretul.
- Spune-ni-l şi nouă!
- O, doamna Oii, nu ştiu dacă o să pricepeţi aşa pur şi simplu, că eu tot am încercat să-i fac să înţeleagă pe mami şi taţi, dar nu am reuşit. Mă tot întreb cum se poate ei, care sunt atât de deştepţi şi citesc atât de multe cărţi, să nu înţeleagă lucruri atât de simple-Eu nici măcar nu ştiu încă să scriu şi să citesc bine, dar tot înţeleg-Tanti Măria mi-a explicat că lucrurile acestea se înţeleg cu inima, cu sufletul, dar şi mami şi taţi au suflet, şi atunci cum?...
- Hai, spune-ni-l şi nouă, poate totuşi o să pricepem, o să ne străduim s-o facem cu inima!
- Nu prea ştiu cum să explic D& exemplu, când am icsst *m* parcul de distracţii din Budapesta,* uncie rrri-a pj&cut tare moft, când aut ieşit de acolo am plâns în hohote <&■ *tumk* l*w mi-a mai f^W^ im acum, deşi la dumneavoastră e aproape fcît«fât de minunat <S& «colo, când mă gândesc că vreau să plec de aiclpţsitru a & ajuta, p^latinia, nu-mî mai vine absolut deloc să plâng. Nu*pot să spe« că- fflt&crfi paîs rău şi că nu mi-e greu să mă despart de toate aceste mittujtaţil, <fep m-am rugat şi dintr-o dată am înţeles, nici ea nu ştiu cum, că a Q aj;uîa pe Lavinia este ceva mai minunat decât toate îucrurile. Mai este însă o problemă - aţi fost aşa de buni eu mine, oare nu-i şi aceasta un păcat, să vă las, iar voi să vă supăraţi că am plecat aşa de repede? Vă spun sincer că îmi pare mai rău de asta decâfi de... da, mai mult decît de casete şi discuri... de ursuleţul* panda şi *d@*...
- Copile bun! o întrerupse; învăţătoarea, ridicînd-o în braţe, sărutând-o şi udând-o cu lacrimi de înduioşare. Ai dreptate, chiar este un secret care se poate percepe doar cu inima, cum micuţii, aşa ca tine, pot înţelege măreţele taine ale dumnezeirii. Mi-e *greu* sa te las să pleci, mai adăugă,

mîngâindu-i cu drag obrajii, dar este într-adevăr mai important să ai grijă de Lavinia. Dar, spune^mi totuşi, mi-a venit acum ideea, n-ar fi o soluţie să vină şi ea aici?
- M-am gândit eu şi la asta şi am şi vorbit cu ea. Dar ea este prea fricoasă şi ar muri de ruşine să stea la învăţătoarea ei acasă. N-am putut, oricât m-am străduit, s-o conving. Ah, doamna Oii! zise deodată, petrecându-şi mâinile în jurul gâtului ei, nu mai fiţi tristă. Dumnezeu e bun şi poate până la urmă, tot vă va da o fetiţă, şi chiar dacă n-ar fi aşa, nu mai plângeţi! Ştiţi ce mi-a spus tanti Măria? Mai important ca orice în lumea aceasta este să îl iubim pe Dumnezeu, chiar şi atunci când lucrurile nu sunt cum vrem noi. Să nu fiţi supărată pe El!
în următoarea zi, Adina părăsi casa învăţătoarei. în fiecare dimineaţă cînd se trezea, imediat ce deschidea ochii, alerga la rafturile cu jucării, iar înainte de a pleca la şcoală o ruga pe doamna Oii să-i pună o casetă sau un disc să asculte muzică măcar cinci minute. De data aceasta însă, nu mai procedă astfel. Se încălţă mult

mai repede ca de obicei şi ieşi pe casa scărilor blocului s-o aştepte pe învăţătoare.
Tot drumul, ca niciodată, Adina fu tristă şi tăcută, cînd ajunse insa la şcoală şi se întâlni cu Lavinia, toată părerea ei de rău, care se iuptase să pună stăpînire pe inimioara ei, pentru că părăsise o lume de oasm, se topi. Lavinia avea iar şireturile descheiate, iar puloverul şi-l luase pe dos. Adina îi legă şireturile, o ajută să-şi ia coreei pulovăraşul, şi pe deasupra îi făcu una dintre cele mai mari bucurii im viaţa ei. îi permise să-şi aleagă una dintre fantasticele jucării pe ur învăţătoarea i le dăruise ei cât stătuse în casa ei. Dar Lavinia îşi îlese tocmai jucăria pe care Adina o adora cel mai mult: ursuleţul panda, care urca scările.
Dacă ochii fizici ai Laviniei ar fi putut percepe materia, cu siguranţă ar fi lăsat jucăria la o parte şi ar fi ales alta, văzând lacrimile de regret care şiroiau nestăvilite din ochii prietenei sale. Adina ar fi renunţat cu bucurie chiar şi la păpuşa care vorbea, deşi îi era şi ea tare dragă, ori la maimuţoiul microbist, dar ursuleţul acela avea un farmec deosebit, îl îndrăgise mai mult ca pe toate celelalte la un loc. Păpuşă şi maimuţoi mai întâlnise şi la alţi copii, dar ursuleţ care să urce scările şi să scoată aşa sunete drăgălaşe, nimeni nu avusese vreodată. Cât s-ar mai fi minunat şi Emanuel de el! Şi ce vâlvă ar fi stîrnit între colegii din clasă, lăudându-se cu el, dar acum!... Lacrimi amare îi curgeau pe bărbie, în timp ce Lavinia trăia cu frenezie unul dintre cele mai frumoase episoade ale copilăriei ei, cu atât mai mult cu cât, în curând, tot datorită atrăgătoarei jucării, deveni, cum nu i se întâmplase niciodată, centrul atenţiei clasei.
Printre exclamaţiile de încântare ale copiilor, atunci când învăţătoarea intră în clasă după o pauză, când Lavinia scosese la iveală preţiosul dar de curând primit, se desluşea clar un râset fericit de copil. Spre uimirea ei, învăţătoarea nu ştia a cărui copil este jucăria. Când îi pipăi faţa, pentru a-l recunoaşte, rămase tare uimită descoperind-o pe Lavinia. De-abia acum se dezmeticea că de fapt niciodată n-o auzise pe această fetiţa retrasă, speriată şi mototoală, râzând. Când înţelese şi motivul fericirii ei, nu-şi putu reţine lacrimile. Ştia cât de mult preţuise Adina jucăria. Dar când o căută, descoperi că stătea deoparte şi plângea.
- Nu ai spus chiar tu, îi aduse aminte, că tot ceea ce vrei să-ţi
^
dăruiască alţii, trebuie să le dăruieşti şi tu, ca astfel să le arăţi că-L iubeşti pe Dumnezeu?

- Ba da, îşi aduse aminte fetiţa, ridicând deodată eroic capul şi ştergându-şi lacrimile. Deşi am ţinut mult la acea jucărie, am putut totuşi să mă despart de ea, ceea ce înseamnă că dragostea faţă de Dumnezeu e chiar mai mare, nu-i aşa?
- Aşa-i, încuviinţă femeia, profund mişcată de mărturia acestei inimi mici, dar care, pentru că însuşi Stăpînul Universului încăpea în ea, putea emana raze atât de calde, tulburător de strălucitoare de iubire jertfitoare.
Oare Adina, care nu înţelegea tainele teologiei, dar îl iubea cu o inimă sinceră pe Cel ce era Dragoste, se întrebase învăţătoarea, va rămâne pe poziţii până la capăt, după ce gustase din dulcile condiţii pe care ea i le oferise, faţă de cele vitrege din internat? Mai ales că aproape zilnic ea îşi reînnoia invitaţia... Ca o adevărată minune dumnezeiască, fetiţa chiar nu dădu înapoi. Dragostea şi dorinţa de a fi alături de prietena ei nebăgată în seamă de alţii erau mult mai puternice. învăţătoarea, dacă lucrase atât de mulţi ani cu copiii, cunoştea modul lor de gândire, specific vârstei, şi acest gest al iubirii, psihologic vorbind, nu putea face parte din lumea unui copil răsfăţat ca Adina. Supranaturalul viu, real, infinit era aievea ţesut în fiinţa ei. Nu putea distinge cum, dar îşi aduse aminte de simplele cuvinte ale acestui copil: numai cu inima, numai cu sufletul poţi discerne aceste taine.
Părea ciudat cum dorinţa de a dezvălui aceste mistere o conduse cu gândul la micuţa şi neajutorata Lavinia... Copii ca ea, în decursul anilor, avusese mulţi, cu siguranţă, copii pe care niciodată nu-i auzise râzând, dar pentru că nu căutase să-i înţeleagă cu o inimă plină de iubire, nici măcar nu-i decoperise. Şi când te gândeşti că atâţia ani ea crezuse că slujba ei de dascăl şi-o îndeplineşte cu multă conştinciozitate! Copiii o iubeau, se înfiora de satisfacţie când mânuţele lor se agăţau de ea, ori îi mângâiau fermecaţi părul lung. Ea le explica răbdător, cu vocea dulce şi caldă, scrierea Braille, citirea şi matematicile, îi asculta şi le dădea, de pe poziţia unui dascăl nespus de sufletist, sfaturi ori mângâieri, cînd aveau nevoie. Având în vedere toate acestea, niciodată nu-şi pusese problema că la înalta ei implicare pentru integrarea lor în viaţă ar mai putea fi

ceva de adăugat. în faţa acestei experienţe însă, înţelese că ceva... poate chiar esenţa din ceea ce ea dorise să dăruiască acestor micuţi, lipsea. Deocamdată nu i se dezvăluise concret ce anume.
Avea acasă, printre multele cărţi în Braille, un Nou Testament. Să fi avut o inimă de piatră şi tot nu ar fi putut să nu-l ia jos de pe raft pentru a-l răsfoi. O dată ce începu să citească primele pagini, nu se mai putu opri. Acolo găsea soluţii pentru probleme şi frământări sufleteşti, cărora nu crezuse că li s-ar putea găsi vreodată un răspuns pe măsură, printre care: de ce Dumnezeu, pe lângă faptul că fusese îngrozitor de nedrept cu ea, lăsând-o o viaţă întreagă să trăiască în întuneric, o lipsise şi de mult rîvnita fericire maternă? Mai presus de orice consumări egoiste care par a avea o justificare, este dragostea care poate acoperi toate, iar Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu a dovedit-o prin sacrificiul suprem. Dacă în Biblie ar fi fost scris numai despre pilda lui Dumnezeu, poate că s-ar fi crezut că omeneşte este imposibil să poţi atinge cele mai înalte culmi ale iubirii. Dar apostolii, oameni slabi şi ei - Petru care s-a lepădat, îoan care fără pic de milă a cerut lui Isus să coboare foc din cer pentru a nimici o cetate, Pavel care a păzit cu plăcere hainele călăilor ucigaşi ai martirului Ştefan - au demonstrat că Isus poate transforma cele mai sălbatice, egoiste şi crude firi, în cei mai desăvîrşiţi ambasadori ai iubirii jertfitoare. întotdeauna conştientizase ideea că adevăratul handicap nu este cel al trupului, ci cel al sufletului, dar abia acum acest adevăr îi era revelat în toată splendoarea lui. Isus, pentru nesinceritatea şi perfidia lor, îi numise pe farisei orbi, iar în Apocalipsa, Isus Cel înviat Se adresează Bisericii din Laodicea:
„Pentru că zici: 'Sunt bogat, m-am îmbogăţit, şi nu duc
hpsa de nimic', şi nu ştii că eşti ticălos, nenorocit, sărac,

T» şi gol, te sfătuiesc să cumperi de la Mine aur curăţit
:   foc, ca să te îmbogăţeşti, şi haine albe ca să te
, - ici cu ele, şi să nu ţi se vadă ruşinea goliciunii tale,
• or tone pentru ochi ca să-ţi ungi ochii, şi să vezi."

Numai acei ochi sunt orbi cu adevărat, care niciodată nu L-au văzut pe Isiis Nenorociţi, săraci, oamenii caută avid prin cele patru simţuri să-şi împlinească idealurile, presupusa lor menire. Când printre ei se găsesc căutători asemenea lor, dezavantajaţi din start de lipsa unui simţ, ei îi consideră săraci, nenorociţi, neştiind că *de*

rapt, conform logicii Providenţei, nici ei, dacă ochii sufletului nu au fost atinşi de alifia vindecătoare a lui Isus, nu sunt mai avantajaţi. Ce este viaţa materială a unui om?... Un abur care se arată puţintel, iar apoi se evaporă, prea scurta strălucire a unei scântei. Ce este orbirea fizică?... O găurică într-o coajă de nucă, pe care oricum, pentru a folosi miezul o îndepărtezi, o arunci la gunoi. Materiei, palpabilului din construcţia umană, îi este hărăzită o viaţă atât de scurtă, Jar miezul dinăuntru, care nu se vede, tocmai pentru că este chipul şi asemănarea Dumnezeului Nevăzut, va dăinui veşnic. Deci, care poate fi considerată orbirea reală? Cea spirituală!

De multă vreme, chiar din copilărie, doamna OH se confrunta cu un vis care până la urmă se transforma într-un chinuitor coşmar, tocmai pentru că aspiraţia arzătoare a subconştientului se contrazicea cu realitatea, cu logica. în vis era ea oarbă, obişnuită ca în realitate cu aceasta, precum oricare semen de-al ei cu simţul văzului. Se născuse aşa, nu văzuse niciodată lumina sau întunericul, şi totuşi o cuprindea (în vis) aşa o dorinţă nestăvilită de a-şi putea măcar o secundă deschide ochii să vadă lumea din jur. în vis se făcea că stătea undeva la soare, iar strălucirea lui, deşi în realitate nu o putea percepe datorită nervului optic atrofiat, lumina îi impunea să ţină ochii închişi. Ah, şi cîtă curiozitate, ce dorinţă nestăvilită i se aprindea în suflet, ca focul soarelui ce-i pârjolea faţa măcar o secundă, doar atât şi gata, să poală deschide ochii pentru a putea admira cerul, culoarea lui, despre care oamenii spun că este minunată, şi norii... Ah, măcar cât ar fi durat o clipeală de ochi şi... ar fi mulţumită! Şi în vis se lupta... se lupta din răsputeri să deschidă ochii şi nu putea, iar dorinţa ei era atât de sfâşietoare... Pe de altă parte însă, acţionează în creier logica ei de zi cu zi, când niciodată nu-i trece prin minte aşa ceva: e o aberaţie, o nebunie, dar ceva din subconştient nu renunţă aşa uşor, iar ea se trezeşte cu mintea obosită, cu dureri de cap şi leoarcă de sudoare.

Bizară senzaţie trăia acum, cînd puţin cîte puţin reuşise să înţeleagă din adevărurile divine, că acel vis ai ei devenise o realitate, dar nu ceva care îţi îngreuiază creierul, dimpotrivă... Cruzimea acelui coşmar se termină în sfârşit, când ochii ei spirituali se deschiseră larg la atingerea lui Isus, dar nu numai pentru o secundă, ideal de neatins, pentru care luptase de atîtea ori în vis, ci pentru totdeauna. Şi nu pentru a putea cuprinde o lume materială, efemeră, ci pentru a admira

încă de aici, cât ar putea fi de frumos cerul veşniciei unde strălucirea „soarelui Isus" o întrecea cu mult pe cea a celui pământesc.

Până să ajungă la toate aceste convingeri, trecură câteva luni, dar o dată ce găsi acest adevăr sublim, nimeni şi nimic n-o mai putu clinti. Bineînţeles că activitatea ei profesională, prin care pregătea copilaşii orbi pentru viaţă, nu putea fi exclusă. Emana din ea dragoste, înţelegere, răbdare... Pe copiii ca Lavinia îi căuta, se apropia de ei, îi mângâia cu palma, ori cu vorba iubirii, se apleca să vadă dacă şireturile nu le sunt descheiate, le înnoda când era nevoie, le explica cum se face un nod, cum se împătură o haină... Zăbovea mai mult la băncuţele celor mai grei de cap şi era

mult mai atentă pentru a-i descoperi pe cei care nu râdeau niciodată.
Stătea în particular mult de vorbă cu ei, iar a doua zi le trimitea, fără ca ei să ştie de unde au primit, o minunată jucărie. Ei veneau a doua zi la şcoală cu jucăria, iar primul lor râset fericit îi umplea inima de bucurie şi ochii de lacrimi. Mai presus de toate însă, pe înţelesul lor, încerca să le imprime scumpele adevăruri divine. Nimic mai presus nu putea fi pentru ei în viaţă, mai util, capabil să-i ajute să-şi depăşească complexele, înfrângerile, neşansele.
De mult Adina terminase şcoala, dar învăţătoarea nu obosea în munca ei. Din pricina regimului comunist ateu, fu ameninţată că dacă nu renunţă la principiile acestea, va rămâne fără slujbă. Dar ea rămase fermă, considerând tot timpul când o ameninţau astfel de furtuni că este mai important să dea vedere lăuntrică încă unui sufleţel de copil orb decât orice alt lucru pe lume. Dumnezeu nu a lăsat-o fără posibilitatea de a-şi cîştiga existenţa, mai ales că încă de pe vremea când Adina îi era elevă, a rămas pe neaşteptate văduvă, soţul ei murind în urma unui atac subit de inimă.
Legătura cu Adina n-a întrerupt-o niciodată. în Cluj, Adina ştia că la şcoala de nevăzători o aşteaptă oricând, cu braţele larg deschise, o scumpă fiinţă ca o mamă. Prin ea, Dumnezeu străpunse pentru prima oară inima acestei femei, însă impactul pe care, la rându-i, îi avu asupra Adinei fu atât de puternic că o marcă pe viaţă. Şi privitor la aceasta, glumind, Adina o numea „tanti Maria 2", iar când se maturiza şi putea discerne în adevărata lor profufl' zime valorile o numea: „a doua persoană pe care am întâlnit-o tfl viaţă substituindu-L pe Regele iubirii"...

CAPITOLUL 7 7

- „Acum, vedem ca într-o oglindă, în chip întunecos, dar atunci vom vedea faţă în faţă. Acum cunosc în parte, dar arunci voi cunoaşte deplin, aşa cum am fost şi eu cunoscut pe deplin .Acum dar rămân aceste trei: credinţa, nădejdea şi dragostea, dar cea mai mare dintre ele este dragostea" (1 Corinteni 13:12-l3).
Şi cum altfel am putea vedea, când puterea înţelegerii este încorsetată de măsura de percepere a simţurilor şi intelectului? Ni s-a dat oare mult ori puţin? Spaţiul contracarează gândirea noastră, dar Dumnezeu tocmai de aceea a părăsit pentru un timp incomensurabilul, supunându-Se limitelor omenirii, pentru a demonstra că nu integrarea într-c lume nelimitată ori îngrădită condiţionează (prea puţin spus) strălucirea fiinţei Lui. Oare nu în mărginirea planetei noastre a triumfat cel mai înalt plan al Iubirii, că însăşi milioanele de îngeri se minunează şi-L adoră pe Creatorul? Dar nu nuinai atât: se niiră îngerii de ceea ce Perfecţiunea Iubirii a putut face, nu prin forţă şi impunere, ci cu armele dragostei, din sărmanul om decăzut. Stau aici, împreună cu voi toţi care aţi iubit-o pe această fiinţă, durerea mă copleşeşte descoperind lacrimi pe feţele dumneavoastră, dar adâncin-du-mi privirea în această oglindă, deşi doar întrezăresc, pot să vă spun ca un dulce alin: acum, cea pe care voi aţi cunoscut-o pe numele de Măria... acum este „faţă în faţă..." Noi avem tendinţa, când ne gândim la moarte, să o punem alături de întuneric şi tenebre... O, dragi ascultători, nu este aşa!... Ea, pentru acei care au avut credinţă, nădejde şi dragoste, nu înseamnă decât începutul adevăratului drum. ^umnezeu ne-a creat să fim veşnici, asemenea Lui! Ne spune în Cartea începuturilor, Genesa, că Dumnezeu l-a creat pe om după c'iipul şi asemănarea Lui. Şi El este veşnic... aşa suntem şi noi... Moartea este doar trecerea spre adevărata viaţă, iar puţinii ani străbă-

tuţi aici sunt şansa, unica noastră şansă de cîştigare a adevăratei vieţi. Dacă limita spaţiului, doar pentru o secundă, ne-ar putea permite s-o zărim pe adevărata Măria, nu ce a lăsat ea în urmă, trupul obosit, stors în ultima vreme de boală şi bărâneţe, am fi peste măsură de uimiţi şi de copleşiţi de

atâta strălucire, că ne-am dori şi noi să lăsăm totul aici deoparte - necazuri, suferinţe şi frămîntări... O adevărată onoare este pentru mine să rostesc, la căpătâiul acestei fiinţe pe care am cunoscut-o, asemnenea cuvinte. Nu făcea nimic spectaculos, însă demonstraţia iubirii, aşa de minunat a învăţat-o şi practicat-o, cum se exprima ea - de la prea Iubitul inimii ei. Chiar prin lucrurile mărunte pornite dintr-o inimă curată, v-a înduioşat, v-a uimit pe toţi... Nu cred că vreunul de aici ar putea să mă contrazică. Gîndindu-mă la cuvintele apostolului Pavel, scrise înainte ca şi el să plece spre patria cerească, afirm că i se potrivesc şi Măriei: a luptat lupta cea bună, şi-a isprăvit alergarea, a păzit credinţa, de acum o aşteaptă cununa neprihănirii pe care o va da în „ziua aceea" Domnul, Judecătorul cel drept. Şi nu numai ei, ci şi tuturor celor ce vor fi iubit venirea Lui. Cu aceste cuvinte, ar fi normal să închei, însă, gîndindu-mă la felul cum ea ar fi vrut să fie, mai adaug: dragii mei, care aţi cunoscut-o, dacă prin viaţa ei de dăruire nu v-a cucerit inimile pentru Hristos, pentru o Patrie minunată, să facă bunul Dumnezeu, cuvintele Scripturii rostite cu prilejul morţii ei să vă lumineze inimile să înţelegeţi: o singură viaţă avem de trăit aici, ea oricum va trece, contează veşnicia...

- Ce vorbe mari! îşi dădeau cu părerea, în şoaptă, sătenii, neslăbindu-l din priviri pe cel care încheiase ceremonialul de înmormântare.

- E atât de tânăr şi te miri cum de poate zice vorbe atât de „cu duh"! încuviinţă o babă cu batic negru de lână, prea călduros pentru începutul de iunie. Cu o mână îşi făcea vânt cu un colţ al baticului desfăcut sub bărbie, iar între degetele celeilalte, pusă la spate, răsucea o floare de busuioc.

- Bună femeie o mai fost! comentă o alta, slabă şi aplecată de spate de atâta muncă. Oricum, nu-i a bine să vorbeşti de rău pe morţi, însă eu cât mă căznii să-mi aduc aminte de ceva rău cu privire la ea, nicidecum nu am reuşit.

- Bine spui, mamă soacră, încuviinţă o femeie mai tânără/ rumenă şi toată pistruiată pe faţă şi pe mâini, împodobită cu inele
şi lanţ mare de argint.

- Viaţă grea o avut sărmana, aşa văduvă. Să trăieşti fără bărbat ai multe greutăţi de dus, dar eu nu prea am auzit-o să se plângă.

- Ia uitaţi-vă la Ana, interveni o alta, cam de aceeaşi vârstă ! cu cea dinainte, plînge. N-am slăbit-o din ochi şi văzui că mereu a ! vărsat lacrimi.Vezi, aşa-i omul - cât trăieşte cineva, nu ştii să-l preţuieşti, însă după ce moare, ce n-ai da să...

- Oho! Că până a cădea beteagă la pat, a tot muncit pentru ei, să nu ducă lipsă la oraş! Oricum, prea mult nu putea ea s-o ajute
| lucrând, cum îi ea aşa handicapată, dar măcar s-o respecte... Vorbea cu ea... Eu n-aş fi îndurat.

- Mai taci, tu, Saveto, că omul e în doliu şi tu îl vorbeşti de rău! Mai bine ne-am alătura şi noi convoiului. Haideţi, mamă soacră, să vă ţin de braţ. Aşa! Şi tu, Saveto, hai să te ţin şi pe tine.
! Dar fii bună şi ţine-ţi gura!

Un cer senin... ici şi colo rătăcite, ca nişte miei înârziaţi la chemarea tălăngilor, ghemotoace de nori plutesc leneş. O boare plăcută îşi flutură cu miros de trandafiri şi flori de cireş mantia. Sunt doi cireşi la intrarea în cimitir şi, ciudat, dau cireşe dulci şi zemoase. Oamenii mari nu se ating de ele, dar copiii, nu ţin seama...

Un tânăr bine făcut, înalt, se ridică pe vârful picioarelor şi rupe o ramura înflorită. în ochii lui negri, languroşi, stăruie tristeţea, dar şi alte sentimente, pe care le lasă să se întrevadă, fără nici o reţinere... Mâna întinsă după ramura de cireş îi tremură uşor, şi apoi întreaga-i fiinţă i se înfioară atunci cînd, după ce o culege, punând-o într-o altă mână delicat întinsă, îi simte fina atingere. Obrajii i se colorează, iar vocii de-abia îi poate stăpâni vibraţiile...

S-au risipit de mult sătenii, fiecare la treburile zilnice, numai cei doi au mai rămas în cimitir. Au nivelat frumos pământul de pe mormânt, au pus în borcănaşe cu apă florile ca să nu se usuce atât

de repede, dar au şi plantat deja tufe de trandafiri. Promiseseră Părinţilor că nu vor zăbovi mai mult de jumătate de ceas, dar, împreună fiind, uitară cu totul de timp, de spaţiu...
în pustietatea cimitirului rămaseră doar ei, cu sufletul apăsat de durerea morţii şi totodată, fără să-şi poată curma dulcile porniri <*le inimilor de îndrăgostiţi. Se întristau la gândul că mergând acasă,

zâmbetul fiinţei pe care o iubiseră atât de mult... vocea-i calda, niciodată nu-i va mai întâmpina...
îşi aduceau aminte de întâmplări sugestive din ultima perioadă a vieţii ei. Chiar dacă ei crescuseră şi erau în ultimul an de liceu, le plăcea în preajma ei să se comporte ca doi copii. Ea era întruchiparea celor mai frumoase amintiri ale lumii copilăriei lor. Acum făceau parte dintr-o altă „lume" - „a celor mari" - cum o numeau când erau ei „mici". Era de fapt tot lumea lor, însă una mai complicată, mai riguroasă, în care dacă nu eşti puternic, rişti să eşuezi în lupta vieţii...
Auzi, „lupta vieţii"! Ei, care parcă mai ieri se luptau care să aibă un loc mai de cinste în poala bunicii lui, ori plângeau în hohote atunci când pierdeau la un joc, se muşcau şi se băteau pentru jucării, visau că într-o zi vor deveni personaje din basme şi se mirau grozav de cei mari că nu gândesc la fel. Se integraseră în această „lume nouă" ca şi cum ar fi fost totul natural, deloc o ciudăţenie, cum li s-ar fi părut pe vremuri. îşi juraseră atunci, vrăjiţi de splendorile copilăriei, că niciodată nu vor părăsi tărâmurile ei, aşa cum făcuseră toţi oamenii mari pe care îi cunoşteau. Hotărâseră cu toată fermitatea că niciodată nu vor fi laşi, nişte trădători ai copilăriei. Nimeni şi nimic nu le va fura visurile, jucăriile, poveştile!... Iar acum, ce bizar! Chiar dacă se întâmpla totuşi să-şi mai aducă aminte de toate acestea, se amuzau fără pic de mustrare de conştiinţă!
Dar unde era oare Adina cea zvăpăiată, care credea că a creşte înseamnă a fi înghiţit de un alt om mai mare decât tine însuţi şi că, de fapt, pentru a rămâne aşa cum eşti, acelaşi om din copilărie, până la bătrâneţe, trebuie să te împotriveşti, luptând cu oamenii mari, „noi". îl învăţase pe Emanuel că, în scopul acesta, trebuia să fie mereu înarmaţi cu o sabie din lemn de brad, pe care o ţineau ascunsă sub pat. Când se va arăta omul mai mare, vor lupta din răsputeri pentru a-l pune pe fuga, niciodată să nu mai aibă curajul să se întoarcă! Făcuseră şi antrenamente serioase de „scrimă" în acest scop. Pândiseră, de multe ori cu sabia pregătită, în timp ce fusese furtună afară şi era cel mai probabil ca nedoritul „Emanuel mare sau „Adina mare" să îşi facă apariţia pentru a-i înghiţi.
Anii trecură... intruşii nu se arătară, însă ei tot se făcură „mari / iar acum, ceea ce altătadă li s-ar fi părut o infamie, îi amuza grozav.
Treceau uşor de la un gând la altul, de la o stare sufletească l[a]
alta... Când amintiri plăcute îi furau, durerea prezentului se evapora cu totul, şi atunci se trezeau chiar în timp ce plantau trandafirii pe proaspătul mormânt, râzând din toată inima. Apoi, când unul dintre ei se dezmeticea din nou la realitate, deveneau dintr-o dată sobri, îngânduraţi, melancolici...
Trecuseră aproape doisprezece ani de când băieţelul acela supărat pe toată lumea se răzbunase, zgâriind-o şi lovind-o cu pumnii pe pirpiria fetiţă nevăzătoare, pentru îndrăzneala de a face aluzie ia handicapul părinţilor lui. El nu ştiuse atunci că ea nu avusese cum să-şi dea seama de infirmitatea lor, tocmai pentru că infir-initatea ei nu-i permisese...
Ulterior, el se agăţase de caracterul ei puternic pentru a se putea ridica deasupra tuturor handicapurilor din sufletul lui. Ea îi redase zâmbetul copilăriei pe buze, dorinţa de a merge mai departe înainte, chiar dacă, încă din fragedă pruncie, viaţa încercase să distrugă în el ce avea mai de preţ.
într-adevăr, soarta păruse a se arăta necruţătoare atunci când îi despărţi. Dar, înainte să se fi produs despărţirea, atât de uniţi sufleteşte ajunseseră, încât, dependenţa unuia de celălalt, nici depărtarea,

nici anii, nici oamenii din jur nu reuşiră să le-o smulgă din inimi.
Crezuseră toţi cei care-i înconjurau că timpul, depărtările, cunoştinţele noi, vor aduce uitarea, dar se înşelaseră. Numărau cu nerăbdare zilele până când împrejurările le creau ocazii de reîntâlnire, şi atunci erau nedespărţiţi. El învăţase de la ea scrisul şi cititul Braille, astfel puteau să comunice prin scrisori. Mama lui, după ce plecă ea şi îl văzu pe el silitor la şcoală şi ascultător, se gândi, condusă de prezumţii nu prea plăcute, că ar fi cazul să o rupă definitiv cu micuţa oarbă. Se temea de ceea ce ar putea însemna pentru fiul ei viitorul, dacă această relaţie ar rămâne în picioare în decursul anilor. Trăia cu impresia greşită că ea, fiind o fetiţă lipsită de văz, se lipise cu toata puterea de el numai pentru a-şi petrece aventuros, în grija lui generoasă, sfârşiturile de săptămână în care venea acasă şi vacanţele. împotrivirea ei crescu şi mai mult când, într-adevăr, cum bănuise, relaţia lor dăinui chiar şi după ce trecură pragul copilăriei. Se zbătu, luptă, suferise, bătându-şi şi certându-şi propriul copil, dar Ana nu-şi împlini scopul. Poate că totuşi ar fi putut până la urmă să câştige (se gândi ea, analizând cu trecerea anilor situaţia de

atunci), însă medicul psihiatru constata mereu că băiatul, chiar dacă aparenţele arătau cu totul altceva, nu era încă integrat fără suferinţă şi prejudecăţi în colectivitate. Copiii, care nu aveau de unde să ştie ce impact pot produce prin jocul şi glumele lor, nu-l cruţau deloc. Era cu adevărat uimitor ce constatase medicul: ceea ce îl ferea de dezechilibru şi îl ajuta să depăşească mari neajunsuri psihologice, era însăşi credinţa în Dumnezeu sălăşluită în inima lui micuţă. Credinţa mergea mână în mână cu relaţia cu acea fetiţă handicapată. Cu ajutorul ei se păstra curată şi nestinsă credinţa din sufleţelul lui.
- Sunt uimit şi totodată consternat! zicea medicul... îmi dau seama de structura lui sufletească, de felul cum ar trebui să reacţioneze în mod firesc, mai ales că a suferit grave lezări sufleteşti, şi totuşi comportamentul lui este atât de neprevăzut. Mi-a povestit, ştiţi şi dumneavoastră, cum ceilalţi colegi l-au învineţit în bătăi pentru că o dată, în loc să le acopere prostiile în faţa învăţătoarei, a spus adevărul curat. Iar a doua zi, când învăţătoarea a vrut să-i pedepsească pentru că-l bătuseră, el i-a acoperit, minţind de data aceasta. Dar nu numai atât - în pauză şi-a împărţit chiar ciocolata cu cei care îl făcuseră să sufere.
- Ah! se văicărea Ana, ştiam eu că aşa s-au petrecut lucrurile, nu a vrut să recunoască în faţa mea, ca nu cumva să fie copiii pedepsiţi. Of, domnule doctor, cum de puteţi aprecia un asemenea comportament? Din el va ieşi un om slab, pe care toată lumea, când va creşte, îl va călca în picioare. Şi asta numai din cauza fanatismului pe care soacră-mea şi fetiţa aceea îl sădesc în el.
- Eu nu sunt cedincios, răspunse medicul, însă ştiind cum ar fi normal să reacţioneze copilul în aceste confruntări, am fost puţin pus pe gânduri. Când l-am întrebat de ce a acţionat aşa faţă de răutatea copiilor, că era foarte îndreptăţit să-i lase să fie pedepsiţi, ştiţi ce mi-a răspuns? „Isus, care iubeşte pe toţi copiii, cred că n-ar fi făcut aşa." Va spun eu, doamnă, fie că e adevărat, fie că nu, că Isus a fost o divinitate, în situaţia dată, având în vedere urmările traumei lui pshice, credinţa lui constituie o adevărată forţă. Eu nu ştiu dacă aş fi putut să-l ajut mai eficient. De aceea vă sfătuiesc sa nu încercaţi să luptaţi să-i nimiciţi credinţa, în care se află această putere lăuntrică a lui. Eu nu am curajul să fac lucrul acesta. Fie că e vorba de o tărie venită din concepţii creştine, sau care au o altă sursa/
eu nu sunt îrnpotiva lor, dacă fac bine pacientului. Eu presupun că, înarmat cu o aşa tărie sufletească, are toate şansele să-şi revină total. Şi, în esenţă, pentru dumneavoastră nu este acesta cel mai important lucru? Iar când va creşte, veţi vedea că va şti singur să selecţioneze adevăratele

valori ale vieţii.
Astfel sfătuită, Ana trebui să renunţe la lupta ei înverşunată, dar nu de tot... Avea ea o strategie a ei prin care credea că va reuşi în viitor să-l desprindă de aceste idei iluzorii, de Adina...Trebuia să aibă răbdare ca el să fie reabilitat cu totul. Culmea era că el fusese reabilitat, însă, devenind un adolescent puternic, stăpân pe situaţii, ea nu mai putea avea o aşa mare influenţă asupra lui. Oricine putea să-şi dea seama că relaţia strânsă din copilăria lor, acum, la adolescenţă, se transformase într-o puternică idilă, deşi în faţa nimănui, nici unul nu voia să o recunoască.
- Este fratele copilăriei mele, zicea ea cu satisfacţie, chiar dacă obrajii împurpuraţi îi dădeau inima de gol.
- Mi-a fost ca o soră, se apăra şi el cu timiditate, apoi alte vorbe pe care ar fi vrut să le rostească, de emoţii, îi îngheţau pe buze.
Ah, dacă ar fi fost posibil să i se citească gândurile, cât s-ar fi minunat toţi de intensitatea sentimentelor lui! Cât fusese de puternică dependnţa de ea în copilărie, acum aşa îi era dragostea. Neastâmpărata care îl cucerise prin agerimea şi caracterul ei puternic, micuţa în faţa căreia copiii nu aveau curajul să grămuşteze, apărătoarea lui, cea care îi fusese alături când o lume întreagă îi arătase aversiune, se transformase într-o delicată domnişoară, în ultimul an de liceu... Admiraţia din copilărie, alimentată şi de părerile celor din jur, se transformă aproape într-o apreciere idolatră faţă de această uimitoare liceeană, care prin inteligenţa ei uimea, cucerea o lume întreagă. Pentru el, era un geniu, la formarea căruia considera că şi el contribuise. Şi era tare mândru de asta!
Nu îi citise el cele mai considerabile opere literare pentru a-i deschide largi orizonturi? Câştigase chiar premii literare pe ţară şi era considerată, încă din primul an de liceu, o valoare... Şi valoarea aceasta era şi mai mult apreciată, avînd în vedere marea ei deficienţă. - Eşti atât de frumos! îi amintea maică-sa mereu cu mândrie, te sorb toate fetele din ochi, iar pe tine numai Adina te interesează. O să mă bagi înaintea Măriei în mormânt cu nebuniile tale...

Nebunie? Oare era chiar o nebunie să iubeşti o asemenea creatură minunată cum era Adina? se gândea Emanuel, privind-o în timp ce, cu un amestec de gingăşie şi sensibilitate, degetele ei pipăiau ramura cu flori de cireş. Urmărise el şi alte fete, dar nu descoperise în nici una atâta rafinament. Adina, chiar dacă era lipsită de simţul văzului, celelalte simţuri în armonie cu sufletul ei măreţ, cu inteligenţa-i genială, aveau o putere uluitoare de pătrundere a lumii înconjurătoare. în ochii lui, această calitate o ridica mai presus de orice frumuseţe fizică feminină...
- Adorabil! exclamă ea, în timp ce nările ei adulmecau mireasma micuţelor flori.
- Şi bunicii îi plăceau, îşi aduse el aminte, iar ea, auzind, zâmbetul de plăcere i se schimbă într-unui trist.
- Da, încuviinţă, îi plăcea să-i culegem şi le punea în vaze. întotdeauna când veneam la voi, pe vremea când înfloresc, mirosea întreaga casă. Dar acum nu va mai fi niciodată aşa... mamei tale nu-i plac, adăugă cu melancolie, dar şi cu oarecare reţinere.
- Dar îmi plac mie şi lui tata...
- Ah, Emanuel, o să-i simţim mult lipsa! zise ea iar, pentru a nu ştiu câta oară.
- Aşa-i, întări el, pus pe gânduri. Parcă nici acum nu mă pot dezmetici că e totuşi o realitate. Mi se pare parcă de necrezut că ajungând acasă, ea...
- Adu-ţi aminte ce ne-a spus de atâtea ori înainte de a muri: adevărata casă este în ceruri. Ne cita versetul din Evanghelia după Ioan:
„Să nu vi se tulbure inima. Aveţi credinţă în Dumnezeu şi aveţi credinţă în Mine. în casa Tatălui Meu sunt

multe locaşuri. Dacă n-ar fi aşa v-aş fi spus. Eu Mă duc - să vă pregătesc un loc. Şi după ce Mă voi duce şi vă voi pregăti un loc, Mă voi întoarce şi vă voi lua cu Mine, ca acolo unde sunt Eu, să fiţi şi voi."
Inima ei, cu adevărat, nu era deloc tulburată. Dimpotrivă. Aştepta moartea atât de temută şi îngrozitoare pentru majoritatea muribunzilor ca şi cum prin ea ar fi trebuit să i se acorde o onoare după care tânjise cu toată fiinţa ei, dar pe care niciodată nu se văzuse vrednică a o merita.
- Aici, parcă nu o pot înţelege, zise el.
- Nici eu nu pot în întregime, mai ales că ea nu se gândea la o mai mare bucurie, fercire şi răsplata decât să fie pentru totdeauna cu Isus. Eu m-aş gândi totuşi si la spendorile cerului, adăugă pe un ton..., ca şi cum s-ar fi ruşinat de ceea ce avea în minte în comparaţie cu Măria.
- Ştii ce, zise el deodată, m-am tot gândit... Dar, cred că tot e mai bine să nu-ţi spun... poate te voi necăji.
- Acum m-ai făcut curioasă. Hai, ştii prea bine ca, o dată ce ai început să-mi spui ceva, nu mai scapi de mine până nu termini.
- Adina, îndrăzni băiatul după un răstimp şi cu forţare în glas, privind-o cu multă atenţie pentru a putea desluşi pe muşchii feţei ei prima reacţie. Adina, pur şi simplu mie îmi place să trăiesc.
- Cui nu-i place? răspunse ea râzând, şi mie îmi place! Ce copil eşti! Dar asta nu este un lucru rău, dimpotrivă:.. Dacă eşti credincios, asta nu înseamnă că nu trebuie să te bucuri de viaţă. Problema este că trebuie să fii conştient că de fapt viaţa aceasta e trecătoare şi, inevitabil, dincolo de mormânt, vei fi pus faţa în faţă cu felul cum ai trăit aici...
- Adina, rosti el strângîndu-i mîna cu putere, dacă ai şti câta nevoie am de tine! O dată cu bunica, am simţit că în mine parca s-a produs o mare ruptură... Nu ştiu cum să-ţi explic... este ca şi cum la început a fost o funie groasă, dar pe care cineva, cu tot dinadinsul a căutat s-o taie... încetul cu încetul... cum picătura de apă roade stânca. Nu e vizibil la început, dar e totuşi real şi vine vremea când se vede. Oftă şi îşi îngropa capul între palme. îi era groază să-i privească faţa. Uneori era o uşurare că nu o putea privi în ochi! O, dar ochii sufletului ei erau mai pătrunzători şi precis că vorbele lui o întristau. Nu putea mărturisi altceva, deşi inima lui ascundea mai multe taine. De ea, în care vedea o adevărată ucenică a bunicii lui, îi era ruşine. I se părea că spuse destul ca ea să poată pricepe adevărul. Acum se aştepta la vorbe blânde, şi totuşi, prin adevărul lor, greu de suportat.
Dar ea zâmbi din nou, ca şi cum nu era nimic grav. Nu înţelegea despre ce era vorba, de fapt nici el nu ştia concret... Precis confuzia aceasta, învălmăşeala de gânduri şi sentimente ciudate, se datorau, cum zicea ea, pierderii acestei fiinţe scumpe. Va mai trebui să treacă un timp să-şi revină şi atunci din nou va fi limpede mintea lui acum

înceţoşată. Erau în ultimul an de liceu. Pentru că de examenul de bacalaureat îl mai despărţeau doar două săptămâni, se simţea gozav de stresat. Visul lui de licean era să reuşească la Facultatea de Ştiinţe Economice, la Universitatea din Cluj, unde şi Adina dorea să-şi continue studiile. Ar fi fost una dintre cele mai minunate aspiraţii din viaţă atinse, să-şi continue studiile alături de ea. Atâţia ani suferiseră din pricina distanţei care îi despărţise, de când începuseră şcolile. Ea îşi petrcuse opt ani departe de casa, pentru a face şcoala gimnazială la Cluj, apoi încă patru ani la Arad, la un liceu special, la care se pregătise ca asistentă maseuză. Ce bine ar fi să reuşească amândoi la Cluj!
- La ce te gândeşti, Emi? îi întrerupse vocea ei caldă firul gândurilor.
El o privi cum ridică fruntea spre el. O şuviţă de păr i-o smulsese vântul, iar acum se juca vesel în bătaia lui. Băiatul o culese şi o aranja după ureche, aşa cum făcea când erau copii. Dar, spre deose-

bire de atunci, ea se trase înapoi, cu obrajii în flăcări. Când erau copii, la un asemenea gest ea răspundea cu râset voios, iar când nu era atent, îi prindea mâna şi i-o muşca în joacă. Unul câte unul, aceste gesturi copilăreşti, familiare ale ei, se topiră. Ciudat, cât îl enervau atunci reacţiile ei jucăuşe. Acum parcă îi era ciudă că ea fusese „atât de cuminte". Dar oare ar fi fost nimerit din partea unei domnişoare o reacţie ca în copilărie - să-i apuce mâna şi să i-o muşte?... Emi râse în sinea lui. Cunoştea teoretic faptul că fetele întotdeauna se maturizează mai repede ca băieţii, dar în cazul lor, nicidecum nu voia să accepte aceasta. Crescuseră împreună şi se maturizau în acelaşi ritm. Adevărul este că întotdeauna pe ea o văzuse mai presus decât el cu o anumită măsură, dar măsura aceea niciodată nu va creşte, poate va scădea, că în fond, chiar dacă ea era supradotă ca inteligenţă, el era totuşi bărbat. Bărbaţii sunt mai puternici şi mai echilibraţi decât femeile. Deocamdată nu se vedea... poate după ce va reuşi la facultate şi va face armata... După ce termină armata, se spune despre băieţi că sunt pregătiţi pentru viaţă, că sunt adevăraţi bărbaţi.

- E târziu, zise tot ea, trebuie să plecăm.

- Da, aprobă el, şi privirea îi căzu din nou, fără să vrea, pentru că îl indispunea, pe o cruce din apropiere, în care se distingea portretul unei tinere. Ce fericită părea când i se făcuse fotografia! Precis şi ei îi plăcea viaţa, ca mie, se trezi el confruntat cu acelaşi gând tulburător. Chiar dacă bunica a gândit aşa, totuşi mie mi se pare cumplită moartea. Vai, zise el cu voce tare, enervat că privirea tot pe lespedea aceea i se oprea, nu-mi place aici! Oare cum am putut sta atâta timp în locul acesta aşa de trist! Hai să ieşim cât mai repede! hotărî dezgustat.

- De ce vorbeşti aşa? se miră ea.

- E o nedreptate! se revoltă el, după ce făcu un calcul. **Numai** douăzeci de ani a trăit, atât de puţin, ca şi cum noi am avea de trăit doar un an şi atât.

- Emi, dar ce-i cu tine?

- Nimic, sunt foarte obosit, şi dacă ar fi să vezi în jur atâtea cruci, te-ai înfiora. Cât ai iubit-o pe bunica şi ai respectat-o pentru crezul ei, dacă ai fi văzut chiar cu ochii tăi ce înseamnă nefiinţa, moartea, tot ca mine ai fi gândit.

- O, Emi, chiar că eşti cu nervii la pământ, hai să mergem, să te odihneşti!

- Dar de ce a trebuit să se întâmple asta tocmai acum, înainte de examene?

- Tu chiar vrei să-L superi pe Dumnezeu? spuse ea cu teamă.

- Tu poţi să vorbeşti uşor aşa, că doar nu a fost bunica ta. Dar, ia să te văd dacă o să fie altfel când... Chiar că nu mai ştiu ce zic, se dezmetici el, hai să mergem. Iartă-mă, n-am vrut! o linişti observând că-şi şterge o lacrimă.

- Nu-i vorba de asta, numai că... Suntem amândoi surmenaţi şi uite că vorbim şi reacţionăm aiurea.

El îi culese mâna şi, înainte ca ea să reacţioneze, cum făcea de un timp, de când Adina cea mare o înghiţise pe cea mică, i-o duse la buze. Cu cealaltă mână îi şterse urma sărată de lacrimă de pe obraz. Ea strâmbă din buze şi năsuc, tot aşa cum făcea pe vremuri, când se chinuia să imite iepuraşii. De gestul acesta nicidecum nu se putea debarasa, oricât se străduise, având în vedere observaţiile părinţilor ei. Iar lui îi plăcea la nebunie această strâmbătură, era cea mai clară dovadă că, de fapt, această domnişoară nu era alta decât Adinuţa copilăriei lui, fetiţa care îl vrăjise. Era clar că şi el avusese o mare influenţă asupra ei, dacă de atunci, de când el se sräduise s-o înveţe să facă cu buziţele şi nasul ca iepuraşii, deşi trecuseră ani, ea, ca o relaxare, păstrase acest tic copilăresc.

d.AP\ToLL)L 72

- „Dragostea lui era mai aprinsă ca niciodată, fiindcă o iubea tocmai pentru felul cum era alcătuită şi chiar slăbiciunea ei trupească devenea în ochii lui un farmec în plus. Citise despre bolnăvicioasa

Elizabeth Barrett, care ani îndelungaţi nu putuse pune picioarele pe pământ, până în ziua aceea de nestăvilită patimă, când fugise cu Browing şi se ridicase în picioare pe pământ şi sub cerul liber, ceea ce făcuse Browing pentru Elizabeth va putea face şi el pentru Ruth. Dar mai întâi era nevoie ca ea să-l iubească."

Când ajunse aici, se opri, lăsă cartea să-i alunece moale... Ridică ochii şi o privi. Ca şi cum ea ar fi înţeles gestul lui, înălţă fruntea şi-şi îndreptă chipul spre el, apoi încurcată, de parcă nu ar fi putut suporta flăcările ochilor lui, lăsă ploapele. Era mult mai toridă privirea ţâşnită şi percepută de ochii lăuntrici, care nu se văd, decât de cei care se văd, de ochii de carne. Ea putea citi ce spun privirile lui cu şi mai multă intensitate decât oricare altă fată cu ochii mari, frumoşi (şi în minte îi răsăriră câteva chipuri). îşi aduse aminte că atunci când o cunoscuse, în vremea copilăriei, ochii ei erau nespus de frumoşi, încât pe mulţi îi ducea în derută. Păcat că din cine ştie ce motive, cu timpul, fuseseră acoperiţi de un strat de albeaţă, ceea ce făcea culoarea lor albastru violet să pară a fi un petic de cer ascuns în ceaţă. Dar, cum citise din carte, tocmai slăbiciunea ei trupească devenea un farmec în plus în ochii lui. De multe ori îi trecuse prin minte că dacă ea nu ar fi avut această deficenţă, cât era de superioară în inteligenţă faţă de el, niciodată nu l-ar fi putut iubi. Pe de altă parte, se temea că ea, în ultimul timp, având în vedere relaţia lor, îşi făcea complexe din pricina handicapului. El era un băiat nespus de bine făcut, atrăgător, de care orice fată s-ar fi îndrăgostit cu uşurinţă. începuse uneori să reflecteze la ideile nesuferite ale maică-si, că ar fi o nebunie din partea lui să-şi lege viaţa de o fată oarbă care, oricât de capabilă ar fi, niciodată nu ar putea fi la înălţimea unei femei normale. Dar el o iubea! O iubire pe care nimic şi nimeni vreodată n-o va putea frânge. Cum răspunsese Elizabeth cea infirmă la dragostea iubitului ei, trebuia să facă şi ea: să-l iubească. Atunci, împreună, cum le place şi acum să alerge ca în copilărie pe deal, sub cerul liber, vor alerga pe drumul vieţii. îi plăcea s-o ajute, s-o conducă de braţ, să aibă grijă de ea. Asta îl făcea sa se simtă mai util, îi dădea sentimentul că este un bărbat puternic, pe care ea, fără nici o teamă, se putea sprijini cu toată forţa.

- Cine a fost Elizabeth Barrett? îi întrerupse ea firul plăcut al gândurilor. Se vedea din tonul vocii că în aceste momente era prea puţin interesată de ceea ce buzele rostiseră, dar o spunea numai ca să spargă tăcerea. Cu siguranţă o făcea şi în încercarea de a curma ameţitoarele-i visuri, care semănau de altfel cu ale lui. în stările sufleteşti ale personajelor operei pe care o explorau acum împreună, era nespus de multă asemănare cu trăirile lor. Martin Eden, un marinar lipsit de educaţie, prin Ruth (în mintea lui extaziată de iubire - idealul feminin) ajunge să cunoască tainele poeziei şi ale prozei. Natura este spaţiul feeric în care îşi desfăşoară misterele cele mai profunde opere literare, dar şi o tacită, în aparenţă, molcomă şi totuşi nespus de tumultoasă poveste de dragoste.

Găseau o asemănare izbitoare între povestea aceasta şi povestea lor! Se plimbau şi ei pe dealuri, chiar dacă nu aveau biciclete ca Ruth şi Martin. împreună ajunseseră să cucerească piscuri ale cunoaşterii literaturii. în carte, Ruth fusese cea care îi deschise lui Martin fereastra spre aceste orizonturi, citindu-i cu voce tare. în cazul lor, el, Emi, făcea aceasta. Emanuel purta în geanta lui, pe umăr, cele mai însemnate capodopere ale literaturii universale, pe care le putvise găsi în librării şi biblioteci, când plecau de acasă şi se întorceau doar seara. însemnaţi scriitori ruşi, englezi, francezi, americani şi latino-americani, polonezi etc. îşi triumfau încă o dată succesul în minţile vrăjite ale celor doi hoinari. Totuşi nu aveau aceleaşi preferinţe. Ea era cumplit de îndrăgostită de operele lui Dostoievski şi ale lui Tolstoi, fapt care îl determinase pe el să facă sacrificiul de a-i reciti câteva dintre ele: *Fraţii Karamazov, Idiotul* şi *Ana Karenina.* Cât i se părură de lungi şi plicticoase, doar de dragul ei găsise puterea de a i le citi chiar de trei ori, mirându-se neîncetat

de plăcerea cu care ea savura fiecare pagină. Până la urmă, influenţat de predilecţiile ei, deveni şi el un fan al acestor genii. De la bun început, pe el îl cuceriseră romanele literaturii engleze din secolul al optsprezecelea, care, mai mult decât prin filozofie şi analize psihologice, adevăruri tulburătoare despre viaţă, moarte şi dragoste, se impuneau prin naraţiune. Thomas Hardy, dacă ar fi fost obligat să facă o alegere, era în top.
- Deci m-ai întrebat despre Elizabeth Barrett. Ei bine! A fost o poetă engleză, îi dădu el răspunsul.
- Da? se miră ea. Nu am auzit de ea. Sau poate sa nu-mi mai aduc aminte?
- Tot ce ştiu eu, din literatură, ştii şi tu, zise el râzând.
- O, dragul meu Emi, cât eşti tu de bun! Mi-ai citit sute de cărţi. Cred că... numai să nu rămân în urmă faţă de tine. Ţi-aduci aminte cum stăteam nopţile numai să terminăm cartea începută? Pentru mine era mai uşor pentru că nu-i mare lucru să asculţi, dar tu... şi vocea şi ochii ţi-au fost solicitate, iar acum... O, Emi, dacă din cauza mea tu nu ai să reuşeşti la facultate, eu nu am să mi-o pot ierta vreodată.
- Deci: „Elizabeth Barrett-Browning (1806-l861), poetă engleză, soţia poetului Robert Browning", citi el explicaţia din josul paginii.
- De ce eviţi mereu să discutăm despre asta?
- Pentru că tu mă supraestimezi. Şi nu-mi place!
- Nu mă apăr, poate o fi vorba şi de asta, dar cum crezi că aş putea gândi altfel când tu pui mai mult preţ pe examenul meu decât pe al tău?
El îi acoperi buzele cu degetul:
- Niciodată să nu-ţi mai treacă asta prin gând. Ştim amândoi că oricum tu ai şanse mai mari decât mine, iar dacă s-a întâmplat accidentul acela, să mulţumim lui Dumnezeu că nu a fost mai grav. In cel mult o lună, părinţii tăi o să iasă din spital şi vor fi tare mândri că fetiţa lor e studentă.
- Ah, Emi, îşi aminti ea întristându-se, cât suferă rnami ca tocmai acum când am mai multă nevoie de ea, nu mă poate ajuta! Eu i-am tot spus să nu se mai consume pentru asta. Dumnezeu Se va îngriji de toate, mai bine ar fi, cum ai spus şi tu, să-I mulţumeas-
că, pentru că, deşi au fost amândoi la un pas de moarte, El nu i-a lăsat. Maşina noastră e toată distrusă, nimic nu a mai rămas din ea. O, se înfiora ea, îţi dai seama ce ar fi putut să se întâmple! îmi pare rău de ei că suferă cel mai mult pentru că nu pot fi alături de mine în preajma examenelor. Am încercat să le curm această durere, povestindu-le cu câtă tragere de inimă mă ajuţi tu. Sunt complexaţi însă, ca şi mine: din cauză că îţi dedici prea mult limp mie, tu ai redus peste măsură din timpul tău de pregătire. Şi, te rog, nu mai spune niciodată că eu aş avea şanse mai mari decât tine. Ţie îţi place să mă supraapreciezi şi când colo spui că eu o fac faţă de tine. Şi tu ai luat bacalaureatul cu note mari. Iar pentru facultate, părinţii tăi au făcut mari sacrificii să iei ore în particular. Nu, Emi, deja chiar e prea mult! De mâine mă laşi să mă descurc singură, iar tu vei învăţa non-stop.
- Ca şi cum n-aş învăţa de fel, se apără el ca un copil mic. După ce ne despărţim, tu ce crezi că fac? E suficient timp.
- Noaptea! Nu, Emi! Lasă, că mie îmi este suficent să am trasă pe casete jumătate din materie. Dacă aş intra şi pe ultimul loc, ar fi nemaipomenit.
- Cu jumătate din materie, ai toate şansele să nu intri deloc. Nu vreau să riscăm. N-ai să mă înduplеci nicidecum, şi o ştii prea bine, hotărî el pe un ton categoric, frângându-i intenţia de a lua cuvântul, printr-o nouă atingere a buzelor ei cu degetul lui. Am eu ambiţia asta: să le demonstrezi tuturor de ce eşti în stare. Poţi să intri pe primul loc, sunt convins! Cum ai fost mereu îrt capul listei la liceu, vei fi şi la facultate. Să am cu ce mă mândri! »
- Bine, dar la facultate e cu totul altceva, nu este ceva special pentru nevăzători. Să ştii că nu-mi

place cum gândeşti! Dar mi-a venit o idee, asta era! Dacă nu faci cum zic eu, n-am să mai învăţ deloc! Recunoşti că aş fi în stare, nu-i aşa?

- Aceeaşi Adinuţa căreia îi place să mă conducă, să facă numai cum îi place ei, se plânse el. Uneori mă bucur, iar alteori mi-e ciudă că „domnişoara Adina" nu a înghiţit-o de tot pe năzdrăvana şi alintata copilită. Şi ce doreşti, mă rog, Adinuţo, să fac pentru a-mi împrumuta doar zece minute, nu mai mult, maimuţoiul microbist pe care l-ai primit de la învăţătoare?

Râseră cu poftă amândoi, aducându-şi aminte de această fază

din copilărie.

- Nimic altceva, răspunse ea apoi, cu nespusă seriozitate, decât să termini de tras pe casete manualele (ştiu că altfel nicidecum nu te pot îndupleca), iar apoi mă laşi să mă descurc singură. Crede-mă că pot, îl asigură ea. Mult mai bine decât fiind stresată de faptul că tu nu te pregăteşti. Şi acum, gândeşte-te că şi părinţii tai suferă pentru că nu-i asculţi. Visul mamei tale este să te realizezi în viaţă. Nu o poţi dezamăgi! în plus, vom avea nevoie unul de altul la facultate, dar dacă numai unul dintre noi reuşeşte...

- Chiar dacă nu intru, îmi caut de lucru în Cluj şi tot vom fi împreună.

- Iar trebuie să-ţi aduc aminte de armată!

- O, da, armata! Oare de ce trebuie să mai facă băieţii şi armata? Numai aşa, să fie încurcaţi, nu de alta...

- Vai, Emi, ce rău eşti, cum vorbeşti aşa? De fapt, chiar dacă intri, tot trebuie să faci armată, numai că mai puţin, şi nu o să putem fi împreună decât peste un an. Situaţia aceasta mă face să-mi aduc aminte de vremea copilăriei, când datorită începerii şcolii a trebuit să ne despărţim. Nu ştiu ce m-aş fi făcut în momentele acelea grele, dacă nu L-aş fi avut pe Isus! Ce aduceri aminte sublime, pline de farmec: tu pe un genunchi al Lui, iar eu pe celălalt! Şi noi credeam din toată inima că aşa este... Această încredere ne unea, ne păstra sufletele pure, golite de orice simulare, pline de adevărul care străluceşte şi ia ochii tuturor celor din jur. Ştii ce am observat însă, Emi, şi-mi pare nespus de rău, pe măsura trecerii anilor: o dată cu evoluţia gândirii mele, credinţei, dragostei infailibile, copilăreşti, i-am complicat aspectul, lăsând în reflecţii „mature", nesfârşite, să pierd esenţa. M-am trezit însă din nou la simpla realitate, zilele acestea, meditând şi citind din Biblia mea în Braille. Vai, Emi, cum am fost noi de un timp încoace? în întâlnirile noastre am pus preţ pe cu totul altceva decât pe relaţia cu Dumnezeu. Numai El ne poate dărui împlinire şi fericire, stări care, o dată dobândite, nimic nu ni le mai poate fura: nici nereuşita la examen, nici accidentul părinţilor mei. De fapt, (şi îi mulţumesc lui Dumnezeu pentru aceasta) tocmai accidentul m-a făcut în nopţile de nesomn, înfrîntă şi zdrobită, să caut strălucirea Feţei Lui. „înaintea Feţei Tale sunt bucurii nespuse şi desfătări veşnice, la Dreapta Ta." Mi-am adus aminte de acest verset din Psalmi şi de felul cum înainte îl preţuiam. O, cât de mult te poate apropia de Dumnezeu, cu ce intensitate îţi poate descoperi frumeseţea Lui vremea în care nu mai găseşti nici un sprijin în tine sau în alţii, când inima geme străpunsă de săgeţile incertitudinii şi ale suferinţei!

- Ce ciudat vorbeşti, Adi, mă înduioşezi! Adevărul este că nu trebuie să uit niciodată ca tu aşti o adevărată filozoafă. A, exact, mi-am adus aminte: ţi-am făcut rost de o nouă carte de Mircea Eliade, dar numai după ce...

- După ce ne dăm examenele mi-o citeşti, ai vrut să spui.

- Exact, pentru că din *Martin Eden,* uite, vezi şi tu cât mai

avem de citit!
Ea luă cartea deschisă şi măsură concentrată, pipăind cu degetele grosimea paginilor, de-o parte şi de alta.
- **Mai** avem destul, încuvmţă ea, nu suntem nici măcar la jumătate. Şi mă gândesc că în ultimele zile, înainte de a pleca în Cluj, trebuie să mai reducem şi timpul de recreere. Sau, ştii ce m-arn gândit că ar fi mai bine să facem? Să citim şi din Biblie, aşa cum tăceam odinioară. Mai ţii minte cu câtă nerăbdare am aşteptat ca tu să înveţi literele, să te pot asculta citind-o.
- Eu am ajuns Ia concluzia că asta chiar e o copilărie. Dacă nu ai fi avut şi tu Biblie, bineînţeles că era cu totul altceva, dar aşa... liste suficenl să o citim individual, eventual să împărtăşim câte ceva din ceea ce ni s-a parat mai relevant, cum ai făcut tu astăzi, citându-mi
din Psalmi.
- Nu ştiu de ce, Emi, zise ea deodată, şi-şi îngropa faţa în palme, nu ştiu de ce, repetă cu lacrimi în glas: dar... mi-e atât de greu să gândesc, darămite să rostesc, mi se pare că tu... în ultima vreme gândeşti altfel, zise repede ca şi cum se temea de efectul negativ pe care l-ar putea avea asupra lui sinceritatea gândului ei.
- Cum altfel?... se revoltă el. Pentru că nu vreau să citim Biblia împreună? Bine, dacă tu vrei asta, o s-o facem! hotărî. Uite, zise băgând mâna în plasă şi scoţând de acolo o carte învelită în piele - Biblia bunicii - am luat-o cu mine.
- Tu chiar te gândeşti la toate, se miră ea, iar eu care credeam că..., se necăji fata. Făcu din nou cu năsucul şi buziţele, aşa cum o învăţase el că fac iepuraşii, şi gestul acesta involuntar îi trăda

înveselirea.
- Dar tu ce credeai, prostuţă mică? râse el, tachinând-o şi strângînd-o de nas, de o făcu să roşească toată. Şi acum, spune-mi, de unde vrei să citesc?
- Alege tu.
- Draga de ea, cât a citit cartea asta, foile sunt atât de uzate şi însemnate cu creionul, rosti cu nostalgie, în timp ce o răsfoia. Stătea ore în şir.... O citea chiar de două ori pe an, îţi mai aminteşti? Iar noi ne tot miram, oare cum poate să facă asta, că noi, de-abia puteam citi câte puţin şi nu înţelegeam mare lucru. Mergeam la ea, ne explica şi apoi ceea ce citeam avea o dulceaţă, un farmec nespus.
- Când am întrebat-o pe mama, cum se face că tanti Măria iubeşte atât de mult Biblia, ştii ce mi-a spus? E lipsă de cultură. Este doar o femeie simplă de la ţară. Ai văzut tu la ea alte cărţi? N-am ştiut ce să-i spun atunci, acum însă, aş şti, Emi. Am parcurs multe opere literare citite de tine sau în Braille, ascultate de pe casete ori discuri - poezie, filozofie, romane de tot felul - însă, oricât ar fi ele de reuşite, nici una nu poate da un răspuns concret frământărilor şi problemelor reale cu care ne confruntăm în viaţa de fiecare zi. Şi ştii de ce? Şi cei care scriu, sunt tot oameni: supuşi aceloraşi zbuciume, neputincoşi în faţa morţii ori a cursului vieţii, la fel ca toţi semenii lor.
- Ai dreptate, încuviinţă el... Şi eşti atât de profundă...
- Aşa, pe nesimţite, de când am avut necazurile acestea, m-am trezit cu o dorinţă copleşitoare de a analiza viaţa în profunzimea ei. în ultima vreme m-am lăsat dusă de conceptele majorităţii care ig-noră problemele sufleteşti, punând preţ doar pe ceea ce simţi. Mi-am dat seama că astfel am pierdut esenţa a ceea ce am învăţat când eram copii, adică credinţa.
- Chiar că mă uimeşti, pentru că eu nu am observat nici o clipă aceasta la tine. Şi eu am trecut prin aceleaşi situaţii şi atât de mult m-au speriat şi deconcertat, încât la un moment dat credeam chiar că

nu voi mai ajunge la liman. Mi-era teamă să-ţi mărturisesc, pentru că nici o clipă n-am bănuit că şi tu te confruntai cu probleme asemănătoare. Arătai atât de liniştită, pură şi conservată... Totuşi nu înţeleg de ce, dacă tu însăţi ai cunoscut astfel de lupte, atunci când ai observat ceva la mine, ai fost atât de dură? Iartă-mă, te judec prea
aspru. Vin* e a mea. Uimirea ta, ideea că în mintea ta ar fi de neconceput îndoieli şi dezechilibru în ce priveşte probleme pe care le crezuserăm clare, m-au inhibat. Şi câtă nevoie am fi avut amândoi să fim sinceri unul cu celălalt!
- O, Emi, se necăji ea, crede-mă: ceea ce ai văzut tu în mine, vedeam şi eu în tine şi mi-era frică să nu stric, să nu tulbur pacea ta lăuntrică. Ai arătat bunătate şi dragoste, care mă uimeau peste măsură. în mine, parcă toate acestea, secaseră. Tu ai avut puterea de a-ţi consacra timpul pentru a mă ajuta pe mine să reuşesc. Rişti mult, însă eu, în dorinţa avidă de a reuşi, am lăsat-o cu totul deo-parte pe scumpa mea Lavinia. N-am fost în stare de când am terminat şcoala nici măcar o vizită să-i fac. Şi ştiu bine cât de mult doreşte să ne întâlnim, câtă bucurie ar produce în sufletul ei măcar o oră în care să fim împreună. Da, acum îmi aduc aminte că în cimitir, după înmormântarea bunicii, ai încercat să-mi spui ceva. Nu te-am luat prea în serios, pentru că era imediat după înmormântare şi am crezut că împrejurările te făcuseră mai susceptibil. Era firesc să gândesc aşa, spune şi tu...
- Da, ai dreptate! înainte de moartea ei aveam senzaţia că începusem să mă clatin. Prin ea primisem lumina lăuntrică şi spiritualitatea ei puternică era proptealа mea. De aceea, atunci când a murit m-am dezechilibrat de-a binelea. Nu mai aveam puterea de
discernere...
- îţi aminteşti că ei nu-i scăpase acest aspect? Spunea că moartea ei ar trebui să fie un beneficiu pentru noi. Tocmai pentru că noi ne obişnuîserăm să-L vedem pe Dumnezeu numai prin ea. Nu puteam pricepe de ce vorbea astfel. Ziceam că şi-a pierdut coerenţa în gândire, datorită bolii care o măcina, ori că spune aşa, doar pentru a ne linişti. De-abia apoi, când am rămas, cum te-ai exprimat tu: fără „proptеala oferită de spiritualitatea ei", am descoperit că avea dreptate. După ce ea a murit, am fost invadată de aşa multe întrebări fără răspunsuri, pe care atât de simplu le rezolvam altădată, cerându-i ei lămuriri. Nu mai aveam unde să mă duc, mi se închisese parcă orice portiţă de ieşire. O dată cu ea mi se părea că şi Dumnezeu plecase din viaţa mea. Era mult mai comod să luăm de-a gata, din vorbele ei, în urma unei relaţii vii cu Dumnezeu, adevărul, decât să ne mai ostenim să-l căutăm noi înşine. Aceasta, pe măsură

ce am crescut şi viaţa a devenit mai complicată, a ajuns să nu mai acopere nevoile noastre lăuntrice. De pildă, atunci când am terminat liceul, nu ştiam dacă e bine sau nu să mă duc la o petrecere dată de colegii mei, iar sfatul ei atât de înţelept mi-a fost suficient. A fost simplu să-l iau de-a gata şi să-l pun în practică. Acum, când părinţii mei au avut accidentul, nu ştiam cum să mă raportez la situaţia dată în relaţia cu Dumnezeu. Să fiu groaznic de revoltată, să mă resemnez, sau... nu ştiam... Situaţia aceasta m-a împins să caut eu însămi singură pe Dumnezeul de care ea îmi spusese, să-mi doresc cu ardoare răspunsul şi să fiu sigură că este cel adevărat.
- Şi l-ai găsit?
- Nu în totalitate. S-a petrecut ceva în interiorul meu care mă face să gândesc ciudat, având în vedere felul cum eu mă cunosc. Aş vrea să-mi fie revelat acest adevăr suprem, cu orice riscuri. Mi-aduc aminte de felul cum tanti Măria ne explica relatarea din Evanghelii despre femeia care, copleşită de dragoste pentru scumpul ei Mântuitor, a spart un vas de alabastru cu mir foarte scump, pentru a-I spăla picioarele cu însuşi părul ei. Dumnezeu a pus în interiorul fiecărui om o frumuseţe spirituală inimaginabilă... e însuşi chipul Lui... Dar strălucirea dumnezeirii nu poate fi văzută într-un pământean, decât dacă reuşeşte să treacă de zăgazurile pământului, materia din care e plămădit,

e vorba de carnea aceasta, trupul cu plăcerile lui egoiste... Am înţeles că nu am altă şansă decât a proceda ca femeia: să-I permit lui Dumnezeu să fărâmiţeze vasul pentru a scoate din el esenţa, acel mir scump... Am ezitat mult înainte de a lua hotărârea de a alege această cale. îmi era frică de durere, necazuri, suferinţe prin care ştiam că numai aşa va putea fi zdrobită partea din afară: îndărătnicia mea, ego-ul meu. Şi tot zbătându-ină astfel, mi-am dat seama că mai multă suferinţă decât a avea un creştinism de suprafaţă nu există. Am ales deci calea de a-I dărui lui Dumnezeu totul, cu orice riscuri.
- Orice ai spune, Adi, dacă tot am ajuns să fim sinceri unul cu altul, ideile astea mă înspăimântă. Mi se pare că tind, cum ne spunea un profesor ateu, să despersonalizeze omul, să-l facă să meargă doar într-o singură direcţie, ca un cal care nu vede decât înainte. Buni era bătrână şi singură, ce-i mai rămânea altceva de făcut, dar noi suntem tineri, ne place să trăim, să ne bucurăm de viaţă. Eu nu pot să cred că un om care e zdrobit în viaţă mai are putere apoi să se bucure de ea, ba mai mult, să fie de folos şi altora năpăstuiţi şi întristaţi.
- Bine, dar buni nu ne-a demonstrat-o?
- Da, ai dreptate. Chiar dacă îmi mai trec prin minte tot felul de gânduri ciudate, fiind sincer cu mine însumi, pilda ei întotdeauna mă dezarmează. Dar, ia spune-mi: tu chiar ai fi în stare să accepţi orice în viaţă pentru a ajunge pe culmi spirituale de unde să poţi întinde o mână de ajutor şi altora?
- La început, cum ţi-am mai mărturisit, am stat la îndoială, îmi era teamă de necunoscut. Ce rost are? mă gândeam. Dacă asta implică cine ştie ce dureri pe pământ, n-ar fi mai simplu să tind după ultimul locşor din cer? Am înţeles că ar fi vorba de un egoism fără precedent. Dumnezeu a dat *totul* pentru om, însă cere totul de la el. El i-a şi pregătit totul, omul trebuie doar să accepte să ia. Şi dacă a avea o comoară veşnică trebuie să suferi puţin, dureri care oricum trec în lumea asta, oare nu merită?
- Chiar că nu mai înţeleg nimic din ce spui. Mă uimeşti şi mă înspăimânţi.
- Cred că eu însămi nu sunt încă pe deplin lămurită, zise ea, ridicându-se şi scuturându-şi picioarele amorţite. îmi este teamă, adăugă clătinând din cap îngândurată, psihicul feminin este foarte imprevizibil. Femeile se lasă conduse de senzaţii şi gânduri care pe moment li se par nespus de importante, apoi uită...
- Nu degeaba vrei să urmezi facultatea de psihologie, zise el amuzându-se. I se părea tare caraghios că „fetiţa lui" a ajuns să vorbească atât de dezinvolt despre psihologia feminină, ea însăşi văzându-se ca făcând parte din această categorie. Din copilărie, îşi aminti el, în ea erau pregnante aceste particularităţi specifice: cât se arăta ea de puternică, tot o găsise el plângând pe ascuns, iar de tre-cerea de la o stare sufletească la alta, să nu mai vorbim. Dar oare structura lui sufletească nu semăna cu a unei femei? Fiind sincer cu el însuşi - trebuia să recunoască cu multă ciudă - avea o structură sufletească destul de slabă. Se învăţase să depindă de Adina, să lase ca părerile ei să-l domine. Mai era ceva care îşi lăsase o mare amprentă asupra caracterului său slab: cocoloşelile maică-si. Dar acum, ce sens avea să se gândească la toate astea, oricum este ştiut

ca băieţii se maturizează mai târziu ca fetele!
Hotărâră să citească din cartea *Faptele Apostolilor.* Tare plicticoasă i se mai părea lui Biblia, mai ales că toate întâmplările scrise în ea îi erau foarte familiare din copilărie. Ce, nu ştiau amândoi destul de bine din cartea aceea de copii întâmplările prin care trecuseră apostolii? Atunci de ce ar

mai fi fost necesar să citească? Pe măsură ce citea, păstrând în minte nedumerirea faţă de ideea zdrobirii, a despersonalizării, se părea că însăşi viaţa apostolilor îi dădea un răspuns. Ca şi cum Dumnezeu ar fi ascultat convorbirea lor, iar acum, bizar, tocmai prin ceea ce se întâmplase cu aproape două mii de ani în urmă, căuta să-Şi apere cauza, adevărul infailibil. (Realitatea e că oamenii întotdeauna au fost la fel.) Petru se lepădase de Domnul, dar în urma acestei înfrângeri cumplite din viaţa lui, se ridică un alt om. Despersonalizat? Slab, care merge ca un cal înainte, fără a privi în jur? Nu! Acelaşi Petru care exterioriza puternica voinţă de a se bate cu sabia până la ultima suflare pentru Isus, când ajunge în faţa situaţiei critice, nici măcar nu are puterea să recunoască faptul că şi el era un ucenic al Lui.
în cartea *Faptele Apostolilor* este un cu totul alt om. Are tăria de a mărturisi cu preţul vieţii lui despre Mântuitorul în faţa mulţimii, dobândeşte o personalitate extraodinară, aşa încît poate cânta şi se poate bucura cu picioarele torturate în butuci. De-abia acum, Emi începea să înţeleagă: este vorba de o golire a personalităţii umane egoiste, vulnerabile, stricate şi înlocuirea ei cu cea mai valoroasă personalitate, cea îndumnezeită, capabilă să triumfe deasupra oricăror situaţii pământeşti. Ce a făcut personalitatea umană a lui Pavel? A căutat să distrugă vieţi doar pentru a-şi satisface setea răzbunării doctrinare. întâlnirea cu Isus însă, îl zdrobeşte cu totul... şi e numai începutul. Duce o viaţă grea, e persecutat şi prigonit, închis, torturat, dar noua-i personalitatea care srăbate e invincibilă, atât de strălucitoare, încât razele ei au străbătut veacuri, a influenţat miliarde de vieţi.
îi explică şi Adinei cum i se revelase adevărul pe măsură ce citise. Şi era atât de fericit! Amândoi, extaziaţi de viaţa apostolilor şi impactul pe care vieţile lor îl avuseseră asupra oamenilor de pe pământ, din generaţia lor, influenţând cursul istorei omenirii, îşi doreau experienţe asemănătoare. Ce minunată era Biblia! Oare cum
putuse să stea pasiv faţă de această carte scrisă sub inspiraţia lui Dumnezeu, frământându-se atâta vreme? Citind-o cu o inimă deschisă (lucru atât de simplu!), cărări întortocheate şi întunecoase ale vieţii deveneau deodată netede şi luminoase. Ce nebuni sunt oamenii! Preferă să se complacă în oricare alte soluţii decât să caute într-un mod atât de simplu şi accesibil oricui, adevărul. El nu va mai face aşa ceva niciodată!
Statură până noaptea târziu pe deal. Aveau multe să-şi spună! Dintr-o dată inimile li se deschiseră şi căpătară curajul de a-şi mărturisi ceea ce îşi aminteau că greşiseră în faţa lui Dumnezeu. Ea fu excesiv de sinceră, dar el nu reuşi cu totul. Găsise totuşi tăria să-i mărturisească lucrul acesta, iar ea îi arătase multă îngăduinţă, liniş-tindu-l că nu toate lucrurile se pot rezolva deodată. Retrăiau parcă sublimele momente ale copilăriei, când în inima lor micuţă, Lumina lumii pătrunsese, iar ei se hotărâseră să ducă o viaţă frumoasă. Sa dea la o parte păcatul.
Când ajunse acasă, pe Emanuel îl aştepta maică-sa, grozav de înfuriată. în ea se acumulase atât de multă suferinţă din cauza comportării lui, total diferită faţă de ceea ce visase pentru el, încât în ultima vreme nu se mai putea controla nici faţă de el. Şi întârzierea lui o înnebunise de tot. Răbufnea cu o forţă nestăvilită. Nimeni şi nimic nu-i mai putea sta în cale pentru a i le arunca toate în faţă acestui copil rebel. Nu se poate spune că tot ce îi reproşa era ceva nou pentru el. I le repeta întruna, indiferent de circumstanţă. Considera că fiind mama lui avea dreptul să o facă. îi dorea numai binele! Mai bine să moară ea, îi spuse, decât să-şi nenorocească viaţa alături de o soţie handicapată! Nu-i repetase de atâtea ori... de atâtea ori?!... Nu văzuse el cu propriii lui ochi că handicapaţii sunt oameni rataţi, marginalizaţi, nefericiţi? Viaţa lui alături de o handicapată ar fi o umilire pe viaţă. Nu a suferit ea destulă ruşine din cauza imperfecţiunii trupeşti? Râdeau copiii, dar şi oamenii mari pe stradă de mersul ei, iar ea trebuia să îndure. Să-şi bată joc şi de el, fiul ei frumos şi inteligent, când va ieşi în lume cu o soţie oarbă? Asta niciodată!
- Eu am s-o omor! Da!... Fac o crimă, şi ştii că aş fi în stare pentru tine. Mai bine eu în închisoare, iar tu liber, eliberat de jugul acesta, de blestemul... E un blestem peste noi să avem în familie astfel

de oameni. Te-ai gândit vreodată că ar putea, dacă vă căsătoriţi,

să-ţi facă un copil orb? De ce taci? Spune!
Turbată de furie, îl lovi cu dosul palmei peste faţă. Nu mai făcuse asta de mult. Urmă şi a doua palmă. Primul lui impuls fu sa o prindă de încheietura mâinii. Putea să o facă uşor, pentru că era mult mai puternic decât ea. Suportă totuşi cu vitejie. După asta, simţind că nu mai rezistă, vru să plece în camera lui, dar ea îi baricadă drumul. începu din nou şi nu mai termina, iar el simţi că-şi pierde controlul. Zăpăcit de-a birtelea, se gândi că ar fi cel mai bun lucru s-o dea la o parte din cale şi să fugă, să se închidă apoi până dimineaţă în camera lui. O împinse pentru că-i stătea în cale. Ana se dezechilibra şi căzu. Se lovi la buză şi sângele-i ţâşni. „E mama mea, dar e o fiinţă tare rea!" se gândi băiatul. „Aşa-i trebuie!"
Dădu să plece, s-o lase aşa acolo, dar îşi aduse aminte de ceea ce hotărâse astăzi împreună cu Adina. Oare până aici ţinea hotărârea lui? Nu! Dacă acum va reuşi să treacă peste asta, va fi un învingător, dacă nu... La urma urmei, ce era chiar aşa de greu să se aplece asupra ei, să-i întindă mâna, să-i şteargă dâra de sânge şi să-i ceară iertare? Doar era mama lui... biata lui mamă, care în felul ei lupta ca o leoaică pentru fericirea lui, neştiind că greşeşte? Se aplecă deci asupra ei, dar ea, peste măsură de surescitată, îl împinse din nou.
- Să nu mă atingi! urlă în disperarea-i. Totul numai din cauza ticăloasei aceleia! Dar am s-o omor cu mâinile mele. Tu nu ma crezi, dar ascultă-mă, jur pe ce vrei tu, că aşa fac dacă nu rupi legătura!... Jur că... Şi vorbele i se frânseră sub lovitura palmei lui.
Nervii lui cedară. O lăsă trântită pe jos şi părăsi casa. Cât fusese de minunată ziua, atât de îngrozitoare a fost toată noaptea în care hoinări în neştire pe dealuri. Unde era Dumnezeu, dacă îl lăsase să facă o asemenea faptă nesăbuită, să-şi lovească propria mamă? De ce mai există în om conştiinţa care îl chinuie atât? Mai bine să nu cunoşti nimic decât să eşuezi după aceea. E mai cumplit! Să fi fost oare întâmplarea aceasta începutul zdrobirii, ca în cazul lui Petru? Dacă Dumnezeu îi tratează aşa pe oameni, e peste măsură de crud şi el nu va putea să suporte. în ultimul timp, afectat de vorbele mamei sale, care încerca în toate felurile să înăbuşe credinţa din el, nu mai avusese conştienta păcatului. Se ferise ca Adina să afle că fusese chiar la o petrecere cu băieţii de la liceu, unde, curios cum este gustul vinului, se îmbătase criţă. Cum ar fi putut să-i mărturisească Adinei în seara aceasta, pe deal, chiar daca inimile lor se deschiseseră mult faţă de celălalt? Maică-sa însă, în urma comportării lui, îl încurajase.
- Aşa e viaţa, dragul mamii, şi tu trebuie să te bucuri de ea.
- Dar, mamă, îi răspunsese el atunci, mustrat de conştiinţă, sunt un mare păcătos. Trebuie sa mă rog ca Dumnezeu să mă ierte,
ce rău îmi pare!...
- Ţi-am mai spus de atâtea ori şi ţi-o mai repet: să-ţi iasă din cap ideile astea fanatice ale Măriei, mai ales acum când ea a murit. Tu nu eşti un păcătos, dragul mamei...
Tu nu eşti un păcătos, nu... nu... nu... Vorbe repetate mereu şi mereu din copilărie. Atunci era copil şi copiii sunt puri, n-au păcate, iar acum, în tinereţe, avea justificarea că trebuie să-şi trăiască viaţa. Şi lui îi plăcea să trăiască! Da, îi plăcea, şi în cazul acesta, ideea păcatului chiar că era jenantă, îl sufoca. Nu era mai simplu să vadă şi în atitudinea pe care o avusese faţă de maică-sa o cădere nervoasă? (Fusese îndreptăţit să se comporte aşa, pentru că ea ameninţase cu moartea pe iubita lui.) Asta l-ar fi lăsat să doarmă liniştit, chiar dacă ea toată noaptea ar fi gemut întinsă pe jos. Ei, nici

chiar aşa! Dar decât să hoinărească noaptea pe dealuri...
Acceptă totuşi, într-un târziu, negăsind nici o altă soluţie, adevărul pe care îl experimentase copil fiind: Isus îţi iartă păcatele, tu doar trebuie să le mărturiseşti... în copilărie, crezul acesta fusese atât de simplu de acceptat, dar maturitatea complică lucrurile...
Spre dimineaţă sosi acasă. Mintea îi era amorţită, reflectase în toate felurile ce va spune, ce va face când va da ochii cu ea, dar şi cu taică-său, pe care atunci când el ieşise îl auzise intrând pe uşa din spatele casei. Fiind surd, nu auzise nimic din cele petrecute. Când o găsise pe maică-sa întinsă pe jos, cu buza spartă, cu urma palmei greoaie pe faţă şi aflase că el fusese de vină, cât o fi suferit sărmanul! Ajuns în faţa porţii, îl părăsiră toate puterile. Şi poate că ar fi făcut din nou cale întoarsă, dacă n-ar fi apărut Ana în întâmpinarea lui. Era vânătă la ochi şi faţa îi era crispată. Se vedea că nu dormise nici ea toată noaptea şi se chinuise cumplit. Nu-i reproşa nimic. Tremura toată şi el ştia că face eforturi enorme să se stăpânească. O, sărmana de ea, cât nu s-o fi chinuit, frământată de aceleaşi idei ca în noaptea când, copil fiind, în urma incidentului din curtea grădini-

ţei, nu se întorsese noaptea acasă. De data aceasta însă se mai adăuga şi suferinţa cumplită, că propriul ei fiu a ridicat mâna asupra ei. îmbătrânise parcă noaptea aceasta cu mulţi ani. îl cuprinse o milă şi o duioşie copleşitoare:
- Iartă-mă, dragă mamă, izbucni deodată şi, cuprinzându-i mâinile, i le sărută. Iartă-mă... Dumnezeu cred că mi-a iertat acest păcat, acum dacă poţi şi tu...
- Numai oamenii slabi îşi cer iertare, bărbaţii adevăraţi, nu. Şi în fond, cu ce ai păcătuit? Se poate întâmpla oricui să se piardă cu firea. îmi pare rău de tine, dragul mamii (izbucni într-un torent de lacrimi) că suferi degeaba. Ideea asta a vinovăţiei te omoară pe tine. Oare cât să mai lupt împotriva ei? înţelege că n-ai păcătuit cu nimic, toţi oamenii greşesc şi gata!
Cât de mult pătimise ea din pricina atitudinii lui, prefera, pentru binele lui, să lupte şi în aceste grele momente împotriva ideilor lui care-i îngustau viaţa, chiar cu riscul ca el să nu o mai respecte, şi să nu vadă în aceasta ceva greşit. Oricum, el era un băiat prea simţit şi generos şi asta nu se va întâmpla niciodată. Important era ca ea să-l ajute să devină un om puternic, demn, capabil să înfrunte lumea, nu un om slab care să se căiască mereu şi fără sens pentru păcate!
.

ClAPITOLuL 13

- Nouăzeci şi opt, nouăze...ţ,ţ,ţ... hai, mă burtosule, că după ce ai făcut atâtea, una în plus e floare la ureche.
- Nouăzeci şi nouă, ziseră mai multe glasuri în cor, şi apoi, cu entuziasm, şi jubilând: o suuută!...
- Bravo, mă bobocilor, aţi văzut cum e armata? Pentru fiecare scrisoare câte o sută, dar se merită, nu-i aşa? Eu, când eram ţânc ca voi, aş fi făcut şi două sute şi mi s-ar fi părut că fac doar două, numai să primesc în fiecare zi câte o „bombonică" din asta, dar, ia uite-i cum îşi şterg sudoarea, de gândeşti că i-a prins ploaia. No, şi acum, Baciule, răsplăteşte-i cum se cuvine!
Şi Baciu, rânjind, îi răsplăti cu câte o scrisorică pe fiecare dintre cei cinci boboci care făcuseră deodată o sută de genoflexiuni, sub numărătoarea necruţătoare a veteranilor. Ultima i se păru a fi mai umflată decât toate celelalte şi, în plus, ducînd-o la nas, descoperi că e şi parfumată. Vru s-o desfacă, însă, ca turbat, soldatul căruia îi aparţinea se aruncă asupra lui şi i-o smulse din mână.
- Ia uite la „gândacul" ăsta, cât curaj are! Zici că el ar fi boss-ul aici în armată, dar hai să-i arătăm noi, fraţilor, cum trebuie să se
comporte!...
Se repeziră mai mulţi asupra lui şi, imobilizându-l de mâini şi de picioare, reuşiră să-i smulgă

scrisoarea din buzunarul hainei, unde apucase să o îndese. Tocmai voiau să o deschidă, când o izbucnire de ilaritate din celălalt colţ al camerei le distrase atenţia. Unul dintre „boboci" primise şi o fotografie cu „gagica" ce-i scrisese. Fotografia se plimba acum din mână în mână, fiecare dându-şi tot felul de păreri, pe care căutau, pentru a stârni amuzamentul celorlalţi, să le exprime cât mai deochiat. Toţi cei care se pregăteau să desfacă scrisoarea „bobocului rebel", să nu piardă şi ei ocazia, îl lăsară deocamdată în pace pe „soldăţel" şi se repeziră la „show".

- Ia uitaţi-vă aici la tanti ce nas coroiat are! se amuză Baciu, care cum ajunse, reuşi să smulgă primul fotografia. O ridică în văzul tuturor şi se prăpădea de râs, ţinându-se cu o mână de burtă. Una mai frumoasă, mai aleasă, nu ţi-a fost dat să-ţi găseşti ca să-ţi ţină de urât când o bagi noaptea sub pernă s-o visezi, mă „brazileanule"?

Râdeau toţi de nu se mai opreau, chiar şi soldatul cu pricina, care, deşi în inima lui era cu totul altceva, pentru a nu fi înjosit şi mai mult se prefăcea a fi în acelaşi ton cu ei. Zicea că „gagica" s-a ţinut de capul lui, iar el, numai ca să corespondeze cu cineva în armată, îi dăduse speranţe. îi răspundea la scrisori numai din plictiseală, dar, să se ţină ei tari, când va primi poza de la adevărata lui iubită! Minţea. Fata din fotografie era cea pe care o iubea, şi lui i se părea nespus de drăguţă şi cu suflet bun. Dacă ar fi ştiut ea cum o trăda!...

Descoperiră apoi o altă fotografie în scrisorile sosite. Era a unui tânăr moldovean, de a cărui vorbă se amuzau grozav, dar fata care-i scria era o adevărată „actriţă", nu-i găsiră nici un cusur. îl puseră pe el să le citească scrisoarea, şi se împrăştiau de râs la accentul specific moldovenesc.

- *Moldovenşili, feti faini, n-am şe zaci, dară cu limba lor,* măi Ionică... (sublinierea autoarei).

Şi reţinând pasaje din scrisoare, încercau să imite felul cum ea, cu glas „subţiriel" şi „naţionalist" i s-ar fi adresat.

în tot acest timp, singurul care nu lua parte la această ilaritate, fu tânărul căruia i se smulse agresiv scrisoarea. Livid, la gândul prin ce avea să treacă, mai ales că avusese curajul să i se împotrivească celui mai impunător veteran (sergentul Baciu), se simţea ca şi cum s-ar fi aflat în aşteptarea unei sentinţe. Fiecare minut de întârziere devenea şi mai greu de suportat, mai ales când în jurul lui alţii rânjeau cu gura până la urechi; se antrenau parcă pentru a-şi bate joc cu toată intensitatea de el. Ce răi sunt oamenii! Ce dură era lumea în care trăia, şi asta credea că de abia acum începea să înţeleagă de când el, fiul cocoloşit al mamei, fu dintr-o dată, fără nici o pregătire morală, lăsat singur în mijlocul câmpului de bătălie, în jungla vieţii, unde sunt atât de aspre regulile, încât, dacă nu te conformezi, vei fi călcat până la ultima suflare în picioarele altora. Şi cel mai greu de îndurat, pentru firea lui

orgolioasă, era suportarea umilinţelor, ruşinea...

In sfârşit, veni şi rândul lui. Şi ceea ce el avea de oferit, reuşi într-adevăr să creeze pentru sergentul ofensat un bun prilej de răzbunare. Oamenii nu ştiu ce înseamnă a ucide cu vorba! Cuvinte rostite doar pentru a stârni o ilaritate de moment pot răni adânc inimi vulnerabile. Cât mai râseră de „brazilianul", ce avea o iubită cu nas coroiat, dar ce comentarii se putură stârni, câtă batjocură pentru un tip nebun, care cu înfăţişarea lui atât de „sexy" încât orice fată i-ar putea cădea la picioare, are o iubită oarbă! Scrisoarea era scrisă în alfabetul Braille. Se nimeri unul care ştia despre ce era vorba şi îi lămuri şi pe ceilalţi, care nu văzuseră „de când erau ei" asemenea ciudăţenie. în scrisoare era şi o poză a Adinei, de când terminase liceul, iar lui i se păruse întotdeauna nespus de reuşiă. Minunată era Adina lui în acea fotografie, de altfel, ca în realitate. Trebuia să te uiţi foarte atent să descoperi că ochii ei erau lipsiţi de lumină... în rest, el niciodată, oricât se străduise, nu-i găsise vreun cusur. Dar Baciu îi găsi: nasul prea în vânt, iar buzele mici în comparaţie cu forma prea lată a feţei, însă treacă-meargă toate... Dar când e şi chioară de amândoi ochii! Trebuie să fii chiar „dus cu pluta", să te complici într-o aşa idilă.

Spuseră tot felul de cuvinte grele, rod al imaginaţiei lor bazată doar pe o lume materialistă, lipsită de sensibilitate. Erau printre cei prezenţi şi unii care aveau o oarecare simpatie pentru tânărul expus acestor ţinte nemiloase, dar în asemenea situaţie, nimeni nu-şi riscă „propria piele" cu un singur cuvânt măcar în

favoarea lui. Şi ce meşteri sunt oamenii atunci când li se dă ocazia să-şi clădească o distracţie de moment, sfârtecând sufletul altora. Chiar şi acei tineri, de care se făcuse băşcălie înainte, nu se dădură înapoi. Cu accentul lui moldovenesc, câte nu ştiuse să spună Ionică, referitor la relaţia dintre o fată oarbă şi un băiat bine făcut. După el, toate fetele „scot limba pe stradă", dar el preferă compania uneia care nici măcar o dată nu i-a văzut culoarea părului, a ochilor, nu ştie să aprecieze muşchii lui şi niciodată nu va fi capabilă de o asemenea comparaţie. Ar însemna să le pipăie umerii a nu ştiu câţi bărbaţi ca să-şi poată forma o imagine cât de cât... (la asta râseră toţi, de îi durea abdomenul).
Până la urmă (mai bine era de n-ar fi fost aşa, pentru că fusese o umilire parcă mai greu de supurtat), batjocurile lor degenerară

într-o milă forţată, căreia îi urmă într-un sfat camaraderesc: dacă s-a lăsat înşelat de sentimente de moment, ar fi mai bine să nu se mai lase purtat mult de ele. îi fac rău şi fetei aceste iluzii, până la urmă el însuşi îşi va da seama că nu se pot împăca amândouă: bucuria de a simţi că trăieşti şi o soţie pe care tot timpul va trebui ca pe un copil s-o ducă de braţ, chiar şi... şi la baie, căci povestiseră unii dintre ei, care avuseseră tangenţă cu aşa ceva, ce înseamnă viaţa unui orb. Sau, dacă vrea cu tot dinadinsul, nu are decât - să facă pe eroul - dar nu ştie el ce dulceţuri de fetiţe oacheşe, gata să le facă băieţilor o grămadă de favoruri sunt pe lume.
- Şi zici, mă amărâtule, că niciodată n-ai ieşit cu nici o altă fată în afară de asta în oraş? se miră Baciu, pentru a pune în evidenţă slăbiciunea lui în faţa celorlalţi. Bietul de tine, mai şi confirmi. Eu, în locul tău, nici măcar nu aş avea curajul să recunosc, învaţă, mă ţâcă, să trăieşti, las' că atunci când avem voie în oraş, mă ocup eu de tine! Şi apoi, de n-o să-mi mulţumeşti tu... îşi frecă mâinile: mamă, ce bucureştence ne aşteaptă!...
Toată noaptea aceea, Emi nu putu dormi. Când fu sigur că toţi ceilalţi colegi de cameră sunt cufundaţi în somn, cu precauţie despături scrisoarea şi, plimbându-şi degetele pe literele Braille pe care le învăţase de dragul ei, copil fiind, pătrunse în gândurile aşezate pe hârtie cu genialitate modestă, caldă şi iubitoare. Ce diferenţă era între exprimarea ei literară, comparativ cu a tuturor „gagicilor" apreciate de soldaţi, ale căror scrisori le citiseră ei înşişi pentru a se lăuda, ori alţii pentru a face glume pe seama lor! Dar cum ar fi ştiut ei să pună preţ pe un al cincilea simţ care aparţine sufletului şi, pus în valoare, dezvăluie o măreţie fără comparaţie? în scrisoarea ei pulsa viaţa, dar nu cum o vedeau ceilalţi - materializată în felul cum fetele se aranjau, se îmbrăcau şi se fardau, triumfând numai pentru plăcerea unui flirt trecător. Sufletul arzând al Adinei promitea o iubire care nu va şti ce înseamnă stingerea, chiar dacă ochii ei erau stinşi. Cât de puternică era lumina ochilor sufletului ei cu care putea analiza uimitor lumea din jur!... O lume cu capacităţi vizuale distorsionate, care crede că singura şansă pentru un orb ar fi înlocuirea simţului văzului cu al pipăitului. în plus, ce ştia şleahta asta de obraznici despre miracolul că ea reuşise pe primul loc la Universitate? Ea, o fată cu atâtea dezavantaje, nu numai că se întrecuse pe
sine însăşi, dar demonstrase o invincibilitate, o putere de muncă şi de viaţă mai mult decât oricare concurent la examenul de admitere la facultatea de psihologie, secţia psiho-pedagogie din cadrul Universităţii din Cluj. Un geniu, la afirmarea căruia el avusese o considerabilă **contribuţie.** Fără el, în condiţiile ivite atunci,, ea **poate** că nici nu ar fi intnit, numai **pentru că** nu \ se putea oferi, în **limita** perceperii **simţurilor** ei, materia necesară. El nu reuşise la **facultate,** dar daca faptul ca îşi dedicase timp important ascesiunii ei era cauza adevărată a eşecului, nu-i părea deloc rău. Ea meritase întotdeauna acel loc din frunte, era capabilă. Făcuse demonstraţia că şi în lumea aşa-zişilor infirmi există potenţiale nebănuite. Era mândru de aa, iar dacă în ziua care trecuse nu avusese prea mult curaj s-o apere, să vorbească despre genialitatea ei care cântăreşte mai mult

decât doi ochi... în ziua următoare o va face. Frământă îndelung în minte, în toate felurile, cum o va putea face mai bine, ca să fie înţeles. Dar în acelaşi timp, îi tot răsărea în minte nesuferita idee că de fapt hotărârea lui era o nebunie. Nu aveau cum să înţeleagă! Probabil, ca toţi ceilalţi din jur, se vor mira grozav aflând că Adina studiază la universitate; vor cere lămuriri, cum se poate să ţii pasul cu studenţii normali? O vor aprecia ca om, dar nu ca femeie. Atracţia lui faţă de ea, el nu şi-o putea exprima în cuvinte, totodată însă, îşi făgăduise sieşi în taină - cu orice chip, împotriva oricui - va lupta pentru viabilitatea relaţiei lor. Triumfase în faţa oricăror impedimente ţesute dr mama lui, iar acum îşi va dovedi mai mult trăinicia dragostei lui. Adina în scrisoare, îi mărturisea că îl poartă în rugăciunile şi ga, i>. -irile ei neîncetat. Simţea parcă greutăţile cu care el se confruntă. Dar bunul Dumnezeu a făgăduit o credincioşie veşnică acelora care se bizuie pe El. Cu multă căldură îl îndemna la păstrarea credinţei, indiferent de situaţii, prin versetul:
„Nu v-a ajuns nici o ispită, care să nu fi fost potrivită cu puterea omenească. Şi Dumnezeu, care este credincios, nu va îngădui să fiţi ispitiţi peste puterile voastre. Ci împreună cu ispita, a pregătit şi mijlocul de a ieşi din ea, ca s-o puteţi răbda."
Şi el iubea modul ei de manifestare a spiritualităţii, făcea parte din copilăria lor, era ceva sublim, care, păstrat în amintirile vieţii lui, îl vor face totdeauna să zâmbească. Totodată însă, cu mai

multă intensitate, începuse să se teamă de toate acestea. Era mirmj nat versetul, dar în acelaşi timp ar fi preferat ca niciodată să nu-i I fost spus. Prin el, conştiinţa îl condamna pentru ceea ce făcuse, nu de mult timp, de când se înrolase.
Regimul comunist îi persecuta pe oamenii religioşi, iar el, de frică, văzând umilinţele cu care fusese tratat un soldat pentru că nu se codise sa-şi mărturisească credinţa, aruncă *Noul Testament* al bunicii preţioasa carte de care îl legau scumpe amintiri. Avusese inima s-o abandoneze undeva,, pur şi simplu cum arunci o foaie neînsemnată doar pentru a-şi scăpa pielea. La început, imediat îşi făcuse mari probleme de conştiinţă, dar apoi, consideră că oricum nu avusese de ales, fusese îndreptăţit să procedeze astfel. Dacă i s-ar fi găsit cartea asupră-i, ar fi fost persecutat degeaba, o suferinţă în plus de care se debarasase singur. Şi în fond, pentru ce ar fi suferit? Pentru o nebuloasă din minte? încă nu-i erau clare toate lucrurile ce ţin de spiritualitate... nu, nu se putea minţi pe sine. Adina avea toate motivele să gândească altfel. Dar trecuse ea oare vreodată prin asemenea momente cruciale, ca el? Ciocnirea cu maică-sa, din seara zilei petrecute pe deal împreună cu Adina, când hotărâră amândoi să nu mai dea înapoi pe calea credinţei, îl doborâse. Şi nu numai conflictul acela de moment, dar vorbele ei împotrivitoare, repetate fără încetare, i se strecuraseră în minte, de unde, oricât se străduia, nu le mai putea scoate. Apoi urmase eşecul examenului şi condiţiile dure din armată...
Dar ia uite cu ce verset termina Adina scrisoarea, *ca* şi cum-Niciodată nu i se întâmplă, citind vreo scrisoare de-a ei, să se înfurie. Iar acum (incredibil), nervos la culme pentru jignirea ce) aducea, o rupse în bucăţi. Adina nu avea cum să ştie ce se petrecuse cu el în armată, cum el aruncase Biblia doar pentru a se proteja, dar îl deranja neîncrederea ei. Şi vrând să nu-i mai pese de nimic, pen tru că oricum era suficient de obosit, îşi adânci capul în perna Mâine, cu mintea limpede, va gândi oricum mai verosimil. Dan[1] putu să adoarmă, până nu-şi recunoscu sieşi greşeala. „Da, toţi ce nădăjduiesc în Tine nu vor fi daţi de ruşine: ci de ruşine vo daţi cei ce Te părăsesc fără temei" (Ps.25:3) - era versetul du scrisoare. Adina i-l scrisese de parcă i-ar fi simţit eşecul. II [jU] prea mult şi de aceea putea pătrunde profund în sufletul lui, cni« dacă erau departe unul de celălalt.

CAPITOLUL IU

Era a nu ştiu câta oară, când, cu mâna tremurândă, rupse din nou bucăţi-bucăţele coala de hârtie şi

o aruncă în coşul de gunoi din spatele lui. îl enerva gălăgia şi forfota din sala poştei, iar când ridică ochii şi mai şi întâlni priviri care-l fixau curioase, ca şi cum cine ştie ce ciudăţenie era să scrii folosind alfabetul nevăzătorilor, se intimida de-a binelea şi nu mai putea să-şi continue firul ideilor. La unitate, cu nici un chip nu ar fi putut să-i scrie Adinei. Ce şi-ar mai fi bătut joc ceilalţi de el, văzându-l cum înţeapă coala de hârtie cu punctatorul pentru a materializa literele alfabetlui Braille! Era ceva ieşit din comun pentru ei, iar lui, din toată tăria pe care o avusese la început de a lupta, de a-şi apăra iubirea, nu-i mai rămăsese aproape nimic.
Cât de mult se poate schimba un om! Câte gânduri, atitudini, zac în el, fără să fie conştient de asta şi apoi, la momentul când nici nu te aştepţi, ies la suprafaţă! Cu siguranţă, în cazul lui nu era vorba doar de influenţele nefaste ale colegilor din armată, prin care orgoliul lui fusese rănit peste măsură, terenul fusese dinainte pregătit, zi de zi, începând din copilărie. Picătură cu picătură, cum apa cade pe stâncă, dar nu se vede urma erodării imediat, aşa fusese şi înrâuirea mamei sale. Adina era o handicapată şi făcea şi ea parte din rândul acelor oameni inferiori şi marginalizaţi de societate. Oricâtă genialitate şi frumuseţe lăuntrică ar fi avut, nimic nu putea acoperi marea ei deficienţă. Acum el încă o mai iubea, şi ah, Doamne, cât de mult o putea iubi! Parcă având în vedere împrejurările grele cu care se confrunta, mai înflăcărat ca oricând... îi era dor de ea, de zâmbetu-i cald, de vorba-i dulce, adora ticul ei de a face cu buzele şi nasul ca iepuraşii, aşa cum o învăţase el în copilărie... Dar în acelaşi.timp, pentru prima dată, acceptase să i se strecoare în minte gândul că această relaţie, având în vedere viitorul la care el visa, nu putea
dăinui. Şi pe măsură ce relaţia s-ar fi parării ar fi fost mai chinuitoare. Prima persoană căruia el îi tau fusese tot maică-sa, care nu mai

•/■ durerea se- nulţumea să strângă din dinţi şi din pumni şi să aştepte... O imbiţie fără margini clocotea în interiorul lui. Dacă atunci la gră-
gandurile ce-l frămân- Unită se răzbunase pe copii luându-i la bătaie, acum dorinţa de
cn, în sfârşit, roadele luptei pi H ~t'"\r''lU de fencire, gândindu-se ■ăzbunare clocotea în el prin ideea de a ieşi cumva la suprafaţă, mai An. îi vorbi însă despi/inf irmitate" ^^ Să
se arate
facă
sa urască cu toate fibrele fiinţei lui până şi ideea de a-si
I alături *Aa r** «■«-*
ate e in general (scopul ei fiind să îl
şi petrece nespusă, ca şi cum
viaţa alături de o soţie handicapată) cu o scârbă .,__y.
ea şi soţul ei n-ar fi fost în aceeaşi situaţie. Vorbele ei reuşiră,__
drept, să susţină noua lui hotărâre de a rupe relaţia cu fata nevăzătoare, pe de altă parte, avu şi un rezultat negativ în relaţiile băiatului CU nărinf-ii
lui cu părinţii.
presus ca oricare dintre colegii lui de armată. Şi pentru că în pri-
p
vinţa numărului de fete cucerite în timpul stagiului era o adevărată concurenţă, conştient fiind de calităţile lui fizice, hotărî cu orice :hip să câştige teren pe această cale. Deci primul pas pe care îl avea de făcut pentru a-şi atinge ţelul era să rupă legătura prin corespon-
Idenţă cu Adina, mai ales că, după prima ei scrisoare, pentru că el nu-i răspunse timp îndelungat, ceea ce niciodată nu se petrecuse între ei, ea îi mai scrisese o scrisoare - un nou motiv de a se râde tât de ciudaţi. Retrăia coşmarul din co grădiniţă râseseră de mama lui schi apărarea aceleia care i-a

dat viaţă, deosebire de atunci, era
l*"- ^^ Colegii de Sanse la bataie în sufletesc, acum, spre
I p d
aceasta batj
dădea ^ _,.__,^,
__o__;111 «mi tunar atât de arătos cu o biată
fată oarbă.

Toate acestea fuseseseră cauza pentru care, în mintea lui, se .uibări ca un şarpe înveninat ideea că Adina împreună cu părinfij ui sunt un blestem pentru el. Dacă nu va lua poziţie acum, acest îestem îl va urmări urmări pas cu pas întreaga lui viaţă, sufocâri-, *:A* mereu în ghearele desconsideraţiei lumii. Şi acest neajuns y a să-şi dorească cu o şi mai mare disperare integrarea în luirtea i^iiială". De ce el, un om perfect, trebuia să îndure umilinţe]e| ^•,rate altora vitregiţi de soartă? Atâta rebeliune se acumulase^ ; ..cât atunci când îşi auzea porecla, ar fi fost în stare să-l ucidă pe *%* *t.:z* o rostea, dar pentru că deocamdată nu avea altă *şv"s- ~,*

Realitatea nu era chiar atât de neagră cum o vedea el. Pentru „băieţi", relaţia aceasta însemna şi ceva interesant şi nou. Cu timpul, rămânând pe poziţie, Emanuel ar fi putut cuceri simpatia celor I din jur. Se arătară deja câţiva dintre ei sincer interesaţi de alfabetul Braille, dar el, obsedat că scopul final era de fapt tot derâderea, nu voi să dea nici o lămurire.

Cu toată noua lui viziune orgolioasă, nu se poate spune că inima tânărului se pietrificase într-atât încât să-i poată scrie cu uşurinţă Adinei despre ruperea legăturii lor. îi cunoştea sensibilitatea, dragostea pură pentru el şi aşa,, dintr-o dată, să primească o scrisoare de adio, fără să fi greşit cu nimic faţă de el, ar fi fost ca un pumnal adânc înfipt în inima ai bună. La început se gândise la ideea de a continua totuşi corespondenţa cu ea, pe care în străfundul sufletului o dorea mai mult ca orice pe lume. S-ar fi putut găsi cumva o cale: ea era familiarizată şi cu maşina de scris cu litere normale. Putea să-i scrie, ocolind astfel folosirea alfabetului nevăzătorilor. El ajunsese insă atât de obsedat de ideea unei noi umilinţe, încât teama că trucul lui ar putea fi descoperit de ceilalţi îi tăie orice avânt. Renunţă deci şi ia acest ultim refugiu de a împăca în interiorul Iu: cele două mari imperii antagoniste care cereau tributul suferinţei. Alesese suferinţa care i se păru mai uşor de suportat, cel puţin acum: de a renunţa la ceea ce crezuse nu de mult că era unul dintre cele mai minunate lucruri hărăzite de Dumnezeu pentru viaţa lui.

Stătuse ore în şir la masa din clădirea poştei (primul loc pro-

pice găsit în cale, când se văzu dincolo de intru nemil scrisoare. Oricât se
unităţii)
lui, o mototolea şi o arunca
gunoi.

care *s-0* piardă pentru totdeauna pe Ad£™ ^ p^S apoi pentru^mic m lume. Hotărî deci să mai lase o port ţTde eh sa, iar daca într-adevăr dragostea aceasta era reală, ea ^ £nS decât timpul, circumstanţele şi spaţiul I

îi scrise deci astfel Adinei, telegrafic, pentru că nu avea pute re de mai mult, ,ar imprevizibilitatea ce-l caracteriza îl făcea să se teama de întocmirea unei scrisori ce putea crea o situaţie irerW mia A- in armată am avut mult timp de meditaţie şi pentru binele rastru am hotărât să întrerupem o vreme orice legîtu" Vreau s* ai si tu tana de a pune la probă dragostea noastrf M draga mea, (ma cunoşti prea bine să înţelegi de ce) nu-mi este uşa deloc, dar gândul ca aşa este cel mai bine pentru amândoi^ supune acestui supliciu. Fără tine, întotdeauna m-am simţit dec™ certat singu,.. Armata este atât de dură, încât, dacă aş încerca s> ma agăţ din nou de tine, de desele tale scrisori, aş da falimen Trebuie sa mamţelegi că vreau de data aceasta să Lrunt smeu-viaţa. Când voi scapă de aici voi fi un bărbatîn ^ ^

varat capabi, sa am eu grijă de tine, nu tu de mine. Consider că via bilitatea sentimentelor noastre, dacă acum s-a ivit o ocazie treb™ s-o supunem probei, iar apoi vom avea tot curajul de a înainte. Te implor, încearcă să mă înţelegi şi roagă-te lui Dur sa te întărească!
împături apoi scrisoarea şi după ce lipi plicul, cu inima grea dar totuşi împăcat cu ideea că nu alesese o cale mai dureroasă .vând in vedere felul cum el însuşi fusese brutalizat, fără nici , menajament de alţii, îl introduse în cutia poştală. Ieşi din clădire . ,eză întl-un loc retras, pe o bancă din parcul din faţa poştei" 'upta cu înspaunântătoarea idee de a-i scrie mamei sale Din

vizitei părinţilor lui, suferise cumplit şi dorea s-o convingă pe Ana, ca nu cumva să îndrăznească peste două săptămâni, cum promisese, să-i **mai** facă o nouă vizită. Faptul că îi era ruşine cu aşa părinţi era o pornire mârşavă (trebuia să o recunoască). Toate acestea însă nu aveau rădăcini oare chiar în modul în care învăţase de la mama lui să se raporteze la handicap? Ea, deşi o viaţă întreagă se dîspre-ţuise pe sine, avea numai sclipiri pe care i le împărtăşea şi lui despre faptul că oamenii handicapaţi pot fi, prin strălucirea sufletului lor, superiori celorlalţi. Şi educat cu o asemenea mentalitate, pentru el se arătau două căi: cea de a face să triumfe în faţa omenirii această strălucire - iubindu-i pe ei, apreciindu-i ca adevăraţi eroi în lupta cu viaţa. Ca dovadă a acestei aprecieri şi încrederi nemărginite în măreţia care poate emana din suflet - ce este oricum, mai scump decât trupul - să-şi petreacă viaţa alături de o fiinţă handicapată, dăruindu-i iubire, dăruindu-se pe sine. Şi cealaltă cale: hrănit peste măsură de ideea perfecţiunii, să întoarcă spatele cu totul lumii căruia îi aparţinuse până acum. El dorise să aleagă prima cale, pe care îi era călăuzitor Dumnezeu, însă ea îi pusese mereu piedici. Ucisese ce era mai bun în el, i-L smulsese pe Dumnezeu din inimă încă de când era copil, şi bunica-sa îi spunea realitatea Cuvântului: „...eşti păcătos, orice om este păcătos, dar această problemă a rezolvat-o Hristos prin moartea Sa pe cruce. Tu doar trebuie să recunoşti păcatul, să-l mărturiseşti şi apoi va veni dulcea pace, iertarea... fericirea." Ana însă se împotrivise cu înverşunare: „îngeraşul meu, nu asculta, tu nu eşti păcătos!... Este o minciună!"... Şi apoi mai târziu: „Căinţa pentru păcate este o slăbicune!"
Antrenat de justificarea că atiudinea lui de a le cere părinţilor sa nu-l mai viziteze la unitate (pentru că-i era ruşine de handicapul lor) era cea mai mare parte vina mamei lui, Emi le scrise şi lor o scrisoare. Era mai scurtă, dar mai dureroasă decât cea pentru Adina. Iar la sfârşit i se adresă numai mamei lui în felul acesta: „Este exact ceea ce tu m-ai învăţat, mamă, nu-i aşa? Handicapaţii sunt marginalizaţi, inferiori, eu însă nu fac parte din această categorie, sunt superior pentru că... Vezi, dorinţa ta de răzbunare împotriva umanităţii, de care tot mereu mi-ai vorbit, a luat pri; mine contur. Ai crezut totdeauna în mine ca în idealul tău reva ;?ard împotriva ostilităţii lumii. Şi pentru asta ai folosit o arr~?

luptă care nici o clipă nu te-ai gândit că s-ar putea întoarce împotriva ta. Oare nu era mai bine sa mă ajuţi să iubesc şi să apreciez lumea din care faci parte? Observi cum mă exprim? 'Lumea din care faci tu parte... şi o altă lume/ Dacă stau să mă gândesc mai bine, e absurd. Dar absurditatea aceasta atât de mult ai infiltrat-o în creierul meu încât nu mai pot să mă descotorosesc de ea. Peste câtva timp mi se va părea cu toul normal să gândesc aşa."
Cât cinism şi câtă barbarie putuseră să zacă în el, iar acum. în momentele acestea, răbufneau, fără a le putea ţine în frâu! Cu toatei acestea, după ce puse scrisoarea în cutia poştală îl cuprinseră re-] muşcările, Cum putuse să le facă el una ca asta celor care îl iubiseră (în felul lor). Fuseseră într-adevăr nişte eroi, demni de toată stima, pentru că îl crescuseră cu sacrificii, incomparabil mai greu decât ar] fi putut-o face un cuplu de oameni fără probleme fizice! Maică-sa; avea multe slăbiciuni şi greşise în educaţia sa, dar nu merita nicidecum vorbele lui necruţătoare. Iar taică-său... sărmanul... avea uni suflet bun şi docil, semăna cu cel al mamei sale. Câtă suferinţă îi va] produce scrisoarea lui! Parcă îi şi vedea inima sfâşiată oglindindu-se în ochii lui înlăcrimaţi. Doamne, ce făcuse? Unde era minimul respect pe care trebuia să-î arate părinţilor? Cunoştea prea bine porunca

de a-ţi cinsti părinţii, singura însoţită de făgăduinţa de a trăi fericit pe pământ. Pentru ceea ce făcuse mai putea spera vreodată la un dram de fericire?
Dintr-o dată se văzu cel mai nemernic om de pe faţa pământului, unul care nu găsea o altă soluţie acum decât să i se despice pământul sub picioare şi să-l înghită. Mai bine să-l înghită pământul decât să suporte durerea, ştiind cât rău pricinuise celor mai dragi ai lui: Adinei şi părinţilor.
Teribilismul acesta îl produce păcatul - o văpaie care îţi arde până şi măruntaiele, te macină... Şi dacă numai păcatul îţi provoacă aceste senzaţii insuportabile, ce-o fi oare iadul, când despre el, în Bibie, se spune că ar fi pedeapsa pentru păcat?
Mintea lui era un adevărat prizonier încolţit din toate părţile I se cristaliza ideea de a mai scrie o scrisoare prin care să-şi ceară iertare şi să justifice că reacţia lui se datorase unei stări nervoase de moment. Ai lui l-ar înţelege şi ierta. La fel şi Adina. Dar asta ar f însemnat să-şi deschidă din nou calea calvarului, şi asta n-o ma

putea suporta.
Cu o durere îngrozitoare de cap şi stomac, reuşi să se ridice de pe bancă şi anevoie s-o ia spre staţia de tramvai. Până să ajungă acolo, începu să fulguie. Toamna era pe sfârşite, iar iarna se grăbea să vină. Când plecase de la unitate, nu se îmbrăcase prea grcs, iar schimbarea bruscă a vremii era greu de îndurat. Când se dădu jos la ultima staţie de tramvai şi o porni prin pădure spre unitate, un vânt îngheţat îi brăzda faţa, îi pătrundea^prin haine. Tremura tot. Frigul chinuie trupul, mai ales când nu eşti pregătit să lupţi împotriva lui. Dar oare ce chinuri sufleteşti va provoca vântul îngheţat din inima lui, căruia îi dăduse liberă cale să sufle în neştire spre alte inimi? Bunica lui îi spusese că şi Dumnezeu are sentimente. Oare chiar să sufere Dumnezeul Atotputernic pentru acest bicisnic care, creat după asemănarea Sa, se transforma într-un monstru? Ce nebun era! Cum se putea judeca chiar cu o aşa asprime!? Oricine, dacă ar fi fost în locui lui, martirizat de lumea din jur, ar fi procedat la fel. Ii luă la rând pe toţi colegii din armată. Da, cu siguranţă, toţi ar fi ales aceeaşi cale. Şi atunci? Nu se sacrificase destul pentru Adina, aşa încât ea intrase la facultate, iar el, nu? Drept consecinţă, trebuia să îndure asprimea armatei.
Numai când ajunse aproape de gardul unităţii îşi aduse aminte că astăzi fusese invitat, mai în bătaie de joc, mai în serios, de Baciu pentru a-i arăta în oraş cele mai tentante locuri de distracţie, unde puteau agăţa cele mai „grozave gagici". îşi dăduseră un loc de întâlnire în oraş, iar el uitase ca un nătâng. Cine ştie când îl va mai prinde pe Baciu în toane bune să-l introducă şi pe el în lumea pe care atât de mult dorea acum s-o exploreze? Va face tot ce-i va sta în putinţă, ca la următoarea permisie să nu mai piardă o asemenea ocazie.

<1AP\TOLUL 15

- Ia uite la el, că de o jumătate de oră nu se mai satură să-şi potrivească freza! Dacă ar fi fost să ai în loc de oglindă luciul apeij cred că acum trebuia să facem pe salvamarii. Nu-i aşa băieţi?
Băieţii râseră.
- Da crezi că eu nu aş face la fel dacă ar fi dat şi peste mina un noroc ca ăsta? zise un soldat privindu-l cu invidie pe „Narcis".
- Ce să-i faci, Breazule, dacă natura în loc de umeri aşa lata ca ai lui Emi, te-a înzestrat cu o burtă grasă, doi obraji rotofei *şv* părul de culoarea morcovului.
Breazu căzu pe gânduri. Deschise gura să mai spună ceva în apărarea-i, dar renunţă totuşi. Se aşternu câtva timp o linişte) deplină.
Se auzea doar fluieratul voios al lui Emi, în timp ce îşi trecea mîinile prin părul ud. Numai de ieri îşi schimbase pieptănătura şi i se părea că îl prinde de minune. Ii scăpă un zâmbet, gândind cumj va

reacţiona Liliana, care încă nu avusese ocazia să vadă schimbarea. II iubea la nebunie, îl adora, îl idolatriza, îl răsfăţa... Gândindu-se la toate acestea, începu să se legene în timp ce fluieratul deveni şi mai vioi.
Băieţii îl priveau morocănoşi.
- Ce zi frumoasă, iar noi!... Pune şi tu o vorbă bună la comandant pentru noi. Ţie îţi aranjează să faci armata pe flori, iai de colegii tăi de suferinţă, nici că-ţi pasă...!
Emi se prefăcu că nu-i aude. Era preocupat să-şi găsească[1] spray-ul.
- Perfect! exclamă mulţumit, după ce fu cu totul gata.
Se uită la ceas, zâmbi. Salută milităreşte, sfidând parcă asis tenta, îşi mai trecu o dată degetele prin păr şi ieşi.
- Norocosul! Să se îndrăgostească de el tocmai fata cornanj

dantului! Şi ce bucăţică de fată! Dar, haideţi mai aproape să vă spun un secret: el nu o iubeşte, numai profită de poziţia lui taică-său şi de banii ei.
- Vorbeşti de parcă tu, dacă ai fi în locul lui, n-ai face la fel!
- Ba bine că nu, dar...
- Ţi-i ciudă pe el!
- îmi este... că ştiu cine o fost înainte de asta. îl ştiu de când a venit în unitate. Râdeam pe seama lui că n-avea altă prietenă decât o fată oarbă. De fapt, nici nu era de mirare, pentru că maică-sa e şchioapă, iar taică-său nu-i numai şchiop, dar e şi surd. Murea de ruşine când îl căutau părinţii la unitate. II porecliserăm „Handicapatul". Vânăt se făcea la faţă de ciudă, când îşi auzea porecla, dar nu avea curajul să grămuşteze ceva. Fierbea în el şi cred că de-abia aştepta momentul să ni-o „întoarcă".
- Dar să fim cinstiţi, interveni altul cu accent moldovenesc, niciodată, deşi ar fi putut, de când mănâncă acasă la comandant, nu ne-a „băgat beţe în roate". Ehe... multe ar fi putut să dea la iveală... ştim numai noi. Ce-am mai fi „încălfat-o"!
- Taci, moldovene! Pe tine te-a cumpărat că-ţi împrumută spray-ul.
- Mie nu mi-a împrumutat nimic, se băgă roşcovanul, dar eu tot zic că nu-i băiat rău. Numai că e prea ambiţios şi orgolios.
- Da? De-aia le-a interzis părinţilor lui să nu-l mai caute la unitate? A venit o dată maică-sa la poartă, mi-a povestit unul care a văzut şi auzit cu urechile lui cât de crud a fost cu ea. Biata femeie, venise atâta amar de drum cu trenul, iar el în zece minute a expediat-o. Plângea sărmana femeie, de parcă şi-ar fi văzut fiul mort. Şi pe soldatul de care vă spun, deşi nu-i era nici o rudă, l-a apucat o aşa milă... A stat mai mult de un ceas cu ea de vorbă s-o liniştească. La insistenţele disperate ale femeii, s-a dus să-l cheme din nou pe Emi, dar el nici nu voi să mai audă. Până la urmă a venit, de ruşine. Dar femeia tot plângând a plecat, pentru că (povestea soldatul) el i-a interzis categoric să-l mai caute la unitate. Şi să mai spui de un aşa monstru care îşi tratează în felul acesta prorpia-i mamă, mă; care l-a [născut, că e un băiat bun?
- Ceva din povestea asta, ştiu şi eu, interveni moldoveanul. Pe vremea aceea avea patul lângă mine. L-am auzit vorbind şi

plângând în somn. Mi-am dat seama că suferea cumplit, iar dimineaţă, când l-am întrebat, s-a prefăcut că e indiferent. Numai Dumnezeu ştie ce o fi fost în sufletul lui şi de ce a făcut aşa cu maică-sa.
- Asemenea fapte nu au nici o scuză.

- A făcut-o de dragul fetei comandantului.
- Şi totuşi, pe vremea aceea nu erau prieteni.
- Da, dar să nu-mi spui că nu clocea în el planul de a o cuceri pentru a se bucura de atâtea avantaje. Cum îi ea atât de rafinată, să fi ştiut dinainte din ce familie se trage, nu s-ar fi legat de el... E un mare viclean, iar ambiţia îl roade până în cele mai adânci cămăruţe ale sufletului.
- Ehe... oamenii ca el ajung departe pe scara societăţii! Aduceţi-vă aminte cum a fost la început soldăţelul nostru. Se bloca numai când trebuia să-şi raporteze numele. Până la urmă s-a depistat, în urma unui control medical, că blocajul lui era de natură psihică. Cică şi în copilărie ar fi avut ceva probleme.
- Asta era! Şi să te mai miri că s-a comportat aşa cu maică-sa.
- Cofetărie de lux şi nu sunt în stare să aşeze feţe de masă curate, se strâmbă Liliana, plimbându-şi degetele cu dispreţ peste o pată de-abia vizibilă din dreptul ei.
- Dacă nu-ţi place, ne putem muta la masa aceea. Uite, vezi, acum se eliberează.
- Eu de aici nu mă mai ridic. Pun geanta peste ea, şi gata: nu o mai văd.
Liliana trânti geanta astfel încât din ea zburară câteva lucruri: un ruj, o brichetă, o oglinjoară rotundă şi portofelul. Emi se grăbi să le adune. Ea î! privi surâzând cum se apleacă după ele, dar şi cu oarecare îngrijorare când el ajunse la portofel. El nu avea nici un ban, iar ea îl „întreţinea'. Citea absolut întotdeauna pe chipul lui, când era vorba de bani, aceeaşi umbră pe care ea o ura, împotriva căreia lupta cu disperare ca şi cu un duşman care vroia să-i fure fiinţa iubită. Şi umbra aceea (înţelegea prea bine) era orgolilul lui rănit. Ciudat, că tot această umbră o făcea să-l admire şi mai mult, să-l iubească cu şi mai multă nebunie. Poate chiar umbra aceea, o dată descoperită, trezise în ea sentimente care până acum îi fuseseră

străine. I se părea că însăşi această particularitate ar evidenţia demnitatea lui, forţa masculină. însuşi faptul că el nu considera niciodată ceva firesc ca ea să plătească, făcea să crească în ochii ei. Aşa sunt bărbaţii adevăraţi, îşi spunea ea, descoperind reacţiile lui în astfel de momente cruciale. Şi ce bine îl prindea cuta aceea **între** sprâncenele dese, când ei se crispa! Se certaseră o dată, iar, la nervi ea se pierdu şi îi aduse aminte că reiaţia cu ea îl avantaja din toate punctele de vedere, lăsă să iasă la suprafaţă o mândrie şi un sentiment de superioritate faţă de el, fără precedent. Atunci însă, ea nu-l iubea ca astăzi. Iar el o ascultă până la capăt în tăcere, avu tăria să nu se apere deloc, numai cuta aceea dintre sprâncene luase exact forma unui fulger. Plecă şi o lăsă. La început o indignase grozav atitudinea iui, apoi totul se transformă în apreciere. El depindea de ea. Un singur cuvânt să fi rostit în faţa lui taică-său, şi nimeni nu ar fi vrut să fie în pielea acestui soldat trufaş!
Şi totuşi el continuase să fie demn până la capăt. Era un adevărat bărbat, nu un „lingău", asemenea altora pe care îi cunoscuse înainte, pretându-se la orice umilire din partea unei femei numai pentru a fi pe placul fetei comandantului unităţii. în bărbatul acesta ea găsea o adevărată protecţie. Era sigură că dacă o va ierta şi va continua să iasă cu ea, o făcea pentru că într-adevăr o iubea. Bărbaţii ca el nu se dedau la prietenii numai ca să profite. Orgoliul şi demnitatea lor nu le dau această libertate. Emi o iertă şi de atunci relaţia lor deveni mai apropiată. El, chiar dacă deocamdată nu era student ca şi ea, avea o cultură generală vastă şi o minte foarte ageră - calităţi care nu trecură neobservate de părinţii ei. Tot mai des, tânărul soldat era invitatul familiei Dimitrov la masa de prânz, duminica. Liliana îşi făcuse gânduri serioase cu privire la relaţia lor, chiar dacă mai trebuia să treacă un timp în care el să-şi termine armata şi apoi să dea examen la facultatea de Ştiinţe Economice. Emi era suficient de inteligent şi ea era convinsă că va reuşi. Oricum, dacă maică-sa lucra în minister, iar unchiul ei avea o funcţie şi mai înaltă, se putea aranja orice. Iar pentru ea, singura fată la câteva familii cu poziţie socială şi averi, dar care nu aveau copii, rudele ar fi făcut

orice numai s-o vadă fericită.
Dacă ar fi ştiut însă biata fată ce era de fapt în mintea acestui băiat: dur pe de-o parte, galant, bine crescut şi rafinat, cum îl vedea

mu
ea, pe de altă parte. îi arăta iubire pătimaşă, îi spunea cele mai frumoase cuvinte privind viitorul, şi ea le dădea crezare. îşi imagina ca o naivă că el o iubeşte cel puţin la fel de mult ca ea pe el. El era însă departe de inima, de sentimentele ei.
Pe el îl cucerise nu ea ca persoană, cu suflet şi simţăminte, ci lumea ei. Era o lume a belşugului, ameţitoare şi îmbietoare. O lume în care tot ce-ţi pofteşte inima poţi face pentru că ai bani şi poziţie socială. Ciudat, să gândeşti aşa într-o societate comunistă, în care se profejeşte egalitate absolută între oameni?! Se putea vorbi măcar de condiţii de viată asemănătoare între părinţii lui, care trăiau dintr-o pensie amărâtă şi familia ei, pentru care mesele mondene, prin belşugul lor, păreau a fi sărbători? în timp ce oamenii de rând stau la cozi interminabile pentru o bucăţică de carne pe săptămână, ei îşi hrănesc câinii cu pulpe de pui şi carne macră. Şi lumea aceasta în care se putea trăi astfel, huzurul ei, luxul, îl fascina, îl orbea. Nu era străin de faptul că şi aceşti oameni aveau şi ei partea lor de suferinţă în lume. Se confruntau cu o grămadă de probleme, tocmai din pricina multor avuţii: erau nemulţumiţi de vilele lor, de maşinile şi banii de la CEC, nemulţumire care îi făcea să se certe între ei, să se despartă, în spatele eleganţei, rafinamentului, bunelor maniere se ascundeau adultere, beţii abominabile şi tot felul de alte mizerii, pe care lui, într-o anumită măsură, nu-i rămaseră necunoscute. Defectele acestei lumi însă, ameţit de fastul ei impunător, copilul de handicapaţi care îşi petrecuse anii tinereţii de până acum păzind o fată oarbă nu le mai vedea. Pentru el, noua lume descoperită însemna ceea ce poate împlini pe muritori: basm, frenetism, fericire, iar imperfecţiunile ei erau accidentale. Şi când te gândeşti cât de uşor ar fi putut să ajungă pe culmile acestei lumi!...
O privea pe Liliana în timp ce mesteca ultima bucată de pizza: ochi verzi, migdalaţi, buze senzuale. Ar fi fost perfectă dacă nu ar fi avut nasul puţin turtit şi urechile clăpăuge (trebuia să le mascheze cu părul). Şi mai avea un defect: cam lată în şolduri, zicea că seamănă cu maică-sa, aşa fusese şi ea. Bine, dar maică-sa acum era grasă cât un munte. Spunea că după ce a născut nu a mai putut slăbi, cu oricâte metode şi regimuri a încercat. Dacă va ajunge şi Liliana aşa? Numai ideea aceasta era suficientă să-l determine să renunţe la ea.
Chiar dacă Liliana îl iubea şi căsătoria cu ea l-ar fi integrat în

lumea mult râvrdtă, faptul că ajunsese un perfecţionist al înfăţişării fizice îl împiedica să se gândească la ea ca la o viitoare soţie. De fapt, cea mai importantă piedică în a visa o relaţie pe viaţă cu ea era exact acel orgoliu pe care ea îl descoperise când era vorba de bani. El ar fi vrut bani mulţi, dar nu aşa... Nu în urma căsătoriei cu o femeia extrem de egoistă, care să-i reproşeze o viaţă de unde l-a scos. Nu! Trebuia să existe o cale prin care să ajungă bogat numai datorită propriilor eforturi! Chiar dacă vor mai trece ani, era convins că o va găsi până la urmă, aşa cum după luni de frământare găsise calea de a ieşi din mizeria şi ruşinea cu care se confruntase în armată, că toţi colegii lui îl invidiau grozav. Aşa îşi atinse el ţelul de a se răzbuna pe ei.
După ce terminară şi îngheţata, el se ridică primul, o ajută să îmbrace taiorul - se făcuse răcoare - îi luă geanta punându-şi-o pe umăr, îi petrecu mâna pe după talie şi ieşiră.
- Sunt atât de fericită! şopti ea, strângându-se lângă el. Te iubesc, Emi!
El o sărută mulţumit pe frunte (aşa credea ea, dar nu ştia că însuşi faptul că îi spunea mereu ce

simte, pe el, pentru că nu ţinea deloc la ea, îi obosea). Sau poate că acest tânăr care înainte de a ajunge soldat avusese un suflet bun, mai avea acea sensibilitate în el care îl obliga la milă faţă de această fiinţă. Deşi era răsfăţată şi egoistă, îl iubea şi ar fi făcut orice pentru el. Poate că dacă el ar fi văzut clar sinceritatea ei, totuşi ar fi cedat, dar trăia cu obsesia că ea îi arăta o aşa mare iubire şi grijă numai pentru a-şi hrăni propriul *eu* chinuit de amor. Dacă nu şi-ar urma pornirile inimii, ar suferi cumplit. Deci pe el îl iubea pentru că se iubea prea mult pe sine. Nu era vina ei că fusese crescută într-un mediu în care credea că totul i se cuvine. îşi imagina că aşa va fi şi cu posedarea inimii lui... De data aceasta, cât de amarnic se înşela! Asta era vina ei!

CAPITOLUL 16

- Acasă! Am ajuns, băieţi! în sfârşit acasă!
Cei de pe culoar năvăliră în compartiment pentru a-şi lua bagajele. Numai unul dintre ei rămase pasiv, nemişcat de la locul lui. Toţi ceilalţi se îmbulzeau, se grăbeau, ca şi cum, deşi era capăt de linie, le-ar fi fost teamă să nu rămână în tren.
- Ia uite la el! îl înghionti unul, care nespus de precipitat şi emoţionat îşi aduse totuşi aminte şi de „ciudatul" care nu exteriorizase nici un sentiment de bucurie, având în vedere faptul că, după atâta timp, se putea întoarce acasă. îşi terminaseră stagiul militar, iar acum erau... în sfârşit liberi... Liberi!
- Eşti liber, omule! Gata cu armata! Hai sus! Ce mai aştepţi?
- De ce m-aş grăbi? îi răspunse acesta cu un surâs apatic. Trenul nu se clinteşte de aici până mâine dimineaţă. Şi în plus...
Se opri aici pentru că interlocutorul său începu să dea semne de nerăbdare, în timp ce, privind pe fereastră, îşi agita mâna în semn de salut faţă de cineva care îl aştepta pe peron.
- Să auzim numai de bine! i se mai adresă celuilalt „veteran" şi cu paşi vioi şi repezi o luă înainte pe culoar. Se mai auziră o vreme glasuri în tren, apoi se făcu linişte deplină.
într-un târziu, se ridică şi Emi de pe banchetă. îşi simţea capul greu. Apăsă cu mâinile pe tâmple, îşi masă gâtul şi ceafa. Luă bagajele şi porni încet pe culoar. Hm! Acasă?! Ajunsese acasă. Dar asta nu-l bucura câtuşi de puţin. Oraşul ăsta muncitoresc, îmbâcsit de fum şi praf, plin de oameni abrutizaţi din cauza muncii grele, îl obosea. Se înserase. Numai o lumină mică lumina peronul. Se împiedică de o sticlă aruncată chiar în faţa intrării în gară. „Mizerie şi lipsă de bun simţ, gândi. Sărăcia este de vină."
în oraş, întuneric beznă. îşi aminti că luminile de pe străzi nu se aprind din pricina economiei de curent. Dar acest neajuns nu era

un semn al sărăciei ca individ, ci al dezastrului general al ţării. Felul acesta de sărăcie nu-l indispunea touşi prea mult. însă ideea că în curând va ajunge acasă, în apartamentul de confort redus, cu pereţii de pe scară murdari şi zgâriaţi de copii, cu linoleumul din antreul apartamentului ros, cu chiuveta veşnic murdară în bucătărie şi mirosul de îmbâcseală în camere, îl tortura. Toate acestea, în timp ce alţii se bucurau de apartamente şi vile luxoase, mâncăruri alese, îmbrăcăminte elegantă...
Ajunse în dreptul scării de la intrarea blocului. Făcu doi paşi pe trepte şi se opri. Fără să vrea, îşi aminti cum plecase în armată şi cât de schimbat se întorcea. Simţi cum, împotriva voinţei lui, inima i se strânge. Mama lui! Ahî Şi taică-său! Refuzase de jumătate de an să-i mai vadă. Cum putuse? îl cuprinseră remuşcări de care nu era străin. Cu ele se luptase de atâtea ori, când, după o zi petrecută cu Liliana în cele mai selecte locuri, punea capul pe pernă. De ce oare gândurile acelea veneau doar când trebuia să doarmă? Cât îl mai chinuiseră! Numai noaptea, când rămânea doar cu el însuşi, era

slab, dar ziua îşi revenea din nou, tare, nepăsător şi puternic. Aşa ar fi vrut să fie şi în aceste momente aşa, dar nu putea. Ei ştiau că trebuie să vină, le scrisese, dar sosea cu o zi mai repede. Nu îi era câtuşi de puţin teamă că ei nu l-ar ierta pentru ceea ce le făcuse în armată. Bieţii de ei, cât or fi tânjit în tot acest timp după el! Cât au aşteptat o fărâmă de iubire din partea lui, dar el... Şi totuşi... îi iubise, nu contenise să-i iubească, dar mai presus de aceasta fusese iubirea de sine. Se protejase de nedreptatea şi batjocurile celor din jur. Dar lor, le va putea spune asta? Nu! Oftă cu durere şi, luându-şi inima în dinţi, ca un om care trebuie să se arunce într-un hău, mai ales că pe scară era întuneric... întuneric beznă, înainta.
îi deschise maică-sa. Tremură ca o umbră când îl văzu. Câtva timp rămase blocată, cu ochii mari, miraţi, purtând în ei ceva straniu şi greu de suportat pentru el, ceva care îi aducea aminte de... Nu! era doar o închipuire, din cauza emoţiilor de care era cuprins. Şi totuşi... O amărăciune istovitoare puse stăpânire pe întreaga-i fiinţă. îşi aminti deodată perfect, când, după ce o îmbrâncise, el hoinărise toată noaptea prin pădure, iar dimineaţa se întorsese acasă... Aceeaşi încărcătură în priviri avea acum maică-sa. îşi mai aminti cu câtă durere el îşi ceruse iertare, iar reacţia ei fusese

neaşteptată. „Numai oamenii slabi îşi cer iertare, bărbaţii adevăraţi, nu." Oare îi trecuse vreodată mamei lui prin minte câtă influenţă nefastă avusese asupra lui vorbele acestea? Orice suflet, indiferent de structura lui, are nevoie imperioasă de a ierta sau accepta iertarea. Armata îl împietrise, dar iată că acum nu mai putea rezista, împotriva oricăror orgolii, asprimi, idealuri, principii noi de viaţă, o forţa mai presus de puterea lui îl aduse faţă în faţă cu această femeie infirmă. îi era ruşine cu ea în societate, îl făcuse mult să sufere, dar era mama lui. O îmbrăţişa, o strânse la piept şi printre lacrimi fierbinţi, reuşi sa îngaime cu cele mai copleşitoare sentimente de părere de rău:
- Iartă-ma, mamă!
Iar ea nu se mai împotrivi. Niciodată nu voise, nici faţă de sine să recunoască cât de mult o costase odinioară o asemenea împotrivire. Cât de mult! Sunt momente în viaţă, în care zidurile se dărâmă şi reacţia sufletului, cea reală, chiar dacă numai de scurtă durată, poate doar câteva secunde, tot izbucneşte. Tremura în braţele lui cu privirea pierdută şi plângea în hohote.
- Mamă, atunci când ai venit la mine, n-am putut să... încercă el să explice, pentru că se simţea grozav de apăsat, n-am putut să...
- Lasă! îl întrereupse ea cu o demnitate forţată. Am înţeles! îl privi cu mândrie: ce bine arăţi, dragul meu! Un adevărat bărbat!
El îşi privi mama cu uimire. Oare de unde găsea uimitoarea forţă să pozeze ca şi cum ar fi trecut nespus de simplu prin toate acestea, când, cunoscând-o, el ştia prea bine că pătimise enorm. Şi acesta era adevărul: câte cuvinte de reproşuri nu-i inundaseră mintea de atâtea ori, şi cât de mult meditase în toate felurile despre cum ar putea să-şi pedepsească fiul pentru purtarea lui! Dar iată că acum, când totul era din nou bine, când iubitul ei fiu, idolul ei, viaţa ei însăşi era în braţele-i: un tânăr perfect, capabil să înfrunte aceast lume care ei i-a jucat un crud renghi, preţul nu era prea mare. Niq nu mai simţea măcar nevoia de a-şi lua cea mai mică revanşă *pen* tru suferinţele îndurate. Mai mare recompensă nici nu ar fi putu exista pentru ea decât a avea un băiat chipeş pe care, cum aflase d la el, fetele îl adorau. O încântare fără margini îi produse poveste lui despre relaţia cu fata comandantului.
- Parcă nu-mi vine să cred! exclama ea mereu.

Visul privind viitorul fiului ei căpăta contur. Spre deosebire ie Ana, tatăl său era tăcut şi reţinut - nu-şi putea ascunde faptul :ă durerea lui s-ar fi şters în câteva minute. Oricum, niciodată nu i-ar i spus nimic rău, avea o inimă prea bună. Acum, mai grele decât orbele era o privire încărcată cu atâta tristeţe, încât, chiar dacă poate el nu voia să transmită prin ea vreun reproş, îl obliga la sen-imentul culpabilităţii. Când ajunse în camera părinţilor, pe nop-ieră, la cap, în locul unde dormea taică-sau, lângă un pahar cu apă *j* o cutie de

medicamente, stătea deschisă o carte. I se înmuiară picioarele când o văzu. Se întoarse spre taică-său, pe care îl auzi ntrând în cameră.
- Tată, să nu-mi spui că tu... bâigui.
Deşi foarte atent să culeagă cuvintele după mimica buzelor, onel nu înţelese vorbele încărcate cu stupoare ale fiului său, însă ănui ce voise să exprime:
- *Trebuia demult s-o fac,* rosti el cu glasul său ciudat, de-abia înţeles de cei care nu erau obişnuiţi cu el... *Nu există altă cale de a fi kricit în lumea astă... Şi, la urmă urmei, toate trec... Numai ce-am făcut pentru sufletul nostru rămâne. Numai astă...*
Această voce familiară lui prin însăşi ciudăţenia ei, acum pentru că nu o mai auzise de mult timp, i se părea şi lui stranie.
- Nu-i chiar aşa, răspunse Emi, dând din mână...
- *Tu ştii, Emanuel, prea bine că aşa este...*
- Eu!? a fost o nebunie. Biblia trebuie citită doar pentru cultura generală, şi-atât.
Ionel clătină cu tristeţe din cap.
- *N-am ştiut când ai fost copil să pun valoare pe ceea ce eră de fapt cel mai scump în tine,* şopti cu multă durere în glas, aşa cum putea să o facă un om care niciodată nu şi-a auzit propria voce, dar sufletul lui străbate materializat în cuvinte dincolo de zăgazurile simţurilor. *Prin tineysămânţă Cuvântului lui Dumnezeu a căzut în inimă meă...*
Emanuel râse forţat.
- Ce ştiam atunci!? Eram doar un copil, tată. întocmai cum unii au crezut în poveşti cu zâne şi feţi frumoşi, aşa şi eu... Mi-aduc aminte că psihologul la care mergeam mă admira pentru asta, iar mama mi-a spus că mă încuraja doar pentru că, fiind bolnav, aveam nevoie de ceva, de un sprijin. Dar acum toate acestea au trecut.

Se întoarse spre rnaică-sa:
- Ai avut, mamă, dreptate că ai luptat să mă rupi de toat^ acestea. Dacă m-aş fi ţinut strâns de ele, aş fi ajuns în armată preşuj tuturor. M-ar fi călcat în picioare până ar fi ieşit sufletul din mine, şi cui i-ar fi păsat? Ce spui, tată? Vrei să spui că lui Dumnezeu? Undfi era El când peste măsură de mult am fost batjocorit, umilit, doa pentru că... şovăi între dorinţa de a continua sau nu, dar nu se ma putea stăpâni. V-am dat de înţeles prin scrisoarea aceea... Cu ce sun eu de vină că părinţii mei sunt aşa?... Care e vina voastră că v-a] născut cu handicap? Prefer să zic că Dumnezeu nu există decât să afirm că e crud şi nedrept, că a îngăduit aşa suferinţe pentru unii oameni.
- *Ah, Emanuel!* exclamă taică-său, frângându-şi mâinile. *Când ai plecat erai un înger, iar acum... Ce a putut să te schimbe atât di mult? Oare ce?*
- Ce-ai vrut să spui? se înfurie el. Când am plecat eram ca urw înger, iar acum...
Dar taică-său nu-i mai răspunse.
- Oare ce a vrut să spună? Mamă, răspunde-mi: tu ce crezi, are dreptate?
- E un nemernic, strigă ea cu ciudă. A moştenit nebunia lui maică-sa. Şi-l ocărî cu înverşunare.
- Acum, hai lăsaţi! Linişti ţi-vă! Să nu stricăm bucuria revederii. Hai staţi aici pe scaune, la masă, să vă mai povestesc cum a fost.
Se retrase târziu, doar spre dimineaţă în camera sa. Cu toate că era rupt de oboseală, nu putu dormi ceasuri în şir. Oare taică-său avea dreptate? Asta intenţionase să spună: că plecase un înger şi se întorsese un... ca un... Nu! De ce oare au trebuit să existe în trecutul lui episoade care, ostentativ, îi urmăreau pas cu pas viaţa? Cum ar putea să le facă uitate versetele biblice pe care altădată se chinuise cu sudoare să le înveţe?
„Nu vezi tu că bunătatea lui Dumnezeu te îndeamnă la pocăinţă? Dar cu împietrirea inimii tale, care nu vrea să se pocăiască, îţi aduni o comoară de mânie pentru ziua mâniei şi a arătării dreptei judecăţi a lui Dumnezeu, care va răsplăti fiecăruia după faptele lui." Versetele erau din Epistola lui Pavel către Romani. Le învăţase

ie la bunică-sa, în timp ce împreună cu Adina se cuibăreau în poala ei. „Dumnezeu", le spunea ea, „este nemărginit în dragoste şi unătate, însă toate aceste şanse enorme ale manifestării caracteru-ui Lui ţin până când omul moare, şi apoi vine judecata. Orice om rebuie să se înfăţişeze înaintea Lui."
Se înfrigură! Oricum, de asta iu putea fi vorba acum. Ca şi cum ar fi vrut să-şi demonstreze sieşi ă are dreptate, se duse direct la oglindă, studiindu-şi înfăţişarea, rupul viguros. Şi când te gândeşti că fiind copil, tremura de spaimă a gândul morţii! Dar atunci era plăpând şi traumatizat psihic. Se egase de Adina ca de o fiinţă care făcea parte din lumea lui mar-inalizată. Şi ajunsese s-o iubească. Fusese o nebunie să iubeşti o ată oarbă, care nu se putea bucura de frumuseţea lui fizică. Poate ă dacă ar fi fost şi el un tip ca roşcovanul din armată sau mic de tatură şi sfrijit ca..., relaţia cu ea ar fi continuat, dar perfecţiunea lui izică pentru care era adorat de femei, schimba situaţia.
Se duse la dulap şi căută în sertar, dosită sub haine, o poză: ra chipul ei. încercă să-l privească rece, indiferent, dar mereu acelaşi simţământ ciudat, cu totul împotriva voinţei, îi năuci mintea. De atâtea ori îl tulburase şi în armată, iar el la început se complăcea, ca vrăjit, dar apoi se trezea la realitate: era o iluzie, o nebunie, o obsesie din copilărie, nimic mai mult.
Ce straniu! El, care renunţase la Liliana doar pentru urechile clăpăuge, nasul puţin diform şi ideea că ar putea deveni, după o eventuală naştere, la fel de grasă ca maică-sa, acum să se gândească iar la fata aceasta handicapată? El, care devenise un perfecţionist în ce priveşte pretenţia pentru o viitoare parteneră de viaţă! Curată nebunie! Intenţiona să rupă fotografia în bucăţi-bucăţele. Se răzgândi totuşi. Era sora copilăriei lui. Orice ar fi, pentru că se întorsese din armată, tot trebuia s-o caute. Corespondenţa o putuse evita, dar întâlnirea cu ea, nu. în ultima scrisoare îi spusese, cu gândul de a rupe relaţiile, că ar fi nevoie de timp pentru clarificarea sentimentelor. Şi pentru că el şi le clarificase (nu o mai iubea), ea trebuia să-l mgaduie. Se sacrificase şi aşa prea mult pentru ea. Datorită lui, ea ^er^a studentă. Lui îi datora vasta ei cultură generală. Ea era un geniu, la formarea căruia el lucrase cu nespusă migală şi dăruire. într-un *^e»/ ea, cea admirată de toţi, era şi capodopera lui. De aceea, ea nu avea dreptul să-l judece pentru nimic!

CAPITOLUL

Câteva zile, Emi nu avu îndrăzneala să întrebe pe maică-si nimic despre Adina. Nu uitase cât de mult se împotrivise ea acesta relaţii. Totuşi, fără ca el să aducă vorba, Ana îi povesti într-o dimi neaţă când serveau micul dejun, cu multă satisfacţie, despre faphJ că ea avea deja un alt prieten. Când auzi, împotriva aşteptărilor ei, Emi se enervă grozav. Vărsă cu cotul ceaiul pe faţa de masă. Ei comentă, iar el îşi ieşi mai rău din fire. Sparse toate tacâmurile dir faţa lui. înjură sărăcia, mizeria, viaţa şi tot ce-şi aducea aminte că-supărase vreodată. Ana îl privea şi asculta îngrozită. Nu-i venea s creadă ce urechile îi auzeau.
- De la tine am învăţat, îi reproşa el. Tu făceai aşa când ti, enervai. N-am dreptate? Uite, vezi idealul tău - nu sunt nebun ca tata, nici ca bunica, semăn leit cu tine: caracterul tău, felul tău de a fi nemulţumită de toate, ambiţia de a avea ce nu pot ajunge.
- Ce legătură au toate acestea cu Adina? De ce te-ai mânia atunci când ţi-am spus că oarba?...
- Cum ai spus? Emi ridică mâna asupra ei. Doamne, ce voia să facă? Iar un gest asemănător, ca atunci când!?... Nu! Mâna îi căzu moale.
Ieşi iute din bucătărie, trântind uşa după el. îşi luă haina şi ieşi. Se îndreptă cu paşi repezi, ca un smintit, spre locuinţa Adinei. Nu ştia de ce o face. Şansele erau foarte mici de a o găsi acasă, pentru

că ea venea doar în vacanţe, şi uneori, la sfârşitul săptămânii. Oricum, în momentele acestea, nervos la culme, rănit în orgoliul propriu, altceva mai bun nu găsea de făcut. Mintea îi era învălmă-şită de tot felul de gânduri, dintre care cel al geloziei se ridica deasupra, trecând peste orice prejudecăţi, pânănu demult dominante. Adina nu mai era o fată inferoară, din cauza handicapului, ci iubita lui: genială, plină de viaţă şi ambiţie, drăguţă şi plăcută, pe care
(acum nu-i mai era groază să recunoască) o iubea... o iubise tot timpul... oricât se luptase să-şi impună un alt crez. De ce trebuise să ajungă la un aşa supliciu ca să se trezească? Oare cine era intrusul în faţa căruia, în lipsa lui, Adina, care îi aparţinea numai lui, cedase? îl va putea ea vreodată ierta pe el pentru greşeala din timpul armatei? Ce fericiţi fuseseră împreună colindând dealurile, jucân-du-se, citind cărţi, explorând natura. îl cuprinse un dor nostalgic chinuitor, de acele vremuri. Câtă diferenţă era între timpul petreci' cu Adina şi cel cu Liliana! Şi când te gândeşti că lumea îl comp? timise pentru Adina, iar pentru Liliana îl invidiase. Iar pentru e contase mai mult părerea lumii, imaginea în faţa ei, decât propria-fericire.
- Nu este nimeni acasă, îl informă o vecină a familiei Neag care, auzind bătăile lui insistente, deschisese uşa. îl cunoştea pe Emi de când era copil şi venea în vizită la mica lui prietenă. Sunt plecaţi la gară. Adina trebuie să sosească.
- Cum se poate, că astăzi e miercuri? De obicei vine doar la sfârşitul săptămânii.
- Nu ştii? se miră femeia. Se propti de pragul uşii şi oftă prelung. Mi-a fost atât de dragă fiinţa aceea, deşi la prima vedere părea cea mai neajutorată şi mototoală făptură, care, spre deosebire de Adina, nu putea să facă doi paşi singură fără a fi ajutată. Avea însă un bun simţ şi o putere lăuntrică, cum n-am întâlnit la nimeni. La început nu am băgat-o în seamă. Era total diferită de Adina cea plină de viaţă, genială, atractivă. îţi dădea impresia că mereu se jenează de faptul că trebuia, din pricina handicapului, să deranjeze pe alţii. Am dedus că sărmana se lupta în felul ei să fie pe placul tuturor, dar nu reuşea.
- Am înţeles, este vorba de Lavinia, prietena cea mai bună a Adinei. Emi se nelinişti. De ce vorbiţi despre ea în felul acesta ca şi cum... S-a întâmplat ceva?
- Ieri, bâigui femeia, ştergându-şi cu podul palmei lacrimile, a- a... Dumnezeu s-o ierte! îngăimă femeia făcându-şi trei cruci.
- Nu... nu se poate!... izbucni Emi. Nu... nu pot crede! Dar de ce? Nu... nu pot înţelege... Pur şi simplu nu pot!... Ce s-a întâmplat?... Cum a?...
- Apendicită acută. înmormântarea e poimâine. în seara asta

e priveghi. Merg şi eu, deşi mi-e tare greu (îşi şterse iar o lacrimă Acum te las. Mi-a fost dragă şi sunt foarte afectată. Vei afla probe bil de la Adina mai multe. Alin a fost personal la Cluj s-o anunţe \ s-o aducă acasă. Eu nu am văzut niciodată un băiat cu un suflet atâ de nobil ca al lui, chiar dacă oamenii se uită la exterior. O iubeşt enorm pe Adina. Dar ce-i cu tine, băiete? Ce ai pălit aşa deodată?
- Lavinia... răspunse el, mă gândeam la ea. Nu pot accepta. Femeia oftă iar.
- Şi eu am crezut că o să leşin când am aflat. Tu întotdeaunj ai fost un băiat sensibil. Adeseori, Adina mi-a povestit cât de mul ai ajutat-o. Zicea că toată viaţa îţi va fi recunoscătoare pentru tot c« ai făcut pentru ea. Aşa este, însă i-am adus aminte că şi ea a făcu foarte mult pentru tine. Nici tu să nu uiţi niciodată că atunci câne ai trecut prin grele momente în copilărie, anturajul ei te-a ridica] deasupra problemelor. A renunţat la toţi prietenii ei, cu toate că *eri* extrem de comunicativă, doar să te ajute pe tine.
- Bine, dar ea făcea totul în joacă, niciodată nu a ştiut cu adej vărat ce rol avea în reabilitarea mea.

- Aşa ai crezut tu până acum? Nu, Emi. Eu am fost foarte apropiată de familia lor şi ştiu adevărul: Adinei, în măsura în cart a putut înţelege, i s-au spus toate lucrurile. Mergea şi ea la acelaş psiholog unde te duceau şi pe tine, la cererea lui, pentru a fi îndrumată cum să te ajute. Să ştii, Emi, că s-a sacrificat mult pentru tine. De la ea nu ai fi aflat niciodată. Şi acum, promite-mi că nu mă vej da nici pe mine de gol că ţi-am spus.
Emi se sprijini de perete. Era parcă prea mult dintr-o dată. Sej învârtea totul cu el. Găsi putere să promită, să salute şi să coboa scările. Dar când ajunse jos, se prăbuşi neputincios pe banca d faţa blocului. Era o seară plăcută de mai. Mirosea a flori de liliac. S auzeau glasuri de copii care se jucau de-a v-aţi-ascunselea. O fetit se ascunsese chiar sub bancă şi, când îl auzi aşezându-se, începu plângă de frică. El se ridică şi o ajută să iasă. între timp apăru băieţel cu o bâtă în mână, care privea lung scena.
- De ce nu m-ai apărat, Făt-Frumos? i se adresă fetiţa îmbuf natâ, după ce o zbughi din braţele lui Emi. Era să mă răpeas zmeul.
Băieţelul îi dădu explicaţiile necesare, dar Emi nu-l mai auzi

Rămase în gând cu vocea fetiţei: parcă ar fi fost cuvintele Adinei când era copilă şi se jucau împreună.
Emi se ridică într-un târziu de pe bancă şi porni mecanic spre gară. Când ajunse acolo, trenul tocmai sosise. Stătea şi privea în semiîntuneric, de departe, cum călătorii coborau. Inima i se strânse dintr-o dată şi suflarea i se opri ca un nod în gât, când printre ultimii călători care părăseau trenul o zări pe Adina. Cobora ajutată de cineva. La început crezuse că era acel Alin, dar apoi îl recunoscu pe tatăl Adinei. Dar Alin unde era? De ce, dacă era atât de „nobil", cum îl lăudase vecina Adinei, nu o ajutase el însuşi să coboare din tren? Pentru a avea o vizibilitate mai bună şi totodată pentru a nu fi descoperit de părinţii Adinei, se acunsese după un chioşc aflat pe peron. Simţi cum inima i se rupe în două când o văzu pe Adina lui, iubita sa, la braţ cu un altul. Intrară în sala gării. La lumină se putea vedea o scenă înduioşătoare: paşii unei fete oarbe erau conduşi de un băiat, care, numai sprijinit cu destulă forţă de braţul ei, din pricina picioarelor diforme, putea înainta. Era mai mic de statură decât ea, iar în trăsăturile lui, oricât se strădui, Emi nu găsi nimic atrăgător. Parcă şi chipul i se potrivea perfect cu oribilul lui handicap: buzele groase, faţa şi gâtul greţoase, pline de acnee. Un grosolan, o bestie, de care oricui i-ar fi greaţă numai să-l privească, iar el era pus în postura de a concura în dragoste cu asemenea caricatură de om. El, după care fetele tânjeau, un băiat atât de plăcut şi atrăgător, să fie gelos pe un monstru!? Era un adevărat supliciu în hăţişurile căruia se adâncise dintr-o dată.

tve '«st sţ imi

V

%

Ne d

CAPITOLUL

Deşi amândouă, cu acelaşi handicap, care impune depen
ienţa de alţii, între Adina şi Lavinia fusese o mare diferenţă. încă de
•nică, Adina avusese parte de instruirea necesară pentru viaţă. Fără
iceasta, recunoştea şi ea, n-ar fi putut face faţă cu succes rigorilor
teţii. Cu totul altfel se întâmplă în cazul Laviniei. Copii născut la
bătrâneţe, nedorit, pe deasupra şi handicapată, nu făcu altceva
lecât să stârnească amărăciune şi nervi, care până la urmă degene
ara într-o pasivitate pentru părinţii şi aşa obosiţi de viaţă şi con-
runtaţi ei înşişi cu slăbicuni trupeşti, cărora le acordau mult mai
multă importanţă.
De timpuriu, refuzul, nepăsarea celor din jur, făcură din Lavinia o făptură cuminte, răbdătoare, reticentă şi uşor adaptabilă la suferinţă şi resemnare. Un şi mai trist impact, în urma acestor neajunsuri, avusese asupra ei imaginea denaturată despre sine, precum şi neîncrederea în propriile-i forţe. Acestea o trăgeau nemilos în jos, atunci când încerca să iasă şi ea la suprafaţă din mlaştina dependenţei de alţii. După terminarea şcolii gimnaziale, singura cale de a-şi asigura o meserie în viitor - pentru că la liceul pentru maseuze, unde era mare concurenţă, ea, care era printre ultimii din clasă, nici nu putea fi vorba măcar să încerce - era şcoala profesională de „Perii şi cartonaje". Fusese mai întâi încadrată la perii Dar, cum ar fi putut face faţă cu succes, asemenea celorlalţi colegi, chiar dacă progresiv şi cu dificultate, când ea nici măcar nu ştia să împacheteze o haină sau, şi mai rău, nu avea nici acum îndemânarea de a-şi înnoda singură şireturile la pantofi?
Câtă dezamăgire şi supărare credea că provoacă familie[1]" *n,* de aceea, având un suflet nobil, suferea pentru toate acestea e ce mâinile ei erau atât de inflexibile, de ce trebuia să fie mereu ultima? O fiinţă în plus în lumea aceasta, care pentru nevoi banale trebuia
să-i deranjeze pe alţii? Ea nici nu realiza de fapt că însuşi aşa-zisul eşec al vieţii ei se datora prea multei jene şi bunului simţ de a nu-.; deranja pe alţii. Dăduse tot ce putuse din ea pentru a învăţa să facă perii, dar mai mult, capacităţile ei care fuseseră zăgăzuite prin atitudinea pasivă, vorbele descurajatoare ale familiei, nu putură ieşi la suprafaţă. Dar nimeni nu vedea aceste lucruri, nici chiar părinţii. Ei erau convinşi că făcuseră dintotdeauna tot ce fusese cu putinţă pentru acest copil, însă peste incapacitatea ei nimeni nu putea trece.
Fusese mutată la secţia „cartonaje". Aici se părea că ar fi avut şanse de a se integra, dar din nefericire, la jumătatea anului se îmbolnăvi grav, aşa că rar mai putea veni la şcoală. Fu nevoită astfel să renunţe la acel an de şcoală, iar în următorul, când ar fi putut-o lua de la capăt, părinţii, prea comozi şi sătui de atâtea probleme ale ei cu sănătatea, puse pe seama mâncării de la internat, preferară s-o fină acasă. Deşi în mare parte nereuşita ei în viaţă era din vina lor, îi reproşau mereu că nu fusese în stare să facă o meserie şi că o viaţă întreagă vor trebui să aibă grijă de ea, ca de un copil mic. De fapt, nu era vorba numai de asta. Cât ei trăiesc, va fi bine, dar ce se va alege de ea când ei, care sunt bătrâni, nu vor mai fi? Speriată de această idee, Lavinia încercă măcar să înveţe să se descurce în treburile gospodăriei. Dar dramul de bunăvoinţă de la început al mamei sale a fost total topit de nerăbdare şi dezamăgire.
- Dacă până acum nu ai fost în stare să înveţi, de acum încolo, zicea ea cu năduf, văd că este imposibil. Du-te, hai, du-te din bucătărie că mă bagi în mormânt! îi striga. Pe ce pui mâna, numai strici şi împrăştii. Lasă-mă să fac eu treburile!
Şi Lavinia se retrăgea în camera ei, plângând în tăcere. Nu mai avea curajul nici măcar să meargă la baie să-şi spele mâinile *d*< pământ şi sânge, după ce se tăiase cu cuţitul, încercând să cureţe *v.* cartof.
Cunoscând toate aceste amănunte din viaţa Laviniei, oricir: fi încercat sentimentul milei. Se părea că în lumea aceasta, afară de plăcerea de a mânca (pentru care ea plăti, inevitabil, tribut - se îngraşă

foarte mult - lucru ce o făcea şi mai greoai mişcări), altă bucurie nu mai există pentru ea. Şi totuşi, nu era -,.
Atunci când Adina primise scrisoarea din armată a ir. hmanuel, în care el îşi exprima dorinţa de a rupe relaţiile cu ea, era

în Cluj. Atâta suferinţă produsese scrisoarea aceasta în inima ei, încât, în acele momente, simţea că Providenţa o adusese pe marginea prapastiei şi doar un pas ar fi fost îndeajuns ca hăul s-o înghită pentru totdeauna. O dată cu pierderea dragostei lui Emi, fusese nespus de demoralizată. Se gândea chiar la sinucidere. Şi îi scrisese toate acestea Laviniei. Iar ea, îi răspunse:
„Scumpa mea Adina, eu nu sunt la nivelul inteligenţei tale, nu mă pot compara cu tine, cu atât mai mult mii simt incapabilă să-ţi dau sfaturi. (Mereu, complexată de realizările Adinei, în comparaţie cu ea, făcea această afirmaţie, care tare mult o necăjea pe prietena ei, Adina. Oricât se strădui, nu reuşi să-i schimbe mentalitatea în această privinţă.) Dragostea pe care tu mi-ai arătat-o la internat, prin faptul că ai renunţat la căldura casei învăţătoarei doar pentru că îţi era milă de mine, întrucât nu eram în stare să mă descurc singură - îţi reamintesc, îmi place s-o fac mereu - m-a condus îa adevărata lumină. E frumos, nu-i aşa? Dragostea e calea spre lumina, iar lumina e de fapt tot dragostea. Cât de mult mi-aş fi dorit în străfundul sufletului meu, să pot, asemenea ţie, să-i conduc şi eu pe alţii la lumină. Sună ciudat: eu, care sunt atât de stângace, încât mă împiedic de toate bordurile când merg pe stradă însoţită, să visez să-i conduc pe alţii. Tu ai fost întotdeauna altfel, Adina: înconjurată de oameni care te-au iubii: şi admirat, ţi-ai văzut majoritatea visurilor împlinite. Dumnezeu ţi-a dăruit mult! Uneori sunt ispitită să fac comparaţie între vieţile noastre, dar atunci, aud vocea blândă şi scumpă a bunului Păstor: 'Ceea ce am făcut pentru tine şi are cu adevărat valoare este în egală măsură pentru oricine. Mi-am dat viaţa ca tu sa ai adevărata viaţă.'
Of, n-am vrut să vorbesc despre mine, dar... tot aşa fac mereu. Poate că am făcut-o acum din nou pentru că nu ştiu ce să spun, având în vedere marea ta durere sufletească. Iar mă bâlbâi! De fapt eu... ştii ce am vrut să-ţi spun? Să-ţi aduc aminte de ceea ce tu m-ai învăţat - fericirea, viaţa însăşi nu este delimitată de persoanele din jurul nostru, de împrejurările potrivnice sau favorabile. Fericirea este darul lui

Dumnezeu, harul Lui, în urma încrederii noastre depline în El. Te întrebi, desigur, şi îţi dau dreptate: de ce trebuie să fie aşa? II iubeşti pe Emi, idealurile, visurile tale s-au spulberat pe neaşteptate. Nu cunosc astfel de sentimente, nu mi-a fost dat să pot iubi, să aspir măcar o dată la dragostea omenească în acest fel, de aceea această suferinţă îmi este străină, dar cu suferinţa în sine sunt familiarizată. Cu aceea care ai impresia, cum te-ai exprimat tu, că te împinge până la marginea prapastiei şi nu mai vezi altă cale decât aruncarea în neant, sfârşitul a toate.
Mult mai plângeam şi mă consumam, că apoi zile în şir îmi trebuia să îmi revin. Dar ştii ce am descoperit într-o zi? Dumnezeu a planificat dinainte absolut totul şi cu exactitate perfectă în viaţa noastră. Şi nu oricum, ci ca un Tată iubitor. El ne-a creat pentru slava Sa şi ne-a aşezat exact unde a vrut El să fim: în perioada de istorie, în oraşul, familia noastră, ne-a dat această înfăţişare fizică, ne-a înzestrat cu capacităţi intelectuale, astfel încât noi să putem fi fericiţi trăind pentru scopul dorit de El. Versetul din Fapte 17:26 m-a condus la aceasta concluzie: 'El a făcut ca toţi oamenii ieşiţi dintr-unul singur să locuiască pe toată faţa pământului: le-a aşezat anumite vremi şi a pus anumite hotare locuinţei lor.' Descoperirea aceasta atât de multă bucurie mi-a adus şi atâta forţă de a trece peste problemele mele, încât n-am cuvinte să o exprim. Era un răspuns dat frământărilor

inele de mulţi ani. Până atunci, răzvrătirea mea mi s-a părut normală, o descărcare, pe care şi Dumnezeu care mă iubeşte o aprobă. Toată lumea se mira de răbdarea mea, chiar şi tu, dar ce era în mine adeseori, numai Dumnezeu ştie. Acum e cu totul altfel. De pildă atunci când cineva se apleacă să îmi lege şireturile, deşi simt cum mi se ridică tot sângele în obraji, nu mai îmi este greu ca înainte. Mă gândesc că aşa a vrut Dumnezeu cu privire la mine. Până şi acest amănunt, El l-a ştiut dinainte de a mă naşte şi chiar dacă nu pot să-I aduc slavă în alt fel... stând liniştită, fără să fac nimic, în gând mulţumindu-I şi lăudându-L, concurez cu îngerii din ceruri. Şi nu numai atât - dau prilejul celui ce se apleacă spre şiretul meu să facă o faptă bună. N-a spus Isus că

doar pentru un pahar de apă rece dat unuia dintre cei mai neînsemnaţi fraţi, cel ce o face, nu-şi va pierde răsplata? înălţătoare bucurie îmi inundă sufletul, gândindu-mă la bucuria ce o va avea acela care mă ajută cu o inimă plină de dragoste, în ziua în care Dumnezeu va răsplăti fiecăruia după faptele lui. Eu cred că în cele mai mici amănunte, viaţa percepută în felul acesta înlătură grijuri inutile, sentimente sfâşietoare, nenorocire şi lacrimi. 'De altă parte, ştim că toate lucrurile lucrează împreună spre binele celor ce-L iubesc pe Dumnezeu, şi anume, spre binele celor ce sunt chemaţi, după planul Său' (Romani 8:28).

Mă rog ca Dumnezeu să te ajute să înţelegi toate acestea şi vei trece peste durerea ta."

Şi într-adevăr, mai mult decât Lavinia se aşteptase, scrisoarea ei avu un efect restaurator pentru Adina. în răspunsul pe care i-l dădu avea cuvinte de laudă la adresa lui Dumnezeu pentru o fiinţă nespus de minunată ca prietena ei. Totodată îi amintea încurajator despre faptul că dorinţa ei de a fi utilă numai pentru că o salvase pe ea de la dezastru era o realitate. Mult o strivise pe Lavinia complexul inutilităţii, însă descoperirea aceea, că Dumnezeu Se implică în cele mai infime episoade ale vieţii, îi dădea tăria prin credinţă să depăşească clipa prezentă. Iar când Adina îi mărturisi ce influenţă avusese fiecare cuvânt al scrisorii ei, în modestia-i, Lavinia era convinsă că Adina o făcea doar pentru a o încuraja. Adina o iubea şi îi stătea în caracter să se gândească mai mult la alţii decât la sine. Proceda şi acum aşa cum făcuse în copilărie, când îi dăruise jucăria ei preferată: ursuleţul panda care urca scăriţa.

într-o zi, Adina veni în vizită la Lavinia cu două noi prietene, studente şi ele în Cluj. Una era din oraş, iar cealaltă, de pe lângă Cluj. Amândouă veniseră doar pentru a-i face hatârul plăcutei şi inteligentei lor prietene. Era inevitabil ca acei care o cunoşteau pe Adina să nu dorească compania ei. Acel magnetism din copilărie şi-l păstrase. Cultura ei generală vastă uimea şi atrăgea. Voinţa ei de fier cu care se ridica deasupra handicapului stârnea admiraţie şi dorinţa comunincării cu o astfel de persoană deosebită. Adina avea o grămadă de prieteni în toată ţara, cu care se vizita şi coresponda.

în timp ce Lavinia se plictisea de atâta singurătate şi tânjea după cineva care s-o scoată la plimbare din când în când, Adina nu ştiri cum să-şi drămuiască timpul pentru a face faţă tuturor relaţiilor ei de prietenie.

în timpul vizitei, Lavinia, emoţionată peste măsură, de-abia deschisese gura de vreo câteva ori. în centrul atenţiei era tot Adina. Lavinia nu prezenta, ca de obicei, nici un interes pentru cei din jur. în afară de dorinţa de a i se permite să pipăie feţele interlocutorilor, gest pentru care în faţa multora avea chiar de pierdut, nu prea ştia cum să-şi manifeste afecţiunea. în inima ei clocoteau multe sentimente înalte, de care cei din jur ar fi fost copleşiţi, dar nu le putea materializa în cuvinte. Trebuia să fie o persoană foarte apropiată ca ea să se poată cu totul deschide.

înainte de plecare, apropiindu-se mai mult de Adina, îi culese mâna în palmele ei, mai tot timpul

umede de emoţii. Stângace şi şovăielnică pentru că ştia că vor auzi şi alţii, însă neputându-şi stăpâni dorinţa de a se descărca în faţa prietenei sale, începu:
- Dacă ai şti, Adi, ce fericită sunt! în sfârşit, pot să cânt şi eu
in cor!
- Să cânţi în cor?! se miră Adina cu bucurie în glas.
- Da, zise ea, fâstâcindu-se, simţind că şi celelalte fete o ascultă.
- Dar ca să cânţi în cor, interveni Ema, una dintre fete, trebuie să vezi semnele dirijorului.
- De fapt, se corectă ea, lăsând mâna Adinei şi îndreptându-se spre canapea cu mâinile în poală, ţeapănă şi roşie ca focul în obraji, eu merg doar la repetiţii. Am ştiut întotdeauna că mai mult nu se poate. Şi chiar dacă, să zicem: m-ar invita dirijorul să stau acolo când corul cântă în biserică, nu aş accepta.E un om tare credincios şi sufletist şi ar face-o doar ca să mă simt bine. Dar nu toţi văd lucrurile ca el. Dacă ar fi întotdeauna cineva să mă ducă la repetiţii, mai multă bucurie nu mi-ar trebui. îmi place să cânt spre slava lui Dumnezeu, ce mult îmi place! Şi, Adi, sunt nespus de fericită!
Avea atâta însufleţire zugrăvită pe chip încât, privind-o, Ema îşi aminti de pasajul din romanul „Jane Eyre", în care autoarea afirma că sufletul are un tălmaci care e întotdeauna credincios - ochii - dar ea nu mai putea fi de acord întru totul cu această afirmaţie.

Ochii acelei fiinţe neajutorate din faţa ei, fiinţă fără nici un viitor, lovită de o soartă nedreaptă, cu trupul diform din cauză că se îngră-şase, fără speranţa de putea fi vreodată iubită de un băiat, nu aveau rum să exprime ceva. Faţa ei însă răspândea o lumină, încât era imposibil să nu fie remarcată de cei din jur.
Ema era o fată care greu se lăsa impresionată. Problemele din **viaţa** ei (crescuse fără tată) făcuseră din ea un orn dur, care pentru a, ieşi Ia suprafaţă muncise enorm. în străfundul sufletului, deşi nu sej arăta, era o megalomană. Nu era frumoasă şi îşi mai făcea şi complexe pentru că era de fel înaltă şi destul de solidă. Şansa ei de a ieşi l<i suprafaţă fusese învăţătura. La şcoală luptase cu abnegaţie să fie mereu prima în clasă şi reuşise. La facultate însă, oricât se strădui, intelectul nu o ajuta să fie mai presus de doi dintre colegii de grupă şi asta o făcea să se lupte şi mai mult, să sufere grozav. Invidia aceasta o făcea să nu mai găsească nici o bucurie în faptul că avea în faţă asigurat un viitor promiţător: o tortura, îi seca puterile. Nu era frumoasă, iar şansa de a fi prima, metodă prin care îşi învingea complexele fizice, iată că i-o furară alţii.
Acum, în faţa ei se afla această fiinţă, incomparabil mai dezavantajată decât ea, iar fericirea sufletului ei nu-i putea rămâne neobservată.
- Aş putea să... sssă vă cânt ceva? îndrăzni ea cu glasul tremurător, dar cu faţa radioasă. îşi freca mâinile transpirate, cămaşa îi era to^+ă udă, dar la gândul că ar putea cânta, o lumină nouă i se aşternuse pe chip.
- Sigur că da, zise Ema cu interes, coborând de pe canapea la picioarele Laviniei, în timp ce Mari, cealaltă fată, plictisită, îi arătă ceasul.
- Chiar vrei? se miră Lavinia. Dar poate că Mari nu vrea, mai adăugă cu bun simţ.
- Cum să nu? răspunse tot Ema. Vrei, nu-i aşa Mari?
- Dacă tu insişti... Dar să nu supărăm fata... eşti prea stăruitoare.
- Nu contează. Hai, cântă-ne ceva! Te rog! o încuraja ea, descoperind şovăiala Laviniei.
- Dar eu nu am o voce aşa de plăcută ca Adina, se scuză ea, numai că atât de mult îmi place să cânt pentru Dumnezeu... îşi

Idrese '/ocna, punându-şi mâna la gât. Toate cântecele îmi plac, dar [nu ştiu pe care să-l aleg.
- Noi oricum nu cunoaştem nici unul. Eu chiar în afară de o colindă de Crăciun nu-mi aduc aminte să cunosc nici un alt cântec religios. M-aş bucura să te aud pe tine.
Din nou un val de **roşeaţă** i se aşternu pe chip. Zâmbi, ducând iar mâna la gura, ca şi cum s-ar fi jenat de absenţa unui dinte **din** colţul gurii. încrucişa mâinile:
- Totuşi, mi-e aşa de ruşine! zise. Dar am să încerc. Voi cânta cântecul care îmi place cel mai mult, pentru că mi se şi potriveşte. Şi începu cu o voce mai înceată, apoi căpătă ceva mai mult curaj şi camera se umplu de cântecul ei:
Când în noapte m-ai atins Tu, Doamne, ca să pof vedea, Lanţul vechi s-a frânt şi iată, Liber eu Te pot vedea.
O slavă Ţie, Domnul meu iubit, Salvat cu Tine, sunt prea fericit. Cântarea mea întruna va fi pe totdeauna Iubirea Ta ce m-a salvat.
Nu-nţeleg cum Tu, o, Doamne, Cel de îngeri adorat, Veşnic, sfânt şi Fiu al slavei Ai luat şi-al meu păcat.
• sono-
într-adevăr, vocea ei tremurătoare de emoţie nu avea o sor ritate deosebită, însă prin versurile cântării, fiinţa ei lăuntrică se scurgea în exterior, dincolo de paravanul oferit de imaginea unei făpturi neajutorate. Mâinile care şi le frământa, ochii amorfi, poziţia rigidă a corpului - toate afişau slăbiciune, o victimă a unei soarte nedrepte. Dar ce contrast izbitor răzbătea din felul cum un alt om, Cel ascuns al sufletului, se putea desprinde de toată tragedia tiranei! Şi acest om, eliberat de lanţul frânt prin atingerea Mântuitorului, triumfa în lumină, sfidând întunericul nopţii. Acel om nu mai era vrednic de compasiune, incert, neputincios, tot datorat handicapului fizic: ochii sufletului îi străluceau la vedere Celui adorat de îngeri, iar adoraţia unei fiinţe pământene o întrece chiar pe cea a făpturilor cereşti, pentru că iubirea salvatoare, parq xismul iubirii divine, numai inimii omeneşti i-a fost dat s-cunoască.
- Ei, v-a plăcut? rosti Lavinia cu un mare efort, să-şi ascund! emoţiile.
Mari o privi ţintă, dădu din cap, lăsând să-i fluture un zâmba trist, plin de duioşie şi milă. Ce bine că Lavinia nu o putea zări Reacţia ei ar fi deziluzionat-o, cel puţin pe moment.
- Totuşi, nu se putu stăpâni ea, dacă nici măcar nu cânţi cor, ce rost are?
Nu înţelesese nimic. Efluviile sufletului Laviniei ieşiră di matcă asemenea unor braţe întinse cu recunoştinţă în întâmpinare dragostei divine. Scena se petrecuse atât de transparent în faţ ochilor ei carnali, larg deschişi, dar ce folos, dacă ochii sufetului nu deschidea...
- Eu mă pregătesc pentru atunci când voi putea să cânt ci îngerii în cer, Iubitului Meu, motivă ea, de data aceasta cu o îndrăz neală nefamiliară ei. Intenţiona să mai adauge ceva, dar se opri tresărind pentru că simţi o mână mângâindu-i faţa. Mai întâi crez că este a Adinei, dar când o cuprinse, îşi dădu seama că se înşelas' Nimeni nu zicea nimic. Fetele zâmbeau.
- Tu eşti Ema! ghici ea.
- Aşa-i, se miră fata, de unde ştii?
- Am ghicit.
- Mie mi-a plăcut mult cum ai cântat, spuse cu multă căldun în glas, dezmierdându-î obrazul. Când vrei să mergi la repetiţii ş nu ai cu cine, sună-mă. Acum sunt în ultimul an şi sunt ocupată *o* examenul de stat, dar dacă voi fi acasă, mi-ar plăcea să îţi fiu d folos.
- îţi mulţumesc mult, zise Lavinia, bucurându-se sincer. Dar apoi îi veni un alt gând care o făcu să rostească: nu vreau să te deranjez. Toată lumea are problemele ei, mai adăugă cu resemnare. Eu nu mă supăr.
Dar Ema insistă. Ea văzuse mai mult decât prietena ei în cân-

tecul Laviniei. Ceva încă echivoc, dar care, împotriva firii ei sobre,
0 răscolea şi sensibiliza. Impresionantă era iubirea ei pentru Mântuitorul, dacă acorda atât de multă importanţă cântecelor pentru slava Lui. Se străduia se cânte cât se poate de corect fiecare partitură. O conduse de vreo două ori la repetiţii, dar în timp ce o aştepta, cercetând fiecare corist în parte, nu descoperi la nici unul ceea ce îi fusese dat să găsească la această fiinţă dependentă de alţii. Când venea rândul altului, vocea la care ea cânta, chipul i se lumina deodată - o făclie aprinsă de dragoste şi recunoştinţă pentru divinitate. Buzele i se mişcau ca unei fete îndrăgostite, care cu neţăr-muită fericire îşi mărturisea din nou şi din nou simţămintele, privindu-Şi iubitul adânc în ochi.

Numai un timp scurt, Lavinia avusese parte de bucuria de a frecventa repetiţiile corului. Ema trebui să plece în Cluj, promiţân-du-i că după examene o va căuta din nou. O altă fată care o mai ducea acolo se căsători în alt oraş, iar o alta se angaja, timpul ei liber fiind foarte limitat. Fetele care o mai scoteau la plimbare sau o mai duceau la dentist nu cântau în cor. Mai încercă, atunci când cineva îi arăta ceva mai multă bunăvoinţă, să amintească şi de această probiema. Dar de multe ori, oamenii, când intenţionează să facă fapte bune, sunt entuziaşti doar la început. Apoi, când este nevoie de a renunţa la timpul şi planurile lor, uşor dau înapoi, mai ales când ceea ce fac nu li se pare că ar fi de o importanţă majoră. Lavinia, deşi îşi pusese tot sufletul în această activitate, când porţile
1 se închiseră, nu se supără. însă, dacă măcar o dată unul dintre coriştii cărora li se dăduse harul de a putea cânta într-un cor, spre slava Creatorului, şi poate de multe ori trata cu indiferenţă şi rutină acest lucru, ar fi putut să pătrundă în camera Laviniei şi s-o audă cum, singură fiind, îşi înălţa cântarea ei, făcând o comparaţie cu posibilităţile sale şi ceea ce însemna reala dăruire, i s-ar fi umplut mima de ruşine. Sau măcar când stătea pe ultima bancă din biserică, dacă cineva dintre cei care se ridicau pe podium în picioare, în văzul tuturor, pentru a intona cântările corale i-ar fi studiat chipul [r]adiind de fericirea cerească, în timp ce buzele i se mişcau şoptit, cu J[e]na, să nu deranjeze pe cei din jur, trăirea cântării lui ar fi fost mai [a]dâncă, dragostea mai aprinsă, motivaţia mai serioasă. Lavinia îşi petrecea majoritatea timpului închisă în camera ei.

Părinţii îşi aveau treburile lor şi în rest pierdeau vremea în faţa telJ vizorului. Cu toate acestea, în una din scrisorile adresate Adinei, *M* exprima fericire şi bucurie, încât mulţi ar fi fost geloşi pe asemenj trăiri. Avea un Nou Testament şi Psalmii în Braille. Maică-sa, dl multe ori, urmărindu-i trăsăturile luminate ale feţei în timp «J degetele i se plimbau pe literele acestei cărţi, nu putea pricepe *M* putea găsi ea atât de încântător acolo.

în ultima vreme, problemele de sănătate pe care le avusese I internat reveniseră. Acuza dureri de stomac. Maică-sa, care merţB se plângea că e bătrână şi bolnavă, o mai amăra şi cu reproşuri ci trebuie să-i facă separat mâncare de regim şi aceasta e scumpă, ial ea toată ziua trândăveşte, fără a fi capabilă să împăture o haina dară-mi-te să-şi prepare singură cea mai simplă mâncare. Măcar dj ar fi terminat şcoala, tot ar fi avut asigurat un viitor, dar aşa... Lavinia, în faţa acestor acuzaţii nedrepte, deşi se obşnuise cu e considerând inutil să se mai disculpe, suferea. Numai când răm nea singură în camera ei lăsa tot ce adunase dureros în sufletu-i iasă la suprafaţă. Şi aceasta se concretiza în lacrimi şi rugăciu fierbinţi. Sub pernă păstra un plic cu versete din Biblie, comorile el şi de atâtea ori în ultima vreme căutase mângâiere în ele, că 11 învăţase aproape toate pe de rost. Plicul acela, pentru noi como» descoperite în Cuvântul lui Dumnezeu, pe care simţea nevoia sa li copieze şi să le pună deoparte, devenise neîncăpător. Noi şi noi veţ sete îngroşară alt plic, apoi

altul... Cât şi-ar fi dorit să aibă parte de Vechiul Testament! Cunoştea din el numai din ce auzise la bis rică, dar aceasta era prea puţin. Se rugase mult, dar nu avu parte Cărţile Vechiului Testament în Braille. Dumnezeu îi dărui mai mulj O tânără cu un suflet mare înţelese nevoia ei şi nu numai at descoperind valorile acestei fiinţe deplânsă din neştiinţă de majo: tatea, se ataşă sufleteşte de ea. Găsea plăcere în a fi împreună q Lavinia. O luptă care de mult fusese declarată pierdută, Simo avea ambiţia s-o câştige.
Cu ajutorul Simonei, Lavinia învăţă să împăture hainele, cureţe cartofi, să spele vase şi să prepare cele mai simple mâncăru: Fusese într-adevăr nevoie de o răbdare titanică din partea acest fete. De câte ori, inflexibilitatea Laviniei nu o condusese la ideea eforturile ei sunt inutile, că vrând-nevrând trebuie să accepţi
renunţarea. Câteodată simţea că o lasă şi nervii, iar când era gata să răbufnească, asemenea lumii întregi cu care fusese până acum în contact Lavinia, dezamăgind-o, o putere mai presus de limita umanului îi dădea noi forţe şi răbdare. Şi această putere era Dragostea. Oamenii, pentru semenii lor, oricât de mult efort ar depune pentru a le fi de folos, ajung la limită. Este de fapt bariera care trebuie depăşită pentru a ajunge pe culmea slujirii, a trăirii pentru alţii. Inima omenească are în ea resurse de iubire, dar ele au margini, o dată atinse, totul se transformă pentru cei din jur în deziluzie. Ce ar fi fost sărmana de ea, această lume - un flux de speranţe spulberate, visuri frânte, neîmplinire -, dacă nu i s-ar fi dat să aibă acces la o altă Dragoste? Dumnezeu, Infinitul se confundă cu Dragostea, iar Hristos e întruchiparea dumnezeirii.
Simona o scotea zilnic pe Lavinia la plimbare, iar lumea înconjurătoare, pe care o ajuta s-o exploreze ca nimeni până atunci, începuse să capete noi şi minunate contururi în mintea ei. Lua Biblia cu ea şi cărţi de citit şi, şezând pe bancă în parc, pentru că venise primăvara, îi citea. O dusese la dentist să-şi rezolve toate problemele. O încuraja s-o sune acasă ori de câte ori va fi nevoie s-o ducă la medic. Simona avea multă bunăvoinţă, însă părinţii ei nu puteau pricepe de ce ea făcea toate acese lucruri, şi nu le plăcea că ea îşi consuma timpul cu o fată oarbă şi incapabilă. Ei nu cunoscuseră Dragostea. Având în vedere acest aspect, Lavinia, care fusese obişnuită să nu treacă peste măsura bunei cuviinţe, oricât de mari i-ar fi fost nevoile, nu apela la Simona întotdeauna, deşi ea sincer se necăjea pentru asta. în plus, o iubea prea mult ca să-i creeze conflicte cu părinţii.
într-o seară se simţi nespus de rău. Mărturisi părinţilor, dar ei nu băgară în seamă. Acuza dureri mari de abdomen. Maică-să îi aduse un calmant şi cu asta consideră că îşi făcuse datoria, astfel încât să-şi poată continua în linişte vizionarea unui serial interesant.
Se întâmplă să sune Simona. După vocea prietenei ei, înţelese că nu se simţea bine. Lavinia recunoscu foarte greu, de teamă să nu se simtă Simona datoare ca s-o ducă la spital. Prefera mai mult să sufere decât s-o deranjeze la o oră aşa de târzie, când, oricum, numai la serviciile „Urgenţei" se putea apela.
- Sunt convină că nu-i nimic grav, se scuza ea. Am mai fost

o dată cu mama, atunci pentru că eu am insistat şi s-a dovedit că am pus-o pe drumuri degeaba. A avut dreptate că m-a certat. De atunci,, am zis că oricât de rău rn-aş simţi, voi aştepta până dimineaţă.
Totuşi, Simona, fără acordul ei, veni la ea cu un taxi şi o duse la spital. Dar medicul de gardă, pentru că nu i se dădu bacşiş, nu o, băgă prea mult în seamă. Recomandă să vină ziua următoare pentru analize în spital. Se părea că ar fi probleme cu apendicele.
A doua zi, maică-sa se simţi ea slăbită şi stătu toată ziua la pat, iar taică-său, care nici în problemele gospodăriei nu se prea implica, în problemele fiicei lui arăta şi mai mult dezinteres. Ar

fi mers Simona cu ea la spital, dar părinţii o mustrară pe Lavinia că îi punea pe ei într-o situaţie penibilă, ca şi cum lor le-ar fi indiferentă situaţia. Lavinia îşi petrecu astfel toată ziua în pat, torturată de o durere cumplită a apendicelui.
Sosi şi seara, iar durerea se accentua, dar decât să îi supere pe părinţi, preferă să sufere cele mai cumplite chinuri. Veniseră în vizi-, tă sora şi fratele ei, cu familiile. Din camera de zi se auzea o atmosferă de ilaritate. De vreo câteva ori, Alina şi Andrei, nepoţeii, dădură buzna în camera ei, trăgând-o de mânecă să se ridice din pat ca să se joace împreună, dar oricât de mult şi-ar fi dorit acesata, Lavinia nu reuşi. O singură dată intră şi soră-sa. Intre ele era o diferenţă de optsprezece ani şi ea întotdeauna se arăta plictisită în prezenţa surorii ei mai mici. Când stătea mai mult cu ea, trebuia să mai aibă neapărat încă o activitate. îşi făcea manichiura sau îşi, punea măşti cosmetice, lucru care-i impunea să stea cât mai relaxată şi să vorbească cât mai puţin. întotdeauna se scuza că este prea ocupată cu serviciul şi familia pentru a-şi mai face timp şi pentru ea. Iar Lavinia nu se supăra. O înţelegea.
Relaţia cu fratele ei era şi mai distantă. El niciodată nu intra în camera ei. Doar când se întâlneau, o saluta.
- Cum îţi mai merge, La vi? era întrebarea lui obişnuită.
Ea se înroşea toată, se fâstâcea ca în faţa unei persoane importante, pentru că el era ofiţer în armată şi întotdeauna avusese o slăbicune ciudată faţă de cei care purtau uniforme speciale.
- B-bine, se bâlbâia ea. Numai că mă doare câteodată stomacul şi capul...
- Plângăcioaso! Viaţa e dură şi tu nu ai reuşit să te obişnu-

ieşti cu ideea asta. Biata inami, cât crezi că o să mai poată avea grijă de tine? Ar trebui să te gândeşti şi tu mai serios. De ce nu vrei să mai încerci să continui şcoala?
- Dar aş vrea, se apăra ea, însă mami şi taţi spun că...
Dar niciodată nu apuca să termine ce avea de spus, pentru că el întotdeauna era grăbit sau găsea lucruri mult mai importante de discutat cu părinţii, printre care să nu uite să îi aducă de pe balcon un borcan cu murături sau maică-sa să-i scrie pe o foaie cutare reţetă de prăjitură pentru soţia lui... în seara aceea, pentru că Lavinia se simţea rău şi se pusese la culcare, îi scutea de sentimentul neplăcutei jene că nu reuşeau să-i acorde mai multă atenţie. Dar Lavinia, de durere, nu reuşi să adoarmă. Se stinse şi zgomotul zburdălniciei nepoţilor, care adormiră. Se auzea doar televizorul mergând şi, din când în când, comentariile cu privire la acţiunea sau artiştii serialului. De vreo două ori, Lavinia reuşi să iasă cu greutate la baie, încet, să nu facă zgomot. Când mai vru să iasă şi a treia oară, durerea se acutiza atât de mult încât nu mai găsi nici măcar putinţa de a coborî din pat. Cămaşa de noapte îi era udă leoarcă. Simţea nevoia disperată s-o schimbe, dar nu se putea urni din loc. Măcar la paharul de apă şi cutia de calmante de pe masă, de-ar putea ajunge! Făcu o forţare uimitoare şi reuşi. Un răstimp scurt, se simţi mai bine. Acum putea încerca să-şi schimbe şi cămaşa. Deschise dulapul, dar nu se descurcă, în plus durerea reveni cu şi mai mare intensitate. Trebuia să reziste până dimineaţă, cu orice chip! Cu siguranţă, nu era ceva grav, iar dacă i-ar fi deranjat pe cei din jur pentru o nimica toată, ar fi năpădit-o cu reproşuri. Mereu i se imputa că mai mult se plânge decât ar fi adevărate probleme cu sănătatea ei. Poate că şi acum era la fel. Scârşnea din dinţi de durere, tremura, dar nu se lăsa. Orice ar fi, şi noaptea asta va trece cumva, iar mâine, maică-sa o va duce la spital pentru analize. Lăsă dulapul de haine deschis şi căzu vlăguită în pat. Se târî până la pernă - sub ea erau ascunse comorile ei... Ce bine era că putea „citi" pe întuneric!... Nu ar mai fi reuşit cu nici un chip să ajungă şi la întrerupător.
După ora unsprezece, musafirii plecară, iar părinţii se retraseră în camera lor. Târziu, spre amiază, după ce aşteptă fără nici o grijă să se trezească, mulţumită că nu trebuie să-i audă dis-de-dimi-

neaţă văicărerile, maică-sa intră în camera ei. O găsi pe marginea] patului, toată ghemuită. Uşa dulapului - larg deschisă, iar hainele] răvăşite. Faţa de masă brodată la care ea ţinea mult era pătată dej apa care cursese şi se îmbibase cu medicamentele răsturnate din] cutie.
- Fata asta nu se descurcă deloc, se enervă ea cu voce tare. 'Doamne, şi faţa mea de masă! Pe orice pune mâna strică, se căi ea. Hai, sus Lavinia! E aproape de prânz.
Dar ea nu se clintea. Deodată, o străfulgera o bănuială stranie. La început rămase privindu-şi fata, cum stătea aşa ghemuită, şi pe faţa ei se putea citi durerea, dar şi ceva nedesluşit ce emana din adâncurile fiinţei ei, ceea ce îi dădea chipului o luminozitate îngerească, întotdeauna ei îi fusese drag să-şi privească odraslele cufundate în somn. Oare de ce acum, după atâta timp, o încercau astfel de sentimente, mai ales că Lavinia avea douăzeci de ani ? O,, da, îşi aminti - aseară îşi privise nepoţeii dormind şi asta îi răscoli amintirile despre propriii-i copii. De fapt, nu era doar asta... câteodată simţea că o cuprinde o aşa mare duioşie amestecată cu milă faţă de copilul acesta neaj utorat. Ar fi vrut să se întâmple asta nu doar când ea dormea, ci şi când era trează. Atunci însă o sufoca, o indispunea cu nepriceperea ei. Ii topea toată răbdarea. Era prea bătrână şi obosită. Oftă. Se aplecă asupra ei, ca urmare a primului gând de cum intrase în încăpere... gând neconcret, dar tulburător. îi fusese rău zilele astea, poate că avea febră. îi puse mâna pe frunte. Se auzi un] geamăt prelung, dar Lavinia nu deschise ochii. Se chirci şi mai mult. Acum, maică-sa descoperi că în pat, sub ea, zăceau o grămadă de bileţele cu scrisul în Braille, iar sub mâinile încrucişate, strâns adusej lângă piept, altele. Le culese, fără să ştie de ce pe acestea şi le puse pe faţa de masă pătata, apoi se răzgândi şi le ascunse într-o vază de pe dulap. Câteva minute, se părea că îşi pierduse orice fir al gândurilor, apoi se dezmetici şi cu ultimele puteri îşi chemă soţul.
Douăzeci de minute mai târziu; ţipa de durere şi deznădejde în maşina salvării, ţinând în braţe capul neînsufleţit al fiicei ei. La autopsie, se depista cauza morţii: apendicită perforată.
- Numai cu doar câteva ore înainte dacă aţi fi dus-o la spital, le spuseră medicii, nu s-ar fi întâmplat o asemenea tragedie.

- Dar nu am ştiut că e atât de grav, se apăra îngrozită şi total dezorientată doamna Almăşan. A! A! Că n-am ştiut. Şi legănându-se în sfârşeala-i, cu pumnii în cap, tot asta repeta.
- Dar durerile, în cazurile acestea, sunt imposibil de suportat, se miră medicul.
La serviciile funebre, participară puţini oameni. Se întâmplă ca înmormântarea ei să coincidă cu a unui om cie vază din oraş. Acolo fusese chemat şi corul acela mare, la cântările căruia inima ei vibra şi buzele ei singure aduceau poate mai multe stoluri de îngeri decât ale tuturor celor pe care lumea îi aprecia după valoarea sunetelor percepute de ureche. Nici măcar fanfara, din acelaşi motiv, nu putu veni, deşi familia insistă.
- Sărmana, o deplângeau suspinând şi dând din cap femeile. Ce viaţă a avut! Nu există o nenorocire mai mare pentru un om decât să nu vadă lumina soarelui. Nu se descurca deloc sărăcuţa! Ce s-ar fi ales de ea în lumea asta, dacă rămânea fără părinţi, că sunt şi ei destul de bătrâni. Decât să ajungă în cine ştie ce azil, poate că e mai bine că Dumnezeu a luat-o. Dar totuşi, prea de timpuriu...
Ema, care ştiuse cât de mult ea preţuise corul, se întrista mult din cauza acestor circumstanţe. I se părea o nedreptate, pentru care îl acuza pe Dumnezeu. Dacă i-ar fi fost însă ochii deschişi să vadă doar un moment dincolo de materia dezolantă: micul cortegiu care înainta în tăcere, fără nici o pompă, dincolo de trupul diform al Laviniei, ar fi căzut la pământ, ca Pavel din Tars la întâlnirea cu slava lui Hristos, şi copleşită de atâta slavă, nu şi-ar mai fi dorit nici o privelişte costelivă a universului perceptibil, n-ar mai fi alergat asemenea apostolului, la omul lui Dumnezeu să-şi

recapete vederea. Lavinia făcuse de atâtea ori afirmaţia aceasta:
- Dacă stau să mă gândesc bine, nu-mi pare rău că nu am văzut niciodată. Când voi ajunge în ceruri, prima persoană pe care o voi vedea va fi Isus, iar bucuria mea va fi nemărginit mai mare decât a celor care au văzut şi alte chipuri în viaţă.
Bileţelele în Braiîle, când soră-sa făcu ordine în camera Laviniei, considerându-le lipsite de importanţă, le aruncă. Doar Peste o lună, când pe piatra funerară care costase mult (în faţa oamenilor considerau foarte important felul cum era aranjat mormântul, şi nu voiau să se facă de ruşine), trebuia scris ceva, maică-sa

îşi aduse aminte de bileţelele ascunse în vaza de pe dulap, chemară pe Adina să le citească. O aduse Ema.
Pe unul dintre ele, ros de atâta pipăit, erau câteva versete dit Psalmul 73. Cei rămaşi în viaţă mai puteau explora aceste amintii cu nostalgie, însă înălţimile atinse de ea cugetând, adorând acest diamante, chiar şi în noptea morţii, numai eternitatea le-ar pute dezvălui.
„însă eu sunt totdeauna cu Tine, Tu m-ai apucat de mâna dreaptă, Mă vei călăuzi cu sfatul Tău, apoi mă vei primi în slavă. Pe cine altul am eu în cer afară de Tine? Şi pe pământ, nu-mi găsesc plăcerea în nimeni decât în Tine. Carnea şi inima pot să mi se prăpădească: fiindcă Dumnezeu va fi pururea stânca inimii mele şi partea mea de moştenire. Căci iată că cei ce se depărtează de Tine pier, Tu nimiceşti pe toţi cei ce-ţi sunt necredincioşi. Cât pentru mine, fericirea mea este să mă apropii de Dumnezeu: pe Domnul Dumnezeu II fac locul meu de adăpost, ca să povestesc toate lucrările Tale" (Psalmul 73:23-28).
Pe cele cinci bileţele, versetele scrise erau din Cartea Psal: lor. Numai unul conţinea versete din Noul Testament. Un verset di Evanghelia lui Ioan, iar celălalt, din prima lui epistolă. Pe aceste două le aleseră să fie la căpătâiul mormântului ei.
Ioan 8:12: „Isus a zis: 'Eu sunt Lumina Lumii, cine M. urmează pe Mine nu va umbla în întuneric, ci va avea Lumi vieţii.'"
1 Ioan 5:12: „Cine are pe Fiul, are viaţa, cine n-are pe Fiul **ltj|** Dumnezeu n-are viaţa."

CAPITOLUL ig

După ce se întoarse din armată, timp de două luni, Emi alergase aproape în fiecare zi într-o parte şi în alta, aşteptând în faţa uşilor închise ale celor cu funcţii, cu diplomate în mână şi costume scumpe. între timp, familia sa se zbătea într-o insuportabilă sărăcie. Pensia părinţilor, de când se întorsese din armată, deşi înainte le ajungea, acum, pentru că pretenţiile lui crescuseră, după ce gustase traiul bun şi plăcerea de a purta haine de calitate, nu acoperea cheltuielile. Părinţii „strânseră şi mai mult cureaua" pentru a putea ţine pasul cu cheltuielile impuse de exigenţele fiului lor, dar aceasta, deşi îngrădirile erau greu de suportat pentru ei, nu se cunoştea prea mult. De fapt, Emi nici nu puse la socoteală jertfa lor... îi teroriza cu un noian de nemulţumiri şi reproşuri, că sărăcia lor se reflecta ca un blestem şi în viaţa lui. Iar în spatele sărăciei era handicapul lor nenorocit, care îl trăsese o viaţă întreagă în jos, în toate domeniile. Dacă ar fi avut parte de părinţi sănătoşi, măcar un salariu ar fi fost în casă, dar nu două infime pensii, din mila statului. Toate ca toate, şi aşa în privinţa asta nu putea schimba nimic, dar de ce trebuia să îndure gustul amar al sărăciei, când el dorea să muncească şi nu-şi găsea un serviciu?
Zilele treceau, iar umilinţa pe care trebuia s-o îndure fiind la cheremul celor mari, care de multe ori, doar pentru a-i arunca o privire, socoteau că făcuseră un efort suficient, având în vedere firea lui orgolioasă, era prea greu de suportat. în această conjunctură, tânărul descoperi că relaţiile şi banii rezolvă orice problemă, dar el nu avea nici una, nici alta. Era un „nimic", un paria al socie-tăţii, pe care nimeni nu dădea doi bani. Se întorsese din armată cu dorinţa avidă de a ieşi la

suprafaţă din mocirla sărăciei. Dar iată că
Iacum se afundase atât de adânc în ea, încât nu ajunsese altceva decât un amărât cerşetor pe la uşile celor mari, în speranţa că îi vor

întinde o dată o mână a îndurării - o slujbă. Ce straniu! împrumutase o grămadă de bani pentru a-şi îmbunătăţi ţinuta, şi totuşi, în faţa celor mari, prestanţa lui nu schimba cu nimic situaţia.
Ajunse în stări sufleteşti deplorabile. La aceasta contribuise şi faptul că, împotriva oricăror prezumţii, inima îi juca feste insuportabile. Ura sălbatic imperfecţiunea umană (rădăcina nenorocirilor din viaţa lui, a ruşinii şi marginalizării, care îl sufocau acum mai mult ca oricând), dar iubea totodată cu disperare o fiinţă imperfectă trupeşte. De multe ori, se gândise, având în vedere această contradicţie, fundamentul sentimentelor lui nu îşi avea pure rădăcini în dragoste. Era vorba, probabil, (încerca el să recurgă mereu la acest subterfugiu pentru a se linişti totuşi) de ceva reminiscenţe sentimentale din copilărie, care, acum, punând la socoteală structura lui vanitoasă, se accentuau. Nu putea suporta să ştie că un altul *îi* furase „geniul". Adina era un geniu, pentru formarea căreia el îş: sacrificase cariera. Ea intrase la facultate, iar el nu. Acum ar fi putut fi student, şi viaţa i-ar fi arătat cu totul altă faţă. Dacă măcar ea, pentru care se jertfise atât, ca o compensare a eşecului i-ar fi arătat mai multă înţelegere (în felul în care el aştepta), ar fi depăşit mai uşor această criză. Atitudinea ei îl nemulţumea, îi crea valuri noi de suferinţă, nopţi nedormite. Părea că retrăieşte amarnica experienţă din copilărie, când *ei* plecase la şcoală departe, iar el rămăsese singur, încolţit de o lumt ostilă. In astfel de momente, când această lume îşi arăta din noii colţii, câtă nevoie ar fi avut de protecţia ei. Ea, în pofida handica-î pului, avea un caracter mult mai puternic decât al lui, îl cucerea ş| acum prin felul ei vioi, prin teribila forţă de a se descurca aproape în orice situaţie, de a ieşi triumfătoare. Aceeaşi admiraţie din copilărie, toate aceste calităţi ale ei, reînviau în sufletul lui. Adina ştia sa se facă plăcută, admirată de toţi, fără forţare de a părea altfel decât era în realitate, spre deosebire de Liliana, de majoritatea fetelor atrăgătoare prin îmbrăcăminte şi frumuseţe fizică. Toate examenele! de până acum şi le luase cu nota maximă, şi se zvonea că intenţio-, nează să mai facă o facultate în acelaşi timp (lui, nu-i mărturisise nimic, iar el nu avu tăria să o iscodească). Era capabilă, fără îndoială, dar pentru aceasta avea totuşi nevoie de cineva s-o sprijine. Ar fi fost în stare s-o i-a din nou de la capăt, să-i acorde braţul pentru
a_i conduce paşii, să-i citească din cărţi, satisfăcut de atâta putere de memorare, simţindu-se împlinit la umbra genialităţii ei. Orice a fost în viaţa lui, orice va mai fi, întotdeauna va recunoaşte că clipele alături de ea î-au făcut fericit.
Tânjea de dor după zgomotul tălăngilor de pe dealuri, după pădurile ale căror cărări, atât cât le cutreieraseră împreună, le cunoştea cu ochii închişi. Tumultul acestei lumi de la care se contaminase cu perfidie şi ambiţii egoiste, acum când se vedea un ratat, îl obosise cumplit. Numai Adina, numai ea, cea care odinioară îl ajutase să treacă peste traumatismul lui psihic, l-ar putea din nou reabilita. Nimeni ca ea nu cunoştea tainiţele ascunse ale sufletului lui. Adina însă, de când el se reîntoarse acasă, nu-şi mai găsise nici măcar o dată timp să stea de vorbă cu el între „patru ochi'.
Ca o umbră, Alin, monstrul acela, o însoţea peste tot. La fiecare pas era împreună cu ea. Şi Emi îl ura cu toată fiinţa lui: pentru că i-o luase pe aceea care i se cuvenea, pentru că mărea suferinţa lui, pentru că în pofida sluţeniei lui era mai presus decât el în competiţia dragostei (o ofensă insuportabilă). Dacă ar fi putut, ca unui pui i-ar fi sucit gâtul acela greţos, plin de bube...
Emi trăia parcă prins în desişurile unui coşmar cumplit. Ideea de a fi dat la o parte de Adina, în favoarea unui handicapat respingător, îl înnebunea. Totuşi, se hrănea cu gândul că ea de fapt nu-l

iubea pe Alin, nu avea ce să iubească la acea creatură. Când degetele ei pipăiau faţa unui om, în minte i se construia reflecţia chipului lui, având preferinţe, ca oricare alt om cu vederea normală. Chipul lui, ştia prea bine că din primele momente, când erau doar nişte copii, ea îl îndrăgise. Numai înainte de a pleca în armată îi mângâia-se cu duioşie faţa şi părul, iar el, luând-o prin surprindere, o acoperise de sărutări, făcând-o să roşească toată, să fugă pentru a se ascunde, nici ea nu ştia unde, iar el să o lase o vreme aşa, şi dintr-o dată, să-i taie calea, îmbrăţişând-o. Răsunau dealurile de râsetele lor când coborau seara în sat fericiţi, ţinându-se de mână. Ea privind prin ochii lui cerul, întotdeauna găsea ceva încântător de spus, prin care lui i se deschideau mai larg ochii sufletului, pentru ca încântarea în faţa creaţiei să ajungă pe cele mai înalte culmi. Trebuia numai o minusculă scânteie pusă în faţa ochilor sufletului ei, iar ea, cu cel de-al cincilea simţ, o transforma într-o lumina puternică, ce îl

ajuta să exploreze cele mai adânci taine ale naturii.

îl copleşea un dor aprins de asemenea explorări fascinante, între ei se clădise o barieră, care, cel puţin acum, părea de netrecut, deşi el încerca din răsputeri să-i dea de înţeles că în inima lui era cu totul altceva decât ce îi scrisese în scrisoarea aceea din timpul stagiului militar. Spre nemulţumirea lui, Adina niciodată nu se lăsa antrenată în această discuţie. Schimba subiectul, ori tăcea până liniştea le era tulburată de cei din jur. Măcar de ar fi putut găsi un timp propice în care să fie doar ei doi. Se părea că înadins ea evita o astfel de ocazie.

De fapt, de câte ori putuse ea să vină acasă din Cluj? Probabil că în străfundul sufletului, având în vedere cât de mult greşise el faţă de ea, aştepta un efort în plus de la el, pentru a-şi da pe faţă sentimentele. Ar fi putut s-o caute în Cluj, dar deocamdată nu avea bani. Când va ajunge la ea, visa să aibă bani mulţi de cheltuială şi s-o poată duce prin cele mai frumoase locuri, să-i ofere cele mai bune prăjituri (îi plăceau la nebunie dulciurile) şi astfel să o facă fericită. Nu-i trecea prin minte că în nici un caz nu ar fi crescut în ochii ei procedând astfel, decât dacă, în starea aceasta de deznădejde, el, aşa înfrânt cum era acum, ar fi căutat-o. Ar fi putut să-i mărturisească cu sinceritate şi dor de uşurare tot ce îl mistuia, îl tortura, iar ea să-i întindă o mână izbăvitoare, să-i dăruiască un surâs al iertării, care face infinit mai mult decât o privire plină de patimă. Ea încă îl mai iubea...

Până la urmă, problemele lui sociale, se rezolvară - găsi un servici ca muncitor necalificat. Muncea în condiţii grele, în trei schimburi, iar leafa era destul de mică. De câte ori, obsedat de nesuferita idee că o viaţă întreagă ar putea-o duce în felul acesta, ca majoritatea oamenilor din acest oraş muncitoresc, totul rezumân-du-se la muncă, mâncare, somn... şi iar munca grea şi umilitoare, nu îi trecuse prin minte să dea măcar un răspuns scrisorilor pline de patimă ale Lilianei. Totuşi, orgoliul lui de a nu deveni robul unei femei înstărite se dovedi mai puternic. Adevărul este ca nici nu-i mai ardea, având în vedere sentimentele lui (pentru că iubise cu adevărat o singură persoană) să se mai încurce cu o altă fată.

Pe măsură ce timpul trecea, iar braţele sărăciei îl încolăceau sufocant, deşi, de când se angajase, aveau mai mulţi bani ca nicio-

dată, pretenţiile care crescuseră şi mai mult îl făceau să se vadă nenorocit. Stătea ore în şir analizând în minte toate soluţiile pe care le-ar putea proba pentru a ieşi din această mizerie socială. Singurele valabile rămaseră: Liliana sau pregătirea pentru a da examen la facultate. Mai era doar o lună până la data examinărilor pentru facultate,, insuficient timp pentru a se putea pregăti. Dar, mânat de ambiţie, se depăşi pe sine. Fără să spună cuiva, dădu examen, tot la Cluj, la politehnică la seral, unde mai rămăseseră locuri din vară, şi reuşi. Nu era însă nici pe departe ceea ce el visase.

Aspiraţia lui fusese întotdeauna legată de studiul la Universitate, în apropierea Adinei. Considera că a urma cursurile facultăţii politehnice ar fi însemnat să se încurce într-un nou desiş, cum procedase când stabilise relaţia cu Liliana. Hotărî deci să mai aştepte încă un an.
Cât timp fusese el la examen, studenţii erau încă în vacanţă, deci nu reuşi s-o întâlnească pe Adina. Se întâlnitră totuşi de vreo câteva ori la sfârşitul săptămânii, la ţară. El o căută şi o invită la plimbare, ca odinioară, pe dealuri. în sfârşit, se ivise momentul să fie doar ei singuri. Din nou, parcă toată reveria trecutului, cu splendorile ei neşterse, înviase, căpăta vechile, tânjitele contururi. O ţinea de mână şi, ca niciodată, îi simţea tremurul. Copacii, păsările, iarba, soarele zâmbeau împreună cu râsetele lor. Toate amănuntele: un copac căzut, o ciupercă pe cărare, frunzele moarte din pădure, izvorul'de la marginea stânei, cintezoii care zburau deasupra râului, sălciile cu plete înecate în valuri, peştişorii prinşi de el cu mâna... toate minunăţiile naturii, traduse prin ochii sufletelui şi celorlalte simţuri ale ei - dezvăluiau negrăite mistere şi frumuseţi.
îşi încheiară pribegia alungiţi pe iarbă: el privind apusul soarelui, nesătul în a i-l descrie. Şi când te gândeşti că până acum doi ani de zile, cât trecuse de la ultima lor întâlnire, el nici nu băgase vreodată în seamă acest detaliu impunător al cosmosului. De fapt, anii aceştia distruseseră în el aproape toată sensibilitatea interioară, transformându-l într-un materialist. Dar, iată că în prezenţa ei, acea sensibilitate adormită, se redeştepta. Ascuns în tablourile magnifice ale creaţiei, cum ea mărturisea cu însufleţire, iar el, pe moment rupt de babiloniile lumii, de zgomotul şi tentaţiile ei, nu o putea contrazice - se află Dumnezeu:

„Cerurile spun slava lui Dumnezeu şi întinderea lor vesteşte lucrarea mâinilor Lui. O zi istoriseşte alteia acest lucru, o noapte dă de ştire alteia despre El. Şi aceasta fără vorbe, fără cuvinte al căror sunet să fie auzit: dar răsunetul lor străbate tot pământul şi glasul lor merge până la marginile lumii" (Psalmul 19 :l-4).
Se revărsase dintr-o dată aşa multă fericire asupra lui, încât uită cu desăvârşire că, nu departe de acestea, îl aştepta mediul citadin învăluit în frământări şi lupte. Le-ar fi putut curma aşa de simplu dacă ar fi acceptat că dorinţele lui de a se realiza material însemnau deşertăciune, un mod haotic, nebun de a căuta împlinirea. Dumnezeu Se apropiase din nou de el, încât L-ar fi putut atinge, dar în afară de imperativul momentului, el nu vroia să priceapă mai mult.
Doar a doua zi, la sfârşitul ei, avu curajul să-i dezvăluie Adinei tot ce avea pe suflet. Era încredinţat, observând în reacţiile ei când el îi atingea umărul sau prin surprindere îi mângâia părul, că sentimentele ei au rămas aceleaşi.
- Te iubesc, ştii şi tu, conchise cu multă sinceritate în glas, după o întreagă poveste în care îi mărturisi multe prin câte trecuse în armată, chiar aventura cu Liliana, dar bineînţeles, totul aşa cum credea el că ar face-o să-l ierte, să dorească să refacă legătura lor. Ea însă, simţi toate acestea. Lupta să fie sincer, dar, nu reuşea nici pe departe. Inima lui, cum bănuise ea, fusese prinsă în vârtejul ameţitor al lumii, iar el i-o confirma sfâşietor de clar prin cuvintele ce lui i se păreau aprinse de focul iubirii, capabile să atingă până în profunzimi fiinţa ei sensibilă.
- Mi-este greu acum, muncesc mult, dar nădăjduiesc că Dumnezeu mă va ajuta să ies din această mocirlă. Sărăcia te face să suferi. Uită-te la noi. Cât am suferit pentru că nu am avut nici măcar bani să plătesc un bilet de tren până în Cluj. Oricum, pentru că te iubesc prea mult, aceasta nu ar fi fost îndeajuns. Visam să am bani suficienţi pentru a te putea scoate în oraş şi să-ţi satisfac toate plăcerile, să fac să te simţi mai ocrotită şi mai împlinită ca niciodată. Am în mine, deşi acum pare totul fără nici o speranţă, ceva care îmi spune că va fi altfel. Atunci îţi voi putea oferi o viaţă fără griji. Ai putea să scrii cărţi, aşa cum ai visat de pe vremea când erai o fetiţă

cu codiţe (o pişcă de obraz făcând-o să roşească toată)... Dar pentru toate este nevoie de bani... Am trăit şi am văzut diferenţa. Tu nu poţi pricepe încă, pentru că...
Iar ea tăcea... Vocea lui cu vibraţii delirante când rostea cuvântul „bani" i se părea a unui străin pe care niciodată nu-l cunoscuse... O îngrijorare dureroasă punea stăpânire pe ea treptat, în măsura în care însufleţirea lui legată de materie se dădea pe faţă, fără ocolişuri. Stătea cu faţa întoarsă spre el, şi dacă ochii ei ar fi putut transmite ceva, el, explorându-i adâncimile, ar fi tăcut ruşinat, de-zorientat. Pe chipul ei trist se oglindea sufletu-i, dar el se dezvăţase să-l mai citească aşa ca altădată, sau poate că visurile lui nebuneşti îl orbeau şi nu mai putea discerne... Nu se întrezărea nici cea mai mică perspectivă prielnică atingerii idealurilor lui, iar el dădea curs liber unei asemenea imaginaţii. Materia îi sucea minţile. Gustul traiului bun îl ameţise, îl schimbase cu totul. Ce mai rămăsese din sensibilitatea şi frumuseţea sufletului lui?... Ce va mai rămâne din ele dacă într-adevăr, prin cine ştie ce minune, speranţele lui vor căpăta vreodată formă.
Zilele treceau, munca în uzină îl obosea nu numai fizic, ci şi psihic. Trăia cu teama cuibărită ca un şarpe veninos în minte, ca nu cumva, cu timpul să ajungă şi el asemenea colegilor lui, abrutizat, murdar, neîngrijit, cu un limbaj obscen.
La sfârşitul anului însă, în ţară se petrecu pe neaşteptate o mare schimbare: revoluţia. Şi anul următor, 1990, pe lângă multă vâlvă şi confuzie în rândul majorităţii, aduse pentru unii posibilităţi neaşteptate de îmbogăţire. îl tentase ca pe mulţi alţii ideea de a lua drumul Occidentului. Renunţă totuşi la ea, temându-se că nu avea destul de multă experienţă în muncă, astfel încât să-şi poată găsi un serviciu acceptabil, iar soluţia muncilor de jos îl îngrozea. Când se dezmetici, că ar fi fost capabil de orice, numai să iasă din mizeria actuală, mai ales acum, când toată lumea din jur trăda aceleaşi ambiţii de afirmare prin puterea banului, posibilităţile de emigrare se restrânseră. Şi privind cu ochii cum unii şi alţii se ridicau pe neaşteptate, sărăcia deveni pentru el un duşman şi mai crunt, împotriva căruia doar psihologic, deocamdată, putea lupta. De atâta zbucium, nopţi în şir nu putea dormi, iar pofta de mâncare îi pierise aproape cu totul. Slăbise mult, era palid, vlăguit de puteri, dar nu putea

renunţa...
Dacă ar fi avut un capital, o sumă de început, ar fi ştiut cum să investească banii, dar nu avea nimic... nimic. Se certa cu părinţii toată ziua pentru că nu au fost capabili să-i strângă, în decursul anilor, măcar o sumă la C.E.C.
Până la urmă, stors de puteri, nevăzând nici o soluţie, îi scrise Lilianei, rugând-o să-i împrumute pe un termen o sumă în valută. Veni ea însăşi cu banii, fericită că îl poate revedea, triumfătoare că tot la ea ajunsese să apeleze, plină de speranţă că poate vor fi din nou împreună. Având în vedere interesele, el flirta cu ea, însă, peste câteva luni reuşi să-i înapoieze banii şi rupse definitiv relaţiile.
Emi era foarte inteligent, iar râvna care îl animase multă vreme, acum, la aprinderea scânteii se transformă puţin câte puţin într-un foc puternic. De dimineaţă până seara putea fi văzut în centrul oraşului, în faţa unui bar, deschis imediat după revoluţie, căruia i se spunea „Paradisul". Intrase pentru început în afacerea de „tranzacţii valutare la negru". Spre deosebire de ceilalţi „colegi" ai lui, pentru a-şi face popularitate, se străduia să fie cât mai corect. Vindea valuta cu mai puţin decât ceilalţi, lucru care însemna mult pentru clienţi, iar la cumpărarea ei oferea mai mult. îşi crea astfel, într-un an, o mare popularitate, lucru care îi aducea bani... o grămadă de bani. La o singură tranzacţie câştiga uneori atât cât îi era leafa pe o lună întreagă, în uzină. Visul lui căpătase forme concrete, îşi cumpărase maşină luxoasă, după care oamenii întorceau capul când gonea cu ea pe străzi. îşi putea satisface acum toate gusturile lui rafinate cu privire la ţinută, iar lumea îl respecta şi invidia.

Dar cu această shimbare, nu doar visul lui îşi vedea împlinirea. Dorinţele revanşarde ale Anei, după ani de răbdare şi sacrificiu, deveniseră o realitate copleşitoare. Emi, băiatul ei, nu era doar atrăgător - perfecţiuna fizică după care fetele, chiar lefter fiind, tânjiseră. Emi se realizase uimitor de repede în viaţă. Banii făceau minuni în ce priveşte relaţiile cu cei din jur. Lumea aceasta, care îi jucase o viaţă întreagă feste, prin copilul ei, începuse să-i surâdă... în sfârşit... Sau poate ca surâsul de biruitoare era al ei, iar lumea se ţâra vasală la picioarele-i. Vecinele din bloc acum o priveau cu alţi ochi, pentru că toţi aveau nevoie de bani împrumut, iar Emi avea.
Nu o deranja deloc faptul că fiul ei, în loc să le schimbe

apartamentul de confort redus şi plin de igrasie, îşi cumpără el unul, în centrul oraşului, pentru a-şi putea duce acolo prietenii. Nu se necăji nici pentru că el le interzisese categoric să-l caute vreodată în faţa „Paradisului". Prietenii lui niciodată nu trebuia să afle despre părinţii lui. Se temea de o înjosire, ca în armată. Dar până la urmă, lucrul acesta tot se aflâ. în general, nimeni nu avea curajul să-l înjosească pentru că era cel mai „tare"dintre ei şi aveau nevoie de el, dar de invidie mai discutau pe marginea acestui subiect... El aflase şi în mintea lui începuse a se ţese deja ideea de a lăsa totul aici şi să fugă undeva departe, unde nimeni nu i-ar cunoaşte originile. Mai trebuia însă, pentru aceasta, să mai aibă răbdare, să suporte această umilinţă. Banii erau acum pe primul plan. Ajunsese atât de prins în afaceri, în goana fierbinte de a câştiga, încât, deşi în străfundul sufletului, tot la Adina se gândea, nu-şi mai găsea deloc timp s-o caute. Adevărul este că în oraş, pentru nimic în lume nu ar fi îndrăznit să rişte să fie văzut împreună cu ea. Numai la ţară putea fi în largul lui. îi scrisese despre realizările lui. De fapt, nici nu mai fusese nevoie. Ea ştia deja de la părinţii ei, care îl apreciau pentru abilitatea şi succesele sale. O dată cu revoluţia, o nouă scară de valori se impuse pe nesimţite: imperioasă, stăpână, care cu tentacule nevăzute, în loc de ateismul comunist impus în vechiul regim încă din şcoala primară, sfredelea creierul societăţii şi relaţiile interumane.
De vreo câteva ori, îi trimise bani Adinei în Cluj şi, deşi ştia sigur că avea nevoie multă de ei, ea îi refuză de fiecare dată. în plicul înapoiat, Adina îi scrisese mereu aceleaşi nesuferite, tulburătoare cuvinte. De ce oare era împotriva lui, când el o iubea şi vroia s-o ajute? Ca la sfârşitul primei ei scrisori, pe care i-o trimisese în armată, îi scrisese un verset dintr-un Psalm. Acesta sunase ca un avertisment cu privire la cei ce-L părăsesc pe Dumnezeu fără temei. Trebuia să recunoască, fiind sincer cu el însuşi, dar şi cu indispoziţie nervoasă, că „profeţia" ei se împlinise. Iar acum, ca un înger apocaliptic, venea cu alta şi mai macabră, numai să-i provoace lui nelinişte şi dureri chinuitoare de cap, atunci când după o zi plină ar fi trebuit noaptea să doarmă „buştean", pentru a fi în ziua următoare în plină forţă. Prin mâinile lui, zilnic treceau teancuri de bani. Pe cei falşi îi recunoştea imediat numai după pipăit. Pentru a face

faţă durităţii şi rigorii, dar ademenitoarei şi fascinantei lumi a banilor, trebuia să fie odihnit. Cuvintele Adinei nu erau altceva decât patru versete din Epistola lui Pavel, adresată tânărului Timotei:
„Căci noi nu am adus nimic în lume, şi nici nu putem să luăm cu noi nimic din ea. Dacă avem dar cu ce să ne hrănim şi cu ce să ne îmbrăcăm, ne va fi îndeajuns. Cei ce vor să se îmbogăţească, dimpotrivă, cad în ispită, în laţ şi în multe pofte nesăbuite, care cufundă pe oameni în prăpăd şi pierzare. Căci iubirea de bani este rădăcina tuturor relelor, şi unii care au umblat după ea, au rătăcit de la credinţă, şi s-au străpuns singuri cu o mulţime de chinuri."
Mai bine ca oricine, Adina cunoştea interiorul său, chiar dacă în ultima vreme viaţa lui, la suprafaţă, se schimbase radical. Dacă era realist, trebuia să recunoască faptul că fetei, prin acele

versete, nu-i trecuse nicidecum prin minte să-l rănească. Spera, sărmana, că el va înţelege ceva din cuvintele biblice, că-i vor fi de folos o dată pentru a se opri din goana-i nebună... pentru că aici nu era vorba doar de bani... Anturajul în care se complăcea zilnic îl dusese la o degradare morală pe care numai atunci o recunoştea când **îşi amintea** că odată îi fusese dat să cunoască adevărul. Deocamdată însă, toate acestea îl făceau sa se simtă bine. Nu era nici pe departe vorba ca în acele cuvinte biblice, că se străpunsese singur cu o mulţime de chinuri. Zâmbi la această idee, gândindu-se cu plăcere la îngrijorarea ei pentru el, dar, în adâncul sufletului, era cutremurat.

CAPITOLUL Zo

îşi aducea aminte totul, ca şi cum doar cu o zi în urmă trăise. Sentimentele de atunci, deşi trecuseră atâţia ani, emoţiile puerile nu-i erau nici acum, matur fiind, străine. încetini când trecu cu maşina prin dreptul gării. Acelaşi tren, la aceeaşi oră, ca odinioară, oprise în staţie. Trenul acesta... parcă dinadins, numai pentru păstrarea aducerilor aminte vii, neatinse, nu îşi schimbase ora de sosire... F irat de gânduri, opri... Rămase cu privirea în gol... Aici se întâlniseră pentru prima oară. De bordura aceasta ea, îmbrăcată într-o rochiţă dantelată, se împiedecase fugind în întâmpinarea mamei ei. în acea zi îşi serbase ziua de naştere, iar astăzi se împlineau exact cincisprezece ani de arunci. Amănunte din viaţa sa, petrecute doar cu câteva luni în urmă, i se risipiseră din memorie, dar ceea ce trăise atunci, creierul păstrase cu sfinţenie, parcă totul înregistrat ca şi cum ieri se întâmplase. Zâmbi când îşi aminti cum, în drum spre casă, manifestase, din cauza orgoliului rănit, o comportare violentă faţă de micuţa nevăzătoare. Ce naivi sunt copiii! Nici nu îi trecuse lui prin minte că în lumea aceasta ar putea exista oameni care să aibă ochi, şi totuşi să nu vadă, (râse amintindu-şi). O acuzase că îşi bătuse joc de el, pe seama infirmităţii părinţilor, care nu i-ar fi putut oferi, ca ai ei, un tort minunat de ziua lui. Dar cât de repede ura lui, aflând că şi ea făcea parte din „lumea" lor, se preschimbase în cu totul alte sentimente, exteriorizate prin dăruirea căţeluşului cu cheiţă, gest care o şi cucerise.

Şi zâmbetul de amuzament, analizând cât de multe se schimbaseră de aunci, în decursul anilor, se transformă într-unui nostalgic, amestecat cu tristeţe, dar şi oarecare durere, pe care el nu vroia s-o accepte. Lumea care roia acum în jurul lui îl califica drept un dur, un om stăpân pe situaţii, un „triumfător flegmatic" faţă de problemele vieţii. Podiumul pe care urcase pentru a ajunge pe aceste „înălţimi" era exact cel râvnit, idolatrizat de toţi - banii. Cu

banii, porţile care odinioară i se închiseseră crud, nemilos, i se deschiseseră atât de mieros în faţă. Numai una singură i se închisese controversat, bizar, motivul fiind acelaşi fundament al accesiunii lui. Ce întortocheate sunt căile vieţii! Lupţi şi câştigi idealuri ce ţi se par de neatins, dar pentru toate trebuie să plăteşti un preţ...

„Iar? se dezmetici deodată, când (gândea el), o alterată sensibilitate încerca să-l fure în mrejele-i. Este imposibil ca Adina să îl prefere pe Alin în locul meu. Ştiu că mă iubeşte, nu se poate ascunde, oricât se străduieşte. Dacă istoria de acum cincisprezece ani se va repeta şi o voi cuceri cu cadoul meu, voi fi cel mai fericit om. Ce-i drept, în ultima perioadă nu mi-am făcut timp să fim împreună. O zi rătăcită în altă parte, în lumea afacerilor, înseamnă pierdere de bani, şi nu am putut să îmi permit. Am făcut totul pentru ea, să-i ofer un viitor strălucit. Cadoul de azi o va ajuta probabil să înţeleagă realitatea, să se dezmeticească: pentru materializarea visurilor idealiste, este nevoie de materie. Materia e indispensabilă idealismului."

Ajunse în faţa porţii casei de la ţară, unde Adina îşi serba ziua. Auzind maşina, părinţii ei îi ieşiră în întâmpinare. îl aşteptau. Emi nu avea cadouri doar pentru Adina. Deschise cu emfază portbagajul. Ieşiră şi câţiva dintre invitaţi, prieteni de-ai Adinei, în curte. în uşa bucătăriei de vară, cu mâinile

pline de cremă pentru prăjitură, ştergându-se de şorţ, apăru şi Ana. Ochii îi sticleau de mândrie privind-o pe Amalia cum deretică pentru a face loc lăzilor de suc. în scurt timp, masa se umplu de bunătăţile aduse de fiul ei: şuncă, muşchi file, salam din cel mai scump, icre negre, patru torturi mari, făcute ca pentru nuntă, cutii de ciocolată, arahide, cutii cu nectar, caşcaval şi brânză topită de cea mai bună calitate şi fructe exotice.
- Vai, eşti grozav! exclama mereu Amalia, în timp ce despacheta. Dar nu trebuia!... Astea costă o mulţime de bani! Nu, nu se poate aşa, trebuie să plătim şi noi! mai adăuga, din politeţe, dar cu inima strânsă, ştiind că, având în vedere câte cheltuieli făcuseră, nu mai aveau un chior. Extraordinar! se miră ea, când dădu cu ochii de icrele negre, dar aşa ceva, numai o singură dată în viaţă am mâncat... eram în Budapesta şi acum... Unde ai găsit şi oare cât de scumpe au putut fi? Nu!... E prea de tot! Asta chiar e prea mult! în mintea ei, având în vedere viaţa care era atât de scumpă, icrele negre puneau capac ideii de risipă. Dar nu se exprima aşa, să nu

u
jignească. Doar atât putea repeta: prea de tot... prea de tot, nu ştiu cum o să ne putem revanşa cumva.
- Când Adina împărţea toate dulciurile cu mine, m-am gândit eu aşa?
- Oh, atunci erau alte vremuri, ne permiteam mai multe, acum însă...
Ana o privea cum îşi frângea mâinile. Asemenea fiului ei, gândul îi zbură în urmă cu cincisprezece ani. (Ce construcţie sufletească asemănătoare cu a lui avea şi ea, dar nici unul din ei nu realiza lucrul acesta.) O invidiase pe Amalia, la început pentru frumuseţea ei feminină, pentru perfecţiunea trupească, dar apoi, multă dreptate avusese să o considere, mai dezavantajată de soartă pentru infirmitatea unicei fetiţe. Nu se poate spune, Adina frecventa o facultate, era admirată de toţi, dar ce folos?... Se putea face comparaţie cu realizările fiului ei, un om fără infirmităţi, chiar dacă, să zicem, nu era atât de „genial" ca ea? La ce foloseşte genialitatea într-o lume în care nevoile materiale îşi spun clipă de clipă cuvântul, îşi pun amprenta în calea fericirii? Fără să vrea, Ana zâmbi cu satisfacţie şi mândrie nemărginite. Sălta inima în ea de bucurie, văzându-şi cu ochii visul împlinit. Uite la Amalia, cum tremura toată în timp ce desfăcea darurile cu satisfacţie şi oarecare jenă. A observat ea, de când Emanuel urcase pe treapta societăţii, cum ceilalţi îl priveau altfel, stingheri parcă. Iar ei îi făcea o nemărginită plăcere că fiul ei, pe lângă faptul că avea mulţi bani, într-o societate în care majoritatea de-abia se tara financiar de la o zi la alta, ştia să-i investească la locul şi momentul potrivit, pentru a demonstra acestei lumi, care odinioară o călcase în picioare, o zdrobise, îşi bătuse joc de ea, superioritatea. Suferise, răbdase ea multe din partea copilului ei, dar visul revanşard faţă de lume şi viaţă ajunsese să-l trăiască aievea. Se îndreptă spre masă, cu gândul euforic de a atinge, sub pretextul că vrea să ajute, toate cele aduse el. Le mângâia cu o bucurie bolnăvicioasă, în timp ce inima ei tresaltă de atâta satisfacţie.
Mai presus de toate aceste „nimicuri" (cum se exprima el), fu cadoul pe care el i-l adusese Adinei. Costase, apreciau toţi uimiţi, cel puţin cât o maşină bunicică. Era un computer adus din străinătate special pentru nevăzători. Adina rămăsese fără cuvinte, nu ştia cum să reacţioneze, ce să creadă. Era o minunăţie! Ea niciodată nu

acceptase de la el vreun ajutor financiar, iar el se temuse de reacţia ei în faţa acestui cadou foarte scump. Ce-i drept, îl mustrase pentru că „cheltuise atâţia bani", dar frenezia în faţa acestui obiect atât de mult visat biruia orice alte prejudecăţi. Redevenise parcă acea copiluţă entuziasmată, cucerită de cadoul lui, cum se petrecuse cu cincisprezece ani în urmă.

Faţa îi era aprinsă de satisfacţie, în timp ce el (pus cât de cât în temă dinainte) o ajuta să exploreze tainele computerului. Şi toată asistenţa era uimită, absorbită. Se îngrămădeau toţi buluc la masa unde stăteau ei. Pentru el însă nu mai exista nimeni altcineva în această încăpere, decât el şi ea.
De fapt, trebuia din când în când, cu un sentiment neplăcut, să-şi aducă aminte că aici, deşi undeva retras, pentru că nu putea sta în picioare ca toţi ceilalţi în jurul computerului, mai era şi Alin. Pe faţa lui stăruia o expresie ciudată atunci când ridica ochii şi îl privea ţintă. Ar fi vrut să dibuiască în căutătura lui măcar o fărâmă de gelozie, dar cu totul alte sentimente, ceva nedesluşit îl stăpânea în acele momente. „E gelos, dar ştie foarte bine să se ascundă, hotărî el, ca o uşurare. Asta este! Iar gelozia aliată cu prefăcătoria e şi mai mizerabilă."
îl surprinse de vreo câteva ori învăluind-o cu o privire de admiraţie nemărginită pe iubita lui. Oare cum îndrăznea hidosul acela meschin să spere măcar la iubirea acestui geniu, care în fond era... da, era o femeie fină, drăguţă. Atâtea femei treceau zilnic prin faţa ochilor săi pe stradă, îmbrăcate în aşa fel încât să atragă privirea bărbaţilor. Colegii lui de afaceri comentau pe seama fiecărui amănunt al perfecţiunii femine, al îmbrăcămintei, clădind în mintea lui, şi aşa vulnerabilă la ideea perfecţiunii, o idolatrie a esteticii, a modernismului. Dar iată că totul, în faţa acestei „micuţe", cu mâinile fine, faţa ascuţită, nasul în vânt, pistruiate, fără a mai lua în considerare ochii stinşi, se prăbuşea. In prezenţa ei, departe de acea lume, de concepţiile ei, era parcă un alt om. îl frământase ideea, dacă era posibil, unul ca el să poată iubi cu adevărat o femeie ca ea. Ar fi vrut, ca o izbăvire, ca răspunsul să rămână mereu acelaşi: o obsesie din copilărie, nimic mai mult. Dar iată că acum, această obsesie în carne şi oase, fiind aievea lângă el, în mintea lui trezea acelaşi realism neîndurător şi totuşi plăcut: o iubea. Nu avea fusta

scurtă, la modă, nici nu era fardată... nimic seducător nu putea culege de la ea, nici măcar o privire de sfială, care totuşi are şi ea, pentru fetele cumniţi vraja ei, stârnind în fiinţa bărbaţilor reacţii ciudate, dar plăcute. Pentru el era suficientă atingerea umărului ei, căruia îi simţea tresărirea, să se simtă nespus de fericit.
Nu de mult timp, în cameră intrase şi Ana: îi sfredelea cu privirea, nimic nu-i scăpase. Pe chipul ei stăruia o umbră întunecată şi rău vestitoare, dar şi o expresie de mare suferinţă. Fiul ei ajunsese departe, dar pentru a-i îmbunătăţi ei viaţa, ce făcuse? Nu-i vorbă, întotdeauna le dădea bani, îi ajuta. Dar îi făcuse ei vreodată un cadou ca Adinei. Nu avusese pretenţia la o asemenea scumpete, dar să-i arate, măcar jumătate din iubirea pe care el i-o arăta azi Adinei. Toate ca toate, însă scena care se petrecea în faţa ochilor ei îi aducea la lumină un dezastru, pe care ea îl crezuse de mult evitat. Era clar că el încă o mai iubea. Dacă s-ar căsători cu ea, ar însemna să alunece din nou în mocirla ruşinii şi înfrângerii. Nu, era imposibil, o nebunie, ca el să accepte, în condiţiile de acum, o aşa umilire. Dar. ea nu va lăsa ca lucrurile să decurgă astfel: ştia ce să-i spună, cum o făcuse întotdeauna, pentru a-i deschide ochii. Părăsi necăjită camera. Cele petrecute apoi dovediră că frământările ei fuseseră neîntemeiate.
După ce Adina se sătura de computer, se mută lângă Alin. Indignat, Emi reuşi să-şi facă şi el, într-un târziu, loc lângă ea. Când vorbea cu el, observă că vocea ei avea un timbru de stinghereală, un tremur nervos, iar trăsăturile feţei i se crispau. Când se întorcea spre Alin, faţa i se însenina, zâmbea, trăsăturile i se relaxau. O cunoştea pe Adina: nu era ceva forţat. Ea exteioriza exact ce era în sufletul ei. De ce? Doar cu câteva minute în urmă fusese cu totul altfel. Ceea ce îl indispunea cel mai tare era faptul că începuse să descopere, fără să vrea, la Alin, pe care îl considerase un biet idiot infirm, calităţi copleşitoare.
Din cutia de sub scaunul unde îşi găsise el locul, ieşi la suprafaţă primul indiciu că Adina ar avea totuşi motive să iubească un om ca Alin. In cutie era un flaut. La solicitările celor din jur, Alin

cântă. Cântă mai întâi din flaut, apoi cu vocea. Se derula parcă o nepotrivire a firii, ca de pe buzele acelea greţoase să iasă asemenea sunete magnifice. Era parcă vorba de o vrajă din misterele căreia se întruchipa un alt Alin. Sufletul lui, de-abia acum se desluşea lumii

din jur în toată splendoarea, prin cuvintele tremurate dumnezeieşte, strălucitoare prin mesajul transmis... iubire, blândeţe, bunătate... Tocmai aceleaşi stări la care el tânjise să ajungă, pentru a fi aşa cum şi-l dorise Adina, dar eşuase. Iar acum, iată că un altul, un infirm, care trebuia sprijinit pentru a păşi, prin aceste stări de spirit, cucerea piscurile la care el râvnise. Niciodată el nu putuse, asemenea lui Emi, să o conducă pe Adina pe dealuri... nici nu va putea vreodată, din pricina infirmităţii, dar prin cântecul lui aducea în casă natura, păsările, susurul apelor, ciripitul păsărior... Şi Dumnezeu era în ele:
Munţii înalţi semeţi cu brazi plini de nămeţi, Vântu-i adia şi parcă aşa spunea: Doamne, cât de mare eşti Şi cât ne iubeşti!
Oceanu-n depărtări îşi poartă cântu-n zări, Iar pescăruşii-n zbor îngână-ncetişor: Doamne, cât de mare eşti Şi cât ne iubeşti!
în adânca noapte, stele pline de şoapte în feeria lor, licăresc uşor: Eu mă alătur lor şi într-un mare cor îţi cântăm cu dor, cât de mare eşti!
Nu! Nu se putea înşela. Sufletul lui era plin de Dumnezeu, în străfundurile lui recunoştea că asta înseamnă adevărata valoare, şi nu numai atât: ştia că şi ea gândeşte la fel. Era prea greu de suportat! Cu ochii fixaţi pe chipul plin de fericire al Adinei, în timp ce murmura şi ea în şoaptă versurile cântării, simţi cum îl cuprinde o suferinţă cumplită, apoi acea suferinţă fu înecată de valuri de mânie, indignare, gelozie...
Alin cânta încă atunci când Emi se aplecă asupra Adinei, şoptindu-i ceva, dar ea îi dădu un răspuns evaziv, părând a se fi necăjit că este deranjată din plăcuta-i audiţie. Atunci, el nu se mai putu stăpâni, îşi pierdu puterea oricărui raţionament logic.
- Am cerut doar să-mi acorzi puţin timp! Nimic inai mult,

doar atât, însă tu îl preferi pe maimuţoiul ăsta! izbucni el isteric, cu faţa palidă şi răvăşită de mânie, dar şi de ruşine (*avea puterea să-şi mai dea seama de comportamentul lui ridicol, era totuşi în societate). Se ridică împingând scaunul, aşa încât acesta se răsturnă pe spate. Cu faţa transfigurată, aruncând o privire jenată în jur, reuşi să-l ridice de jos. Dar cine ştie cum, grăbindu~se să părăsească încăperea care devenise un ring al înfrângerii, reuşi să răstoarne iar scaunul. Asta îl făcu să se piardă cu totul şi înjură atât de abject, încât una din fetele invitate, colegă de facultate cu Adina, îşi puse mâna la gură şi exclamă de uimire şi jenă.
- N-are voie omul să se enerveze! se ajfără el cu o voce răguşită, care parcă nu era a lui, şi ieşi iute, trântind uşa cât îl ţineau puterile.
Lividă, tremurând toată, bâjbâind şi împleticindu-se de toate, Adina, condusă de Alin, reuşi să-l ajungă când tocmai se pregătea să urce în maşină.
- Nu înţeleg, nu înţeleg, de ce? îndrăzni *ei'*-.
- De ce?... Emi vru să spună ceva, dar se cpri... o clipă doar pentru că acel vulcan interior pe care avusese un moment luciditatea să nu-l lase să izbucnească, învinse putere^ lui de stăpânire: De ce?... Pentru că îţi place de caricatura asta de 0*1. Ţi-ar place, nu, să pui mâna pe ea, idiotule? Şi înjură. Era pentru » doua oară astăzi când o făcea în faţa ei.
Cât ar fi vrut ca ea să nu ştie niciodată cu *&* limbaj vulgar se alesese împreună cu goana după bani. îşi imaginare de multe ori cu groază ce ruşine ar fi putut îndura ca ea să-l audă vreodată cum

vorbeşte, pe el care îi citise cele mai mari opere literare şi se luau la întrecere în ce priveşte vocabularul elevat. Dar degradarea lui se dovedea acum atât de mare, încât i se părea ncTmal să rostească aceste cuvinte, pentru a lovi din plin în ei, ci- scopul de a se răzbuna. Pe amândoi! Atitudinea lor, a amândurora (parcă se înţeleseră astfel să îl tortureze), calmă, reţinută, îl contrarie şi mai tfiult. Dădea curs dezlănţuirii mâniei, geloziei, care acum îl orbe» cu totul. Şi pe măsură ce şuvoiul cuvintelor grele ieşea la supflfaţă, majoritatea ţintind în Alin, în aspectul lui fizic respingător, *d* căuta ca o satisfacţie... măcar atâta satisfacţie, să vadă aprinzând^-se în ochii celui

apostrofat cea mai mică scânteie de ură, mânie, sentimente asemănătoare cu cele care îl chinuiau pe el. în sufletul lui (ce ciudăţenie, rod al minţii tulbure) se vedea ca unul care ajunsese parcă a implora milă prin însuşi faptul că aştepta din partea inamicului o strategie ca a lui... însă, oricât se strădui, scotoci cu de-amănuntul în adâncurile ochilor lui Alin, nu găsi nimic, absolut nimic din ce căuta, dimpotrivă... Ceva care aducea a milă, îngăduinţă şi... Nu, asta era prea de tot!... Compasiune!? Orice altceva, dar nu asta, pentru că... îl ucidea. Era o sfidare! Amuţi deodată, strivit, stors. Sfidarea aceasta îi arunca în faţă ideea că era lipsit de scrupule.

în clipele următoare, o altă remarcă îi fură direcţia gândului, îl conduse către o altă stare sufletească. I se păru că dacă ochii ei ar fi putut spune ceva, luminile lor ar fi avut o strălucire geamănă cu ochii lui Alin. Visul lui fusese să poată purta el în ochi zenitul personalităţii ei. Dacă ar fi avut prilejul în aceste clipe să se privească într-o oglindă, ar fi spart-o cu pumnul, descoperind cât de mare-i era înstrăinarea. Da, sufletul lui devenise străin de al ei. Era un insensibil, un mizerabil, un adept al materialismului... unul care niciodată nu s-ar fi putut întoarce la viaţa dinainte, îngrădită, slujind o viaţă întreagă unei infirme. Nu! Cu Alin, era cu totul altceva. Făceau parte din aceeaşi lume care le dădea aceleaşi afinităţi, sensibilităţi, se completau unul pe altul... Şi atunci, el pentru ce mai lupta? Inconştienţa situaţiei îl aduse într-o amară derută.

- Am greşit, se auzi deodată de pe buzele lui, dar se simţea că erau cuvinte precumpănite în acele momente de tăcere. Voi vă potriviţi unul cu celălalt, eu sunt doar un impostor. Nu-i aşa, Adina? Pentru... Dar de ce plângi? Adina!

Din reflex, făcu înainte câţiva paşi pentru a o lua în braţe, s-o aline, cum făcuse de atâtea ori, când, fugind pe dealuri, fetiţa lui dragă căzuse şi se lovise, ori călcase pe o viespe sau în vreun spin. Dar până să ajungă, la ea, locul îi fu ocupat de Alin. îşi aşezase capul pe pieptul lui, se sprijinea de el, uitând că el însuşi, ca să stea mult în picioare, trebuia ajutat. Pe chipul lui se vedea că se luptă cu neputinţa fizică, doar ca să o poată susţine pe ea. Picioarele şi mâinile îi tremurau de încordare, dar nu vroia să cedeze. Ce forţă teribilă îi dădea putere să se depăşească pe sine, doar pentru a-i dărui un gest al iubirii? Iar ea, cu siguranţă, în aceste momente de

cumpănă şi întristare nu realiza. Emi ştia de la mama lui ce înseamnă aceasta. Cât de mult se autoapreciase pentru cadoul costisitor ce i-l făcuse, dar iată că aici, în faţa ochilor lui, un altul dăruia mai mult. Ce ironie! nimic spectaculos, ca în cazul computerului, dar mult mai valoros, mai înalt. Oare de ce tocmai lui îi era dat să observe această scenă? Alin o făcea numai ca să-şi bată joc de el, saşi ia revanşa pentru că majoritatea timpului ea îl petrecuse alături de el, fascinată de computer. Cum putuse să-l aprecieze mai înainte? Cum stătea încordat, trăsăturile feţei se urâţiră şi mai mult. Era parcă o scenă din Frumoasa şi Bestia. Nu o putea suporta pe Adina în braţele acestui hidos! Primul impuls fu să-l dea la o parte şi să-şi ia locul care i se cuvenea. Cu un deget dacă l-ar fi atins, s-ar fi prăbuşit la pământ. Se stăpâni totuşi, şi fără un cuvânt, în timp ce Adina încă mai

plângea, iar el nu putea să înţeleagă de ce, dar nici modul lui de a reacţiona, total contrar voinţei, ca şi cum o putere nevăzută l-ar fi teleghidat, urcă iute în maşină. Goni spre ieşirea din sat, deşi plănuise să mai rămână cel puţin încă o zi.
Prima jumătate de drum o parcursese mecanic, cu mintea amorţită, fără puterea de a mai analiza ceva. îşi impunea să nu se mai gândească, dar, până la urmă, cedă. Era ca şi cum fusese pusă o stavilă şi dintr-3 dată clocotul de ape o dărâmă şi talazurile tot mai furioase se revarsă, inundă totul. Ruşine, indignare, orgoliu rănit... în valuri, ca o plută salvatoare, era dragostea pentru ea, dar când se apropia să se agate de ea, curentul îl trăgea şi mai mult la fund. Descoperea că numai ea era cauza nenorocirii lui. Suferea că îi stricase bucuria zilei de naştere, că se comportase ca un necioplit. Simţea că o urăşte numai pentru că din pricina ei el trebuia să sufere. Se dezobişnuise cu gustul amar al suferinţei. Şi ce sentimente neplăcute - să se chinuiască el cumplit pentru nişte vorbe pe care le rostise, când în viaţa mondenă, era normal să te comporţi aşa! De fapt, aceste mustrări de conştiinţă îl supărau numai fiindcă presimţea că astfel o pierduse pe ea. Probabil îi părea rău că o pierde nu pentru că o iubea cu adevărat, ci pentru că un altul, inferior lui din toate punctele de vedere, o câştigase. Mândria, ambiţia, crezul că i se cuvine totul în lume, dacă are bani, acestea erau marile, nestăvilitele talazuri care înecau frumuseţile sufletului lui.

CAPITOLUL 21

După incidentul acela, Emi nu putu să doarmă câteva nopţi. Ziua era foarte ocupat şi nu se gândea, însă nopţile deveniră un adevărat coşmar. Singur în apartamentul lui, când ajungea seara acasă, după ce se sătura de televizor şi îl închidea, un iad parcă... acelaşi, alcătuit din planuri îngrozitoare, se ţesea în faţa lui. Era ca şi cum, din proprie demenţă se îndrepta spre hău şi absurd, se zbătea parcă să găsească soluţia să se arunce cat mai repede acolo. Iar când, istovit cu totul, reuşea totuşi spre dimineaţă să aţipească, o visa pe ea acuzându-l în faţa unei puteri nevăzute, care îl fugărea apoi toată viaţa, pas cu pas. Pe Alin îl visa ca şi cum ar fi fost în locul bătrânei ucise de Raskolnikov, din romanul „Crimă şi pedeapsă",, însă mult mai frumos decât era în realitate, deşi zăcea într-o baltă de sânge, iar el, cu o sabie de brad, de jucărie, cu cate se bătea pe vremuri cu Adina, îl privea îngrozit. Se mira cum putuse să comită crima cu un astfel de obiect. Când se trezea cu pijamaua udă leoarcă de sudoare, îşi dădea seama de fapt că toate aceste roduri înspăimântătoare ale minţii se datorau filmelor de groază pe care le viziona, doar să-şi umple timpul şi creierul cu altceva decât durere şi planuri ciudate.
La un moment dat, torturat de astfel de plăsmuiri ale minţii, se gândi să meargă să consulte un psiholog... Poate era vorba de traumele psihice din trecut care îl conduceau la planuri violente. Aflase că Adina şi Alin intenţionau să se căsătorească şi asta îl înnebunise de tot. Se simţea ca un leu într-o cuşcă, ce trebuia neapărat să muşte, să zgârie, să facă orice... Orice, dar nu... nu asta. Nu ce îi trecea prin minte! Ah, filmele astea, cum îţi influenţează modul de acţiune în viaţă. Numai crime... violenţă, răzbunare, violuri... Filmele erau de vină!
La urmă, tot învinovăţindu-se şi dezvinovăţindu-se pentru

intenţiile lui, mereu la acelaşi punct (aceaşi soluţie care îi dădea fiori) ajungea. Nu era altceva decât o zvâcnire a unei fiinţe rănite, dezechilibrate, care căuta refacerea. Nu dorea nimic mai mult decât această reabilitare. Pe Adina, cu siguranţă că nu o putea iubi, însă totul se învârtea în jurul unei patimi nesatisfăcute. Era în sfârşit sincer cu el însuşi! De când se îmbogăţise, orice femeie i-ar fi căzut la picioare, numai ea îi stătea în cale rece, ţeapănă, nemiloasă, acceptând mângâierile altuia decât ale lui. Şi furia aceasta îl făcea să piardă pe moment orice raţiune. Dar apoi, iar se dezmeticea: era o curată nebunie! înnebunea! Mai bine să se sinucidă decât să facă vreo faptă

nesăbuită, să ucidă ceea ce era mai de preţ în acea fiinţă minunată, doar pentru a se vedea el descătuşat de lanţurile unei simple patimi.
Ziua, prins în probleme şi afaceri, intensitatea acestor gânduri se topea cu totul. îşi mai arătau capul din ascunzătoare doar câteodată, iar el, zărindu-le, zâmbea de absurditatea lor, convins fiind că noaptea va dormi liniştit. Ziua era parcă un cu totul alt om, de al cărui calm, amestecat cu duritate, se mirau bărbaţii, iar femeile îl admirau, dar noaptea... Ah, noaptea! De ce numai noaptea? Asemenea chestii nu mai păţise de mult timp. Până la urmă se linişti totuşi. Mintea prea obosită nu mai putea reacţiona în nici un fel şi adormea...
într-o zi însă, se trezi cu maică-sa pe cap... O zări de departe venind spre el. Era în miezul zilei - lume multă pe stradă. Era înconjurat de prieteni... îi interzisese categoric să-l caute vreodată acolo, în centrul oraşului, unde el făcea bişniţă. Ştiind-o cât era de impulsivă şi în plus pentru că îi era ruşine de handicapul ei, încurcat, nevăzând o altă cale de a scăpa de bucluc, se rupse deodată din cercul prietenilor. Se îndreptă spre maşină. Deschise portiera, dar nu apucă să intre pentru că unul din prietenii lui o recunoscu şi în auzul tuturor îl înştiinţa de apropierea ei. De când fusese la ziua Adinei, nu se mai văzuseră. Ea mai rămăsese la ţară. Acum venea tocmai de la gară şi ştia că numai aici îl putea găsi. Avea ceva pe suflet de mult timp şi simţea că nici un pic nu mai poate să aştepte. Emi, cunoscând-o, bănui după trăsăturile congestionate ale feţei o viitoare nenorocire, dar nu putea da înapoi. Măcar de n-ar fi fost atâta lume pe stradă şi prietenii lui...

I

- De ce ai plecat aşa?! îl apostrofă într-adevăr Ana, în loc de salut. M-ai făcut de ruşine! Ştii ce am auzit că zicea un student, coleg cu Adina? Degeaba e plin de bani, dacă e prost crescut... Aşa te-arn învăţat eu să te comporţi în societate? Ai înjurat ca un... Tremura toată ca varga de durere şi nervi. Dar nu numai atât... am văzut eu cum te uitai la ea, cum...
- Taci, îi şopti el printre dinţi, trăgând-o mai deoparte, pentru că nu se putea controla şi vorbea tare, aşa încât prietenii lui întorceau din când în când, curioşi, capetele. Gestul lui însă o întărâtă şi mai mult.
- Cum... cum ai putut? izbucni printre lacrimi, cu tonul vocii şi mai ridicat. Să-i dăruieşti im cadou aşa de scump, când eu stau,., într-un apartament igrasios, murdar şi... Să audă toată lumea, şi ce dacă! ţipă când el îi porunci cu nespusă disperare să tacă. Pe cât îi fusese mândria de mare pentru realizările lui, pe atât indiferenţa faţă de nevoile ei materiale îi strica toată bucuria... Nu i-o spuse niciodată, dar acum ieşea la suprafaţă, la momentul cel mai nepotrivit, tot ce înăbuşise cu greu şi răbdare. Dar nu-i nimic, continuă ea, pentru că lucrurile s-au rezolvat de la sine: oarba se va căsători cu Alin. Ţi-am mai spus eu că numai un handicapat ar putea-o lua de nevastă! Ai ştiut, nu?... Asta mă uşurează, dar mă şi face să sufăr că ai dat atâţia bani pentru...
Vorbea tare şi se agita, aşa încât o grămadă de trecători se opriseră ca la circ.
- E maică-sa, auzi pe unul dintre prietenii lui dând explicaţii unui client important care tocmai îl căuta pentru o afacere.
Surprinse privirea uimită a acestuia. Se uită apoi în jur cu o căutătură de fiară încolţită, rănită, fără scăpare... I se păru că prietenii îşi dau coate şi râd... Râdeau de maică-sa şi de el, de faptul că din discuţia ei reieşise că el cheltuise o grămadă de bani pentru a face avansuri unei oarbe, care în final îl respinsese în favoarea unvii infirm. Şi scena aceasta se petrecea tocmai aici, unde se propaga idolatria perfecţiunii fizice! Tocmai aici unde el îşi făcuse cu sudoare un nume!

Adevărul este că lumea nu înţeleagea mare lucru din ce se petrecea, iar colegii lui ajunseseră să-l respecte prea mult, pentru ca să recurgă, în urma acestui incident, cum îşi imagina el, obsedat de

întâmplarea din copilărie sau armată, la manifestări batjocoritoare «i la marginalizare. Avea mai mulţi bani decât toţi, iar ei împrumutau de la el şi, pentru că aveau nevoie de servirile lui, n-ar fi îndrăznit să se ridice împotriva lui. Dar el nu cunoştea această faţă a lucrurilor.
Rămase năuc, înmărmurit O auzea pe maică-sa suflându-şi cu **zgomot** nasul, ca şi cum ar fi vrut să-i atragă atenţia cât plângea şi suferea. Deodată, mai presus de condamnarea pentru ruşinea la care îl supunea, îî străfulgera gândul că adevărata cauză a suferinţei ei nu era el, persoana lui, durerea lui sufletească, cea care ar fi trebuit s-o neliniştească mai mult ca orice. Nu! Ea suferea din cauza stării materiale. Nici nu observase măcar un dram din suferinţa lui intensă, care nu îi dăduse linişte atâtea nopţi... Şi chiar dacă i-ar spune, nu l-ar înţelege şi, neîndoielnic., ar fi rămas neclintită în prio-rităţile ei. Sentimentele lui, sfâşierea lui, erau nimic faţă de ceea ce însemnau pentru ea banii daţi pe computer.
îi aruncă o privire atât de rece, de străină, încât bietei femei îi îngheţă inima în ea.
De ruşine, să-şi repare în faţa oamenilor cât de cât imaginea pătată, sprijinind-o de braţ o ajută să urce în maşină.
- E băiat bun şi sensibil, comentau cei rămaşi în urmă. Uite cum îşi ajută mama! Săracă de ea, s-a pierdut cu firea. Dar ce să-i faci, se mai întâmplă şi din astea...
Din nefericire, el nu auzi nimic din toate acestea. (Poate că, dacă ar fi auzit, având în vedere cât de mult conta pentru el părerea lumii, altfel... cu totul altfel i-ar fi fost aşa-zisul „destin".)
Nu rosti un cuvânt cât merseră cu maşină. O duse până în faţa ,cării blocului şi, la insistenţele ei (doar pentru că era lume acolo şi se temea să nu-i facă o nouă scenă), o ajută să coboare din maşină.
- Ajută-mă să urc şi scările, îl rugă ea. Tot din acelaşi motiv, el acceptă.
- Am fost prea supărată, îndrăzni ea, lăsându-se şi mai greoaie pe braţul său. Tăcerea şi privirea lui o duseseră la disperare. Crede-mă, mi-a fost prea greu, şi din cauză că te iubesc prea mult...
- M-ai făcut de ruşine! zise el deodată. Apăsă pe cuvântul „ruşine", şi această accentuare, împreună cu privirea lui (privirea aceea atât de crudă, ea niciodată nu o va putea uita!), întruchipa

parcă o sentinţă amară, nemiloasă. îl mai auzise ea spunând acesţ cuvinte. Unde? Când? Oh, Dumnezeule mare! Când fusese în vizită Ia el în armată, iar el se ruşinase de infirmitatea ei pentru că tovar; şii lui făceau glume pe seama lui. Ce psihic labil avea!... Obses aceasta îl urmărise toată viaţa, încă din copilărie... Privirea i s încrucişa încă o dată cu a lui... rece, neînduplecată, prevestitoare d nenorocire. Dar poate că... doar pentru că îl iubea prea mult şi îi er teamă să nu-l piardă, se înşela.
- Te rog, încearcă să mă înţelegi şi de data aceasta! zis gâfâind şi ştergându-şi sudoarea de pe frunte, când ajunseră în faţ apartamentului.
Când intenţionară să intre, uşa se poticni în linoleumul rup şi mirosul de igrasie îi izbi în nări.
- Uită-te şi tu cu băgare de seamă în jur, câtă sărăcie, n-an avut dreptate? încercă ea să se apere.
- Nu! zise el sec. Şi repetă aceeaşi crudă acuzaţie, m-ai făcu de ruşine... Apoi mai adăugă cu un alt timbru şi privirea în gol: ei acolo nu mă voi mai putea întoarce vreodată.
Ea se cutremură ascultându-l. îl mai auzise rostind cuvinta asemănătoare în copilărie! Şi nimic, nimic nu-l putuse clinti dirj hotărârea lui, decât credinţa în Dumnezeu şi relaţia cu Adina (d(care tot Dumnezeu se folosise să-l aducă pe făgaşuri bune, să-păzească de izolare şi nebunie). Dar

această soluţie, pe care chia* medicul psiholog o îndrumase să nu o spulbere din inima lui, nu| mai exista. Ea luptase împotriva ei cu toată forţa, o năruise, doa pentru împlinirea visurilor ei egoiste legate de fiul ei. Şi iată ca acum avea ciudatul sentiment că totul se întorcea prăpăstios împo] triva-i. Ea îl învăţase că nu e dator să-şi ceară iertare, iar el nu o maj putea ierta. Vedea din privirea lui, din vorbele-i... Puţine, dure, îngrozitor de acuzatoare, dar şi exprimând o nespusă suferinţă.

Se aruncă disperată la pieptul lui. Plângea în hohote. L

Dar el rămase încremenit, cu privirea rece. Când se desprinsa din braţele lui, doar atât îi spuse el:

- Mi-ai stricat viaţa. Clătină din cap, strânse din buze, dădii zgomotos din piept aerul şi ieşi.

Mai târziu, ea află că de fapt el intenţiona să le cumpere un all apartament, dintre cele mai bune, era chiar în negocieri cu pro-j

prietarul... dar era prea târziu.

în noaptea aceleiaşi zile, ca niciodată, el se îmbăta criţă. Se trezi a doua zi la amiază cu mintea încă tulbure. Şi aşa biumăcit, primul lucru pe care îl făcu, se duse din nou la firgider. Bău r>e stomacul gol. Se simţea rău, avea senzaţii de vomă, dar nu-î păsa. Ar fi vrut să cadă în nesimţire, să uite totuî... absolut totul.

De ce, în loc să se cufunde în uitare, mintea lui începea iar, insuportabil, să-i aducă mai intens parcă decât înainte de incidentul <:u maică-sa, acele gânduri ciudate, diabolice?... Şi, ca să le înăbuşe, mai bău un pahar. Dar în loc să adoarmă sau să se liniştească, acele gânduri înfricoşătoare îi invadară mai torenţial creierul. Dar acum nu mai aveau deloc o înfăţişare stupidă şi înspăimântătoare, ci se 'ransformaseră într-o voce a îndreptăţirii.

Dădu un telefon. Peste câteva minute, la periferia oraşului, se întâlni cu un ţigan bătăuş, la care nu era prima dată când apela. O 'nai făcuse atunci când voia să-i ameninţe pe cei care nu-i plăteau datoriile. îi dădu anumite indicii, printre care şi o fotografie în grup 'fusese făcută la ziua Adinei). în ea era încercuit un tânăr, care se vedea şi în fotografie, aşa cum fusese descris de Emi ţiganului - ivea o deficienţă la ambele picioare. Pentru „misiunea" care o va avea de îndeplinit, ţiganul primi dinainte un teanc de bani.

După ce termină această treabă, mirat de rezistenţa organismului, în pofida faptului că băuse, părăsi oraşul. Se cutremură cumplit, când, ca o văpaie chinuitoare, îi flutură prin minte ideea că făcea de fapt jocul unor puteri demonice. Dar, nu! Era o festă a nervilor săi. Motivul adevărat era „acesta", nu altul. Categoric ‚acesta": mergea în sat s-o întâlnească. Avea nevoie de ea. Se simţea >nai dezechilibrat ca oricând şi numai ea îl putea ajuta... numai ea. Sâmbătă era cununia şi nunta uneia dintre prietenele ei, deci, cu siguranţă, ea trebuia să fie la ţară.

Fundamentul ideei lui de a rezista să conducă, să supravieţuiască până va ajunge acolo, era că o mai iubea încă şi pur şi simplu îi era dor de ea. Se minţea pe sine cu atâta înverşunare, încât ajun-sese să fie sigur că aşa gândea. Doar când, înainte de a intra în sat, un fel de coerenţă a gândirii lui din nopţile de nesomn îi spunea că trebuie să-şi lase maşina, undeva ascunsă, pentru orice eventulali-

num u

tate, îl nelinişti într-atât, încât nici picioarele, nici mâinile nu-l m ascultau. Pierdu direcţia şi ajunse pe câmp. A! Asta era! Fusese o întâmplare. Nu de bunăvoie ajunse să îşi ascundă maşina câmp între nişte boscheţi. Destinul îl adusese aici. Sau... sau puter aceea demonică teleghidantă, căreia nu-i mai putea face faţă? Ah, când te gândeşti că barul acela în faţa căruia făcea afaceri se „Paradisul"! Ziua stătea pe stradă, împreună cu toţi bişniţarii şi care schimbau valută, însă multe

nopţi şi le petrecuse în bar. Cum spusese Adina despre iubirea de bani? Că este rădăcina tutur relelor? Nu, nu ea îi spusese, ci Dumnezeu rostise acest adevăr Cuvântul Său... Avea dreptate? De ce acum avea putere să o rec noască? De ce nu se oprise la timp? în locul unde el câştiga bani, ascundea o adevărată mafie a oraşului, în bar, noaptea se lăsa sedus de filme obscene şi femei ce îşi vindeau sufletul pentru sumă infimă de bani... Banii!... Ce atrăgătoare în exterior erau femei, dar sufletul lor, oare ce înfăţişare hidoasă avea? Suflete pi dute din acelaşi motiv, ca ai rătăcirii lui, pentru banii Femeile lea! Dă-ie pace! Ele erau departe acum! El era însă aici, în carne oase, încântat de aspectul său fizic când se uita în oglindă, dar Oc ce era dincolo de „materia" din care era alcătuit? Sufletul lui!... sufletul să se piardă pentru... Iar ideea prostească dinaint Fire-arL. că beţia asta îl făcea să treacă prin tot felul de stări.
Era cât se poate de lămurit că el mergea spre sat cu gânc doar s-o vadă pe Adina, să se mai plimbe împreună, măcar o d£ înainte ca el să plece... Unde să plece?... Tii, ce învălmăşag de gâ duri incoerente!... Ce căuta aici? Ce avea de fapt în gând? De ce punea aiurea problema pierderii sufletului? Dar dacă avea cuge curat, de ce, ca şi cum s-ar fi temut să nu-i fie remarcată de cine prezenţa, îşi ascunsese maşina şi pornise pe jos? De ce? Parcă luat-o razna!
Se împleticea în toate buruienile, se împotmolea în bălţi. D era început de octombrie, acum, la ora aceasta (se uită la ceas - *t* în jur de trei) soarele dogorea. Merse doar o bucată de drum şi simţea îngrozitor de istovit. Istovit de drum sau de faptul că ac drum îl purta spre ţinta care nicidecum nu-i putea ieşi din min care nu însemna nici pe departe o împlinire, ci dimpotrivă?...
Mai păstra totuşi în subconştient o umbră care îl făcea
ai

eadă că o putere, mai presus de aceea care îl îmboldea la cea mai do)oininabilă faptă, fără să ştie cum, îi va aduce adevărata izbăvire. e întors, nu se putea întoarce, pentru că teribilismul acelor gân-uri l-ar fi mistuit din nou şi din nou, şi tot aici l-ar fi adus. Pentru iiştea lui, măcar trebuia să încerce să-şi demonstreze. Ce? **Acum** mai ştia sigur. Dar îşi aducea aminte că în nopţile acelea de somn ştiuse.
îşi aduse în sfârşit aminte: dorea să se elibereze de o obsesie, ar modul lui de a dori să scape de ea era pur şi simplu animalic, u mai acţiona ca un om, ci ca un animal. Ah, filmele acelea, pasiu-le... păcatul... toate îmbinate atât de perfect cu firea lui orgolioasă, oritoare de a avea totul. Dar de vină era numi Dumnezeu!... Numai deoarece îi rezervase în această lume necruţătoare asemenea Irinţi. Dorinţa de a-şi depăşi handicapul sufletului rănit îl aducea
i. Iar bogăţia şi frumuseţea lui masculină făcuseră din el un afe-eiat care numai aşa... numai în modul acesta vedea rezolvarea con-acj-adicţiilor din sufletul şi trupul lui cu dorinţi aprinse şi patimi.
înainte de a intra într-un lan de porumb prin care trebuia să eacă, se trânti la pământ, stors de puteri. îl ardeau cumplit mărun-iele şi îi era greaţă. Se trase sub un pom. Era un măr. Culese două oame de jos, dar după două înghiţituri, le aruncă. Se lăsă pe spate, erul era senin... doar câteva petice de nor pluteau liniştite, ealurile, mirosul de fân, în zare pădurea... Zâmbi când îşi aminti um îi descria ei totul cu de-amănuntul, iar ea se entuziasma, preţu-id fiecare explicaţie. Nu întâlnise până acum nici o femeie atât de ensibiln la frumuseţile naturii ca ea. Câtă genialitate şi frumuseţe • adunaseră mai mult ca o compensare a infirmităţii în făptura ei
acum, această genialitate, la formarea căreia, cu nespusă migală,
însuşi lucrase, dorea s-o nimicească! Şi pentru ce? Oare pentru ce? ,r întrebarea asta! Dar acea nevăzută putere care îl purtase mecanic
»rcă până aici, învăluindu-i raţiunea, făcându-l să nu mai dis-*arnă între logică şi beţie, veni iar cu

răspunsuri şi cu o nouă forţă.
dădu ghes să se ridice şi s-o pornească iar înainte, prin lanul de orumb. Lanul era lung. îl străbătu. Ajunse la liman ud leoarcă de idoare şi murdar. Râul era aproape. Se strecură prin desişuri până rginea lui. îşi umezi buzele şi vru să-şi continue drumul. Dar

în depărtare se vedea casa Linei, care pe vremuri fusese o moară de apă. Era cea mai mărginaşă din sat. Adina avea obiceiul s-o viziteze des pe bătrână, proprietara casei, iar când ea pleca la muncă, mai rămânea şi singură acolo. Zicea că îi place locul acela retras şi liniştit. Cobora aproape de râu, cu cărţile în Braille în mână, se aşeza pe o băncuţă, chiar pe malul râului, şi ore în şir medita, scria şi citea. Nu se gândea niciodată că ar avea motive să se teamă de ceva, pentru că era singură şi neprotejată.
Emi o porni în susul râului într-acolo. Avea o presimţire ciudată, care în străfundurile lui ar fi vrut totuşi să nu se adeverească. Se opri, auzind glasuri de femei. Deduse din discuţiile lor că veniseră după Lina s-o ducă în sat, să ajute la pregătirile pentru nuntă, împreună cu femeile acelea era şi Adina.
- Am venit, tanti Lina, o auzea vorbind, pentru că simt nevoia să stau singură. Ştiţi cât de mult îmi place aici!
- Ştiu, draga bunicii! zicea ea, dar nu ştiu de ce, acum, nu am vrea să te lăsăm singură.
- O, ştiu de ce vă este teamă. Dar nu s-or ascunde ocnaşii aceia, tocmai prin locurile astea. Şi chiar dacă ar fi aşa, ce ar putea să aibă cu mine?
- Draga mea, tu nu ştii cât sunt de periculoşi! Au fost închişi pentru crimă... Cine ştie cum or fi scăpat? S-au urcat în trenul de marfă şi s-au dat jos în satul vecin. I-a căutat poliţia peste tot acolo, dar nu i-a găsit. Am fost avertizaţi să avem grijă că s-ar putea să fi ajuns prin împrejurimile satului nostru. Eu tare nu te-aş lăsa, draga mea.
- Dar dumneavoastră, cum staţi singură toată ziua aici, vă este frică?
- N-ar avea de ce... Eu sunt obişnuită. Lupii vin iarna, până aproape de casă, îi aud urlând, dar m-am obişnuit.
- Ei, vedeţi, aşa sunt şi eu, nu mi-e teamă deloc.
- Nimeni nu-ţi mai poate scoate din cap, când îţi propui ceva, se tângui femeia. Aşa te ştiu de când erai mică. Dar ai grijă! draga mamii, ai grijă. Dacă auzi ceva care nu-i în regulă, fugi repede-repede în casă şi te încui.
Adina şi celelalte femei pufniră în râs, însă cel care stătea ascuns, se cutremură. Pe de o parte, de presimţirea femeii, iar pe de

alta, de însăşi reacţia lui de diabolică satisfacţie că faptei lui i s-ar fi găsit o acoperire. Ce ironie a soartei! Sau poate acele puteri ale groazei dirijau şi circumstanţele în scopuri catastrofale. Ce ciudat, că împlinind acest scop, el credea că îşi va găsi liniştea!
- Râdeţi voi, se apăra bătrâna, dar cu treburile astea, nu-i de glumit. Surit ocnaşi, criminali, rnairă. Tare nu te-aş lăsa, draga mea, tare, că tu nu vezi şi...
- Lasă, Lino, nu te mai îngrijora tu atât, că orice ar fi, Dumnezeu o păzeşte. Nu vezi la ea cât e de credincioasă. Aşa tânără şi plină de credinţă. Că tineretul de azi... Şi în plus, poveşti din astea cu ocnaşi, am mai auzit noi de multe ori, dar nu s-a întâmplat niciodată ceva rău. Nu s-o întâmpla chiar acum!
Din discuţia **lor,** Emi nu mai auzi nimic. Timpanele îi jiuiau. Era zgomotul care i se părea tot mai năvalnic al apei? Râul devenise parcă o vâltoare şi din ea voci tenebroase se ridicau la suprafaţă. O

pasăre trecu deasupra apei. Atinse din zbor cu picioarele ludul ei şi, deodată, ca şi cum s-ar fi temut să nu o prindă vâltoarea, zbură ţintă în sus. în acelaşi moment, auzi vocea Adinei. Rămasă singură, îşi înmuiase o mână în apă şi cânta:

Eu locuiesc pe munte sub un cer clar şi senin, Eu beau din izvorul care totdeauna-i plin. O, da, eu mă hrănesc cu mană pe deplin Căci eu locuiesc în Canaan.

Jos furtuna şi îndoiala lumea o frământă Omenirea e în luptă cu vechiul duşman. Bată vântul cât îi place, nimic nu-mi va face. Adăpost şi siguranţă la Domnul meu am.

Ah, cântecul acesta!... cântecul acesta!... De parcă în străfundul ei şi ea ar fi presimţit! îl alesese poate să-şi liniştească teama de ocnaşii criminali... Dacă ar fi ştiut ea... dacă ar fi ştiut! îşi trecu dosul palmei peste fruntea învăpăiată.

Şi locul acesta care îi era atât de familiar! De atâtea ori, numai ei doi petrecuseră aici... Rareori se întâmpla să mai vadă pe cineva trecând. La câţiva metri de partea cealaltă a râului începea pădurea.

Când se saturau de stat pe malul acesta al râului, se descălţau şi treceau de cealaltă parte. Apa le ajungea uneori până la brău, alteori până la gât. Dar ei nu-i era teamă deloc.

- Cu tine alături, îi repetase ea, de nenumărate ori, nu mi-e frică...

- Nici de animale sălbatice?

- Nu. Dumnezeu ne păzeşte. Iar pe mine mă apără şi prin tine. Dumnezeu a lăsat parcă să fii ca un înger păzitor pentru mine. Ce bun eşti tu, Emi!

(Doamne, de ce trebuia să-şi aducă aminte de toate? Poate că în aceste aduceri aminte se ascundea glasul lui Dumnezeu, care încă Se mai îndura de el... Dar asta nu putea nicidecum înţelege: cum, după ce băuse mult, mintea lui putea să îl poarte prin atâtea stări contradictorii. Sau poate tocmai pentru că băuse... Nu putea discerne.)

...El îi prindea peşti, îi punea în palmă, iar ea îi pipăia pe fiecare în parte cu multă curiozitate. Uneori îi săreau din palmă, iar el se necăjea când îi scăpa în râu.

Alteori, când ea venea aici fără el, Emi, după ce o căuta peste tot în sat şi nu o găsea, ştia unde să vină. în timp ce ea era adâncită în gânduri sau lectură, el păşea tiptil, cu intenţia să o prindă de ochi, iar ea să ghicească cine este. Niciodată nu putuse să o păcălească. Ea ştia că numai el putea să se joace cu ea astfel. Uneori, se mai întâmplase totuşi să nu-şi dea seama, pentru că îl credea plecat din sat, dar şi în cazul acesta, i se dădea şansa de a-i pipăi faţa. îi culegea mâna şi i-o aşeza pe faţa lui, zâmbind satisfăcut, când numai după o simplă atingere, ea îi recunoştea chipul şi râdea fericită de o asemenea surpriză. Poate chiar stând pe malul râului, ea se gândise la el, cât era de departe şi cine ştie când s-or mai putea vedea.

îi răsări gândul: cât de frumos ar fi dacă s-ar fi jucat şi acum aşa cu ea! îl înfiora ideea că reacţia ei de odinioară nu ar mai fi fost aceeaşi. L-ar fi respins cu siguranţă ca pe un străin, fără să-i pese câtuşi de puţin de suferinţa lui. Intenţiona să se căsătorească cu un altul, iar pe el îl dădea la o parte ca pe un gunoi, deşi el îşi irosise cei mai frumoşi ani ai tinereţii în favoarea ei, Pentru ca ea să ajungă în posesia unui „pocit". Deci sacrificul lui fusese să-i pregătească

acelui monstru un geniu cu c.tre să se fălească în lume? Asta îl ducea la turbare.

Dar oare, dacă ea ar fi reacţionat totuşi aşa ca odinioară, dăru-indu-i iertare şi îngăduinţă? (El era convins că ea încă îl mai iubea.) Sau şi mai mult, dacă, până la urmă, ea ar accepta chiar să se căsă-torească cu el, ar fi el fericit? Fericit alături de o femeie nevăzătoare, care nicodată nu s-ar putea bucura de frumuseţea lui? Fericit intr-o continuă confruntare cu concepţiile unei lumi idolatre după perfecţiune? Idolatrie care merge mână în mână cu banii, succesul?

Când va scăpa o dată de aceste frământări chinuitoare? Soluţii şi visuri cercetate în toate felurile cu amănunţime, noian de amintiri, trauma din copilărie, aversiunea faţă de imperfecţiunea trupească... Alin... maică-sa care i-a nenorocit viaţa... măruntaiele care îl ardeau... mintea ameţită de alcool... scopul pentru care venise... coşmarurile din nopţile acelea. Apoi, iar dorinţa de a scăpa o dată pentru totdeauna de toate acestea! Coşmarul nu-l trăia numai noaptea! Ci clipă de clipă!

Şi vocea aceea aducea iar soluţia! I-o şoptea cu obstinaţie, dar clar... şi altă poarta de ieşire nu exista. Adina nu era altceva decât o femeie... Ca oricare alta? Nu, nu se putea compara. Era buna, pură, curată cu sufletul şi trupul, dar mai presus de toate era un copil al lui Dumnezeu. Un copil al Stăpânului Universului. Unde era El acum, dacă exista, când vocea aceea ordinară îi dădea ghes să pângărească într-o clipă totul?... E acelaşi lucru cu crima! Este pedepsit grav de justiţie. Dar ea nu avea cum să-l recunoască... şi chiar dacă... Ce dovadă avea? Nimeni nu-l văzuse... nimeni. După asta, va pleca, va lăsa în urmă totul. îşi trimisese deja paşaportul pentru a obţine cu bani, în câteva zile, viza pentru America. Şi atunci, de ce i-ar mai fi teamă? Dumnezeu era pretutindeni! Ca în visul lui, l-ar fi urmărit culpabilitatea pas cu pas, toată viaţa... Mai bine să renunţe acum şi gata!...

- Dar de ce ai venit până aici, îi spunea vocea aceea cu viclenie. De ce? Hai să zicem: renunţi acum, dar, în mod iminent, tot la soluţia asta vei ajunge, nu ai alta. Ai să vezi că după ce vei da frâu liber patimii, nici nu-ţi va mai păsa de ea. îţi vei demonstra ţie însuţi că de fapt nu ai iubit-o niciodată, că a fost doar o obsesie, o patimă trecătoare ca oricare alta şi vei ajunge în sfârşit liber în viaţă. Mai

bine aşa decât să suferi cumplit văzând-o alături de Alin, regretând o viaţă că ai pierdut-o, când tu, în fond, nu ai iubit-o... De ce atâta teamă? La urma urmei, e doar o simplă femeie. Nu-i fericirea ta mai presus de orice? Doar nu vrei să te sacrifici iar pe tine, cum ai făcut înainte de examenele la facultate! Ea şi-a continuat studiile, iar tu a trebuit să suferi mizerie şi înjosiri. Vrei să păţeşti la fel? Ca să-ţi faci curaj, gândeşte că ea încă te mai iubeşte şi poate că i-ar plăcea... Poate că şi-a dorit şi ea... ceea ce vrei tu, dar...

Făcu un prim pas. Tremura din toate încheieturile. Se clătina. Dintr-o dată, stările contradictorii care-l torturau dispărură. Conştiinţa rămase tăcută în străfunduri. Puterea aceea nu mai avea un aer terifiant, ci dulce, plăcut. Nu era nimeni în jur... Numai el şi ea... Interveni o ultimă zvâcnire a conştiinţei:

- N-ai să ţi-o ierţi niciodată! E mai mult decât o crimă! Te arunci singur în prăpastie şi vrei s-o tragi şi pe ea, nevinovată şi bună, pe cea care te-a ajutat, s-a sacrificat în aceeaşi măsură ca şi tine, pentru a te ajuta să te echilibrezi psihic în copilărie... N-ai să ţi-o ierţi! Ştii prea bine! Nu! Renunţă!

Dar vocea aceea:

- Ea nu te va mai accepta niciodată. Ai dorit-o întotdeauna, n-ai altă cale...

Da, nu avea altă cale. Se apropie rânjind. Nu mai era el însuşi. De fapt, el era undeva deoparte, stătea şi privea doar şi o altă persoană, venită din el, acţiona. Dacă şi-ar fi putut vedea rânjetul, s-ar fi înfiorat.

Ea cânta. Pe chipul ei era aşternută atâta pace şi fericire. Ea nu vedea, nici el, dar în jurul ei tăbărâseră îngerii. („îngerul Domnului tăbărăşte în jurul celor ce se tem de El şi-i scapă din orice primejdie" - Ps. 34:7.)

Şi el se apropia... încet, dar sigur. Era liber de orice remuşcare, de orice dezacorduri ale cugetului. Ea nu mai era EA..., ci ansamblul tuturor dorinţelor lui pătimaşe, ceva ce i se cuvenea, ca o compensare a sacrificiilor lui. Foşnetul ierbii... râul... încă o pasăre zburând aproape de luciul apei... de data asta parcă a văzut-o căzând în valuri... A, nu ? I s-a părut. Era un peşte care sărea

vioi. Şi pe malul râului, ea, cu ochii stinşi, dar sufletul clarvăzător, simţind susurul apei, zbenguitul peştilor care se strecurau printre

valuri, «sensibilă la fiecare sunet... A admirat-o întotdeauna, a ridicat-o la rangul „genialităţii" pentru inteligenţa ei... Când era mic, ea îl comanda, îi dicta... avea o forţă teribilă asupra lui. Şi acea influenţă rămăsese pentru totdeauna sădită în fiinţa lui, îl obliga la reverenţă în prezenţa ei. Superioritatea ei intelectuală îl obliga la respect. Dar iată că acum i se înfăţişa doar ca o simplă femeie, nimic senzual în îmbrăcăminte, ca la altele, pe care le cunoscuse, şi totuşi... Era EA. Aceeaşi după care tânjise... acel vis din pricina căruia nu dormise atâtea nopţi, iluzia care se profila acum în carne şi oase în faţa lui.

- Cine-i acolo? zise ea tresărind şi ridicându-se brusc în picioare.

îl auzise. Era de aşteptat. Aşa făcuse întotdeauna. Simţul auzului îi era mai dezvoltat. Din zgomotul apei, al cântecului unei insecte, al vântului prin iarbă, îi desluşise pasul. încremeni.

- Cine-i? insistă ea, probabil speriată, amintindu-şi de avertismentul Linei.

Din cauza confuziei, fiindcă nu i se răspunse, intenţiona să fugă în direcţia casei, dar, de spaimă, venea direct spre el... şi el rămăsese încremenit, năuc, poate iar nehotărât (când va analiza apoi situaţia, nici nu va mai şti sigur ce se petrecuse)... Insă un lucru era evident, ea venea direct spre el. O izbi probabil mirosul de băutură care duhnea dinspre el, ori îl simţi, căci deodată, cu faţa transfigurată, se opri.

încremeni şi ea, asemenea lui. Câteva momente rămaseră faţă în faţă. Dar ea nu-l vedea... Dacă ar fi ştiut!... Auzi: găsise în el odată un protector, de care Dumnezeu Se folosea!... Fără să vrea, scoase aer din piept. Ea îl auzi şi simţi cu siguranţă mirosul de alcool. Ţipă ascuţit şi fugi câţiva paşi în direcţia opusă. Dar el o ajunse şi o apucă de braţ.

Se întoarse deodată. Era palidă, dar începu sa râdă.

- Tu eşti Emi! zise pe neaşteptate. Şi eu care credeam... Ce glumă!

Oare cum îl recunoscuse? Nu, nu avea cum!... Presupunea numai.

El putea să-i răspundă, nici acum nu era târziu, să râdă împreună de gluma lui... să-şi petreacă după-masa pe băncuţă, dar apoi... Ce se va întâmpla apoi?... El se schimbase mult, iar ea nu-l mai

accepta... Şi chiar dacă l-ar fi acceptat, toată viaţa alături de... Ah, iar gândurile acelea!...

Văzând că nu i se răspunde, trăsăturile feţei ei se crispară iar. O simţea tremurând toată... toată... şi era atât de frumoasă...

Buzele ei... niciodată nu-i dăduse voie s-o sărute... numai când reuşea s-o păcălească, şi atunci, doar pe obraz. Şi acum va fi tot aşa - ca într-un joc copilăresc, cum el îi fura odinioară un pupic. Nimic nu-l mai putea împiedeca. Nimic!

O strânse mai aproape de el. în acel moment, auzi zgomot de paşi dincolo de râu. O fi pădurarul. Numai el putea trece pe aici sau... ocnaşii. Oricine ar fi fost, îl apucă o spaimă teribilă, mai ales că ea începu să ţipe îngrozită după ajutor. Auzise şi ea pesemne zgomotul acela. Intenţia lui, de a profita de ea, credea el, era vădită... Toată lumea va şti... Toată lumea! Ce ruşine! Dar mai ales ideea că ea va afla că fusese de fapt Emi... că el fusese capabil de... Asta l-ar fi ucis! îi trecură toate acestea prin minte, în câteva secunde, cu o intensitate zguduitoare, în care i se păru că se şi trezeşte

cu totul din beţie.
în următoarele clipe, cu o forţă uimitoare, alergă nebuneşte spre lanul de porumb. Avu totuşi tăria, deşi tremura din toate încheieturile, să mai arunce o privire în urmă. Nimeni nu se arătă pe malul celălalt al râului, nimeni... I se păruse doar că fusese cineva?... Sau poate că acum era prea speriat să mai poată desluşi. Oricum, ce mai conta? în momentele acestea, cea mai arzătoare dorinţă era ca holda aceea să se transforme într-o mare fără fund, care să-l înghită cu tot ce era el. Cu sentimente, cu conştiinţă, cu porni-rile-i trupeşti abjecte... fără termen de comparaţie... fără... Şi toate acestea să fie înghiţite într-o clipă...
Holda aceasta de porumb, care nu se mai termina!... Nu mai reuşi să ţină drumul drept. Frunzele îi izbeau faţa... îl dureau şi picioarele care se împleticeau printre buruieni, şi mâinile cu care, lovind, îşi croia drum prin porumbul înalt. Dar ce era durerea fizică faţă de cea a conştiinţei? Ah, conştiinţa aceasta: un cuţit care i se răsucea cu prăselele în suflet! Ce uşurare totuşi că nu ajunse să comită fapta în sine, că altfel cum ar mai fi putut suporta?... Cine intervenise pentru a-l proteja de o văpaie şi mai cumplită, de un dezastru nemărginit? Să fi fost vorba de acea putere în care el mai

trăsese cu o ultimă suflare nădejdea ca îi va da reala izbăvire, total opusă acelei şoapte demonice de care ascultase? De fapt, pe cine protejase puterea aceea? Pe el sau pe ea? Trebuia să recunoască - Dumnezeu o apărase pe ea de demonul care acţiona prin el. Văzuse încă o dată adevărul, că Dumnezeu nu îi părăseşte pe cei ce îl iubesc, ci doar pe aceia care îl părăsesc *fâiă* temei. El îl părăsise pe Dumnezeu... Iadul înseamnă despărţire veşnică de Dumnezeu. Şi el trăia de pe cicum văpaia cumplită a acestui foc, numai gândindu-se de ce mârşăvie ar fi fost capabil. Dumnezeu, care cunoaşte totul, judecă intenţiile oamenilor, ca şi faptele lor. Ce, parcă Dumnezeu nu ştia că dacă n-ar fi intervenit acel neprevăzut el şi-ar fi dus intenţia !a îndeplinire? Unde ar putea fugi să se ascundă, să scape?... Şi când te gândeşti că totuşi nu o făcuse... Eter dacă ar fi făcut-o... Dacă?... Asta e strategia diavolul: te târăşte spre pierzare cu minciuni şi apoi "âde de tine. Aşa ajung oamenii în flăcările iadului. Nu trebuie neapărat să comiţi violuri, crime... Nu! Neascultarea de El. Neascultarea, iubirea de bani, cum îi amintise ea, fusese rădăcina atâtor rele în viaţa lui şi culminase cu cea mai diabolică dorinţă.
Poate, în final, n-ar fi făcut-o - încerca să se justifice totuşi, dar nu ţinea!... Maşina ascunsă între boscheţi era dovada... Acum mergea spre ea... greoi, obosit, torturat... Păcatul! Acestea sunt urinările păcatului. Unde era bunica lui să se roage pentru el?... Dacă ar putea să jpună cuiva să se roage pentru el, ar fi o uşurare! Dar cui i-ar putea mărturisi o asemenea intenţie monstruoasă? Dulce, fericită, plină de pace e calea iubirii, a adevărului... departe de păcat!... Gustase şi el când era copil din splendorile ei. Nenorocirea de acum s-ar fi putut evita... în locul ei ar fi avut o 'inişte sufletească neasemuită, nu glasul acesta crud, acuzator, al conştiinţei. Maică-sa distrusese tot ce era bun în el... Cu aversiunea ei faţă de propriul trup, cu revolta împotriva dumnezeirii... Dacă ar şti ea de ce fusese capabil! Făcuse din el un adevărat monstru. Cât se înşelase el însuşi judecând după înfăţişarea exterioară: nu Alin era monstrul. Hidoşenia unui om nu o dă aspectul fizic, ci faptele, gândurile lui care pornesc din inimă. Inima lui era hâdă! El era adevăratul monstru.
Ajunse la maşină. Faptul că o găsi dosită între tufe era dovada clară că totul fusese premeditat. îşi aminti cum pierduse direcţia,

iar apoi, tot urmarea unei coincidenţe o adusese pe Adina în braţele lui, de aceea conchise totuşi că era prea aspru cu sine. De fapt, ce se întâmplase? Nimic! Tot urmarea unei coincidenţe, paşii pe care îi auzise apropiindu-se în momentul când fusese pe punctul comiterii faptei, făcuseră ca

lucrurile să ajungă exact în acelaşi punct de unde plecase. Viaţa era plină de suprapuneri neprevăzute.
După acest deznodământ, privirea îi căzu pe scaunul din dreapta şoferului. Era aruncat acolo un plic cu fotografii developate recent. Asta îl făcu să-şi aducă aminte încă o dată de monstruozitatea lui. Nu numai că dorise să atenteze la puritatea Adinei, dar mai şi plătise un ţigan să-l nenorocească în bătaie pe Alin! Numai de teama că va trebui el însuşi să sufere din cauza mustrărilor de conştiinţă, dacă s-ar întâmpla ceva, după ce se uită la ceas, mări excesiv viteza.
în oraş, îl căută pe ţiganul căruia îi dăduse banii acasă, dar nu-l găsi. Ţiganul, pentru a se proteja, nu se implica direct. Avea oamenii lui: o gaşcă de derbedei, cărora le dădea doar indicaţii, încotro s-o apuce? Se înserase deja... Ştia unde locuieşte Alin. Aşteptă o vreme pe o porţiune de stradă mai puţin circulată... nici o mişcare. Era absurd ce voia să facă! Să nu fi rezervat Dumnezeu, ca în cazul Adinei, nici o şansă de protecţie pentru Alin, care era şi el credincios? Mai îi căută pe ţigan de vreo câteva ori acasă, însă nu fu chip să-l găsească.
Se făcuse târziu de tot - ţipenie de om nu era pe stradă. Deodată, cum stătea aşa, (aşteptând nici el nu ştia ce), zări în semiîntuneric o umbră care se apropia. Omul şchiopăta şi pentru susţinere purta un baston. Era pe partea cealaltă a drumului, intenţiona să treacă strada. Observând că era urmărit, se opri. Emi înţelese şi se apropie cu repeziciune. Bătăuşii nu-l cunoşteau, nu ştiau că fuseseră de fapt de el plătiţi, dar va lupta el însuşi cu ei, îl va apăra pe Alin. Va face tot ce-i va sta în putinţă pentru a remedia situaţia pe care el o crease. E mai uşor orice de suportat decât o conştiinţă împovărată.
- Stai pe loc! Auzi o voce. îi era adresată lui Alin. Acesta se opri şi se întoarse cu greutate.
Primi un pumn în stomac. Se clătină.
- Domnilor, îl auzi zicând cu o voce înnăbuşită, dar totuşi

politicoasă, calma, eu nu am nici o treabă cu rumeni. Mă confundaţi.
- Asta s-o crezi tu, şchiopule! îi răspunse o voce răguşită. Şi Alin mai primi o lovitură, aşa încât se dezechilibra şi căzu cu faţa la pământ.
Emi se năpusti asupra celui ce-l lovise. Era înarmat cu un levier pe care îl scosese din portbagajul maşinii. II lovi cu el peste spate. Luat prin surprindere, derbedeul scoase un uriet de **durere,** căzu şi el la pământ. între timp, mai apărură încă doi gealaţi. Vă-zându-şi tovarăşul atacat, unul dintre ei scoase un cuţit. Se îndreptă spre Emi. Tovarăşul căzut îşi reveni. Nu se putea ridica, dar târân-du-se, ajunse până la picioarele **lui** Emi şi-l trase cu putere jos. în următorul moment, Emi văzu lama cuţitului îndreptându-se spre galul lui (niciodată; analizând apoi, nu va putea discerne cine o îndreptase, derbedeul lovit cu levierul, ori tovarăşul lui). Era ferm convins că îşi trăia ultimele clipe! Tot filmul vieţii i se derula deodată prin faţa ochilor. într-o secundă, totul! Cum trăise şi cum ar fi **trebuit** să o facă... ce îl aştepta dincolo de mormânt... judecata dreaptă şi înfricoşătoare a lui Dumnezeu. Şi din străfundurile fiinţei lui, ca o ultimă şi cea mai disperată zvâcnire a firii, izbucni: „Doamne, fie-Ţi milă de mine!"
închise ochii. Când îi deschise, o mână era deasupra lui, ţinând cuţitul. în următoarea secundă însă, mâna căzu moale şi o picătură caldă de sânge îi picură pe obraz.
Până sa se dezmeticească, derbedeii fugiră, dar Alin zăcea într-o baltă de sânge. Era convins că murise... din cauza lui... El „aranjase incidentul"! Logic era să cheme o ambulanţă sau să-l transporte cu maşina lui la spital, dar cu toate câte fuseseră azi, el nu mai avea nici o raţiune. Plecă deci, lăsându-l acolo.
Pe drum se gândi că totuşi poate Alin nu murise şi viaţa lui depindea acum de hotărârea lui de a-l

transporta la spital. Primul impuls fu să se întoarcă la locul acela... Frica de a fi încriminat de această faptă, al cărui principal vinovat era de fapt, gândul la protecţia lui, se dovediră mai puternice... cu toate că Alin zăcea acolo, pentru că îi salvase lui viaţa.

CAPITOLUL 22

O singură logică îi mai dădea tăria să se mai ţină pe picioare, să mai reziste încă sfârşelii teribile: trebuia să se salveze! în mintea lui zdruncinată, nu mai avea loc nici un alt gând. Visa parcă, dar visul era realitate. Şi din coşmarul acesta, numai aşa putea să scape: să fugă... Unde? Acum nu ştia. Dar trebuia, cu orice chip, s-o facă!

îşi împacheta într-o geantă toţi banii pe care îi avea în casă, aurul, câteva haine şi dădu să iasă. Se învârtea totul cu el. Nu mâncase nimic azi, doar băuse de dimineaţă şi consumul psihic era atât de cumplit... Dar trebuia.. trebuia să reziste! Ce dureri de cap! Ce ameţeală grozavă! Măcar un pahar cu apă!... Se prăbuşi în bucătărie. Cu o ultimă sforţare, reuşi să se târască până la pat.

Se dezmetici după câteva ceasuri. Era dimineaţa devreme. îl izbi dezordinea din cameră. Hainele scoase din dulapuri, veioza aruncată pe jos, toată ţăndări. La început nu înţelese nimic, dar apoi îşi aminti. De ce creierul are invincibila şi dureroasa putere a memoriei? De ce?...

Alergă la frigider cu gândul de a-şi potoli durerea cu un pahar de alcool... La jumătatea drumului, se opri. Ieri, la aceeaşi oră, procedase la fel... Poate că dacă n-ar fi băut ieri, astăzi... Ce bine ar fi fost astăzi! Amintirile acelea cumplite! îşi trecu palma peste frunte, ştergându-şi sudoarea. Mai bine nu s-ar fi trezit niciodată. Sau măcar de nu ar fi dormit, să poată analiza faptele de ieri cu luciditate. Singura cale de a scăpa de toate acestea era să fugă...

Verifică bagajele pregătite azi-noapte şi plecă. La ieşirea din oraş, îl opriră nişte poliţişti... Un fior de gheaţă îl cutremură. Dacă se aflase şi erau în căutarea lui? îl aştepta închisoarea, ruşinea... Mâinile îi tremurau când le dădu permisul la control. Crezură că-i beat şi îi făcură alcoolemia.

- Vă jur, domnilor, că niciodată n-am să mai beau... picătura de băutură, domnilor, n-am să mai sorb...

îl priveau miraţi. Nu înţelegeau ce îl apucase să vorbească aşa. Pentru că nu-l găsiră cu alcoolemie, îi dădură drumul să plece. Peste puţin timp, Emi opri. Aruncă o ultimă privire spre panorama oraşului. Pleca fără să spună măcar un cuvânt părinţilor... măcar un cuvânt. Ciudat că de maică-sa nu-l durea deloc... Ea însăşi, indirect, îl împinsese aici. Dorise să se realizeze prin el şi îl transformase într-un criminal... Era convins că pe ea nu ar fi durut-o toate acestea mai mult ca faptul că o pararea aşa... Şi dacă ar şti ea cu ce inimă de gheaţă o părăsea!... îi era miiă doar de bietul lui tată... Cât va suferi!

Dar nu mai avea timp să reflecteze. Intră repede în maşină. Până în capitală avea mult de mers. Ii va căuta pe cel care intermedia vize pentru America, va mări suma şi, cu bani, orice se putea aranja.

După o oră de mers, ajunse la o răscruce de drumuri. Se opri. O idee ciudată îi năvăli în minte. începu să năduşească, gândindu-se la ea. Cu puţin timp înainte, dorise să fugă, să scape cât mai repede cu putinţă, iar acum... în străfundurile lui ştia că nu va fi aşa cum îşi repeta fără încetare:

- Va trece şi asta! Timpul, uitarea, depărtarea, vor înghiţi totul. Ce uşurare! Depărtarea... departe de toate acestea va afla izbăvirea. Dar conştiinţa lui, ştia prea bine, nu o putea lăsa dincolo de ocean. Nu! îşi trăia coşmarul de a fi hăituit de o putere nevăzută, acuzatoare.

- De fapt, totul fusese un accident, se dezvinovăţea. îl plătise, ce-i drept, pe ţigan pentru „a aranja o bătaie bună", dar ulterior îşi sacrificase viaţa pentru a împiedeca deznodământul. Şi ce câştigase cu asta? Mai mult rău făcuse. Poate că dacă ar fi lăsat lucrurile să decurgă aşa, Alin s-ar fi ales cu o

„ciomăgeală bună", dar nu cu... Doamne! Va înnebuni gândindu-se că el fusese principalul vinovat în această crimă! Dar despre crima morală faţă de Adina, ce mai avea de spus? Fusese beat... de aceea... Acum îi părea rău... treaz, niciodată n-ar fi îndrăznit. Şi totuşi, nopţile acelea de nesomn, în care numai asta plănuise...
- Diavolul, o auzise pe bunica lui spunând odată, după ce îi cufundă pe oameni în prăpăd, îi minte că nu mai au nici o şansă de

salvare. Dar este o minciună. Dumnezeu este pentru fiecare om (oricât de mari i-ar fi păcatele) ca un tată care îşi aşteaptă cu braţele deschise copilul să se întoarcă. Păcatul lui Petru de a se lepăda de Hristos a fost la fel de îngrozitor ca al lui Iuda care L-a vândut... Diferenţa dintre ei este că cel dintâi s-a căit şi a plâns amarnic, şi asta i-a adus iertarea, reabilitarea, pe când Iuda nu a mai putut crede în graţiere. Nu păcatul în sine, ci neîncrederea în puterea divină de a-i da iertarea, pacea, izbăvirea, l-a făcut să-şi piardă sufletul. Ce gânduri plăcute: iertare, pace, izbăvire!... Să mai ajungi vreodată la ele, când ai pe conştiinţă dcuă crime?... Şi să mai ai puterea, mai bine zis perfidia, de a alerga să găseşti ajutorul la cea pe care, iubind-o prea mult şi temându-te de părerea lumii, ai hotărât s-o ucizi de două ori?... O dată atentând la puritatea ei şi încă o dată ucigându-l pe acela cu care ea intenţiona să se căsătorească... S-o sacrifici, doar pentru păstrarea imaginii tale nepătate în faţa lumii' şi împlinirea poftelor tale egoiste, animalice... Măcar o ultimă întâi-] nire... măcar atât, chiar dacă ar fi să trăiască cele mai teribile clipe I din viaţă... chiar dacă... măcar atât... şi dorea...
Când ajunse în sat, pentru că era prea dimineaţă, şi venirea lui pe neaşteptate ar fi dat de bănuit, se duse mai întâi pe la casa lor. Venise cu gândul să se elibereze, dar numai ideea că ea ar putea afla adevărul cu privire la uciderea lui Alin, îl făcea să sufere cumplit. îl va urî apoi cât va trăi. Să-şi petreacă apoi toată viaţa în închisoare cu sufletul otrăvit de durerea urii ei? Pentru ce se abătuse atunci din drum, când fiecare minut putea fi decisiv? De ce nu avea putere să plece, să lase totul în urmă?... De ce nu avea măcar tăria să aştepte, să nu meargă acolo aşa de dimineaţă, pentru a nu crea suspicuni! Dacă ar fi fost vorba numai de Alin, dar ieri... Dacă ea îl recunoscuse? Dacă venirea lui pe neaşteptate îi va întări suspiciunile? Nu mai rezista. Trebuia să meargă la ea, cu orice preţ. De ce? Nu-şi putea da un răspuns concret, dar ştia sigur că altă cale nu avea.
Ajunse în faţa porţii. Tremura tot. De s-ar putea stăpâni!... si elasuri în curte. Se treziseră mai devreme, având în vedere
Auzi glasu nunta de azi. Intră.
- Ce-i cu tine ? se miră mama Adinei.
„Ştie!" îi străfulgera prin minte, când ea, în timp ce rostea aceste cuvinte, îl privea într-un anume fel. ■
- A! da, îşi aminti ea, ai venit şi tu la nuntă. Fusese şi el invitat? Se dezmetici:
- Da, răspunse, am venit...
- Trebuie să sosească şi Alin. Se uită la ceas. Peste o oră. Dacă ştiai, poate că îl luai şi pe el cu maşina. Lui îi este tare greu cu trenul.
Avea o căutătură speriată, era conştient de asta, dar nu putea să se mai controleze. Dacă ar fi ştiut ea!
- Hai, intră în casă! Uite, ia nişte prăjitură, sunt bucăţi cum am tăiat colţurile de la prăjiturile de nuntă.
- Mulţumesc!
- De ce nu iei, măcar una?... Doamne, dar ce-i cu tine, eşti bolnav? Acum te văd mai bine. Eşti

galben la faţă, ca lămâia.
- Fierea, îngăimă el... fierea e de vină.
- Te cred, că şi eu am probleme. Atunci să nu iei nici o prăjitură. Ai băut ceai de pelin? Asta face bine. Acum pun apă la fiert. Dar mai întâi, vrei să mă duc să văd ce face Adina, nu-i aşa?
Emi dădu înfrigurat din cap. Se apropia momentul! Amalia reveni repede.
- Adina s-a îmbrăcat, peste două minute poţi să mergi în camera ei. Nu mai repede, că nu-i place să o găsească cineva cu patul nefăcut, mai ales tu. Ştii prea bine cum e ea... Zâmbi voioasă.
Nu ştia nimic din cele petrecute ieri... Cu siguranţă Adina, care era rezervată, şi care se gândea doar la alţii, să nu-i facă să sufere, nu le mărturisise nimic. Dacă ar fi bănuit măcar ce ar fi putut să i se întâmple fiicei ei... Nu reuşise s-o ucidă, ucigând puritatea ei, însă o va ucide prin suferinţa de a-l fi pierdut pe Alin.
Trecură şi acele minute. Intră. Ea stătea pe pat, cu Biblia în Braille alături. Era îngândurată.
Se salutară. Vocea lui tremura. Mai bine nu ar fi venit... Dar acum nu mai putea da înapoi.
- Când ai sosit? îl întrebă ea.
De ce îi punea această întrebare? Vroia să-l iscodească. Bănuia, şi de aceea... Oare de ce nu avea încredere în el? Cum putea numai să presupună că el?... Cum se putea minţi pe sine! La urma urmei, fusese doar un accident! Nimic mai mult. Suferinţa l-a adus până acolo. Ce ştia ea despre intensitatea suferinţei lui? II lăsase Pentru altul, iar acum îl judeca. Dar dacă, obsedat, i se părea doar?...

Dacă?...
- în dimineaţa asta, dădu el răspunsul.
Reuşi să-şi stăpânească nervozitatea din voce, dar i se păru că răspunsul, deşi era adevărat, suna în gol.
- Da? se miră ea zâmbind. Pentru nuntă, nu-i aşa?
- Nu ştiu!
- Cum nu ştii?
- Pentru nuntă am vrut, dar mă simt rău...
Ce bine că ea nu-i putea vedea chipul răvăşit. Ar fi desluşit imediat că e vorba de sufletul lui bolnav. Şi cât de bolnav!...
- De ce stai în picioare, la uşă?... Uitase. Rămăsese înţepenit acolo.
îi era parcă frică se se apropie de ea. Respiraţia lui era aceeaşi cu a celui care vroise să-i facă atât de mult rău. Dacă ea va desluşi?... N-ar putea suporta! Dacă asta nu, atunci cum fusese capabil să acţioneze ieri, numai un miracol împiedicându-l? Cum ar fi îndurat apoi?
Rămase un răstimp încurcat, neştiind unde să se aşeze: pe pat lângă ea, sau să ia un scaun...
Trase un scaun. Pe pat, ar fi fost prea aproape... Aşa însă erau faţă în faţă. Dacă i-ar fi putut vedea ea ochii!... Şi totuşi, ea îi cunoştea sufletul. îi putea pătrunde până în adâncimile lui.
- îţi pare rău şi ai venit să-ţi ceri iertare, nu-i aşa? zise ea deodată.
Doamne!... Se prăbuşea lumea întreagă peste el! De unde ştia? Şi cât era de crudă! Ridicase capul ameninţător şi sentimentele întipărite pe chipul ei, mai greu de suportat decât cel mai martirizant supliciu, îl sfredeleau până în adâncul sufletului. Suna a ameninţare, a batjocură şi ruşine.
Bezmetic, fără să mai ştie ce face, se aruncă la picioarele ei.
- N-am vrut, şopti cu cea mai mare disperare, n-am vrut...
- înţeleg, zise ea... Am înţeles de atunci... Ce urmărea de fapt? Să-l chinuie!
Intenţiona să mai spună el ceva, ca urmare a acestor gânduri, dar cuvintele i se opriră în gâtlej.

- Am înţeles şi eu şi Alin, veni deodată izbăvirea. Erai obosit şi nervos, şi de aceea te-ai pierdut cu firea. Dar pentru asta, nu tre-

buie să îngenunchezi, zise ea râzând.
Ce neghiob era! Nu se mai întâlniseră de la ziua ei, şi ea făcuse referire la acel incident. Dar cum stătuse aşa, în genunchi, fără să mai judece, de deznădejde îi culese mâna. Acum era într-a ei. Dintr-o dată, în timp ce-i ţinea mâna râsul ei se curmă. îşi trecu, i se păru lui, cu o mare groază degetele peste palma lui, iar acum, schimbată la faţă, tremura şi ea. Palma?! Ieri îi atinsese palma... Pipăind-o ieri, probabil îl recunoscuse şi de aceea îl strigase pe nume, iar acum, însăşi reacţia lui de a se fi aruncat în genunchi, era dovada cea mai clară a marii nelegiuiri. Simplele vorbe rostite cândva aiurea, oricât de jignitoare ar fi fost, nu pot duce la asemenea gesturi de implorare. Nu! Numai în urma celor mai cutremurătoare, teribile fapte, poţi ajunge ulterior la asemenea extremităţi. Şi totuşi, dacă în asemenea momente, ei i-ar fi fost dat să-i poată vedea privirea înspăimântată şi încărcată de prea multă durere, s-ar fi cutremurat şi ea. In loc să-l cotropească şi mai mult prin tăcera aceasta de câteva clipe, i-ar fi alinat văpaia sufletului într-un fel cum numai ea ştia, ca nimeni altcineva în lume.
Dar ea continua să tacă şi în tăcerea ei, devenită dintr-o dată mai apăsătoare decât înseşi coşmarurile lui, aşteptă înfrigurat cel mai crud verdict. Dacă numai sentimentul acesta de culpă îl chinuia atât, ce iad ar fi trăit dacă intenţia lui ar fi avut ocazia să se transforme în faptă? Urmărea fiecare gest al ei, fiecare schimbare a muşchilor feţei. Şi în timpul acesta, se văzu deodată peste măsură de umilit că trebuia să fie supus unei astfel de judecăţi, mai ales când totul se datorase hazardului nemilos. Pentru asta simţi că o urăşte. îl mira sentimentul acesta, dar nu-l putea înăbuşi.
- Ce prostuţ eşti! Când greşeşti, trebuie să ceri iertare oamenilor, dar numai în faţa lui Dumnezeu trebuie să te prosterni, rosti ea în sfârşit, cu o umbră de nepăsare în glas, dar având întipărite pe chip o adunătură de sentimente pe care nu le rostea.
îl ajută să se ridice. Mâinile amândurora tremurau, una într-alta! Dacă i-ar fi văzut ea ura din priviri, poate că nu ar mai fi reacţionat fşa. Sau poate o făcea numai pentru a-i prelungi supliciul. Asta era! Ii prinsese slăbiciunea. Mai bine să-i arunce dintr-o dată totul în faţă! Pentru cel condamnat la moarte, fiecare clipă înseamnă o trăire [a] groazei morţii în plus.

Dar ea uită parcă de această grozăvie, când el ajunse din nou pe scaun şi se aşezase cu fruntea încleştată între palme şi ochii în pământ, ca şi cum i-ar fi fost ruşine de privirea ei. Adina schimbă brusc subiectul. îi vorbi despre computer. îi era de mare folos şi avea planuri mari...
în momentele acestea, având în vedere stările lui sufleteşti, o vedea pe Adina flecărind. Şi ea vorbea cu o aşa însufleţire, ca şi cum subiectul acesta ar fi fost cel mai important de discutat acum. îţi dai seama că există lucruri mult mai semnificative în viaţă de-abia după ce ai ratat cumplit. Ea vorbea despre calculator, ca şi cum ar fi vrut să îi ignore suferinţa. Dacă ar şti ea adevărul... Dar ea nu ştia. Poate doar presupunea ceva, fapt care o speria, căruia nu vroia să-i dea crezare, pentru că mai avea încă încredere în el.
Şi totuşi, flecăreala ei înăbuşi sentimentul urii lui de câteva clipe. Fie că ea ştia şi de aceea flecărea, numai să nu-l facă să sufere, fie că nu bănuia absolut nimic, din cuvintele şi gesturile ei se desprindea o subită vrajă. Farmecul acesta îi era atât de familiar! O iubea... O iubise întotdeauna. Nici pe de parte nu fusese vorba de o simplă patimă, sau de o admiraţie a geniului din ea. Fusese iubirea adevărată, pe care el, cu orgoliul lui, o distrusese în cel mai crud mod. Asta îi mărea şi mai mult tulburarea. Ce minunată era în aceste clipe!

Să fi existat în ea o nemăsurată bunătate, prin care să aibă puterea nici măcar sa nu-i reproşeze? Ce n-ar fi dat să poată pricepe ce se ascundea în inima ei?!
Pentru că flecărerile ei începură să-l plictisească până la urmă (lucru care nu se mai întâmplase până acum), luă Biblia în Braille de pe pat şi o deschise la întâmplare. Nu ştia de ce o face. Era prea încordat.
Buricele degetelor, care se plimbau pe rânduri, transmiseră întregii sale existenţe vocea lui Dumnezeu. Era acelaşi glas, pe care Petru, ascultându-l, apucase o cu totul altă cale decât Iuda, aceeaşi voce de pe cruce, care promisese tâlharului criminal un loc împreună cu sfinţii, în timp ce tovarăşul său mergea în iad, nu pentru atrocitatea păcatului său, ci pentru necredinţa că Dumnezeul Atot-stăpânitor ar fi putut să se plece spre silnicie cu o milă infintă, întinzând braţele graţierii:

„Sângele lui îsus Hristos, Fiul Lui, ne curăţeşte de orice păcat. Dacă zicem, că nu avem păcat, ne înşelăm singuri, şi adevărul nu este în noi. Dacă ne mărturisim păcatele, El este credincios şi drept, ca să ne ierte păcatele şi să ne curăţească de orice nelegiuire (...) El este jertfa de ispăşire nu numai pentru păcatele noastre, ci pentru als întregii lumi"- din Epistola lui Toan.
Mai citi o dată, şi încă o dată... îşi aminti că ştiuse acest verset încă de când era copil. Cât de repede, uşor, fără a complica lucrurile, acceptase această izbăvire atunci! Avusese tăria să le mărturisească părinţilor toate păcatele sale, fără să ascundă nimic. Cât fusese de fericit împreună cu Adina, când povara păcatelor le fusese luată!... îşi amintea: da, fusese fericit... Ce bine este să ai sufletul ca al unui copil! Ei rezolvă atât de simplu probleme imense. Dacă pentru doar câteva clipe s-ar putea întoarce în copilărie, ar avea puterea de a mărturisi, şi fericirea... sentiment atât de înstrăinat... l-ar cuprinde din nou.
Culese mâna Adinei. Dinţii îi clănţăneau... I se păru dintr-o dată că ea, amuţind la noul lui gest, toată amestecătura ei de sentimente s-ar fi transformat doar într-unui singur, suveran, şi de aceea îl încurca şi mai mult. De fapt, ce vroia să facă? Să-i spună deschis, ca şi cum ar fi fost ceva normal că cine ştie ce nebunie îl împinsese la grozăvia dorinţei de a profita de ea, în cel mai laş mod, mai cumplit decât o înjunghiere pe la spate? Şi să mai adauge că, indirect, îl ucisese pe Alin? Cum putuse să-i treacă măcar prin minte ideea? Poate că Alin era totuşi în viaţă, nu putea fi sigur şi... Iar labirintul acesta... Iar?...
- Să te rogi pentru mine, şopti, de parcă aceasta ar fi fost singura cale de a ieşi din acest labirint... Să nu uiţi! Şi apoi, luându-i mâinile şi împreunându-i-le, ca şi cum ar fi vrut chiar acum, măcar în gând s-o facă, şopti: promite-mi!
Dar ea, în loc să-i promită, picura lacrimi peste mâinile lui, care le ţineau pe ale ei.
- Cum poţi să crezi, zise, ridicând tonul, ca şi cum ar fi vrut sa se apere de necredinţa lui, că aş putea să nu o fac? O fac în fiecare zi... o fac ori de câte ori îmi aduc aminte... Şi o voi face până când...
- De ce îţi aduci aminte? De ce? zise el, tresărind... Mă înne-

P
P[1]
bi
a[1]
v
si
Si

d v F
ci
c f c i
buneşti! De ce? Şi ce vrei să spui cu „până când"?
- Vreau să spun că... izbucni ea, dar apoi se opri ca şi cum o fi temut de ceva. El fusese convins că sosise în sfârşit momen, când să-i arunce în faţă totul, dar nu o făcea pentru că bunătatea . învingea. Vreau să spun, începu ea din nou, de data aceasta stras gându-i puternic mâna... Până când tu îl vei cunoaşte cu adevăr! pe Dumnezeu... Am pornit amândoi, împreună, pe calea aceşti cunoaşteri, dar la răscruci, tu te-ai oprit, ai ales... alte drumuri.
- Poate că doar am confundat calea, se apără el cu tristeţj Dacă a fost doar o confuzie?
- Să confunzi adevărul cu minciuna, viaţa cu moartea, pur] tatea cu mizeria?... Nu, este imposibil! Sunt antagonice, simte şi ci căruia nu i-a fost dat măcar o dată să vadă Lumina...
Vorbea la modul general, mirându-se ea însăşi de ceea ce rol tea. Lui însă, i se părea că acesta era modul în care ea se hotărâa totuşi să-l acuze. Şi dacă incriminarea ei, care chiar dacă fusese prin cipala victimă a nelegiuirilor lui, după părerea lui, se lupta să îi fad mai puţin anevoioasă calea, îl zdrobea cu totul, cum va putea *st* suporte consecinţele când toată lumea va afla?
Intră maică-sa în cameră, aducând ceaiul.

- Ţi-am mai spus că...
îi puse un deget pe buze:
- Nu mai spune mai mult. Dar ea îi îndepărtă degetul.
- Nu este suficient să mă rog doar eu, ştii prea bine.
- Am uitat, zise el... nu ţi-ai dat seama că toate acelea s-au |)pit în mine... am uitat...
- Vezi, tocmai asta mă face să sufăr... N-aş vrea să ajung în ala tul acela din cer, fără tine... Să nu spui că ai uitat cum visam ând eram mici!
- Atunci, eram copii... Şi tu vorbeşti ca un copil acum. Copiii unt buni, numai puţini oameni ajung să mai păstreze pură acea unătate copilărească la maturitate. Tu eşti unul dintre ei.
- Şi tu ai putea fi...
- Eu?... Zâmbi cu multă jale... Dacă ai şti tu, îi scăpă pe uze... dacă ai şti...
- Ce să ştiu?... Orice ar fi, Dumnezeu te poate ierta, te poate dica...
- înseamnă că nu ştii... nu ştii... M-am gândit că poate... Dar mai bine aşa, e mai bine...
- De ce vorbeşi aşa? Oh, Emi, ce s-a putut întâmpla cu tine, i ajungi chiar aşa?...
- înseamnă că tot bănui eşti ceva...
- Nu mai înţeleg nimic...
- Eşti prea bună, de aceea nu vrei să înţelegi. Zâmbea. Un rânjet ciudat, schimonosit, dar nu acelaşi pe care îl avusese ieri când puterea aceea tenebroasă pusese stăpânire pe simţurile lui. Nu!
- Chiar nu înţeleg, insistă ea cu nedumerire. Eşti tare ciudat
- E fierbinte încă, zise, aşezând tăviţa pe o noptieră, pe cari o trase lângă el. Dar tu chiar că eşti tare bolnav, adăugă ea, enervări du-l că făcea această afirmaţie în faţa ei. Cred că ai şi febră, tremuj tot. Ceva nu-i în regulă cu tine.
Mai adăugă ceva, dar el nu o mai auzi. în ea, lui i se păru *d* vede întreaga lume care în viitor îl va învinui. începuse deja să şi arunce cu pietre în el, când afirmase: „Ceva nu-i în regulă cu tine?" Dar ce va zice atunci, când în urma pocăinţei lui, el va trebui s mărturisească totul? Ce vor zice toţi din sat, care îl credeau ajuns p<
o treaptă superioară a societăţii, cei din oraş, maică-sa... toţi toţi?. '
. .

Va fi un spectacol pentru mulţi împroşcarea lui cu pietre Complici FăcU dhl buZe geStul aCela Cafe " rămaSe Ca o Partlculantate
la crimă! Şi vor arunca în el cu bolovanii acuzaţiilor nemilos neiei ne§tearsă a copilăriei, de când el o învăţase să imite iepuraşu. Ce loc
tător, asemenea copiilor de la grădiniţă, colegilor din armată (amil 'Ş' aVea g6Stul aC6Sta aid? Dhl oâte cuno?tea e1' trăda relaxarea ei' tiri de neşters din memoria lui). Vor uita că odată le dăduse un ba dar acum Adina era peste măsura de încordată. Sau nu o cunoştea împrumut, le întinsese o mână de ajutor. el
atât de b!ne Precum crezuse? Dar pe Dumnezeu? II cunoscuse
1Z1...
- Să te rogi pentru mine, şopti el, iar ca un mod de a ajung la liman... Să nu uiţi...
'reodată?... îl cunoscuse?... Poate că da, de aceea se temea acum, de |"iceea...
Sau, având în vedere rânjetul acela, însemna că se lăsa iar

călăuzit de puterea aceea antagonică, forţă a răului, care după ce îl trântise în prăpastie nu îl lăsa să îşi ridice degetele spre Mâna izbăvitoare. Mereu aceeaşi tentaţie de a arunca vina pe alţii... pe circumstanţe, pe oameni, iar acum pe acea putere, pe care o vedea mai tiranică decât voinţa lui. Dar nu era aşa. Dumnezeu ţine cont de voinţa omului, o respectă. Ar fi fost suficient un deget mişcat, cât de puţin, şi acea Mână Atotputernică ar fi strivit la clipeală orice forţă potrivnică.
La despărţire, Adina îl rugă să-l aştepte pe Alin la gară. El îi promise că aşa va face. Oare cum putea să rostească asemenea cuvinte, când ştia prea bine?... Şi când te gândeşti că în curând ea va afla! Doamne! Iar el pleca, poate pentru totdeauna, fără să-şi ia i rămas bun... măcar atât. îi era teamă să-şi ia rămas bun, tocmai că ţinea prea mult la protecţia lui. Nu voia să ştie nimeni, nici chiar ea că el pleca... fugea... Ce suflet monstruos avea!...
Când ajunse la poartă, se întoarse de acolo brusc înapoi, năvăli în camera ei, fără să bată la uşă. Fusese convins că acumulase tărie să spună mai multe în acel scurt timp cât durase drumul din camera ei până la poartă. Nu reuşi însă decât iar să îngaime:
- Fără încetare, auzi, fără să mă uiţi vreo zi, să te rogi pentru mine.
Erau cuvintele lui de adio. Şi plecă, lăsând-o în pragul uşii, cu nedumerirea întipărită pe chip şi cu acel amalgam de sentimente iar dezlănţuit, acum zdrobitor pentru el, tocmai că realiza din plin cât de mult o iubise. Chiar dacă ochii ei nu se putură bucura vreodată de frumuseţea lui, chiar dacă nu se ştia îmbrăca la modă, chiar dacă mersul ei cu mâinile bâjbâind înainte părea că îi îneacă toată graţia feminină... o iubise. Avea graţia ei unică, chiar când pipăia... frumuseţea zâmbetului ei neasemuit, pur... nasul în vânt, obrajiij rumeni şi pistruiaţi... Toate împletite cu puterea de a înfrunta genial orice situaţie, făceau din ea fiinţa cea mai dragă lui pe lume. El sin-j gur îşi călcase în picioare propria-i fericire. Şi de ce? Pentru că preţuise mai mult modul de gândire al unei lumi materialiste, idolatră faţă de perfecţiunea fizică, plină de patimi... Pentru că imaginea lui în faţa ei atârnase mai greu în cântar decât propriile-i visuri curate şi aducătoare de împlinire...

<1AP\TOLUL 23

Crezuse că banii în societate înseamnă rezolvarea tuturor problemelor, dar iată că de data aceasta, soarta se arăta la fel de neînduplecată ca atunci când, după ce se întorsese din armată, trebuise, pentru a obţine o amărâtă de slujbă, să aştepte în faţa atâtor uşi închise. Atunci însă, năzuinţele şi ambiţiile lui, speranţa într-un viitor mai strălucit, pe el, un „paria", un „nimic" al societăţii, îl purtau de multe ori dincolo de toate acestea... La acea vreme, împlinirea speranţelor lui păreau piscuri de neatins. în final, soarta îl adusese şi pe aceste înălţimi. Ajuns aici, nu i se mai păreau atât de încântătoare cum le văzuse de jos. Banii nu-l scuteau total de suferinţă, cum îşi imaginase el că

trebuie să fie. Mai ales acum, când înnebunit de durere şi apăsări, nicidecum nu reuşea să-şi rezolve cu viza, singurul refugiu. Locul de aşteptare nu erau coridoarele lungi şi reci, cu miros înăbuşitor de fum de ţigară, cu bărbaţi îmbrăcaţi neîngrijit şi femei cu vorbirea vulgară, ca atunci când îşi căutase o slujbă, ci o cameră luxoasă de hotel.
Nu uitase niciodată simţămintele care îl cotropiseră, când, proptindu-se de un perete igrasios, gândul îl purtase dincolo de acele uşi închise în care oamenii mari decideau soarta celor mici. In birouri domnea luxul, rafinamentul, eleganţa. Numai o simplă uşă îi separa pe cei de acolo de imaginea sărăciei reflectată în hainele, în tuşea, în vorbirea, în privirea celor care aşteptau înfometaţi şi trişti pe coridoare. Când uşa aceea se deschidea şi un domn bine îmbrăcat ieşea de acolo, amărâţii care aşteptau afară amuţeau parcă deodată; îl măsurau de sus până jos, îl însoţeau cu privirea până se depărta... Şi în ochiii lor stinşi, în acele momente, se aprindea o lumină ciudată... Era probabil, urmarea materializării gândului care [l]i cuprindea febril şi pofticios şi lui mintea. Cât urase în sufletul lui acele momente din viaţă, cât îşi jurase sieşi, că va lupta cu tot ce [a]vea el, să nu mai ajungă vreodată pe aici, să fie la cheremul celor

bogaţi. Dar, iată, că acum era şi el bogat, dar soarta îi arăta că şi cu bani mulţi fiind, în societate vor fi întotdeauna alţii mai presus decât tine, la dispoziţia cărora vei ajunge inevitabil.
Atunci mizeria, mirosul de fum de ţigări ieftine, umilinţa, sărăcia îl zdrobeau. Credea că unui om, ceva mai crud decât o asemenea soartă, nu i se poate oferi...
Acum, în jurul lui, totul era rafinat, luxos, nu-i chiorăiau maţele de foame, nu era terorizat de teama datoriilor care se înmulţiseră, şi totuşi... Suferinţa lui de acum era neîndoielnic mai cumplită ca aceea din pricina sărăciei. îşi imaginase în trecut că un plic gros de bani făcea minuni, rezolva situaţii imposibile... Nu se înşelase! De când avea bani, multe porţi i se deschiseseră. Veni însă] şi vremea când Providenţa îi arăta că banii, în situaţii cruciale dinj viaţă, pot să nu fie de nici un folos. Mii de dolari, toţi pe care îi avea, 1 ar fi fost în stare să-i pună la picioarele celor din spatele uşilor] închise de la Consulatul american, pentru a i se arăta o mână întin-j să, care să-l smulgă din chinurile lui cumplite.
- încă o zi, îl liniştea Johny, cel care se ocupa cu intermedie-l rile. Azi, consilierii n-au fost într-o dispoziţie prea bună. Am fost cu i ei la Cazinou aseară. Au pierdut amândoi mult la jocuri... aşa le-a! fost norocul şi poate că ăsta o fi şi norocul tău. îţi spun eu, că pentru bani, fac orice... Banul, în ziua de azi îşi spune cuvântul.
- Crezi? îi răspudea Emi, îndoielnic... De o lună stau aşa... Eu j nu mai cred în nimic...
- Ţi-am tot spus, omule, că tu eşti bolnav... Uite cât eşti de! palid şi cât ai slăbit! Mai bine stăteai liniştit în oraşul tău, şi ţineam! legătura prin telefon...
- Ia-i, zicea Emi, şi mai scotea cu mâna tremurândă dini buzunar nişte bani. Rezo3vă-mă, omule, că... înnebunesc, dacă nu..j
îl prinse de guler, ca o ameninţare... Era gestul lui disperat de se agăţa de cineva, de ceva în deznădejdea-i. Tocmai această slăbirii dibuită de Johny, era de fapt cauza prelungirii agoniei lui. Johny veded cât suferă şi astfel îl putea specula cu uşurinţă. Mai ales că la fiecare] întâlnire, Emi îi dădea bani... Se agăţase, amărâtul, cu toată puterea dej idea că numai cu bani poţi deschide orice poartă închisă, iar Johny îi 1 întărea mereu această convingere. Nu ştia sărmanul Emi că prin chiar faptul că îi dăduse atâţia bani, ca nici un alt client până acum, ítnpie- j
inima lui Johny faţă de suferinţa lui. Până la el, Johny fusese, cât se poate spune, cinstit în afaceri şi om de cuvânt. Nu trăsese pe rumeni pe sfoară. Rezolvase vize pentru America multor prieteni şi

cunoştinţe, care i-l şi recomandaseră lui Emi ca om de încredere.
- Ştiu că poţi. Rezolvă-mă!... îi repetase întruna Emi, de cum îl întâlni în capitală.
Vocea îi tremura numai un pic dacă ridica tonul. îşi freca mâinile şi îşi muşca degetele. Faţa îi era atât de răvăşită şi cearcănele atât de pronunţate, gesturile atât de ciudate, încât Johny crezuse că-i beat. Dar nu... Era obosit de drum şi bolnav. Ce boală putea fi şi asta că îl înspăimânta şi pe el uneori? îi trecuse prin minte de câteva ori că ar trebui să anunţe poliţia. Mirosise că nu era ceva curat la mijloc. Disperarea lui de a pleca urgent din ţară, starea lui psihică, chipul veşnic crispat de nesomn erau semnalmente, dar nu avea totuşi nici un argument... In plus, poate că dându-l în vileag pe Emi, şi-ar fi creat şi lui necazuri... în faptul că suspiciunile lui erau îndreptăţite, îşi înecă şi el conştiinţa. Nu avea de ce să se condamne pentru că exploata un astfel de om... Cine ştie ce faptă o fi făcut? După părerea lui, chiar dacă îl fura, nu făcea altceva decât să-l mai ţină încă în ţară în spiritul dreptăţii, până ce fapta lui va fi dată la iveală. Şi în tot acest timp, bietul „nemernic" îşi pusese toată speranţa în el, în numele bun pe care şi-l făurise în mulţi ani, pe parcursul cărora rezolvase cauzele atâtora.
- Nu depinde de mine, se scuza el, ci de cei mari, cum spui tu, de cei din spatele uşilor închise...
- Aşa-i! Lucrul acesta nu l-am avut în vedere atunci, murmura el ca pentru sine; nu am pus la socoteală şi faptul că pe scara societăţii vor fi întotdeauna alţii mai sus decât tine, care prin faptul ca depinzi de ei, te vor face să te simţi ca atunci: un „paria", o mizerie, un gunoi. Ei dorm liniştiţi, în timp ce eu stau şi pândesc fiecare mişcare a lor cu speranţa că poate...
- Ce-i cu tine, omule? Ce tot bâigui acolo?...
- Oamenii! zise el, dând din mână, vorbeam de oameni... Toţi sunt aşa!... Nu le pasă decât de suferinţa lor. A lor, cât de mică este, li se pare cea mai mare... Azi am trecut pe lângă o înmormântare... era o mamă a doi copii... tânără, n-avea patruzeci de ani... Copiii plângeau în urma sicriului, de ţi se se răsucea inima de milă, iar soţul părea cel mai nenorocit om pe care l-am văzut vreodată. „Au

fost aşa de fericiţi doisprezece ani împreună, comentau femeile di cortegiu. El a iubit-o la nebunie. Rar un soţ să-şi iubească aşa de m soţia. Ieşeau seara la plimbare înlănţuiţi, de parcă ar fi fost în luna d miere. îşi făcuseră casă, trebuia numai să se mute... în patru luni, M dus totul... Ea s-a îmbolnăvit de cancer. El a vândut casa, maşina numai să-i prelungească viaţa cu o lună... Au fost bogaţi, dar a r, lefter..." îţi dai seama, Johny: pentru încă o lună de viaţă prelungi unei muribunde, să rămâi sărac lipit, poate o viaţă întreagă....
- A iubit-o, răspunse Johny dus pe gânduri.
- Dar trebuie şi în iubire să ai totuşi o logică.
- Când iubeşti, fiecare clipă în plus are valoarea eternităţii..
- Ia, uite la el, nu te-am ştiut aşa filozof şi simţitor!
- în sfârşit, dar după tine, ce logică ar fi trebuit să urmeze?
- Ea oricum s-ar fi stins... Ce contează o lună în plus sau î minus? Dimpotrivă, zilele în plus, în astfel de situaţii, intensific agonia despărţirii. Speranţa că s-ar putea însănătoşi, l-a dus să-şi vândă totul... nu ideea în sine ca doar cu o lună i-ar putea prelungi viaţa... asta nu i-ar fi fost suficient.
- Şi totuşi, eu cred că dragostea e capabilă de orice...
- Tu vorbeşti! Să nu-mi spui că ai fi făcut la fel. Nimeni nu fi făcut asta din simplă dragoste. Soţul ei a făcut-o cu speranţa a surdă în vremuri mai bune, numai agăţat de aceasta. Dar, hai să-i continuu ideea iniţială. în timp ce cortegiul trecea, fără să vreau, m-am uitat în jur şi am văzut reacţia celorlalţi trecători. Unii se opreau, pe moment impresionaţi, apoi îşi continuau drumul. O

femeie care trecuse strada înaintea cortegiului, îşi scăpase, cine ştie cum, un inel. Tremura toată de nervi că trebuia să aştepte până când cortegiul va elibera strada, să-şi poată căuta obiectul. Dacă nu ar fi fost oameni împrejur, s-ar fi aruncat chiar în mijlocul străzii pentru a-şi recupera propriul obiect, ignorând suferinţa cumplitei morţi care îi privea pe alţii. O vedeam cum scrâşnea din dinţi de ciudă şi cum stătea cu privirea încordată, de teamă ca nu cumva vreunul din cei care însoţeau cortegiul, să vadă inelul şi să-l ia, fără ca ea să-l observe. '
- Şi l-a găsit în final?
- Nu ştiu, că mă grăbeam. Unde?... A, da, să mă întâlnesc cu tine şi nu am mai stat... Am întors spatele şi am plecat... Mi-am dat seama atunci că, de fapt, între mine şi femeia aceea nu era nici o

deosebire. Pe ea o interesa inelul, iar pe mine, în timp ce încă fanfara se mai auzea, mă preocupau gândurile cu privire la viză... Ce conta neorocirea acelui bărbat, pe care poate nu îl voi mai vedea niciodată, chiar dacă era atât de cumplită, faţă de a mea, de care mă izbesc clipă de clipă?... Da, clipă de clipă... Şi poate, e mai cruntă, adăugase cu o voce stinsă, dar atât de jalnică şi chinuită, încât pe moment, privindu-l, Johny chiar crezuse că avea dreptate şi se hotărâse să îl ajute totuşi. Se identifica parcă şi el cu femeia aceea „fără suflet" din întâmplarea relatată de Emi.
Dar, hotărârea lui ţinu până când merse seara iar la Cazinou şi avea nevoie de bani. Până la urmă dispăru fără urmă, cu banii lui Emi şi cu paşaport cu tot. Şi Emi nu avu curajul nici să anunţe poliţia, nici să încerce să-şi facă un paşaport nou. Se temea cumplit.
Chiar dacă trăise cu ideea că va părăsi ţara, urmărise cu o spaimă greu de descris, ziarele şi ştirile de la televizor, ori tresărea când vedea un poliţist. Acum când şi această portiţă i se închisese, stresul de a nu fi prins îl tortura şi mai mult. îi mai trecea totuşi prin minte, pe măsură ce timpul se scurgea, că, poate, Alin nu murise. De această idee încerca să se agate cu toată puterea. Ea îl salva de teama pedepsei de oameni, dar de conştiinţă, de dreptatea lui Dumnezeu, mai puţin. Din dorinţa lui de răzbunare se petrecuse totul. Şi în plus, deşi Alin îl apărase de o moarte sigură, cu un aşa mare preţ, el alesese, din prea multă iubire de sine, din egoismul lui fără margini, să-l lase în stradă. Poate că Alin nu murise pe loc şi, transportându-l la spital, ar fi fost salvat. Iar în privinţa Adinei... fiind sincer cu el însuşi, trebuia să recunoască cumplitul adevăr că numai intervenţia protectoare a lui Dumnezeu îl împiedecase în ducerea la îndeplinire a diabolicelor sale dorinţe.
Dacă Alin murise, poliţia era în cercetări. Dumnezeu, poate tocmai de aceea nu îi îngăduise să plece din ţară, pentru a-l pedepsi- Ştia prea bine că pentru orice faptă, trebuie să dai socotelală. Şi Dumnezeu îi mărea chinul prin această incertitudine şi aşteptare Măcar de ar şti adevărul...
Descoperi în final, cu scârbă la început, dar apoi cu sentimentul de îndreptăţire, că îl durea mai mult ideea Posibilei pedepse decât înseşi faptele pe care le săvârşise.
Până la urmă, torturat de toate acestea, după patru luni de ªŞteptare şi coşmaruri, neavând de ales, cu tot riscul, sună la unul

dintre cunoscuţii lui şi află, fără multe amănunte, adevărul: Alin nu j murise. Zăcuse un timp în spital între viaţă şi moarte, dar apoi îşa revenise. Imediat ce ieşise din spital, se căsătorise cu Adina. Mal mult decât bucuria de a-l şti în viaţă, îl tulbură această veste. Uita] de varianta că Alin ar fi putut să acuze o intenţie de crimă în care I era şi el implicat, uită că îi datora viaţa, uită de răul care i-l făcuse Adinei, de bunătatea ei, şi simţi că pentru fericirea lor, clădită (gândea el) pe nenorocirea lui, îi urăşte din toată inima.
închise telefonul şi, în loc să se simtă mai uşurat, durerea lui luă altă formă. Se simţea singur, nefericit... în oraşul acela niciodată I nu se va mai putea întoarce. Niciodată! De părinţii lui nici măcar nu îl întrebase pe cel cu care luase legătura. Oricum, de maică-sa prea puţin îi păsa, îl durea

numai de bietul lui tată. Dar şi el aparţinea acelui trecut dureros, de care vroia să se debaraseze pentru totdeauna...!
Nu-şi va mai aduce niciodată aminte de acel trecut, hotărî, mirat de intensitatea cu care gândea în acele clipe... Prea multă nenorocire, suferinţă, ruşine i-ar aduce o întoarcere acolo. Maică-sa îl umilise din plin în faţa tovarăşilor săi de afaceri... Pentru asta, nu o putea ierta. Ii stricase viitorul, ea însăşi îl îndepărtase pentru totdeauna din viaţa ei... Şi, în fond, pentru toată tragedia vieţii lui, nu I era ea vinovată, având în vedere educaţia pe care i-o dăduse? Făcu- j se din el un handicapat sufleteşte, cu o conştiinţă şchioapă şi ochi' lăuntrici atât de orbi, încât nu mai putea vedea nimic din ceea ce ar fi putut însemna suferinţa ei de mamă pentru fiul care o părăsise.]
Toate numerele de telefoane, adrese, tot ce aparţinea acelei „lumi", Emi le rupse bucăţi-bucăţele. După ce predă cheia de la hotel, iar toate rămăseseră în coşul de gunoi, ca şi cum ar fi câştigat o luptă, j ieşi în stradă cu zâmbetul pe buze... Viaţa merită trăită, mai ales când eşti tânăr şi ai încă bani pe care poţi să-i investeşti. Se dovedise a fi abil în afaceri. I se şi cuibăriseră în minte ceva planuri de viitor...
Un grup de câteva fete trecu pe lângă el chicotind. îşi dădeau coate şi comentau despre felul „cum arată". „Un tip bine", concluziona una dintre ele cu voce tare, astfel încât el să audă; şi fetele pufniră în râs.
El le zâmbi... un zâmbet de artist de care şi uitase că, arborân-du-l, putea cuceri cu uşurinţă. Şi când te gândeşti că nu era încă refăcut!... încă puţin timp şi se va pune pe picioare, astfel încât să fie el însuşi mulţumit când se va uita în oglindă.

CAPITOLUL

înainte de a coborî din maşină îşi mai trecu de vreo câteva ori mâinile prin păr, cu ochii în oglinda retrovizoare. Zâmbi satisfăcut. Şi acest zâmbet îl însoţi până când ajunse în dreptul vânzătoarei de la magazinul de flori. Ea nu îl văzu când intră, deoarece era ocupată cu pregătirea unor bucheţele pe care le expunea în vitrină. în acest timp, el o fixa, urmărindu-i cu atenţie fiecare mişcare. Degetele ei lungi şi fine păreau şi mai graţioase când lega cu şnururi colorate buchetele. Purta o helancă mulată pe corp şi o pereche de blugi strâmţi, ultima modă. Erau hainele pe care el, ultima dată când se întâlniră, i le făcuse cadou. Blugii, când îi cumpărase, erau cu o idee mai largi, dar îi strâmtase şi îi veneau acum de minune. împreună cu helanca, îi scoteau în evidenţă toate formele corpului. Era exact perfecţiunea căreia el niciodată nu avea ce să-i reproşeze, care îl fascinase din prima clipă de când o văzuse ca participantă la concursul pentru frumuseţe din orăşelul S. Nu câştigase ea titlul de «miss", deşi recunoştea toată lumea că frumuseţea ei punea cu mult în umbră pe a celorlalte participante. Se vorbea că locul de frunte, câştigat de nepoata unui senator, fusese cumpărat. Alţii însă susţineau ideea că proba ei de inteligenţă lăsase de dorit, de aceea juriul o alesese pe cealaltă.
- Este prea sclipitoare în afară, îl auzise glumind pe un poliţist care stătuse pe scaun lângă el, în sala Casei de Cultură a °raşului, unde avusese loc concursul: să îi mai rămână şi ceva ˢclipiri pe dinăuntru.
Iar Erni, întorcându-se spre el, îi răspunse cu un citat din *Ciotul,* de Dostoievski:
- „Frumuseţea e o enigmă!", domnule.
- O enigmă, ai zis? se miră poliţaiul... Nu m-am gândit niciodată la acest aspect. Eu o iau de fapt, pur şi simplu, aşa cum este ea,

fără a filozofa.
- Şi eu, tot aşa, adăugă ca pentru sine Emi, dar acum, nu ştiu cum de mi-a trecut prin minte citatul...

- Poate că citeşti mult... Cititul nu mai e la modă. Acum -■ filmele, spectacolele siropoase, ca ăsta de acum...
- Am citit mult în vremea adolescenţei, dar de când am ter-l minat liceul, rar am mai pus mâna pe o carte.
După terminarea concursului, rămase la discotecă, deşi nu avea programat acest lucru. O făcea numai pentru că auzise că şi Nina Ardelean va participa. Toată seara, nu reuşise să se apropie de ea, din pricina prea multor curtezani care roiau în jurul ei. Pentru că avea în sânge ambiţia de a ajunge pe piscuri, ale căror vârfuri i se păreau de neatins, hotărî să lupte pentru ea.
Găsea în Nina întruchiparea idealului său de estet, pretenţios peste măsură în ce priveşte frumuseţea feminină. în final, nu-i fusese chiar atât de greu să ajungă la ea, cum crezuse. Era un bărbat atrăgător, după care multe fete tânjeau, mai ales că se ştia deja cât de bine se descurca în lumea afacerilor. îşi cumpărase un mic magazin de mezeluri, pe care îl aproviziona cu mărfuri mereu proaspete şi de bună calitate, cu preţurile cele mai scăzute din oraş. Atrase astfel multă clientelă şi câştigul lui era de invidiat şi pentru alţi comercianţi mai vechi. Nina era vrăjită de aspectul lui fizic, dar şi de uimitoarea abilitate cu care se descurca în viaţă. Era tânăr şi, cum se lăuda el: nu îl ajutase nimeni financiar, totuşi se descurca de minune în societate.
- Mă uitam la filme, îi mărturisise ea, cu tinere frumoase, pe care le remarcă bărbaţi „mister" şi visam să mi se întâmple şi mie în viaţă o aşa minune.
- Vrei să spui că eu sunt un „mister", adică un miracol, râdea el, ciupind-o de obraz.
- Eu, nu... se apăra ea, căscând ochii mari, de fiecare dată având parcă în faţa micilor lui glume o atitudine prin care la început trăda teama de a nu-î supăra cu ceva, apoi îşi dădea seama despre ce este vorba şi izbucnea într-un râs vesel, care îi scotea în evidenţă dinţii albi, perfecţi.
El ar fi vrut ca ea, atât de frumoasă cum era şi înconjurată de o mulţime de admiratori, să-i opună mai multă rezistenţă. în mintea

lui, cine ştie cărei cauze (nu putea discerne) stăruia ideea: cu cât lupţi mai mult să ajungi la unui ideal, îl vei preţui mai mult apoi. prea curând se trezi asfixiat de dragostea Ninei. Se îndrăgostise cu toată forţa ei de el. El însă, care nu credea în dragostea absolută, avea impresia că îndrăgostirea ei era şi un gest de a se agăţa de cineva care s-o sprijine în această lume care, de mică, i se arătase ostilă.
Nina îşi pierdu tatăl la o vârstă fragedă. Murise într-un accident la locul de muncă, iar maică-sa se căsătorise cu un altul, care nu o acceptă împreună cu fetiţa. Fusese crescută de bunicii din partea tatălui, care nu putuseră să înlocuiască dragostea părintească şi, de asemenea, posibilităţile lor băneşti erau limitate. După numai zece clase, Nina fu nevoită să se angajeze. Ar fi putut să facă liceul la seral, dar, după cum îi mărturisise şi lui cu stinghereală, ei, oricum, nu prea i-a plăcut şcoala.
Emi nu o iubea pe Nina, însă vedea în ea tipul de femeie la care el năzuise pentru a-i fi soţie. O femeie perfectă fizic, un bibelou. Avea ochii albaştri ca cerul, un înger la înfăţişare. Era femeia care, datorită faptului că o va ridica de jos, va deveni soţia care să îl adore la nebunie, să-l idolatrizeze, să depindă de el, căreia să-i fie superioară ca inteligenţă. Toate aceste preferinţe se născuseră în el având în vedere trecutul său. Liliana îl frânse cu superioritatea ei socială, iar Adina îl pusese în umbră cu inteligenţa-i sclipitoare... Adina! Cât o iubise, aşa cum era ea!... Şi acum cât o ura că, din cauza iubirii pentru ea, prea multa suferinţă îi storsese puterea de a mai putea iubi din nou! Cât n-ar fi dat să fie îndrăgostit nebuneşte de această minunată creatură, Nina! îşi consumase puterea de a iubi, iubind o fiinţă nevăzătoare, care niciodată nu s-a putut bucura de aspectul său fizic, iar acum, când întâlnise idealul vieţii lui, nu mai avea acea forţă...

Dar Nina nici nu bănuia toate acestea, de fapt, nici el nu voia să-şi recunoască sieşi slăbiciunea. Uite: acuma de pildă, simţise nevoia imperioasă să o întâlnească, aşa că venise cu o oră mai repede decât stabiliseră. Trebuia să recunoască însă că existenţa ei nu îi chinuia sufletul într-un mod greu de suportat, şi totuşi dulce Şi plăcut, asemenea unui fior care persistă ziua, iar noaptea nu te

lasă să dorini, furat de gânduri, cum fusese când o iubise pe Adina.*i* Poate cauza era că el, într-un an, de când se stabilise în acest oraş,.) departe de tot ceea ce îl legase de trecutul său dureros şi straniu, se schimbase mult. Izbutise marea performantă de a trăi condus de logică, nu de sentimente. Sentimentalismele lui, sensibilitatea, aduseseră frământare şi zile negre. Luptase să le îngroape cât de adânc în străfundurile fiinţei lui. Şi reuşise (gândea el) atât de adânc să le ascundă, încât acum, când avea nevoie de ele, nu le mai găsea... Sau poate, ele existau totuşi, dar într-un fel nou, raţional, prevăzător. O iubea probabil pe Nina, dar teama cuibărită în suflet, având în vedere întâmplările din trecut, îl împiedeca „să îşi piardă capul" în faţa frumuseţii ei, cum odinioară şi-l pierduse în faţa inteligenţei Adinei.
- Ai venit deja! se miră ea, când îl descoperi în faţa uşii. Dar trebuia peste... un ceas.
Un val de roşeaţă îi acoperi pielea albă ca spuma a obrajilor. Ochii ei albaştri străluceau când îl descoperi cum stătea şi o învăluia cu o privire vădit fermecată... întotdeauna el o găsea nespus de fru- j moaşă... o frumuseţe care nu păleşte nici când oboseala fizică pune j stăpânire pe trup. Frumuseţea aceasta o vedea el dăinuind peste; ani. De ea se va putea bucura întotdeauna ca de o nespus de valo- j roasă achiziţie, o frumuseţe care are darul de a se conserva, astfel; încât atunci când va trece pe stradă, ca în ziua de azi, peste zece... douăzeci de ani, trecătorii vor întoarce capul şi-l vor ferici. Ce diferenţă între acest motiv al trecătorilor de a-şi întoarce privirea, faţă de atunci când se plimba de braţ cu o fată nevăzătoare, sau o mamă infirmă!...
- Eşti atât de frumoasă şi îţi stă grozav de bine în hainele] astea, zise el cu sinceritate şi mândrie. Ochii îi sclipeau.
- Chiar? se miră ea. Dar nici nu m-ai văzut bine.
Ieşi din faţa tejghelei. Se întoarse cu spatele la el s-o poată admira şi din această poziţie.
- Ce gâsculiţă eşti! zise el zâmbind copleşit de atâta estetică feminină.
Ea se întoarse îmbujorată. îl izbi iar frumuseţea ireproşabilă I chipului ei, albastrul cel mai plăcut care se poate regăsi în construcţia ochilor unei fiinţe umane. Nu o gâsculiţă, se corectă el, în minte, ci un adevărat înger, un triumf al creaţiei, unul dintre cele mai reuşite tablouri demne de contemplat. I-ar fi făcut plăcere să-i spună şi ei, cuvânt cu cuvânt, toate acestea, dar ştia că ea nu ar fi înţeles, ar fi râs numai să-i facă pe plac şi s-ar fi chinuit să spună şi ea ceva, doar pentru a-i fi pe măsură. Atunci lui i s-ar părea ridicolă. jvîai bine evita o astfel de ocazie.
Intră în magazin o băbuţă care stătu o grămadă de timp până îşL alesese trei garoafe din vaza mare de pe tejghea, apoi se certă grozav cu Nina pentru preţul ambalajului care i se părea destul de „piparat".
- M-am hotărât, îi spuse el îndată ce bătrâna ieşi, iar ea se prăbuşi pe scaun, ţinându-se cu mâinile de cap şi înjurându-i pe astfel de clienţi, m-am hotărât, întări el, să nu te mai las să lucrezi nici măcar o singură zi aici.
- N-am de ales. Altceva, ce să fac? se tângui ea. Deşi primesc bani puţini, tot e ceva.
- Eu ştiu?, zise el zâmbind şi proptindu-şi coatele de tejghea, cu obrazul lângă al ei... Dacă crezi că eu stau în banii ăştia, da, dar dacă nu...
Ea îl privi nedumerită, fără a înţelege apropo-ui său. Lui i se păru şi mai adorabilă, în felul ei de a

fi; de obicei pricepea mai greu vorbele lui cu tâlc.
Aşteptă clipa când nedumerirea ce o purta în ochi să facă locul altor stări. Acestea năvăliră ca de obicei, dintr-o dată, cu o intensitate care îl făceau să se simtă ca niciodată de iubit, apreciat şi admirat. Ea se aruncă în braţele lui, plângând de fericire. închise magazinul mai repede ca de obicei. Seara, cât era de târziu, după ce el o condusese acasă, alergă cu sufletul la gură până la Geta, prietena ei cea mai bună, şi după ce îi arătă toate cadourile primite de la el, împreună cu inelul de logodnă, se lăsă fericită, cu ochii închişi, pe fotoliu.
- La sfârşitul săptămânii, vrea să şi depunem actele pentru căsătorie. Dacă ai şti, cât sunt de fericită!... îl iubesc la nebunie! Şi tu, care m-ai stresat cu îndoielile tale în legătură cu sentimentele lui faţă de mine... Numai unul care şi-a pierdut capul din dragoste ar Proceda ca el.
- Şi totuşi, mi se pare un tip ciudat. L-ai mai întrebat de

familia lui?
- Da, mi-a mărturisit cu greu ca părinţii lui au murit doi într-un accident de maşină. El avea douăzeci de ani atunci-fl preferă să nu-şi mai aducă aminte de această tragedie. Nu suportjM nu ştiu de ce... Se încruntă şi schimbă subiectul. Am hotărât să nu-li mai supăr, în fond, e de înţeles că nu mai vrea să-şi amintească. E; atât de bun şi drăguţ! Nu mă interesează de ce zic unii oameni că ar fi dur şi ursuz şi că de-abia scoţi vorba din gura lui. Cu mine nu-i aşa. Dacă ai şti ce deschis este şi cât râdem împreună! Este exact omul pe care l-am visat. îţi dai seama ce viaţă mă aşteaptă de-acum încolo! El e bogat: va aduce tot ce este nevoie în casă, iar eu, aşa mi-a spus, trebuie să am doar grijă de mine şi de copii dacă vom avea. îl ador, îl admir, îl iubesc... Ce-o să se mai bucure bunicii când o să le dau vestea!

CAPITOLUL 25

- Ţi-am mai spus să nu laşi toţi pantofii la uşă! se enervă el, cum intră pe uşă. Strică tot aspectul holului. Spală-i şi aşează-i la loc! Altceva nu ai de făcut...
- Ai dreptate, încuviinţă ea. Cum am putut să uit? Peste tot am făcut curăţenie lună: intră să vezi, numai de papuci am uitat.
Emi îşi aruncă diplomatul pe un fotoliu din hol şi, lăsându-şi mâna în mâna ei, intră mai întâi în sufragerie. Era curat, numai geamul nu fusese deschis şi mirosea a mâncare din bucătărie, iar bibelourile pe care el le cumpărase de curând pentru a înfrumuseţa biblioteca erau aşezate (i se părea lui) în locuri nepotrivite. Ea nu avea deloc simţul esteticii şi al frumosului, credea el. Nu ştia să-şi aleagă cu gust nici măcar hainele. El i le cumpăra, iar ea se bucura ca un copil de rafinamentul gusturilor lui, ajungând, bazându-se pe el şi temându-se totodată să nu-l supere, să se lase în totalitate condusă de el.
Ea credea că această supuşenie faţă de soţul ei, pe care îl iubea mai presus de orice, îi făcea plăcere. Şi, într-o anumită măsură, avea dreptate - îl măgulea atitudinea ei idolatră faţă de el. Ea, de mic copil, pentru că nu cunoscuse dragostea părintească, tânjise după iubire. Până la el, îi mărturisise cu sinceritate, deşi fusese mult curtată, nu iubise nici un bărbat, dar de când îl întâlnise, toată forţa dragostei, după care jinduise în viaţă şi pe care dorise să o şi dăruiască, se revărsa asupra lui. Pe de altă parte, exagerata ei dependenţă de el îl făcea pe Emi să creadă că se datorează puţinei ei inteligenţe. Era însă un gând fugar, căruia nu dorea să-i acorde importanţă, mai ales că era vădit interesul ei de a-i face lui totul pe plac. In plus, era încă destul de tânără. Avea nouăsprezece ani când se căsătoriseră. El, mai în vârstă cu cinci ani, credea că este (deşi se spune că băieţii se maturizează mai târziu) cu mult mai „copt" şi

trecut prin viaţă decât ea.
Trecuse un an de când erau împreună. în timpul săptămânii, ' ocupat fiind cu magazinul şi alte afaceri, el numai seara ajungea I acasă, dar niciodată ea nu comenta nimic. Când ştia că este ora la care trebuie să sosească, încălzea mâncarea şi alerga pe balcon,* scrutând cu privirea strada, până departe, unde în final, cu un fior de bucurie, trebuia să decopere maşina lui care se apropia de casă. Mâncarea, aproape niciodată nu era pe gustul său. La început el nu se plânse, dar într-o zi, tot izbucni:
- Tu parcă n-ai avea de toate să bagi în mâncare. Iţi aduc de la magazinul nostru tot ce ai nevoie, iar tu, nici aşa nu te descurci. 1
- Dar eu fac tot ce îmi stă în putinţă, se apăra ea, ridicându-şi spre el ochii fermecători, plini de iubire...
Şi el, trebuia să o recunoască, avea dreptate: îşi dădea tot interesul, trăia pentru el. Fiecare zi, cum ea îi povestea seara cu de-amă-nuntul (aceeaşi poveste, dar care îl sensibiliza şi îi făcea plăcere), trăia de dimineaţă până seara, când el trebuia să sosească, aşteptân-du-l şi visând cum va decurge timpul pe care îl vor petrece împreună. Ea dorea parcă să nu piardă nimic din intensitatea fiecărei clipe petrecute cu el. Dar de multe ori, prea obosit, el nu avea o bună dispoziţie. In ultima vreme, chiar poveştile ei de iubire, neschimbate, începură să-l plictisească. I se părea că este lipsită de cultură şi inteligenţă şi că prea puţine lucruri se pot discuta cu ea.
în seara asta, în timp ce ea îl conduse prin casă să îi arate curăţenia, în a patra cameră descoperi pe colţar o carte aşezată deschisă.
- Ce-i cu asta? se miră el, luând-o în mână şi răsfoind-o. De când îl citeşti tu pe Tolstoi?
- Ştiam că ţie îţi place, deşi l-ai citit demult. Mi-am zis: „Ce, nu-i mare lucru să citeşti... chiar dacă nu am citit multe cărţi în viaţă"... M-am gândit că dacă citesc, vom avea mai multe să discutăm.
- Şi îţi place? o întrebă el ironic.
- Mă plictiseşte de moarte, este depăşit, cărţile de Sandra Brown mi se par mult mai reuşite literar.
El se luă cu mâinile de cap.
- Cum poţi fi atât de proastă? nu se putu el abţine. Ce femeie

fără pic de minte, fără pic de cultură!...
în ochii Ninei apărură lacrimi.
- De ce vorbeşti aşa cu mine? rosti cu glasul întretăiat şi se aruncă hohotind pe colţar.
El trânti uşa şi se retrase amărât în camera alăturată. îi era milă de Nina, dar totodată îi era mai multă ciudă pe prostia ei. O femeie inteligentă cu uşurinţă ar fi ştiut să se facă iubită şi apreciată de soţ. Nina îl aştepta cu multă nerăbdare în fiecare seară, făcea tot ce îi trecea prin minte să-l ştie fericit, iar el, tot mai singur se simţea. Unul din motivele pentru care se căsătorise atât de în pripă cu ea era că voise să îşi alunge singurătatea apăsătoare din suflet în acest oraş străin, unde nu avea pe nimeni. Dar iată că, deşi alesese o femeie frumoasă ca o nimfă, gata să-şi dea şi viaţa pentru el, nu se simţea deloc împlinit.
Fiind prins în goana după îmbogăţire, deşi aveau posibilităţi, nici măcar în luna de miere nu ieşiseră undeva. Poate că de aceea se simţea obosit. Mai ales că înainte de a se stabili în oraş, trecuse prin nişte stări psihice cumplite. Ah! îşi lovi tâmplele cu pumnii. Niciodată nu mai vroia nici măcar să-şi aducă aminte. Şi totuşi, nu putea ignora existenţa celor pe care îi lăsase acolo... mai ales a părinţilor, care îl crescuseră şi sufereau cu siguranţă cumplit din pricina dispariţiei lui neaşteptate. Să-l fi crezut mort, ar fi fost totuşi o alinare pentru ei decât să îl ştie în viaţă cu o inimă

atât de crudă. N-ar fi riscat, cu nici un chip, ca în acest oraş, unde ajunsese un om respectat, să păţească aidoma ca în armată, sau ca atunci când ea îi făcuse circ în faţa „Paradisului". Şi mai era încă un lucru de care se temea: oare ce ar zice soţia lui care îl aprecia, îl adora, îl idolatriza, îl considera superior ei, dacă i-ar afla originea? Aceasta ar putea deveni cu timpul o armă de răzbunare în mâna ei, pentru felul cum el se comporta adeseori cu ea.

în următoarea lună, era spre sfârşitul verii, el cumpără bilete pentru o staţiune la mare, apoi la munte. Teşirea cu ea în lume îi trezi din nou satisfacţia că o luase de soţie. Trecătorii rămâneau cu privirea fixă, fascinaţi de chipul ei angelic. Bărbaţii, chiar în prezenta lui, îşi permiteau, cuceriţi de atâta frumuseţe, să flirteze cu ea. Dar ea nu avea ochi pentru nimeni altcineva, decât pentru el. îi sorbea cu nesaţ, în orice clipă, neobosită ca un străjer gata mereu de

luptă, fiecare gest, încercând chiar să-i şi ghicească dorinţele înainte \ ca el să le rostească. Se întorsese acasă din concediu, refăcut şi bine dispus. De atunci, în fiecare zi îşi făcea timp să iasă împreună cu ea ■' în oraş şi, observând admiraţia celor din jur pentru frumuseţea ei, I se considera fericit pentru alegerea ce o făcuse. Ce ciudat era: nu] iubirea ei îl cucerise, ci părerea lumii cu privire la ceea ce izbea o-l chiul în înfăţişarea ei. Asta îi ridica moralul, îl făcea să se simtă bine, s-o aprecieze, să redescopere în ea toată perfecţiunea aceea cu care crezuse că se obişnuise, fapt care îl îmboldea să se mai uite şi la alte femei, care la rândul lor, se simţeau atrase de bogăţia şi frumuseţea lui. Pentru ele, faptul că era căsătorit, nu era nici o piedică în împlinirea scopurilor lor.

- Mă simt foarte slăbită, îi spuse Nina într-o seară, în timp ce îşi aşeza tâmpla pe umărul lui.
- De un timp, te plângi mereu... Ce-i mare lucru să faci nişte analize? Uite nişte bani şi mâine mergi la un cabinet cu plată. Nu contează cât costă, mergi unde eşti tratată mai bine.
- îmi este şi tare greaţă, continuă ea. Când am fost mică, am avut hepatită şi acum am aceleaşi „simtome".
- Simptome, o corectă el.
- Am auzit că şi atunci când eşti gravidă, ai „simtome" asemănătoare. Ă... a... „simptome", se corectă ea, speriată.

Şi lui i se păru tare dulce în momentele acestea. Strânsese din buze într-un anumit fel, care îi aducea aminte de... Nu-şi mai amintea de cine... De fapt ce conta? O trase lângă el, acoperind această minunată creatură cu sărutări pătimaşe. Ochii ei albaştri îl copleşeau cu iubirea ce o purtau în ei... Ar fi vrut din toată inima să-i poată răspunde şi el în acelaşi mod. Ţinea la ea, o admira pentru perfecţiunea ei, dar nu o iubea. Şi ea nici măcar nu bănuia. Dacă ar fi ştiut că în inima lui, o amintire din trecut, o iluzie îi fura inima iubitului ei. în centrul acelei iluzii era Adina, fata nevăzătoare ai cărei ochi sufleteşti, pătrunzători, cunoscători ai universului, sensibili la frumuseţile naturii şi ale vieţii, îl cuceriseră mai mult decât magnificele priviri ale soţiei.

Când află că este însărcinată, inima lui se schimbă parcă faţă de ea. Sentimente noi, necunoscute i se zămisliră în suflet. Era o diferenţă între a fi doar o soţie şi femeia care va deveni în curând

L

mama copilului său. Se îngrijea de ea mai mult ca niciodată până acum şi se gândea şi la sănătatea copilului. Pentru a o proteja, angajase chiar şi o femeie în casă, care să se ocupe de treburile

gospodăreşti, îi cumpăra tot ce poftea ea şi mâncărurile cele mai alese pe care el le credea necesare pentru mamă şi copil.
Pe de altă parte, se înfurie cumplit, când descoperi că ea se îngrăşase peste măsură. Nu era aşa, dar el, aducându-şi aminte de mama Lilianei şi motivul pentru care renunţase la ea, trăia cu ideea aceasta fixă, obsesie care o contamina şi pe ea. îl iubea mult şi teama de a nu mai fi iubită dacă se va deforma o făcea să fie agitată, să se abţină de la mâncăruri uneori, iar alteori, tot pe bază nervoasă, să mănânce exagerat de mult. Spera că după ce va naşte va face tot ce-i stă în putinţă pentru a-şi reveni. Se consola (observase ea) şi el cu aceeaşi idee.
Adevărul este că pe el îl preocupa excesiv venirea pe lume a copilului. în aşteptarea zilei când micuţul avea să vină pe lume (după nenumăratele lor calcule), i se părea că seamănă el însuşi cu un copil care-şi aşteaptă cel mai minunat cadou pe care l-ar putea primi. înainte cu două luni ca ea să nască, se mutară într-o casă nouă. El, cum se descurca în afaceri, reuşi să cumpere de la o familie datornică la bancă o casă particulară mare, cu etaj. Plătiră oameni care o aranjară: gresie, faianţă, parchet nou lăcuit, zugrăveală după ultima modă. Tencuiră casa, pavară curtea şi scările cu mar-mură.
- Uite la ei, se mirau vecinii, sunt tineri şi ce posibilităţi financiare au! Au transformat casa într-un adevărat palat. Numai înţelegere să fie între ei, şi vor fi cei mai fericiţi oameni din lume.
Şi aşa păreau seara, când, ţinându-se de braţ, ieşeau la plimbare, ori când din maşina lor luxoasă descărcau o grămadă de lucruşoare scumpe, necesare pentru creşterea unui copil. Cumpăraseră deja atât de multe, încât vecina care locuia la casa din faţa lor şi n-avea de lucru decât să le ţină evidenţa, spunea la toată lumea cât sunt de bogaţi şi fericiţi.
- Pe ea, povestea altor vecine, o văd în fiecare zi cu alţi pantofi şi altă rochie, deşi este gravidă. Iar el, dacă aţi şti ce bunătăţi aduce în fiecare zi!... E bună zicala aia: banii nu aduc fericirea, dar o întreţin.

După ce se mutară în casă, Nina se plânse soţului ei că ar vrea să găsească o altă femeie care să o ajute la gospodărie, una de înciJ dere, pentru că aceea care lucra acum în casa lor mai le fura dirtj bani.
- Unde crezi că găseşti una cinstită în ziua de azi? îi spuse
- Mie mi-a povestit Geta, prietena mea, de o doamnă sărmană, care a lucrat la directorul spitalului. De când a murit, lipsă de bani, soţia lui nu o mai cheamă. Cică putea să lase te; curile de bani pe masă şi, în trei ani, cât a lucrat la ei, o dată nu atins de un leu... deşi e tare lipsită. Soţul ei bea mult şi au patru sai cinci copii.
- M-aş mira să găsim o aşa femeie. Caut-o să vedem dacă chiar aşa o fi.
Şi Nina o aduse pe femeie chiar în următoarea zi. După chipul ei se citea că era o femeie cinstită. Purta haine sărăcăcioase, dar curate. Avea, cum mărturisise, patruzeci de ani, dar din pricina necazurilor, părul îi albise, lucru care o făcea să pară mai în vârstă. Deşi era mai plină, se mişca foarte repede şi avea o îndemânare înnăscută în a pune lucrurile la punct.
Tinerii soţi, pentru a fi siguri că este cinstita, o puseseră la probă, lăsând bani pe birou sau în alte locuri unde s-ar fi putut crede cu uşurinţă că erau pierduţi. Dar femeia nu se atinse de absolut nimic, în afară de ceea ce i se dădu.
- Ai avut dreptate, trebui să recunoască Emi, este o femeie ci adevărat cinstită.
- Are frică de Dumnezeu. Oamenii ca ea se feresc de oria păcat. Nu se joacă de-a credinţa.
Emi se schimbă la faţă. Se încruntă, vru să spună ceva, dar nu reuşi. Cuta dintre sprâncene, aceeaşi cu care Liliana luptase şi care acum, o dată descoperită de Nina constituia un semn de alarmă, se adânci. Se ridică în picioare tremurând tot, palid...

- Ce-i cu tine? se sperie ea. Am spus ceva care nu trebuia?...
- Mâine, bâigui el, încercând să pară cât mai autoritar, îi pofida glasului care îi tremura, îi dai banii care i se cuvin şi nu mai are ce căuta în casa noastră.
- Dar nu înţeleg, răbufni ea, cu ochi mari, miraţi...
- Faci ce ţi-am spus! urlă el, bătând cu pumnul în masă şi ieşi

grozav de tulburat.
Jumătate din noaptea aceea nu putu dormi. Acum înţelegea de ce nu găsise până acum tăria de a o privi în ochi pe femeia aceea. Avusese parcă de la început ciudata obsesie că luminile ochilor ei senini şi blânzi semănau ciudat de mult cu luminile din ochii bunicii lui. Bunica lui purtase în ei dragostea dumnezeiască pentru sufletul lui, amestecată cu condamnarea pentru păcat. Nu, asemenea luciri, niciodată nu ar mai vrea să revadă! îl chinuiau nespus, scormoneau cu cruzime străfundurile fiinţei lui. Orice ar fi, acum pocăinţa ajunsese ceva peste măsura puterilor lui... însemna mai multă umilire ca oricând... şi renunţare la fericirea care şi-o clădise cu atâta trudă. Pocăinţa impunea fidelitate totală, sinceritate faţă de această fiinţă pe care nu o iubise niciodată dar o luase de soţie, fermecat temporar de perfecţiunea ei, în final ajungând să-l dezamăgească peste măsură prin lipsa ei de inteligenţă... Să-i mărturisească ei, acestei femei proaste totul: aventurile lui din ultimul timp, să-i spună despre părinţii lui?... începu să râdă în hohote de unul singur în faţa unei idei atât de năstruşnice. Râsul său era însă forţat, chinuit...
Când în sfârşit reuşi să adoarmă, visă un vis ciudat. Era parcă el personajul principal din romanul *Idiotul* de Dostoiewski. Lângă el, pe o noptieră, stătea vaza aceea chinezească, despre care nu Adelaida (personajul din roman), ci Adina, îl atenţionase de nenumărate ori, enervându-l cu atâta insistenţă, să nu o spargă. în încăpere erau prezenţi şi părinţii săi, Adina, Alin, Nina, femeile cu care îşi înşela soţia, femeia care îi ajuta la curăţenie, Johny, colegi de afaceri din lumea bună şi doi copii: un băiat şi o fetiţă. Fetiţa era minunată. Nu ştia dacă este sigur o fiinţă pământeană ori un înger. Preocuparea lui permanentă fusese să nu spargă vaza aceea. Ştia că ea reprezintă destinul lui şi că o dată sfărâmat, viaţa lui era ratată cu totul. Deodată însă, fetiţa aceea minunată veni la el. O luă în braţe şi îi netezi părul blond, numai bucle. Fermecat de frumuseţea şi drăgălăşenia ei, uitase cu desăvârşire de toţi ceilalţi. Simţea că numai pentru ea trăieşte. în joacă, fetiţa atinse vaza, ea se clătină... el o prinse... răsuflă uşurat, dar când se întoarse din nou spre fetiţă, dădu cu cotul şi vaza căzu la pământ. Se sfărâmă bucăţi-bucăţele. în acelaşi moment, fetiţa se transformă într-un înger cu aripi. în timp

ce, căzut la pământ, cu ultimele puteri îşi plângea soarta nespus de; nemiloasă, o fiinţă cerească i se înfăţişă înaintea ochilor. îi dărui *o, vază* nouă, cum nu văzuse vreodată pe pământ. Nu ştia cine era fiinţa aceea, dar descoperi cicatricele în palma care îi întindea vaza...
Se trezi ud leoarcă de sudoare, căutând pentru prima dată de când erau împreună, în miez de noapte, alinarea soţiei.
- Era Isus Hristos, bâigui... Isus Hristos, NinaL. Hai sa-ţi povestesc ce am visat... Şi îi povesti... Oare ce să însemne... oare ce? Mi-e teamă!...
- Nu trebuie să-ţi fie, încerca ea să-l liniştească, mirându-se de slăbiciunea lui.
îl ştia dur şi stăpân pe situaţii.
- M-am răzgândit, îi zise el dimineaţă, în timp ce îşi bea cafeaua, să nu o dai totuşi afară pe femeia aceea. Greu găseşti o femeie cinstită...
Curând, prins cu treburile zilnice, Emi uită cu desăvârşire visul, mai ales că nu îi găsea nici o

analogie cu realitatea. Visurile vin din tumultul gândurilor.
Sosi în sfârşit şi vremea când Nina trebuia să nască. El o duse cu maşina la spital şi nu se mulţumi să aştepte acasă. Cât timp ea fusese în travaliu, el nu părăsi coridoarele spitalului. Considera această zi una din cele mai importante din viaţă. Cum stătea în aşteptare, pe coridorul secţiei de pediatrie, îi atrase atenţia un bărbat ce se tânguia. Se apropie de el.
Pe un cărucior era un copil înfăşat în scutece. Bărbatul tocmai se postase în faţa căruciorului, pentru a nu-i permite asistentei să-l ducă într-un anumit loc.
- Nu-i permis, zise ea, în timp ce bărbatul nebun de durere căuta faţa copilului între scutece.
- Dar nu-i mort! izbucni el deodată, cu ochii dilataţi de o nouă şi nemărginită speranţă. Nu-i mort! răcni apoi, când doctoriţa, auzind tărăboi, ieşi din cabinet... Aţi înnebunit! De ce îl duceţi la morgă? De ce? Se agăţă de braţul doctoriţei: vă rog, faceţi ceva şi salvaţi-l, vă implor.
Doctoriţa îl privi cu milă.

- Trebuia să lăsaţi lucrurile aşa, spuse ea cu o acalmie forţată... Acum, nu puteţi înţelege... dar mai târziu, cu trecerea anilor... Oftă. Meningita i-a afectat rău creierul. îl putem salva, dar va fi un copil retardat, posibil surd, sau mut... Va începe să umble, dacă va putea doar pe la şase ani, să vorbească... poate şi mai târziu. Niciodată poate nu va judeca mai mult decât un copil de patru ani... Eu ştiu?.. Poate fi mai bine... sau chiar mai rău... Vom face cum alegeţi dumneavoastră
- Să ştiu că este acolo în camera lui şi când mă întorc de la serviciu întinde braţele spre mine şi spune „tată" şi îmi va fi de-a-iuns, decât să am conştiinţa toată viaţa încărcată că am fost de acord cu uciderea propriului meu copil.
- Aveţi o inimă mare, zise doctoriţa cu lacrimi în ochi... cu adevărat mare. Vom face tot ce ne va sta în putinţă să-l salvăm.
La ieşirea de pe culoar, îl aşteptă Emi. Deşi nu era treaba lui, nu se putu stăpâni:
- Eşti chiar nebun, omule, cum ai putut să iei o asemenea decizie? Cum? Pentru că nu ştii ce înseamnă! Părinţii mei, amândoi au fost handicapaţi, acum au murit (minţea), dar au dus o viaţă cumplită, la fel şi eu... E crud... în cazul dumitale şi mai mult... Poate că niciodată nu te va putea recunoaşte ca părinte... Poate va fi doar o masă de carne pe care trebuie s-o hrăneşti. Spune: merită?...
- E şi el un suflet... 'naintea lui Dumnezeu e un suflet... Şi e sufletul copilului meu... Nu pot altfel...
Şi omul, împovărat de durere, dar cu speranţă şi conştiinţa nepătată, îşi continuă încet drumul. Emi îl compătimi.
După un ceas de la acest incident, o asistentă veni să-l anunţe de venirea pe lume a fiului său. Ce mândrie: primul copil era băiat! „îi voi pune numele meu", se gândea, în timp ce asistenta, fără ca el să înţeleagă de ce, mai zăbovea... Interpretă că poate mai vrea ceva bacşiş. Băgă mâna în buzunar...
- Doctorul vrea să stea de vorbă cu dumneavoastră, zise ea, în timp ce el îi introduse bancnotele în buzunarul halatului.
Pentru câţi bani plătise la medici şi asistente, toată lumea se purta cu multă atenţie cu el. Ce înseamnă puterea banului! se gândea, în timp ce se îndrepta spre cabinetul medicului. Invincibila forţă a societăţii! Se simţea el însuşi plin de forţă în această mare zi.

Când ieşi din cabinetul medicului, era palid la faţă şi de-abij ţinându-se de perete mai avea puterea să înainteze. Doctorul] mergea alături de el, cu buzunarul halatului plin de banii pe care el] îi vârâse acolo, dar fără putere de a-l putea măcar linişti pentru j nenorocirea lui. Copilul se născuse

cu o deficenţă la ambele picioa-j re. Moştenea exact infirmitatea mamei lui, exact acelaşi sindrom...] La întrebarea medicului daca ştie să fi avut pe cineva în familie cu această deficienţă, Emi negă ofensat. Numai această întrebare îl] jignea.
înainte de a se despărţi de doctor, cu o privire stranie, ca şi cum ar fi înnebunit, aducându-şi aminte de incidentul cu copilul de 1 pe holul spitalului, îngrozit de trecutul său, de ruşinea pe care o | suferise, de durerea care ca un blestem, o dată cu naşterea copilului, 1 părea că ar vrea să-l urmărească până la mormânt, cu voce stinsă, ; dar clară, rosti.
- Puteţi să-l declaraţi mort... Doctorului nu-i venea să creadă.
- Ce-aţi spus, domnule? Asta este crima. Pentru asta faci închisoare, nu glumă.
îl fixă cu o privire de gheaţă şi dispreţ. Băgă mâna în buzunar şi dădu de teancul gras de bancnote primit de la el.
- Sunteţi prea tulburat, zise apoi mai moale, vestea v-a făcut să vă pierdeţi luciditatea.
Dar privirea aceea de gheaţă şi dispreţuitoare, adresată ca unui criminal, deşi peste măsură de tulburat, lui Emi nu-i scăpă. j Zise:
- Ce vi se pare mai ordinar: vărsarea de sânge în masa auto- 1 rizată de societate sau o singură crimă?
- Dumnezeu le condamnă pe amândouă, dar oamenii pe- 1 depsesc doar pe cele neautorizate...
- Aici voiam să ajung. Şi totuşi, de care pedeapsă ar trebui să ne temem mai mult: din partea lui Dumnezeu sau din partea oame- 1 nilor?
- Dacă ar fi adevărat că Dumnezeu a pregătit un iad pentru 1 criminali, de a lui Dumnezeu. Iadul din închisori, oricum trece, cum trec toate în lumea asta, dar dacă ar fi vorba să existe o veşnicie....
- Ei, vedeţi, domnule? V-aţi semnat singur sentinţa, având în I

vedere că Dumnezeu consideră un suflet viu minusculul embrion, numai de o zi... Şi mai punând la socoteală că dumneavoastră faceţi chiuretaje, chiar şi ia şase luni de sarcină...
- Exagerezi, domnule, vorbeşti în necunoştinţă de cauză. în fond, femeile vin de bună voie.
- Şi dumneata n-ai nici o vină? Legea socială pedepseşte complotul la crimă, nu-i aşa? înfăptuiţi atâtea crime, că nici nu le puteţi ţine evidenţa, şi vă tulbură peste măsură ideea unei singure crime. Aveţi dreptate, gândul meu a fost un gând criminal. Mă lepăd de el şi o să-mi iau crucea: voi creşte, chiar fără a-l putea iubi, un asemenea copil. Dar dumneavoastră, aţi fi gata să puneţi capăt crimelor în masă?...
- Domnule, du-te acasă şi te odihneşte, îi zise bătându-l pe umăr. Hai să te ajut să ajungi la maşină, te datini ca un om beat. Dacă vrei, conduc eu... că te văd grozav de nestăpân pe situaţie. Dar o să-ţi revii! Deşi medicul pediatru de aici a zis că nu e nici p şansă, eu susţin să mai încerci şi în centre universitare. Medicina e avansată şi, cu bani, ce ru poţi face?...
-Mare lucru... mare lucru! zise Emi, clătinând cu durere din cap... Se opri în loc, înainte de a deschide portiera maşinii.
- Dar dacă, zise el cu o nouă lucire în ochi şi cu un zâmbet jalnic... Dacă aţi fi ştiut dinainte, adică în urma consultului ecografic despre copil că...?
- Dacă ne dădeam seama de asta mai devreme, se grăbi medicul să răspundă, încurcat de înfăţişarea şi lumina bizară din ochii interlocutorului, dacă am fi ştiut, am fi recomandat... Se opri.
- Aţi fi recomandat avortul, nu-i aşa?... Şi nu-i totuna, zise cu subînţeles, nu-i totuna?... Ce meschini sunt oamenii! Ce meschini!
- Şi totuşi, cum de nu v-aţi dat seama, adăugă animat de o nouă idee, oare cum?
- Soţia dumneavoastră nu s-a prezentat decât o dată la ecograf, la început. I-am recomandat de mai multe ori să vină, dar a refuzat. Zicea că îi este frică să nu dăuneze copilului. Am asigurat-o că nu-i

nici o problemă, dar nu m-a ascultat. Am fi putut să ne dăm seama şi atunci...
- Atunci ce?
- Nu la acelaşi lucru vă gândiţi?...

- Ba da, şi totuşi, care-i diferenţa dintre atunci şi acum?... ij Emi indicase Marietei, femeia care îi ajuta la gospodărie, si
facă mari cumpărături pentru a {ine un chef pe cinste împreună cuj prietenii. Ajuns acasă, când intră în sufragerie şi dădu cu ochii dejj masa festivă, pregătită cu migală de buna femeie, ca şi cum priveliştea aceasta l-ar fi ironizat pentru soarta lui nedreaptă, se răzbuni smulgând faţa de masă cu tot ce era pe ea. Răsturnă platourile cu aperitive, sparse farfurii şi pahare... In momentele acelea, de-abi acum, de când aflase de crudul blestem care îl urmărea, simţea îşi pierde minţile.
- Un copil infirm! Auzi: un copil de care îmi va fi ruşine d lume că este al meu!...
Din nou, toate amintirile suferinţelor îndurate, pe care crezuse că le lăsase pentru totdeauna în urmă, refugiindu-se în acest oraş unde nimeni nu-i cunoştea trecutul şi originile, îl năpădiră cu o intensitate care amplifica nernilos durerea prezentului.
Şi când te gândeşti că unul dintre motivele care îl determinaseră să renunţe la iubirea vieţii lui fusese şi teama aceea implantată tot de mama lui, că având în vedere deficienţa Adinei, copiii ei ar putea moşteni aceeaşi infirmitate! El se considerase omul perfect, din care, imperios, trebuia să iasă copii fără nici un cusur. Se căsătorise de asemenea cu o femeie fără nici un cusur fizic şi când colo... Oare cum putuse să nu ia în calcul şi faptul că dacă soarta îl scutise pe el de o aşa nenorocire, era posibil ca, prin gene, copiii lui să cadă pradă unui asemenea destin?... Ce cursă cumplită îi întinsese viaţa!... Acum soarta râdea în hohote de durerea lui... Dragostea lui călcată în picioare, sufletele martirizate de el, numai pentru a se descotorosi de ruşine, umilinţă, obsesii... ca în final, tot acolo să ajungă... Să fi fost oare aceasta pedeapsa cruntă a Providenţei pentru egoismul lui nemărginit?... Fusese capabil, pentru satisfacerea celor mai mici dorinţe ale lui, să ucidă chiar... Prin copilul acesta, se părea că Dumnezeu îi aducea în faţă toată nelegiuirea lui... Oare chiar aşa să fie?... Cum va suporta umilinţele celor din jur? Pe faţă, nu vor avea curajul să-i spună... Era bogat şi puternic în acest oraş. Dar îi va auzi odată şuşotind, râzând de el... Le va vedea lucirile de compasiune din ochi, luciri care oamenilor le face plăcere să le aibă atunci când un semen de-al lor, pe care îl invidiaseră pentru reuşita

în viaţă, devine dintr-o dată vrednic de milă. El, care era atât de mândru, care cu atâtea sacrificii ajunsese pe acest podium în societate, să devină dintr-o dată ţinta discuţiilor şi milei celor mâi de jos oameni?! Gândul acesta îl înnebunea.
Jurase odată că nu va mai pune niciodată în viaţă gura pe băutură, dar acum, nimic nu mai conta... Nimic! Clătinându-se, se îndreptă spre bucătărie. Luă o sticlă din frigider. Târându-se mai inult, se întoarse iar în sufragerie.
- Vai, domnule, ce-aţi făcut? auzi glasul speriat al Marietei, care până acum fusese cu trebuii la etaj...
- Crezi că sunt beat, nu-i aşa ? zise el, rânjind jalnic... Ar fi normal, nu? Bărbaţii, când ştiu că soţiile le-au născut primul copil, se îmbată de fericire. încă nu m-am îmbătat, doamnă, dar am s-o fac... Ciudat! Dacă aş fi fost fericit, nu aş fi făcut-o... Acum câteva ore, consideram beţia un act de iresponsabilitate, nedemn pentru un om respectabil... Doream să dau o petrecere, să se compromită alţii în locul meu, să bea de să stingă, având în vedere fericirea mea, dar acum rolurile s-au inversat... Voi bea eu, să-mi înnec necazul... sau să-l sfidez...

- Domnule, sunteţi tare obosit, nu vă simţiţi bine! Dinţii vă clănţăne în gură, de parcă aţi avea febră. Vă aduc un medicament. Intindeţi-vă puţin.
- Nu, zise el, sufletul nu se poate vindeca, orice medicament mi-aţi da...
Se trânti pe un fotoliu din încăpere şi luă o gură de alcool.
Femeia îl privea cu milă, dar şi cu nedumerire, neştiind ce se petrece. îi era teamă să-l întrebe. înţelese doar că era vorba de copil. Zăbovea în prag.
- Marieta, nu pleca, o imploră el, observând că, din respect pentru suferinţa lui, intenţiona să părăsească încăperea.
- Nu plec... dacă doriţi, stau aici.
- Sunt nefericit! izbucni el deodată şi îşi îngropa fruntea în mâini. Nu mă întrebi de ce? Am un copil infirm, Marieta, un copil pe care, înainte de a-l fi văzut vreodată, simt că-l urăsc... Mi-e teamă ca voi lupta cu o ură îndârjită împotriva propriului meu copil. Nu îl voi putea iubi pentru nimic în lume... Şi toată lumea va suferi din Pricina mea... Mă omoară gândurile astea, Marieta... mă omoară...

- Domnule, zise ea cu milă în glas şi priviri, cum puteţi vorbi aşa? Vă înţeleg durerea... Să ai un copil infirm... e cumplit de gret de acceptat, dar dragostea părintească vă va ajuta să depăşiţi orie gânduri care vă încearcă acum.
- Nu ştii, Marieta... Tu nu ştii adevărul... Dacă l-ai şti, te-ai cutremura, înţelegând ceea ce am deja în inima mea faţă de acest copil... Mi-e teamă că va suferi mai mult din pricina urii mele decât din pricina propriului handicap. Vorbesc ca un smintit, nu-i aşa?
Femeia nu răspunse. Era îngrozită de cuvintele acestui om a cărui suferinţă se manifesta într-un mod atât de straniu.
- Ştii ce-am făcut azi la spital? începu el din nou, zâmbind chinuit şi privind-o pătrunzător, ca şi cum n-ar fi vrut să piardă nimic din reacţia ei în faţa unei asemenea mărturisiri. Am propus doctorului, să ducă odrasla la morgă... Să-l declare mort şi gata... toată suferinţa mea şi a copilului s-ar fi sfârşit.
- Nu se poate! ţipă ea îngrozită, împreunându-şi mâinile a rugă. Nu, n-aţi fi putut face aşa ceva! Şi chiar dacă, pe moment, v-aţi gândit la asta din cauza disperării, cred că acum vă pare rău.
- Deloc, zise el, rânjind ironic şi privind-o cu băgare de seamă... Culmea că deloc!
- Dacă e aşa, Dumnezeu să aibă milă de dumneavoastră, zise ea, ştergându-şi o lacrimă cu colţul şorţului. Mă voi ruga mult pentru sufletul dumneavoastră...
Emi tresări. Mai smulsese cuiva această promisiune. Adinei! Oare ea îşi mai aducea aminte să se roage pentru el precum o implorase?... Chiar dacă ar fi aşa, ce folos? Niciodată el nu-L va putea ierta pe Dumnezeu pentru ce-i făcuse. Ciudat, înainte se gândea că poate Dumnezeu nu-l va putea ierta de păcate, şi acum...
Mai luă o gură de băutură. îi ardeau măruntaiele ca în ziua aceea fatală când dorise să profite de Adina. Voise să lupte împotriva lui Dumnezeu... Dar acum, ce altceva făcea? Avea vreun sorţ de izbândă?
Ca şi cum femeia i-ar fi cunoscut gândul, rosti:
- Să nu vă treziţi că luptaţi împotriva lui Dumnezeu, domnule! V-aţi nenoroci singur... Dacă El aşa a vrut cu privire la copil/ trebuie să acceptaţi, să-l iubiţi, să faceţi tot ce vă stă în putinţă să-l ajutaţi să depăşească problemele vieţii. Trebuie să vă sprijiniţi şi

soţia. O fi tare extenuată după naştere, iar problema copilului cât de mult o fi trântit-o la pământ,

mai ales că acum e lăuză!
- O urăsc, la fel de mult ca pe copil, zise el cu răceală... Putea să evite nenorocirea dacă mergea la ecograf... N-am s-o iert niciodată!... Niciodată! Dar lasă asta... Ce zici, Marieta, avortul e păcat?...
- Avortul? De ce mă întrebaţi?
- E acelaşi lucru cu a ucide, mi-a spus odată cineva; am luat-o de bună, şi totuşi, nu ştiu concret de ce... Să fie considerat într-adevăr înaintea lui Dumnezeu embrionul un suflet viu? M-am contrazis azi cu doctorul... Nu eram sigur de idee, şi totuşi o susţineam. Spune în Biblie ceva despre asta?
- Chiar vă interesează acum lucrul acesta?
- De ce te miri? Chiar, spune ceva în Biblie despre asta?
- Da, într-un Psalm. Port întotdeauna un Nou Testament cu Psalmi în buzunar. Aş putea citi... Cum credeţi...
- Lasă, zise el, dând din mână. îi era teamă de orice cuvânt al Scripturii... No, hai zi totuşi, citeşte, sunt curios! mai adăugă după o pauză, negăsindu-şi poziţia în fotoliu. Nu de alta, dar ca să ştiu ce să-i spun doctoraşului când ne vom mai întâlni...
„Tu mi-ai întocmit rărunchii, Tu m-ai ţesut în pântecele mamei mele: Te laud că sunt o făptură aşa de minunată. Minunate sunt lucrările Tale, şi ce bine vede sufletul meu lucrul acesta! Trupul meu nu a fost ascuns de tine, când am fost făcut într-un loc tainic, ţesut în chip ciudat, ca în adâncimile pământului. Când nu eram decât un plod fără chip, ochii Tăi mă vedeau şi în cartea Ta erau scrise toate zilele care-mi erau rânduite, mai înainte să fi fost vreuna din ele."
- Dacă Biblia este adevărată şi dacă Dumnezeu există, spuse el, dus pe gânduri, e adevărat. Cum spune acolo? „Când nu eram decât un plod fără chip" ...se referă la făt, nu? Ai citit parcă la început ceva care conţine ideea că Dumnezeu l-a ţesut pe psalmist în pântecele mamei lui... deci e cât se poate de clar că vorbeşte despre făt... şi mai mult - cum i-am zis doctoraşului - despre minusculul embrion.
- Vă imaginaţi ce înseamnă aceasta, domnule Emi: „Când nu eram decât un plod fără chip, ochii Tăi mă vedeau şi în cartea Ta

erau scrise toate zilele care îmi erau rânduite, mai înainte să fi fosl vreuna din ele?" Dumnezeu, înainte ca omul să se nască, îi cunoaştJ fiecare particularitate a vieţii lui.
- Deci, ceea ce este în pântecele mamei, chiar înainte de a gfl naşte, este fără doar şi poate un suflet viu înaintea lui Dumnezeu.l un om ca oricare altul pe pământ. Şi atâţia oameni, înainte deB vedea lumina zilei, sunt supuşi atrocităţilor lumii... Condamnăm ororile războaielor, pe cei care au vărsat sânge în masă... gropi comune... lagăre de concentrare... condamnăm criminalii de războl cu cea mai mare aversiune, am ucide pe ucigaşii din închisori, daci ar fi posibil, nu cu pietre, ci cu bolovani de stâncă, dar acceptăm si ne omoram propriii copii. îi facem să sufere cruzimea morţii mâinii de a gusta viaţa... şi aceasta, fără pic de mustrare de conştiinţă, făil nici o învinovăţire sau părere de rău... Totul dintr-un egoism fă™ precedent: vrem noi să trăim mai bine... Doctorul, pentru bani, ial femeile, să nu-şi împovăreze viaţa...
- Vorbiţi uimitor de corect, domnule, dar şi dumneavoastră acum câteva clipe spuneaţi că tot calea aceasta aţi fi ales-o. Să înţe4 leg că vă pare rău?
Schiţă un surâs strâmb:
- Aş minţi dacă aş spune că mă căiesc. Dimpotrivă: mi-e ciudă că nu s-a putut întâmpla aşa. Acelaşi păcat pe care îl arăt cu degetul la alţii, îl văd ca un refugiu şi în viaţa mea. E un păcat naţional, la modă, doamnă... Sună ciudat, nu? Crima este la modă şi vorbim despre ea cu aceeaşi indiferenţă cu care vrem să ne facem un costum nou de haine. Dumnezeu pedepseşte crima, dar eu cred că mai mult urăşte indiferenţa oamenilor faţă de aceste păcate oribile... Sunt mai apreciaţi în

ochii Lui criminalii din închisori care se pocăiesc decât naţiunea care păcătuieşte, înăbuşindu-şi conştiinţa printr-o lege a guvernului... Hă, hă! doamnă, vă spun eu că asta ar fi o suficientă acuzaţie că naţiunea a întors spatele lui Dumnezeu. Poate că de aceea nu progresăm... dimpotrivă, ne zbatem, cu toate eforturile guvernului, în sărăcie, mizerie... Zi şi dumneata că nu-i aşa!...
- Se poate, domnule, încuviinţă ea, oftând... Se prea poate.
- Dacă e aşa, şi mă condamni pe mine pentru păcatul meu, ce faceţi voi, ăştia bisericoşi, pentru femeile astea păcătoase, de pildă? Ce faceţi?

- Eu nu vă condamn, aţi înţeles greşit. E o diferenţă în a condamna păcatul şi pe om în sine. Nu pot să neg: dezaprob cu toată forţa păcatul care vă determină să aveţi astfel de gânduri, chiar dacă aţi înţeles adevărul, dar faţă de dumneavoastră am cele mai calde sentimente de dragoste creştinească...
Ah, vorbele acestea!... Şi ochii ei care confirmau totul. Ştia că în spatele acestor cuvinte era o altă inimă... De n-ar fi ştiut vreodată... De n-ar fi ştiut... Dar pentru că ştia, era şi mai dureros. în dosul acestor vorbe, era inima lui Hristos. Acest Hristos, care nici noaptea nu-l lăsase să doarmă liniştit... acum Se arăta din nou şi ziua. Cât ar fi vrut să scape de urmărirea Lui!... Pentru totdeauna...
- Ştii ce? pe mine să mă laşi în pace! se înfurie el, ridicându-se şi trântind nervos sticla de băutură pe măsuţa dintre fotolii, aşa încât, datorită trepidaţiei, vaza de cristal cu trandafiri mari, roşii, se răsturnă şi căzu pe parchet.
Femeia, speriată de reacţia lui, se repezi mecanic să strângă cioburile.
- Lasă-le! zise el, trăgând-o de mânecă... Ai timp... Spune ce faceţi pentru femeile acelea... Tu ce faci?
Duhnea a băutură. Mai luă o înghiţitură.
- Ce faci? Mergi şi le spui direct, în timp ce stau la coadă la medic: e păcat, doamnelor, ce faceţi! Veţi arde în iad pentru crimele săvârşite!? Aşa faci? Aşa ar fi făcut poate Ioan Botezătorul... Ar fi strigat în gura mare pe străzi, condamnând păcatul naţiunii, chiar dacă şi-ar pierde încă o dată capul, cum luptase odinioară împotriva incestului împăratului.
- Deşi e adevărat că dacă nu vor înţelege că e păcat ceea ce fac şi că trebuie să se oprească, să vină cu părere de rău înaintea lui Dumnezeu, care este gata, în harul şi iubirea Lui nemărginită, să le ierte... Deşi e adevărat că dacă nu vor să înţeleagă cutremurătorul adevăr, că dacă nu se întorc la Dumnezeu să le ierte, vor ajunge în iad... Femeia suspină şi îşi scutură cu groază capul, ca şi cum, prin-tr-un astfel de gest, ar fi vrut să alunge cumplita grozăvie pentru oricare dintre nenorocitele acelea. Eu, continuă ea, nu aş putea să le spun direct toate acestea. Sunt sărmane fiinţe care nu înţeleg, privesc bietele numai la sărăcia şi durerea acestei lumi, aleg această <^ale din teamă de viaţă şi viitor, neştiind de fapt ce fac... neştiind...

Nu le învinuiesc, cum nici Isus nu a făcut-o faţă de femeia păcă-j toasă. I-a vorbit cu blândeţe, i-a arătat iubirea desăvârşită... Numai] apoi, i-a spus: „Du-te şi să nu mai păcătuieşti." Isus i-a putut arăta iubirea numai privind-o. Eu le-o pot arăta, privindu-L pe El... Când j mă uit în ochii Lui, văd durerea Lui, dragostea Lui nemăsurată pen-l tru orice fiinţă pierdută, pentru care şi-a dat viaţa ca răscumpărare, j şi plâng... Plâng pentru acele femei... Dacă aş putea, le-aş spune mai] multe; de fapt, când am avut ocazia, le-am spus-o, le voi mai spune, j Ele trebuie să priceapă mai întâi că viaţa lor nu este la întâmplare, că Dumnezeu este dispus să Se îngrijească de toate amănuntele] viitorului lor. Păcatul le desparte de Dumnezeu, el poate să le i despartă pentru totdeauna, ceea ce înseamnă iadul. Dar mai presus de orice păcat, de orice ispită, de orice încercare a vieţii, este Isus

Hristos. El a spus prin proorocul Isaia că Duhul lui Dumnezeu este peste El ca să aducă veşti bune celor nenorociţi, să vindece pe cei cu inima zdrobită, să vestească robilor păcatului eliberare...
- Frumoase vorbe, doamnă, frumoase, n-am ce zice... Aşa-i că numai Hristos poate vindeca pe cei cu inima zdrobită?
- Nimic şi nimeni, oricât ai încerca... numai El...
- Dar nu v-a trecut vreodată prin minte... (O dată vă tutuiesc; şi altă dată...)
- Nu contează... Dacă vă place, m-aş simţi mai bine să mă tutuiţi.
- Eu să vă tutuiesc, iar dumneavoastră care sunteţi mai în vârstă... în sfârşit... V-a trecut vreodată prin minte că o inimă poate să ajungă la paroxismul zdrobirii şi nici chiar El, dacă într-adevăr există şi îi pasă, nu o poate vindeca?
- Uneori da, pentru că şi inima mea, de multe ori a fost fărâ- j miţată şi parcă se năruia orice speranţă. Dar, ca o minune, în urma celei mai mărunte şi slabe rugăciuni, nădejdea se cuibărea din nou, invincibilă. Realitatea era altfel, dar credinţa în bunătatea şi dragostea Lui, triumfa. Apoi şi realitatea se transforma potrivit credinţei | mele.
- Vorbe mari, Marieta... abstracte pentru mine... Ce tot j vorbesc? Ţi-am spus că despre mine nu vreau să mai discutăm. în seara asta, în loc să mă ajuţi în necazul meu, mai mult mi-ai scormonit în rană. Nu-i aşa? Auzi ce mi-ai citit: „Minunate sunt lucră-

rile Tale", adică ale lui Dumnezeu... Dacă Dumnezeu a ţesut copilul meu în halul acesta, toată viaţa lui să fie un nenorocit şi să mă nenorocească şi pe mine, îl urăsc.
îşi afundă capul în piept şi Marieta îl auzi gemând. Nu ştia de ce o făcea: din pricina durerii lui în sine sau a cutremurătoarelor cuvinte pe care le rostea...
- Pleacă! urlă el deodată, când îşi ridică fruntea şi realiză că ea îl văzuse gemând. Pleacă! Lasă totul aşa în cameră, ce mai contează?... Sunteţi prea radicală, doamnă, să ştiţi, prea radicală! îi strigă, când ajunse la uşă... Ea se întoarse... Puteţi pleca! Dar plecaţi o dată şi nu mă ucideţi cu privirea asta compătimitoare. Plecaţi!
Şi Marieta fu nevoită, cu inima strânsă, să plece, să-l lase atât de singur şi nefericit. Acasă o aşteptau o mulţime de probleme. Era ziua în care soţul ei lua banii... De obicei, seara se întorcea acasă beat criţă şi făcea un scandal monstru, de îl auzeau toţi vecinii. Spărgea prin casă, făcea mizerie vomitând în pat, o mai şi bătea... Ea se obişnuise, însă îi era milă de copii. Ce n-ar fi dat ca Ghiţă al ei să fie şi el un tată responsabil. Trebuia să-i lase singuri pentru a merge să lucreze la familia Mihalcea. Noroc cu Vali, fata cea mai mare (era în ultimul an de liceu) care înţelegea să aibă grijă de fraţii ei mai mici şi să se ocupe, în lipsa mamei, de treburile gospodăreşti.
Cei cinci copii ai ei, în pofida sărăciei şi a prejudiciilor datorate viciului tatălui lor, erau tare cuminţi şi strălucitori la şcoală. Ea, majoritatea timpului liber şi-o petrecea dăruindu-se lor. De dragul educaţiei lor, se zbătuse să le facă o bibliotecă de cărţi luate de la anticariat sau de pe piaţă. Cei mici studiau fiecare câte două instrumente, Vali se pregătea pentru facultatea de medicină. Al doilea copil, de o inteligenţă sclipitoare, obţinuse de la liceul de informatică unde studia, bursă de studiu în Germania. Nici măcar nu avea, ca majoritatea colegilor, un calculator acasă, studia la şcoală şi la club. Nu putea pleca în Germania, pentru că bursa nu era suficientă pentru a trăi acolo fără nici un sprijin financiar din altă parte.
Când ajunse în faţa scării, de jos se auzeau instrumentele copiilor: o vioară, un flaut şi pianina... Aveau doar două camere, cu intrări tip vagon, dar nu se certau pentru spaţiu. Toată lumea se mira de aceşti copii minunaţi şi o stimau pe mama lor pentru miracolul de a le fi putut dărui o asemenea educaţie, în condiţii atât de aspre.

CAPITOLUL 26

Cât timp Nina fusese internată în spital, nici măcar o dată Emi nu o vizitase. Era înnebunită de atâta durere biata femeie, din pricina copilului. Suferea cumplit ca mamă, însă durerea ei era mult accentuată de atitudinea soţului ei. în plus, bunica ei, care cu două luni în urmă căzuse la pat bolnavă, acum se simţea foarte rău. Soţul ei, deşi mai în vârstă decât ea cu şase ani - împlinise şaptezeci de ani - toată viaţa fusese mai sănătos ca ea, dar acum, întristarea din pricina agravării bolii, lucru care prevestea despărţirea de tovarăşa lui dragă de viaţă, îl slăbise mult. Marieta, la rugăminţile Ninei, le ducea de mâncare şi le făcea curăţenie în apartament.
- Nu ştiu ce am să mă fac, zău că nu ştiu ce m-oi face dacă îi pierd, se plângea Nina cu disperare Marietei. Numai pe ei îi mai am în această lume... Numai pe ei... Emi nu este alături de mine nici în cele mai grele momente... Am să mor, doamna Marieta, o să vedeţi j dumneavoastră că o să mor...
Şi tânăra femeie, îngropându-şi faţa în palme, plângea în hohote.
- Lasă, o liniştea Marieta cu glasul ei blând, că până la urmă Dumnezeu va face să fie bine. Cât de încâlcit ar fi labirintul vieţii, el are totuşi un drum de ieşire pentru fiecare...
- Dar pentru mine, nu! zicea Nina, ridicându-şi ochii roşii de plâns şi clătinând cu durere din cap. Pentru mine nu mai este. Am ajuns să fac crize de nervi, de se miră asistentele. Ţip şi mă tăvălesc, dinţii îmi clănţăne în gură, de parcă mai am puţin şi îmi pierd minţile.
- E din cauză ca eşti foarte slăbită de la naştere. Şi, în general, lăuzele sunt foarte sensibile.
- Aşa-i, sunt foarte sensibilă acum şi slăbită, confirmă ea cu tristeţe şi se lăsă cu greu pe pernă. Dar dacă îi aşa, zise ridicându-se brusc, de ce nu mă caută? Asta nu pot să îndur. Avea din nou la-crirni în ochi. Dacă nu eraţi dumneavoastră să mă avertizaţi că a te sinucide înseamnă să ajungi direct în fundul iadului, de mult m-fi aruncat pe fereastră... Dar tot o să mor... Vreau să mor!... Nu arn pe nimeni pe lume. Am avut o viaţă nenoricită. M-am căsătorit cu el, sperând că va fi altfel. Şi atât l-am iubit! Oftă prelung, ştergându-şi cu un şerveţel ochii şi nasul... Acum parcă îl urăsc şi aş vrea să nu-l mai văd niciodată. Ştiţi ce mi-a spus la telefon când l-am sunat? Că eu sunt de vină pentru nenorocirea care s-a abătut asupra noastră. Am fost atât de proastă că nu l-am ascultat când mi-a zis să mă duc mai des la ecograf! Că dacă s-ar fi ştiut dinainte, aş fi avortat! Dar de unde aş fi putut şti? De unde? Şi chiar dacă ar fi fost aşa, acum când ţin copilul la pieptul meu, când îi simt inimioara bătând, când îl văd cu guriţa cum caută să pape, chiar dacă este cu picioruşele strâmbe, chiar dacă ştiu că ar fi posibil niciodată să nu poată umbla, mă întreb dacă aş fi putut să-l ucid înainte de a veni pe lume. Cred că nu... îl iubesc nespus. Faptul că este infirm mă face să doresc să-l protejez şi mai mult. Iar Emi, dimpotrivă... Nu m-aş fi gândit niciodată că ar putea avea un suflet atât de rău... E cumplit de rău!
- Să ştiţi că suferă şi el enorm. Dar, poate cu timpul, îşi va da seama că greşeşte şi îi va părea rău...
- Ce bine ar fi să fie aşa! Numai să-şi dea seama mai repede, că nu mai suport... Toate femeile din spitalul ăsta care au născut au primit flori de la bărbaţii lor, numai eu, nu...
Zâmbi jalnic, uitându-se peste Marieta, pe fereastră... o clipă, apoi privirea îi rămase în gol...
- Vă rog, să mai vorbiţi cu el! o imploră ea când se despărţiră. O mai rugase lucrul acesta azi de nenumărate ori, iar acum, agăţându-se de braţul ei, ca şi cum de ea ar fi depins izbăvirea, îi mai repetă rugămintea cu disperare.
Buna femeie o ascultă şi de data aceasta, cu aceeaşi privire încărcată de sentimente pe care Nina nu le putea desluşi, dar care parcă îi dădeau speranţă şi, într-un fel, numai de dragul lor şi al cuvintelor pe care Marieta i le spunea, îşi repeta implorarea.
- Am să-i spun, o linişti Marieta. Dumnezeu e bun şi poate Se va îndura să-l facă să înţeleagă. Şi

chiar dacă nu, mai adăugă cu oarecare tristeţe, să nu vă pierdeţi cumpătul... El îşi va da seama până la urmă... Veţi vedea... Dar promiteţi-mi că veţi mânca... să

prindeţi puteri... în ultimele zile n-aţi mâncat aproape nimic.J Gândiţi-vă că aţi putea pierde laptele...
- Dar o să-l convingeţi, nu-i aşa? Vă rog mult! Mie rni-e fică; să-l mai sun. E atât de schimbat...
Şi Marieta îndrăzni din nou să aducă vorba în faţa lui... Dar Emi, cum făcea de fiecare dată când se ajungea la o asemenea dis-i cutie, se enervă cumplit.
- Nu ţi-am spus că subiectul e închis? se răsti la Marieta.
- Dar este chiar o cruzime din partea dumneavoastră. Orice ar fi, sunteţi tată şi soţ... Nina suferă teribil...
- Suferă? Suferinţa ei nu se poate compara cu a mea... spuse ca pentru sine. Apoi mai adăugă cu dispreţ: ea nu ştie să sufere, vă **spun** eu că nu ştie.
- Chiar sunteţi nemilos: cum puteţi afirma aşa ceva? Toată ′ ziua plânge... îi trec gânduri de sinucidere prin minte... E şi foarte \ slăbită...
- Dar spune-mi, noaptea doarme?
- Da, din fericire, a spus că nopţile toate le-a dormit, cât de grele au fost zilele...
- Deci noaptea nu suferă... Şi poţi să susţii că dacă doarme liniştită nopţile suferinţa ei e cumplită? Eu nu mai ştiu ce înseamnă o noapte de somn, doamnă, de atunci... Mă zbucium încontinuu. Şi, ciudat, dacă tot am ajuns aici, să vă mărturisesc tot adevărul... Ştiţi I ce mă frământă mai mult decât nenorocirea în sine?... Mărimea pe care i-o dau acesteia prin felul cum mă raportez eu la ea... Mi-e *]* teamă că pe zi ce trece, îi voi da tot mai multă amploare... E o cap-] cană cumplită, din care nu pot ieşi... Nici nu mai ştiu dacă îmi a doresc sau nu să scap de ea, dar ştiu că mă face să mă chinui grozav. | Tare mă tem de ripostele pe care le am şi le voi avea în faţa acestei] cumplite suferinţe pe care o amplific... Reacţiile mele vor provoca celor din jurul meu mai multe chinuri... Vedeţi de ce am ales să nu I mă duc la spital, la Nina? Bizar, nu? Mă îngrozeşte gândul de felul I cum am să mă comport cu ea şi copilul, când vor veni acasă... Sună I a nebunie, nu? Poate că dacă aş fi iubit-o vreodată, aş fi avut altă 1 inimă, dar aşa... Destul, am spus prea multe. Se apropie de Marieta, 1 privind-o ţintă în ochi: promite-ţi-mi că nu-i veţi spune niciodată... nimic... niciodată-

- în privinţa asta, puteţi fi liniştit...
- Tu, ce părere ai, îi zise, când ea era gata să iasă din încăpere aşa-i că oamenii îşi creează cu propria lor mână nefericirea?
- Sunt nefericiţi când vor ei cu tot dinadinsul să ajungă la fericire... Luptă pentru ea cu orice chip, făcându-i nefericiţi pe cei din jur, dar nu înţeleg de fapt că adevărata fericire constă în a trăi pentru alţii, în a te dărui semenului tău cu iubire, renunţare...
- Crezi că mi se potrivesc cuvintele astea de minune, nu-i aşa?...
- Vorbesc la modul general...
- Şi totuşi, chiar dacă ar fi adevărat, nu pot să mă mai întorc, grăi el, muşcându-şi degetele. Ca şi cum calea pe care merg e absolut normală, iar alta pentru mine nu mai există. De fapt, având în vedere soarta asta nenorocită, nici nu aş vrea să fiu altfel... Pur şi simpu nu aş vrea.
Veni în sfârşit şi ziua în care Nina, împreună cu copilul, sosiră acasă. Cum se prefigurase: atitudinea lui o făcea într-adevăr mai mult să sufere decât atunci când îl aşteptase să o viziteze în spital. Până ce nu-l întâlni, după ce născuse, mai păstrase o speranţă, dar acum orice nădejde privind o schimbare în bine a soţului ei se nărui. El îşi găsise o ocupaţie permanentă, astfel încât să

petreacă timp cât mai puţin acasă: construia un nou magazin. Pleca dimineaţa devreme şi se întorcea doar seara târziu. Acum şi sâmbăta şi duminica găsea motive pentru a lipsi de acasă. Cuvintele le scotea cu mare greutate din gura lui, însă şi atunci când ajungeau totuşi să discute, el făcea ce făcea şi o rănea. Ea nu putea îndura şi se apăra, astfel că totul se termina cu o ceartă violentă. Uneori, ieşindu-şi cu totul din fire, o şi lovea. Se retrăgea apoi în camera lui peste măsură de tulburat, nu pentru că o lovise pe ea şi că îi mărea în felul acesta suferinţa, ci pentru neputinţa lui de a se abţine de la asemnenea gesturi brutale.
Era un om de societate şi în amintirea lui stăruia condamnarea pe care o avusese în suflet faţă de muncitorii din uzină, colegi de-ai lui, când se angajase, la terminarea armatei. Pentru ei, a-şi lovi soţiile era un act de bravură masculină, iar el îi dispreţuia, punând Pe seama abrutizării şi sărăciei asemenea gesturi. Şi iată că el, un

om bogat şi împlinit din punct de vedere social, ajungea la aces™ extreme.
Şi mai era ceva, acea cursa care îl urmărise pas cu pas în viatifl îi ştirbise puterea de decizie pentru fericire, îl pândea din nou. Del data aceasta înt-o altă formă. Câte forme putea să ia! în câte culori» se putea arăta! Fugea de ea, se ascundea, dar nu avea nici o şansjfl de scăpare. Era vorba de gura lumii, de imaginea lui în faţa *em* întreaga viaţă a mamei sale fusese năruită de această obsesie, înl parte i-o năruise şi pe a lui, tot din acelaşi motiv, iar acum se lăsa şi el pradă acestor colţi nemiloşi. Lupta cu ei, în loc să-i ignore... îi era groază de ceea ce va zice lumea, dacă ar afla de comportările lui.] Nina era o femeie care vorbea mult, avea obiceiul să povestească lai toţi, chiar amănunte din căsnicia lor. Iar oamenii, de-abia apucă să \ se bucure de necazurile altora. Până acum, când păreau fericiţi şi] bogaţi, văzuse el la femeile de pe stradă cum şuşoteau cu invidie. De când dăduse această nenorocire peste ei, când Nina ieşea la plimbare cu băiatul pe stradă, privirile lor trădau o prefăcută corn-j pasiune. Precis (se gândea el), nici măcar milă nu ştiau să aibă, ci trăiau din plin sentimentul satisfacţiei de a-i vedea pe alţii despre care crezuseră că sunt mult mai fericţi decât ei, ajunşi într-o stare mai de plâns. Sentimentul acesta le dădea pe moment senzaţii plăcute... Cât de nesuferite îi erau ţaţele acelea care stăteau la colţul străzii, bârfindu-i! Ciudat însă, că tocmai gura lumii avusese mai mult impact în viaţa lui decât lacrimile soţiei, cuvintele ei duioase, plânsetul copilului...
într-o zi, surprinse o discuţie între două vecine de pe stradă:
- E un om tare rău, spunea una dintre ele. Nina mi s-a plâns că o şi loveşte câteodată. A zis că niciodată... nici măcar o singură dată nu a luat copilul în braţe. S-a mutat într-o cameră de jos, să fie cât mai departe de ei... Zice că nu poate suferi plânsul „acelei creaturi cu picioare strâmbe".
- Aşa zice despre propriul copil? E de necrezut cum tânărul acesta, pe care îl apreciam pentru priceperea lui de a câştiga atâţia bani, poate avea sufletul înspăimântător de rău.
- Da, încuviinţă cealaltă femeie... E un monstru, nu alta...
- Şi totuşi, mă mir că nu divorţează de Nina dacă are aseme- j nea concepte.

__Poate că îi este teamă că trebuie să împartă averea...
- Dar ea, sărmana, ce zice?
- îl iubeşte mult biata de ea, toată se zbate pentru a-i fi pe plac. Venea şi mă întreba cum se face cutare şi cutare mâncare pentru a-i face lui o surpriză. Dar pe el, nimic nu-l mai interesează în afară de bani. Toată ziua aleargă dupe ei... Ce folos?.. Pentru ce? Mina mi-a spus când am întrebat-o de ce nu merge la operaţie cu copilul, că nu are curajul să aducă vorba în faţa lui... îi e frică de refuzul lui...

- Să nu îţi vină a crede! se mirau, clătinând din cap, femeile... Să ai o grămadă de bani şi să nu te gândeşti să-ţi ajuţi propriul copil! Alţii săraci dau tot ce au pentru sănătatea pruncilor lor.
Şi fără ca ele să îşi da seama că fuseseră auzite, Emi se retrase.
îl tulburase peste măsură cele auzite. Deci, avusese dreptate să-i fie teamă de nebunia soţiei lui. Ce femeie proastă îşi luase! Nu era capabilă nici măcar să păstreze secretele familiale. Toată lumea trebuia să ştie ce se petrecea sub acoperişul lui! Duşmanca aceasta a lui, lumea, parcă ar fi complotat dinadins cu prostia Ninei, ca să-şi întindă mrejele până în cele mai mărunte intimităţi ale lui... Şi aşa era obsedat de imaginea pe care o crea în general în faţa lumii, dar... asta era prea de tot!... Conform primului impuls, atât er* rfe înciudat încât ar fi mers în acele momente direct la ea şi ar fi strâns-o de gât, fără pic de părere de rău... Dar aceeaşi întrebare chinuitoare: „Ce va zice lumea?", de data aceasta îl scuti de o nouă nenorocire... Şi totuşi, se gândea: ce nedreaptă este judecata lumii!... Ce ştiau oamenii din jur de suferinţa lui, de trecutul său cumplit, care îl obliga la un asemenea comportament? Judecau numai la suprafaţă..
- De ce nu mi-ai spus că trebuie să mergem cu Mihai (aşa îl chema pe copil) la operaţie? o întrebă el, spre marea ei surprindere, în aceeaşi seară.
- Dar ştiam că ai vorbit cu doctorul... Credeam că...
- Ce credeai? se enervă el, ridicându-se de pe fotoliu, afectat de amintirea bârfelor... Tremura tot şi ar fi vrut să-i arunce totul în *aţă... S-o înveţe minte să nu mai fie atât de limbută, dar ideea că nu ar putea reuşi să o facă să tacă şi din nou toată lumea ar afla despre "Monstruozitatea" lui avu puterea să-l potolească.
- Credeam că,îngăimă ea înspăimântată... Credeam că ai uitat...

- Trebuia să îmi aduci aminte, spuse el cu glasul mai blanc Vezi că sunt atât de ocupat...
- Da, încuviinţă ea, privindu-l cu luare-aminte, ca şi cum | fi vrut să descopere de pe chipul lui cărui fapt se datora schinvJ barea... Dar trăsăturile feţei lui, aspre, congestionate, contrastau | uimitor cu vorbele... Trebuia să mă gândesc, dar... Se opri încurcată. \
El o înţelese şi în inimă i se trezi nespus de multă milă faţă de această sărmană fiinţă, care chiar dacă nu era atât de inteligentă şi, *i* în plus, din pricina maternităţii, nu mai era o femeie perfectă - **unitul** motiv pentru care se căsătorise cu ea - îl iubea totuşi din toată inima ei. Era poate singura fiinţă din acest oraş străin care îl **iubea,** sau poate chiar din această lume... îi trecu prin minte ideea că nu şi-ar putea ierta vina de a stinge acele lumini din ochii ei, care exprimau încă adoraţia pentru el. Dar, în ultimul timp, nu exact lucrul acesta de care se temea acum îl făcuse? Luptase să stingă iubirea din inima ei. Era parcă în toate acestea o forţă care venea dinăuntrul lui şi, asemenea unui curent de apă, îl purta fără a se putea împotrivi prea mult.
întinse mâinile spre ea, o strânse lângă el şi oftă. Ea îl mângâie pe obraz, pe păr. Era dispusă să ierte totul, într-o clipă... să nu-şi mai aducă aminte de nimic, credea el, adâncindu-se în ochii ei.
- Când vrei să mergi la Cluj?
- Să mergem, îl corectă ea...
- Să mergem? se înfiora el.
Şi în acel moment, imaginea unui calvar, precum acela trăit de mama lui, despre care ea îi povestise încă de când era copil, trans-miţându-i controversate şi chinuitoare sentimente despre ceea ce înseamnă dependenţa şi umillirea, îi năvăli în minte. Ce rost mai aveau apoi cărţile despre oamenii cu deficienţe care trăiau ca nişte eroi, care se ridicau cu mult deasupra problemelor vieţii? Raportarea ei la propriul handicap îl influenţase mai mult decât orice alte vorbe şi poveşti din cărţi. Şi mama lui îi povestise cum trecuse prin operaţii când fusese copil şi suferise enorm din pricina personalului medical. Măcar dacă, în urma operaţiei, copilul s-ar fi însănătoşit pe deplin! Dar, nici

vorbă de asta! Făcea operaţia doar pentru a se putea deplasa cumva, mai bine decât să nu poată merge deloc toată viaţa. Şi el să se umilească, să sufere pentru un copil diform!? Nu,

rice ar fi fost, dar peste asta nu putea trece!... Nu!..
Se ridică brusc în picioare, îndepărtând-o din braţele lui. îi era
arcă teamă ca nu cumva sentimentele care îl încercaseră, raportân-du-se la iubirea ei, să-l facă să-şi revoce hotărârea. Aceasta ar aduce mai multă suferinţă pentru amândoi.
- Te rog, înţelege, îl implora ea, cu lacrimi fierbinţi în glas şi priviri. Nu pot merge singură... Este peste puterile mele... în plus, nu mă pot duce cu trenul... Copilul e încă mic...
- îţi dau câţi bani vrei, zise el... Poţi să îţi cumperi ce haine vrei tu... Sau să mergi la saloane de cosmetică, oricât ar fi de scump, în oraşele mari sunt mult mai bune rezultatele...
- îmbrăcăminte? Cosmetică?... Ce vorbeşti!?... De asta să-mi pese mie acum când copilul nostru trebuie operat? Crezi că aş putea avea o astfel de inimă, să-l las măcar o oră singur şi să mă gândesc la mine?
Se pierduse cu firea şi inflexiunile vocii ei îl întărâtau.
- Faci cum vrei, izbucni, dar să ştii că eu nu te mai pot suporta atât de grasă şi cu faţa toată pătată... Ce a mai rămas din frumuseţea ta?... Nimic... Nimic nu-mi mai place la tine...
O lăsă plângând în hohote din pricina jignirii aduse. Cât n-ar fi vrut să fie pe placul lui, dar să se gândească la fizicul ei, tocmai acum?... Era un egoist, interesat mai mult de aspectul ei fizic, numai pentru că îi era ruşine să iasă cu ea grasă pe stradă, decât propriul copil.
Cu inima zdrobită de durere, în timp ce soţul ei avea una dintre cele mai luxoase maşini din oraş, călători cu trenul spre Cluj... Şi copilul avea doar două luni...
între timp, cât stătuse acolo, se întâmplă să moară bunica ei. Pentru că trebuia să stea cu copilul operat şi nu era cine să o înlocuiască, nu avu cum să participe la înmormântarea fiinţei care o iubise, o crescuse ca o mamă. Dacă Emi ar fi acceptat să vină, ar fi putut s-o înlocuiască măcar o zi... Când vorbise la telefon cu el, invocase că este prea ocupat cu construcţia noului magazin, că nu-şi Permite nici măcar o zi să lipsească... Banii erau pentru el mai importanţi ca orice... în acele momente, simţi că niciodată nu va mai găsi putere să îl ierte şi să-l iubească... Niciodată...

CAPITOLUL 2j

Marieta deschise poarta şi intră. Din cealaltă curte se auzea îm câine lătrând. Sări peste gard o pisică, chiar lângă ea. Femeia tresări şi îşi puse mâna la piept. „Ce m-am speriat, se gândi. Mă sperii de toate fleacurile... Sunt prea necăjită, de aia... Şi ah, cum să nu fiu... îmi sfâşie inima... Durerea asta mi-o sfâşie cu totul..."
Se opri, ştergându-şi cu podul palmei o lacrimă. Suspină şi îşi continuă încet drumul.
- Eta... Eta...
- Da, dragule, zise Nina, ieşindu-i în întâmpinare femeii şi ţinând un copil în braţe... Eta, dragule... Ma-ri-e-ta. Hai zi şi tu...
- Eta... Eta, zicea copilul, râzând vesel şi mişcându-şi vioi mânuţele...
Văzându-l, Marieta se însenină la faţă. Era un copilaş ta frumuşel. Cu ochii mari, negri - exact ca ai tatălui său, dar trăsăturile mamei... întinse mâinile spre el, bătând din palme.
- Cine-i mic şi frumos şi vine la Eta? Hai la Eta, îngeraşule, Copilul întinse şi el mânuţele.
»
- Dragul meu şi puiul meu! zise ea, strângându-l la piept. Uite ce ţi-a adus tanti! Scoase o acadea din buzunar...
- „Dea", zise el, ţuguindu-şi buzele... Şi o mângâie pe Marieta pe faţă, drept recunoştinţă...

- Şi un pupic, zise maică-sa.
- Ce dulce-i! Mai dulce ca acadeaua... Lasă, dragule, papă tu... îl pişcă de obraz.
- Una, una, ia una, repeta copilul.
- Ce sufleţel bun, vrea să zică să gustaţi măcar o dată din acadea. Nu mănâncă nimic, îl lăudă Nina, privindu-l cu admiraţie/ fără să dea şi la cei din jur... Acum, să nu te superi, dragule, că mămica o să te lase puţin singur...

Lăsă copilul pe un leagăn special amenajat cu melodii şi o măsuţă cu multe jucării zângănitoare şi viu colorate şi intrară în
casă.
- Zilele astea, îi zise Nina Marietei, te rog încearcă să termini
toată curăţenia de Paşti. Nu-mi place să las nimic pe ultima săptămână.. Atunci trebuie să facem prăjiturile şi mâncarea.
- Niciodată, ştiţi, începu ea încurcată, cu privirea în pământ de ruşine, nu v-am dezamăgit... Dar acum... Ridică doar o clipă ochii, fixând-o, apoi îi lăsă iar iute... Ştia câtă nevoie avea de ea şi cât de mult o întrista această veste neaşteptată. Tocmai de aceea am venit, să vă anunţ dinainte...
- Dar nu pot! se îngrozi Nina, intuind ce-ar vrea să spună... Singură nu pot...
- Ştiu, îngăimă zâmbind trist femeia... Mi-e greu să vă las aşa, mai ales că ştiu că aveţi nevoie mai mult ca oricând să vă protejaţi... Chiar am vrut să vă zic să nu mai luaţi copilul în braţe... La un an şi ceva, cât are, e destul de greuţ, şi cum aşteptaţi alt copil... Nu vă puteţi permite să riscaţi...
- Şi aşa nu risc? grai ea îngândurată, încruntându-se. Mie mi-e teamă că de atâtea ecografe câte fac, să nu...
- Dar totuşi, n-aţi făcut aşa multe...
- Eu aşa cred că-s multe... Dar tot e mai bine aşa decât... Ştiţi dumneavoastră... Trăiesc cu obsesia cumplită că s-ar putea să le scape adevărul medicilor... obsesie cu care el m-a contaminat... Măcar de n-ar mai veni cu mine, când merg acolo... Mă face să mă pierd şi eu cu totul. După mine, niciodată n-aş mai fi vrut să mai am un copil pentru că am tras prea mult. Surâse cu durere... Vă amintiţi?
- Trebuie să uiţi...
- Nu pot, rosti apăsând pe fiecare literă în parte... Poate aş fi trecut peste tot, dar pentru că m-a lăsat singură în Cluj, în timp ce bunica...
- A suferit şi el tare mult... în felul lui...
- Bine spuneţi: în felul lui. Ciudat mod de a suferi. în gene-[ra]l e atât de tăcut, de zici că este cel mai dur şi morocănos om din lume. Oamenii îl cred calm şi echilibrat... Pentru mine însă, omul <*sta e un mister, pur şi simplu... uneori nu mai pot pricepe nimic

din comportamentul lui.
- Ce vreţi să spuneţi?
- De pildă, acum două nopţi, ştiţi ce a făcut? S-a sculat ifl de sudoare, tremurând de îi clănţăneau dinţii în gură... CânrM aprins veioza, am văzut că era alb ca varul. Mi-a luat mâna, strâij. gându-mi-o de nu mai puteam de durere. „Sunt un ticălos, mi-a zis crezi că eu nu-mi dau seama? Dar nu pot altfel, nu pot... (Când m-am uitat mai cu băgare de seamă în ochii lui, am văzut că îi înotau % lacrimi.) Va veni o zi când poate îţi voi spune totul..."
Accentua când spunea „totul" şi căutătura lui, în acele rr» mente, mă îngrozea pe de o parte, dar vocea lui mă înduioşa pe *m* altă parte. Apoi, imediat şi vocea căpăta un ton care mă făcea să mă

cutremur: „Mi-e cumplit de teamă, zicea, că sunt un om care nu pot să îndur suferinda, s-o păstrez doar pentru mine, ca un bărbat adevărat... Am făcut pe mulţi să sufere şi înaintea ta... Eu zic că totul se datorează faptului că eu am cunoscut odată, într-un fel, calea adevărului... Şi noaptea asta am visat cumplit... Mi-e teamă uneori de pedeapsa lui Dumnezeu... El e drept. Pedepseşte şi intenţia omului, ca fapta." Nu înţeleg de ce îmi spune toate acestea? Mă înspăimântă şi totodată îmi dau seama de zbuciumul lui sufletesc. Dacă n-ar avea uneori astfel de manifestări, care chiar dacă îmi creează groaznica impresie că ar fi ieşit din minţi, cred că de mult l-aş fi părăsit. Aceste izbucniri ale lui mă fac să cred că are totuşi suflet... un suflet sensibil. într-o zi se va schimba... Mă va iubi... II va iubi şi pe copil-Va fi totuşi altfel... Deşi, ultimele lui cuvinte m-au îngozit de-a binelea: „Mi-e teamă, mi-a spus, de împietrirea mea, atunci când îl voi vedea pe copil umblând... Mi-e teamă... Cât e în căruţ, e încă bine, dar atunci... Atâtea amintiri..."
- Ce amintiri? l-am întrebat a doua zi, după ce m-am frământat un ceas înainte de a dormi. Pe ce persoane le-ai făcut să sufere? Trebuie să-mi spui, l-am implorat. Ce înseamnă „că într-o zi îmi vei spune totul?" La ce te-ai referit? Sunt soţia ta, trebuie să-mi spui.jl
Dar era din nou acelaşi bărbat dur, insensibil. S-a uitat la mine cu o privire de gheaţă, cu ciudă parcă de ce avusese slăbiciunea *am* a se descărca noaptea în faţa mea. M-a sfătuit, ca de obicei, să uit totul şi să nu-i mai amintesc. Visase urât, spunea, şi de aceea... eu nu cred că-i numai atât... Tot aşa mi-a spus de fiecare

Altâtă m-a implorat (într-o noapte, tot aşa după ce visase urât) «_j fac rost de o Biblie, să i-o aduc chiar a doua zi, şi se va schimbi   Viaţa lui va fi cu totul altfel.
Deşi nu l-am crezut, am făcut totuşi ce mi-a cerut. Dar nu credeţi că s-a enervat grozav când a văzut Biblia pe masă? S-a răstit la mine s-o iau de acolo şi să nu o mai vadă vreodată. Am impresia câteodată că vrea pur şi simplu să mă tortureze psihic... Dumneavoastră ce spuneţi?
- îmi dau seam cât îţi este de greu, draga mea, dar trebuie să mai ai răbdare. Dumnezeu e bun şi...
- N-aţi uitat nici azi, nu-i aşa, să vă rugaţi pentru copil? schimbă Nina brusc subiectul. Dar se vedea după privirea ei absentă că tot la ceea ce-i mărturisise femeii se gândea.
- Nu... răspunse Marieta, afectată de cele povestite de Nina, mai ales că îşi aminti cum îl surprinsese şi ea pe Emi manifestând comportamente ciudate.
- Eu nu am curajul. Mi-e frică... nici nu ştiu cum s-o fac... Mă încred în ceea ce faceţi dumneavoastră pentru mine. Şi am parcă în străfundul sufletului speranţa, cu toată teama care vrea să mă doboare, că datorită rugăciunilor dumneavoastră va fi bine... Numai venirea pe lume a unui copil sănătos mai poate menţine relaţiile între mine şi el... Dacă nu, nu ştiu, ce am să mă fac? Strânse convulsiv mâna Marietei. De când bunicii au murit, nu mai am pe nimeni în afară de el... De fapt, îşi aminti cu o lumină de recunoştinţă ivită în ochi: vă am pe dumneavoastră... Cât v-a fost de greu, că şi dumneavoastră aveţi copii şi necazuri, dar tot aţi venit la mine când am fost în Cluj, şi m-aţi ajutat... Nu ştiu, zău, după moartea bunicii ce m-aş fi făcut. Parcă Dumnezeu a ştiut dinainte toate şi a făcut să vă chem să lucraţi la curăţenie ca atunci când voi fi peste măsură de îndurerată şi singură să vă am lângă mine. Un răstimp nu mai zise nimic... Clătina din cap, dusă pe gânduri... Da, aşa este... Dar n-o să tnă lase Dumnezeu nici acum, rosti deodată cu o căutătură speriată, ca şi cum un gând o tulbură din nou şi voia să-l alunge. Dumneavoastră aţi spus că El este împotriva avortului. El ştie tot ce se Petrece în lumea asta, nu-i aşa?...
- Absolut orice...
- Daca îi aşa, m-am gândit: ştie că dacă se descoperă că am

un copil anormal, sunt nevoită să-l avortez. Eu nu aş vrea lucfl acesta, dar situaţia mă obligă... Dar, nu!... Scutură din cap. Dumnezeu nu mă va lăsa să îmi ucid propriul copil. Eu l-am iubit încă de când a început să mişte... La fel ca şi pe Mihăiţă... Dragyj mamei, auzi-l cum vorbeşte şi se joacă!... Chiar dacă nu umblj încă... Schiţă un zâmbet trist... E atât de inteligent! Dar, uite că m-am luat cu altele şi am uitat să vă întreb cum se simte soţul dumneavoastră... Să nu-mi ziceţi că de aceea nu puteţi veni la curăţenie..,M Marieta îşi luă capul în mâini.

- înseamnă că e rău, murmură ea, mângâind creştetul femeii...

- E rău, repetă ea cu durere nemărgintă în glas... E pe ducăj Dacă m-ar fi ascultat... dacă ar fi ascultat de Dumnezeu, începu si; repete în neştire, tot cu capul în mâini... Moartea naturală, cu care^ suntem fiecare datori, nu se compară cu moartea veşnică, şopti deo», dată pe un ton cu totul altfel decât vorbise înainte... ca şi cum o durere mult mai sfâşietoare decât însăşi ideea morţii ar fi răscolit-o neîndurător... neîndurător.

Tinerei femei, parcă îi fu transmisă şi ei, într-un fel inexplicabil, această stare şi, fără să înţeleagă de ce, se cutremură şi ea.

- Dar, poate că, murmură Marieta, ca şi cum ar fi vrut să liniştească o furtună năpraznică din sufletul ei, poate că în ultimul ceas, va fi izbăvit... Da, ultimul ceas, şi tot nu va fi prea târziu, adăugă cu privirea în gol, străluminată de un licăr de speranţă... Da, da! Şi privirea îi deveni deodată fixă, ca şi cum în acele momente s-ar ■ fi derulat aievea în faţa ei imaginea unei asemenea izbăviri.

Mai repede decât medicii prevestiră, bărbatul Marietei trecu la cele veşnice.

- Biata Marieta şi sărmanii copii, îi compătimea lumea. Ce s-o alege de ei, că atât cât câştigă Marieta este prea puţin pentru cheltuieli? Ce-i drept, nu avea mare haznă din banii câştigaţi de bărbatu-său, dar cheltuielile de bloc, a aranjat ea să i le tragă din salar. Păcat de copiii ăştia care sunt inteligenţi că nu au nici o şansă în lumea asta... Mare nedreptate!

După ce bunică-sa murise, Emi nu mai participase la nici o, înmormântare. Ocolise asemenea evenimente, pentru că îl tulburau şi îi creau indispoziţie mult timp. El iubea viaţa, iar moartea unui

semen îi aducea neplăcut aminte că şi în el, care era tânăr şi în forţă, iminent, fără remediu, locuia moartea. în orice vietate care există în lumea materială, zace şi inexistenţa. însă, dintre toate vietăţile, fiuinai una singură are conştienta corporativă a morţii în viaţă - omul Dar, totodată, ceva din interiorul lui este credincios ideii ca ea nu înseamnă pur şi simplu sfârşitul existenţei, ca la oricare altă vietate. Şi poate tocmai din cauză că avea temei această idee, moartea îi dădea fiori lui Emi.

La înmormântarea lui Ghiţă, bărbatul Marietei, Emi nu putuse să nu fie prezent. Nu neapărat că era vorba de o obligaţie morală faţă de Marieta, ci ca urmare a unui impuls, venit din structura lui interioară atât de complicată. La naşterea acestui impuls concurase şi faptul ca Emi fusese, ca şi cum ar fi fost luat de un curent potrivnic lui, martor al ultimelor clipe trăite de acest om.

Ghiţă îşi dăduse duhul acasă, iar el, când datoria morală îl împinsese să-i facă o vizită pentru a dărui vitregitei familii o sumă de bani, nici prin minte nu-i trecuse la ce scenă, puţin spus zguduitoare, va fi martor. Dacă ar fi ştiut, nu s-ar fi dus acolo pentru nimic în lume. Mai ales ca mult timp după aceea interpretase această coincidenţă ca un semnal cumplit de alarmă al lui Dumnezeu pentru însăşi existenţa lui. Ea înseamnă cu fiecare clipă în plus un pas înainte spre moarte, spre întâlnirea cu Acela care aşa l-a creat pe om... să-i dea ani în şir posibilitatea de a se pregăti pentru adevărata viaţă, sau adevărata moarte...

Penultima dată, când discutase cu Ghiţă, pe patul spitalului fiind, îşi aducea aminte că el... tocmai el, care se lupta să ignore adevărul divin despre moarte şi viaţă, pus faţă în faţă cu umbrele morţii

deja stăpâne pe trupul slăbit şi chinuit al suferindului, îi vorbise cu cea mai mare seriozitate despre acestea. Ghiţă îşi înecase anii vieţii în mocirla viciului alcoolului. Şi alcoolul îi distrusese ficatul. Atât de puternic se infiltrase în fiinţa lui acest viciu, încât chiar pe patul de suferinţă fiind, nu putuse lăsa sticla de alcool.
Dacă s-ar fi abţinut de la băutură, ar mai fi fost şanse de remediu. Emi discutase cu el, dar Ghiţă îi spusese:
- Nu pot, este absolut peste puterile mele... Am mai încercat,
dar mă depăşeşte...
- Dar nici acum, când ştii că asta te-ar putea băga în mor-

mânt? Este sinucidere curată.
- Niciodată nu mi-a păsat de viaţă şi nici nu mi-a fost frică de moarte...
- Să zicem, aprobă Emi, privindu-l cu neîncredere, şi cerces tându-l mai amănunţit, descoperi că o spunea doar din obişnuită, uşuratic, cum fac bărabaţii, din orgoliu, să pozeze în faţa lumii cu un fel de curaj absurd.
- Gândeşte-te atunci la soţie şi copii, îl avertiză.
- Ehe, vezi, asta este, tocmai că mă gândesc la ei, i-o întorcea el... Cât vor suferi sărmanii că eu mă prăpădesc!..» Ideea că moartea mea le-ar provoca o asemenea durere îmi aduce o şi mai mare sufe-j rinţă... pe care nu o pot înăbuşi altfel decât stâmpărându-mi setea mistuitoare din gâtlej.
Ce înşelăciune, ce nebunie! se gândea Emi. Ce smintiţi sunt oamenii! Şi, neputându-se abţine, i-o şi spunea direct în faţă.
în timp ce i-o spunea, avea sentimentul că totul suna în goi Ghiţă nici măcar nu-l lua în seamă. Cuvinte ca ale lui, câţi nu îl spuseseră! Şi culmea, aceste cuvinte, propriile lui cuvinte, deşi el nuj era un alcoolic ameninţat de moarte şi neputincios să-şi stăpânească pofta, îl condamnau pe el însuşi. îşi înşela soţia, nu-şi iubea propriul copil - păcate la fel de îngrozitoare ca ale acestui nenorocit, care din pricina unui viciu egoist îi torturase pe toţi cei din familia sa. La fel de mare era şi vina lui înaintea lui Dumnezeu. Tocmai de aceea cuvintele lui şi ale altora nu aveau nici un răsunet în inima bol navului.
Dar cuvintele soţiei lui aveau un cu totul alt efect. îşi dă seama, după expresia feţei lui, atunci când o auzea pe ea amintiri-; du-i cel mai mărunt lucru depre relaţia omului cu Dumnezeu. Sprâncenele i se încruntau, faţa i se schimonosea deodată şi cădea dus pe gânduri. Fiecare muşchi al feţei trăda ceea ce în străfundurile lui recunoştea: „Are dreptate!" Buzele lui însă rosteau cu totul altceva:
- Că doar nu numai eu oi fi păcătos în lumea asta! Câţi nu sunt? Unde merge toată lumea, mă duc şi eu... Iar dacă n-o fi să mă mai duc undeva după ce mor, mare pagubă! Mă îngropaţi lângă cireşul din faţa blocului să vă aduceţi aminte de mine, să nu mă uitaţi de tot....

Iar ea, zguduită de răspunsul lui, frământându-şi mâinile şi lovindu-şi apoi palmele împreunate ca la rugă sub bărbie, dădea cu jale din cap.. Şi atâta jale era în ochii ei, încât fără cuvinte, încă o dată... şi încă o dată, la fiecare încrucişare cu privirea ei, Emi se cutremura de seriozitatea problemei şi de felul cum muribundul o trata cu atâta uşurinţă.
Când rămăsese câtva timp singur cu el, acesta îi mărturisi sincer adevărul:
- Sărmana Marieta, îmi dau seama de iubirea ei. M-a iubit întotdeauna, am fost conştient... am apreciat în adâncul inimii, dar de câte ori am vrut sa-i mărturisesc, ceva mă oprea. Era teama că peste câteva ore, faptele mele vor arăta contrariul. Voi merge să beau şi „pilit" nu ştiu altceva să fac decât s-o bat, să strig la ea şi la copii, să fac scandal... Atâta măcar, sa mă ajute Dumnezeu: să nu

rnor fără să-i spun ce am gândit despre ea toţi anii aceştia... Mi-am tot zis în ultima vreme, văzând că nu mai e nădejde de viaţă, să-i împlinesc cea mai mare dorinţă a ei cu privire la mine. Dorinţă din care înţeleg cel mai bine cât de mult mă iubeşte. Aici omul se oprise epuizat. Răsufla greu. Se lăsă pe pernă, închise ochii, ca şi cum s-ar fi concentrat să poată materializa cât mai bine în cuvinte adevărata lui stare sufletească, ceea ce gândea. De atâtea ori am auzit-o rugân-du-se pentru sufletul meu, continuă cu un zâmbet straniu, privind peste Emi, ca şi cum în acele momente ar fi avut o viziune cu ea îngenuncheată... Se ruga şi plângea, ca şi cum ar fi vrut să smulgă din inima lui Dumnezeu milă şi lacrimi... Crezi că uneori nu mi-am dat seama că este o chestiune de viaţă şi moarte? Da, o chestiune de viaţă şi moarte... De fapt, încă de când eram tânăr am înţeles, într-o anumită măsură, când ea a apucat pe această cale... Mi-a zis atunci: „Hai să mergem împreună!"... Daca aş fi mers atunci! Se opri din nou şi expresia feţei lui arăta de parcă şi-ar fi imaginat cum ar fi fost viaţa lui, dacă în trecut, ar fi luat alte decizii. îi flutură chiar un zâmbet în colţul gurii... Apoi, deodată, chipul i se întunecă. Hm! Dar atunci eram prea tânăr, rosti ca şi cum ar fi vrut să se apere de pro-priile-i învinuiri. Am fost prea tânăr... Eram aşa ca tine, domnule Emi - ambiţios şi plin de energie. Poate nu chiar ca tineretul de azi... Dar am fost tânăr..., îşi repetă depoziţia. Mi se părea că viaţa tine mult de tot şi că ai timp pentru toate... Se opri din nou cu gân-

dul în trecut... Şi totuşi, adăugă ca un murmur straniu, cu urechilJ ciulite, ca şi cum ar fi vrut să-şi audă mai bine propriul gând trisM şi totuşi, parcă a trecut totul ca un vis... Un vis...

- Un vis? Emi îl privi neîncrezător. Chiar aşa să fie?...

- Dacă ziua trece ca un vis: acum e dimineaţă, acum e searfl şi tot aşa... Viaţa nu e formată din zile... iar ele din secunde?... Nu-a totuna....?

- Nu chiar...

- Aşa am zis şi eu atunci... Dădu din mâna, ca şi cum asta nul mai avea importanţă... îmi făcusem prieteni, care gândeau ca mine,! numai că ei fuseseră totuşi mai tari... Eu, puţin câte puţin, *am.* deve-l nit alcoolic, dar ei nu... Dar să ştii, zise cu ochii sclipind de răutate, 1 că şi ei, dacă o fi să existe iad, tot acolo ajung, dacă nu se pocăiesc. § Ori că bei de stingi, ori că faci orice alte păcate şi nu te întorci la Dumnezeu să ţi le ierte şi apoi să te laşi de ele, tot soarta aia o ai.

- De unde ştiţi?

- Din Biblie...

- Aţi citit-o? *m*

- Câteodată o mai răsfoiam... Dar apoi, tocmai că mi se părea că Dumnezeu îmi vorbea, mi-era frică şi o lăsam repede jos... Mi-era frică să nu mă convingă.

- Cine?

- Eu ştiu? Poate Dumnezeu... Şi mi-ar fi fost o ruşine... O aş ruşine...

- Ruşine? De cine? *m*

- De oameni... De lume... De rude, de prieteni. Ce-ar fi zis? „Ia uite la ăsta, după ce a făcut atâtea păcate, se căieşte"... Cât n-ar fi râs... De-abia apucă lumea să te vorbească, să te calce în picioare.

- Dar a fost mai bine să te vorbească atunci când te-au văzul căzut în şanţ, mort de beat?...

- Păi, aşa am fost în rând cu ei, în tabăra lor, dar altfel...

- Bine, dar acum, dacă nu mai ai mult de trăit şi dacă totuşi iadul există... Ce te costă? intervenise Marieta, care se întorsese în salon cu o plasă în mână, adusă de fetiţa cea mare, cu mâncare pentru bolnav. *m*

- Ia uite, zise el, răstindu-se la ea... îmi doreşte moartea. De 1 aia nici nu îi pasă de mine să îmi cumpere ceva de băut, să mă mai |

întremez. Ştie că o viaţă întreagă băutura m-a ferit de căderi psihice, ■i nu îi este milă de mine. Dar nu-i nimic, cât încă mai am putere, nă duc la bar, aici jos, în spital... Şi o înjura.
- îmi frânge inima, se caia ea... îmi frânge inima... Şi se întorcea cu capul spre fereastră, plângând.
- Ai să vezi că nu o să mor eu, c liniştea el... Ce ţi-i atât de
frică...?
Nu arăta după chip că ar crede neapărat ce spune, dar se străduia să arate prin tonul vocii multă convingere. Dar se pare că totuşi avusese această speranţă, de care se agăţau cu încăpăţânare multe suflete omeneşti: că soarta lor ar face excepţie de la regula generală. Continuase să bea, deşi i se spusese clar că asta i-ar aduce sigur moartea. Bea şi îşi scuza viciu) ca fiind singurul remediu de a-şi îneca durerea apropiatei morţi- Iar când soţia sau copiii îi aminteau de moarte, se supăra grozav. Uneori, chiar îşi făcea planuri de viitor, pentru vremea când îi va trece boala, şi atunci se va lăsa de băutură. Numai să treacă şi de hopul ăsta în viaţă.
Când Emi îl văzu ultima oară, în ultimele clipe de viaţă, nu-l mai recunoscu, atât de mult slăbise în doar o lună. Era un tablou cutremurător despre ceea ce înseamnă rămăşiţele existenţei urmi om care încă mai avea un dram de viaţă în el. Era conştient de tot ce se întâmpla în jurul lui. îl deranja chiar un lucru de nimic: o pată albastră pe perete, pe care o făcuse fetiţa cea mică, spărgând o călimară de cerneală. întotdeauna când era treaz, îl deranja pata aceea mare de pe peretele alb şi se certa cu nevastă-sa pentru neputinţa lor de a avea bani de zugrăvit (chiar dacă el era vinovat, din pricină că-i arunca pe băutură).
Atitudinea lui nu era altceva decât imaginea gândirii şi acţiunilor umane de o viaţă întreagă. Pe om îl preocupă nimicurile acestei vieţi trecătoare... orice alte nimicuri, în afară de scopul principal pentru care i s-a dăruit existenţa. Ceea ce este în firea lui îl însoţeşte până în faţa gropii. Bietul om, mai avea doar câteva ore de trăit şi-l deranja pata de cerneală şi faptul că nu mai are bani să-şi cumpere o gură de băutură. Cu puţina energie pe care o mai avea, cu ultime-*[e] puteri, manifesta această stare, ca şi cum, prin acestea ar fi căutat [s]a-şi demonstreze că atâta vreme cât creierul încă gândeşte, cât buzele încă mai pot îngăima un cuvânt, există loc de speranţă de

viaţă. Ce nebunie! Dacă ar înţelege oamenii că această absurditatqM insufla forţa răului! O amânare continuă, intrată în sânge, alim« tată de cele mai mărunte şi neînsemnate probleme, de absuţH motivaţii... Sărmanul om este gata să creadă orice i s-ar spune pfl aceste şoapte, dar nu să accepte salvarea divină.
Abia în ultima jumătate de oră de viaţă, când picioarele şi ■ simţi reci, iar cuvintele nu le mai putea rosti, Ghiţă înţeldH grozăvia... Şi Emi era acolo.
Stătea întins pe pat, ridicat pe perne, şi când intră în carnea privirea i se opri asupra lui. Vru să spună ceva, dar nu se auzi decfl
- Aăăă...uu şi aceste sunete, smulse cu greutate, îl epuizară cu totul, că închise ochii.
Când îi deschise, îl fixă din nou cu o lucire înspăimântătoare şi (i se păru lui Emi) într-un fel în care ar fi vrut să-i aducă aimrqB de ultima lor discuţie. Emi se apropiase de ei, stingher, incredibil <*M* neputincios, îngrozit nu de moarte, că nu înţelegea apropierea fl atât de curândă, ci de privirea lui...
încercă să mai zică iar ceva. De data aceasta, ca şi cum ar ■ dus o bătălie cumplită pentru a-şi aduna ultimele forţe, cu un degeif îndreptat spre soţia lui, reuşi:
- Aa avuut dre...
- Vrea să spună că am avut dreptate, zise ea cu faţa năpădită de lacrimi. Şi, dintr-o dată, ca şi cum un gând sălbatic ar fi pu$* stăpânire pe ea, şi cu orice chip ar fi vrut să-şi smulgă soţul din nişter;

gheare nevăzute, se aruncă asupra lui, strângându-i mâinile eoni vulsiv, aproape ţipând: nu-i nici acum prea târziu. Crede în Domnul Isus! Crede că Dumnezeu te-a iubit... crede că îţi poate iert» păcatele!... Mă auzi, Ghiţă? Mă auzi?... Moartea nu-i nimic faţă d9 iad... Iadul e moartea veşnică... De acolo nu-i scăpare... Cu ultixrelâl forţe, spune că crezi! îl imploră ea, văzând că închide ochiifl Ghiţă!... Spune că crezi! încercă ea, cu disperare, să-i stoarcă cuviflH tele de pe buzele lui palide... Spune doar atât!
Dar el de~abia sufla. Şi ea, deznădăjduită, continua să insis™ plângând, de ţi se sfâşia inima.
El deschise ochii. Nu reuşi să zică nimic. O mână tremurâncUfl şi scheletică se ridică şi apoi se lăsă cu un deget întins spre o parte 1 a piciorului ce ieşea de subt pătură. Piciorul, la fel de scheletic dj|

mâna, era şi mai înspăimântător prin culoarea cadaverică, era deja rece. Prin acest Sest vo¡a să spună că moartea l-a şi înlănţuit deja şi orice speranţă, de orice fel, ar fi zadarnică.
Ea înţelese, dar asta o agită şi mai mult...
- Nu, nu, repeta ca şi cum aceste clipe deveniseră paroxismul de nesuportat al acestei realităţi, care o mistuise ani în şir... Trăsese speranţă... o speranţă care acum se topea cu totul şi pentru totdeauna. Şi asta o făcea parcă să-şi piardă minţile.
- Biata mamă, şopti băiatul surorii lui mai mari. Stăteau şi ei în cameră, în picioare, şi priveau trişti... Cât i-a tot spus şi s-a rugat pentru el! Şi acum ar vrea să smulgă de la el imposibilul!
Culmea fu că muribundul îl auzi. Privirea i se mută asupra lui. Oftă cu cel mai zguduitor regret... Ridică iar mâna... O lăsă în jos neputincios... Găsi parcă în ochii fiului său ceva deosebit, care îl făcu să zâmbească. Şi deodată, brusc, ochii i se opriră asupra petei de cerneală de pe perete. Dar se părea că de data aceasta nu privea pata, ci altceva, care se afla exact în acelaşi punct. Şi acel ceva îi afectă ultima rămăşiţă de putere de a discerne a creierului, încât dădu feţei sale o sluţenie peste limita omenescului de hâdă şi înfricoşătoare.
- Prea târziu, rosti clar şi răspicat, nefireşte pentru neputinţa lui...
Şi înţepeni cu gura strâmbă.
Mult timp, Emi fusese afectat de ceea ce văzuse. O teamă cumplită pusese stăpânire pe sufletul lui, că dacă nu se îndreaptă, ar putea avea un sfârşit la fel de prăpăstios.
Când se duse la priveghi, îl uimi nespus nepăsarea lumii din jur. Rudele, venite de la distanţă, în timp ce soţia şi copiii se prăpădeau de plâns, erau procupate de a cumpăra de băut celor care veniseră la priveghi. Femeile făcuseră gogoşi.
In timp ce în sufragerie rămăşiţele trupeşti ale unei fiinţe umane grăiau, prin chiar tăcerea lor încremenită, cu cel mai puternic răsunet despre soarta inevitabilă a oricui rămas încă în viaţă, vecinii, rudele, prietenii jucau table şi cărţi în cealaltă cameră, beau... Iar femeile discutau nimicuri, mâncau gogoşi... Ca şi cum ei ai fi trăit veşnic...
Mai presus de toate însă, pe Emi îl indignă în nepăsarea lor
ideea că acel suflet al cărui trup zăcea în sicriu, vânăt, cu faţa schi. monosită, o viaţă întreagă ţinuse cont de părerea lumii... Şi cine era lumea? Cei care bârfeau acum, jucau cărţi... Poate că părerea lumij fusese cauza principală a morţii lui veşnice. Dar ce-i păsa lumij acum ca cel care fusese Ghiţă îşi continua existenţa, aşteptând judecata grozavă a lui Dumnezeu?... Ce-i păsa?... Şi când te gândeşti că acelaşi mod de gândire îl avea şi el... îl avea şi el...
Când după înmormântare, ajunse acasă şi o văzu pe soţia lt| uitându-se cu insistenţă în oglindă şi plângându-se cu disperarsH că descoperise nişte firişoare pe pielea din jurul ochilor, care cu tin> pul se vor transforma în riduri, nu-i venea să creadă.
- Cum poate să-ţi pese de asta, când ai văzut, doar cu câtevl minute înainte, ce înseamnă trupul

uman?...
- îmi pasă, se apăra ea, pentru că tu m-ai făcut sa ajung aşaj Te obsedează să fiu frumoasă, să n-am nici o imperfecţiune.
- Pe mine? se miră el, deşi cunoştea prea bine că aşa gândea. Dar acum, după ce văzuse moartea şi inevitabila degradare a trupului uman, i se părea nefiresc că gândise aşa vreodată, că va mai putea vreodată gândi aşa în viitor.
Dar starea aceasta nu-l ţinu mai mult de câteva zile. Timpul lui era limitat. Afacerile îi impuneau duritate şi stăpânire de sine, aşa că sentimentalismele nu-şi aveau locul. Ce, nu ştiuse doar ■ înainte de moartea soţului Marietei că odată şi odată va trebui şi *M* să moară? Oricum, moartea era departe de el. Nici nu avea treizeci de ani, dar nici timp să se gândească la asta...
îl ajută pe fiul Marietei să meargă în Germania, unde îl sporii soriza lunar. îi mări şi ei leafa, astfel încât s-o poată întreţine la facultatea de medicină pe fata cea mai mare şi să poată duce împre-ş ună cu ceilalţi trei copii mai mici un trai cât de cât decent. I se păru; că făcând aceste binefaceri, era oarecum absolvit de anumite mus-, trări de conştiinţă. Chiar şi de acelea prin care, judecându-se sincer se găsea la fel de vinovat în viaţă ca bărbatul Marietei faţă de famj lie şi faţă de Dumnezeu...

CAPITOLUL 2/

Strivi ţigara în scrumieră şi se îndreptă spre fereastră, pentru că auzi glasuri de copii. Dar nu era ea... Se trânti într-un fotoliu şi îşi mai aprinse încă o ţigară. Se adânci în meditaţie... Erau gânduri care îi făceau plăcere pentru că faţa i se însenina şi din când în când scăpata câte tui zâmbet, ba chiar la un moment dat, începu să râdă în hohote când îşi aduse aminte de ultima „boacănă" a ei. Venise udă leoarcă acasă şi cu umbreluţa în mână, când afară era soare... Fusese să se joace cu Sebastian şi Andra, nişte copii din vecini. La ideea ei, se jucaseră de-a ploaia şi se stropiră cu furtunul pentru udatul grădinii
- Uite, ce-ai făcut! se speriase Nina, eşti tare neastâmpărată... Dacă ai să te îmbolnăveşti?
Şt el se temuse de aceasta, mult mai mult decât ea. O idolatriza într-atât încât cel mai mic semn de boală îl alarma. Dar era atât de drăgălaşă cu buclele ude şi feţişoara aprinsă, cu o mutrişoară nevinovată, în ochi mocnindu-i aceeaşi lumină de ştrengăriţă, o lumină plină de viaţă, în care parcă se strânsese toată frumuseţea copilăriei... îl unsese şi atunci ca întotdeauna pe suflet. Chiar dacă primul impuls fusese de a o mustra, cutremurat de ideea că ar fi putut păţi ceva, în faţa drăgălăşeniei ei, cedă din nou. O luase în braţe, o sărutase şi, în timp ce ea îi povestea în cele mai mici amănunte şi cu o plăcere nespusă cele petrecute în grădina vecinei, el îi uscase părul de aur şi râsese din toată inima...
Niciodată până acum nu trăise măcar o singură zi despărţit de „comoara vieţii lui", cum o numea el şi în gând şi cu voce tare pe Emanuela. îi spuneau Ela, dar în mintea lui, ea era tot Emanuela şi tot aşa îşi dorea să fie strigată de cei din jur când va creşte. Purta numele lui. încercase de mai multe ori să o strige cum i-ar fi plăcut lui.

- Ela, îl corecta ea, dând din mânute şi fâstâcindu-se în expM caţii de ce îi place numele acesta şi nu celălalt, cu un aer oarecum! intimidat, dar şi măgulită de privirea lui. întotdeauna o sorbea dirj ochi. Fiecare gest al ei, fiecare mimică a feţei, orice vorbuliţă ieşită! din gura ei îl încânta.
Venirea pe lume a acestei fiinţe minunate însemnase pentru el trezirea unor sentimente mult mai înalte decât pentru un părinte 1 obişnuit. Primul copil întruchipa înfrângerea nemiloasă a sorţii,! probabil pedeapsa aspră a Providenţei, pentru care, ca şi cum bietul] de el ar fi fost vinovat, tatăl nu îl putea nicidecum iubi şi ierta. îşi! dădea câteodată prea bine seama că ideile acestea ale lui erau pur şi| simplu absurde, dar nu se putea debarasa de ele. Un copil ca acela j îi adusese în viaţă numai

suferinţă şi răscolea în el nemilos, prin! simpla lui prezenţă, tot trecutul de care voise să se rupă. îl făcea să 1 se simtă totodată un bărbat incapabil, îl rănea fără cruţare în orgo-] liul lui de a se şti un om fără metehne fizice.
Spre deosebire de toate aceste sentimente greu de îndurat, r* fetiţa îi aduse, o dată cu naşterea ei, biruinţa asupra destinului. Prin! faptul că avusese curajul să mai accepte o sarcină a soţiei, dovedise j că se încumetase să se mai ia o dată la trântă cu destinul. De data ! aceasta, câştigă el mult râvnitul şi preţiosul trofeu. Ela era o făptură j desăvârşită, exact cum crezuse de cuviinţă că ar trebui să iasă un 1 copil, având genele lui. Naşterea ei trezise în el gânduri şi simtă-] minte similare cu ale Anei, mama sa, o dată cu venirea lui pe lume. j Deşi altădată el o condamnase pentru asemenea concepţii, în felul j lui de a gândi nu găsea acum nimic greşit, dimpotrivă... Tot ceea ce 1 stricase Mihai în viaţa lui reparase Ela. în ea îşi găsea revanşa faţă 1 de lumea aceasta ostilă, care îl compătimea cu o satisfacţie bolnăvi- 1 cioasă pentru copilul care, doar după trei operaţii grele şi costişi-l toare, reuşise să facă, destul de târziu şi cu mare greutate, primii 1 paşi. Copilul putea umbla, dar cu mare greutate şi cu ajutorul bas- 1 tonului, întocmai ca Ana.
Ela însă, nu numai că era un copil sănătos, dar era întruchi- 1 părea frumuseţii. Un înger cu bucle de aur şi ochii albaştri ca cerul. I
Spre deosebire de atitudinea pe care o avusese când se năs- I cuse Mihai, Emi veni cât putu de des la spital. Dar nu o făcea pen- I tru soţia lui, lucru pe care ea îl observă cu multă amărăciune, ci]

doar pentru fetiţă. împărţise bani mulţi asistentelor şi doctoriţei care pe ocupau de copil, astfel încât la orice oră, îmbrăcat într-un halat steril, avea voie să-şi vadă odorul. Se treziră cu el chiar şi în toiul nopţii... Nu putuse dormi la gândul că fetiţa lui ar putea fi în vreun pericol. Culmea fusese că temerile lui se dovediră întemeiate. Fetiţa se îmbolnăvise de icter. Nu acceptă să fie pusă sub lampă, numai după ce se asigură el însuşi că era bine legată la ochi... Stătuse alături de asistentă toată noaptea, privind cu tristeţe şi îngrijorare la ghemotocul de copil care dădea din mâini şi picioruşe şi plângea până obosea, din cauză că o deranja lampa. Din când în când, îi dădea *ceiuţ* sau o trezea pe mama obosită pentru a-i da *lăp-tic.* Dacă nu ar fi dat o mulţime de bani în stânga şi în dreapta, nimeni nu i-ar fi permis atâta libertate în spital, în plus era bun amic cu directorul spitalului şi lucrul acesta fiind ştiut, nimeni nu avusese curajul să i se împotrivească.
- La urma urmei, ceea ce face acest om este de apreciat, comentau asistentele şi infirmierele. Mai rar un tată să-şi iubească atât de mult copilul... Pe maică-sa, toată ziua când intri în salon, o vezi la oglindă. Mă întreb, oare ce-i trebuie să fie fardată şi cu manichiura făcută chiar şi aici? Şi să vezi ce aparat pentru exerciţii de gimnastică i-a adus bărbatu-său... Cică a dat pe el câteva miloane...
- Ce ciudăţenie! Mamei îi pasă mai mult de fizicul ei decât de copil, iar tatăl vine şi noaptea la spital sa se îngrijească de fetiţă.
Dar femeile nu ştiau nici pe departe cărui fapt se datora acest comportament al Ninei. Ea se gândea că prin naşterea fetiţei îi fusese reabilitată imaginea ei ca femeie-mamă în faţa soţului, mai rămânea un lucru destul de greu de atins, dar nu imposibil - de a-şi recâştiga frumuseţea pierdută datorită celor două naşteri. Observaţiile lui repetate cu privire la deformarea ei, la ridurile premature din jurul ochilor, la petele de pe faţă o duseseră la extreme. De dragul lui, toate acestea deveniră duşmani crunţi pentru ea, împotriva cărora lupta cu disperare. Credea că ajungând iar la fel de frumoasă cum fusese când el o cunoscuse, o va iubi iar. Ştia că se uită şi la alte femei, că are şi aventuri. Dar ea îl iubea sincer, îl admira pentru inteligenţa-i sclipitoare, pentru felul cum se descurcase în această lume, oferindu-i o viaţă luxoasă. De teamă că l-ar putea pierde şi o dată cu el şi viaţa îmbelşugată pe care începuse să o îndrăgească,

----------l
era nespus de geloasă şi punea un preţ prea mare pe aspectul fizici Oricum, între ei era acum şi fetiţa. Ameninţarea cu divorţuH care automat includea posibilitatea ca el să rămână fără ea, devenisd o armă invincibilă în mâna ei. Armă care nu-l putuse desprinde de] viaţa lui „liberă", pentru că nu avea cum să-l controleze, dar cel puţin îl obliga să rămână lângă ea.
Anul acesta, fetiţa împlinise şase ani, iar băiatul, opt. Mihai fusese înscris la un centru de recuperare, unde făcea şi şcoală, iar] acum venea acasă în vacanţa de vara. Sora lui ţinuse cu tot dinadinsul să meargă şi ea, pentru a vedea unde „doarme, mănâncă, învaţă] şi se joacă" frăţiorul ei. îşi exprimase această dorinţă tot anul, dar \ tatăl ei, din motive neînţelese de ea, nu acceptă să meargă şi el] acolo, iar cu trenul nu o lăsa să meargă, nici în ruptul capului.
- Eşti prea neastâmpărată, îi zicea, pişcând-o de picioruşe **şjl** mi-e tare teamă să nu păţeşti ceva.
- Atunci, hai tu cu noi! I-ar fi mai uşor şi la mama... ■
- Păcat că, deşi are carnet, îi este frică să conducă. Dar oricum, nici aşa nu te-aş fi lăsat, îi zise, ridicând-o în braţe şi lipinH du-şi obrazul de al ei. .
- De ce îţi este aşa frică, taţi?... Eşti un fricos...
- Aşa îi spui tu la tăticul tău, gândăcelule?...
Şi o gâdila pe burtică, în timp ce ea râdea din toată inima şi se apăra cu mânuţele şi picioruşele de degetele lui. Ca să o împace, chiar în acea zi îi cumpără încă o păpuşă minunată. Umpluse o cameră întreagă cu jucării. Păpuşile Bărbie, cu „bărbaţii şi copiii" lor, aveau un întreg cartier de căsuţe, de nu mai încăpuseră în camera ei. Pentru că nu voise să se despartă nici de celelalte jucării, tre-buiră să-i mute camera într-una mai spaţioasă.
Până la urmă, pentru că era ultima dată în anul şcolar când mai putea vizita „sediul" frăţiorului ei şi rugăminţile ei fuseseră peste măsură de stăruitoare, Emi cedă. O obligă însă, când plecă de acasă, să-i promită solemn că va fi cuminte şi că nu va fugi, ca de obicei „aşa de tare, încât toţi oamenii mari tremură de spaimă, că acuşi... acuşi o să cad şi o să-mi frâng gâtuţul".
De când plecase, casa i se păru pustie şi goală. Prezenţa ei umplea fiecare locuşor al acestei vile... Paşii ei vioi, neastâmpăraţi, umblau de dimineaţă până seara, în toate locurile... Pentru ea, viaţa părea că nu înseamnă altceva decât joacă şi dulciuri, după care căuta prin toate cotloanele casei, deşi oricum i se dădea o porţie destul de mare. Pe el, căutările ei îl distrau grozav. Ascundea dinadins în locuri cât mai dosite cutii de ciocolată şi pungi de bomboane, curios fiind dacă le va găsi şi de data aceasta. Dar Ela se dor curca de minune. Nimic nu-i scăpa. Le găsea întotdeauna. Iar el o adora şi mai mult pentru abilitatea şi vioiciunea ei.
îi creştea sufletul în el de bucurie, când auzea aprecierea celor
din jur.
- E un înger de copil, frumoasă că nu-ţi mai vine să-ţi iei ochii de la ea şi pe deasupra e iute şi inteligentă. Oamenii cu o fire ca a ei ajung departe în viaţă.
Emi mai strivi o ţigara în scrumieră şi se ridica agitat din fotoliu, după ce mai privi o dată ceasul de pe perete. Trebuia să fi sosit de o oră! Deja era prea mult! îl cuprinse teama şi ceva care semăna cu remuşcarea pentru că nu se dusese el însuşi cu ea să o protejeze... I se înfiripa uneori în minte ideea că datorită urii lui, sentimentelor lui bizare faţă de celălalt copil, care în fond nu purta nici o vină, soarta s-ar putea răzbuna pe el, luându-i comoara. Pentru Ela trăia, pentru ea muncea... Numai prin ea în această lume el îşi găsise un scop al existenţei. îl încerca de multe ori o teamă cumplit de chinuitoare, pornind de la visul acela cu vaza chinezească pe care o răstumase, în timp ce ţinea în

braţe o fetiţă. Pentru că fetiţa din vis se transformase într-un înger care îşi luase zborul - îl înspăimânta o prezumţie... Dacă visul era o prorocie?... Pe vremea când avusese acel vis, nici un copil nu i se născuse, şi totuşi se arătară un băiat şi o fetiţă. Băiatul stătea deoparte, iar fetiţa - frumoasă şi blondă ca Ela - el o ţinea în braţele lui... Semăna atât de mult cu realitatea... Dar nu! Nici măcar să-şi mai amintească nu trebuia! Visurile sunt pornite din învălmăşeala gândurilor... Doar nu îşi va strica el viaţa, urmărit de o superstiţie abstractă! Nu!
Coborî iute scările. Voia să meargă cu maşina la gară în întâmpinarea lor. Dacă trenul întârziase, fetiţa precis era obosită. Ar fi putut lua un taxi, dar din câte o cunoştea pe Nina, deşi avea bani destui, se zgârcea să-i arunce în toate părţile. Era o femeie atât de proastă! în aceste momente, simţi un şi mai mare dispreţ faţă de ea, pentru ca îi luase fetiţa să o ducă acolo.

Cu toate că era nespus de îngrijorat pentru Ela, Emi nu avuj tăria să meargă în întâmpinarea lor. ÎI îngrozea gândul că va trebui, de ochii lumii, să îl ajute şi pe băiat. Numai ideea de a-l susţine de braţul lui pe acest copil îl indispunea. Asta implica lupta cu privirile compătimitoare ale oamenilor... priviri care îl ucideau, puneau în umbră adevărata lui realizare - Ela. Acesta era şi unul din motivele pentru care nu îi plăcea să-i vadă împreună, pentru care îl trimisese pe băiat cât mai departe de casă, de fetiţa lui minunată.
Şi cum stătea şi se gândea aşa, auzi paşi mărunţi în spatele lui. Se întoarse şi un zâmbet de satisfacţie îi răsări pe chip. Cu braţele larg deschise, arborând un surâs angelic, alerga spre el Ela. O întâmpină întinzând şi el mâinile.
- Gingăşia mea, comoara vieţii mele! şopti cu duioşie, în timp ce o săruta pe obrăzuţul rozaliu şi bucălat... Ia să te văd mai bine cum îţi stă cu *rochiţuca* asta, îi zise, învăluind-o cu o privire de **adoraţie** nemărginită.
O ridică la înălţime, strecurându-şi mîinile pe sub rochiţă.
- Prinţesă, adevărată prinţesă, rosti fermecat.
Iar fetiţa, râzând din toată inima, îşi ridica valurile de dantele roze şi albe ca sa vadă el cât e de bufantă rochiţa. Se descusu un j trandafiraş aplicat cu un fir de mătase auriu şi căzu pe jos...
- Taţi, taţi, observă ea... S-a descusut un trandafiraş... Dădea din mânuţe şi se răsucea în braţele lui ca el s-o lase j
- Ce s-a desprins?
- Un trandafiraş...
El îi prinse între degete buziţele şi i le ţinea strâns.
- Mai zi o dată „trandafiraş"...
Vorbea peltic, iar când rostea „ş"-ul, scotea limba din guriţă.
- Tran-ăăă-tran-da-firaş, zise din nou, printre degetele lui. Şi rămase cu limba în colţul gurii.
- O să te mâne toată, bucată cu bucată, până nu mai rămâne nimic, spuse, pipăindu-i cu drag nespus faţa, picioruşele grăsuţe, mânuţele... Gingăşia mea... gingăşia mea... Ai venit în lumea asta ca un înger să-mi aduci numai bucurie...
Tot aşa îi repeta de când era bebeluş şi de mult ce o iubea dormea cu ea aşezată pe piept, îmbătat parcă de respiraţia, de mirosul ei...

L

Cât de mult îşi stricase imaginea în faţa lumii datorită nepăsă ,ii faţă de primul copil, tot aşa de mult se părea că şi-o reparase p^S iubirea excesivă pentru fetiţă. Se mirau vecinele de cele ce ie povestea Nina.

- O schimbă, îi dă de mâncare... Toată noaptea se scoală la * ea... O leagănă în braţe şi adoarme cu ea pe pieptul lui... ' ••£.

- Nu-i om rău, concluzionau ele, însă ar trebui să ae gândească: mai are un copil... care aşa cum este, e al lui totuşi. Ciudat om...

- Taţi, taţi, uite, uite! strigă ea cu glasul vioi, arătând cu dege-tuţul. Au ajuns şi ei... Aşa-i că i-am întrecut „mult"? Vai, ce-o să zică mami de trandafiraş!... Lasă-mă, repede-repede să-l iau...

El o coborî, dar până ajunse jos, uită de trandafiraş şi fugi la frăţiorul ei.

- Să vezi, Mihai, câte păpuşi noi avem!... De-abia aştept să ţi le arăt.

- Dar ştii că eu nu mă joc cu păpuşi, răspunse el. Mie îmi plac maşinile. Ţie îţi cumpără tata în fiecare săptămână păpuşi. Zâmbi trist. Eu tot am rugat-o pe mami să-mi ia un trenuleţ electric. Mi-a promis că îmi ia de ziua mea. Dar mai este mult până atunci. Nu înţeleg de ce ţie îţi cumpără atâtea jucării, fără să fie Crăciun sau ziua ta.

- Pentru că sunt fetiţă şi sunt mai mică...

- Dar şi eu sunt băiat şi mi-am dat toată silinţa la gimnastica de recuperare şi la şcoală.

îl văzu pe tatăl său.

- Taţi, taţi, exclamă vesel şi, pentru o clipă, uită de deficienţa lui. Cu mare grabă, zburdând în felul în care picioarele deformate îi puteau permite, dar având în piept o inimă de copil care tânjeşte după dragostea părintească, copilul „alerga" spre el. Gâfâia din greu, picioarele îl dureau cumplit. Se depăşise pe sine însuşi pentru a da ghes sentimentelor sincere care se răsfrângeau din sufletul său. Uitase că ultima dată când se despărţise de părintele său, acesta, după ce acceptă cu greu ca băiatul să-şi lipească buzele de fruntea lui, sub pretextul ca era obosit, când acesta flămând de iubire îl sărutase, tatăl se enervă grozav de faptul că îi plescăise în urechi. Ii trase o palmă, certându-l că niciodată nu va fi în stare să înveţe

bunele maniere, că nu va fi nimic de capul lui în viaţă. Băiatul plecase de acasă cu lacrimi în ochi, cu greu putându-şi stăpâni plânsul amar.

Acum însă, nimic din toată această durere nu mai exista în sufletul lui. în mintea lui de copil, se gândea că aşa cum lui îi fusese dor de tatăl său, precis aceleaşi sentimente le nutrea şi el.

Dar faţa lui Emi se întunecă la vederea copilului. Toată bucuria de a-şi fi văzut din nou fiica părea că se topeşte în faţa acestei scene. Era greu de crezut că această creatură care se ţâra într-un mod atât de caraghios era chiar carne din carnea lui şi os din oasele lui!... Pe deasupra, „alergătura" lui îl obosise, aşa încât găfâia zgomotos şi pe la colţul buzelor îi curgea salivă. Era degradant. Simţi că îl cuprinde o silă nespusă, căreia nu i se putea împotrivi. N-ar fi putut suporta nici măcar atingerea lui.

Se făcu că nu-i observă intenţia şi se grăbi în întâmpinarea Ninei, pentru a o ajuta la bagaje.

- A fost grozav de cald, se plânse ea, făcându-şi vânt cu palma... Am zis că murim copţi pe tren.

- Taţi, taţi, auzi în spate vocea băiatului... Se grăbi să intre în casă, în spatele soţiei. Ea se prăbuşi

pe un fotoliu din holul imens.
- Ce bine e aici... E răcoare...
Ela ţâşni pe uşă şi se căţăra în braţele tatălui ei.
- Ai văzut, Emi, zise Nina, dându-i ciorăpeii jos, e plină de zgârieturi şi bubiţe... O clipă nu a stat locului... Aşa-i gânsacule? Eşti un înger... Şi eşti toată mutrişoara lui tată-tău, adăugă privin-du-l pe Emi.
Ochii lui zâmbeau de fericire. Ela era slăbiciunea lui. Despre ea oricât, chiar mereu aceleaşi lucruri, putea să discute cu el, că nu se plictisea. Dar mai ales când spunea că seamănă cu el, îl cucerea cu totul.
- Dar costumaşul meu, îţi place? zise ea deodată, aducându-şi aminte, cu necaz că el nu observase.
- Drăguţ, zise el, aruncându-i o privire în treacăt...
Cât se străduia ea să arate bine, numai pentru el, dar lui nici nu-i păsa. Făcuse eforturi grozave pentru a slăbi şi arăta foarte bine pentru o femeie cu doi copii, dar el era nemulţumit. Ar fi vrut să fie

ca şi aUinci când era domnişoară. Veşnicele lui observaţii şi pretenţii în ce priveşte exteriorul făcuseră din ea o egoistă, care numai la îmbrăcăminte şi cosmetice se gândea. Lumina aceea, care, cu multă sinceritate şi dăruire i se aprindea în ochi atunci când îl privea, făcându-l să se simtă iubit, se topise, sau mai bine zis se transformase într-o lucire stranie... Nici ea nu mai ştia daca îl iubeşte sau nu... Poate că era vorba doar de ambiţia de a-l face din nou s-o admire, s-o găsească din nou cea mai frumoasă dintre toate rivalele ei. Şi când te gândeşti că atât de mult l-ar fi putut iubi!... Era soţia lui! înaintea lui Dumnezeu, una cu el, iar ea trebuia să lupte pentru locul pe care Dumnezeu de fapt i-l rezervase... Să lupte pentru o privire de-a lui, pentru un gest cât de mic de apreciere... de iubire
era prea mult spus.
- Deci îţi place, rosti ea zâmbind, dar cu inima tristă din pricina indiferenţei lui.
- Comoara mea, gingăşia mea! zise Emi, prefăcându-se că nu o aude şi strânse cu o febleţe nemărginită fetiţa la piept.
„Pe nimeni nu iubeşte, se gândi Nina, pe nimeni în lumea asta, în afară de Ela. Oricum, ca să fim împreună, să duc o viaţă luxoasă, este suficient să o am pe ea. Şi sunt mândră de frumuseţea ei. De ce să mă mai necăjesc, când toate cunoştinţele mă invidează pentru că am tot ce îmi doreşte inima? Şi totuşi, iubirea cu nimc nu poate fi înlocuită, cu nimic... Când nu ai bani, ţi se pare că din cauza asta nu eşti fericit... Eu am bani, dar n-am iubire şi asta mă face să mă simt cea mai nenorocită fiinţă..."
- Ia povesteşte la tari, unde ai făcut fiecare bubiţă? Mihăiţă stătea în pragul uşii, stingher, ca şi cum s-ar fi aflat într-o casă străină. Maică-sa îl văzuse, dar de groază să nu-şi indispună soţul, nu spuse nimic. Şi Mihăiţă era tot al ei, ca şi Ela, şi o durea. Dar obosise să lupte. Prefera să lase lucrurile aşa cum sunt decât să se mai certe cu Emi: era oricum zadarnic. Nu-l putea schimba. Cu timpul, intervenise şi comoditatea ei, dar nu-şi dădea seama... Punea totul pe seama soţului.
Fetiţa începu să povestească, sub privirile de adoraţie ale celor doi părinţi. Mihai o ascultă şi el fascinat. Ce frumoasă era surioara lui şi ce mult o iubeau părinţii! Pe tren, toată lumea se îndrăgostise de ea. îi spuneau „îngeraş" şi „păpuşă". Poate pentru că avea tot
i

părul numai inele şi ochii albaştri. Oare de ce oamenilor mari le plac copiii numai dacă au ochii

albaştri şi aleargă mult? Dar, la el la şcoală, veniseră odată nişte femei care îi iubiseră pe tofi copiii la fel... Şi pe cei care nu puteau deloc să meargă şi pe cei doi gemeni *retat*-daţi, şi pe Irina, o fetiţă de doisprezece ani care era atât de mică... atât de mică - de mărimea unui bebelaş... Oare cum de era totuşi atât de mică şi avea mai mulţi ani ca el? Stătea într-un căruţ...
Femeile acelea le dăduseră dulciuri şi la fiecare copil câte J carte cu povestiri din Biblie şi cu poze viu colorate. Veneau de departe în fiecare lună şi îi învăţaseră să-L iubească pe Dumnezeu. Una dintre ele era şi ea cu deficienţă la picioare. Povestea copiilor că fetiţa ei, care trecuse prin şcoala aceea, pentru că fusese cuminte şi ascultase de personal, prin gimnastica de recuperare, progresase mult. îi încuraja cu multă răbdare şi zâmbetul pe buze pe copiii din cărucioare. Le adusese hăinuţe frumoase şi jucării. Pe ea o îndrăgise Mihai cel mai mult şi i se păru că şi ea se legase de el mai mult ca de oricare alt copil de acolo.
„Tanti aceasta într-adevăr mă iubeşte, se gândea el. Am adresa ei şi într-o zi am să mă duc la ea. Cred că ar fi bucuroasă să mă ia de tot la ea. Seamănă tare mult cu tanti Marieta. Cred că şi ei i-ar plăcea să mă mut la ea, însă taţi, sigur nu m-ar lăsa. Nu-i place să mă vadă pe aici, dar nici să mă mut la altcineva nu m-ar lăsa. Oare ¦ de ce?"
Se auzi râsul cristalin al surorii lui.
- Dulceaţa mea, auzi glasul părintelui său...
Cât ar fi vrut să-l ia şi pe el în braţe şi să-i poată povesti despre cele petrecute anul acesta la şcoală. Ar fi avut multe să-i spună, i Simţi că îl cuprinde aşa o gelozie nespusă pe surioara lui... De ce j numai pe ea? De ce?...
Când o găsi singură în curte, după ce se uită în jur să fie sigur că nimeni nu-l vede, o apucă de păr şi, drept răzbunare, o trase cu putere...
Fetiţa, speriată, ţipă ca din gură de şarpe de durere. Emi ieşi I din casă şi, intrigat la culme de reacţia băiatului, îl snopi în bătaie, j
Băiatul adormi cu multă durere în suflet, gândindu-se cu *cern* dor aşteptase el această zi de reîntoarcere acasă şi cât de urât fusese 1 de fapt. La şcoală, tot era mai bine. Mai erau la şcoală copii care |

ziceau aşa, iar el nu voise să le dea dreptate. Dimineaţa, când se trezi şi îşi aminti de cele petrecute ieri, începu iar să plângă, dar îşi mai aduse aminte şi de cuvintele Dorinei, tanti aceea care îl iubea: Isus, Fiul lui Dumnezeu, îi iubeşte pe toţi copiii la fel. Unii oameni, pentru că nu ştiu ce înseamnă, poate că nu îi vor putea iubi şi înţelege pe copiii cu deficienţe. Oamenii se uită la ceea ce este în exterior, dar în interiorul fiecărui om există un alt om... Când moare omul din exterior, cel din interior merge, dacă L-a iubit pe Dumnezeu, în cer. Şi Dumnezeu nu se uită la omul din exterior, ci la celălalt om. Acela e minunat şi strălucitor în frumuseţe, dacă îi iubeşte pe cei din jur, indiferent cum se comportă ei... Cei care nu iubesc, chiar dacă ei nu ştiu, sunt cu adevărat urâţi!"
Amintindu-şi ce rău fusese aseară cu surioara lui, fugi îngrozit la oglindă. Nu se schimbase nimic în înfăţişarea lui... Oare cum? Pentru că omul acela urât era în interiorul lui şi nu se vedea, de aceea... Luă cartea pe care o primise în dar la şcoală şi ieşi. îşi aduse aminte că îi mai rămăsese şi o ciocolată dosită între haine. Se întoarse după ea. Peste câteva minute, în camera Elei, cei doi copii erau „pTimarii"cartierului de păpuşi Bărbie. Când se saturară de jucării, Ela, răsfoind cartea, îl rugă pe Mihăiţă să-i citească.
- Biblia este cartea lui Dumnezeu, iar aici sunt scrise povestiri din Biblie pe înţelesul copiilor. Oamenii mari citesc Biblia pentru a se transforma în oameni minunaţi... Şi copiii sunt păcătoşi, de aceea trebuie să citească şi ei şi să se roage...
- Taţi şi mami nu mi-au spus niciodată, zise fetiţa mirată. Numai tanti Marieta, o dată... Dar pentru

asta, tare a mai certat-o tata... că a plâns. Dacă ar afla că mi-ai spus, poate că te-ar bate ca ieri...
Se îmbrăţişară.
- N-am vrut să te trag de păr, zise el, îndepărtându-i cu grijă
o şuviţă...
- Dacă aş fi ştiut cât de mult a suferit Isus, Fiul lui Dumnezeu... că L-au biciuit, L-au tras şi pe El de păr, apoi L-au răstignit pe o cruce, iar El nu a spus nici un cuvânt, nici eu aseară nu aş fi ţipat...
- Dar nici eu nu te-aş fi tras de păr, dacă aş fi ştiut că şi tu mă iubeşti aşa... aşa de mult că mi-ai dat jumătate din „cartierul tău".

L

CAPITOLUL 2$

Văzând-o de departe pe Marieta, Ela fugi iute în întâmpinarea! ei. Era pe partea cealaltă a străzii şi, nici vorbă, de neastâmpărată ce! era, să se uite în stânga şi în dreapta pentru a se asigura de maşini j
- Ai grijă, Ela! o auzi strigând deodată neobişnuit de tare pe femeie... Ela!..
Dar Ela, înlemnită de spaimă, cu ochii dilata{i, privea cum J maşină se apropia de ea, mai s-o lovească. Se auzi sunetul stridenţi al frânei... atât de strident, că ieşiră o grămadă de oameni îngroziţi] pe la geamuri şi pe la porţi. Maşina oprise la o distanţă milimetrică j de zburdalnicul copil, care, din cauza sperieturii datorate zgomotu-l lui asurzitor al frânei, se aşeză pe jos, în mijlocul străzii, şi începu să j urle cât o ţineau puterile şi să plângă în hohote - fapt care alarmă] şi mai mult asistenţa.
Nina, care auzise şi ea, ieşi ca vântul din casă şi se repezi **înnebunită** la fetiţă.
- De ce nu eşti atentă, când treci strada? Ţi-am spus de atâtea 1 ori! O zgâlfâia, dojenind-o, cu o spaimă cumplită întipărită pe chip. I Puteai să păţeşti... Puteai să... Şi o strânse plângând la piept ca să o 1 potolească, văzând că neliniştea ei o înspăimânta şi mai mult... **Hai,i** gata, gata... Bine că nu s-a întâmplat nimic!... Nu a păţit nimic, se adresă şoferului, care, tremurând de spaimă, ieşise din maşină.
- Slavă Domnului!... Slavă Domnului! repeta el, făcându-şi cruci... încă puţin şi... Doamne, şi ce frumuseţe de fetiţă! Altădată să nu mai treci strada fără să te uiţi. Ai auzit? Puteai să mori!
- Să mor? îşi căscă ea ochişorii albaştri, cât putu de tare şi îşi şterse cu dosul palmei năsucul... şi lacrimile de pe obraji.
- Cum, n-ai ştiut? se miră Nina, privind-o cu luare aminte.
- Nu! răspunse ea cu un aer nevinovat. în desene animate, când îl calcă pe Tom, pisoiul, vreo maşină, se ridică, se scutură de
praf şi merge mai departe.
- Ce ţi-i şi cu desenele astea! se îngrozi şi şoferul... Şi ce pros-tuţi mai sunt copiii că cred tot ce văd.
- V-am tot spus, doamnă, îi spuse Marieta Ninei -copiii mai trebuie luaţi şi tare, că altfel nu ascultă.
- Eu aş mai lua-o, dar mi-e teamă de el. El nu o ceartă niciodată. Pe mine mă ia la rost dacă i se întâmplă ceva, zice că nu o îngrijesc cu atenţie...Vai, ce-o să-mi facă de o auzi ce s-a petrecut! Şi sigur va afla, că babele astea nu-şi pot ţine gura.
Şi, într-adevăr, Emi auzi. Se certă, cum era de aşteptat, îngrozitor cu ea, acuzând-o că numai de

toalete îi pasă, iar de copil prea puţin.
- De copil? i-o întoarse ea. De copil?... Dar tu câţi copii ai?... Numai unul? Ţie îţi pasă de Mihai? Ai fost măcar o singură dată să vezi unde învaţă?... Sau să-l întrebi măcar de când a venit acasă de viaţa lui?...
- Taci, îi porunci el printre dinţi, vânăt de furie. Dacă Ela păţea ceva ...
- Ce ai vrut să spui? Că mă omorai, nu-i aşa? Ai mai spus-o de mii de ori... Ei, şi? Nu vezi că oricum ai omorât tot ce era mai bun în mine? Te iubeam atât de mult... Dar am iubit un om fără suflet. Şi pe Ela o iubeşti numai din egoism....
- Egoism?... Asta e prea de tot! Cum poţi spune aşa ceva, răcni el, cutremurat. O iubesc ca pe mine însumi, mai mult: pentru ea trăiesc.
- Da, ştiu... Nu vezi în asta un egoism fără margini?
- Dimpotrivă...
- Acum nu ştiu să-ţi explic, cum zici tu: nu sunt destul de inteligentă, dar te asigur că tu nu ştii să iubeşti pe nimeni, în afară de tine.
- Şi pe Ela, adăugă el...
- Ai spus-o întotdeauna de parcă ar fi fost ceva normal. E curat egoism... mare păcat înaintea lui Dumnezeu, să nu poţi iubi pe altcineva... Mare păcat!
- Ce ştii tu, că ţie îţi pasă numai de cum arăţi... Toate zilele ţi le petreci la croitor, coafor şi cosmetică...
- Tu m-ai adus aici... Te-am iubit şi am vrut să-ţi fiu pe plac...

Mi-ai arătat că numai asta te interesează la mine. Parcă nu aş fi avm şi suflet! Am făcut tot ce am putut... Dar cu tine nu se poate nimic, nimic... Dacă aş fi ştiut!
Nina începu să plângă deznădăjduită. Iar el ieşi cu sânge rece în următoarea zi, la cină, copiii băgaseră de seamă că părinţii erau supăraţi unul pe altul şi că nu discutau între ei. Drept consecinţă, păstrară o bucată de timp liniştea. Nu se auzea decât zgomotul tacâmurilor. Dar Ela era prea zbanghie să mai poată răbda o asemenea atmosferă, când prânzul fusese atât de interesant: se luase la întrecere cu Mihai la două farfurii de supă şi ea fusese prima.
îi tot făcea semne pe sub masă lui Mihai, el însă continua să fie cuminte. Ela se strâmbă supărată. îşi mai puse, fără să se gândească să mănânce, o bucată de şuncă în farfurie şi, din plic- ■ tiseală şi neastâmpăr, o tot răsucea cu furculiţa. La prânz, tăticul ei nu fusese acasă, dar acum... Oare tot din cauză că era să moară ea era supărat? Sărăcuţul de el!... Dar oare el nu ştia că, chiar dacă ar fi murit, ea tot nu ar fi murit de tot... în fiecare seară se strecura în camera frăţiorului ei şi împreună citeau Biblia. Cartea cu poze o ter-minaseră de mult. O citiră nu numai o dată... De nu ştiu câte ori. Pozele erau multe, dar scrisul din ea era mare şi puţin, aşa ca pen-tru copii. Se hotărâră să încerce să citească Biblia, chiar dacă oamenii mari ziceau despre cei mici că nu o înţeleg. Găsise ea, în timp ce căuta dulciuri, dosită într-un sertar o carte mare, îmbrăcată în piele, pe care scria ceva cu litere aurite... Poate că acea carte era Biblia. Se potrivea de minune cu descrierea făcută de fratele ei. El văzuse cum copiii mai mari o citeau la şcoală.
Ce se mai bucurară, când îşi dădură seama că era cartea dorită!
- Dar trebuie să avem mare grijă, o avertiză el... Dacă ne prinde taţi, o încurcăm... Ca să nu-şi dea seama că lipseşte, după ce o citim, o punem la loc. O luăm numai atât cât s-o citim, apoi o aşezăm frumos de unde am luat-o.
Şi Ela îşi luă această însărcinare. Ce o mai distra acest complot! Zici că erau nişte copii dintr-un film... Şi totuşi, secretul lor i-l dezvăluiră şi Marietei. Aşa crezuseră ei că-i bine. Se aşteptau ca ea să-i mustre măcar un pic.

- Ce copii minunaţi sunteţi voi! îi încuraja însă ea.
- Dar dacă tata şi mama nu ştiu, nu se supără Dumnezeu? întrebă băieţelul.
- Dumnezeu vrea să vă iubiţi părinţii, dar mai presus, pe El. Şi dacă tăticul vostru vă interzice... continuaţi aşa, până Dumnezeu va scoate la luimnă... Cum o iau copiii înaintea oamenilor mari în împărăţia lui Dumnezeu!
- Eu nu aş vrea să o iau înaintea lor, zise fetiţa.
- Nici eu, nici eu! adăugă cu convingere băieţelul.
- Atunci, rugaţi-vă pentru ei!
- Şi altceva?
- Citiţi, aşa cum puteţi voi, şi cum înţelegeţi... Dumnezeu iubeşte copiii...
- Dar la şcoală, unii copii învăţau şi versete pe de rost...
- Dacă puteţi, tare bine ar fi.
- Măcar unul pe săptămână. Mihai, ce zici?
- Eu ştiu? Nu înţeleg la ce ajută.
Şi chiar dacă nu înţelegeau la ce ajută, un verset, care li se părea interesant, pentru că ştiau că aşa e bine, îl învăţau. Mihai i le citea, iar Ela le reţinea foarte uşor.
Acum, în timp ce îl privea cum era de necăjit tatăl ei, se gândea la un verset pe care îl învăţase, imediat după ce era să se petreacă accidentul. îl găsiseră, deschizând Bibila la întâmplare. Dumnezeu, parcă ar fi ştiut cât era ea de necăjită şi speriată, şi făcuse să se deschidă Biblia tocmai acolo. Erau cuvintele lui Isus, adresate unei femei şi era tare necăjită că îi murise fratele.
-•- Şi totuşi, chiar dacă te-ai supărat, taţi, începu ea cu mult curaj, pentru că eu am crezut că se întâmplă ca în desene animate, să ştii că într-un fel am avut dreptate.
- Ce spui, îngeraşul meu? se alarmă el. Cum poţi să crezi că dacă te-ar fi călcat maşina, te puteai ridica apoi ca personajele din desene animate?... Să nu te mai aud că gândeşti aşa. Să-ţi fie frică de maşini! Ai auzit? M-ai supărat ca niciodată! Puteai să... să...
- Eşti supărat că puteam să mor?
- Ca niciodată de supărat... Să nu mai faci aşa, gingăşia mea... Promite-mi că nu.
întinse mâna, mângâindu-i cu duioşie obrăzuţul. Ea închise

ochii de plăcere.
- Dar taţi, zise ea cu un aer naiv de bucurie, eu totuşi, dacă aş fi murit, tot n-aş fi murit.
- Cum adică?
Fetiţa nu-i răspunse imediat.
- Domnul Isus este în inima mea, zise deodată, luând cel mai serois aer din lume... (O auzise de multe ori pe Marieta exclamând: j Isus este în inimioara ta, draga mea, dacă crezi în El şi II iubeşti.) Şi El a spus că... Am uitat... Ştiam, dar acum am uitat... Am învăţat... I
- Ce-ai învă{at?
Emi deveni dintr-o dată palid.
- „Isus este învierea şi Viaţa", îşi aminti ea veselă. „Cine crede în El, chiar dacă ar fi murit, va trăi."
Emi îşi retrase mâna cu care îi mângâia faţa. Tremura tot. Primul impuls fu să o lovescă de furie. Niciodată nu-i trecuse aşa 1 ceva prin minte, dar acum simţea că numai aşa ar putea rezolva | problema. Se opri totuşi. îşi lăsă mâna moale pe lângă corp. Se **prăbuşi** pe scaun, îndepărtă

farfuriile, îşi propti capul în mâini. 1 Rămase aşa un răstimp. Ceilalţi îl priveau încremeniţi. Deodată, 1 ridicându-şi fruntea, dădu de chipul angelic al fetiţei - pe el « stăruiau nevinovăţia şi nedumerirea. Nu s-ar fi gândit vreodată că 1 Dumnezeu va face în viaţa ei ce făcuse odinioară în a lui, când era j copil... De ce nu o lăsa în pace? De ce? De ce îl chinuia şi pe el, prin I ea. Auzi, ce vorbe: nu-i era frică de moarte, când ea era tot ce avea 1 el mai scump pe lume... Şi de unde ştia toate acestea? De unde? îşi aminti o clipă că aşa procedase şi mama lui cu el. Luptase să-i înăbuşe credinţa, transformându-l într-un egoist fără scrupule... Luptase cu o iubire idolatră pentru a-l ţine numai lângă ea, iar el/ pentru că nu se mai temuse de Dumnezeu, o părăsise pentru totdeauna. Ideea că niciodată nu ar putea îndura o soartă asemănătoare şi în viaţa lui, îi îngheţă orice cuvânt pe buze. Zâmbi şi îşi sărută odorul.
- Ai un sufleţel atât de bun, îi şopti cu duioşie.
- Mi-a fost milă de tine, zise ea, cuprinzându-l cu mânuţele grăsuţe. Ai plâns mult, nu-i aşa? Din *cauza* mea... Te iubesc mult, mult de tot... Să nu mai plângi!
- Da, zise el, cutremurat de iubirea ei. Da, gingăşia mea... am

plâns în sufletul meu, dar nu am să mai plâng, dacă aşa vrei tu.
- Şi nu mai eşti deloc supărat pe mine că ţi-am spus aşa?
- Deloc, o asigură el, copleşit de farmecul ei.
A doua zi, anume făcu cercetări pentru a afla adevărul. Mihăiţă îi mărturisi tot. Stând de vorbă şi cu Nina, aflase cum Cartea aceea ajunsese în casa lor - tocmai din cauza lui, când în urma unui vis urât, el o implorase să-i găsească o Biblie. Dar, bineînţeles că el nu voia să-şi amintească, toată vina o punea pe seama băiatului. Nu îşi arătă făţiş ciuda faţă de el, de teamă să nu-i povestească apoi Elei şi asta să stârnească sentimente contradictorii în inima ei.
La cină, în timp ce copiii se luau la întrecere care să termine cana de lapte primul, din greşeală, Mihai răsturnă cu cotul ceaşca de ceai a mamei sale.
Emi se ridică de la masă ca ars. Acum avea ocazia să se răzbune pe bietul copil. îl scoase de la masă, răsucindu-i urechea. O trimise pe Ela la culcare şi îl bătu pe Mihai cu cureaua la pielea goală, de îl învineţi tot. îşi descărcase toţi nervii acumulaţi în aceste zile. Mai mult mort decât viu, Nina reuşi să-l scoată din mâinile lui.
- Şi pentru ce?... ţipa ea, plângând de mila lui. Pentru ce?... Pentru că a vărsat o ceaşcă de ceai? Şi tu, de atâtea ori ai vărsat... Se poate întâmpla oricui...
- Mă scoate din sărite cu mâinile lui alea blege. Nu vezi că nu ştie nimic să facă. Pe ce pune mâna strică. Trebuie scuturat...
- Scuturat, dar nu maltratat!...
- Ia uite, dacă un tată îşi bate copilul, înseamnă că-l maltratează? De unde ai mai scos-o?
- Dar l-ai văzut cum tremura. Nici nu mai putea vorbi... Suspina încontinuu. Tu te răzbuni pe el, pentru ceva ce ai tu pe suflet, îl înfruntă ea pe faţă.
- Aşa crezi? se tulbură el, înciudat că îi ghicise starea.
Trăsăturile feţei îi erau dure. îşi mişca nervos muşchii maxilarelor, dar mâinile care îi tremurau şi căutătura din ochi îi trăda slăbiciunea... o slăbicune asemănătoare cu aceea din nopţile când el visa cine ştie ce şi se trezea leoarcă de sudoare. Şi totuşi, asemenea stări nu mai avusese de mult timp... înainte de a se culca, Emi, fără să fi fost văzut de nimeni,

merse până în drepul camerei băieţelului. îl auzi gemând. De mai multe ori fusese gata să intre, dar îi era teamă că faţă în faţă cu el, toate sentimentele de părere de rău se vor topi... Şi în plus, nu îi?

plăcea să-i dea prea multe speranţe, pentru că el imediat s-ar fi agăţat de ele. A doua zi, l-ar fi urmărit iar cu sprinteneala lui cara-i ghioasă de copil diform, cu dorinţa de a fi iubit şi băgat în seamă, *şm* el nu-l putea suporta. Semăna prea bine cu maică-sa, pe care o ura că îi distrusese viaţa!... Ştia că ura, egoismul lui, neiubirea, îl făceau! să se chinuie, şi totuşi... nu putea altfel. Sau nu vroia? Era atât de greu să deschidă uşa aceea în spatele căreia suferea propriul său] copil, datorită inimii lui rele, să se aplece spre el şi să-l sărute - ges- j turi banale? Cumplit de greu! Făcând aceasta, însemna să îndrepte I totul în viaţă... totul... Nu avea putere! De ce? Pentru că nu vroia! i Ce-ar spune soţia lui, aflând totul despre el? Cum i-ar sta Iui să se lase călcat în picioare de ea, o femeie fără pic de inteligenţă?... Să fii creştin înseamnă să poţi iubi, indiferent de împrejurări şi persoane... Până la capăt... Şi iubirea implică umilinţă. Mai bine nefericit decât umil!
în noaptea aceea nu dormi aproape deloc, gândindu-se la fericirea lui ratată, la Adina pe care o iubise cu adevărat şi poate că încă o mai iubea. Spre dimineaţă, adormi totuşi, şi visă că împreună cu ea colinda dealurile. în vis se făcea că el era cel fără de vedere, iar ea îl conducea pe cărări neştiute, pe care i le descria în modul cel mai magnific. Fusese minunat! Când se trezi însă, îşi aminti de cele petrecute ieri şi o umbră întunecată şi rău prevestitoare i se întipări pe chip.
Pe Marieta, chiar în acea zi o dădu afară din slujbă, iar seara, | când ajunse acasă, îşi anunţă soţia că peste trei zile vor pleca într-un | sejur pe litoral. Ela avea probleme cu gâtul, iar medicii îi recomandaseră marea.
Fetiţa nu mai avea astâmpăr de bucurie când auzi vestea.
- Să vezi ce plăcere este să te joci în nisip sau să te arunci în valuri! îi povestea ea cu entuziasm frăţiorului ei.
- Nu-mi pot imagina, zicea Mihai. Pe mine în fiecare vacanţă m-au trimis în staţiune, în timp ce voi mergeaţi acolo.
- Dar acum, vei veni şi tu, jubila ea.
- Nu prea cred, spunea el îngândurat. Tata e tare supărat pe

ijie. Şi 5tiu ^e ce m''a batut aseară. Nu pentru că am vărsat ceaşca
jeceai,Pentrualtceva-
Pentru ce? se interesă ea, zâmbind cu tristeţe. Vai, ia uite ce
i ii Lăă t
- Pentru ce? se interes , ţ
rine ţi'au rămas pe spate, pe mâini şi pe picioare. Lasă-mă se te pUp acolo unde te-a lovit.
- Au! Nu ma atinge că mă doare. Au!
- Uite, zise ea, aplecându-se: o să pun o lacrimă de-a mea şi o să-ţi treacă...
- Să nu plângi, Ela... Mie nu-mi pare rău. Dacă aş fi fost bătut pentru o boacănă, era altceva, dar aşa...
- Dar cum, nu te-a bătut pentru că ai vărsat ceaşca?
- Nu! Mi-am dat seama de-abia azi. De ce crezi că a dat-o pe Marieta afară din serviciu? M-a obligat să-i spun tot... mă refer la secretul nostru...
- Şi i-ai spus?
- N-am avut ce face. L-am auzit cum ţipa la Marieta de dimineaţă. Eu nu puteam dormi şi am tras cu urechea cum vorbea cu ea în curte. Zicea că eu şi cu ea suntem vinovaţi pentru ceea ce i-ai spus tu cu privire la Isus. Nu-i place deloc! Parcă îl supară mai mult ca orice.
- Dar taţi nu poate fi chiar aşa de rău!

- Cu tine nu!... Pentru că numai pe tine te iubeşte!
- Dar şi pe mami, şi pe tine...
- Nu prea cred, răspunse băiatul, cu o seriozitate care o îngrozi pe fetiţă.
Ela începu să plângă.
- Nu plânge, o linişti el. Ne vom ruga în fiecare dimineaţă şi seara pentru el şi Dumnezeu poate să îţi împlinească orice dorinţă.
- Dar din Biblie nu mai putem citi. A luat-o din sertar. Cine Ştie unde o fi? Lasă că am să caut bine peste tot şi o s-o găsesec.
- Dacă nu a aruncat-o.
- L-ar pedepsi Dumnezeu.
- Şi totuşi, aşa cred că a făcut. Am găsit în coşul de gunoi o filă ruptă din ea. Am luat-o de acolo şi am acuns-o în buzunar. Uite-o!
Şi băiatul scoase fila. O netezi cât putu mai bine. Fetiţa luă fila şi o pupă cu lacrimi în ochi. - E tot ce-a mai rămas în casa noastră din Cartea lui

Dumnezeu.
- Dar oare e bine s-o pupi?
- O pup că mi-e drag de ea. R-O-M-A-N-I, silabisi ea. R^ Romani scrie, nu-i aşa?...
- Ce înseamnă asta? Nu prea ştiu. Am învăţat la şcoală ca ne tragem din daci şi romani.
Copiii ridicară din umeri şi pufniră în râs.
- Dar aici ce scrie?
- Este un titlu: „Pe creştin nimic nu-l poate despărţi *M* dragostea lui Dumnezeu:" Poate că prin aceasta ne vorbeşte Dumnezeu, ca orice ar fi, noi sa nu ne lăsăm de El.
- Dacă e aşa, hotărî ea, fără tine nu mă duc la mare. Ni nu mă poate despărţi de tine.
- Dar nu era vorba de mine, ci de Dumnezeu.
- Dar ai uitat că mi-ai citit undeva în Biblie unde sp „Cine iubeşte pe Dumnezeu iubeşte şi pe fratele său?"
- Tu toate le ţii minte! Să vezi ce bine o să înveţi la şo Ai o memorie!
- Ce înseamnă „memorie"? O strânse de năsuc.
- Şi chiar vrei să rămâi alături de mine până la capăt?
- Nimic nu mă poate despărţi.
- Atunci, hai să-ţi spun un secret. Dar jură mai întâi că să spui la nimeni.
- Dar e bine să juri?
- Eu ştiu? Atunci spune: zic înaintea lui Dumnezeu că n-să spun la nimeni.
Ea zise aşa. Şi el îi mărturisi secretul lui.
- Dar oare e bine să faci aşa? se sperie ea.
Mihăiţă o sărută în loc de răspuns pe amândoi obrajii rotofe|

CAPITOLUL 3o

Se uită de jur împrejur, să fie sigură că nimeni nu o vedea şi strecură iute un plic în cutia poştală a unei case aflate cu o stradă mai jos decât a lor. Se ascunse apoi după un copac şi stătu câteva minute la pândă. Nu apăru nimeni şi se plictisi să mai aştepte. Sărinc' de pe un picior pe altul şi fredonând melodia unui joc în timp r.e-şi rotea degetuţele, străbătea strada:
- Degerate mititele... Ne jucăm cu părul....
- Ce *ad, îngeraşule, aici? o opr? o femeie grasă cu o plasă în mână şi o pălărie mare de soara pe

cap. Hai să-ţi dea tanti o caisă.
Fetiţa o luă şi plecă mai departe. îşi aduse aminte că uitase să mulţumească. Se întoarse din drum, dar femeia intrase deja în
curte.
Sună la poartă, căţărându-se pe gard.
- Mulţumesc! rosti când femeia, alarmată de sunetul soneriei, se grăbise să deschidă, .
- Tu chiar eşti un îngeraş! se amuză femeia. Nu semeni la caracter cu nici unul din părinţii tăi. Pentru că au bani mulţi, sunt aniândoi cu nasul pe sus N-ar lua nimic de la nimeni, dar nici nu i-ar ajuta pe săraci, nici măcar împrumut, dar tu, scumpa mea...
- Eu l-am primit pe Isus în inimă, se lăudă ea, sărind şi silabisind în ritmul cum îşi mişca picioarele cuvinte precum: „ur-sul ᵖan-da"...„Co-ca Co-la"...
- Cum adică, se minună ea, L-ai primit pe Isus în inimă?...
- Da, întări ea, dând vioi din cap, şi eu, şi fratele meu.
- Şi părinţii voştri, ce zic?
- Nu ştiu. Uite-o pe Bianca, observă ea deodată, şi fugi rotin-lu-şi mâinile în aer, ca şi cum ar fi înotat.
Ajunse gâfâind în faţa ei. Fetiţa mergea încet şi se sprijinea de

braţul mămicii ei. Era extrem de slabă - numai pieie şi oase purta o căciuliţă subţire de in, care îi acoperea tot capul. Pe ei de copil era întipărită suferinţa prematură. Obrajii îi erau j iar la colţurile ochilor stăruia o culoare gălbuie.
- Să ne mai odihnim, îi zise mamei, cu o voce înceată. Spy. ne-mi, rosti, privind-o rugător pe maică-sa în ochi, în timp ce Ela se apropia şi părul ei minunat se răsfira în aer, spune-mi, mami, aşa-j că şi mie îmi va creşte iar părul?
- Da, scumpa mea, cum să nu, o asigură femeia. Vocea îi era convingătoare, dar luminile ochilor purta
totul alt răspuns. Ce uşurare că fetiţa nu se uita în ei în moment! învăţase atât de bine să-i citească.
- Ela! Ai venit să te joci cu mine? Dar să ştii că azi mă foarte rău...
«
Noua venită îşi trase deoparte prietena.
- Ia spune-mi, te-ai mai rugat cum te-am învăţat? o întrebă cu mister în glas.
- Da, răspunse ea trist. Nimic însă nu se întâmplă. Nici nu am curajul să le spun să-mi ia o „casă de păpuşi". Au cheltuit atâţia bani pe la doctori.
- Să nu fii supărată, o linişti ea, ai să vezi că o să aibă bani să-|i cumpere tot ce vrei.
- Nu înţeleg, se miră fetiţa. Să fi trimis Dumnezeu un îngera Eu mă tot rog seara „înger, îngeraşul meu".
- A! îşi aminti Ela, deodată. Trenuleţul lui Mihai!... Se ridici pe vârfuri pentru a-şi săruta prietena pe obraji. Să mă ierţi,. Bianca, dar sunt foarte grăbită. Trebuie să mai rezolv o problemă importantă, zise cu emfază. O luă la fugă. îşi aminti după o bucată de drum că nu o salută pe mama fetiţei. „Sărut mâna", tanti, strigă *<m* departe, făcându-i cu mâna. „Tanti! Tanti! Sărut mâna!"
- Ce neastâmpărată! exclamă femeia, făcându-i şi ea de departe cu mâna.
Peste un ceas, după ce pândi să nu fie văzută de mămica *em* Ela intră în curte cu un pachet aproape cât ea de mare. îl duse direct în camera frăţiorului ei. în el era una dintre cele mai frumoase jucării, după care tânjise Mihai ori de câte ori trecea prin librăriei din centrul oraşului.

.- De unde ai trenuîeţul? se mira Mihai. Era nespus de fericit, dar totodată îngrijorat.

- L-am cumpărat, se lăudă ea cu nespusă mândrie în glas.
- Dar de unde ai avut aşa de mulţi bani?
- Mi-a dat taţi şt i-am,strâns, răspunse ea, dezamăgită că lui i se părea mai senzaţional că avusese mulţi bani decât faptul că ea, micuţă cum era, se descurcase de minune, aşa încât ştiuse să meargă „fără nimeni" până la magazinul din centrul oraşului şi, pe deasupra, singură, fără s-o ajute cineva, avusese „muşchii atât de
tari", încât cărase cutia.
în seara aceleaşi zile, când tatăl lor căută în sertarul unde ţinea ba*iii, descoperi că lipsea o sumă destul de mare.
- Ţi-arn spus eu, se agţta Nina, că femeie cinstită ca Marieta nu mai găseşti. Doamna asta noua... Cine altcineva să-i fi luat?
- Dar lipsesc mai mult de două milioane. Nu cred să fi avut un asemenea tupeu. Imposibil!
- Şi atunci, care-i explicaţia?
- Nu ştiu. Să-i întrebăm pe copii.
Mai întâi, Emi se duse în camera lui Mihai. Pe podea era instalată o cale ferată întortocheată, câteva căsuţe-cantoane cu omuleţi ce purtau steguleţe, iar un trenuleţ viu colorat, cu „călători" la geamuri, îşi făcea la lumina chipului zâmbitor al „patronului"- lui, al nu
ştiu câtelea „rond"...
- De unde îî ai? tună taică-său. Uuuuu! făcea trenuleţul...
- Ela mi l-a dăruit. Mi-a spus că tu i-ai dat bani, răspunse băieţelul, tremurând tot, în timp ce taică-său îl fixa cu o privire
cumplită.
încercă să se ridice, dar, de spaimă, răsturnă trenuleţul de pe Şine. Se rostogoliră şi câţiva omuleţi pe podea. Roţile trenuleţului se mai auziră un timp rotindu-se, apoi se făcu linişte, o linişte apăsă-toare, în care tatăl îşi privea cu cele mai ciudate sentimente fiul. Copilul începu deodată, de spaimă, după ce-şi ţinu un timp răsuflarea, să gâfâie zgomotos. în faţa acestei reacţii a lui, Emi îl văzu şi mai demn de dispreţ. Simţea nevoia să se răzbune pe creatura asta care-i umbrea imaginea.
- Minţi! tună el. Eşti un hoţ! Ce-ai făcut cu restul de bani?

Lipsesc din casă mai mult de două milioane. Numai tu puteai iei! Ţi-am mai spus că nu eşti bun de nimic!
- Taţi eu nu!... Nu eu, taţi, se rugă băiatul, împreunându«a mâinile, când văzu că acesta, cu o furie nestăpânită, îşi scotea cure«H ua de la pantaloni. Te implor, că nu mai pot să suport nici să *xm* atingă cineva. Te rog, nu mă bate!.. Fac ce spui tu... orice taţi, numj nu mă bate!
- Dacă recunoşti că tu i-ai luat, nu te bat...
- Dar nu i-am luat eu! Taţi!... Te rog, taţi!...
Dar nimic nu-l mai putu îndupleca pe părintele cu rnintâl întunecată de o vanitate şi un egoism fără margini. Copilul se trasd la marginea patului şi se apăra suflând greu, cu mânuţele toata vinete din pricina bătăilor anterioare.
- Lasă mâinile jos! Lasă-le! urla Emi.
Băiatul nu se supuse imediat, lucru care îl întărâtă şi mai mult pe taică-său. După ce se luptă cu el, îi dădu pantalonii jos şi-l lovi cu sălbăticie.
între timp, apăruse şi Ela. Nu putea îndura ca frăţiorul ei să sufere atât de mult pe nedrept. Se aruncă pe spatele tatălui ei şi;> începu să ţipe cu disperare şi să mărturisească tot adevărul EaJ luase banii şi cea mai mare parte din ei ii băgase în cutia poştală al Biancăi, fetiţa bolnavă de leucemie. îşi auzise părinţii spunând că va muri în curând. Dorise să-i facă o bucurie, ştiind că

toată viaţa ei îşi dorise să aibă căsuţe de păpuşi Bărbie şi o bicicletă. Iar lui MihaiJ de ceilalţi bani, îi cumpărase un trenuleţ, pentru că îl iubea *mult* şij observase că nimeni altcineva nu-i face cadouri.
- Eşti prea mică să gândeşti singură aşa, o apără el. Mihai <*e~W* învăţat. A vrut trenuleţul, şi de aceea... Eşti un copil tare rău, Mihajfl Rău din cale afară... De ce nu nii-ai spus?... Că doar ţi-aş f9 cumpărat.
- Dar ţi-a spus de multe ori, am auzit şi eu, intervenH surioara lui.
- E'a! se întoarse el deodată spre ea, cu o căutătură care băga în sperieţi pe fetiţă. Ela, tu pe cine iubeşti mai mult: pe el arătă spre Mihai, care se strângea gemând de durere, sau pe min
- Eşti nebun! se auzi în pragul uşii vocea acuzatoare a Nin< Cum poţi să pui o asemenea întrebare copilului? Sau eşti gelos că

iubeşte pe frăţiorul ei? Dacă gândeşti aşa, pot să sun la salvare să vină după un nebun. Sau dacă nu eşti nebun, ai un suflet cumplit je rău şi egoist. Ţi-am spus eu că tu nu poţi iubi pe nimeni... Nici pe Ela...
- Şi mi-o spui chiar în faţa ei?!
Emi. pierzându-se de tot cu firea, se întoarse şi-o lovi cu putere peste faţă. Copiii, îngroziţi de o aşa scenă, mai ales că mama lor începu sa plângă în hohote, ştergându-şi disperată sângele de la gură, începură amândoi deodată, ca la comandă, să urle ca din gură
de şarpe.
- Tăceţi! le porunci el.
Băiatul, livid de spaimă, tăcu mâlc. Dar Ela continua să
plângă.
- Pe cine iubeşti mai mult? îşi repetă el întrebarea. Privirea lui o îngrozea. Niciodată nu-l văzuse astfel.
- Pe amândoi la fel, bâigui cu vocea tremurândă, jucându-se mecanic cu un şnuruleţ de la cămăşuţa de noapte. Pe amândoi la fel, dar şi pe mama la fel ca... Şi vocea ei amuţi brusc, sub privirea lui... Ridică mâna tremurândă asupra ei. Fetiţa îşi ascunse repede faţa între palme, cu ochişorii strânşi. Dar în loc s-o lovească, Emi se prăbuşi pe marginea patului. Rămase aşa un răstimp, în care nu se mai auzea decât scâncetul băiatului. Nina, nespus de îndurerată, se retrăsese în camera ei. Rămăsese doar el cu copiii. în salturi mici, tiptil, ca şi cum Mihai ar fi putut-o proteja, Ela ajunsese în colţul unde era fratele ei. Se strângeau unul în altul. Când Emi ridică ochii, îi văzu astfel. De fapt, pe Mihai nu-l mai vedea... numai pe Ela.
- Gingăşia mea, comoara mea, o chemă implorator. Dar ea se strânse şi mai mult lângă frate-său, cu o mânuţă întinsa, ca şi cum ar fi vrut să se apere de focul ciudat din ochii părintelui său. O iubesc atât, gândi el cu voce tare, e tot ce am pe lumea asta, iar dragostea ei trebuie s-o împart. îşi lăsă iar capul în mâini şi oftă. Trecu din nou un răstimp în care el suferea cumplit. Oare chiar avea un suflet monstruos? Nici măcar pe fetiţa lui nu o putea iubi fără egoism?... Sentimentele lui de acum o demonstrau... Şi realitatea asta îl strivea.
- Sărăcuţul de tine. Două mâini grăsuţe îl îmbrăţişară. Se

întoarse spre ele, dar în acelaşi timp, pe mâna care îi rămase p jinită de marginea patului, simţi două buze care îl sărutau.
Se răsuci în acea direcţie.
- Tăticul meu, tăticuţul meu, zicea Minai şi-l săruta pe mâna care, doar cu câteva minute înainte, îi pricinuise pe nedrept atâta suferinţă.
Oare cum putea? Copilul acesta avea într-adevăr un suflet di aur. II iubea... iubirea pură, înaltă,

dezinteresată, care poate trece peste orice bariere, dintr-o dată, fără forţare... II bătuse pe nedrept, cu cruzime, iar el se apleca să-i sărute mâna... mâna aceasta care niciodată nu l-a mângâiat... Acea mână care l-a împins cu dispreţ mereu, l-a înlăturat din calea lui. Dacă ar putea să o ridice, să <f aşeze pe creştetul lui... măcar atât să facă: să-l mângâie, că oricum de puterea de a-i *cere* iertare, pentru că îl nedreptăţise, îl chinuise, nu putea fi vorba... Dar drumul de câţiva centimetri, până la creştetul lui i se păru nespus de lung, de neatins... Acesta ar fi fost doar un început, nu s-ar fi putut opri aici. Calea iubirii implica mult mai mult... Şi decât să se lase pradă unei zvâcniri a conştiinţei, doar de moment, mai bine să fie demn în atitudinea lui până la capăt... Se ridică brusc, smulgându-şi mâna din a copilului. O luă în braţe pe EJa şi ieşi.

- Iartă-mă, comoara mea, îi spuse, aşezându-se lângă ea în pat, în timp ce îi ridicase cămăşuţa şi o mângâia pe spate.
- Am ştiu eu că fur, zise ea, privind în tavan...
- Nu-i rău că te-ai gândit să ajuţi pe alţii, sufleţelul me aur, dar nu furând...
- Şi totuşi, n-am ştiut altfel cum s-o fac. Toţi oamenii zic d ţie nu-ţi pasă de săraci.
- Şi tu îi crezi?
- Nu, pe băiatul Mărie tei, tu îl ajuţi în Germania să înveţeJ
- Aşa-i.
- Şi altceva ce mai faci?

Şi el îi spuse mai multe pe înţelesul ei.

- Dar pe Mihai, de ce nu-l iubeşti?...
- De ce crezi asta?
- Oricine poate vedea. Nu-i greu. Se ridică deodată hotărâtă în funduleţ, aducându-şi aminte de ceva. L-ai bătut în seara asta

1

degeaba. Te rog, du-te şi fă-i şi lui pe spate, ca mie... O să te ierte jinediat. Promite-mi! De ce taci? Promite-mi, taţi. Taţi!?

Emi o sărută şi ieşi.

Când era gata să adoarmă, Mihai veni în camera fetiţei. Avea ochii în lacrimi.

- Taţi mi-a spus că mâine dimineaţă mă trimite în staţiunea de recuperare sa stau toată vacanţa. Ţi-am spus eu că nu mă va duce nici în ruptul capului cu voi la mare? Nu înţeleg, ce rost are să mă trimită în staţiune, când tot timpul şcolii fac gimnastică de recuperare? Mi-a fost aşa de dor de casă! Numai câteva zile am stat cu voi, şi acum iar să plec. Şi acolo unde mă trimite, nu-mi place. Sunt copii mai mari, care pe mine nu prea mă bagă în seamă. Am stat numai două săptămâni, de fiecare data când arn fost acolo, dar a fost îngrozitor... Iar acum, să stau toată vara?

Băieţelul începu să plângă. Ela vru să-l mângâie.

- Au! se vaită el, mă doare. Nu mă iubeşte, adăugă cu cea mai mare tristeţe pe care o poate acumula o inimă de copil. Dar acum am să fac ce ţi-am mărturisit atunci. N-ai spus la nimeni, nu-i aşa?
- Nu! Dar să ştii că vin şi eu cu tine. Nu te las singur. Orice ar fi! întări ea cu seriozitate.
- Tu eşti prea mică. Mi-e frică să te iau. Şi nu cred că Dorina ar putea înfia doi copii. îi iubeşte mult pe toţi copiii, dar nu ştiu daca poate lua doi.

- Şi eu să rămân fără tine? Fetiţa începu să verse lacrimi.
- Bine, bine, linişteşte-te, o să plecăm împreună. Dar trebuie în noaptea asta, că dacă nu, mâine mă trimite în staţiune.
- Uite, mi-au mai rămas nişte bani, zise desfăcând şnurul unui săculeţ pe care îl luase de sub salteaua patului.
- O!... Păi sunt mulţi. Mai am şi eu. O să ne ajungă pentru tren şi să luăm ceva de mâncare. Până ajungem acolo...
Dimineaţa cum se trezi, Emi se duse direct la camera fetiţei. Adora mult somnul ei. Se spune că, în general, copiii sunt mult mai minunaţi când dorm, pentru că trăsăturile feţei le sunt complet relaxate. Ela însă, cum se culca înconjurată de o grămadă de jucării, "' o păpuşă preferată lângă ea pe pernă, cu un pumruşor strâns, cu

părul numai inele aurii, răsfirat: în ochii lui părea o imagine mai desăvârşită decât a unui înger. Uneori o găsea dormind cu feţişoara în jos şi funduleţul în sus. Nemaiştiind ce să facă de atâta drag, 0 pişcă de picioruşe, iar ea, fără să se trezească, plescăind din buziţe îşi schimba poziţia. El o săruta, iar ea tot în somn zâmbea. Oar© acum, ce poziţie drăgălaşă de a dormi avea?
Deschise uşor uşa, ca de obicei, să nu o trezească. Ursuleţii de pluş aşezaţi în rând pe marginea patului, lângă perete, îl priviră, parcă uimiţi, toţi deodată... iar păpuşa mireasă, culcată pe perna Elei, cu ochii închişi şi pleoapele smulse, rămase adâncită în somn. Toate „căsuţele de păpuşi", toate jucăriile erau la locurile îor..J numai Ela nu era... Simţi că i se face rău. Noaptea aceasta avusese-iar exact acelaşi vis, care cu câţiva ani în urmă îl îngrozise, îl urmărise răpindu-i liniştea sufletească.
Fugi repede în camera băiatului. Nu era nici el. Chinuit de presimţiri cumplite, se târî până în camera unde dormea soţia lui şi îi povesti pe scurt. Era mai mult mort decât viu.
- Dar linişteşte-te! încerca ea să-l calmeze. Trebuie să-i găsim...
- Aşa am făcut şi eu când am fost mic, îşi aminti el... De-abia acum înţeleg cât a suferit mama mea.
- Dar s-a terminat, totuşi, cu bine...
- Nu, zise el, a lăsat urmări pentru totdeauna în viaţa mea.
- Nu mi-ai spus niciodată, îl fixă ea uimită. De fapt, ce mi-ai spus tu despre tine? adăugă dând din mână. N-are rost să mai ajungem aici...
- Mi-e teamă, Nina, zise el, cutremurat de un nou gând... Mi-e teamă să nu se întâmple ceva îngrozitor. în noaptea aceasta, iar am I visat visul acela...
- Ce vis? Eşti prea superstiţios uneori. Mă uimeşti pur şi sim- j piu. Dar dezmeticeşte-te! strigă la el, văzând că se prăbuşise pe pat şi strângea din ochi, ca şi cum l-ar fi chinuit o durere.
- Ai dreptate, nu trebuie să mă pierd. Poate că sunt chiar aici 4 în apropiere. Pe mine m-au căutat prin toate locurile şi, când-colo, eram ascuns la câţiva metri de casă, într-un tufiş de pe stadion. Dacă m-ar fi găsit mai repede, poate că nu aş fi avut parte de trauma aceea psihică...

- Ce tot vorbeşti? Nu mi-aj spus niciodată!
- Mi-au trebuit ani de zile să-mi revin. Mi-e teamă să nu păţească şi Ela la fel.
- Ba, să-ţi fie teamă pentru amândoi copiii. Dacă asta e pedeapsa lui Dumnezeu pentru răutatea ta? Tot timpul l-ai resp'us pe copilul acela nenorocit. Aii! Să vezi că ai atras asupra noastră pedeapsa lui Dumnezeu! se **căîa** ea cu disperare. Să vezi, de n-o fi
aşa.
Căutară peste tot prin împrejurimi, dar nu găsiră nimic. Până

la urmă, înnebuniţi, sunară la poliţie. Până seara, nu primiră nici o veste. După ora nouă, sună telefonul. Răspunse Emi. Erau anunţaţi de urgenţa spitalului din oraşul H. ca fetiţa lor fusese grav accidentată de un autoturism. Numărul de telefon îl aflaseră de la frăţiorul ei mai mare.
La început, Emi crezu că îşi va pierde minţile. Dar nu!... Trebuia sa ajungă la ea. I se spusese la telefon că ar fi bine dacă ar fi transportată cât mai repede într o clinică universitară... Ar fi ceva şanse... Ceva şanse? Şi vocea aceea din telefon rostise cuvintele cu un aer atât de calm! Cum putea? De fapt, ce ştia medicul acela că Ela era tot ce avea el în lumea aceasta... fericirea lui... că numai pentru ea mai trăia?
Ea, îngerul lui, bucuria vieţii lui, să se zbată între viaţă şi moarte? Era prea greu de suportat! Imposibil. Parcă nu mai trăia el, ci o altă persoană îi luase locul... O persoană care găsise, cine ştie cum, puterea să conducă maşina până în oraşul acela, care deveni dintr-o dată locul pe care el îl ura cel mai mult.
Când ajunse la spital, află mai multe amănunte despre cele petrecute. Copiii fugiseră de acasă, din cauză că se temeau de hotărârea lui de a-i despărţi. Băieţelul cunoştea o femeie în acest °raş, care venise la şcoală şi îi arătase multă iubire. Plecase de acasă cu scopul de a o ruga pe femeia aceasta, care era şi ea infirmă, îi înţelegea şi iubea pe toţi copiii infirmi, să-l înfieze. Ela, pentru că îl ʲubea, nu voise să-l lase singur. Merseră cu trenul până în acel oraş, ʲar dimineaţa luară, la întâmplare, un autobuz. Când întrebară pe oameni de adresă, îşi dădură seama că greşiseră. Ela, sprintenă, se dădu repede jos din autobuz, dar băieţelului care se mişca mai greoi, când să coboare, uşile îi prinseseră tricoul. Şoferul nu observă

şi porni. Ela, speriată de moarte şi cu dorinţa de a-l salva, sărise pe treapta autobuzului. Trase de tricoul prins între uşi. Minai căzu la oarecare distanţă, în stradă. Sări apoi şi Ela, dar din spatele auto buzului venise o maşină care nu putuse evita nenorocirea.
Deci, pe Ela - comoara lui, împlinirea lui - Dumnezeu, dadŞ într-adevăr exista, o jertfise în locul acelui nenorocit copil pe care niciodată nu-l iubise şi pe care acum, mai mult ca oricând, avea motive să-l urască. îl ura că îl vedea umblând, cu mersul lui caraghios, îl ura pentru sănătatea lui, pentru că trăia în afară de orice pericol, în timp ce în locul lui, „floarea vieţii lui" suferea dureri cumpite. Ce eroare ostentativă a Providenţei! Ce mod de a Se răzbuna pe un biet muritor!... Acum el, care gândea despre Ela că era rezulatul curajului lui de a se lua la ceartă cu Creatorul, deveni deodată cel mai umil pământean... Atât de umil, încât, agăţându-se de halatul medicilor, cerşea viaţa fiicei lui. O mutaseră într-un centru universitar, dar nici acolo, medicii nu întrezăreau mari speranţe. Ficatul îi era distrus. Suferise şi un traumatism cranian... Iar el stătea neputincios, cu inima zdrobită, cu teancurile de bani în buzunar, la căpătâiul ei... Atât îl putură ajuta banii: să obţină permisiunea de a veghea neputincios la căpătâiul ei... cu o fărâmă de speranţă, caracteristică oricărui suflet, că poate o minune ar putea îndulci amarul... prea amar al sorţii.
- Numai Dumnezeu, dacă ar face o minune... numai aşa, îi repetau medicii, îngroziţi că bietul om va înnebuni de durere. Şi totuşi, minunea de a trăi, va avea un preţ teribil, mai adăugau cu oarecare reţinere, dar simţindu-se obligaţi să nu ascundă reali lalea. Chiar dacă va scăpa, picioarele ei sunt zdrobite, domnule, cu totul... Medicul nu avea curajul să spună nimic mai departe... se înţelegea. Şi apoi, adăuga: decât o aşa viaţă, domnule, acum judecaţi şi dumneavoastră... mai bine... Şi nu mai zicea nimic... Lăsa iar să se înţeleagă...
- Oricum ar fi, oricum!... se agăţa cu dispeiare părintele de o eventuală şansă, numai să trăiască... Ela, oricum ar fi fost, era Eîa lui. Ar fi iubit-o şi îngrijit-o oricum... Toată viaţa şi-ar fi dedicat-o îngrijirii ei, dar s-o ştie în viaţă. Să ştie că sufleţelul ei de aur îl are lângă el, că-i poate mângâia buclele, că-i poate săruta obrăjiorii. Să ştie ca atunci când intră în

j^era ei, mânuţele ei grăsuţe se întind în întâmpinarea lui şi glăsciorul ei cu vocea peltică, rosteşte: „Taţi".
De-abia acum putea înţelege strigătul deznădăjduit al acelui părinte, pe care îl întâlnise pe coridorul spitalului, oprind medicii ₛă-i ducă la morgă copilul. II crezuse nebun că accepta viaţa unu: copil retardat. Aşa îl credeau şi pe el asistentele acum. Chiar şi soţia lui. Aceasta însă era... Ce era? Era dragostea! Cât îl chinuise obsesia că poate o iubea egoist. Doar pentru că se iubea pe sine... Dacă nici pe Ela nu o putea iubi, înseamnă că nimic bun nu mai rămăsese în sufletul lui. Şi iată că acum descoperea în el dragostea pură. Această dragoste, Dumnezeu, pentru ca l-a creat pe om după chipul şi asemănarea Lui, a sădit-o în fiecare. Este însă doar o scânteie, o umbră a Dragostei Desăvârşite, pentru că omul a căzut în păcat în Grădina Edenului. Şi păcatul a înecat-o. Şi de la această scânteie, spre rugul veşnic aprins al Dragostei Desăvârşite, există doar o cale... una singură... Isus a spus: „Eu sunt Calea, Adevărul şi Viaţa..." Dar Isus este Dumnezeu şi Dumnezeu este Dragoste... Dragostea este calea, adevărul şi viaţa...

CAPITOLUL 31

De când Ela era în această stare, Emi nu mai dormea, nu mai mânca nimic.
- Chiar că o să înnebunească omul ăsta, vorbeau asistentele între ele. Am mai văzut oameni care şi-au pierdut minţile când le-au murit copiii. Şi ce înger de copil e fetiţa? Nu-i de mirare!
Primul chip pe care fetiţa îl văzu, când se trezi din anestezie, după ce fusese operată, fusese al tatălui ei.
- Taţi! exclamă şi-şi întinse mânuţele spre el...
Ah, vocea ei dulce, mânuţele bucălate care îl îmbrăţişau! Ar fi dat totul pentru ca această căldură a lor să rămână veşnic lângă inima lui.
- Mă iubeşti mult, nu-i aşa?
- Da, gemu el, cu faţa în jos, să nu plângă...
- O să mă fac bine, zise ea, clipind vesel... Tanti asistentă mi-a zis că numai o zi mai trebuie să stau... Dar nu-mi place aici... Se aud oamenii mari cum plâng. (Erau la reanimare.) Te rog să mă duci de aici!... Până mâine cât mai stăm, te rog, vreau în altă cameră... Să-mi cumperi şi pufuleţi de ciocolată şi să mergi acasă după păpuşa mireasă...
- Dar suntem departe de casă.
- Cum adică? în America oare? Emi zâmbi.
- Nu, în oraşul T.
- Dar America e mai departe sau mai aproape?... Taţi, m doare, uite-aici!... Efectul calmantelor trecuse... Taţi, taţi, gemu ea. Fă ceva că nu mai pot.
Ah, privirea ei imploratoare, încărcată cu atâta suferinţă!... Alergase după asistentă. îi făcuse un calmant şi un somnifer, iar acum dormea. Stătea cu obrazul lipit de al ei, vrând parcă să nu

jardă mu o clipă dulcea ei respirate. Tresărea când o auzen Lₘând şi inima i se răsucea în piept de durere. Dumnezeu îl lovise într-adevăr în cel mai sensibil punct al fiinţei sale. Şi ce mai putea face? Nimic, decât să se supună şi sa aştepte un strop de milă din partea Providenţei. Oricât fugise de Dumnezeu, tot acolo ajunsese. Qₘul nu se poate ascunde de Dumnezeu, nu poate lupta împotriva Lui.
Acum, în sfârşit, avea timp să mediteze la toată viaţa lui, de
data aceasta, aşa cum era ea de fapt... Prefăcătoria, meschinăriile faţă de sine, se topiră cu totul. îi răsări deodată în mintea-i chinuită ideea că, poate, Dumnezeu, pe care îl cunoştea ca fiind totuşi

infinit de îndurător, dacă ar încerca să-şi repare greşelile lui, dacă s-ar întoarce sincer spre El, l-ar putea ierta, Şi-ar putea retrage mânia de peste acest copil nevinovat.
De altfel, cum îi trecuse măcar prin cap să aştepte în această situaţie îndurarea lui Dumnezeu, când de nouă ani nu-şi mai căutase părinţii? îi părăsise, trăise în lux, avusese bani mulţi, iar ei, săr-manii... Cine ştie, în vremurile acestea grele, cum s-or fi descurcat?... Dar mai presus de neajunsurile materiale, ce rană adâncă putuseră suporta din pricina dispariţiei lui! Dacă l-ar fi crezut mort, ar fi fost totuşi o alinare, decât să-l ştie în viaţă. Dar se întâlnise, de mai multe ori, în oraşul unde se stabilise cu cineva care era în relaţii bune cu ei... Sărmanii, cât l-or fi aşteptând... dacă mai trăiau... în ultimii doi ani, nici cu omul respectiv nu se mai întâlnise... Ar fi putut sa le dea măcar un telefon, dar nu o făcuse. Se împietrise!... Şi acum, această împietrire pe care şi-o dorise, o privea ca pe un duşman care îi adusese nenorocirea. Cunoscuse prea bine porunca lui Dumnezeu de a-ţi iubi părinţii, singura poruncă însoţită de făgăduinţa unei vieţi fericite... Dacă îşi va rezolva problemele cu ei, poate Dumnezeu Se va îndura... Dar nu era numai atât.... Din nefericire, nu! Şi pe Dumnezeu - ştia prea bine - nu-L putea înşela. încercase să facă asta şi iată că se înşelase cumplit de amarnic pe sine...
Dumnezeu ştia toate gândurile, toate faptele lui... Se cutremură când îşi aminti de intenţiile lui mârşave cu privire la Adina... Dar, fusese de fapt numai o intenţie... doar o intenţie... Dar oare Dumnezeu nu ştia că dacă n-ar fi intervenit acel neprevăzut, el ar fi trecut cu un egoism orbitor, abject, cumplit de murdar, la

faptă?... Apoi fugise, deşi fusese conştient că Alin se jertfise pentru el... înaintea lui Dumnezeu, chiar dacă oamenii nu-l pedepsiseră având în vedere anumite circumstanţe, tot ucigaş era considerat., j mai era aici, de cealaltă parte a patului, dormind pe scaun, Niria Nuo iubise niciodată... însă înaintea lui Dumnezeu, ea era sofia lui, O înşelase ca soţ- Şi mai era şi băieţelul... Peste toate, va avea poate tăria să treacă, dar peste ceea ce era legat de băiat, nu! Niciodată nu-l putea ierta că, din cauza lui, Ela se zbătea între viaţă şi moarte. Nu! Peste orice ar putea trece... dar nu peste asta! Şi totuşi, îi trecu dureros prin minte gândul că el era şi nimeni altul principalul vino-vat pentru plecarea copiilor de acagă. Dacă i-ar fi arătat măcar puţină iubire sărmanului copil, el nu ar fi recurs la soluţia de a fugi de acasă pentru a-şi satisface nevoia de dragoste. Surâse cu o jale nemărginită, imaginându-şi cum ar fi fost acum toţi patru împreună la mare. Dacă acum, într-o clipă, s-ar fi petrecut o astfel de minune, nu i-ar mai fi deloc ruşine de copilul handicapat... Era prea târziu... înfiorător verdict, ca acela al bărbatului Marietei pe patul de moarte... De mii de ori ar fi fost mai uşor - el să zacă pe patul acela de suferinţă între viaţă şi moarte, în locul fetiţei lui. Pentru ea era în stare de orice, de orice... Şi să facă primul pas spre a-I cere lui Dumnezeu îndurarea, mărturisindu-i Ninei greşelile lui... idee care altădată i se părea mai mult decât nebunească? Asta îi putea aduce umilinţă şi ruşine, ceea ce era insuportabil.
Peste câteva ceasuri, o mutară pe fetiţă, la cererea lui şi cu bani grei, într-o rezervă. Nina, ruptă de oboseală, se lungise pe patul de alături şi, din reflex, pentru că aşa era obişnuită, în timp ce stătea întinsă, îşi făcea masaj la frunte împotriva ridurilor. El simţi că se aprinde de mânie împotriva ei şi încercă un dezgust cumplit. Cum putea oare, în astfel de momente, să facă aşa ceva? Şi era gata să se ia la ceartă cu ea.
îşi aminti însă că de fapt nimeni altcineva, ci doar el, cu egoismul lui de a avea o soţie perfectă, o adusese aici. Nina nu fusese aşa, dar observaţiile lui repetate, veşnica lui nemulţumire o schit baseră. Vorba ei: o tratase ca şi cum aspectul ei fizic, exteriorul e totul, iar suflet nu ar fi avut...
Ela deschise ochii. Zâmbi uitându-se spre el, dar se părea ca nu-l vede pe el, ci altceva. Vru să se întoarcă pe cealaltă parte, dar

durerea o opri. începu să plângă. Tot dormind apoi, cu o expresie je suferinţă pe chipul ei drăgălaş, se linişti. Emi o sărută, după care se îndreptă către patul unde se întinsese Nina.
Ajuns în dreptul soţiei, rămase o clipă încurcat, neştiind ce să facă. O mângâie pe păr, deşi i se părea un gest ridicol, forţat. Pentru că nu era obişnuită cu astfel de reacţii, la fel de penibil şi nepotrivit
i se păru şi ei.
- Ce te-a apucat?
Zâmbi dispreţuitor şi se întoarse cu spatele la el.
Indignat de răspunsul ei şi prefigurând ce reacţii ar putea avea dacă i-ar mai şi spune tot ce avea pe suflet, i se păru prea greu de îndurat pentru el, o povară de suferinţă în plus, acum când era oricum trântit la pământ. Se retrase deci. Ce jenant ar fi fost să-î spună, se gândi...
Nu avu pace. Şi totuşi, dacă numai aşa putea ajunge la izbăvire? Dacă ar fi sigur că se merită, pentru viaţa fiicei lui, ar fi capabil de orice. O singură persoană putea acum să-l lămurească.
Ieşi pe coridor. Scoase telefonul mobil din buzunarul hainei şi formă un număr. Deşi se culcase, Marieta ridică totuşi receptorul şi avu dragostea şi răbdarea să-l asculte.
Sfatul ei fusese să citescă Psalmul 32. în miez de noapte, când asistenta venea cu căruciorul cu tratamente, umblă din salon în salon după o Biblie; găsi până la urmă, într-un salon de femei. Citi în Psalmul 32:
„Ferice de cel cu fărădelegea iertată şi de cel cu păcatul acoperit! Ferice de omul căruia nu-i ţine Domnul în seamă nelegiuirea, şi în duhul căruia nu este viclenie. Câtă vreme am tăcut, mi se topeau oasele de gemetele mele necurmate, căci zi şi noapte mâna Ta apăsa asupra mea, mi se usca vlaga cum se usucă pământul de seceta verii. Atunci Ţi-am mărturisit păcatul meu şi nu mi-am ascuns fărădelegea. Am zis: 'îmi voi mărturisi Domnului fărădelegile!' Şi Tu ai iertat vina păcatului meu. De aceea, orice om evlavios să se roage Ţie la vremea potrivită! Şi chiar de s-ar vărsa ape mari, pe el nu-l vor atinge deloc. Tu eşti ocrotirea mea, Tu mă scoţi din necaz, Tu mă înconjori cu cântări de izbăvire. 'Eu -

zice Domnul - te voi învăţa şi-ţi voi arăta calea pe care trebuie s-o urmezi, te voi sfătui şi voi avea privirea îndreptată asupra ta.' Nu *fiţi ca* un cal sau ca un catâr fără pricepere, pe care-i struneşti cu un frâu şi o zăbală cu care îi legi, ca să nu se apropie de tine. De multe dureri are parte cel rău, dar cel ce se încrede în Domnul este înconjurat cu îndurarea Lui (...)"
Şi după ce citi psalmul, nimic nu-l mai putu opri. O sculă pe Nina din somn. Ea nu înţelese la început ce voia el să spună, mai ales că era şi buimacă de somn... Şi deodată, în timp ce el vorbea, înţelese. Se trezise de-a binelea. Se aşezase pe marginea patului şi cu mâna ei în a lui, asculta. Deşi visase deseori această izbândă - el să o ia de mână, Nina şi-o trase înapoi cu o scârbă cumplită. Atâţia ani o acuzase pentru venirea pe lume a acestui copil infirm, invocând neglijenţa ei de a fi mers la ecograf... O acuzase chiar că ar avea ea în familie rude cu handicap şi nu voia să recunoască... până acolo mersese perversitatea lui! Iar acum îi mărturisea că părinţii lui... amândoi!... Şi încă îi mai şi părăsise de ani de zile!... Era peste măsură de dezgustată... Iar el nu se mai oprea -îi mărturisea totul, cu amănunte, ca un nebun...
Ca şi cum ar fi vrut, cum făcuse de atâtea ori, să o tortureze psihic... Şi totuşi, niciodată nu-i păruse atât de sincer. Punea la picioarele ei, cu o umilinţă greu de crezut, întreg trecutul lui. Spunea că mai întâi îi mărturisise lui Dumnezeu, dar era dator să-i spună şi ei, fiind soţia lui... Soţia lui? Mai avea curajul să o numească aşa, după ce o înşelase cu multe altele... Ce mărturisire străină de felul lui de a fi!... Dacă îşi pierdea minţile? o fulgeră gândul. Asta era! îşi pierdea minţile. Din cauza suferinţei

iscate de cumplita spaimă de a o pierde pe Ela, aiurea.
- Emi, tu ai luat-o razna!
- Nu, se apără el, privind-o fix în ochi...
Avea privirea unui om normal. Era perfect lucid..., dar prin mărturisirea aceasta, el, un bărbat veşnic mândru şi plin de sine, se înjosise peste măsură...
Şi, dintr-o dată, în inima ei se ridică deasupra tuturor senti- 1 mentelor confuze, privindu-l cum se ţâra ca un vierme, ideea triumfului. Triumfase în sfârşit asupra lui. îl privea de sus, cu răutate, ca

; cum s-ar fi gândit: „Cât m-ai făcut să sufăr, iar acum se întoarce Ltul împotriva ta. îţi meriţi umilirea..." Şi el simţea sfidarea din
ochii ei...
- O faci numai să-ţi salvezi odorul, îi aruncă de mai multe
ori
Oare numai pentru asta o făcea?... Nu putea discerne! Doar pentru asta, şi tot se merita!., dacă ar fi adevărat ca prin pocăinţa lui, Dumnezeu ai salva-o... Şi-şi continua mărturisirea.
Cât tânjea în momentele acestea ca măcar o fărâmă din luminile acelea care stăruiseră la începutul căsniciei în ochii ei să o regăsească. Căuta cu disperare o minusculă scânteie, dar nu găsea! Voia să smulgă de la ea ceea ce ani de zile călcase în picioare, sfidase. Măcar de n-ar avea căutătura aceasta, ca şi cum i-ar fi contemplat umilinţa. La început, toate acestea îl striviseră, îi făcură inima numai zdrenţe. Deodată însă, ceva venit parcă din exterior, ca un ajutor, lumină sufletul lui. Nu-i mai păsa... între ea şi el era un zid - păcatul, şi acesta trebuia dărâmat... Şi dincolo de el, cum spunea acel psalm, erau fericirea, izbăvirea...
Nu ştiau nici unul că fetiţa se trezise şi ascultase o mare parte din mărturisirea lui. Auzise şi când mama ei îl umilise, îl jignise în toate felurile, dispreţuindu~l. Băgase căpuşorul sub plapumă şi începuse, aşa cum ştia ea, să se roage. Şi, suflet curat de copil, pregătit să-şi ia zborul spre eternitate, Dumnezeu o asculta. în timp ce dormise, visase cu Cel despre care se lăudase în faţa vecinilor că II primise în inimă. Chiar daca oamenii se îndoiseră de spusele ei, Isus o luase în serios. Venise la ea. îl văzuse înconjurat de copii minunaţi şi îmbrăcaţi în haine strălucitoare... In mintea ei de copil, se produse o luminare matură despre faptul că aceia care cred în El ⁿu vor muri, ci vor trece de la moarte spre viaţă. Nu-i mai era frică de nimic! Se maturizase parcă dintr-o dată! Până într-atât, că auzind mărturisirea tatălui, o imploră pe mămica ei să-l ierte.
- Să ştii, mămică, numai Fiul lui Dumnezeu i-a dat această Putere să-ţi poată spune. Un om singur nu poate... Şi tu, taţi, dacă ai avut cumva în inima ta gândul pocăinţei, numai ca să mă salvezi, ᶜʳezi că Dumnezeu nu ştie? Mai ţii minte ce ţi-am spus atunci când ᵉrai tare supărat că era să mă calce o maşină pe strada noastră? Cei ᶜe-L iubesc pe Isus, chiar dacă mor, ei de fapt...

- Nu mai zi nimic, o opri el cu vocea stinsă, întorcându-şi w| altă parte faţa... Te rog, comoara mea!...
- îngerul meu! Şi Nina se aruncă cu un geamăt s-o îmbrăţişeze.
Emi, tulburat, prea strivit de suferinţă, ieşi pe hol. Deci Ninej îi mărturisise, îşi adună cu greu gândurile... Acum trebuia să meargă în oraşul lui natal. Şi s-o lase aşa pe Ela? Da! O făcea pentru izbăvirea ei. Ela nu va muri! Dumnezeu Se va îndura! Şi totuşi, dacă Ela în timp ce el va fi departe ar... Nici nu avea curajul să se gândească la asta! Dacă s-ar întâmpla aşa, nu-şi va putea ierta această nesăbuinţă niciodată? Dar nu! îşi scutură capul ca şi cum ar fi vrut să-şi alunge acest gând cumplit.

- Taţi, unde pleci? îl întrebă ea, văzând că se pregăteşte de plecare.
- O să mă întorc cât de repede, comoara mea. Să asculţi mami. Mâine mergem acasă.
- Mi-e dor de Mihai!
- Mâine mergem acasă, ai să-l vezi... Mâine seară, când mă întorc.
- Dar unde pleci?
- Taţi, nu pleca, plânse ea. Dacă mor până vii tu?
- Cum să mori? o dojeni el, simţind în acele clipe că toată lumea se prăbuşeşte cu el.
- Taţi, dar aşa simt eu... Am visat când dormeam că a venit Isus cu mulţi copii şi erau atât de minunaţi. M-au dus cu ei şi m-am jucat. Isus m-a luat în braţele Lui şi m-a mângâiat. M-am strâns lângă El şi era cum nu pot eu explica de plăcut. N-aş fi vrut niciodată să mă despart de El. Am plâns când m-a lăsat jos... Mi-a promis că peste puţin timp vom fi împreună. Era atât de minunat... atât de minunat!... Nu mă mai durea nimic... Vezi, că acum iar mă doare? Şi mor de frică de injecţie... Au! Taţi, mă doare, uite-aici!... Arătă spre burtică şi spre picioruşe... Taţi, mami, nu mai pot...
- Chemăm asistenta, comoara mea!...
- Nu, să nu o chemaţi, că iar îmi face injecţie şi mă doare, frică. Ajutaţi-mă să mă întorc pe partea cealaltă...
Ridicară perna de sub ea cu multă grijă şi încercară să o întoarcă. Fetiţa scăpă un urlet de durere. în acel moment, în i

. • gmi trecu ceva mult mai sfârtecător decât un pumnal. ju.şi raţiunea, lăsă fetiţa doar pe mâna mamei şi, ca şi cum ar fi vrut să fugă de realitate, se îndreptă spre uşă. Nu mai era el însuşi, • se transformase în ceea ce niciodată nu ar fi acceptat cu privire la existenţa sa, cel mai nefericit şi nenorocit om din lume. Fetiţa îl văzu depărtându-se şi îl strigă.
- Taţi! Taţi, unde pleci?... Nu mă lăsa singură!
- Dar rămâi cu mami. Simţea că nu mai poate rezista nici o secundă s-o mai vadă suferind.
Fetiţa gemu iar.
- Chemaţi-o pe tanti asistentă! Nu, să nu o chemaţi, că mi-e frică de injecţie... Aşa-i că în cer nu le fac niciodată injecţii la copii?
Ce splendizi erau ochii ei albaştri pe care el ti adora. Câtă durere purtau acum în ei ochişorii aceia în străfundurile cărora întotdeauna el citea nestăvilită dorinţă de viaţă, energie. Şi acum vedea în ei neastâmpărul copilăresc, dorinţa de a-şi consuma energia; reacţii ale sufleţelului ei, dar trupul, acest înveliş exterior, nu o mai putea ajuta.
Se întoarse de la uşă, îi sărută ochişorii dulci, în timp ce chipul ei se lumină de plăcere şi, smulgându-se din braţele ei micuţe,
plecă.
- Mami! auzi glăsciorul ei în urmă. Spune-i să nu plece
departe! Să se întoarcă imediat! Taţi! Taţi, să nu...
Şi vocea i se stinse într-un geamăt cumplit de durere.
Iar Nina nu mai avea putere de nimic. Mărturisirile lui!... Fetiţa care se zbătea între viaţă şi moarte... Durerile ei cumplite! Şi era atât de obosită!... Mintea îi era amorţită. Când se dezmetici, soţul ei plecase. Nu ştia unde. Lăsase pe măsuţa din salon telefonul lui mobil, iar cheile de la maşină şi le uitase în poşeta ei. Unde plecase aşa, în miez de noapte? în inimă simţi că i se aprind exact aceeaşi sentimente pe care le avusese atunci când, singură fiind, ve-gheeise la căpătâiul micuţului Mihai, când fusese operat în Cluj, iar bunica ei murise. Neavând nici un sprijin din partea soţului, nu Putuse sa participe la înmormântare. II ura şi pentru acea amintire, 5'- pentru că

acum o lăsase din nou singură... Ce om imprevizibil! °pera totuşi că se va întoarce repede, pentru că ştia cât o iubea pe fetiţă...

O ură năpraznică o cuprinse când analiză (spre surprindeţi* ei i se înregistrase aproape totul în memorie), cuvânt cu cuvânt mărturisirea lui. Recunoştea că el, chinuit de disperare, avusese slăbiciunea de a fi excesiv de sincer. O deranja mai mult ca toate faptul că toţi anii aceştia el a iubit o fată cu care copilărise şi era oarbă. îl crezuse un bărbat demn, puternic... Pe ea, care era atât de frumoasă, mereu o stresase pentru fiecare imperfecţiune mănmtă. Se simţea grozav de umilită, ştiind că toţi anii aceştia concurase de fapt nu cu alte femei frumoase, cu care el avusese aventuri, ci cu amintirea unei fete oarbe. Emi era un dement. îl ura, îl dispreţuia! El îşi ceruse iertare într-un mod greu de imaginat pentru un om ca el, pentru fiecare greşeală în parte. îi promisese chiar că se va schimba. Că o va iubi! Nu o iubise când fusese în gloria perfecţiunii frumuseţii... nici când ea, ani de zile tânjise numai după o privire de-a lui. Ce aiureli! Era culmea ipocriziei. îl cunoştea ea. Dorea să-şi ispăşească păcatele, cu gândul de a-şi salva fetiţa.
Când ajunse jos şi nu-şi găsi cheile de la maşină, Emi se mâhni grozav, dar să se întoarcă acolo nu mai găsi putere. Noroc că, înainte de a ieşi din salon, cu toată durerea lui, observase diplomatul aşezat pe un scaun. îl luase repede ca Ela să nu observe. „Gingăşia" lui, zburdalnica de ea - acasă, nimic nu-i scăpa de sub observaţie. Ştia că atunci când îşi ia diplomatul „stă mult". Dacă el se grăbea şi nu avea timp să-i mai dea un pup.ic, i-l trimitea de departe. Chiar şi dacă ea era la baie, cu pantalonaşii pe jumătate traşi, alerga după el până în stradă. El trebuia să oprească maşina, să se dea jos şi să-i dăruiască mult râvnita sărutare. Apoi trebuia să se mai întoarcă încă o dată. Pleca cu zâmbetul pe buze şi cu sufletul uns de dragostea şi dulceaţa ei. Asemenea clipe minunate, să te gândeşti că nu le vei mai putea vreodată trăi!
Dar nu! Ela nu va muri! O dată cu ea, Dumnezeu ştia că va muri şi el. O va salva! Ce-i drept, greşise cumplit de mult înaintea Lui, dar acum se lupta pentru reabilitare. Dacă ar putea rezolva mai repede problemele! Cum putuse să fie atât de neprevăzător, încât uitase cheile de la maşină? Cum? Şi oare asta cât îl va costa? în orice caz, nu chinul cumplit de a se mai întoarce acum în salon să o cât suferă.
Luă, deci, un taxi până la gară.

Simţi ca îşi pierde cumpătul când află că primul tren spre oraşul său natal era doar peste o oră. Şi în plus, trenul nu era direct. par nu avea de ales.
Ciudat că în ora aceea, cât trebui să aştepte pe peronul gării, oamenii care se perindau prin faţa lui, preocupaţi de lucruri mărunte, ca şi cum acelea ar fi fost cele mai importante, îi transmiseră lui însuşi această stare. De pildă, la un moment dat i se păru o tragedie faptul că nu găsise la chioşcurile din preajma gării ţigările pe care le consuma de obicei... Doar după ce se aşeză, obosit, pe o bancă, adevărata catastrofă a vieţii lui îşi scoase la iveală din nou înfăţişarea cumplită. îl cuprinse o ruşine şi o remuşcare tăioasă că se lăsase copleşit şi de alte gânduri decât rele legate de copila lui suferindă. Cu toată culpabilitatea aceasta, mintea lui amorţită îi juca încă o festă - în timpul călătoriei, adormi. Se gândea că viaţa copilei lui depindea de căinţa lui şi dorinţa de ispăşire a păcatului, iar el adormise... De fapt, ce însemna această clipă de neveghere, faţă de toţi anii aceştia... atâţia ani în care fugise de faţa lui Dumnezeu, crezând că îl poate ignora? Nu fusese interesat decât de propria-i fericire, de atingerea ambiţiilor pur umane, dar care îl excluseseră pe Dumnezeu. Hoinărise prin lumea asta, luptase din greu să-şi umple pumnii cu siguranţa banilor, a fericirii, şi iată că acum, tot în punctul de unde plecase ajunsese - Dumnezeu. Cu El, omul nu poate

glumi. E un vierme, nimic mai mult, iar El este stăpân a toate, coordonator al celor văzute şi nevăzute. îi trecu prin minte cum ar fi ales să trăiască, daca ar fi ştiut unde ar fi ajuns în final... Se gândi la multe variante, dar până la urmă, se scutură de aceste gânduri care îl torturau în plus.
îşi imaginase în nopţile lui de nesomn, în toţi aceşti nouă ani de când lipsise de „acasă", cum ar putea fi „reîntoarcerea", dacă va fi vreodată?... Oraşul acela cu străzile lui îmbâcsite de praf şi blocuri cenuşii ajunsese să i se pară, când îşi amintea, asemenea unei scene dintr-un coşmar. Strada pe care mergea acum era aceeaşi, cea dintâi stradă pe care păşise când se întorsese din armată cu sentimente
stradă pe care păşise cana se uuuiw^ ~ul -*~--------------------
controversate. Atunci fusese neluminată, acum i se părea străina şi necunoscută. îşi aminti că odinioară pe marginea drumului fu-
fi
seseră salcâmi. Avea un sentiment straniu când trebuia să calce pe florile albe, să le amestece cu noroi, atunci când ploua... Acum, la

ora zece, dimineaţa, când ajunsese, era soare... Salcâmii îi lipseau,, îi lipseau multe: năzuinţele cu care se plimbase pe aceste străzi, visurile lui optimiste, încrederea în viitorul pe care şi-l va făuri cu propriile lui puteri... dorinţele de a ieşi la suprafaţă... în inima lui nu mai purta nimic din toate acestea... nimic... Era un biet străin, un nenorocit, al cărui suflet gemea sub multe poveri... şi atât de grele... Trecu pe lângă el o pereche tânără cu o fetiţă cam de vârsta Elei. Fetiţa vorbea cu voce tare şi îşi exprimă dorinţa de a i se cumpăra un căţeluş de pluş, dintr-o vitrina. Emi se opri. îi auzi pe părinţi cum se străduiau să-i explice că nu au bani, ca jucăria este scumpă.
- Ce viaţă! se adresă tânăra femeie soţului, întorcând capul să nu fie văzută de copil şi ştergându-şi o lacrimă. Ah, Doamne, ce viaţă în ţara asta, să nu poţi să-ţi permiţi să le oferi o bucui te co-4 piilor...
Soţul încercă să o liniştească.
Dar fetiţa insista. Femeia izbucni în plâns şi cei doi soţi se certară în plină stradă. Banii... şi iar banii erau pricina nefericirii şi neîmplinirii lor. Mama fetiţei, în urma acestui incident, arăta de parcă ar fi fost cea mai nenorocită fiinţă din lume.
Emi o privi înciudat. Ţinea fetiţa de mână: era frumuşică, sănătoasă, în afară de orice pericol, iar ea nu-şi dădea seama de harul ce îi era dat. îi venea să o prindă de mânecă şi pe nerăsuflate^ să-i depene toată povestea vieţii lui. Să-i arate teancurile de bani din diplomat şi să strige în gura mare să audă toată lumea despreţ neputinţa lor de a-i salva fetiţa, de a-i dărui fericirea... Dar nu avea timp de asta... Ela era acum departe, iar el venise aici cu un scop... *i* O ultimă şansă de a-L îndupleca pe Dumnezeu, de a-L constrânge să facă o minune.
Dintr-o dată, totul din jur nu mai avu nici o însemnătate. 1 Adevărata durere, de care câteva clipe se debarasase, simţind-o, j trăind-o în alt fel decât i s-ar fi părut că se cuvine să o trăiască, de parcă ar fi fost în prezenţa cuiva care lua aminte la fiecare reacţie şi.| l-ar fi judecat după anumite tipare, chiar a subconştientului... acea j durere îl cuprinse din nou. Dar era atât de tăioasă, încât avea impre-] sia că dacă nu va ajunge cât de repede la ţinta pe care şi-o propu-] şese, numai cu o clipă în minus de amânare, viaţa lui se va frânge j
pentru totdeauna. Străzile, oamenii, copacii se transformaseră în niște forme, iar el alerga printre ele...
Era parcă şi el o umbră, o existenţă ciudată, a cărei inimă încă mai bătea, dar se temea de fiecare

tic-tac în plus al ei... Lupta cu drumul, dorea să ajungă, după atâţia ani, ca o izbăvire, „faţă în faţă", cu ceea ce îi torturase amar de vreme mintea... îl străfulgera de nenumărate ori gândul că era o absurditate să spere în îndurarea şi iertarea lui Dumnezeu. Pe de altă parte, gândul îndreptăţirii nu se lăsa mai prejos. Nu avusese altă variantă în viaţă. Educaţia mamei sale, ambiţiile ei de a se revanşa faţă de o lume care-i înfierase existenţa, prejudecăţile ei, îl împinseseră aici. Şi din nou, acea ură chinuitoare şi reproşurile i se trezeau în cuget. Nu merita nici pe de parte să o caute... Avusese dreptate să o părăsească... Nici pentru nenorocirea lui din prezent nu o putea ierta. Dacă i-ar fi implantat alte principii de viaţă, şi-ar fi putut iubi propriul copil handicapat, iar Ela niciodată nu ar fi fugit de acasă... Ar fi fost în afară de orice pericol... Nu dorea cu adevărat s-o revadă, cu atât mai mult să se umilească în faţa ei, cerându-i iertare...
„Şi ne iartă nouă greşelile noastre, precum iertăm şi noi greşiţilor noştri..." - mintea răzleaţă îi aduse în faţă pasajul biblic al rugăciunii „Tatăl nostru". îi fu ciudă pe izvodirile întortocheate ale minţii! Şi totuşi, aceste izvodiri îi argumentau implicarea unei Forţe mai presus de raţiune... Era aceeaşi care îi dăduse strania speranţă a unei minuni, atunci când se îndrepta sigur spre cel mai oribil păcat împotriva Adinei... Aceeaşi care nu-l lăsase adeseori sa doarmă liniştit, tulburându-l prin vise sau mustrări de conştiinţă. Se chinuise, nu datorită prezenţei acelei Forţe în viaţa lui, ci datorită încercărilor lui disperate de a se ascunde de ea. Acum, această Forţă îi amintea că este o singură cale de a ajunge la sublima iertare - iertând pe alţii... La urma urmei, cu ce era mai vinovată mama lui de educaţia pe care i-o dăduse, decât el însuşi prin felul cum îl
tratase pe Minai?
Ajunse în sfârşit la blocul acela de confort redus de care îl legau multe amintiri. Inima începu să-i bată, mai să-i spargă pieptul. Recunoscu o vecină care stătea pe bancă şi tricota. Se opri în loc, cu mâna pe inimă. Răsufla greu. Femeia aceea, de când o ştia el, îşi Petrecea timpul interesându-se de problemele altora. „Peste o oră,

se gândi, dacă ea ar şti, ar afla toată lumea... Toată lumea? Dar ce mai conta? Ce importantă avea părerea ei, când fetiţa lui trăgea sa moară?... Era în fond vorba de „aceeaşi lume" de care bărbatul Marietei ţinuse seama mai mult ca de salvarea propriului suflet. „Aceeaşi lume" care la priveghi mânca gogoşi, se îmbăta, în timp ce sufletul lui se perpelea poate în flăcările iadului.
Ce va face această femeie bârfitoare, dacă... (i se strânse inima la acest gând cumplit) peste puţin timp, va trebui şi el să stea în faţa unui sicriu. Va căsca indiferentă aşa ca acum, se va opri din tricotat şi va povesti unei alte vecine lucruri interesante despre alţii...
Dintr-o dată, acea femeie deveni şi ea o formă, ca toate celelalte obiecte din jur... Doar o formă, de care nu se merită să te împiedici pentru atingerea ţelului.
Spre surprinderea lui, femeia nu-l recunoscu. Şi el crezuse că nu se schimbase deloc! Dar ce loc îşi mai avea aici gândul acesta despre înfăţişarea lui? Urcă iute scările... Ultima oară când le urcase împreună cu mama lui (îşi amintea perfect, ca şi cum s-ar fi întâmplat ieri) amărăciunea îi zdrobea fiinţa, dar şi a ei. Sărmana, cum o ucisese cu privirile lui de gheaţă! De-abia acum, după atâţia ani, simţi în inima lui regret şi milă pentru acele priviri... Dar nu o milă care apare doar pe moment şi apoi dispare înghiţită de alte sentimente... O milă venită parcă nu din străfundurile lui... Se cunoştea ca fiind rău şi egoist... absorbit de supremaţia propriei persoane. De data aceasta era vorba de un sentiment geamăn cu al acelei Forţe, din partea căreia el însuşi aştepta milă şi îndurare. I se

păru chiar că ea poate depăşi bariera gândului că face totul doar pentru a-i aduce fiicei lui izbăvirea.
Aceeaşi uşă - nevopsită, mai ponosită decât toate de pe palier... acelaşi zgomot al bătăilor în lemnul ei... Şi deodată, îl cuprinse un nou sentiment: remuşcarea la ideea întâlnirii cu tatăl său. îşi simţea picioarele tremurând... Cât greşise faţă de el! Şi el nu era vinovat cu nimic... în aceşti ani, îl mistuise dorul... ar fi vrut să-l vadă', să-i poată explica totul... Era bun la suflet, asemenea bunicii i lui şi l-ar fi ieratat la clipeala ochiului... La rugăminţile lui, poate | nici nu i-ar fi spus Anei de întâlnirea lor... în faţa mamei lui, ar fi găsit oarece cuvinte, dar nu în faţa lui... îşi aminti de felul cum îl privea atunci când se întorsese din armată... Luminile ochilor lui îi

scorlnoniseră suifletul mai mult decât toate cuvintele Anei... Se ră paşi apropiindu-se de uşă. Numai de n-ar răspunde el! Se
cu disperare... măcar pentru această uşurare.
Se deschise uşa... Acelaşi miros de igrasie îl izbi în nări... O clipă/ nu putu ridica ochii...
Vru să spună ceva, dar nu avu putere. Se bâlbâi. în prag, în loc de unul din părinţii lui, stătea o femeie grasă, cu un şorţ de bucătărie murdar şi mâinile pline de aluat.
- Cine-i? se auzi o voce de bărbat. Cine-i, mă Viorico, la uşă?...
- Un domn, răspunse femeia, măsurându-l încruntată, cu mâna la gură, ca şi cum imaginea lui i-ar fi stârnit ceva amintiri, încă neelucidate şi pe care cu orice chip, acum se lupta să le limpezească. Vai de mine! exclamă speriată, e fiul Anei. închise iute uşa. Să ştiţi că actele au fost făcute în regulă, îi strigă de după uşă. Ana ne-a lăsat apartamentul. Nu aveţi nici o şansă dacă ne daţi în tribunal...
Dar Emi nu înţelegea nimic... nimic... Simţea că o nenorocire se abătuse asupra părinţilor în lipsa lui..., dar nu pricepea despre ce e vorba...
- Ţi-am spus, auzi vocea bărbatului, că o să vină fiu-său până la urmă şi vom avea de furcă.
- Dar tu nu ai vrut să o mai ţinem pe babă în casă...
- Era prea cicălitoare. Pe lângă că aveam grijă de ea, îi plăcea nebunei să şi comande.
Rămase o vreme înlemnit în faţa uşii. Aici crescuse, copilărise... Ana, cu toate defectele ei, îl iubise totuşi din toată inima. Ce se alesese de ea, de taică-său?
Coborî scările cu o inimă atât de grea, de parcă ar fi avut o piatră... Crezuse că în inima lui nu ar mai putea fi loc de o durere în plus faţă de aceea de a-şi şti copilul ameninţat de moarte. Dar, după ce se recomandă femeii care tricota, află adevărul zguduitor despre părinţii lui... Taică-său murise de doi ani, iar Ana, sărmana, pentru că nu avusese posibilităţi de a se îngriji singură, din pricina bolilor, se lăsase înşelată de promisiunea familiei care locuia în apartament. Se arătaseră foarte cumsecade până ce Ana semnase în acte că le cedează apartamentul. Acum, ea îşi ducea zilele amare şi încărcate

de boală şi suferinţă într-un azil de bătrâni.
- Cât v-a aşteptat! îi spuse femeia, cât tânjea de dor!... Toţi au crezut că aţi murit, numai ea nu... Şi asta o făcea să sufere şi mai mult... Cum ai putut, Emi? Cum ai putut? Nici măcar la înmormântarea lui taică-tău să nu vii?...
- Dar nu am ştiut că a murit... Dacă aş fi ştiut... Glasul i se frânse...

- De ce nu te-ai interesat?
Acum, ce mai conta?...Ce mai conta...? Era mort oricum... Mort? Nu-i venea să creadă. Şi când te gândeşti că doar cu câteva minute înainte tremura la ideea că îi va întâlni privirea!
-Am fost plecat din ţară, minţi el, fără să mai judece. în America... Numai acum m-am înors...
- Dar nici măcar o scrisoare, o poză în atâţia ani?... Cât te-a mai blestemat Ana... îi ziceam: „Ano, taci, că oricum e copilul tău. Poate ca o fi răposat pe undeva şi tu..." „Nu, ştiu sigur, simt eu că nu...", îmi răspundea. Şi iar blestema, de mi se ridica părul în sus. Apoi, o găseam în casă plângând de părere de rău pentru vorbele ce le rostise. „Spune-mi, mă întreba disperată, se prind blestemele mamelor?" O linişteam că nu. Şi atunci, plângând în hohote, zicea că îţi doreşte numai binele şi fericirea, chiar dacă ai chinuit-o aşa mult. Până la urmă, s-a mai consolat totuşi că nu te va mai vedea niciodată. După moartea lui Ionel însă, au apucat-o din nou nădădi-ile. Te blestema iar, apoi se ruga pentru tine. Vorbea de una singură atât de tare în casă, încât vecinii credeau că a înnebunit. A căzut până la urmă bolnavă la pat şi consăteana asta a voastră (ţi-o mai aminteşti, nu?) a pus mâna pe apartamentul de la bloc, dar şi pe casa de la ţară. Am sfătuit-o pe Ana să nu se încreadă în ea, dar nu m-a ascultat... Să ştii, Emi, că mare păcat ai făcut, mare de tot.. Măcar de le-ai fi lăsat ceva bani... ai avut de unde... Dacă nu te-pedepsit până acum Dumnezeu, să ştii că nu te va... Emanuel, bău tule, ce-i cu tine? Doamne, Dumnezeule, cât poţi fi de palid.
stai jos!
Se dădu deoparte să-i facă loc pe bancă... Dar el nu se aşeză...
- Dumnezeu mă va pedepsi? bâigui. Uitase pentru o clipă d« toate celelalte dureri, se gândea la una singură, cel mai greu d« suportat. Credeţi că ?...

Privirea lui căuta un strop de îndurare, având impresia că retrăieşte momente asemănătoare cu acelea de azi-noapte, când îi mărturisise soţiei viaţa lui.
Femeia nu zicea nimic, dar în ochii ei putea citi aceeaşi sentinţă ca a Ninei. Oamenii te dispreţuiesc, te judecă, aruncă nemilos cu pietre în tine atunci când ai păcătuit... Nu-ţi mai dau nici o şansă...
- Dacă le-ai fi trimis bani, poate că taică-tău şi-ar fi permis să facă operaţia de inimă şi n-ar fi murit... Ca să nu mai vorbim de ceea ce i s-a întâmplat Anei. Prea multă nelegiuire... Şi Dumnezeu nu lasă lucrurile aşa... El iartă, dar nici aşa...
Cu alte cuvinte: „Ceea ce ai făcut este de neiertat. E prea mult... prea mult. Nici Dumnezeu nu te mai poate ierta... Dumnezeu iartă, dar nu un aşa păcătos..."
Rămase neclintit în picioare, dar sufletul lui se prăbuşea. Nu ştia nici el unde. In orice caz, într-un hău îngrozitor, rănit de moarte. Deodată însă, aceeaşi Forţă îi aduse din nou aminte aceleaşi cuvinte simple, ştiute de oricine, şi totuşi atât de adânci, de dumnezeieşti: „Şi ne iartă nouă greşelile noastre, precum iertăm şi noi greşiţilor noştri."
- Vă iert, rosti, ca şi cum ar fi fost nefiresc ce făcea, şi totuşi, imperios necesar pentru a se descătuşa, nici el nu ştia de ce... Vă iert...
Dar, de fapt, de ce trebuia s-o ierte? Pentru neiertarea ei, pentru judecată... pentru privirea lipsită de iubire şi îngăduinţă, pentru neştiinţa de a ridica un suflet trântit la pământ. De ce oamenii îşi petrec timpul în orice alt mod decât învăţând cum pot fi alături de cei care suferă, fie ei cei mai păcătoşi oameni din lume? Păcatul îi aduce pe oameni în cele mai crunte suferinţe, iar semenii lor, la fel de păcătoşi, de cele mai multe ori îşi confundă rolul cu al Singurului Judecător. Nu sunt conştienţi de

însemnătatea unei simple vorbe.
Emi plecă. Femeia, după ce rămase pe gânduri câteva clipe, îşi reluă tricotatul. Din când în când, ridica ochii să vadă dacă nu apare vreun vecin. Aştepta cu nerăbdare să se simtă importantă, povestind altora noutatea tulburătoare a întoarcerii băiatului Anei. Iar Emi, zdrobit cu totul, de-abia îşi putea aduna gândurile... Oftă din greu. Se propti de un copac.

- E beat, râseră nişte copii, care se jucau prin preajma ţoale de jucărie.
- Să-l împuşcăm, zise un băieţel cu părul zburlit.
- Trrrr! se auzi zgomotul unei mitraliere de jucărie. Şi apoi chicotind, copiii se ascunseră după copaci.
Dar Emi nu-i băgă în seamă. în momentele acestea, nimic nu mai exista pe lume decât el şi lanţul de nenorociri din viaţa sa... Auzi: taica-său să fie mort de atâta timp, iar el să nu ştie absolut nimic! Şi ce ciudat: i se păru că îl doare mai mult sufietuJ nu pentru dispariţia tatălui său, ci pentru felul cum cine ştie în ce fel îşi petrecuse el timpul chiar în clipele când el murise. Poate că atunci când tatăl său îşi dădea duhul, el îşi sorbea liniştit cafeaua de dimineaţă, sau zăbovise până noaptea târziu în faţa televizorului, urmărind un film ieftin. Oricum ar fi fost, atitudinea **lui** era condamnabilă. Poate că la înmormântarea lui fuseseră răscoliţi simplii trecători... Trecuseră maşini pe lângă cortegiu, în semn de respect, cu farurile aprinse... în timp ce el, unicul său fiu, îşi făcea poate siesta de amiază sau se distra în braţele altei femei decât soţia sa...
Oare ce gândise Dumnezeu despre ei în acele momente? Cum putuse să-i mai îngăduie de atunci o viaţă cât de cât liniştită? în aceşti ultimi doi ani, se ridicase financiar, mai mult decât toţi con-curenţii lui de afaceri. Crescuse în oraş popularitatea lui, oamenii îl invidiau pentru banii pe care îi avea... Parcă Dumnezeu, care ştiuse toată mizeria lui, îi răspunsese cu şi mai mult belşug şi cu bucuria de a o avea pe Eîa... Ar fi meritat, atunci, pe moment, să-l nimicească pentru fărădelegile lui. Dar n-o făcuse! îi mai dăduse încă o şansă, şi încă una... Acum realiza că fiecare clipă în plus, milioanele de clipe, socotite numai în aceşti doi ani ai toleranţei divine, fuseseră milioane de şanse... Ce să mai vorbească de toţi aceşti nouă ani?!... Dumnezeu putuse să i-o ia pe Ela în urmă cu doi ani. îşi imagină cum ar fi îndurat ca la vârsta de patru ani, când şi-o amintea atât de dulce, să o ştie într-o circumstanţă ca acum. în aceste momente, era în stare să dea toată bogăţia pe care altădată pusese preţ în schimbul nu doar al vieţii ei, ci măcar al încă unui an... al unei luni... chiar câteva ore în plus prin care i-ar fi putut prelungi existenţa. De-abia acum îl putea înţelegea pe bărbatul acela din capitală, care mergea în urma sicriului scumpei lui soţii. Cheltuise

totul, vânduse şi casă şi maşină, tot ce agonisise o viaţă pentru a-i prelungi viaţa soţiei lui bolnave de cancer cu doar încă o lună.
- Când iubeşti, fiecare clipă în plus are valoarea eternităţii, îi spusese Johny.
El sfidase această nebunie, această ilogică... Pusese totul pe seama unei raţiuni conform căreia numai speranţa unui miracol te poate duce la asemenea sacrificiu pentru o fiinţă deja pierdută. Nu crezuse doar în puterea dragostei, pur şi simplu. Dar iată că acum, când el iubea, era capabi,l în spiritul dragostei pure, chiar fără o nădejde anume, să dea totul numai pentru a prelungi viaţa scumpei lui fetiţe. Măcar până se va putea întoarce la ea... măcar până atunci. Cu gândul acesta se îndreptă cu iuţeală spre drumul gării.
...Pe drum, îl invadară iar mustrările de conştiinţă. Mama lui - internată într-un azil, o viaţa nenorocită, când el avusese bani suficienţi să le asigure o bătrâneţe fără griji... De ce nu ascultase

de îndemnul cugetului care îl mistuise nenumărate nopţi? Ţinuse mai mult la prestigiul lui din acel oraş decât la bieţii lui părinţi. Ei trăiseră în mizerie, pe când el risipise banii în plăceri, sponsorizase spectacole şi concursuri de frumuseţe... Dacă i s-ar fi prelungit timpul şansei... Ah, sfâşietoarele cuvinte ale lui Ghiţă, din clipa morţii: „prea târziu" şi iadul deschizându-i-se în faţă... Şi totuşi, chiar în întunecimea aceasta, acea Forţă îi lumină într-un fel ochii să vadă ceea ce altădată nu ar fi văzut. De ce o făcea oare? Nu merita. Se simţea cel mai păcătos om din lume, vrednic de cea mai cruntă pedeapsă. Sau poate că tocmai fiindcă se vedea astfel, Dumnezeu îi dădea această lumină?...

„Dumnezeu stă împotriva celor mândri, dar celor smeriţi le da har" (1 Petru 5:5). Necazul lui îl obliga la umilinţă. Mândria lui, acea barieră a încrederii în sine, în resursele proprii, căzuse. Toate de felul acesta se transformaseră în cioburi... Sau poate era vorba de [lr]npUnirea visului acela cu vasul chinezesc. Să însemne harul mâna mtinsă a lui Hristos, pe care o văzuse în vis dărunidu-i un alt vas? Dacă acela însemna harul, în el trebuia inclus şi viaţa fiicei lui.

însă, înainte de a se întoarce la fiica lui, mai avea o problemă [es]enţială de rezolvat. Dacă nu avusese deocamdată ocazia să-I demonstreze lui Dumnezeu de ce sacrificii e capabil pentru a-şi [s]alva fiica, mai avea o şansă... mai bine zis o veche datorie faţă de

Adina şi Alin.

Pe mama lui ar fi căutat-o la azil, dar nu era acum timp. Ar fi dus-o la el acasă. Bolnavă dacă ar fi, zi şi noapte ar veghea la căpătâiul ei... Şi ani de zile, dacă ar fi fost nevoie... numai să ştie că şi Ela există în casă, într-o altă cameră, fie chiar şi aşa cum prevestise doctorul - o fiinţă nenorocită pe viaţă... Dar pe Ela niciodată nu şi-o putea imagina ca pe o infirmă, aşa ca de pildă fiul său... nici cu trup, nici cu suflet. Pe Ela a lui va şti s-o ajute să depăşească orice greutate a destinului. Va face din ea, aşa cum îi citise mama lui din cărţi despre oamenii infirmi, o eroină. Ea avea destulă voinţă şi neobiş-nuiă putere de viaţă pentru a concura cu succes problemelor ridicate de viaţă. Numai s-o ştie lângă el - i-ar fi fost de ajuns!

CAPITOLUL 32

Se opri în faţa clădirii grădiniţei doar câteva momente, pentru că **timpul, mai mult ca oricând, îl văzu ca pe un mare duşman.** Timpul îi **fura clipele pe care trebuia să le petreacă în prezenţa Elei. Pe de altă parte însă, ura gândul acesta. El însemna deznădejde, necredinţă în prelungirea vieţii ei. El venise aici pentru a o salva.**

Faptul că acum se lăsase dus de amintirile care îl legau de grădiniţă i se părea necesar pentru a putea aduce tot trecutul său la lumină. Era grădiniţa vecină blocului Adinei. îi amintea de anii copilăriei, în care, lovit de soartă şi de o lume nedreaptă, se agăţase de ea. **Şi ea, infirmă, îl condusese pe o cărare izbăvitoare, îl ajutase** să **găsească o luminiţă la capătul tunelului. O iubise pentru genialitatea** ei, care **încă de mic copil trezea admiraţia celor din jur. învăţase împreună cu ea să exploreze frumuseţile naturii, prin vraja ei adusese la suprafaţă tot ce era mai bun în el: sensibilitate, putere de** dăruire. **Fusese în stare să renunţe la plăcerile adecvate vârstei lui** doar **pentru a-i hrăni, prin literatură, genialitatea ei, mulţumindu-se** cu **speranţa că va avea vreodată harul să-i fie alături pentru totdeauna/ să îi poarte paşii pe cărările voite de ea... Căci ea ştia să aleagă [c]ele** mai **minunate cărări... mult mai bine decât el, care vedea, o Putea face... ştia să culeagă din lumea aceasta amestecată cu bine şi** [r]âu ceea **ce era mai mărinimos şi mai înalt... Sufletul ei avea această putere de discernere. Oftă când îi trecu prin minte ideea... iar acea [1(]iee despre cât ar fi putut fi de fericit împreuna cu ea... aşa cum** fusese **la grădiniţă, când de ea ascultau toţi copiii, iar el era un kvorit al tuturor, pentru că era**

prietenul ei.
îl iubise şi ea. Ar fi vrut să fie împreună, dar el distrusese tQtul. Se ruşinase de ea în armată... îi pasase mai mult de părerile colegilor lui decât de cele mai adânci şi sensibile porniri ale inimii sale. Se trădase pe sine, pentru a fi îh rând cu lumea. Iar când dorise

cu-
să se întoarcă, nu mai avusese putere. Hăţişurile întunecate îl prinseseră prea strâns în braţele lor, iar lumina se depărtase.
- îmi place să trăiesc, îi mărturisise ei, în cimitir, după moartea bunicii lui.
Şi ea îi răspunsese că era ceva firesc să aibă o asemenea dorin, ţă. Dar ea nu ştiuse în adevăr ce înţeles ascundeau cuvintele lui. •
Prin acele cuvinte, el îşi exprima dorinţa de a se descătuşa de anumite principii învăţate în copilărie, conform cărora adevărata viaţă şi fericire înseamnă a trăi în ascultare de Dumnezeu, nu de pornirile proprii... Atunci, în el se născură primele semne de răzvrătire împotriva braţelor care îl înlănţuiseră... Confundase căldura lor cu „restricţia". Şi braţele acelea nu erau altele decât ale lui Isus, pe genunchii Căruia se imaginase în siguranţă în anii copilăriei.
Se smulsese pur şi simplu din braţele divine, ocrotitoare, asemenea unui copil care consideră grija maternă inutilă, sufocantă, lipsită de sens şi o porneşte de unul singur în lume, convins fiind că e capabil mai bine ca oricine să-şi poarte de grijă. Şi totul sub egida: „îmi place să trăiesc"...
Gustase din tot ce-i putuse oferi trăirea, aşa cum şi-o dorise *el,* fără nici un impediment, liber de orice prejudecăţi, de orice principii creştine... Aşa cum jinduise: se ridicase deasupra, asemenea unei păsări, zburase până în înălţimi, dar când ajunse acolo sus, îşi dăduse seama că de fapt un lanţ greu îl încorseta, îl trăgea cu o putere invincibilă spre ţărână... Zborul lui ţinuse infim de puţin, viaţa lui liberă se transformase într-un târâş.
Da, acum se ţâra... Aşa se întorcea în locurile acestea de unde odinioară toţi îl apreciaseră pentru felul cum se îmbogăţise, îşi luase zborul... în exterior poza atât de prezentabil: costumul scump/ diplomatul plin cu bani, dar interiorul lui, cât era de răvăşit!... DeŞ[1] pe la tâmple încărunţise şi în jurul ochilor făcuse riduri, era încă ufl tânăr deosebit de atrăgător, spre care ochii femeilor se îndreptau cu admiraţie... Dar ce folos? Ce folos?...
Ajunse în faţa uşii, unde ştia că ar mai locui părinţii Adinei- J* răspunse vecina care îi dăduse vestea despre moartea Laviniei. " recunoscu imediat şi se bucură sincer de revedere, fără să-i p110^ vreo întrebare care să-l facă să se simtă prost - era o femeie bun3 la suflet.

)jv la ea află adresa Adinei şi unele detalii privind viaţa ei. Avea o fetiţă de aceeaşi vârstă cu băieţelul lui. O vreme, împreună soţul ei, locuiseră în Cluj, ea lucrând ca profesoară acolo la şcoala *AP* nevăzători. între timp, terminase şi facultatea de litere. Alin o enorm. De cinci ani se stabiliră în oraş. Ea lucra ca medic
psiholog la un liceu, şi împreună cu soţul ei erau redactorii unei • -; creştine de radio. Emisiunile lor erau audiate de multă
golani creştine de radio.
lume şi foarte apreciate. Se ştia că Adina, redactoarea emisiunii, era nevăzătoare şi faptul că avusese ambiţia să termine două facultăţi o ridica mult în ochii oamenilor. Pe deasupra, scrisese împreună cu soţul ei şi două cărţi pentru copii. Prima carte avusese o mare trecere printre cei mici, dar era lăudată şi de părinţi. A doua carte era încă la tipar. Adina era preţtiită şi pentru că acorda consultaţii psihologice gratuite celor care solicitau. Deşi extrem de ocupată, era cunoscut faptul că

niciodată nu refuza pe nimeni şi mulţi mărturiseau că îşi găsiseră rezolvarea problemelor sufleteşti în urma discuţiilor cu ea. O forţă mai presus de simpla raţiune umană o înzestrase cu puterea de penetraţie a sufletului uman, de a dibui rănile interioare şi felul cum ele pot fi tratate.
Deci, aşa cum el sperase, Adina ajunsese sa-şi dezvăluie în fata întregii lumi genialitatea. Ea nu putuse să rămână ascunsă. Adina lui, cea căruia îi dezvăluise atâtea taine ale lumii, acum era în vârf... cunoscută, apreciată, iubită de un oraş întreg...
Cât? diferenţă între el şi ea! El se ridicase la suprafaţă prin puterea banilor, a materiei, iar ea prin forţa dragostei necondiţionate, neobosite a spiritului. îl invidia pe Alin pentru o asemenea s°ţie, pentru fericirea lui alături de această minunată fiinţă. Un om dezavantajat fizic, un handicapat, câştigase incomparabil mai mult m aceasta lume decât el. Vechea lui ură faţă de el, gelozia simţi că îl sufoca, îi înăbuşă nobilele dorinţi de care fusese călăuzit venind a"ci. De ce să se umiliească şi în faţa acelui nesuferit care îi luase lui dreptul ce i se cuvenea la fericire, mărturisindu-i ceva petrecut cu ani în urmă? De ce? Ce rost mai avea să scormonească trecutul, când oricum lucrurile se sfârşiseră cu bine? Oare timpul acela de coşmar, când era obsedat de ideea unei eventuale pedepse juridice, nu fusese îndeajuns pentru ispăşirea păcatelor lui? Ar fi dorit ca bancurile conştiinţei lui să-i dea această confirmare. Dar conştiinţa

lui, acea Luminiţă de curând reaprinsă la capătul desişului, îi arş, cu totul altă cale. O cale a lepădării de sine pentru a ajunge la descă tuşare, la un zbor cu adevărat liber... la valoroasa trăire. Ce ciudat şi totuşi, singura cale... singura... Şi mai ales că viaţa fiicei lui *(aJ* gândea încă astfel) depindea de o pocăinţă sinceră a lui, în cele r«aj mici amănunte.
Ajunse la adresa indicată de vecina de palier a părinţilor Adinei. Era un bloc modest, la periferia oraşului. Rămase un răg. timp la oarecare distanţă de scara unde ar fi trebuit să intre pentru a ajunge la apartament. Nu găsea nicidecum în el puterea de a da ochii cu ea... după atâta timp. Ce-i va spune?... Cum o va putea face? Nu se gândise destul înainte şi găsise tot felul de soluţii? Unde se evaporaseră ele acum? Nu alunecase de multe ori, fără să vrea, în a-şi imagina aceste clipe inevitabile, despre care ştia că odată şi odată tot vor veni! Nu-şi imaginase însă, nici pe departe, în ce îm-prej urări! Doamne, ce împrejurări! îşi închipuise reîntoarcerea lui ca a personajului din romanul *La răscruce de vânturi* plin de bogăţie, în largul lui, capabil să triumfe deasupra celorlalţi, să-i subjuge, să se răzbune... Când-colo, reîntoarcrea lui era însoţită de cea mai cruntă dezonoare... Dacă nu ar fi fost la mijloc Ela, poate că acum... chiar acum, în faţa celei mai dificile sitauaţii din viaţa lui, ar fi făcut cale întoarsă. Dar, mai bine să sufere el decât să mai audă un singur geamăt scurs de pe buzele adoratei lui fetiţe. Putea suporta în fond orice înjosire, orice zdrobire, dar nu să o vadă pe ea chinuindu-se. Nenorocirea ei se datora păcatelor lui.
Susţinut de acest gând, ca de un baston de care s-ar fi spri" jinit, se încumetă să escaladeze primele trepte ale scării. Se opri cu sufletul la gură când desluşi vocea Adinei. Cobora scările, însoţita de fetiţa ei...
Rămase înmărmurit, fără nici o putere: de a urca mai departe sau a elibera treptele. Ea ajunse în dreptul lui.
- Bună ziua, salută fetiţa, privindu-l cu respect prin ochela111 ei rotunzi şi coloraţi frumos.
Dar el nu o auzi. Nu mai auzea nimic în afară de bătăile p^3 puternice ale inimii lui, nu mai vedea pe nimeni în afară de ea-; Atâţia ani trecuseră şi peste ea, dar nu o găsea deloc schimbată. Nic| maternitatea nu o schimbase, rămăsese la fel de slăbuţă şi totuŞ1

'ină de o uimitoare forţă, interioară. Era singura femeie pe care o iubise *° *umea această. Ce straniu! El,

care pusese preţ pe perfecţi-ea trupească, fusese fidel unei iubiri iluzorii faţă de o făptură „are nici măcar o data nu i-ar fi putut admira fizicul lui. Dar mai „resus de fizicul lui, exista sufletul lui... Ea ştiuse să i-l preţuiască jjiai mult ca ori ic e alt om, alta femeie... Simţi că i se înmoaie pi-c ioarele, ca retrăieşte aceleaşi simţăminte ca pe vremuri: dar totuşi plăcute, dulci. Dar ele se transformară într-o amarnică durere, amintindu-şi că nu le va putea păstra în inimă... Adina nu era a lui, ci a altuia... El o părăsise de dragul unei lumi, care, în final, îl obosise, îl trădase.

îi fusese groază de ideea: ce va spune lumea când îl va vedea de braţ pe el, un bărbat aşa atrăgător, cu o femeie oarbă, dar iată că această femeie oarbă străbătea străzile cu fetiţa de mână, iar oamenii o priveau cu admiraţie, o salutau.

- Ea este Adina, cea care prezintă emisiunea religioasă, şopteau glasurile când ea trecea. Şi mulţi întorceau capul.

în urma ei, lăsa priviri pline de iubire, de apreciere şi recunoştinţă. Ea nu le vedea, dar sufletul ei măreţ nu avea nevoie de aceste măguliri din partea oamenilor pentru a sluji cu toată dăruirea semenilor ei.

Fetiţa îşi conducea mămica. Se vedea pe chipul ei bucuria şi satisfacţia de a avea o mămică atât de cunoscută în oraş şi iubită de toţi. în drumul lor trecură şi prin dreptul pieţei aglomerate. Aici zăbovi mai mult, fiind oprită de o adolescentă. După cum înţelesese ■, tânăra avea o problemă pe care chiar aici în stradă i-o mărturisea ;i. Şi ea, deşi el o văzuse cum înainte pipăise ceasul de pe mă şi grăbise pasul, acum, cu un calm uimitor, stătea, o asculta pe tânără. îi culese mâna în timp ce discutau, i-o mângâia. Fiecare muşchi al feţei trăda interesul ei faţă de problema ce i se pusese în faţa - exteriorizare care însemna poate mai mult decât ceea ce ochii ^> stinşi ar fi putut dărui. în final, îi dădu cartea ei de vizită. Tânăra [11] mulţumi şi, la despărţire, trăsăturile feţei ei nu mai exprimau aceeaşi stare interioară care o determinase să recurgă la discuţia cu

m psiholog.

Emi o privi cum se depărtează, şi în inima lui ar fi dat orice să [1] fost el în locul acelei tinere: discuţia lui cu Adina să-i aducă în

suflet un licăr de nădejde.

După ce mai merseră vreo cinci minute, intrară în curtea case, care, după tăbliţa scrisă pe zidul dinspre stradă, dădea de Ies că era sediul redacţiei emisiunilor radio.

Se căi că lăsase să treacă în felul acesta timpul pe lângă el, fgj* să ajungă la o concluzie, când fetiţa lui îl aştepta sărăcuţa suferind enorm.

îi era ciudă pe Adina şi pe Alin pentru toată viaţa lor fru-mqasă, pentru fetiţa lor zglobie şi frumuşică. O auzea din strada zbenguindu-se şi cântând prin curte...

Intră în curte. Fetiţa stătea pe o băncuţă. înşirase pe ea mai multe jucării, cu care făcea spectacol. Un căţeluş cu o scufie în cap spunea o poezie frumoasă, un elefant albastru, cu burta albă, cânta un cântecel de copii, iar când veni rândul unui băieţel de plastic cu degetul în gură şi pantalonaşii traşi în jos, fetiţa îl descoperi pe Emi şi se intimida.

- Bună ziua, îl salută din nou, deşi îl mai văzuse şi îl salutase azi. Căutaţi pe cineva? întrebă cu respect.

El nu-i răspunse, iar ea, fâstâcită, încercă să-şi reia jocul, vorbind în şoaptă şi uitându-se din când în când cu coada ochiului spre el.

- Cum te cheamă? o întrebă după un răstimp, apropiindu-se de ea.
- Diana, răspunse ea cu mândrie. Ca pe mama.
- Dar pe mama ta nu o cheamă aşa.
- Ştiţi cum o cheamă? se miră ea, căscând ochii. De fapt/ mulţi oameni o cunosc şi o iubesc. Pe

mama o cheamă Adina, iar tata mi-a povestit că a vrut, pentru că o iubea el mult şi o mai iubeşte încă, să-mi pună exact numele ei. Dar ea nu a vrut. Atunci/ ca să fie amândoi împăcaţi, mi-au dat un nume care să aibă aceleaşi litere ca Adina, adică Diana.
- Interesant, surâse el.
Se uită la ceas şi surâsul îi pieri deodată. Nu mai avea mult până când trebuia să ajungă la **tren...**
- Spune-mi, Diana, **cum** pot să ajung să vorbesc cu părinp* tăi?
- Acum ei fac emisiunea, zise ea. Numai peste o oră.

E prea mult, se cutremură el. Dacă pierd trenul acesta, nu d voi ajunge. Oftă din greu şi se prăbuşi pe bancă. Se ' ezase pe o jucărie fragilă a fetiţei, pe care o auzi făcându-se Inelari sUb greutatea lui. Se ridică iute.
- Păpuşa balerină! exclamă fetiţa, şi văzând ce mai rămăse>e -« J------,,:,,,. ,,;,,,1C Aduna cioburile şi le

>a, era gata să plângă, dar nu zise nimic \rh într-o hârtie pe care o aruncă la coş. - îţi pare rău după ea? o întreba el.
Da, răspunse ea. însă nu-i frumos să te plângi. Dumnea--""+' <->pii? zise privindu-l în ochi (i se păru lui), ca şi cum
voastră aveţi cop,,. _,,,,_ r-----
ar fi ştiut ceva şi voia sa-l descoase.
- Da, zise el şi, ca şi cum durerea lui s-ar fi trezit din nou, se
ridica în picioare. Spune-mi, o întrebă cu multă -•■•-•--------^
întreruptă din emisiune?... Sau mai bine:
,,·.______x venea ce\
ceva, zise ea, dar poate că, dacă o chem eu,
naica ui K^UU.^ ^---------, . multă gravitate, mama ta
poate fi întreruptă din emisiune?... Sau mai bine zis: îţi aduci aminte ca vreodată să fi terminat mai repede dacă intervenea ceva?
- Nu ştiu de aşa ceva zise ea, dar poate că, dacă o cr
tace ea cumva şi vine. Odată, în timp ce mă jucam în curte, am căzut si mi-am spart capul. Nu ştiu cum a rezolvat cu programul, dar a venit cât a putut de repede, împreună cu taţi, şi amândoi au fost cu
mine la spital...
- Aşa, deci... Răsuflă ca şi cum s-ar fi eliberat de o povară, dar uitându-se la ceas, trăsăturile i se crispară din nou. Se lăsă din nou pe bancă, îşi puse capul în palme şi rămase aşa, până când simţi ') mângâiere prin păr... Tresări. Ridică ochii... Fetiţa îl privea cu milă.
- Sunteţi tare trist, nu-i aşa?
Scapără un zâmbet chinuit. Oftă din nou.
- Puteţi să-mi spuneţi, îl încuraja ea, că n-am sa spun la Nimeni... Şi eu sunt uneori tristă, dar îmi trece repede.
- Tu de ce ai putea să fi tristă, când ai o mămică minunată
te iubeşte?... Fetiţa se apleca şi îi şopti ceva la ureche, ca şi cum ar fi vrut să
ue sigură că nimeni nu o auzea.
- Deci pentru asta eşti tristă? se miră el. Ce frumos din
1 - să fie trist că nu toţi oamenii îl iubesc pe

L

Partea unui copil - să fie trist că nu toţi oamenii 11 msesc pe Dumnezeu şi pentru asta vor ajunge într-un loc groaznic după ce mor. Nu m-am aşteptat... Credeam că ai alt motiv...
- Ce motiv mai mare de tristeţe aş putea avea? Mi-au spus

mai mulţi oameni mari şi copii că în locul meu ei ar fi mereu pentru alt motiv.
- Şi care ar fi celălalt motiv pentru care zic oamenii că ar % bui să fii tristă.
- Am o boală la ochi şi peste câţiva ani s-ar putea să nu o^ văd deloc. Numai într-un an mi-au crescut foarte mult „dioptiile"
- Nu-ţi fie teamă, zise el, n-o să-ţi pierzi vederea.
- Mai mult ca sigur. Mama nu mi-a ascuns. M-a făcut să înţeleg că nu lumina ochilor în această lume are cea mai mare importanţă. Ea, de exemplu, nu a văzut niciodată şi pentru asta nu se plânge, nu-i pare rău. Dimpotrivă, plânge pentru aceia care nu ai lumină în suflet. Sunt convinsă că aceia sunt adevăraţii nevăzători.
-- Ce te face să fii aşa de convinsă?
- Biblia.
- Dar tu citeşti Biblia?
- Da. O citim toţi în familie. Ştiu şi multe versete pe de rost. Pot să vă spun unul care arată care sunt adevăraţii orbi.
- Chiar ştii aşa ceva?
- Ştiu, răspunse ea pe un ton de parcă ar fi fost Adina mica. Dacă vreţi, pot să vă spun unul care arată cine sunt adevăraţii orbi.
- Hai să te aud.
- Isaia 42 cu 6 şi 7, începu fetiţa, îndreptându-se de spate şi luând un aer cât se poate de reverenţios: „Eu, Domnul, Te-am chemat ca să dai mântuire şi Te voi lua de mână, Te voi păzi şi Te voi pune ca legământ al poporului, ca să fii Lumină neamurilor, să deschizi ochii orbilor, să scoţi din temniţă pe cei legaţi, şi din prinsoare pe cei ce locuiesc în întuneric."
- Bravo! Ai o memorie grozavă.
Fetiţa se înroşi toată. îşi duse mâinile la spate şi dădu din umeri măgulită.
- Mulţumesc, rosti. Toţi zic asta. Semăn cu mama. Ea a făcut doua facultăţi şi a scris şi două cărţi de copii. Să vedeţi ce computer grozav are. Pe computer a scris cărţile.
- Da? Şi tu ştii de unde are computerul?
- Cum să nu? De la băiatul lui tanti Ana. îl cheamă Eman E plecat de mult timp în America.
- De unde ştii?

- i-am auzit pe mami şi pe taţi vorbind cu tanti Ana când au fost s-o viziteze la spital, adică la... Nu i se spune spital, ci altfel... Aaăă... Nu ştiu...
- Azil?
- Da, aşa... Acolo sunt mulţi oameni bătrâni. Nu ştiu de ce, mi-a fost milă de ei şi îmi venea să plâng

când îi vedeam.
- Dar când ai văzut-o pe tanti Ana, ţi-a venit să plângi?
- Şi încă atât de mult, zise ea strâmbându-şi gura. De fapt, am şi plâns când am văzut cât de mult plângea ea... A plâns fără oprire cât am stat acolo şi ne tot ruga sa mai stăm, să nu o lăsăm iar singură. Parca ar fi vrut să nu mai plecăm niciodată de lângă ea. Stătea în pat, nu se putea ridica, dar şi mai groaznic - făcea multe, multe „înjecţii". Sărăcuţa de... Se opri decelată cu gura căscată şi ochii mari. Vă e milă şi dumneavoastră, nu-i aşa, de aceea
plângeţi?...
Emi dădu mecanic din cap. Inima îi era prea sfâşiată... Nu mai putea... Ce viaţă decentă i-ar fi putut oferi cu banii pe care îi avea. Dar nici măcar nu o căutase! Măcar atât! Scăpă un suspin prelung, în următoarea secundă, îl invada iar gândul că de fapt ea era de vină, iubirea ei idolatra, posesivă, egoismul ei făcuseră din el un astfel de fiu, dar se opri... Nu avea dreptul s-o judece... Era mama lui, care îl iubise, se sacrificase să-l poată creşte. Era vinovat!...
- Spune-mi, îi răsări deodată în minte un mod de a ajunge la liman, spune-mi, pe mămica ta ai auzit-o vreodată rugându-se pentru acel Emanuel?
- Oho! Cum să nu? răspunse ea pe nerăsuflate şi ridică voioasă sprâncenele, când adăugă că şi ea, observând cât de mult pune mămica ei preţ pe asta, se roagă pentru el chiar şi înainte de a mânca.
- Deci nu m-a uitat... nu m-a uitat, repeta el cu uşurare, adu-cându-şi aminte de ruga lui stăruitoare înainte de a se despărţi. „Să te rogi pentru mine, o implorase în loc de rămas bun. Fără încetare, [a]uzi, fără să mă uiţi vreo zi"... Nu crezuse atunci în nimic altceva [C£]tre să-i poată aduce un remediu în viaţă, decât acea rugă. Iar [a]cum, din nou, confirmarea credincioşiei ei îi aducea un fel de secu-ntate, o alinare a durerilor, o mărire a intensităţii acelei lumini de la capătul drumului...

- Şi se roagă în fiecare zi? întrebă el ca un copil... M
- în fiecare zi, o asigură ea, cu aerul unui om matur.
Şi el o crezu. Şi cu acest crez, avu tăria să-i spună tot ca u* copil care se adresează unui om mare că el era de fapt Emanuel s' că dorea să discute cât mai urgent cu mămica lui.
Fetiţei nu-i venea să creadă şi, bucuroasă că poate da părintj. lor o asemnenea veste, intră grăbită în casă. în mintea ei, se gândea că dacă el venise din America, se grăbea să nu piardă avionul.
Emi nu ştiuse niciodată ce-i spusese fetiţa, cum Adina reuşise să rezolve problemele din studiou, în orice caz, peste puţin timp, o văzu în pragul uşii, exteriorizând pe chip parcă aidoma, acelaşi amalgam de sentimente cu care o lăsase când o părăsise ca fugar. Mai era însă ceva în .plus: o paloare nefirească pentru ea îi acoperise obrajii şi mâinile îi tremurau. Se lupta, ca de obicei, să se ascundă, dar nu reuşea.
El o privea în tăcere, ştiind de data aceasta că ea era conştientă de prezenţa lui... Nu-l vedea, nu-l auzea, dar ştia că este acolo. îi veni în întâmpinare. Vroise să spună multe dintr-o dată, atât de multe, încât, când ajunse în faţa ei, neştiind cu ce să înceapă, amuţi.
Simţindu-i apropierea, vru să înceapă ea, dar numai buzele i se mişcară.
Tăcură iar. El o luă de braţ. Ea se supuse fără un cuvânt şi, ca şi cum ea era mai şocată decât el, iar el avea mai multă forţă, o conduse pe băncuţa din curte.
- Deci, ai venit? rosti ea cu greu, în sfârşit, ca şi cum nu trecuse mai mult de o zi de la ultima lor întrevedere...
- Am venit, îi ţinu el isonul ,cu ochii în pământ ca şi cum s-ar fi temut de focul din ochii sufletului ei... Toţi anii aceştia nu te-am uitat, îndrăzni, fără să ştie de ce o spune, stingherit totodată că ale-sese un moment atât de nepotrivit.

- Am fost ca doi fraţi, rosti ea gânditoare... Aşa ne-am iubit-Ca frate şi soră...
- Dar eu te-am iubit, o corectă el, indignat că ea analiza iubirea lor doar în felul acela...
Ea nu răspunse. Schiţă doar un zâmbet, prin care el nu înţelegea defel ce voia să spună.
- Nu-mi vine să cred, nu mă pot dezmetici!... Au trecut m

j izbucni ea, ca şi cum de-abia acum realiza că el, despre care nu ai ştiuse nimic atâta vreme, îl crezuse poate chiar mort, era aici, lângă ea, în came şi oase. Se aruncă hohotind în braţele lui...
- Nu-mi vine să cred, nu-mi vine să cred, repeta ea fără încetare, în timp ce el îi mângâia cu duioşie părul.
Cât o iubise, cât o iubea încă!.. Poate că şi ea... Poate că nici ea nu-l iubise pe Alin toţi anii aceştia, ci îl aşteptase pe el. Vru s-o strângă mai aproape de el, dar ea se trase.
- Am fi putut avea nespusă fericire împreună, se scurse de pe buzele lui, când rămase cu braţele goale.
Ea nu răspunse imediat. Ei se aştepta să răspundă în acelaşi mod, cum gândea el, despre iubirea lor.
- Nu! veni ca o lovitură de bici răspunsul ei... Nu, Emi... Ţie ţi s-a părut doar că mă iubeşti. A fost o iluzie, având în vedere legătura noastră strânsă din copilărie.
- Nu, se apără el deziluzionat. Cum poţi crede asemenea lucru? Ştii prea bine că nu-i aşa.
- Atunci ai găsit în mine protecţie, continuă ea. Eu am fost o fire dominantă... M-am gândit mult şi până la urmă tot la acelaşi
rezultat am ajuns...
- Te-am iubit, reluă el cu încăpăţânare, te-am iubit mereu... In toţi anii aceştia n-am iubit pe nimeni decât pe tine şi... Se opri. Şi fetiţa mea, adăugă cu glas stins...
- Deci ai o fetiţă? "" -Da!
' - Asta înseamnă că ai şi o soţie.
- Aşa ceva. Nu mai spuse că are şi un băiat. îi era ruşine de faptul că nu îl indusese şi pe el între persoanele pe care mărturisise
că le iubeşte.
- Pe soţia ta trebuie să o iubeşti, spuse ea pe un ton, ca şi cum l~ar fi dojenit pentru mărturisirea lui dinainte, care o făcuse, împotriva voinţei ei, să roşească toată. Se opri încruntându-se: se concentra. Pe ea ai iubit-o, dar nu ţi-ai dat seama, rosti răspicat, în aşa fel de parcă descoperirea ei ar fi însemnat un triumf pentru el, dar Şi pentru ea însăşi, un mijloc de a scăpa de puterea păcatului lui. Cu so{ia ta eşti una înaintea lui Dumnezeu, şi numai simplul gând de Poftire, Dumnezeu îl judecă, precum păcatul în sine.

Şi auzind-o, el se înfiora. Dacă ar şti ea! Nu numai gânduri dar şi fapte... O îngrozise, îl condamnase pentru simpla plăsmuirea minţii. Se ridica împotriva singurului lui gând, pe care deşi corişti, inţa i-l denunţase ca fiind opus Legii lui Dumnezeu, el continuase cu încăpăţânare să-l creadă pur. O iubea şi credea că iubirea pentru ea, chiar dacă era căsătorit şi trecuseră ani, rămăsese la fel ca în copilărie. Dacă judecata ei era prea aspră numai pentru atât, cum îl va frânge, cu totul nemilos, mustrarea ei, dacă îi va mărturisi tot adevărul. Cum va putea suporta?...
Şi ce bizar, dacă înainte doar cu câteva momente îl mistuise iubirea pentru ea, acum, exact sentimentul antagonic îi cuprinse toate fibrele fiinţei. îşi amintea perfect că această substituire o mai trăise şi la ultima lor întâlnire... O ura tocmai pentru că era fericită şi inocentă, o aleasă a cerului, iar el un biet vierme nenorocit, care, fără ca ea să observe, tremura în faţa-i ca un cerşetor al milei, al iertării... Şi totuşi, scopul pentru care el venise aici era mai nobil, mai măreţ ca

niciodată în viaţa lui, ceva din străfunduri îi spunea aceasta. I-o spusese atât de clar, încât, atunci când, cuprins de ură şi sentimente ciudate, se ridicase de pe bancă cu ideea neclintită în minte de a fugi de această năpastă, se oprise la timp... Picioarele, mâinile îi erau încordate... Amuţise de-a-binelea.
Ea nu-l vedea, dar el ştia că răvăşirea lui i-o simte, este transmisibilă... Pentru că şi mâinile ei tremurau, pentru că şi ea rămase mută...
Trăia parcă reluarea aceluiaşi episod de la ultima lor întâlnire... Se luptase cu dorinţa de a-i mărturisi sau nu şi biruise legea firii, a dorinţei de libertate. Dar iată că acum, după ani de zile, tot în acel loc se întorsese... Un sclav chinuit şi biciuit de propriile-i decizii, de propriile-i ambiţii şi realizări... Un fugar de Dumnezeu... *Ve* judecata Lui, de legile Lui să fugi e o nebunie. Nebunia omului îl înşeală ani în şir... o viaţă întreagă... îi iroseşte puterile şi energia-
Şi aşa irosit, cu sufletul zdrenţuit, cu teama de înjosire şi dispreţ, stătea în faţa ei. Imprevizibil, acea Forţă care îl călăuzise îi dăduse tăria de a ajunge până aici, îi dărui o ciudată şi totuşi *măreaţă* viziune. Emi nu o mai văzu pe Adina, ci în ea îl văzu pe Hristos-
în expresia feţei Adinei, i se păru că ar cunoaşte adevărul *Şl* aşteaptă cu răbdare liniştită pocăinţa lui Emi. îl văzu pe Hristosul

,jn tabloul ce-L reprezintă cu blândeţe, dar şi stăruinţă nemărgi-jtă, bătând la o uşă închisă. Largi sunt tainiţele minţii omeneşti, îşi iduse aminte de versetul apocaliptic care era scris sub această fotografie, în cartea care îi fericise copilăria: „lata, Eu stau la uşă şi bat. Dacă ascultă cineva glasul Meu şi deschide uşa, voi intra la ei, voi cina cu el, şi el cu Mine."
Căzu într-o nostalgie străină de felul lui de a fi, gândindu-se că Hristos, în aceste momente, dincolo de uşa aceea, are putere nu numai să bată, dar şi să-l privească în ochi. Poate, având în vedere clipele acestea decisive pentru el, Adina se născuse fără ochi, ca el să-L vadă pe Hristos privindu-l... Zâmbi de această închipuire a minţii. Important era însă că esenţa care se desprinse din toate gândurile lui rămase validă, puternică şi nimic nu o mai putea
înfrânge...
începu... Nu era el însuşi, ci parcă un om nemărginit de sincer, hotărât cu orice preţ, numai pentru că Hristos îl privea în ochi, numai pentru că îl făcuse ani în şir cu o duioasă şi dumnezeiască răbdare să-l determine să aştepte în spatele acelei uşi închise. I se părea că, pe măsură ce toată mizeria din sufletul lui iese la iveală, încet, dar sigur, uşa aceea, bariera între om şi Dumnezeu se dă la o
parte.
Şi cuvintele ieşeau repede, năvalnic din gura lui, ca şi cum s-ar fi temut că preţul unei clipe de şovăire, de tăcere, ar închide din nou uşa, iar raza de lumină ce o vedea strecurându-se s-ar fi topit, iar el ar fi rămas din nou în întunericul acela cutremurător de familiar... Totul: minciuna, ipocrizia... ascunzişurile minţii luf răvăşite, amintirile despre ceea ce considera a fi nelegiuire - ieşeau la suprafaţă. O părăsise în armată din cauza colegilor lui... Pusese mai mult preţ pe părerile lor decât pe iubire, apoi din dorinţa de a-şi satisface poftele, dintr-un egoism cumplit, fusese în stare să atenteze la puritatea ei. Se necăji, când din milă ori bunătate, pentru a-i întinde o mână de ajutor în marea-i suferinţă, ea încerca să-l scuze. Cu şi mai multă înverşunare aduse argumente împotriva lui însuşi. Recu-noştea că se lăsase clar călăuzit de gândul de a profita de ea doar Pentru a-şi satisface pofta. Sperase, antrenat de un egoism orb, că astfel va scăpa de povara iubirii unei fiinţe imperfecte... Câtă mize-rie scotea din adâncurile sufletului şi asta îi aducea, puţin câte

puţin, mult râvnita uşurare.
Şi în timp ce vorbea şi o privea, iar părerea de rău despre fericirea pierdută alături de ea mai stăruia, exact din ceea ce reieşea de pe buzele lui, îşi dădea seama, după atâţia ani, de cu totul altceva decât crezuse.
O iubise într-adevăr, dar aşa cum ea descoperise înaintea lui, ca pe o soră... Se agăţase cu toată puterea de caracterul ei puternic şi în final de credinţa ei înaltă, care atinsese cerul... Iubise şi admirase minunăţia sufletului ei. Ceea ce îl atrăgea şi credea că îl face inseparabil de ea era de fapt aceeaşi Forţă care îl menţinuse tare, neclintit, când ea plecase departe la şcoală... Copii fiind, îşi imaginaseră că erau pe genunchii lui Isus... De-abia acum înţelegea! Nici nu fusese nevoie ca ea să-i dea mai multe explicaţii. în mintea lui, se lumină totul dintr-o dată... Se mira cum de nu înţelesese până acum! Cât se temuse, cât îl îngrozise clipa mărturisirii., cât îl frământase în aceşti ani dacă ea îl recunoscuse în ziua aceea „.fatală". Acum însă, noua lumină îl copleşi într-atât, încât toate sentimentele care erau altădată cu intensitate alimentate de imaginea de sine, aproape că nu mai existau.
Nu mai era nici ea... nici nimeni altcineva, mei chiar fiica lui, zăcând între viaţă şi moarte, aşteptându-l într-un alt oraş... era numai el şi Dumnezeul cu care, prin discuţia cu Adina, avea atâtea de lămurit. Nici nu se mai uita la ceas... Uitase că era vorba de un timp în care trebuia să se încadreze pentru a ajunge la gară să prindă trenul. Chestiunea lui de viaţă şi de moarte se materializa aici, în această curte, faţă în faţă cu ea, care nu-i putea vedea ochii carnali, dar îi putea cuprinde cu vederea interioară tot sufletul. Pentru că în ea era Hristos... Confundase dorinţa de a fi cu ea împreună cu aviditatea de a-şi umple golul din inimă... Ea îl cunoscuse şi atunci pe Dumnezeu... Tânjise după prezenţa ei, pentru că ea avusese capacitatea să-l îndrume spre El. De mici copii/ porniseră împreună, ţinându-se de mână, pe această cale spre El spre Isus, izvorul fericirii umane: dar, la un moment dat, ţinta vieţii lui se orientase spre împlinirea de sine, excluzându-L pe Dumnezeu. Nostalgia de a colinda dealurile, de a petrece timp împreună, se datora setei lui după Dumnezeu... împreună se aplecaseră să bea din acel izvor al vieţii... Ea rămăsese să soarbă o viaţă

ţntreagă din dulceaţa lui, cufundându-se într-o fericire de invidiat, *far* el fusese amăgit de deşertăciunea acestei lumi, de legile ei: ridică-te şi luptă singur, întăreşte-te şi ieşi la suprafaţă, că altfel n-ai să te vezi nicidecum."
Câteodată, obosit de legile acestei lumi, când realiza înşelăciunea ei, încercase să revină la calea păcii pe care o părăsise... Ea îi aducea relevant aminte de frumuseţile şi dulceaţa dumnezeirii pierdute... Acum avea curajul să rostească în faţa ei ceea ce descoperise. Nici pe ea nu o interesa parcă să-l condamne pentru păcatul lui, să dea de înţeles dacă ştiuse ori nu de intenţia lui abjectă de atunci... Nu arătă nici un pic de frustrare şi dispreţ, având în vedere marele rău pe care el dorise să i-l facă... Era vădit că o interesa doar izbăvirea lui... Faţa ei, în loc să se crispeze de grozăvia păcatului, se lumina de strălucirea care pătrunsese în sufletul lui.
între timp, în locul acela mai veni o persoană. Emi nici nu-i auzise paşii greoi, târşâiţi... care altădată l-ar fi iritat. îl observă numai când ajunse lângă Adinei, şi ea îi întinsese mâna ei fină, iar el o duse la pieptul lui cu gingăşie.
Analizat din perspectiva ochiului său de estet şi căutător al frumuseţii exterioare, aspectul fizic al lui Alin continua să-i provoace dezgust, dar totodată, acest infirm devenise încă un pion absolut necesar pentru întregirea izbăvirii lui. Prin simpla lui prezenţă, Emi îi era dator cu mult şi doar pentru faptul că fusese însărcinat cu această misiune din partea lui Dumnezeu, să ia aminte la depoziţia lui.

Când începu însă să declanşeze avalanşa mărturisirii greşelilor şi faţă de el, se izbi de privirile lui ca de un zid... Adina nu vedea Şl liber prin ochii sufletului ei, putea vedea lămurit privirea lui Hristos... Cu Alin, era cu totul altceva... Privirea lui se încărca, pe măsură ce cuvintele sale curgeau, cu sentimente pe care el nu le putea discerne. De aceea, mintea lui se grăbi să le dea o interpretare preconcepută, adaptată la vechiul lui mod de a gândi... „Oare de ce trebuie să mă umilesc în halul ăsta în faţa acestui schilod?" îi trecu Prin minte ca un fulger, gata să strice tot ce clădise până acum... "Prea multă umilinţă din partea mea şi prea multă satisfacţie pentru el, văzându-ină cât mă chinui... Uite cum mă priveşte... De sus Parcă... Jubilând..."

- Mă urăşti!... izbucni deodată. Din cauza mea ai fost la u^ pas de moarte. Te-ai zbătut între viaţă şi moarte în noaptea aceea crezând poate că substitui pe cineva care merită, dar nu pentru o târâtură ca mine... care te-am urât atât de crâncen... te-am dispreţuit... Niciodată în anii aceştia nu mi-a părut cu adevărat rău de mişelia mea de atunci. Tu ai avut tăria să-ţi pui pieptul în faţa lamei cuţitului pentru a salva un ticălos... Iar eu n-am avut nici măcar puterea de a trece peste egoismul meu, peste teama de privarea libertăţii mele, pentru a-ţi întinde o mână de ajutor...

Lăsă capul în jos, extenuat, zdrobit de aceste sentimente...

- Mă urăsc pe mine, şopti cu disperare, când Alin se apropie. Te urăsc tocmai pentru că îmi insufli sentimentul urii... Te urăsc, da, te urăsc pentru că tu ai putut fi atât de bun, iar eu nu... Tu ai un handicap vizibil, dar eu unul sufletesc, care e mult mai hâd... Te urăsc, că din cauza urii ce ţi-o port, nu pot atinge limanul... Am ajuns cu greu până aici... Vedeam deja lumina dumnezeirii strălucind... Până ai venit tu şi ai stricat totul...

Impulsiv cum era din fire, se ridică brusc, cu o ură nestăvilită în priviri. Când era gata să plece, o văzu pe Diana apropiindu-se cu zâmbetul pe buze de părinţii ei. îşi aduse aminte de fiica lui. Imediat, ura de pe chipul său fu înlocuită de teroarea a ceea ce ar însemna înfrângerea. Asta îl făcu, fără să înţeleagă de ce, privindu-l ţintă pe Alin, să aştepte.

Alin înţelese că ochii lui erau de vină. Fără să vrea, firea lui omenească se grăbise, prin lucirea ochilor, să dea un răspuns... Era omenescul din el, prima reacţie care tinde să întunece frumuseţea dumnezeirii din spirit. Semn că vroia să se dea pe el la o parte, să lase pe Dumnezeu să triumfe, îşi plecă smerit capul în pământ. Şi îfl poziţia aceasta, cu glasul încărcat de lacrimi, începu:

- îmi aduc aminte perfect tot ce am gândit în acele momente când am rămas singur în noapte. Credeam că voi muri... O cauza nobilă... salvam o viaţă de om. Nu-l cunoşteam. Mă împăcasem cu gândul că Dumnezeu, prin mine, îi dăduse cea mai mare şansă, zile de trăit, timp pentru a-L sluji pe El... Şi deodată, cum gândeam aşa/', pe măsură ce suferinţa fizică devenise aproape insuportabilă, ştii ce> gând m-a cuprins?... „Ce faptă măreaţă!"... Mă copleşea mândriaj pentru sacrificiul meu... îmi imagyiam ce răsplată voi primi de *im*

pumnezeu pentru această jertfă totală. într-un fel, îmi era ciudă pe j^irie însumi pentru acest gând, dar rnă complăceam totuşi.

Deodată însă, Duhul lui Dumnezeu mi-a adus aminte Cuvântul Scripturii care spune: „Să aveţi în voi gândul acesta, care era şi în Hristos Isus: El, măcar că avea chipul lui Dumnezeu, totuşi n-a crezut ca un lucru de apucat să fie deopotrivă cu Dumnezeu, ci S-a dezbrăcat pe Sine însuşi şi a luat un chip de rob, făcându-Se asemenea oamenilor. La înfăţişare a fost găsit ca un om, S-a smerit şi S-a făcut ascultător până la moarte, şi încă moarte de cruce." Dacă ai şti cu cât dispreţ m-am putut privi apoi. Doamne, mă gândeam, ce sunt eu în comparaţie cu Tine? Un fir neînsemnat de materie, un nimic, un rob nemernic şi am curajul să mă mândresc în faţa Ta cu fapta mea?...

Sacrificiul meu, oricât de măreţ ar părea în termenii raţiunii umane, ce este el, faţă de al Tău? Tu, Hristos, eşti Dumnezeu din veşnicie, Creator împreună cu Tatăl al celor văzute şi nevăzute şi ai avut iubirea de a accepta nemărginita umilinţă de a veni pe pământul acesta stricat, luând chipul omului... supus durerilor inerente ale existenţei acestei fiinţe... Numai întruparea Ta, fie şi în cel mai luxos castel al veacurilor, ar fi fost prea mult pentru Tine, care eşti Dumnezeu. Omul, indiferent de mediul unde vieţuieşte pe pământ, e supus suferinţei. Dar smerenia izvorâtă din iubire a depăşit orice limită, chiar a gândirii fiinţelor cereşti, când ai acceptat cea mai înjositoare şi crâncenă moarte a timpurilor -
crucea.
Deci, ce ar fi însemnat sacrificul meu faţă de al Tău, pentru care, omeneşte gândind, aveai cele mai întemeiate motive să Te mândreşti... dar nu ai făcut-o... în plus - eu muream pentru un om, dar Tu pentru omenirea întreagă. Am plâns atunci din cauza păcatului înfumurării mele şi gândul sublim al lui Hristos mi-a cuprins toată fiinţa. O fericire nemărginită m-a invadat apoi!... Şi lecţia asta Bu-a slujit o viaţă... întotdeauna când mândria se lupta să se trezească în mine, îmi aduceam aminte de acele clipe... Dacă jertfa mea supremă, comparând-o cu a lui Hristos, nu-mi dădea dreptul la înălţarea capului în faţa lui Dumnezeu, cu atât mai mult - ce erau celelalte fapte, oricât de minunate şi demne de apreciere ar fi fost?
De multe ori, chiar mi-am dorit să-l cunosc pe acel om de care Dumnezeu S-a folosit pentru a-mi revela acest scump adevăr, fără

de care viaţa mea nu ar fi avut o reală valoare. Am fost convins că mai multă recunoştinţă îi datorez eu, decât el mie. Aş fi vrut să-o^ dea Dumnezeu ocazia să-i mulţumesc... Toţi anii aceştia, n-am putut să fac altceva pentru el, decât să mă rog...
Şi terminând astfel, cu ochii tot în pământ, Alin, sprijinindu-se de Adina, se ridică de pe bancă. Dorea să plece - i se părea că spusese tot ce avea pe inimă, iar acum nu mai avea nimic de adăugat. Emi rămase un răstimp înlemnit.
- Frate! atât reuşi să îngaime... Mulţumesc, frate! Şi îl strânse cu cea mai mare dragoste în braţe pe Alin... Dintr-o dată, acest om, al cărui aspect fizic îl dezgustase dintotdeauna, deveni în ochii lui unul dintre cele mai reuşite exemplare ale speciei umane.
Cu capul proptit unul pe umărul celuilalt, vărsau lacrimi...

CAPITOLUL 33

înainte de a pleca la tren, Emi ceru voie» să dea un telefon. Le mărturisise celor doi soţi drama vieţii lui şi prrimise cu o foame nespusă încurajările lor. Dar se părea că ei căutaţi să-l pregătească mai mult parcă pentru o eventuală nenorocire d^cât pentru o izbăvire pe care el o implora, ca şi cum de ei ar fi depiins...
- Bineînţeles ca Dumnezeu poate să facă această minune, îl asigură Adina cu o milă ocrotitoare, dar... Şi îi lua mâna, strângân-du-i-o cu putere. El poate, repeta, percepându-i neliniştea. Dar dacă...
- Dacă?
Şi în faţa acestui „dacă", el simţea că îş;i pierde minţile.
- Dacă nu va fi aşa, să ştii că Dumnezeu totuşi te iubeşte...
- Asta nu! Orice pot crede, dar nu aista, se revolta el... Am făcut tot ce mi-a cerut El... Mă pocăiesc în ţărână... Dar cer atât de la El: să nu rai-o ia pe Ela...
- Să nu ţi-o ia? Dar dacă stai să te gândeşti bine, a cui este ea de fapt? E dureros, ştiu, şopti, simţindu-i tremurul mâinii... înţeleg... Şi îşi şterse ochii. Mă pun în situaţie, că şi eu am un copil.

Apoi adăugă ridicând fruntea, ca şi cum ar fi vrut să înfrunte faţă în faţă durerea grea cu adevărul şi dragostea lui Dumnezeu: nimic de pe acest pământ nu ne aparţine: copii, soţi, fraţi, părinţi... tot ce ni se Pare că avem noi sau credem că ni se cuvin. De la Dumnezeu pri-^isn totul. Dacă omul nu este conştient şi familiarizat în orice Moment cu acest adevăr, la vremea unei nenorociri poate să cadă Pradă celui mai crud faliment... şi niciodată să nu se mai ridice.
- Orice aş accepta, dar nu să-mi moară fetiţa. Vorbele tale [s]ună parcă a ameninţare... O iubesc prea mult! O să mor şi eu, ^acă... Mi-e teamă, cum ai zis tu, de acel faliment: că nu-L voi mai Putea iubi niciodată pe Dumnezeu... Niciodată...

- Dar ţi-ai pus vreodată problema şi în alt fel? Dumnezeu într-adevăr, iartă, curăţeşte păcatele oamenilor prin sângele Fiului Său, dar nu este vina Lui că omul trebuie să tragă consecinţele nelegiuirii şi neascultării... Chiar legile umane pedepsesc pe cei care le încalcă... Vezi, Emi, aceasta poate fi consecinţa faptului că ani în şir tu L-ai ignorat. Numai zdrobindu-te în felul acesta,, Dumnezeu te-a putut întoarce cu faţa spre El. N-ai fi putut s-o faci altfel? Cum sa nu! Dar trebuie să recunoşti că nu ai vrut... Ce trist, că din pricina păcatului semenilor, alţii trebuie să sufere!... Războaiele, lagărele de concentrare... oameni infirmi ca mama ta... Ştim amândoi povestea: din pricină că mama ei a vrut s-o avorteze, s-o ucidă înainte de a se naşte, Ana s-a născut cu un handicap, care tot din pricina păcatului a ajuns un handicap în sufletul tău... apoi un handicap fizic, transmis prin gene băieţelului tău... Vezi, Emi, unele stricăciuni datorate păcatului nu le mai putem repara, dar avem ocazia, mult mai multe să îndreptăm prin puterea Dragostei, Adevărului şi Dreptăţii dumnezeieşti. Chiar dacă nu poţi câştiga viaţa Eîei, poţi răscumpăra timpul în care ţi-ai urât propriul copil şi nu ţi-ai iubit soţia... poţi să-i îndulceşti, mai mult decât ai fi făcut în toată viaţa ei, puţinul timp cât mama ta mai are de trăit (că este foarte bolnavă, sărmana). Şi mai este ceva: dacă Ela îl iubeşte pe Dumnezeu, ce ar însemna moartea ei decât trecerea într-o adevărată viaţă? Dacă ai întreba-o pe ea ce părere are, dacă se merită sa meargă mai repede în cer, numai pentru ca tăticul ei să ajungă şi el într-o zi .acolo, ce ţi-ar răspunde? încearcă să gândeşti în felul acesta.
- Tu vorbeşti aşa, că nu eşti în situaţie... Nu poţi înţelege durerea mea, răspunse el, smulgându-şi mâna din a ei... Alin, du-mă te rog la telefon... Oare ce face comoara mea? Rugaţi-vă să fie bine... că dacă nu, o să înnebunesc... Vă implor...
- Nu-i nevoie să te descalţi, îi spuse Alin, văzând că se dezlega la şireturi...
- Lasă, îi răspunse el zăpăcit... Lasă! Şi îşi lăsă papucii la uşă....
La telefon, îi răspunse soţia lui.
Era atât de îndurerată din pricina stării copilului şi în acelaşi timp mânioasă pentru absenţa lui îndelungată, încât doar câteva cuvinte îi spuse:

i spuse:
- Nebunule! pentru nelegiuirile tale, nici măcar n-ai să-ţi mai „zi fata în viaţă... Moare! Şi nu meriţi mai mult! Te urăsc, cum n-am £t pe nimeni! Să rămân eu singură chiar şi în aceste momente? Te urăsc[1]

L

Şi, înecată de un hohot de plâns, închisese telefonul... în acele momente, Emi simţi că lumea întreagă se prăbuşea cu totul peste el. Nu-l durea atât tonul cu care ea îi vorbise, cuvintele ei grele, ca acel cuvânt catastrofal: „Moare!" Fetiţa lui să moară?! Şi mai cu seamă, departe de el, de braţele lui...
- Rugaţi-vă! îi imploră el din nou pe cei doi soţi. Vă implor, poate Dumnezeu să...
Clătina capul, strângea din pumni...
Se uită la ceas... încă puţin până la primul tren... Iar nu-şi luă rămas bun de la Adina. De data aceasta,

buimac, însă nu din pricina poverii păcatului, ci din cauza durerii zdrobitoare a consecinţelor lui.
Se încălţă în grabă şi porni spre gara cu paşi repezi. Pe drum, îşi dădu seama ce greşeală făcuse când se grăbise să se încalţe. Cu mintea tulbure din pricina durerii lui, îşi luase papucii invers, dar fiecare moment, pentru a ajunge la gară, era preţios. Numai câteva clipe pierdute aiurea ar fi însemnat poate să nu îşi mai găsească fetiţa în viaţă. Faţă de tragedia pe care o trăia, o pereche de pantofi luaţi invers însemna cel mai mărunt lucru din lume. Şi când te gândeşti ca în alte circumstanţe, străbătând în aşa hal străzi aglomerate, ar fi murit de ruşine! Era cu adevărat caraghios: bine îmbrăcat, cu diplomat în mână şi cu pantofii inversaţi... Observă cum unii trecători se amuzau copios pe seama lui, alţii îl priveau ca pe un smintit. Totul pornea de la nişte amărâţi de papuci, care nu erau încălţaţi conform regulilor lumii în care trăia... Dar ce-i mai păsa lui acum de regulile ei? Ce însemna acest indiciu al aspectului exterior pe care pusese preţ o viaţă întreagă tocmai pentru că lumea gândea şi judeca pe aproapele după rigorile ei? Ce importanţă avea o meteahnă a îmbrăcăminţii exterioare, faţă de ceea ce se afla acum în interiorul lui? Fiica lui, singura care îi adusese bucurie în această lume tristă şi trecăboare, murea. Sufletul lui era sfâşiat de durere, iar lumea se amuza de un nimic.
El însuşi fusese astfel o viaţă întreagă. Lumea care se perinda

acum pe lângă el şi observa meteahna se uita doar la suprafaţă... Er un mod de a gândi general. Oamenii se uită la ceea ce izbeşte o. chiul, dar în suflet ei nu pot privi... Probabil că ar putea prin ochi' lui Dumnezeu, dar asta implică să-ţi pese de semenul tău ca de tine însuţi. Se gândise oare măcar unul din cei care se amuzau pe seama lui că de fapt sminteala lui, imprudenţa de a se fi încălţat greşit se datora unei suferinţe sufleteşti incomensurabile? Erau semeni plg. mădiţi din aceeaşi materie ca el, semeni cărora şi lor, iminent, mai devreme sau mai târziu, le va veni rândul unei suferinţe care te duce până acolo încât să nu mai ţii cont de nimic... De-abia atunci începi să-i înţelegi pe alţii şi adevăratele valori ale vieţii.
De-abia acum înţelegea, după atâţia ani, durerea şi revolta cărora mama lui li se lăsa pradă atunci când copiii se amuzau de mersul ei, ori oamenii mari o tratau nefiresc din pricina metehnei fizice... Numai acum putea pricepe ce se petrecea atunci în sufletul ei veşnic pus la bătaie, mereu o privelişte pentru cei din jur. Era pentru prima dată când îl cuprinse o nemărginită milă, duioşie şi regret că nu fusese alături de ea să o ajute să înţeleagă adevăratele valori, puterea de a te ridica deasupra acestor „nimicuri", în comparaţie cu altele...
Ce bine vedea o asemănare a acestei trăiri de moment cu situaţiile în care, de multe ori tatăl său, încercând să exprime sentimente în vorbire, scotea sunete ciudate, caraghioase perceperii urechilor celor din jur! îşi amintea perfect, deşi atunci era doar un copil: călători cu trenul împreună cu mama Adinei, şi două eleve nu se mai putură opri din râs, auzindu-l cum se chinuia să-şi exteriorizeze sufletul prin cuvinte. îşi amintea atâtea alte situaţii asemănătoare faţă de care altădată ar fi fost doar un necruţător judecător...
Aştepta ca măcar un singur trecător să-l oprească, fie şi aşa cu milă, dacă nu cu politeţe, să-l atenţioneze de greşeala lui. Le păsa cumva celor pe lângă care trecea că, mergând mai departe în felul acesta, alţii şi alţii se vor amuza?... Dar oare, pentru el, mai avea importanţă?... Nu-i mai păsa... în sfârşit, părerea lumii pentru el ajunsese fără nici o valoare... Nu din cauza ei pierduse enorm în viaţă? Să piardă acum şi ocazia ultimelor clipe de viaţă ale Elei? Nu! | Şi continua să înfrunte cu încăpăţânare, în felul acesta, lumea... s-o 1 sfideze...

îl opri din marea lui grabă, cu sufletul la gură, gâfâind de cât alergase după el, un băieţel zdrenţuros şi murdar, un biet copil al
străzii:

- Domnule, domnule, cred că nu v-aţi dat seama... din
greşeală v-aţi luat papucii invers.
O clipă, Emi îl privi cu duioşie. Se oglindea sinceritatea puerilă în ochii lui albaştri, umbriţi totodată de suferinţa prematură de care se izbise în viaţă. Copilul acesta necăjit era singurul care îi arătase omenie, din atâţia oameni pe care îi întâlnise.
Un zâmbet îi flutură pe chip, în timp ce mângâia părul ciufulit
al copilului.
- Şi eu, când eram mai mic, când stăteam la mama, îl lămuri băieţelul cu o voce tristă, îmi luam papucii invers... Acum nu pot să înţeleg cum de niciodată nu ştiam să îi iau bine. Poate tocmai că mă bătea pentru orice şi îmi era frică să nu greşesc... Mă bătea mult... Ea nu m-a iubit... Numai tata, dar el a murit când aveam trei ani... Mi-a-duc şi acum aminte cum mă lua în braţe şi îmi aducea dulciuri... Asta o să ţin minte cât o să trăiesc, dar altceva aş vrea să uit... Totuşi, adăugă şugubăţ, arătând spre papucii domnului, nu m-am gândit
■.~»« «r.»to e£ o-rocoacră vrpndată... Hai. nu vreţi
'" ʲr'ᵛ i-*i*---------------
niciodată că un om mare poate să greşească vreodată... Hai, nu vreţi ţin geanta, să vă ajut să vă schimbaţi... Uitaţi acolo, pe banca
sa va aceea.

L

- Mulţumesc, zise el înduioşat. Eşti un copil tare bun... Tu meriţi mai mult decât să trăieşti aiurea pe străzi...
- Aş vrea eu, suspină el, dar nimănui nu-i pasă de mine... Dacă timpul nu l-ar fi presat ca niciodată, poate că Emi ar fi
făcut mai mult pentru el. Pentru că altceva nu-i veni pe moment în minte, deschise diplomatul şi îi dădu un teanc de bani. Din grabă, nu-i numără, ştia în orice caz că era o sumă mare. Nu avu timp să se gândească dacă într-adevăr îi va fi de folos, având în vedere vârsta lui fragedă... Nu se mai gândi la nimic şi îşi continuă drumul cu Şi mai mare iuţeală. Avea de răscumpărat şi minutele în care se oprise cu băieţaşul.
De-abia acum îşi aminti că putuse să ia un taxi direct de la sediul emisiunii radio, de unde se despărţise de Adina şi Alin. Nu ᵃr mai fi fost nevoit să se grăbească în halul ăsta. Necazul lui nu-l lăsase să gândească cum ar fi fost normal. Acum era oricum inutil,

gara se vedea deja. Până să ajungă acolo, îl cuprinse o bucurie străină de el până acum, datorită faptului că, în nenorocirea luj avusese tăria să se oprească şi în faţa nenorocirii altora (era vorba de faptul că dăruise banii aceia copilului străzii).
Cumpără biletul de tren. Uitându-se la ceas, socoti că deşi se temuse să nu piardă trenul, îi mai rămăseseră totuşi zece minute, timp suficient să meargă şi până la baie. Când ieşi de acolo, îl izbi privirea insistentă, batjocoritoare şi compătimitoare în acelaşi timp a unei doamne tare aranjate şi frumoasă foc. Ce mult preţ pusese pe părerile femeilor asupra ţinutei lui ca bărbat bine... Ce satisfacţie avea când ştia că le poate cuceri cu uşurinţă!... Dar acum?... în astfel de clipe de răscruce în viaţa lui, ce mai conta aspectul acesta? Dar femeia aceea îl privea insistent... Simţi că îl cuprinde deodată o mare ruşine pentru pantofii care dădeau peste cap toată prestanţa lui. Dorinţa de a fi un bărbat remarcabil învinse... Ce era mare lucru să se întoarcă la baie şi să-şi schimbe papucii? Două minute, calculă el, iar trenul pleca peste cinci...

Dacă ar fi ştiut însă el care va fi preţul... Dacă ar fi ştiut! Preţ de două minute - doar atât! Minute pierdute din pricina vanităţii, a dorinţei de a-şi restabili imaginea în faţa lumii! Ceasul lui întârzia cu trei minute, dar el nu ştia... Păşea pe peron răsuflând uşurat că nu mai era ţinta umilirii nimănui... Paşii lui erau siguri... Oamenii, judecând după îmbrăcămintea scumpă, îl priveau într-un fel încât îl făceau să se simtă iar în apele lui... însă ce folos?.. Trenul deja se pusese în mişcare... Alergă ca un nebun prin tunel să ajungă la linia respectivă..., dar trenul plecase deja... Era prea târziu....
îngrozit, se interesă când ar avea următorul tren... Doar peste două ore... Ce mult! în timpul acesta, Ela putea să moară! Se gândi la soluţia de a lua un taxi până acolo... Ce mai conta costul?... Avea destui bani la el. Deschise cu mâna tremurândă diplomatul, cu gândul de a da toţi banii, indiferent cât, unuia dintre taximetriştii care aşteptau în faţa gării. Spre marea lui stupefacţie, nu mai găsi nici măcar un leu. Să fi dat, buimac cum era, băieţelului, tot ce avea? Sau I să i se fi furat o parte din bani în tren, azi-noapte când călătorise?. Era posibil şi asta, iar el, pentru că păstrase ceva bani în buzunnr, nu mai verificase diplomatul. Ultimii lui bani îi dăduse pe biletul de tren. Doamne, ce va face acum? Fără bani, în societate eşti legat *de*

L

mâini şi de picioare.
înnebunit, se întoarse la locul unde se întâlnise cu băieţelul. Contrar modului lui de a gândi, chiar dacă băiatul, indirect, era pricina nenorocirii lui de acum, nu-l ura... Continua să-l iubească... pe deasupra, nu-i părea rău nici acum pentru că se aplecase să-i dea o mână de ajutor... Deodată însă îşi aminti cât de mare ar putea fi preţul... Cât de mare!... Dar nu băieţelul era de vină, ci doar el însuşi. Dacă nu i-ar fi păsat de propria lui imagine, veşnică trufie, ar fi fost acum în tren... Măcar avea tăria să nu-i mai învinuiasca pe alţii pentru propriile lui greşeli, aşa cum făcuse o viaţă întreagă.
Neavând altă soluţie, luă la rând toate taxiurile parcate în faţa gării, în speranţa că va găsi un suflet care să-l înţeleagă şi să-l ajute. - Vă implor, se ruga cu o disperare nebună, fetiţa mea este pe moarte, în oraşul T. în două ceasuri am putea ajunge... Acum n-am bani la mine... I-am dat pe toţi unui copil al străzii... Dar vă promit că daca vă învoiţi vă voi da dublu, triplu... Am bani destui... Tocmai din pricina exteriorizării lui, cauză a marii dureri sufleteşti, oamenii nu-i dădeau crezare. Ce minciună caraghioasă: să susţii că ai dăruit cel puţin un milion unui copil de pe stradă! Ori era nebun, ori beat! Chipul îi era răvăşit, arăta neîngrijit şi nebărbierit... în plus, gândeau taximetriştii, un om care se laudă că are atâţia bani, trebuie să aibă şi o maşină luxoasă... Este de neconceput ca un om înstărit, în zilele acestea, să circule fără o maşină luxoasă. Idei la modă! Se mai gândiseră vreo doi taximetrişti că sărmanul om s-ar putea să aibă dreptate, dar, pentru că nu aveau nici o siguranţă, nu se încumetau să rişte să piardă o grămadă de bani. Pentru ei, banii aceia erau mai de preţ decât însăşi viaţa fiicei lui, îi judeca el... Era greu de suportat să te izbeşti de acest zid al banilor când ai mai multă nevoie de un strop de îndurare din partea semenului, când ai ajuns să accepţi până şi umilinţa cerşirii, tu, care ai triumfat Şi au depins atâţia alţii de tine, tu, care ai avut de toate din belşug! Acum, în momentele acestea de cumpănă, ar fi dat, de era cu putinţa, întreaga

lui avere... pentru care sacrificase totul. Ce ciudat suna această idee!
Stors de puteri şi torturat de aceste refuzuri, ca şi cum ar mai fi rămas totuşi un fir de care să se agate, îşi aminti de cartela telefonică. Se cotrobăi în buzunare. Răsuflă uşurat când o găsi.

Căută un telefon public într-un loc mai retras şi formă numărul telefonului său mobil.
- Alo! Era soţia lui.
- Alo... Eu sunt...
Recunoscându-l, ea tăcu. Nu avea puterea să rostească nici un cuvânt... O auzi apoi hohotind în plâns.
- Alo! Alo! zicea el aproape ţipând, cu inima strânsă de teama că ea îi va închide telefonul, tăindu-i astfel ultima posibilitate de legătură cu fetiţa... Numai dacă nu... Şi la acest gând, simţi că picioarele i se înmoaie. Se propti de zid. Simţea că se va prăbuşi...
- Alo! şi o voce scumpă, dulce, adorată îl salvă.
- Alo! Comoara mea! atât avu putere să îngaime, căci lui... tocmai lui, care se crezuse dur şi stăpân pe situaţii, vorbele i se înecau în lacrimi.
- Taţi... scumpul meu tătic! zise ea.
Ah, vocea ei... Ce plăcere negrăită de a o auzi... Corn îi mângâia, dar şi rănea, în aceeaşi măsură, inima!...Ce n-ar fi dat acum s-o poată strânge la pieptul lui?... Să-i simtă căldura mânuţelor ei dolofane înlănţuindu-l strâns, cum avea ea obiceiul, să-şi frece obrăzuţul trandafiriu şi moale de obrazul lui..., să-i contemple ochişorii ei albaştri ca cerul... Un înger, asemenea celor din tablouri, sursă de inspiraţie pentru pictori, aşa era copila lui... Şi această idee îi aduse în minte visul cu fetiţa care se transformase în înger imediat după ce el spărsese vaza aceea - destinul lui. Oftă din greu. Ea îl auzi.
- Să nu fii supărat, taţi. Acum avea o voce vioaie, ca întotdeauna... ca şi cum în momentele acestea şi-ar fi dorit, sprinţară, să sară din pat şi să fugă cu toată energia, de să le tremure inima celor din jur de spaimă că va cădea pe burtică. Emi zâmbi. Poate că Dumnezeu făcuse o minune...
- De ce ai stat aşa de mult? îl dojeni ea, cu acelaşi ton cu care o făcea când el se întorcea seara târziu acasă, iar ea, ruptă de oboseală, nu adormise în aşteptarea lui.
- Am avut ceva probleme urgente, îngeraşul meu, îi răspunse el, dar imediat am să vin la tine. Ai ascultat de mami, nu-i aşa?
- Eu, da, dar ea nu a vrut să asculte deloc de mine: plânge fără încetare.

- Dar tu ce i-ai spus ca să nu mai plângă?
- Că taţi a plecat departe, tocmai pentru că eu şi Mihai ne-am rugat pentru asta.
- Nu înţeleg.
- Nici eu, nu prea, dar aşa mi-a explicat Mihai. Marieta i-a spus că tu te-ai dus acolo să-L întâlneşti pe Dumnezeu. L-ai întâlnit, nu-i aşa? întrebă ea bucuroasă.
Dar el nu avu tăria să răspundă nimic.
- L-ai întâlnit? insistă ea, dar vocea ei începuse să se stingă... Se auzea răsuflând greu... Mami mă sufoc, deschide geamul! o auzi... Mami! Mă doare, mami... Uite aici! Nu mai pot!
O auzea urlând de durere.
Un timp - numai strigătul acela sfâşietor de durere... apoi, legătura se întrerupse... Cartela se consumase! Iar el nu mai avea nici un ban. Nici măcar cât să-şi cumpere o cartelă pentru a păstra legătura...
Se târî până pe o bancă în sala de aşteptare. Unde era Dumnezeu acum? Se întâlnise într-adevăr în acest oraş cu El? îşi adânci capul în palme şi acolo, în mulţime, îi venea să strige în neştire. „Unde

este Dumnezeu? Unde?" în aceste momente, unde era? Măcar să-Şi arate mila prin a-l ajuta să procure cumva o cartelă. Ar fi putut să se întoarcă la Adina, ea l-ar ar fi ajutat, dar timpul se scursese şi nu mai era mult până la plecarea următorului tren. Se ridică, îşi dădu haina jos de pe el, o luă sub braţ şi porni cu ea prin gară. Era lume multă, agitaţie. Se anunţă un tren... Câţiva călători întârziaţi, cu bagajele după ei, alergau să nu-l piardă.
- Ţi-o dau cu douăzeci de mii, îl opri pe un tânăr cu o sacoşă mare, care, trasă pe rotile, făcea zgomot pe peron. Emi întinse spre el haina lui scumpă, al cărei preţ era de douăzeci de ori cât cerea... preţul unei cartele... Era tot ce lui îi mai rămăsese să dea pentru a mai câştiga câteva minute pentru a fi alături de fiica lui muribundă, îşi aminti şi de diplomat... îţi dau şi diplomatul adăugă, prvindu-l cu o rugă nemărginită. Amândouă la acelaşi preţ, de banii ăştia vreau să-mi cumpăr o cartelă de telefon.
Niciodată nu s-ar fi gândit că ar putea fi capabil de asemenea gesturi. Dar acum, nimic din ce putea face nu era prea mult, prea greu... pentru Ela... Ar fi dat toată averea lui pentru acea amărâtă de

cartelă... Cum poţi pierde într-o clipă totul! Averea lui, toate zecile lui de milioane din bancă, în situaţia aceasta, nu-l puteau ajuta cu nimic.
Tânărul cercetă haina, apoi diplomatul... Făceau într-adevăr mulţi bani, dar preţul pe care îl cerea era ridicol de mic.
- Le-ai furat! zise deodată cu dispreţ, privindu-i pieziş chipul răvăşit, părul în dezordine, pantalonii murdari, cum se proptise de zid, în timp ce aşteptase la telefon un semn de viaţă din partea copilei sale. Lasă-mă să trec, pierd trenul.
Şi Emi îl lăsă. Cu haina sub braţ, cu pasul apăsat, încet, cutreiera gara, întrebând pe unii şi pe alţii... Dar nimeni nu-l lua în serios, îl credeau smintit sau hoţ... Deja acest scrântit devenise un subiect comun de discuţii şi amuzament în sălile de aşteptare, iar povestea lui duioasă, cum că i-ar fi fata pe moarte, iar el vrea să-şi vândă haina şi diplomatul pentru o cartelă de telefon li se părea o invenţie a minţii lui, beată ori dementă.
- Ce, parcă la spital poţi să suni aşa cum vrei? îi întoarse o doamnă grasă, bine îmbrăcată şi cu un căţel pechinez după ea. Mie să nu-mi vinzi gogoşi. Uite curn arăţi - tot murdar! Se vede că ai zăcut beat pe undeva şi acum îţi mai trebuie bani de băutură... He! He! cum sunt unii bărbaţi - îşi vând şi hainele de pe ei pentru un pahar de băutură. Şi aşa de tânăr!...
- Doamnă, dar am spus adevărul, o imploră el... Daţi-mi adresa, şi dacă mă ajutaţi, vă promit, am să vă trimit prin poştă un milion, pentru aceşti douăzeci de mii de care am acum nevoie... atât de mare nevoie. Şi vocea i se stinse... Era prea epuizat. Dădu din mână, văzând neîncrederea de pe faţa ei... neîncredere prea crudă, de care se izbise observând-o azi pe feţele tuturor semenilor lui. Prea mult... era prea peste puterile lui...
Copleşit de înfrângere, de-abia acum începuse a-i înţelege cu adevărat pe toţi sărmanii, care, cu o faţă la fel de răvăşită cum era acum a lui, veneau să-i ceară bani împrumut. Se plângeau, frângân-du-şi mâinile, că nu au nici măcar de o pâine pentru copii, iar el nu-i credea. Avea de toate din belşug, îşi permitea să cumpere şi să ofere familiei orice luxuri. întorsese spatele nevoiaşilor, şi iată că acum Dumnezeu, în loc să-l părăsească pentru nelegiuirea lui, era... era cu el... Aici era! Nu se înşela. Prezenţa lui Dumnezeu era cât se poate

de clară. Dumnezeu îi arăta ce înseamnă a nu găsi un dram de înţelegere la alţii, a fi repins când semenul tău poate să te ajute, dar nu vrea...
Aspre, insuportabile sunt necazurile, dar dacă nu ai trecut vreodată pe drumul lor, cum ai putea să

sprijini pe altul, când, păşind pe astfel de căi va avea nevoie de o mână întinsă?... Sărăcia e o povară teribilă... dar dacă amărăciunea ei nu te-a tulburat vreodată, cum ai putea să te apleci cu inima deschisă spre cel lipsit? Să nu-i condamni plângerea şi disperarea...
O voce tenebroasă, aceeaşi care odinioară îl îndemnase la mult rău, voia pe de altă parte să-l facă să creadă că Dumnezeu, chiar dacă exista, acum îl părăsise cu toul. Dar Forţa care îl călăuzise, care îi dăduse Lumină, era mai puternică şi glasul ei, chiar în mijlocul acestui cuptor încins, îi spunea toate acestea... Dumnezeu era cu el... Era cu el! Aceasta e credinţa care depăşeşte orice hotare ale raţiunii, ale circumstanţelor.
Şi cum stătea şi gândea astfel, o mână îl bătu pe umăr. Se întoarse. Era un vechi „coleg", cu care făcuse pe vremuri afaceri, când locuise în acest oraş. îl recunoscuse. Auzise de la doamna cu căţelul povestea lui. Nu se îndoia că era adevărată. Intenţiona să-i dea mai mulţi bani lui Emi. Nu uitase că îi era dator lui Emi pentru cât îl ajutase pe vremea când făceau afaceri împreună.
- Eşti cu maşina? îndrăzni Emi.
- Da, îi răspunse el. Ştiu ce vrei... Mergem. Am destulă benzină... Cu trenul ajungi mai greu. ■
- Dar, mai întâi, aş vrea să sun...
- Ia cartela mea. E nouă. Măi să fiu, mai adăugă clătinând din cap, ce necaz cu fetiţa... Şi să mai rămâi şi fără nici un ban...
- Mai discutăm. Acum fug la telefon.
Oarecum întremat că în sfârşit i se întinsese o mână de ajutor din partea unui semen, cu speranţa că va ajunge la timp sa-şi vadă fetiţa, se duse să telefoneze.
îi răspunse iar Nina, şi din nou nu spusese nimic, nici măcar „Alo". Plângea sfâşietor.
- Taţi, îi răsună vocea stinsă a Elei... Avea timbrul ei dulceaţa asemănătoare clipelor, când, aciuindu-se în braţele lui, cu ochii pe jumătate închişi, de mult ce-i plăcea să se lăfăie la pieptul lui, se

lupta cu somnul. Taţi, spuse din nou cu aceeaşi voce moleşită... Mi-e somn...
- Dar să nu adormi, o imploră el, zguduit, ca şi cum somnul ar fi însemnat ceva înfiorător... Aşteaptă până vine taţi să-ţi facă pe spate. Aşa îi spunea când mai avea ceva treburi de rezolvat şi ea îl chema să o adoarmă.
- Bine taţi... Dar să vii repede... Mi-e atât de somn... Nu mă mai doare nimic... numai că mor de somn...
O auzea răsuflând greu... atât de greu...
Câteva momente, iar nu se mai auzi nimic în receptor...
- Am ieşit pe hol, auzi vocea soţiei printre suspine. Să ştii că se stinge. Nu mai pot, nu mai pot, o să mor şi eu! Mai zise ceva, dar el nu o mai înţelese. Ori din pricina vocii ei înecată în lacrimi, ori din cauza a ceea ce era în mintea lui în urma acestei lovituri.
- Dă-mi-o pe Ela, reuşi să smulgă de pe propriile buze.
- Să nu fii supărat, taţi, am febră, de-aia mă simt aşa. I-am spus şi la mami, dar parcă nu vrea să mă creadă. Dar, ia spune-mi acum: te-ai întâlnit cu Dumnezeu, nu-i aşa?
- Da, dragă, răspunse el.
- Atunci sunt liniştită. O să-l iubeşti pe Minai ca pe mine. Nu-i aşa? Mihai mi-a spus mai demult că numai dacă aranjăm ceva să te întâlneşti cu Dumnezeu, îl vei putea iubi şi pe el.
Pe Mihai să-l iubească aşa ca pe ea? Mihai trăia, datorită ei. Şi pentru asta, niciodată, dacă ea se va stinge, nu-l va putea iubi şi ierta. Draga de ea, îngeraşul acesta de copil - ce suflet avea - se gândea când îi era mai greu la frăţiorul ei, şi în ce fel... Auzi: dacă se întâlnise cu Dumnezeu?... Cum ar putea să-i răspundă în alt mod decât ea şi-ar fi dorit, chiar dacă în inima lui era cu totul altceva?

- Nu-i aşa, insistă ea?
- Bineînţeles, o asigură el. O să vă iubesc pe amândoi la fel. Numai promite-mi că ai să stai cu ochii deschişi până vine taţi la tine.
- Nu! ridică ea tonul şi începu să plângă... Să nu pleci de lângă telefon...
- Dar vin la tine... Repede...
- Nu, că mi-e tare rău, acum îţi spun adevărul... Ştiu că o să merg în cer şi de aceea nu mi-e frică...

îi sfâşia inima. Parcă se maturizase dintr-o dată în zilele acestea şi el, înţelegând, fără a pricepe, de ce îl zdrobea şi mai mult.
- Uite, acum vin... Intr-o oră sunt la tine, spuse văzând că prietenul lui trăsese maşina aproape şi îi făcea semn. Uite, chiar acum plec. Roagă-te şi tu îngerul meu să ajung cât de repede...
închise telefonul şi urcă iute în maşină. Cât de tare conduse maşina, tot nu ar fi putut ajunge în timpul cât Ela, acest înger de copil, mai zăbovise pe pământul durerilor, spre a-şi lua apoi pentru totdeauna sublimul zbor spre înălţimile unei alte lumi... O lume în care Hristos a promis preaiubiţilor Săi că va şterge orice lacrimă a durerii, amintire a bicisniciei pământului, pentru ca ochii fiinţelor cereşti să vadă desluşit splendorile cerului, dar mai presus de ele să se bucure veşnic, privind la soarele Neprihănirii - El însuşi.

<!APfToLuL

Nu putuse accepta realitatea morţii celei mai minunate făpturi pe care îi fusese dat s-o cunoască pinlre cei plămădiţi din ţărână, doar atunci când ochii lui fuseseră puşi faţă în faţă cu cel mai cutremurător şi nemilos tablou, parte inerentă din viaţa oricui - moartea.
Cu mintea prea obosită şi răvăşită, stătea şi privea de la oarecare distanţă, ca şi cum s-ar fi temut **să nu-i trezească somnul. Era atâta diferenţă între dulcele somn peren, în** care **din clipă în clipă aştepta o clipire de gene, o mişcare a mânuţei, un plescăit al guriţei... Cât o adorase, şi totuşi, făptura aceea încremenită, cu mânuţele durdulii pe piept, cu buclele răsfirate pe o pernă albă, parcă nu mai era ea! Se transformase parcă în ceva care îi crea fiori... Aceea nu era Ela lui, cea plină de viaţă, tresărind la fiecare zgomot când dormea... Vioaie şi neastâmpărată, pentru nimic** în **lume capabilă să' accepte nemişcarea...**
Tresaltă inima în el când auzea paşi coborând pe scări din camerele de sus, unde fusese şi odăiţa ei. Aştepta ca Ela lui, cea plină de viaţă, sărind două trepte deodată, sau alunecând ca pe tobogan pe balustradă, în câteva secunde sa fie jos, să alerge la el cu braţele deschise şi părul minunat fluturându-i.
Casa era plina de oameni (pentru că el era un om cunoscut şi important în oraş, veniseră mulţi la priveghi), şi totuşi, cât o vedea de **pustie. O pustietate sfâşietoare.** Dispariţia **fetiţei lăsase în urma ei în viaţa lui un gol nemărginit, iremediabil. Trăise, muncise numai de dragul ei, ea fusese singura lui bucurie şi iată că acum totul se prăbuşise.**
Ajunsese din nou pradă genunilor întunecate din hăţişurile cărora luptase cu disperare să iasă la lumină. Experienţa înaltă din ziua precedentă, când crezuse că îl întâlnise pe însuşi Stăpânul

Universului, cuin mărturisise fiicei lui, adevărata viaţă, lumina care i se păruse ca le găsise la această întâlnire cu supranaturalul, după atâţia ani de frământări şi căutări, se transformaseră într-

un vălmăşag de gânduri rebele şi insuportabile.
La un moment dat, mintea îi amorţise. Nu mai putea nirtuc discerne ce-i adevăr sau minciuriă, ce-i dreptate şi nedreptate, realitate sau imaginaţie. Cât poate îndura un om! Sărmanul om! Mai sărman decât animalele care nu au raţiune şi de aceea nu cunosc marile obidiri ale sufletului. Era totuşi o uşurare să **ai** mintea amorţită, dar ea, cine ştie cum, de unde mai găsea resurse să se dezmeticească şi apoi să reia iar chinuitorul fir al gândurilor.
Dumnezeu nu exista. Totul fusese o înşelăciune **a** simţurilor, plasă în care mulţi sărmani pribegi ai planetei cad. O deziluzie care te duce până acolo că îţi poţi pierde minţile. Dacă existase, trebuia să-i fi arătat cel puţin un strop de milă, îngăduindu-i măcar în ultimele clipe de viaţă să fie alături de Ela. Cât îşi doriseră aceasta amândoi, şi el şi Ela, dar nimeni nu putuse să-i ajute. Dumnezeu nu exista...
Câteva vecine se apropiară solemn, în vârful picioarelor, de sicriaş şi presărară peste tmpuşorul ei neînsufleţit flori proaspete culese din grădină. Nina, şezând pe scaun, la căpătâiul copilului, lângă soţul ei> izbucni în plâns. Şi el ştia de ce: îşi amintea de bucheţelele de flori, pe care doar cu câteva zile în urmă, ea le culegea şi i le dăruia. Chiar în fosta ei cameră, pe micul birou de culoare roz, rămăseseră în vază flori culese de mânuţa ei. Se vestejiseră, dar nimeni nu avusese curajul să le arunce... Vor fi poate aruncate la gunoi după înmormântarea ei. Ce ironică e viaţa!... adică moartea! Florile acelea, nimeni nu îndrăznise să le arunce, dar pe ea vor avea curajul, deşi fusese de toţi iubită, s-o arunce într-o groapă... Oricât ai iubit un om, neputinţa în faţa legilor degradării te obligă la ceea ce pentru nimic în lume nu ţi-ai putut imagina că vei putea accepta vreodată... Şi acest lucru, mâine sau peste un an, sau chiar mai mulţi... indiferent câţi..., în mod inevitabil, vor face alţii cu tine.
Oricâtă valoare ai fi avut, oricâtă ştiinţă, orice renume, degradarea este parte inerentă a trupului. Şi dacă Dumnezeu nu există, aceasta exclude clar existenţa sufletului, a unei alte vieţi după foarte.

Marea lui decepţie îl încorseta în ideeea inexistenţei lui Dumnezeu!
Ochii i se opriră cu înfrigurare şi o tristeţe nemărginită pe obrăjiorul de ceară al fetiţei. Dacă Dumnezeu nu există, asta înseamnă că tot ce a fost Ela s-a transformat într-o materie încremenită, materie ca oricare alta, ca o floare de al cărei miros, de a cărei prospeţime, te bucuri câteva zile, apoi, pentru că moare, tre-. buie s-o arunci la gunoi. Şi totul s-a sfârşit. Zâmbetul ei minunat, credinţa ei copilărească, sacrificiul ei pentru a-şi salva frăţiorul, vor rămâne doar simple amintiri în inimile celor ce-au iubit-o... Mult sau puţin?... De fapt, acelaşi lucru cu amintirea criminalilor de război - o amintire pur şi simplu... nimic mai mult...
Nu, dar asta nu o putea accepta nici în ruptul capului. Nu! Ela lui, doar o „materie" în transformare, conform legii că nimic nu se pierde, ci totul se transformă?... Şi în ce să se transforme?... Iar în materie, care tot în moarte îşi va găsi destinul? Nu!
Dar acest categoric „nu" îl ducea iar la Dumnezeu. Refugiile oferite de minţile oamenilor în faţa marilor probleme ale vieţii sunt plauzibile doar până în pragul acela în care limitele omenescului se prăbuşesc. Şi de acest prag, nimeni nu a trecut niciodată... Orice filozofie ar fi ţinut-o sus şi tare. Bine, dar reîntoarcerea la acceptarea adevărului providenţial implica din partea lui ceva supraomenesc, imposibil... Şi acel zid - dacă Dumnezeu exista - era imposibil de trecut. Pentru ceea ce-i făcuse Dumnezeu, el nu-L putea ierta. Nu-L putea ierta pe Dumnezeu pentru moartea Elei, pentru că i-o luase prea timpuriu, nedându-i măcar infimul răgaz de a o mai fi contemplat câteva clipe în braţele lui, înainte de moarte. S-o strângă la pieptul lui... Măcar atât! Ce ar fi însemnat pentru Dumnezeul veşniciei acele clipe? Dar fusese prea zgârcit, neîndurător, injust. Ce-i drept, ca om rău cum fusese, îşi merita multe pedepse şi le acceptase, le gustase într-o anumită

măsură amarul, dar aceasta depăşise limita puterii lui de a rezista.
Dumnezeu, pentru că era Atotputernic, avea puterea de a ierta pe orice păcătos. II iertase şi pe el, pentru că se caise, dar el, un nimic, un pumn de ţărână, un biet om, cu hotare în existenţă, raţiune, iubire, bunătate, iertare, cum ar fi putut să-L ierte. Dacă

L
Dumnezeu aştepta asta de la el, era nedrept... El nu îl va putea ierta şi iubi niciodată pe Dumnezeu pentru ceea ce-i făcuse, şi asta însemna din nou cădere... Din nou alergare spre iad... Ela, dacă Dumnezeu exista, acum era în cer, iar el, dacă nu-L putea ierta şi iubi pe Cel Atotputernic, în viaţa viitoare va fi pentru totdeauna despărţit de ea...
Deci, nici ideea existenţei Iui Dumnezeu, nici cea opusă ei, nu-i aduceau nici o izbăvire. Ce complicat este omul! Câte probleme îi ridică viaţa!
Simţi deodată că nici o secundă nu va mai rezista învârtindu-se în jurul acestui cerc, fără a-i da de capăt. Nu mai putea nici o clipă s-o privească măcar şi să ajungă la aceeaşi concluzie cumplită că moartea ei însemna desparţiea lui pentru totdeauna de ea.
Şi atât era de chinuit în asemenea momente, încât, uitând de faptul ca Nina acum îl ura, se aplecă la urechea ei şi-i şopti:
- Am să înnebunesc!
Ea se întoarse spre el cu ochii ei albaştri, pe care Ela îi moştenise. Purta în ei extenuare, durere, dar şi scântei de dispreţ faţă de el. Nina aruncă apoi o privire de jur împrejur... Oamenii erau atenţi la fiecare gest, la fiecare mişcare a lor. Câtă amărăciune avea pe suflet, cât dor de răzbunare faţă de acest nebun fără inimă care era soţul ei... Trebuia să mai aştepte însă un pic, până după înmormântare, şi atunci focul inimii ei va face în aşa fel să-l ardă, să-l mistuie şi pe el, cum o chinuise şi pe ea, atâţia ani.
- Dar ai înnebunit deja, îi răspunse ea, tot şoptit, cu ciudă că doar prin atât de puţin, putea deocamdată să-şi arate dispreţul. Eşti un vierme, îi mai spuse, nimic mai mult!
Şi reluându-şi poziţia dinainte, începu să plângă, nu din cauza fetiţei moarte, ci din milă faţa de ea însăşi şi de mânie.
„Ce-am făcut!", se gândi el. „O să mă urască toată viaţa. Tocmai acum când am început s-o iubesc, sau mai bine zis când mi s-au deschis ochii să înţeleg că, de fapt, toţi anii aceştia ea a fost singura femeie pe care am iubit-o. Doamne, cum de nu mi-am dat seama până acum cât e de frumoasă, iar ochii ei sunt exact cum fuseseră ai Elei? Să fie oare acest sentiment datorat prostiei omeneşti de a obţine ceea ce nu poţi avea? Nu cred. în orice caz, chiar este o nebunie să mă agăţ de ea, după ce am rănit-o de moarte. Biata de

ea, poate o fi mult mai slăbită cu nervii decât mine. Şi în fond, cu ce m-ar putea ajuta? Numai Unul singur, dacă există, ar putea-o face. Dar cum?"
Cu paşi înceţi, solemni, cu o faţă searbădă de atâta îndurerare şi zbucium, fără a fi măcar scutit de privirile curioase ale asistenţei, se depărta uşor de sicriu. Câteva femei, aşezate în pragul uşii, ştergându-şi o lacrimă, ca şi cum ar fi vrut să fie văzute de el cât suferă, se dădură la o parte, făcându-i loc să treacă.
Ieşise de acolo, dar încotro s-o apuce? Ce să facă? Simţea că dacă se va întoarce în acea încăpere

unde domnea moartea... moartea lui însuşi, va înnebuni. Se prăbuşi pe fotoliul din hol, cu fruntea adâncită în palme. Mirosea şi aici, unde adeseori petrecuse ţinând-o pe genunchi şi citindu-i poveşti minunate... chiar şi aici mirosea a lumânări arse, a moarte... Auzi paşi greoi coborând pe scări... Ridică ochii - era Mihai. Niciodată nu-l iubise. îi umbrise prin simpla lui existenţă întreaga lui viaţă. Iar acum îl ura şi mai mult pentru că trăia, iar existenţa lui se datora sacrificiului Elei.
De la accidentul Elei, nu schimbase cu el nici măcar un cuvânt. Copilul simţise respingerea tatălui său, şi de câte ori ar fi avut ocazia să-l întâlnească, tremurând de spaimă, se retrăgea, se ascundea pe unde apuca. înainte de acest incident, Emi se gândea că i-ar fi uşurat suferinţa provocată de conştiinţă o atitudine la fel de ostilă din partea copilului. Ar fi vrut ca ura şi respingerea să fie reciprocă. Dar copilul purta în priviri mereu aceeaşi aşteptare avidă, dorinţă sălbatică, nestinsă, de a fi iubit şi acceptat. Chiar şi în zilele acestea, când Mihai îl evita, acea flacără rămăsese nestinsă. Suferea sărăcuţul din pricina faptului că se simţea vinovat de moartea surioarei lui, dar nimeni nu avusese timp de el, nu-l mângâiase!
Izbindu-se de sentimentele ostile de pe chipul tatălui său, copilul încremeni pe scări. Pe faţa lui se aşternu o spaimă cumplită şi, ca şi cum ar fi văzut în el un mare pericol, greoi, sprijinindu-se de balustradă, dădu să se întoarcă. Se împletici în covor şi căzu... 1 Emi rămase neclintit. Cu inima de gheaţă, îl văzu cum se chinuie să se ridice, îi vedea suferinţa... dar nu se clinti să-l ajute.
Când copilul, plângând în tăcere, se îndepărtă, Emi deveni şi mai neliniştit. întâlnirea cu el îi mai dezvăluise o problemă de neînvins... Şi când îşi amintea ce promisiune îi smulsese Ela cu limbă de

moarte! Să-l iubească asemenea ei!...
Suspină din greu. Ce labirint fără vreo portiţă de ieşire, ce prăpastie fără fund! Nu putea şi gata! Şi acest „nu pot" era aruncarea lui în gol... departe pentru totdeauna de Dumnezeu, dacă exista, şi de Ela.
Ochii i se opriră asupra vazei de cristal de pe măsuţa dintre fotolii. Aceasta îi aduse aminte de visul lui. Vaza chinezească, asemenea celei de care personajul dostoievskian se ferise cu tot dinadinsul s-o spargă, însă tot la acea fatalitate de care se temuse ajunsese: o făcuse ţăndări... Şi vaza simboliza destinul... Destinul lui era acum numai cioburi... numai cioburi. Visul se împlinise! Fetiţa aceea din vis se transformase în înger - era Ela, iar el rămăsese pe pământ, cu destinul sfărâmat. Moartea ei ii prefăcuse viaţa într-o grămadă de gunoi. Nici Dumnezeu nu mai putea lipi acele cioburi. Chiar dacă ar face-o, tot ar rămâne cicatrice, urme...
- Domnule Emi, ce-i cu dumneavoastră? îi curmă firul tristei reflecţii, o voce cunoscută. Vă simţiţi rău? Haideţi să şedeţi puţin în pat. De când aţi aflat de accident, nici o secundă nu aţi stat întins în pat. Nici n-aţi mâncat absolut nimic. O să vă prăpădiţi, dacă tot aşa
o ţineţi...
- Asta aş vrea, Marieta, nimic mai mult. Pe tine te ascultă
Dumnezeu, dacă există... Roagă-te să mor.
- Acum sunteţi prea îndurerat...
- Puţin spus... Prea puţin.
Şi cu sufletul înlăcrimat, agăţat de braţul ei, cu priviri imploratoare, îi povesti ce era înăuntrul lui. Jumătate de ceas vorbi întruna, timp în care ea îl ascultă doar. Chiar dacă voise să spună ceva, el o întrerupea. Simţea nevoia să mărturisească absolut tot. De fapt, repeta mereu aceleaşi idei, cu alte cuvinte. Ca şi cum ar fi vrut să aducă argumente sigure că pentru remediul lui nu mai există nici o speranţă omenească ori divină.
- Dar dumneata, Marieta, ai suflet... ai suflet, repeta întruna de aceea îţi spun... Tu ai, dar Dumnezeu nu are... Nu a avut, cel puţin faţă de mine... Spune tu, cum să-L iert?... Cum să-mi

iubesc copilul?... Până şi Nina, când am început s-o iubesc, se întoarce împotriva mea cu o ură crâncenă. Şi mult n-am să pot rezista acestei uri. îmi dau seama că toate acestea înseamnă iar iad, iar un chin

nesfârşit, dar am altă cale?...
- Da!
In ochii lui se aprinse o flacără, dar rosti cu batjocură.
- înşelăciuni ale simţurilor... Şi eu care crezusem că mă întâlnisem cu Dumnezeu. Râse forţat, cu gura strâmbă.
- Scrie undeva în Biblie că gândurile oammenilor nu sunt gândurile lui Dumnezeu. în limitele lui, omul cunoaşte doar trecutul şi prezentul... Cum aţi recunoscut şi dumneavoastră, trecutul v-a fost o fugă permanentă de faţa lui Dumnezeu, ale cărui frumuseţi odată le-aţi cunoscut totuşi. Modul de acţiune al lui Dumnezeu pare atât de bizar oamenilor. însuşi felul Lui de a spune omenirii „Te iubesc" s-a dovedit a fi de mulţi judecat ca o nebunie. Dumnezeu a dat totul, a suferit El însuşi durerea, despărţirea, moartea. Nu a lăsat nimic deoparte din ceea ce era necesar, conform justiţiei Lui, pentru îndreptăţirea omului păcătos. în schimb, tot El, care a dat, cere totul fiinţelor pământeşti, pentru ca să fie libere pentru El. Ciudată soluţie de eliberare pentru mintea omenească, nu-i aşa? Dumneavoastră sunteţi chiar cel mai elocvent tablou, că altfel nu se putea. Nu poţi iubi, oricât ţi-ai impune, nu poţi ierta supremaţia divină, deşi eşti conştient că meriţi pedeapsa... Nu pot! Nu pot! Acesta e strigătul neputinţei omeneşti în faţa legilor divine, în faţa posibilităţii de a ajunge o fiinţă asemănătoare cu Dumnezeu.
- Asta este! întări el... Asta este! Şi atunci?
- Dumnezeu, când am spus că a dat totul, asta înseamnă că S-a dat pe Sine însuşi... El ştia că omul, oricât ar tânji de mult, nu are nici o şansă... Dumnezeu a dat omului posibilitatea de a fi substituit cu El însuşi.
- Nu înţeleg, e atât de ambiguu!...
- Am să vă spun concret. Ziceţi că nu puteţi să-L iertaţi pe El, deşi sunteţi conştient că meritaţi o judecată aspră...
- Dar asta a fost prea aspră...
- Cu cât greul îngăduit de El este mai mare, cu atât posibili" tatea de a duce tot El povara e mai mare. Zice undeva în Psalmi: „Binecuvântat să fie Domnul care zilnic ne poartă poverile."
- Chiar că-i de neînţeles. El ţi le dă, şi tot El să ţi le poarte.
- O singură dată îi este dat omului să trăiască. Şi firea lui este nespus de complicată şi răzvrătită împotriva dumnezeirii, astfel

încât El numai prin suferinţă o poate modela. Dacă ar fi găsit şi altă cale, ar fi făcut-o. V-aţi fi gândit oare la Dumnezeu, dacă Ela?...
- Nu, recunoscu el... Suferinţa m-a împins...
- Putea totuşi să nu fie aşa, dar Dumnezeu a aşteptat mulţi ani şi/ în final, ce a spus? „Ela oricum este un înger, Mă iubeşte şi Va fi pururea cu Mine, aceasta e adevărata viaţă. Iar tatăl ei, daca nu va fi trezit prin moartea ei, va ajunge în iad şi tot acolo îi va putea târî cu ura şi răutatea lui pe soţie, pe băieţel, poate şi pe fetiţă când va creşte!... Şi El a ales cea mai buna cale."
- Să zicem, acceptă el răsuflând greu, dar eu nu pot să iert, să iubesc. Ce folos de toate, dacă aceasta îmi aduce pierzare pe
vecie?

- începusem să spun, dar m-am abătut. însuşi Dumnezeu vrea să aducă pe orice muritor la acest strigăt al neputinţei. Este prima fâlfâire de aripi spre înălţimi. Am aici în buzunar un mic Nou Testament, îl port tot timpul la mine. îngăduiţi-mi să vă citesc despre acest strigăt al deznădejdii, pornit din însăşi inima marelui apostol Pavel:
„Căci nu ştiu ce fac: nu fac ce vreau, ci fac ce urăsc. Şi atunci nu mai sunt eu cel ce face lucrul acesta, d păcatul care locuieşte în mine. Ştiu în adevăr că nimic bun nu locuieşte în mine, adică în firea mea pământească, pentru că, ce-i drept, am voinţa să fac binele, dar nu am puterea să-l fac. Căci binele pe care vreau să-l fac, nu-l fac, ci răul pe care nu vreau să-l fac, iată ce fac. Şi dacă fac ce nu vreau să fac, nu mai sunt eu cel ce face lucrul acesta, ci păcatul care locuieşte în mine."
Şi, la sfârşit, iată marea deznădejde a apostolului: „O, nenorocitul de mine, cine mă va izbăvi de acest trup de moarte?"
- Incredibil ca un om ca el să fi ajuns la o asemenea stare de deziluzie privind Suprema Sursă.
- Ce bine aţi spus: Suprema Sursă. Dumnezeu a pregătit antidotul împotriva firii omului, a neputinţei lui de a se asemăna cu El. Hristos, numai El poate iubi fără margini, poate ierta în orice circumstanţe; numai El poate depăşi hotarele raţiunii prea mici şi neînsemnate pentru a face faţă marilor şi complicatelor probleme

ale existenţei pământeşti. Lăsaţi-L pe Hnstos im dumneavoastră s| accepte suferea pe care Dumnezeu a lasat-o^ La cruce n-a făcut acelei lucru? Lăsaţi-lL să iubească pe copilul rajmas in viaţa, daţi-I |
i • A „cr^o\ Lui să străbată prin oclliii dumneavoastră^
luminii dragoste^ »-•»■ r
ra

voie
când soţia va priveşte cu ura.
- Mi separe O nebunie, o aberaţie... Mi-e teama de o noua decepţie... Sau să fie asta explicaţia deznodământului visului meu. cu acel vas chinezesc de valoare. Se făcea ca la sfârşit, în schimbj acelor cioburi *pe* care 0* străduiam cu disperare sa le adun, o mana;
• * • * mimă mâna lui Hristos, care :fusese străpunsă pe| cu o cicatrice în pa^*/
strălucitor, de îţi lua ochii, mii
cruce, îmi dăruia un «^
- Deci ati început să înţelegeţi că, de fapt, vasul acela spart
•ui- 'P«,iimană îndărătnică, rebelă, destinul pe care omul simbolizează firea unn<"1"
-„.„- - • j
■i i ,*i* «mlbitii Şi visuri ar vrea sa şi-l făurească, mdepen-
rmtPdroDnimnezeT Oriclt ar vrea însă amărâtul om să ajungă la den de Dumnezeu^
u ^ ^^ ^ ^
implmireprm^sur^Pe P^^ ^ ^ ^^ ^.^ ^
s ar en e ^ g Marelui Eşec şi omenescul nu mai
truoricme-cr-edca ^ g ^^^ ^^ ^
Dum^z^ mLa dragostei întinsă... El nu culege fărâme, ci uumnezeu, cu lămădit de
mseşi mâinile care au fost cru-

daruieşte un v^s nou, p^ ^ ^^ Dumnezeu Şi-a făcut partea, citicate ale^ LU de ak
ea omului. Dumnezeu a dat
Deznodământ^ JP» P infinitul dudat ^ ^ nu
totul prin iubire, §\X^ Obligativităţii la iubire". Tocmai pentru că
1116 C vi»n cuvânt din Vechiul Testamnent, în care Dumnezeu
spune- ^tfîti pun azi înainte viaţa şi binele, moartea şi răul... Iau
P , sL,ântiil martori împotriva voastră ca ţi-am pus înainte aZ\Cerulşi Pă jSrbtTcuvântarea şi blestemul.
Alege viaţa, ca să viaţa Ş^^^^bă pe Sine în a forţa la iubire, care înseam-n?:& ^SuvâXe, îrSă
Iubirea Lui merge până acolo încât conS'îns^em-I năzuinţă. El, Stăpânitorul a toate, pe neînsemnatul om: ^ Alege viaţa, ca sa trăieşti.

Atât îi putuse spune Maneta, mai mult, cel puţin acum, nuj
ia.
ştia.

Plecă, lăsându-l pe Emi tulburat peste măsură, dar cu un licăr de speranţă în sufletu-i confuz şi zbuciumat. Şi stătu aşa, pe fotoliul acela, adâncit în gânduri, un răstimp, în care buzele lui se mişcau ca şi cum ar fi dorit să spună ceva unei fiinţe nevăzute.

Neîncrezător în sine însuşi, datorită firii lui schimbătoare, ideea dacă alesese pe Dumnezeu însuşi - viaţa nouă - îi era încă neelucidată. Nici nu pricepea dacă todul acestei alegeri s-ar putea vedea aşa imediat, la clipeala ochiului, sau va trebui să mai treacă timp... Toate acestea rămaseră încă o nebuloasă, însă un gând sincer, pornit din inimă, i se înfiripă. Şi acest gând îi purtă paşii spre camera copilului rămas în viaţă.

îngândurat, cu ochii roşii de plâns, Mihai stătea în pat şi privea în tavan. Când îl văzu, tresări pălind groaznic şi cu o mână întinsă spre el, ca şi cum ar fi vrut să se apere de cea mai crâncenă bătaie din viaţa lui, pe care o aştepta, simţindu-se vinovat de moartea Elei, se îndepărtă spre perete. Se aciui într-un colţ, strân-gându-se, şi aştepta pedeapsa cu ochii lăsaţi în jos şi tremurând ca varga.

Emi veni lângă el. Băiatul tresări şi se ghemui şi mai mult - de data aceasta, îngropându-şi capul cu totul în mâini şi gâfâind zgomotos - lucru care altădată îi crease dezgust părintelui său. Acum deşteptă în el păreri de rău pentru vremile trecute, o milă
duioasă.

Emi rămase o clipă blocat. De când se născuse, o singură dată măcar nu-i arătase un gest de afecţiune. Parcă nu ar fi ştiut ce are de făcut. îşi aminti cum îşi arăta adoraţia faţă de Ela.

Cu mâna tremurândă, îi puse mâna pe păr. Copilul încercă să se tragă. Dar el îl cuprinse cu braţele amândouă. Ca răspuns, Mihai încercă să-l îndepărteze din reflex, întinzând mâinile, cum făcea când încerca să se protejeze de loviturile lui. Dar Emi îl aduse şi mai mult la pieptul său.

- Comoara mea, şopti, îngerul meu...

Băiatul ridică ochii neîncrezători, uimiţi... Ce bine semănau cu ai lui! Ochii aceştia hămesiţi de iubire, aşteptând de atâţia ani cea mai mică exteriorizare a ei. Şi iată că acum, când se arăta, nu putea înţelege. Mai ales într-un moment atât de dramatic, când surioara

lui zăcea într-un sicriu, jos în sufregerie.

Emi îi mângâie părul. Văzând că iar pleacă sfios şi temător funtea, îi ridică bărbia cu degetul...

- Nu mai plânge, nu mai plânge, îl linişti cu tandreţe în glas... Ela nu a murit din cauza ta... Aşa a vrut Dumnezeu, adăugă cu un suspin...

Băiatul se lăsă cuprins de braţele lui. îşi şterse lacrimile la un ochi. La celălalt, i le şterse mâna care

altădată, dorind s-o acopere de sărutări, îl împinsese brutal. Mihai închise ochii de plăcere, când Emi îl cuprinse din nou şi îşi lăsă capul pe pieptul lui, neştiind ce să creadă, dacă era aievea sau doar un vis care de atâtea ori îl plăs-muise mintea lui puerilă noaptea în somn. Era totuşi o realitate, pentru că părintele lui repeta în neştire.
- Comoara mea, te iubesc, îngerul meu... Era acelaşi timbru al vocii pe care el, stând de-o parte, îl auzea la părintele lui când i se adresa cu adoraţie surorii lui mai mici. Nu sperase niciodată ca acest miracol, cel mai frumos pe care l-ar putea trăi în copilăria lui, să se împlinească şi în viaţa lui.
Tatăl său, de-abia când ajunse iar în faţa sicriaşului unde zăcea împodobit de flori şi danteluţe albe corpul neînsufleţit al fetiţei, pentru că peisajul îl obliga iar la analiză, realiză şi el că un miracol se petrecuse în viaţa lui. Mihai stătea pe un scăunel, de partea cealaltă a sicriului şi privirea lui se oprea când asupra surorii lui încremenite, când dincolo de sicriu, pe chipul tatălui său. Aceleaşi reacţii le avea şi Emi. Privirea i se muta când la faţa de ceară a Elei, când la obrăjiorii roşii ai băiatului. în ochii lui, când se intersectau cu ai tatălui, încolţea un zâmbet de fericire. Nu ştia sigur ce exprimau ochii lui când se aşezau pe chipul băiatului, însă surâsul acela din ochişorii lui era confirmarea faptului că supranaturalul din suflet se materializa viu şi clar în ei...
Când sosi cutremurătorul moment de a fi coborât în pământ sicriaşul, Nina izbucni într-un plâns sfâşietor, zgomotos... Ca la comandă - unele de mila ei, altele îngrozite de durerea morţii, a despărţirii eterne, iar altele fără un concret motiv sufletesc, numai pentru spectacol - mai multe femei o acompaniară cu bocete şi tânguiri jalnice.
Pe drum spre cimitir, deşi fusese toată ziua soare torid, un nor

răzleţ îşi găsi tocmai atunci vrerea de a se scutura, înviorând pământul. Şi aşa, udat de picurii de ploaie, sicriaşul ajunse în pământ.
- Un înger, boceau femeile... Era plină de viaţă... Şi Dumnezeu a luat-o atât de repede! Plouă ca semn că a vrut să mai trăiască.
Emi, auzi aceste remarci şi ştiind adevărul cum Ela, spre sfârşit decoperindu-i-se dulceaţa eternităţii, îşi dorise îngemănarea cu ea, şi ca şi cum memoria fetiţei lui era pătată, ar fi fost în stare să-şi ridice glasul şi să strige în gura mare adevărul. Adevăr pe care atâţia poate îl ştiau într-o anumită măsură, dar îl ignorau total... Ca şi cum cel ce conducea serviciul de înmormântare i-ar fi cunoscut năzuinţa, îşi înălţă glasul puternic, solemn, parcă vrând să acopere cu totul orice strigăt cutremurător al deznădejdii omeneşti. Era, de fapt, însuşi glasul lui Dumnezeu din Scriptură:
„Dacă numai pentru viaţa aceasta ne-am pus nădejdea în Hristos, atunci suntem cei mai nenorociţi dintre toţi oamenii! Dar acum, Hristos a înviat din morţi, pârga celor adormiţi. Căci dacă moartea a venit prin om, tot prin om a venit şi învierea morţilor. Şi după cum toţi mor în Adam, toţi vor învia în Hristos, dar fiecare la rândul cetei lui. Hristos este cel dintâi rod, apoi, la venirea Lui, cei ce sunt ai lui Hristos" (ICorinteni 15:19-23).
Părea că însuşi cerul se înfiora la auzul acestui adevăr şi, stingher, îşi retrase norul de deasupra priveliştii de pe pământ. Picurii de ploaie încetaseră, ca şi cum s-ar fi temut să dea cel mai mic prilej ca omul să-L contrazică pe Creatorul. Dar femeile care se boceau se părea că nu pricepură absolut nimic...
Şi plânsul lor contrasta uimitor cu ciripitul vioi al păsărilor care îl lăudau pe Dumnezeu pentru intrarea în eterna Biruinţă a unui suflet de copil.

CAPITOLUL 35

Exact a doua zi după înmormântarea copilei, Emi plecă în căutarea mamei sale. Primise de la Adina informaţiile necesare. Câte gânduri asupra felului cum va decurge această întâlnire cu sărmana lui mamă nu-i invadaseră mintea! Şi-o imagina exterio-rizându-şi extazul, aşa cum o făcuse atunci când, după terminarea armatei, el se întorsese acasă.
De data aceasta, cruzimea lui o depăşise cu mult pe aceea de atunci, şi suferinţele lăsate în urmă erau incomparabil mai mari.
Acum, când inima lui se schimbase, se minuna cum atâţia ani fusese capabil să-şi înfrâneze cele mai mici sentimente care încercaseră să evadeze din străfundurile sufletului, referitor la datoria ce o avea ca fiu, faţă de cei care îl iubiseră şi îl crescuseră cu destule sacrificii. Pierdera fiicei lui îi sensibilizase inima în aşa fel încât să poată pricepe amploarea suferinţei pe care o provocase mamei sale dispariţia lui. Le frânsese inima prin aşteptările care cu trecerea anilor deveniră şi mai greu de suportat. Poate că la fiecare bătaie în v.şă - aşa cum el o cunoştea pe ea - inima ei tresaltă şi, luptându-se cu mersul ei, se grăbea să deschidă uşa, nădăjduind într-un miracol. Toţi anii aceştia îmbătrânise în aşteptări, îşi chinuise sufletul şi poate că în final, obosită de neîmplinire, orice licăr de speranţă se stinsese.
îl iubise (acum ştia ce înseamnă) aşa cum îşi iubise el fetiţa. O condamnase odinioară cu necruţare pentru iubirea ei idolatră, pentru bizarul ei ţel de a-şi materializa prin el revanşa faţă de o lume care i se părea potrivnică. Nu-i arătase nici un dram de îngăduinţă atunci, doar o judecase aspru şi o pedepsise. Oamenii sunt experţi în pedepsirea greşelilor altora, în dibuirea lor, dar nelegiuirilor proprii sunt nespus de dibaci să le găsească alibiuri.
Ce diferenţă era între modul lui de a gândi atunci şi cel actu-
al! Acel mod de a judeca şi pedepsi se întorcea moral, chiar dacă nu o recunoştea, şi împotriva lui însuşi. Neiertarea, judecata/ neînţelegerea slăbiciunilor altora aduce frământare şi nelinişte, distruge pacea cu tine însuţi şi cu Dumnezeu care porunceşte toleranţa între oameni, aşa cum El însuşi o dă ca pildă. Gândirea lui nouă nu îl scutea de tot de suferinţă. Era vorba de o suferinţă cadenţată cu gândirea lui Dumnezeu. îi părea rău de anii irosiţi (aşa îi considera acum), însă nădejdea că încă nu era târziu pentru a-şi îndrepta greşelile îl purta pe culmi neînchipuite ale păcii şi satisfacţiei sufleteşti, îşi imaginase în fel şi chip reîntâlnirea cu mama lui: freamătul braţelor ei, extrovertirea oarecum caraghioasă în faţa oamenilor... iubire de mamă, care chiar împletită cu prejudecăţi şi extreme, trecuse peste toate nevolniciile lui. îl speria gândul că toate aceste simţăminte, altădată atât de puternice, durerea şi disperarea trăite ani în şir, le-ar fi putut stinge. O fărâmă însă, o mică scânteie spera că mai rămăsese totuşi, orice-ar fi. Şi din această scânteie, prin dragostea lui, el va putea aprinde un foc la a cărui întreţinere va veghea cu supuşenia iertării, cu înaltul iubirii.
Când ajunse la azil şi descoperi (numai după ce făcu primii paşi) în ochii bătrânilor abandonaţi negrăită sfâşiere şi tristeţe, inima i se strânse. Erau oameni care o viaţă întreagă se dăruiseră pentru alţii, aşa cum ştiuseră ei, poate nu fiecare la standardele aşteptate de copiii lor. Ce păcat că recunoştinţa faţă de sacrificiul lor de o viaţă se dramatiza în uitare, marginalizare... ca şi cum ar fi murit deja! Singura bucurie ce le mai rămăsese erau amintirile unei
vieţi zbuciumate. '
Se oprise în hol, înainte de a deschide uşa camerei unde ar fi trebuit să dea cu ochii de o fiinţă aparte, având o soartă asemănătoare cu a suferinzilor pe care îi întâlnise străbătând saloanele, condus de directorul azilului. îl dărâma numai ideea că găsind în ochii ei tristeţea comună acestui mediu al neputinţei, va descoperi cea mai mare suferinţă pe care el o pricinuise vreodată. Ştia cât de sensibilă era Ana, că plânsese fără oprire când Adina şi Alin o vizitaseră. Cu inima grea, dar şi cu speranţă, deschise uşa.
Tulburarea lui fu şi mai mare, când în locul acelei priviri de care se temea, găsi o bătrână

muribundă, inconştientă.
- De câteva zile, îi explică doctorul, a căzut în starea aceasta.

într-adevăr, a fost una dintre fiinţele pământeşti care îşi trăiesc din plin suferinţa. Nervii, în ultimul timp, îi erau atât de slăbiţi, încât, pentru nimica toată plângea ore în şir. Şi vederea îi slăbise mult. Nu mai are de trăit, mai adăugă el, privind-o cu milă sinceră. Apoi îşi aţinti ochii în ai lui Emi: mare păcat pentru părinţii care sfârşesc în felul acesta!... îl mustra indirect. -^
Iar Emi se supuse mustrării, aşteptând parcă şi mai mult reproş să i se arunce în faţă. Poate că medicul citi îndurerarea şi căinţa de pe faţa răvăşită a fiului, chiar ruga lui de a fi şi mai mult mustrat, căci mai adăugă:
- Vedeţi, ce înseamnă... Alţii, cât de cât şi-au mai căutat părinţii, le-au mai trimis câte o scrisoare, un pachet, dar dumneavoastră... (Se vedea că nu o zice doar ca să-l înţepe. Spunea sincer tot ce avea pe inimă.) Femeia asta, domnule, a avut un suflet de aur... un suflet de aur... Merita mai mult... mai ales că... mai ales că văd - aveţi posibilităţi...
Emi se prăbuşi cu un geamăt prelung pe un scaun din salon. O bătrână cu faţa toată scofârcită, dar ochi mari, pătrunzători, vecina de pat a mamei sale, îl privi la început cu duşmănie şi dispreţ. Dar când îşi dădu seama că suferă şi regretă amarnic, se apropie de el:
- S-ar fi bucurat mult să vă vadă, zise suspinând... Vorbea mult de dumneata. Sub pernă, dacă o ridici, vei găsi o poză de-a ta...
Emi. îşi mută privirea spre bătrâna zăcândă, a cărei respiraţie greoaie umplea tot salonul acesta şi aşa foarte trist. Parcă nici acum nu se putea dumiri că ea era Ana, mama lui. Cât erade schimbată! O umbră de om - numai piele şi os... albise toată pe cap. Se apropie. îşi trecu mâna prin părul ei nepieptănat, o sărută pe frunte. Ridică uşor perna. Găsi fotografia. Dar nici nu putu să o privească, pentru că lacrimi amare îi împăienjeniră ochii. îşi puse capul alături de al ei, pe pernă, şi, fără să-i pese de alte câteva bărâne care se strânseseră acolo, îşi vărsă tot focul inimii, plângând cu sughiţuri.
Obţinu cu greu permisiunea de a o transporta acasă la el. I se spunea că este inutil, prea târziu să-i mai poată îndulci zilele numărate, când oricum ea era inconştientă.
înainte de a pleca, dorise neapărat să elucideze ceva. O întrebă pe bătrâna care fusese vecină de pat cu mama sa şi se părea că se

înţeleseseră bine.
- Oare ce a vrut medicul să spună prin faptul că „a avut un suflet de aur?" (El o cunosa».se ca fiind cu totul altfel.)
Femeia, o dată provocată la discuţie, îi spuse mult mai multe, pe care parcă într-un fel ar fi vrut să le audă, dar în alt fel se temuse.
- La început, povesti ea,, clipind din ochi des şi mişcându-şi buza superioară (avea un tic nervos), a fost tare răutăcioasa. Se supăra pentru orice nimic. 3e certa cu toate femeile de aici. Iar când o apucau tristeţile, blestema de ţi se încreţea pielea pe tine. Slăbită de puteri, **numai** sprijinită de cineva mai putea păşi, şi asta îi afectase şi mai mult nervii. Zicea că toată viaţa ei a avut parte de nenorocire - de mic copil fusese abandonată din pricina deficienţei... îşi găsise bucuria în fiul ei, adică dumneata., dar şi pe el Dumnezeu i-l luase cu cruzime. Dădea vina pe Dumnezeu pentru toate astea. într-o zi, au venit în vizită la ea doi tineri: ea era oarbă, iar el mergea cu multă greutate La început, ea nici nu a vrut să stea de vorbă cu ei. Zicea că şi din cauza oarbei a suferit mult în viaţă. Până la urmă, a cedat totuşi. Au scos-o, aşa cum au putut şi ei, că le era greu, îa plimbare în oraş.

Veneau cel puţin o dată pe săptămână şi îi aduceau pachete cu dulciuri, fructe, mâncăruri care îi plăceau ei. Se ataşase de ei, ca de propriii copii. Erau singurele suflete, cărora, zicea, le păsa cu adevărat de ea. Nu ştiu ce au discutat, ce s-a întâmplat, însă de o vreme am văzut puţin câte puţin cum inima ei s-a îmbunat. împărţea totul cu noi, care nu eram căutate de nimeni. Alteori, chiar ajunsese să nu-şi mai lase pentru ea absolut nimic. Blestemele ei se transformaseră în rugăciuni. Stătea uneori seara, până târziu, cu faţa acoperită de pătură, iar eu îi auzeam şoapta rugilor fierbinţi. Mă minunam. Ce poate găsi atâtea de multe să-I spună lui Dumnezeu? Că eu mă rog doar „Tatăl nostru", şi mai mult nu ştiu ce aş putea spune. Am descusut-o şi mi-a spus că are o presimţire cum că trebuie să se roage pentru fiul ei... îmi mărturisi cu faţa scăldată în lacrimi cât de mult greşise în educaţia lui. Copil fiind, inima lui era deschisă pentru virtuţile creştine, dar ea a făcut tot posibilul sa înăbuşe credinţa lui. Idealurile ei, aşa cum ea visase, se împliniseră. Fiul ei, adică dumneata, devenise unul dintre cei mai bogaţi oameni din oraş, dar ce folos dacă inima lui era rece şi insensibilă? Se caia că orgoliul şi visele ei făcuseră din el, un copil

atât de frumos şi perfect fizic, un handicapat cu sufletul. îşi dăduse seama că înseşi manifestările ei de revoltă împotriva infirmităţii, nemulţumirile ei cu privire la propriul trup pe care Dumnezeu l-a lăsat să fie astfel, toate aceste greşeli ale ei te-au influenţat pe tine. Şi atâta înrâuire negativă au avut, încât ai ajuns să-ţi fie ruşine cu propriii părinţi handicapaţi. Repeta mereu că speră ca Dumnezeu să aducă o zi în care să vă întâlniţi în viaţa aceasta, iar dacă nu aici... Femeia se opri, ştergându-şi o lacrimă... Parcă presimţea, sărmana, că nu mai are mult de trăit... dacă nu aici, într-o altă viaţă, în care suferinţa, despărţirea, necazul, nu mai există... Când zicea aşa, mai adăugă, împreunându-şi mâinile pe piept, o apuca aşa un plâns, de ţi-era mai mare mila.
Emi suspină din greu:
- Chiar aşa spunea? rosti cu nostalgie, dar în ochi cu un licăr de speranţă, când cercetând chipul mamei lui, descoperi dincolo de amprentele suferinţei ce-i marcaseră profund figura, pacea pe care numai credinţa în Dumnezeu o poate da unei fiinţe chinuite.
Ajuns acasă cu muribunda, soţia lui şi aşa amărâtă şi plină de resentimente faţă de el, se supără şi mai mult.
- De-abia am avut o înmormântare şi tu mai vrei, peste câteva zile, încă una?
El, de teamă ca răspunsul lui să nu o supere, lăsă capul în pământ şi tăcea. O înţelegea şi pe ea. Era distrusă de moartea Elei şi, în plus, inima îi era înveninată de tot ceea ce aflase despre el, prin sincerele lui confesiuni. Rana ei era încă adâncă, sângerândă. în faţa tăcerii lui, ea se enerva şi mai mult. I se părea că prin calmul lui o] ironiza - un nou mod de a-şi bate joc de ea, cum făcuse atâţia ani. De fapt, chiar în actul mărturisirii, vedea un nou mod de a o fi torturat psihic.
- M-ai torturat destul, îi arunca, încruntându-şi sprâncenele, iar acum vrei s-o mai faci aducându-mi pe cap femeia asta pe jumătate moartă, pe care, chiar dacă e mama ta, eu niciodată nu am cunoscut-o... nu am nici cel mai neînsemnat sentiment faţă de ea... Să nu-ţi imaginezi că o să am grijă de ea, cum am avut de Ela, iar tu.... Şi nu putu să termine, că glasul i se înecă în lacrimi... M-ai lăsat şi la operaţia lui Mihai singură, fără să-ţi pese de dorinţa mea de a

fi prezentă la înmormântarea bunicii mele. M-ai lăsat singură şi cu...
cu Ela...
- Iartă-mă! îi zise el a nu ştiu câta oară, ca răspuns la aceste
acuzaţii...
- Să te iert? se înfurie ea... Să te iert?... Să mai treacă puţin

timp şi o sa bag divorţul...
Descoperi că această ameninţare îi crispa dintr-o dată cumplit faţa. Buzele lui se mişcară să spună ceva... multe cuvinte, cum ar fi făcut de obicei, care s-o constrângă la retractarea celor afirmate. Nu reuşi însă să îngaime nimic în afară de acel „Iartă-mă", de parcă acel om, care doar cu o săptămână în urmă ar fi fost în stare să-şi şi pocnească soţia pentru cea mai mica ofensă adusă vanităţii lui masculine, se transformase într-un copil blând şi docil.
îngrijise el însuşi de mama lui. Veghease la căpătâiul ei zi şi noapte. La nevoie, o schimba. Spăla cu mâinile lui lenjeria, întrucât Nina, fiindu-i scârbă, nu-i dădu voie s-o bage în maşina de spălat automată. El îi dădea să mănânce, atât cât bolnava accepta - câteva linguri de supă, o gură de apă... îi răcorea fruntea, mâinile, cu comprese. La căpătâiul ei, cules din grădină, aşeza în fiecare dimi-neaţă un buchet mare de flori proaspete.
In general, muribunda stătea cu ochii închişi, fie că dormea sau nu. Uneori îi deschidea larg şi privea uimită în camera luxos mobilată, ca şi cum s-ar fi minunat de scumpeturile de aici şi ce caută ea în locul acesta. I se mai aşeza uneori privirea, la fel de uimită şi asupra celui care o îngrijea, dar nu-l recunoştea. Bolborosea ceva de doctor şi medicamente, de faptul că făcuse flegmon de atâtea injecţii şi că îi era mai bine să scape de viaţa asta; apoi
amuţea.
El stătea tot timpul acolo, ca şi cum n-ar fi vrut să rateze cumva ceea ei i-ar putea aduce feircire - în ultimle clipe măcar să-şi recunoască fiul. De la o vreme, începuse să vorbească mult de el... Gânduri incoerente, imaginaţii... şi privea concentrată în tavan, ca şi cum acolo ar fi urmărit ca într-un film derularea lor. Zâmbea la unele năluciri, iar la altele se încrunta şi o apuca plânsul... De fapt, nu mai avea nici putere să plângă... I se scurgeau doar câteva lacrimi pe obraz şi apoi, epuizată, închidea ochii şi adormea imediat...
In ultima zi, îşi pierduse de tot cunoştinţa. Doar cu câteva

minute înainte de a muri, deschise ochii mari şi privirea i se opri asupra lui... Nu avea în ea nici un dram de nedumerire, aşa încât el crezu că nu-l recunoaşte nici acum. însă ea nu-şi mai lua ochii de pe chipul lui. Deodată; pe faţa ei se întipări o fericire fără margini... Dădu din cap uşor, gest din care el înţelese ca în sfârşit îl recunoscuse, că era firesc să se întâmple aşa: el să fie la căpătâiul ei. Buzele i se mişcară, căutând să spună ceva... Dar erau prea multe de spus, iar ultima suflare se topea în emoţii... Şi ea, pe care el o cunoscuse veşnic nemulţumită de soartă, se mulţumi, după atâţia ani de aşteptări, să-i spună tot ce avea pe suflet printr-un zâmbet larg şi o faţă nemărginit de senină... Cu acest zâmbet, sufletul ei păşi în veşnicie, în tot timpul acesta - patru zile - cât se prelungise agonia mamei soţului ei, Nina nu-î ajută cu nimic. Din fire nu era rea, dar căuta cu tot dinadinsul să-şi înfiereze sufletul împotriva acestui om care îi adusese prea multă nefericire în viaţă. îşi imagina că, nefiind alături de el în aceste clipe grele, avea ocazia să-l lase singur să se convingă de durerea pe care el i-o provocase părăsind-o când i-a fost mai greu. Ar fi fost satisfăcută să-l audă certându-se cu ea, reproşându-i toate acestea, iar ea să i-o întoarcă, amîntindu-i de suferinţele ei. Dar el nu zicea nimic împotriva ei, accepta supus situaţia. Şi pe ea o întărâta şi mai mult atitudinea lui.
- Vrei să-ţi ispăşeşti ticăloşiile din trecut, prin câteva clipe de veghe la căpătâiul acestei sărmane, când atâţia ani nu te-ai îndurat, măcar o scrisoare să le scrii părinţilor... Şi-a trăit ultimii ani din viaţă într-un azil, abandonată, când tu te lăfăiai în lux şi bani, de să-i întorci cu lopata... Crezi că aşa îl îndupleci pe Dumnezeu?
- Dumnezeu m-a iertat deja, pentru tot trecutul meu... A promis în Cuvântul Său că aruncă păcatele celor cărora le pare rău în marea uitării. Oamenii nu au nici o şansă de a-L îndupleca pe Dumnezeu

prin faptele lor. Mântuirea a fost săvârşită pe cruce. Şi acum, tot ce fac pentru mama mea, fac pur şi simplu că o iubesc, îmi pare rău că mai mult nu pot să îndrept...
- Ia uite la el ce voce are!... Eşti un meschin... Te cunosc eu... Aceeaşi atitudine o aveai şi în nopţile de nesomn. Ţi-era teamă de mânia lui Dumnezeu, de coşmaruri, şi de aceea... Te-a sensibilizat moartea Elei, şi acum apropiata moarte a mamei tale. Dar după ce vor trece toate astea, vei fi la fel.

îi aruncase^ privire plină de silă şi ieşise din cameră. în străfundurile inimii ei însă, se mira şi nu putea pricepe brusca şi marea lui schimbare. Cum putea un om mândru şi impulsiv ca el să răspundă cu atâta calm insultelor ei?... Cum putea el, care nu ştiuse sa se jertfească vreodată pentru alţii, să slujească unei bătrâne muribunde, care chiar dacă era mama lui, nici măcar nu-l recunoştea? Dar mai ales faptul că tocmai el, care niciodată nu-şi spălase vreo batistă, acum spăla rufăria aceea greţoasă şi urât mirositoare cu pro-priile-i mâini, îi dădea serios de gândit... Iar despre grija şi dragostea arătată băiatului, nici nu se mai puteau face comentarii... Şi când îşi amintea că înainte, numai simpla prezenţă a copilului îl irita grozav.
După înmormântarea mamei sale, petrecea mult timp ţinând copilul pe genunchi şi citindu-i basme sau alintându-l. Niciodată nu-l văzuse pe fiul ei atât de fericit. îl ducea cu maşina în parc sau unde vroia el în oraş şi-i cumpăra tot ce-i dorea inima. Noroc că, fiind înainte marginalizat, copilul se obişnuise să nu aibă mari pretenţii, că altfel, cine ştie câţi bani ar fi cheltuit taică-său cu el.
- Ce mult l-a schimbat pe soţul dumneavoastră moartea Elei, se mira vecina de pe stradă. He, he... numai după ce pierzi un copil, îţi dai seama cât de mult valorează cel rămas în viaţă. Cine s-ar fi gândit că după atâţia ani de respingere, va ajunge să îl trateze ca pe Ela? Ciudat om, şi totuşi, cum am mai spus şi altădată, are suflet bun.
- Nu ştiu, răspundea Nina confuză... Nu ştiu ce să zic, dar mi-e teamă! M-a făcut prea mult să sufăr şi nu mai am încredere.
îi trebuise, oarecare timp. să se convingă că transformarea lui nu era ceva ocazional. De aceea, în.tot acest răstimp avusese rezerve faţă de dorinţa lui de răzbunare. Dacă el s-ar fi întors la vechiul lui mod de a gândi şi acţiona, se temea de ceea ce ar fi fost capabil să facă pentru a o pune la punct. Când ajunse să se convingă că într-adevăr soţul ei se schimbase cu adevărat şi nici vorbă să mai dea înapoi, găsi un teren vrednic de a fi exploatat. Era vremea după care ea tânjise: a urii făţişe, a răzbunării.
înainte, dimineaţa, după ce-i servea micul dejun şi cafeaua, el pleca fără s-o sărute măcar. Cât se străduise ea, ani în şir, să arate bine dimineaţa, înainte de a da ochii cu el. Se trezea mai repede

decât el, îşi aranja pieptănătura aşa cum i se părea că ar prinde-o mai bine, îşi lua un capotei elegant, se farda. Făcea totul pentru el, pentru că îl iubea, îl adora, aşteptând de la el măcar o privire de admiraţie, un compliment neînsemnat. Dar niciodată nu obţinea de la el nimic din ce visa, dimpotrivă. Când ea încerca să-i smulgă de pe buze ceea ce în inima ei mocnea, se alegea cu rării şi jigniri: ba era prea grasă, ba atunci când slăbea era prea ascuţită la faţă, ori pieptănătura nu ştia să şi-o aleagă niciodată să se potrivească cu vestimentaţia. El pleca indiferent apoi, fără să-i treacă prin minte cât o făcuse să se chinuie. Şi îşi petrecuse aceşti ani într-un aşa dezmăţ, aşa după cum îi mărturisise. Doamne! Că nu putea să uite! Peste toate putea cumva trece, dar ideea că o înşelase atât, având în vedere că era din fire extrem de geloasă, o înfuria peste măsură. Nu fusese ea conştientă de aceste apucături ale lui şi înainte ca el să-i mărturisească? Cum să nu! Dar parcă, o dată recunoscute de el, toate acestea deveniră insuportabile. Ce-i drept, uneori îi mai şi trecea prin minte ideea că omeneşte ar fi trebuit să-l aprecieze, pentru că îşi mărturisise ticăloşiile. Să fi fost

oare mai bine dacă ţinea mai departe totul ascuns şi stăruia în apucăturile lui? Dar nici aşa nu-l putea suferi - prea blând şi supus pentru un bărbat. Bărbaţii trebuie să fie duri, orgolioşi. Faptul că nu mai era astfel nici nu-i mai dădea ghes în ambiţia de a-l cuceri. De fapt, el nu o iubise niciodată. Toate încercările ei de ani de zile fuseseră zadarnice. Era bine ştiut lucru între ei că Emi nu divorţase de ea numai de frică să n-o piardă pe Ela. Dar acum, când Ela nu mai era?
Aveau dormitoarele separate, iar când el îi propuse să fie din nou împreună, ea se înfurie cumplit.
- După atâta timp? Niciodată nu m-ai iubit, o ştim amândoi prea bine. Cât aş fi vrut altădată să aud cuvintele acestea, dar acum... Surâse trist, cu ochii înlăcrimaţi. E prea târziu. Ai ucis în mine orice afecţiune faţă de tine...
- Dar să ştii, se apără el, dând din cap şi privind cu tristeţe cum ea îşi frângea mâinile de durere, nu mi-am dat seama. Te-am iubit, dar nu realizam... Acum însă... Ridică fruntea, privind-o peste pieptănătură, ca şi cum i-ar fi fost frică să nu se blocheze la para focului din ochii ei. Acum îmi dau seama prea bine... Te iubesc... te-am iubit...

în ochii ei se aprinse o lumină. Se lupta să pară cu totul indiferentă, însă în tainiţele inimii ei, chiar dacă nu recunoştea, măcar o fărâmă, cât de mică, de iubire pentru el, tot exista. Sau poate că acum singurul sentiment pozitiv era doar mila, în rest, numai dispreţ, ranchiună, aversiune, şi atât era de diferit sentimentul acela pozitiv faţă de celelalte, încât îl confunda cu ceea ce altădată îi mistuise inima.
- Dar eu nu o să te mai pot iubi niciodată, îngăimă ea, încercând să pară neîndurătoare, să-l înţepe, să-l contemple în suferinţă, însă de-abia îşi putea stăpâni numai la această idee lacrimile.
- Voi răscumpăra această iubire printr-o dragoste nemărginită, murmură el...
- N-ai nici o şansă, zise ea întorcându-se, inima mea e prea rănită. Cât de curând voi baga divorţ. Spunea exact ce gândea. Nu mai suport!... Şi fugind din faţa lui, se retrase în camera ei.
Toată noaptea, ea, care de obicei dormea, indiferent de situaţiile din timpul zilei, nu reuşi să adoarmă. Ideea divorţului i se puse pe inimă ca un ghimpe. îşi dădea seama că astfel se Va străpunge singură cu mai multă suferinţă, dar o satisfacţie stranie, că în felul acesta îl putea pedepsi cum merita, o făcea să treacă peste toate. Răzbunarea era mai înaltă decât alte simţăminte. Aşa procedau femeile moderne şi puternice din serialele pe care le urmărea stând aproape toată ziua în faţa televizorului. Aşa trebuia să facă şi ea. Nu-l putea ierta, şi gata!...
în ziua următoare, seara, el veni mai târziu ca de obicei. Acest lucru s-a datorat faptului că zăbovise pe la magazine pentru a-i cumpăra un cadou. Nu mai făcuse un asemenea gest, nici el nu mai ştia de câţi ani. Cumpărase o sticlă de parfum parizian, preferat de ea, şi un buchet mare de garoafe.
Ea nu dormise toată noaptea, iar ziua, fiind iritată din cauza oboselii, gândul divorţului o cuprinse cu şi mai multă intensitate. De-abia aştepta ca el să vină acasă, să-i poată spune clar şi limpede hotărârea ei de neclintit. I se părea că, oricât ar încerca să-l pedepsească în alt fel, mai crâncen nu ar fi reuşit. Mai ales că acum Emi se ataşase şi de băiat. Toată lumea ştia că nu se comportase faţă de el ca un tată adevărat, iar tribunalul i-l va da ei cu siguranţă. în plus, pentru că legea făcea împărţirea bunurilor celor doi soţi, nu-i era

teamă de sărăcie.
întârzierea lui o agită şi mai mult.
Stătea îmbufnată pe colţar, în sufragerie, şi urmărea un film. -îl auzi când intră, dar, deşi inima îi bătea cu putere, nu se urni din loc.
El înţelese după expresia feţei ei că era foarte supărată. Ar fi vrut să ştie ce cuvinte ar fi fost

potrivite pentru a i le spune, dar, în acele momente, se bloca. O privea din pragul uşii cum se prefăcea că urmăreşte interesată serialul, dar citea că în inima ei era multă frustrare. Aceste simţăminte nu se datorau întârzierii lui de acum. Nu! De multe ori se întâmplase lucrul acesta, însă ea îi ieşea în întâmpinare gătită şi zâmbitoare, cu ochi care implorau ceea ce i se cuvenea de fapt: iubirea, aprecierea soţului.
Auzind ca tatăl său intrase în casă, Minai, plin de bucurie coborî scările cu avântul specific lui.
- Tăticuţul meu, tăticuţul meu! îl întâmpină, întinzând mânuţele. Tatăl său îl luă în braţe, îl sărută pe obraji, îi ciufuli părul. Băiatul râse fericit.
- Uite ce ţi-a adus taţi, zise scoţând o ciocolată. Mulţumit şi cu cea mai mare iubire şi recunoştinţă, Mihai îşi
strânse cu mânuţele părintele, mai să-l frângă în îmbrăţişări.
„Câtă diferenţă în a cuceri dragostea unui copil faţă de a unui adult, se gândi el, aruncând o privire spre Nina. Dacă stau să mă gândesc, am greşit faţă de amândoi la fel de mult, dar el a uitat într-o clipă totul, totul... Vede numai dragostea mea de acum. Nu degeaba a spus Isus că dacă cineva nu se face asemenea unui copil, nu poate vedea împărăţia lui Dumnezeu. Să mă ajute Dumnezeu să am inima bună ca a unui copil, pentru a recâştiga dragostea şi încrederea Ninei. Uneori, văzând-o cât mă dispreţuieşte, îmi amintesc cum o puneam la punct altădată. Tăcea imediat şi părea că domneşte pacea între noi, acum însă... Nu-mi explic: de ce Dumnezeu lasă aşa lucrurile? E consecinţa păcatelor mele. Puteam să mă îndrept, fără să fi fost nevoie să trec prin toate acestea... fără să trebuiască Ela să plătească un aşa preţ... fără să las durere în urma mea. Dacă ar fi posibil, pe străzi... pe fiecare străduţă a oraşului în parte, aş colinda şi aş striga în gura mare povestea vieţii mele. Aş striga din răsputeri, să mă audă fiecare muritor în parte, că viaţa aceasta trăită fără

Dumnezeu înseamnă egoism, oricum ai vrea să te scuzi... un egoism care îmbracă atâtea forme felurite, încât oamenii cred ca prin ei înşişi, chiar dacă nu sunt răi ca alţii, ar putea face mult bine. I-aş avertiza că oricât, oricine ar încerca să fugă de legile lui Dumnezeu, nu are nici o şansă. Până la urmă, vremea confruntării cu Providenţa tot va veni. De ce am imboldul acesta atât de ciudat?... Pentru că, dacă ar fi după mine, aş vrea sa feresc pe orice om să treacă prin necazurile prin care am trecut eu, până să mă lepăd de mine însumi... să înţeleg că numai Hristos sălăşluind în întreaga mea fiinţă îmi aduce împlinirea."
- Draga mea Nina, ce n-aş da acum să nu te fi pus în asemenea situaţii datorită mizeriei mele! Ultimul lui gând îl rostise cu
voce tare.
Ea se întoarse uimită. La început, o umbră de duioşie se aşternu pe chipul ei, dar aducându-şi din nou de toate aminte, se tulbură şi mai mult.
- în ce situaţie? se oţărî ea... Crezi cumva că sufăr?... Aş mai putea suferi din cauza ta? Inima mea e de piatră. Şi aşa aş vrea să fie până la capât, adăugă cu vocea tremurândă... Mâine, sunt hotărâtă: bag actele pentru divorţ. Nimic nu mă mai schimbă.
Se întoarse cu faţa de la el, privind la televizor. Se lupta să n-o podidească plânsul.
„Ela a murit, iar eu să divorţez, Doamne, ce nenorocire îmi trece prin minte!... Doamne! Dar n-am încotro. N-am încotro! îl urăsc prea mult, nu-l mai suport!"
El se apropie încet, stingher, parcă pentru a nu o deranja, jenat din cauza vinei lui faţă de ea. Deodată, ţinând buchetul de flori în mâini, nu i se păru prea mult să îngenuncheze din iubire în faţa ei şi să i-l întindă cu ochii plecaţi, fără un cuvânt...
Ea, revoltată, respinse cu o mână florile, iar cu cealaltă, fiind prea slăbită cu nervii, având în vedere nenorocirile prin care trecuse, îi trase cu toată puterea o palmă. Faţa lui se înroşi în locul

acela.
După acest gest, ea încremeni. îl privea cu ochii dilataţi de
spaimă, aşteptându-se la ce putea fi mai rău pentru o asemenea insultă. De atâtea ori el o lovise, o bătuse pentru nimicuri... îl văzu cum se încruntă, cum o venă de pe tâmplă i se umflă proeminent,

cuta dintre sprâncene i se adânci... Deodată, îi răsări în minte ideea că de fapt nu trebuia să-i fie teamă. Trebuia să se bucure, să triumfe dacă el i-o va întoarce. Uite cum stătea! Gata să-i răspundă în acelaşi fel. în sfârşit, se ivise o ocazie în urma căreia îi va putea arunca în faţă că credinţa lui, schimbarea lui, erau false. Se mira cum de nu înţelesese până acum că în felul acesta îl putea tortura cumplit - făcându-l să înţeleagă că aşa-zisa lui întoarcere la Dumnezeu era doar o spoială de moment, că se înşela, că nu era cu nimic mai bun ca înainte.
în Emi însă se dădea o mare bătălie. Retrăia parcă acele momente, când, după ce împreună cu Adina hotărâse să-L urmeze pe Dumnezeu, totul se transformase apoi într-o mare şi de neuitat înfrângere. îşi pălmuise propria mamă. Acum, în faţa unei situaţii similare, exact omul acela, cu aceeaşi structură sufletească, având acelaşi temperament, stătea. Iar soţia lui aştepta declanşarea deznodământului.
Nu realizau, nici el, nici ea, că acolo, în acea încăpere, stăteau şi priveau şi îngeri, şi demoni. Urmăreau cu sufletul la gură mâna lui care tremura, mai să se ridice asupra soţiei, şi atunci demonii ar fi râs. I-ar fi strecurat în minte ideea că nu era de fapt nimic real în ceea ce priveşte o viaţă nouă, în care, conform Cuvântului Evangheliei, „...dacă este cineva în Hristos, este o făptură nouă. Cele vechi s-au dus: iată că toate lucrurile s-au făcut noi" (2 Corinteni 5:17).
„Nu, aşa ceva este de neconceput: un soţ să accepte o asemenea umilinţă din partea soţiei", îl fulgeră o frântură de gând, iar mâna se ridică şi mai sus. Tremura tot, era alb ca varul pe un obraz, iar pe celălalt purta încă pecetea acestei înfruntări. „E prea mult", insistă vocea aceea, de a cărui şoaptă mai ascultase el de atâtea ori, crezând pe moment că are dreptate, că e normal să reacţioneze în felul acesta.
Dar, dincolo de firesc, de temperamnte, de îndreptăţiri, de raţiuni, de orice circumstanţe, puterea lui Dumnezeu de a birui păcatul, de a te birui pe tine însuţi, este tot atât de reală ca El însuşi, în momentele acestea de cumpănă, acea putere îi aduse în minte versetul simplu, dar fără seamăn de cuprinzător - cheia biruinţei asupra firii stricate a oricărui om..., tezaur scump al sufletelor capa-

bile să ierte dumnezeieşte, să întoarcă celălalt obraz, când unul a fost deja lovit, să spună sincer „te iubesc", când inima sângerează: „Pot totul în Hristos care mă întăreşte."
Şi mâna lui putu să cadă moale, s-o privească cu ochi îngăduitori, aducându-şi aminte că el fusese mult mai crud decât ea, că vinovat de declanşarea acestui conflict era doar el. Era o repercusiune a răutăţii lui din trecut. Nu avea dreptul s-o judece, nici pe departe să-i întoarcă răul... Ea nu-i pricinuise acum nici un rău, nu-l insultase. Era felul ei de extrovertire a chinului, a zbuciumului sufletesc. îi părea rău că o adusese în asemenea hal de suferinţă şi o iubea nespus.
- Te iubesc, murmură cu faţa senină. Te iubesc. îi culese mâna care îl lovise, o sărută şi, lăsând pe măsuţa din faţa colţarului florile şi parfumul frumos ambalat, se îndepărtă cu paşi uşori.
Rămasă singură, ea izbucni iar în plâns. O strivea prin chiar schimbarea lui. îi era ciudă că nu reacţionase aşa cum şi-ar fi dorit ea. Câte ar fi putut să-i reproşeze, dar aşa... O lăsase fără grai, năucă, fără puterea de a discerne ce se petrecuse de fapt... Pe de o parte nu putea să nu recunoască în atitudinea soţului ei o minune dumnezeiască, pe de altă parte, firea ei nesatisfăcută că nu îşi atinsese scopul răzbunării, găsea alte argumente, mai puternice, pentru a fi mai departe împotriva lui.

Concluziona până la urmă că pentru felul cum el reacţionase era vrednic de şi mai mult dispreţ. Era un laş! Un bărbat adevărat să se lase călcat în picioare în halul ăsta?
Scene asemănătoare se mai repetară, dar el tot nu cedă. Ba dimpotrivă: când o credea cufundată în somn, venea încet la patul ei, ridica uşor plapuma şi, de mult ce-o iubea, îi săruta tălpile. Iar ea, ştia toate acestea. Nu dormea. Cum ar fi putut să aibă linişte după felul cum se comporta cu el? în ultima vreme, de nervi, spărgea farfuriile în faţa lui şi, făcând istericale, părăsea bucătăria. Când se întorcea în bucătărie, el curăţase deja totul şi se comporta cu şi mai multă atenţie, ca să nu o supere. înainte, el îşi imaginase că suferinţa din pricina umilinţei este mai cumplită ca orice... înţelese că adevărata suferinţă a omului se datorează păcatului. Păcatul te duce la suferinţe fizice şi psihice. Atâtea nopţi nu putuse dormi înainte, atâta zbucium îi furase timpul de odihnă. Acum însă, pacea lui Dumnezeu plutea în inima lui,

indiferent de felul în care Nina căuta să-l tulbure... îşi dădea seama că prin faptul că ea se lupta să se răzbune pe el, să-l chinuie, îşi mărea singură suferinţa. îi părea rău. Spera şi se ruga pentru o zi în care Dumnezeu Se va îndura de ea, aşa cum făcuse şi cu el. Şi mai era convins de ceva - strategia lui Dumnezeu de a o câştiga folosea chiar armele pe care Emi le primise de la El, dar cea mai mare dintre ele era dragostea. în faţa apogeului ei, orice inimă omenească ar trebui până la urmă să capituleze.

CAPITOLUL 36

Se trezise mai repede ca de obicei. Căscă somnoroasă, îşi aranja câteva şuviţe răzleţe, prinzându-le într-o agrafă, îşi luă deasupra cămăşii de noapte un capot de catifea albastră cu broderie pe piept şi deschise larg fereastra. Din grădină venea o mireasmă plăcută de flori. Cât iubise grădinuţa aceea cu flori, dar acum câte sentimente triste îi răscolea. Voise de mai multe ori s-o distrugă, sa planteze nişte pomişori în locul florilor, pentru că, întotdeauna când le privea, îi aduceau aminte de Ela. îi era ciudă pe ele pentru că primăvara reînviau şi îi părea totuşi rău când în locul lor, toamna, rămâneau nişte plante zdrenţuite.
Peste patru zile se împlinea un an de la moartea fetiţei. îşi aducea aminte perfect cum în aceeaşi zi, în urmă cu un an, cu mânuţa ei durdulie, culesese buchetul acela de flori din grădină. l-l dăruise mamei, şi apoi tot ea le pusese într-o văzută în camera ei. Din pricina acestei amintiri dureroase, mirosul florilor din grădină îi deveni insuportabil.
„Am să-mi mut camera, să am fereastra în partea cealaltă a casei, hotărî. Tot am zis că o fac, dar m-am gândit că oricum divorţul nu mai durează aşa mult. Ah, divorţul!" Se prăbuşi îndurerată în pat. Realiza clar că, prin hotărârile ei, îşi declanşa o mare durere, dar nu putea da înapoi. O orbea pur şi simplu dorul de a se răzbuna până la capăt. Ştia că pentru nimic în lume el nu-şi doreşte să divorţeze. îl auzise la tribunal cum mărturisise, cu excesivă sinceritate şi disperare, că îi iubeşte şi pe ea şi pe copil. Dar trecutul lui... Avea martori care îl cunoşteau şi o susţineau pe ea. Chiar el îşi recunoscuse greşelile, fără ocolişuri. De faptul că se schimbase în bine, nu se prea ţinuse cont. Oamenii nu aveau prea multă încredere în ceea ce demonstra un an de viaţă, faţă de atâţia alţii înainte.

„De fapt, de ce ar trebui să regret această căsnicie? îşi impuse iar. L-am iubit odată, acum nu-l mai iubesc deloc. Bărbatul pe care eu l-am iubit era puternic, dur, masculin... Chiar dacă mai umbla cu altele, chiar dacă mă desconsidera... Acum e mulţumit cu orice vede la mine. îmi face numai complimente. Asta mă derutează. Mi se pare de neimaginat ca un bărbat s-o iubească pe o femeie

exact aşa cum este ea: grasă ori slabă, cu un ten superb ori zbârcită ca o smochină şi să mai şi susţină că până la moarte numai pe ea o va iubi... Tocmai el să aibă o asemenea mentalitate, el care observa orice imperfecţiune... A trezit în mine obsesii cutremurătoare despre felul cum arăt, cum mă îmbrac. Acum îmi repetă că,, indiferent cu ce sunt îmbrăcată, cum aş arăta, el mă iubeşte numai pentru ceea ce sunt eu... Şi chiar că mă enervează. Dar adevărul este că văd clar: e sincer. De aceea, lasă-l să sufere! Să ştie ce înseamnă respingerea pe care am îndurat-o eu... Şi totuşi, uneori am impresia că nu se chinuie atât... Of! iar cântă!..."
Cu paşi repezi, dădu buzna, toată roşie de mânie, în camera lui.
- Cânţi imnuri religioase, dimineaţa devreme, şi mai susţii că suferi pentru că în curând vom fi separaţi, îl apostrofă ea.
- Cânt, răspunse el privind peste ea, pe fereastra deschisă unde se auzeau în cireşul de lângă casă puzderie de păsărele ciripind, cânt pentru că Dumnezeu mi-a făcut mult bine. Păsările se trezesc înaintea mea şi-L adoră pentru verdeaţă şi soare, pentru cerul senin... Şi ele nu au conştiinţă, în ele nu poate sălăşlui, ca în om, Dumnezeu. Iar eu, care am fost iertat de trecut, care am primit pace şi fericire în locul zbuciumurilor, speranţelor deşarte, nopţilor nedormite, o viaţă prin care pot să mă asemăn cu Chipul Său minunat, cum aş putea să stau mut?
- Vezi? şi mai susţii că mă iubeşti? Dacă m-ai iubi, toată ziua te-ai consuma că în curând se va pronunnţa sentinţa de divorţ.
- Ştii bine că mi-e inima frântă, ştii că sufăr.
- Văd, recunoscu ea, dar mi se pare că totuşi trăieşti cu speranţa că voi renunţa până la urmă.
- Asta da, acceptă el, şi când spuse aceasta, o lumină i se aprinse în priviri.
Iar ochii ei sclipiră de satisfacţie. Ce-i mai plăcea să-l vadă atât

de slab! Nu înţelegea de fapt că asta era adevărata lui tărie.
- Un singur lucru m-ar face să renunţ, adăugă ea înainte de a ieşi din cameră, şi ţi-am mai spus de multe ori... Lasă-te de nebuniile astea religioase. Nu mai pot suporta să văd un bărbat în toată firea cum stă ca o muiere slabă pe genunchi ori îşi petrece timpul citind asemenea monahilor Biblia. Nu pot pricepe ce plăcere poţi găsi în toate astea? Dar, în sfârşit, oricum nu aş pricepe, orice explicaţie mi-ai da.
Trânti uşa şi ieşi. Când ajunse în camera ei, luă un calmant pentru durerea de cap ce i-o pricinuise întrevederea cu el şi se întinse iar în pat. Adormi. Când se trezi, după ce aruncă o privire îngrijorată la ceasul de pe perete, se ridică din pat şi alergă grăbită
în camera soţului ei.
- Aplecat! exclamă supărată. Mi-e ciudă că dimineaţă devreme, când am discutat cu el, nu i-am cerut să mă scoată duminică undeva la iarbă verde, în loc să meargă acolo... Dacă îi ceream, îmi făcea mofturile... De asta îmi pare rău: că bietul de el ar face orice să mă simt bine, să îndrepte ce a greşit în trecut... Oricum, acum e prea târziu. Oftă. Dar chiar mi-e ciudă ca a plecat! Aseară am fost de acord să meargă acolo, pentru că şi Mihai îşi dorea mult... numai de dragul lui i-am dat consimţământul, dar atunci nu am avut în vedere că Emi precis va face iar o grămadă de binefaceri... Mă distruge omul ăsta cu mila şi interesul lui faţă de alţii. Munceşte de dimineaţa până seara, eu mi-am sacrificat tinereţea şi nervii stând singură, iar el acum îşi împarte banii săracilor. Lasă că n-or fi nici ei aşa săraci!... S-au şi obişnuit oamenii să profite de bunătatea lui... Dar nu mai pot suporta. O să sărăcim şi noi cu atâtea dărnicii, şi atunci, cine o să ne mai dea ceva? Până se definitivează divorţul, vom fi săraci lipiţi ,şi atunci, din ce o să trăiesc? El argumentează cu ceea ce a spus Isus: că adevăratele comori nu ar fi aici pe pământ, unde le fură hoţii, ci în cer... Ehe, dar până să ajungi în cer, ce faci? M-a asigurat el că, de când este mai darnic şi simţitor faţă de nevoile

altora, a avut mai mult profit în activităţile lui şi că nu trebuie să mă tem de nimic rău... Dar nu-mi vine să cred. E pur şi simplu de neînţeles cum au devenit pentru el indiferenţi banii, când înainte îi idolatriza,... După câte văd, i-ar fi totuna dacă ar rămâne fără nici un cont în bancă. Sărac lipit să ajungă şi nu-l mai clinteşti din ciu-

data lui „bucurie a mântuirii" şi a „dulceţei relaţiei cu Dumnezeu", cum se exprimă el... No, spune: ce expresii! Mi se pare caraghios, nenatural să le aud tocmai din gura lui. Hai, că Marieta e femeie, e săracă, mi se părea normal când o auzeam folosind un aşa limbaj, dar el... Bogat, o personalitate în oraş, un bărbat ce are motive temeinice pentru a arăta demnitate şi când-colo... Şi-a pierdut onoarea. Asta este! Şi-a pierdut demnitatea până acolo încât se pleacă prea mult spre oamenii de jos... prea mult.

De pildă azi... Cine ştie câţi bani va împărţi iar la unii şi la alţii. Orice ar fi, hotărî, am să mă opun cu înverşunare. Altă cale n-am să-l opresc, decât să mă duc şi eu la întrunirea aceea. Cică vin handicapaţi din toată ţara... Trebuie să mă grăbesc, că deja e târziu... Adevărul este, recunoscu până la urmă, că nu puteam să nu-i las să meargă - Mihăiţă, în astfel de împrejurări, se simte în largul lui. Şi mai este ceva peste care oricât aş vrea, nu pot trece cu vederea, şi să mă păzească Dumnezeu să fac vreo greşeală cum a făcut Ana, mama soţului meu. Credinţa sălăşluită în inima copiilor trebuie încurajată. E mare păcat ca părinţii să lupte împotriva copiilor lor când aceştia îşi găsesc sprijin în Dumnezeu. O vreme şi Emi a luptat împotriva copiilor noştri, şi unde s-a ajuns.

Nina nu era o firea rea, oricât se străduia să-şi impună să se mintă şi pe sine. Lupta împotriva lui Emi şi simţea că greşeşte. Alesese calea de a se despărţi de el ca pe o izbăvire, dar ceea ce sălăşluia cu adevărat în sufletul ei, nici ea însăşi nu dorea să mai ştie. Se temea ca inima să nu-i încurce planurile raţionale.

Coborî din taxi, îşi aranja geanta pe umăr şi se îndreptă spre clădirea Casei de Cultură, unde se ţinea întrunirea. îşi aminti surâzând că tot în această clădire, în urma cu unsprezece ani, participase la concursul de frumuseţe unde Emi o remarcase ca fiind perfecţiunea feminină tânjită de el. Fusese prima lor întâlnire. Oftă apoi când îşi aminti câte trecuseră peste ea de atunci.

în faţa clădirii erau un mic părculeţ cu bănci şi o fântână arteziană la mijloc. Numai una dintre bănci era ocupată de o femeie căreia, deşi nu arăta bătrână, părul îi albise. Lângă ea, într-un căru-cior special, o fetiţă de vreo şase anişori, fredonând o melodie, colora imaginea unei reviste de copii. Avea capul mult mai mare decât

normal, iar picioarele nedezvoltate. Se opri deodată dusă pe gânduri.

- Mami, începu, nu înţeleg de ce a spus fetiţa aceea mai mare
că ea a fost... a fost... Cum se spune cuvântul ăla?
- Supărată? interveni maică-sa. Nu? Necăjită?
- „Revaltată."
- Revoltată.
- De ce a fost revoltată împotriva lui Dumnezeu pentru că vedea în jurul ei copii care se zbenguie, în timp ce ea de-abia se
putea deplasa?
- Dar tu ştii ce înseamnă revoltată?
- Cred că da. Aşa ceva: îi era ciudă pe Dumnezeu.
- M-da!
- De ce îi era ciudă pe Dumnezeu şi de ce omul acela a spus că în general copiii sunt mult mai răz...

răzvrătiţi pe Dumnezeu decât cei mari când au infirmităţi?
- Tu crezi că are dreptate?
- Nu ştiu, dar mie nu mi-e ciudă pe Dumnezeu că sunt aşa, deşi tare mult mi-ar fi plăcut, dacă aş fi putut merge măcar ca fetiţa aceea care povestea că era supărată pe Dumnezeu. Nu înţeleg, de ce ea nu era mulţumită. Dacă ar fi fost ca mine: să poată „merge" numai pe burtă, sprijinindu-se în coate?
- Poate că dacă ai fi ca ea, te-ai compara cu cei care au picioare sănătoase şi la fel de nemulţumită ai fi, asemenea ei.
- Poate că ai dreptate. Ştii cum mă gândesc că ar veni asta? Este ca şi cum aş fi în faţa vitrinei cu dulciuri şi ar trebui să-mi aleg ceva bun. Când îmi iau corn cu ciocolată, mă gândesc că mai bună ar fi fost o ciocolată cu cocos sau o banană. Mă gândeam de multe ori: cel mai fericită aş fi să am acasă toate dulciurile din lume. Dar Andrei, ştii tu, băieţelul care vine la bunica lui de la etajul doi, mi-a zis că părinţii lui au bani mulţi şi îi cumpără de toate, dar lui nu-i mai place nimic. îţi dai seama: nici chiar bananele! Mi-a zis că părinţii trebuie să îi dea medicamente pentru poftă de mâncare.
- Draga mamii! ce deşteaptă şi cuminte eşti tu! Şi mama îşi
sărută fetiţa.
Nina auzi totul. Fetiţa era într-adevăr inteligentă. Suferea de o boală datorită căreia chiar vârsta pe care o atinsese era o minune.

Cine ştie cât ar mai avea de trăit? Şi mama ei era conştientă de acest lucru. Nina oftă. Şi ea care crezuse că o mai mare suferinţă decât a-ţi pierde copilul, cum o pierduse ea pe Ela, nu era în lume! Intră în vorbă cu femeia şi ea îi povesti cum, de când se născuse fetiţa, trăise mereu cu spaima că o va pierde. Deşi pentru îngrijirea zilnică, era nevoie de mult sacrificiu din partea ei, ar fi dat orice ca fetiţa să rămână în viaţă.
- Dar vieţile noastre sunt în mâna lui Dumnezeu, adăugă, hotărârile Lui sunt drepte şi desăvârşite. Ochii i se umpleau de lacrimi când rostea aceste cuvinte, bărbia îi tremura, însă vocea îi era fermă.
- Aşa-i, mami, întări fetiţa, care auzise ultima frază rostită de mama ei. întinse plictisită revista şi creioanele: m-am săturat de ele, acum vreau să intrăm iar. Mă simt bine... Auzi ce frumos se cântă? Hai repede, repede...
- Nu intraţi şi dumneavoastră?
- Eu ştiu? răspunse Nina. Am venit pentru... Şi eu am un copil infirm, îndrăzni, este aici. Pentru el am venit, zise hotărâtă. Are nevoie de mine într-o zi ca asta.
Era oare hotărârea din inima ei pe care o rostea în cuvinte? Se prea poate, dar venise şi cu gânduri duşmănoase faţă de soţul ei... Oare, o străfulgera un gând, ar putea de exemplu să se opună să-i dăruiască acestei femei măcar atâţia bani câţi să-şi ia „pampers" o lună de zile pentru fetiţă... Sărmana! îi povestise ce cheltuieli impun problemele fetiţei: „pampersul" şi medicamentele sunt scumpe, mai avea doi copii, era casnică, iar soţul, şomer... Nu îi mărturisise toate acestea ca pe o plângere, dimpotrivă, cu multă demnitate... Credinţa în Dumnezeu o ridica deasupra situaţiei. * La intrare, o întâmpină un domn responsabil cu ordinea, care o conduse pe un scaun, undeva pe la mijlocul sălii. Se înroşi simţind că prezenţa ei, ca întotdeauna, stârnea admiraţie printre oameni. Era frumoasă şi extrem de elegantă. în jurul ei răspândea un miros strident de parfum scump. I se păru că agrafa care-i aranja părul într-un fel potrivit cu vestimentaţia îi slăbise. Puse mâna s-o verifice, dar reuşi să o desfacă de tot. Părul îi căzu pe umeri. Nici machiajul, nici rujul de pe buze, nu se mai potriveau cu părul nearanjat în moduT în care ea ştia că trebuie. Ce o mai enerva! Nu

suporta să arate în societate neîngrijită.
Când era gata să se ridice de pe scaun, hotărâtă să se întoarcă acasă, doar pentru atâta lucru, o izbi priveliştea din jur... De-abia acum realiza ceea ce era de fapt în stânga ei, în dreapta ei... în toată această sală. Aici domnea suferinţa umană manifestată în nespuse moduri... o suferinţă care nu vme şi trece, asemenea unei boli, a unei înmormântări chiar... O suferinţă care face parte din existenţă... Nu era ea familiarizată cu astfel de oameni, pentru că acolo unde mergea Mihăiţă la şcoală era acelaşi mediu? Cum să nu... Aici însă, era vorba de ceva mult mai impunător... Ce o făcea să creadă astfel? Faptul că oamenii aceştia privaţi de multe bucurii pământeşti din pricina metehnelor trupeşti cântau un imn religios? Nu ştia concret. In orice caz, se simţi vinovată că acorda mai multă importanţă unei amărâte de coafuri, sfidând astfel suferinţa semenilor ei. Cum ar putea să mai acorde importanţă acestui amănunt neînsemnat, când numai lângă ea putea să se înfioare, cercetând o femeie în cărucior, cu picioarele deformate, ale căror tălpi nu au atins niciodată pământul? Se ruşina în mintea ei, comparându-se cu ea, când îşi aminti cât se mai consuma şi cât tratament făcea pentru nişte simple vene proeminente, apărute mai sus de pulpă. Oare cum mai putea să-şi lase bucuria amprentele pe faţa acestei făpturi nenorocite? Era o bucurie care nu izbeşte ochiul, dar care nu rămâne totuşi neobservată, izvorâtă dintr-o inimă obişnuită cu tristeţile şi durerile... o bucurie tandră, în care chiar lacrimile atârnate pe gene îşi spun cuvântul:

Sunt o lacrimă, un strop
Ce a curs din ochii Tăi.
Te iubesc, Domnul meu,
Eşti iubirea mea dintâi
într-un zbor, Tu mi-ai schimbat pasul meu.

După acel imn, o tânără cu o mână atârnându-i neputincioasă pe lângă trup, cu mersul greu, luă microfonul şi începu să vorbească... A scoate fiecare sunet, însemna pentru ea o luptă care triumfa mereu şi mereu în fiecare cuvânt rostit... Făcea pauze între silabe, şi-şi clătina capul:
- V-v-voi re-c... cita câte-v-va s-stro-fe din-t-tr-o po-ezi-ie. Se opri, răsuflând greu. îşi adună forţele şi iar începu. S-ă mă ier-t-taţi

p-pen-tru... da-că o să du-r-reze mai m-mult, dar... o fac d-din t-toa-toată i-i-ni-ma.
Şi Daniela (aşa o chema pe tânără) recită cu inima ei, nu doar cu buzele, acea poezie:

„L-l-am r-rugat p-pe Dum-ne-zeu s-să-mi dea p-pu-tere, ca s-să pot înf-făp-tui ce-ceva,
El a f-făcut d-din m-mi-ne o f-fiin-ţă s-slabă ca s-să as-scult s-smerită.
L-am r-rugat pe Dum-ne-zeu să-mi dea s-sănăt-ate ca să pot f-face f-fapte m-mari,
El m-mi-a dat in-in-firm-m-ităţi ca să pot f-face f-fapte m-mai bune.
L-am rugat pe Dum-ne-zeu să-să-mi dea b-bogăţii ca să dobân-n-desc ferici-cirea,
El m-m-a făcut s-săracă, pen-p.. pentru a dobân-di înţe-înţelepciu-une.
L-am ru-gat pe Dum-ne-zeu să-mi dea mă-măreţie ca să f-fiu cinstită cu oame-n-nii
El mi-a dat s-slă-slă-biciune ca să-să-mi re-cun-nosc d-depen-den-nţa de Dum-nez-eu.
L-am ru-gat pe Dum-ne-zeu să-mi dea to-ate lu-lucrurile ca să mă pot bu-bucura de vi-wiaţă,
El mi-a d-dat v-viaţă ca să m-mă pot b-bucura de toate lucrurile.
In c-ciu-da ru-rugăciu-n-nilor m-mele ros-stite, ru-ru-găciun-n-nile m-mele n-neros-stite au f-fost as-scultate. S-sunt ce-cel m-mai b-binecuv-vântat om d-dintre t-toţi oa-m-menii."

Dură mult până când tânăra recită, dar nimeni din cei prezenţi nu avu curajul să dea semne de nerăbdare. Ciudat cum Dumnezeul cel Măreţ şi Atotputernic găsea de cuviinţă să îşi profileze vocea, care zguduie inimi şi smulge lacrimi, transformă principii de viaţă, prin glasul unei aşa mari

slăbiciuni umane.
în tot acest timp, Nina îi căută în mulţime cu privirea pe soţul ei şi pe copil. Nu-i găsi.

Handicapul conştiinţei

Urmă o mărturisire a unei femei tinere, pe care Nina o remarcase mai înainte de-a ieşi în faţă: era tare mică de statură, avea capul disproporţionat faţa de restul corpului şi din pricina picioarelor deformate înainta făcând mari eforturi. „Pe o asemenea femeie, se gândise Nina, niciodată n-ar putea-o iubi un bărbat. Ce trist! Oamenii aceştia au în inimă aceleaşi simţăminte ca şi cei normali, aceleaşi nevoi şi dorinţi carnale, dar trebuie să se supună sorţii. Uite, de pildă, la tânărul acesta care poate sta numai lungit pe spate! Doamne, ce tânăr frumos! Are coloana vertebrală ruptă... Toată viaţa va trebui să depindă de alţii. Nici măcar nu poate sta în şezut, numai culcat... E cumplit! Mă gândesc ce-o fi în sufletul lui când priveşte la câte o fată. E frumos, şi înainte sa fi avut un asemenea accident, cine ştie ce viaţă a dus... Dar o viaţă în halul ăsta, se merită?
- Vă rog, faceţi loc, auzi o voce de femeie.
Privi cu insistenţă. Era probabil mama acelui tânăr. Se adresa celor care ocupau spaţiul pe unde se putea ieşi.
- Nu mai poate sta nici măcar în poziţia asta, explică mama tânărului, domnului cu ordinea. Trebuie să-l scoatem şi să-l întoarcem pe burtă. Dar asta e dificil...
„Ce greu!, oftă Nina. Este o slăbiciune care întrece orice imaginaţie, şi totuşi, nu pot pricepe cum, atunci când se cânta, am desluşit şi pe chipul lui aceeaşi trăire interioară ca şi la femeia din cărucior. Acelaşi fel de bucurie: tocmai prin duioşia ei exprimând ceva care întrece limita firescului... ca un unic refugiu în durere. O durere nelipsită, cu care se trezeşte dimineaţa devreme, când cei ai casei pot atât de simplu să tragă jaluzelele, să meargă la baie, să ia micul dejun. Cât chin poate să-ţi stârnească numai un vis, în care, cum puteai altădată banal, poţi să faci şi tu lucruri pe care le face toată lumea: de exemplu, să te întorci în somn de pe o parte pe alta, şi când din reflex încerci s-o faci, te trezeşti în dureri cumplite. Nina oftă din nou. Ce o mai impresionase tânărul acesta! Va fi una din persoanele pe care le va ţine minte toată viaţa, ca şi... Dar, ia să vedem, ce vrea să spună femeia asta, sărmana... Ce? A fost căsătorită şi... Eu care credeam că nici un bărbat n-ar putea iubi o asemenea creatură!"
- A fost o căsnicie minunată, explica ea. Pe mine, pentru că

am un fizic respingător, părinţii nu m-au putut iubi. Prima fiinţă care mi-a spus „Te iubesc" în această lume a fost însuşi Cel pe care L-am urât mai mult ca orice, tocmai pentru sluţenia şi deformaţiile mele. Nu puteam nicidecum pricepe de ce El m-a creat în felul acesta. „El e perfect, îmi ziceam, şi creează făpturi nevinovate în aşa fel încât să nu poată fi iubite şi tolerate de ceilalţi. De ce, din naştere, le face viaţa o povară pentru ei înşişi, pentru familie şi societate?" Până la urmă însă, atât a fost de insistentă mărturisirea iubirii divine, încât am cedat. Dumnezeu avea dreptate. în Biblie este un verset care spune: „Te iubesc cu o iubire veşnică, de aceea îţi păstrez bunătatea Mea" (Ieremia 31:3). Mi-a trebuit mult timp până să ajung să cred că şi eu eram inclusă în acea iubire şi că bunătatea Lui şi pentru mine era valabilă. Până acolo m-a adus acceptarea aceasta, încât am ajuns să mă consider tocmai eu o fiinţă împlinită, îndreptăţită să îmi fie milă de alţii, care preferă orice altă cale decât cea a consimţământului faţă de dragostea lui Dumnezeu. Dumnezeu a ştiut dinainte că trăind pe acest pământ într-un trup perfect, probabil aş fi fost şi eu o ignorantă. Cum ar putea să fie reacţia mea când ştiu acest lucru? Apostolul Pavel spune: „Eu socotesc că suferinţele din vremea de acum nu sunt vrednice să fie puse alături de slava viitoare" (Romani 8:18). Poate fi

pusă deficienţa mea de câţiva ani, care oricum trec, alături de o veşnică slava? Nu găsesc cuvinte de mulţumire, iar în ziua aceea când voi putea privi faţă în faţă pe Hristos, voi plânge doar... dar El va şti inima mea...
Deci, cum v-am mai spus, continuă ea, acum doi ani, am avut parte de o mare bucurie şi fericire în viaţă, pentru că am găsit bărbatul care m-a iubit ca femeie, aşa cum sunt... Ne iubeam mult. Eram nedespărţiţi. împreună cu el, treceam mult mai uşor peste problemele impuse de handicapul meu şi de multe alte boli pe care le mai am. Atâta era de bine cu el împreună, încât credeam că, în felul acesta, trăirea mea va fi un rai pe pământ... Până într-o zi... Soţul meu s-a îmbolnăvit grav. Mergeam zilnic la spital şi îmi era peste măsură de greu... Eu de-abia pot urca scările. îmi trebuia mult timp să pot ajunge până în salonul lui. Dar m-am luptat aşa... Din nou, gândurile mele vechi de revoltă se redeşteptaseră... îl iubeam nespus... Era singurul bărbat care mă iubise... Din pricina întristă-
rilor şi deznădejdii, starea sănătăţii mele, oricum şubredă, s-a agravat... Ce avea Dumnezeu de gând?... Acceptam până la urmă, murmurând, situaţia, dar ideea că el va muri mă făcea să cred că, de disperare, îmi voi lua şi eu viaţa şi astfel voi ajunge numai din cauza lui Dumnezeu în iad.
Soţul meu a murit. (Aici, femiea se opri, muşcându-şi buzele şi privind în gol.) A murit, repetă, frământându-şi mâinile... A fost mai greu decât mi-am imaginat, dar nu am ajuns în iad, cum mă temeam. Când mi se părea că doar încă un un pas, şi prăpastia mă va înghiţi pentru totdeauna, am avut o viziune: Hristos însuşi a venit la patul unde zăceam bolnavă, dar şi zdrobită de suferinţa morţii soţului meu. Mi S-a arătat suferind răstignirea. Din palmele Lui curgea sângele şiroaie, toţi muşchii feţei exprimau cea mai crudă durere. Am înţeles că natura Lui dumnezeiască nu-L scutea de amploarea suferinţei pe care o poate simţi trupul şi psihicul uman... „Doamne, am strigat atunci, punându-mi palma la ochi, dar nu mai pot să văd o aşa tortură cumplită! Eu sunt o femeie sensibilă şi e prea mult pentru ochii mei!" Cum am rostit cuvintele acestea, imediat mi s-a arătat o altă viziune: Hristos în slavă... De data aceasta, a trebuit să pun mâinile la ochi de atâta strălucire pe care ochii mei carnali nu o puteau suporta. Şi când şi viziunea aceasta s-a topit, cutremurată, mi-am adus aminte ca doar cu o zi în urmă, o prietenă îmi citise din Biblie versetele din Evrei 12:2,3, cu scopul de a mă ajuta să mă ridic din starea mea:
„Să ne uităm ţintă la Căpetenia şi Desăvârşirea credinţei noastre, adică la Isus, care pentru bucuria care-I era pusă înainte, a suferit crucea, a dispreţuit ruşinea şi sade la dreapta scaunului de domnie al lui Dumnezeu. Uitaţi-vă dar cu luare aminte la Cel ce a suferit din partea păcătoşilor o împotrivire aşa de mare faţă de Sine, pentru ca nu cumva să vă pierdeţi inima şi să cădeţi de oboseală în sufletele voastre".
„Cum aş putea să mă uit ţintă la El, i-am mărturisit prietenei mele, când ochii mei sunt tulburi de atâtea lacrimi de durere? Nu mai pot desluşi nimic. Mă îndoiesc că El poate înţelege suferinţa umană la nivelul ei. Chiar dacă a fost răstignit, a avut o capacitate

mult mai mare de a trece cu mai multă uşurinţă peste durere." în urma acelor viziuni, mi-am dat seama cât mă înşelasem. Tocmai de aceea, Tatăl L-a trimis pe Hristos în lume, să poată gusta în profunzime, fără nici un menajament, amarul suferinţei umane, pentru a putea înţelege apoi orice obidire umană. Dacă n-ar fi fost aşa, oare mi-ar fi putut arăta înţelegere în rebeliunea mea?
în vechime, înainte ca Hristos să vină pe pământ, pentru răzvrătire, oamenii plăteau un preţ nespus de scump, chiar vieţile lor... Cu cât durerea şi căderea mea au fost mai mari, cu atât înţelegerea Lui s-a arătat mai cuprinzătoare. Am putut urma cu uşurinţă pilda Lui: să ignor suferinţele de acum, gândindu-mă la bucuria de a fi în veşnicie împreună cu El. Am plâns şi m-am căit pentru împotrivirea mea neîndreptăţită. Se putea compara suferinţa mea fizică sau interioară cu a Lui? Pentru păcatele mele, poate că mai mult nu meritam, dar El, care a fost fără păcat, Dumnezeu din

veşnicie?... Femeia îşi scoase batista. îşi ştergea lacrimile, dar în acelaşi timp zâmbea mulţimii. Mai zise ceva, dar Nina nu o mai auzi. Dincolo de cuvinte, privea la chipul ei slut, care dintr-o dată i se arătă ca al unui înger venit să-i aducă lumină în sufletul ei obosit.
Da, în sfârşit avea tăria să recunoască fără ocolişuri: era obosită... O obosea răutatea pe care şi-o impunea faţă de Emi, ideea divorţului pe care de fapt nu îl dorea, decât pentru a-şi satisface setea răzbunării... Căzu pe gânduri... Pe soţul ei şi pe copil încă nu îi depistase în mulţime. „Dar dacă el m-a şi văzut deja? o străfulgera neplăcut prin minte. Să nu-şi imagineze că dacă am venit aici, voi fi apoi mai îngăduitoare cu el sau chiar voi accepta împăcarea..." Zâmbi trist. Cum stă în firea omului să nu lase din ale lui, doar din mândria de a-i domina pe alţii. Avea impresia că în felul acesta se ridica deasupra soţului ei, dar de fapt toate acestea îi aduceau suferinţă, o oboseală fizică şi psihică. Cât îşi iubise soţul Lucia (acesta era numele femeii care vorbise) şi cât ar fi preţuit să îl aibă alături de ea până la sfârşitul vieţii ei... Cât suferise apoi din pricina pierderii lui... întotdeauna îi fusese teamă de ceea ce va suferi în urma separării de Emi, chiar dacă nu-l mai iubea... Numai faptul că trăiseră atâţia ani împreună... Mihai de-abia ajunsese să trăiască visul de a fi iubit de părintele său, iar la urmă să strice totul...

Dar dacă Dumnezeu va îngădui să moară Emi? - influenţată de povestirea dramatică a femeii, îi răsări deodată în minte această idee. Chiar în acel moment, privirea ei îl descoperi în sfârşit.
Intre timp, pe podium, în locul Luciei urcase un bărbat orb, care îşi depăna povestea vieţii. Emi îl asculta concentrat. Nina îl privea fix, analizându-i fiecare gest, fiecare mimică a feţei. Observă de câteva ori cum, dintr-o dată, un gând străin de ceea ce imperativele clipei i-ar fi impus, îi cuprinde mintea. Era un gând trist, pentru că faţa i se întuneca, se rupea de prezent, lăsa capul în jos şi strângea din buze, ca şi cum ar fi fost prea greu de suportat. Numai un suflet din acea mulţime înţelegea ce se petrecea în el în acele momente - era ea. Ştia că se mai gândeşte încă la greşelile lui neremediate din trecut, ştia că el consideră că nu merită o soartă mai bună, dar o eventuală despărţire de familie îl zdrobea. O cuprinse o aşa milă faţă de el, mai ales că îl surprinse, ca şi cum ar fi vrut să se aline, căutând o mână a copilului. Băiatul i-o dărui fericit, iar cu cealaltă îi mângâie obrazul trist. Imediat, la această mângâiere, faţa lui se însenină. Uita parcă de necazul lui. Se întorcea spre copil şi-i zâmbea larg. Cât admirase ea întotdeauna zâmbetul lui! Cât îl cerşea de la el înainte! Dar el, tot crispat şi morocănos stătea în prezenţa ei, a copilului... Acum ce mult zâmbea, dar ea nu mai ştia să-l preţuiască. Aşa cum luptase el să-i stingă luminile iubirii din ochi, tot aşa şi ea lupta împotriva zâmbetului lui. Şi cât de bine îi stătea zâmbind!... De fapt, era acelaşi bărbat atrăgător, pe care ea îl iubise la nebunie... Ce trăsături regulate ale feţei!... Şi ce bine îl prindea costumul acesta gri cu cravată de culoare bleu!
Ce-ar fi deci, îi reveni iar gândul, ca Emi să moară? Dacă Dumnezeu, pentru a-l scuti de suferinţa cumplită de a-şi pierde fiul şi pe ea, l-ar lua la El? Ideea o zgudui. Nu! Ea, cu siguranţă n-ar putea să depăşească situaţia, aşa cum făcuse Lucia. Dumnezeu dă fiecăruia o povară cât o poate duce, dar nu mai mult. Dar Lucia putuse suferi şi handicapul, şi bolile, şi moartea soţului?... Cu siguranţă că alt bărbat s-o iubească nu va mai găsi... Dar ea (Nina) era frumoasă şi avea bani, oricând s-ar putea recăsători.
Privirea i se opri iar asupra lui Emi. Ce bine că el nu o zărise! S-ar fi simţit jenată când privirile lui languroase, încărcate de o bunătate şi rugă zdrobitoare de iubire, s-ar fi intersectat cu ale ei.

în fond, de ce i-ar părea rău să moară Emi, dacă nu-l mai iubeşte, de ce ideea refacerii vieţii cu un alt bărbat nu o încânta? Pentru că numai pe el îl iubea! Asta era! îi era greu... cumplit de greu să

recunoască faţă de sine, dar acesta era adevărul. îl iubise întotdeauna. Şi când era rău şi indiferent şi când ştia că o înşeală.
Nu se mai sătura privindu-l... Cât de bine îl prindea cuta dintre sprâncene, acum când se concentra. Omul acela care cânta imnuri religioase, care se înjosea în faţa ei fiind în stare să întoarcă şi celălalt obraz, când unul îi era lovit, doar pentru a-i câştiga iubirea... omul acela nu era altul decât bărbatul pe care ea luptase să-l cucerească nouă ani de zile. Iar acum, când el o iubea cu ardoare, când era atât de atent cu ea şi bun, de ce să-şi provoace singură o suferinţă la fel de mare ca a Luciei? în cazul ei, Dumnezeu îngăduise suferinţa, prin urmare, tot El o ajutase să-şi depăşească inimaginabila criză. Dar oare pe ea ar mai fi ajutat-o, când şi-o făcea cu propriile mâini? Nu! Ar fi tras consecinţa propriei nebunii. în loc să sufere prosteşte şi să-i aducă amărăciune lui Emi, oare nu ar fi mai minunat să se considere o răsfăţată a sorţii şi să se lase iubită de bărbatul pe care îl iubea şi care se comporta cu ea cum nu visase niciodată? I se lumină deodată mintea şi înţelese ce mare privilegiu îi dădea ei Dumnezeu, în comparaţie cu Lucia, cu femeia din cărucior, cu mama fetiţei pe care o întâlnise înainte de a intra aici, cu atâţia suferinzi din sala aceasta, care ştiau să descopere în cele mai adânci văi Lumina şi fericirea eternă.
La sfârşitul întrunirii, ca şi cum ultimul vorbitor i-ar fi cunoscut gândul şi nevoia ca el să fie confirmat, concluziona:
- Viaţa noastră este un strigăt. Un strigăt specific. Fiecare om are particularităţi specifice ale vocii. Tot aşa, particularităţile glasului sufletului sunt diferite, mai puternice sau mai şoptite. Important este ca, indiferent de motivul strigătului lăuntric, ecoul lui să nu se piardă fără rezonanţă, fără răspuns. Aceasta depinde de felul cum ne raportăm la viaţa. Aici, în această sală în care multe suflete au putut scoate la iveală felul lor de strigare, am înţeles că în spatele tuturor limitelor umane, toate lucrurile: necazuri, strâmtorări, lucrează spre binele celor care au înţeles că nu mai trebuie să se certe cu Făcătorul. Isus a spus: „ajunge ucenicului să fie ca învăţătorul lui, şi robului să fie ca domnul lui." El nu a avut parte de bucurii şi

belşug pe acest pământ, dimpotrivă, „măcar că era Fiu, a învăţat să asculte prin lucrurile pe care le-a suferit" (Evrei 5:8). Nici nouă, El nu ne-a promis doar cerul senin... Ne-a promis însă: „Iată Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârşitul veacului." Şi El ştie mai bine ca oricine să lege răni, să ridice poveri, să dea bucurii şi pace în furtuni. Vocea mea, zise el, plecând capul şi oprindu-se o clipă... Vocea mea nu a fost decât un simplu ecou al celor care azi au mărturisit cu gurile lor sau prin simpla lor prezenţă ceea ce poate face Dumnezeu dincolo de raţiuni. Nu mă pot pune în locul lor...
Nici Nina nu se putea pune în locul lor. De ce nu, că doar avea şi ea un copil handicapat? De ce acelaşi lucru îl susţinea şi tânăra nevăzătoare din faţa ei, în timp ce se ruga şoptit? Nu era şi ea destul de nenorocită? Ce bine este când îţi deschizi ochii să vezi suferinţele mai mari ale altora. Ale tale nici nu le mai observi. Era pentru prima dată când Nina se ruga, fără a se plânge de soarta ei. Mulţumi lui Dumnezeu cu lacrimi fierbinţi pentru soţul ei şi pentru Mihăiţă... Şi după acest fel de rugă, se miră când descoperi în inima ei dorinţa de a fi şi ea cuiva de folos. O jenase pantoful până la sânge, dar nu-i păsa.
Dădu o mână de ajutor la scoaterea femeii care stătuse în cărucior pe culoar, lângă scaunul ei, apoi se întoarse iute, pentru că zări o tânără oarbă stând îngândurată pe scaun. „Precis are nevoie de

ajutor, se gândi ea."
- Mami, mami! L-am ajutat pe taţi, iar acum am venit să te ajut pe tine!
O fetiţă cam de vârsta lui Mihai îi tăie calea.
O luă de mână pe mama ei şi o conduse cu mândrie prin mulţime. Descoperi că, de fapt, tânăra femeie era foarte cunoscută şi respectată. Ninei i se păru curios faptul acesta la o nevăzătoare. Se apropie de ea.
- Mă numesc Nina, se recomandă. Nu v-am auzit povestea vieţii şi aş fi tare curioasă.
- Povestea mea? Femeia zâmbi. Chiar aţi vrea s-o cunoaşteţi?
- Am impresia că trebuie să fie ceva deosebit, insistă Nina. Dacă nu aveţi timp acum... poate aţi putea să... Era să spun să-mi scrieţi... Nina se înroşi toată.

- Bine, îi răspunse ea. Aş face-o cu multă bucurie... mie mi-e uşor să corespondez. Scriu direct la maşina de scris. M-am obişnuit.
- Şi mama a scris şi două cărţi, adăugă cu mândrie fetiţa. Vorbeşte şi la radio.
- Vai, Diana, o mustră maică-sa... Nu-i frumos ce faci...
- Iartă-mă, mami, am uitat. Fetiţa se lovi peste gură.
- Uitaţi o carte de vizită...
- Mulţumesc. Şi eu vă pot da una.
Nina aruncă o privire peste numele din colţul cartonaşului şi înlemni.
- Adina!? Aşa vă numiţi? Şi sunteţi din oraşul...
Nina se bloca, pentru că îl văzu pe Emi apropiindu-se. Din unghiul unde stătea ea îl putuse zări, dar el nu.
Reuşi să-şi adune puterile pentru a îngăima ceva de rămas bun Adinei şi, tremurând toată, se depărta. Nu se îndură să plece până ce nu va vedea cu ochii ei ce se întâmplă. Toată frenezia ei dinainte era umbrită de gelozie. Ce ironie! Tocmai această femeie care îi stârnise interesul era EA, rivala ei. Fusese atât de curioasă să o cunoască pe cea care îi cucerise inima soţului e^ a cărei amintire el o preferase mai mult decât pe ea în carne şi oase, frumoasă şi elegantă. Ce, se putea compara cu această femeie lipsită de văz? Adina nu era frumoasă, dar era bună şi plăcută, iar inteligenţa ei uimea lumea. Poate că o mai iubea şi acum. Respins mereu de ea, poate că inima lui tot spre Adina, care îl înţelegea, se îndrepta. Emi era un bărbat sensibil, avid de iubire... Acum era momentul să descopere dacă el o iubise sau o iubea numai pe ea, aşa cum susţinea. El nu ştia că Nina se afla acolo şi îi urmărea fiecare gest, fiecare lumină din ochi.
îl cunoştea atât de bine! Cât se înşelase Emi pe vremuri că nimeni în lume nu-i va putea pătrunde ca Adina în cele mai ascunse unghere ale sufletului. în Nina, care îl iubise cu adevărat, se dezvoltase în decursul anilor de răbdare şi aşteptări o putere de penetraţie mai adâncă. Acum, de exemplu, înţelese după expresia ochilor, chiar după felul cum o îmbrăţişase, exact sentimentele lui cu privire la Adina. Nu o iubea mai mult ca pe o soră din copilărie, nu o iubise niciodată altfel. Nu minţea când afirma că doar ea fusese singura femeie pe care o iubise cu adevărat, numai că nu fusese
o O
a o
* >
3
S c
gx
a.

Q.
"■" »
5 o
"
x c
o
l
o. E
c
I
o £
3-a li
o. i.
3 o» JSi
< ox
s|
as-

conştient de acest adevăr. Zâmbi împăcată, când îşi aminti de expresia ochilor lui la vederea ei.
După ce Emi se despărţi de ea, Nina îl urmări mai departe. Alerga neobosit în toate părţile, pentru a-i ajuta pe cei suferinzi. Ridica scaune cu rotile, ducea de mână orbi... îi mângâia pe copiii infirmi şi le dădea bomboane. îl surprinse strecurând chiar femeii cu fetiţa care avea nevoie de „pampers" nişte bani, aşa ca nimeni să nu-l vadă. Şi nimeni altcineva nu observă, în afară de femeia necăjită, soţia lui şi Dumnezeu. Se oprea, se apleca, îşi dăruia zâmbetul, îşi oferea serviciile şi dădea bani unde i se părea că este nevoie... Oamenii necăjiţi, luaţi prin surprindere, ridicau spre el ochii în lacrimi şi buzele le tremurau când încercau să-şi exprime recunoştinţa. Dar el nu-i lăsa să mulţumească. Arăta cu degetul în sus, adică spre cer, îi săruta şi pleca mai departe. Şi ce lumină avea pe chip, făcând aceste fapte bune! Oare acesta era omul care odinioară nu suporta atingerea propriului copil? Doamne! uite că acum sărută o femeie cu faţa toată arsă. Cum o fi putut? Şi acum cuprinde ciotul de mână al unui bărbat! îi strecoară şi lui ceva în mâna sănătoasă. Bărbatul plânge de bucurie şi i-o arată pe soţia lui - o femeie cu un picior amputat de sus... Câtă suferinţă în lumea asta! Şi câtă nevoie de mângâiere, de sprijin, au oamenii aceştia! Poate că Dumnezeu de aceea i-a lăsat printre cei sănătoşi -pentru a le putea măsura dragostea. Totuşi, în mulţimea aceasta, Nina găsi că nici unul din oamenii sănătoşi care încercau să-i ajute pe semenii lor năpăstuiţi, nu era nici unul la înălţimea soţul ei... „Cui i se iartă mult, iubeşte mult", afirmase Domnul Isus... De aceea dragostea lui era atât de mare... de aceea... pentru că Dumnezeu îi iertase mult. Dacă acum, când ea îi era ostilă, o iubea nespus, dacă îl va ierta, până pe ce piscuri ar putea ajunge iubirea soţului ei pentru ea? Nu-şi putea imagina. Trăia parcă aievea împlinirea visului ei de a i se dărui iubirea de care, copil crescut fără părinţi, nu avusese parte în această lume. Cum putuse să întoarcă până acum spatele acestei iubiri? Era aceeaşi dragoste despre care Lucia vorbise că o cucerise. Era dragostea lui Dumnezeu. Şi Dumnezeu i-o arăta prin soţul ei. Nu-i mai putea rezista.
Se apropie de Emi. Nu mai rămăseseră decât câţiva oameni în sală. El se pregătea să coboare

scările cu o femeie aflată în cărucior. Era greu de unul singur, dar nu se lăsa.
--Ar fi mai uşor dacă ai lua-o în braţe, iar eu aş duce căruciorul, zise Nina, zâmbindu-i cu subânţeless. El, pentrucă nu se aştepta s-o găsească aici, dar nici într-o asemenea postură, încremeni.
--Hai mai repede, îl zori ea, avem de lucru… Este în sală o femeie căreia i-am promis că vom veni să o ajutăm şi pe ea…
--Vom veni!?... Emi nu se putea dezmetici.
Îşi reveni până la urmă, când redescoperii în ochii ei acea lumină pe care ea o avusese la începutul căsniciei. Iar el luptase dinadins să o stingă. Era lumina dragostei pentru el. Era totuşi diferită de cea de la început: Arăta ca un foc care niciodată nu se va mai stinge. Dumnezeu îl reaprinse şi veghea asupra lui. Avusese dreptate când se gândise că în faţa apogeului dragostei, orice inimă ar trebui până la urmă să capituleze. Îşi surâseră unul altuia, înţelegând că aveau acelaşi gând.

SFÎRŞIT